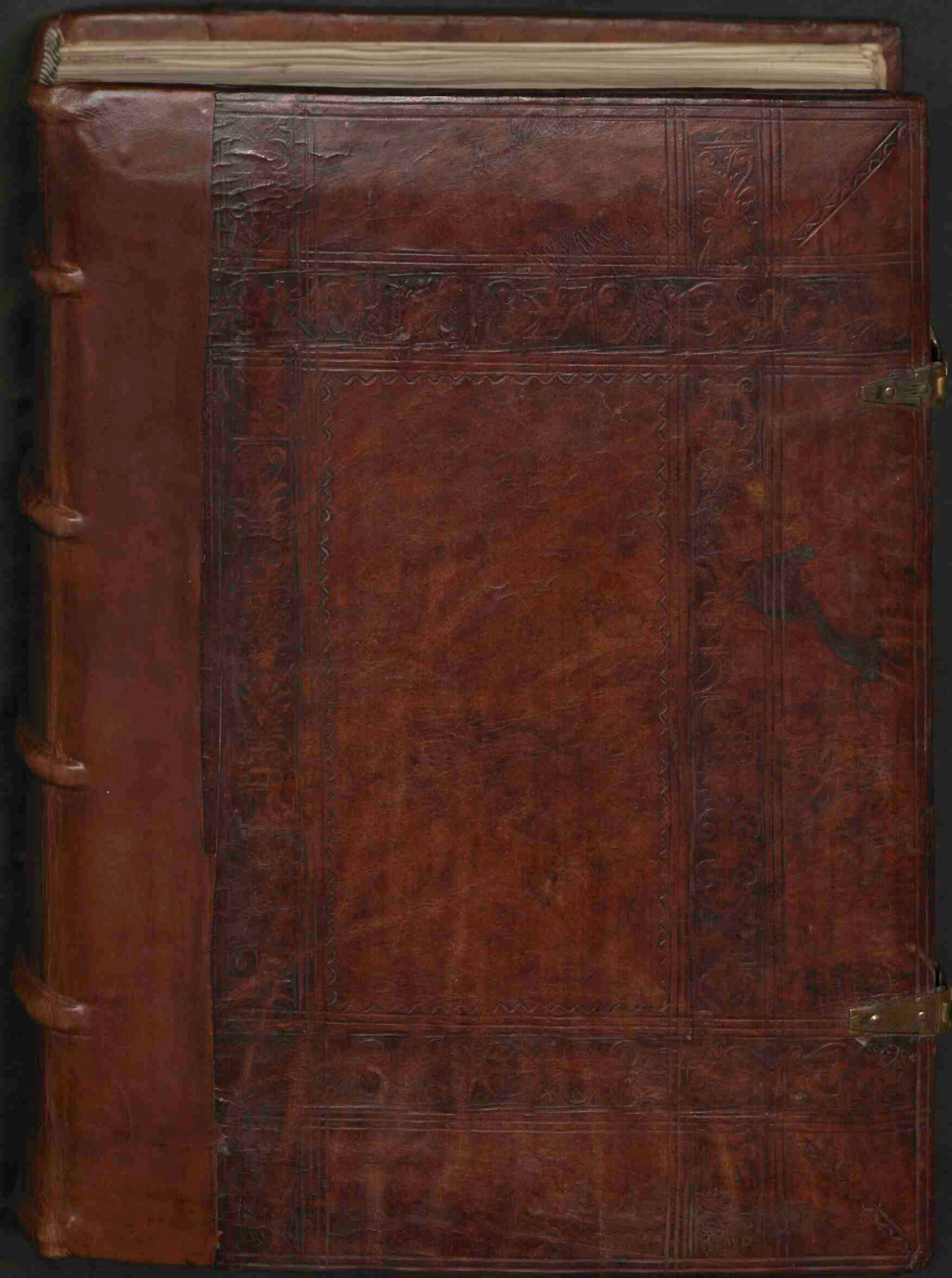

Berologion de correptione pravorum.

<https://hdl.handle.net/1874/329147>

geestaveerd voorjaar 1987
Zie Map Restauraties

N. 200.

Over Bero, Prior van het klooster Ston te
Bevenagh, men dit boek werd opgedragen,
zie J. Meuse en v. Pijn, Verh. van Kennemer-
land, p. 353. Bero werd Prior in 1440
en was het nog in 1476. Hij was een Am-
sterdammer (p. 365). De Schrijver van dit
werk noemt zich aan het hoofd der Epist.
dedicat. f. 25, "frater ordinis Canoniconum
regul. domus beate Marie Noval lucis in
Blokker prope Hoorn, cuius ad present no-
men, nulla arget neccitas nominari!" Hij
was dus monnik in 't bekende Regulieren-
convent te Westerblokker, waarover men
zie Verh. van Noord-holl. 473, v. —
Van het Bevlogion rond ik nergens gewag
gemaakt, tot heden. De inhoud is micrologisch
& schijnt mij weinig belangrijk. —
N. Moll.

geestaveerd voorjaar 1987
Zie Map Restauraties

Aevum medium.
Scriptores-ecclesiast.
No. 208.

Hs. 4 D

No. 12

J. 321

321 (*Eccl. 208, antea 287k.*) *Charta et membr. fol. 188 ff. Saec. XV.*

Berologion de correptione pravorum.

(Fol. 1—24 tabula.) Fol. 25a. Reuerendo ... domino Beroni Priori monasterij beate marie virginis in syon ordinis canonicorum regularium s. augustini parcium hollandie prope beuerwyck Suorum deuotorum minimus frater eiusdem ordinis domus beate marie noue lucis parcium westfresie in blocker prope hoirn cuius ad presens nomen nulla urget necessitas nominari. Pro se medullarem, cet. Fol. 188a. Explicit tractatulus missus et dedicatus .... Beroni cet. ... Ab ipsius nomine dictus Berologion de correptione pravorum. Copulatus ... a fratre quodam eiusdem ordinis domus beate marie noue lucis prope hoern.

Vid. Moll, *Kerkgesch. v. Ned.* II 2 p. 371.

Hs.
4 D 12

Berologion.

~~n° 54~~

n° 247. l.

n° 207. k.

~~N 131~~

A

Humana De frē cui ondit diabolus mediū tantū panē comedere et defecit **rlv** **10**
Creptio psonarū Quō sine arceptione psonarum **lxviii** **Notū**
 res cōmunes distribuende sūt
Quod equalit' debet oib' necessaria ministrari **lxvii** **D**
De arceptione psonarū i iudicijs et corrigendo **lxviii** **A**
Quō maximū platorū et sacerdotū pōm ē arceptio psonaz **lxviii** **H**
Quō debet fieri arcep' psonarū i distributiōe rez et qm nō **lxviii** **F**
Que tenet hō equaliter ministrare et que non **lxviii** **R**
Quod magis idoneo mun' bono aliqñ aliquid debet **lxviii** **F**
 qd' min' idoneo magis bono nō debetur **lxviii** **F**

Arusatio

Quod maligne alii arusatio tenet' ad penā talionis
De ipā plura vide in Capitū et denuncia
Quod s' forū causari s; nō cōsente arusatio p' **clvii** **E**
 fieri ammonitione secreta nō premissa
Quā discrete procedēdū sit ad publicā arusationem
Et de equatuoz i tali arusatiōe requisitis **clviii** **R**
Et quod multi ab arusatiōe et testificatiōe repellantur

Dulatio

Quō adulatores platos seruos et incurūptos **vix a et vix e et lxviii**
 faciūt rētant et seducunt
De his qui adulantur platis et peccatoib' pone **lxviii** **O**
 tes eis pidiulles

Affectio corporalis
Aduersitas
Affabilitas
Altitudo status
Alicia pā

Quā malū sit peccatibus adulari nec illos cor- **lxviii** **h**
 ripere ratione cupiditatis **lxviii** **h**
Quod ad quicq' valet **E**t quō dicit' ad modū vtilis **lxviii** **h**
Quod nō est vtilis i facie adūsis s; resistē s; vtile aliqñ **lxviii** **h**
Quod seruāda est maxie qm rogamur berlinare **lxviii** **h**
Quod tria pēcula platis immet' ratione alti stat' **lxviii** **h**
Quod trib' modis cōtaminat' qd' alienis pāis **lxviii** **h**
Quō aliquis male se habet ad pāā aliena et participat **lxviii** **h**
 illis **E**t quō liber fit ab illis **lxviii** **h**

Ambicio
Anima

De ambitione p'cipue plature vide infra Preiatura
Et melior est vna anima rationalis q' mille corpora
Et q' graue est vel vnā animā perdere **lxviii** **h**

Apostoli p'ās
Auaricia

De maxia p'āte ap'oz ad f'edū sathāe adūsiōis malignā **lxviii** **h**
De tenacitate quorūdā auarozū Vide infra Sup'fluitas
Enebisitū **Q**uō debet dāi **E**t de mltis i beneficiorū
 largitione necessarijs **E**t de desertibus multis circa illā
 vide **lxviii** et ultra p' mltā capitula s; significata infra i dare

B

Benuoli

Quid sit iure beneficium Et quod iure est non in rebus

xxviii f

Quod benuoli et mansueti non duntaxat corripendi

ii kl

Veritas De duplici caritate necessaria christi fidelibus

iiii c c

Quod non est alia vita anime nisi caritas Et quod

lxviii f

caritatis extinctio mors anime sola est

Capitulatio An liceat publice proclamare fratres

clviii d

in capitulo ammonitione secreta non premissa

Quam discrete procedendum sit in propriis rebus ad

publicas proclamationes capitulares Et de quatuor

clv k

sit proclamandi necessariis Et quod nulli a tali potest prohiberi

clvi c

De nostro zelo caritatis qui se debet fratribus libere moneri et proclamari

clvii d

Quam malum sit ex timore omitti proclamationes in capitulis

clviii d

Quod reprehendum sit his qui dicunt non esse proclamandum

clviiii d

ne alios ad odium nostri excitemus

Quod turbatio que ex proclamatione caritativa causatur

clviiii d

per gratiam sancti spiritus cito conquiescit

De tribus modis suavis in proclamationibus capitularibus

clviiii d

Quod proclamatio non debet fieri nisi de certitudine cognitis

clviiii d

Quod malitiose alios proclamantes aut etiam false siue

clviiii d

mediose tenentur ad penam talionis

clviiii d

Quod proclamatio tamen ex caritate fieri debet

clviiii d

Quod nunquam debet aliquis alium proclamare nisi post

clviiii d

proprium scripto examinato inuenit tamen ex caritate facere

clviiii d

Quod proclamans alium debet benigne loqui

clviiii d et clviiii f

Quod aspera proclamatio communitur ad malum trahitur

clviiii d et clviiii g

Quam graue sit indiscrete proclamando alium turbare

clviiii d

et sic ad odium sui excitare

Cadere

Quo tria sunt precipue plati et quilibet disponit ad casum

lv d

Quo superbia semper ruine patet

lvii a b c

De multiplici casu superborum vide

lvii lviii lviiii totum

Quod gloria de virtute querere est in cadere

lvii d

Quo sepe homo propter superbiam mentis permittit cadere in vitia carnis

lvii f

Veritas anime

Quo securitas maxime disponit ad casum

lvii f

Quo occupationes externe mentem recant

lvii g

Quo detractionis malum recant hominem

lvii h

Tabula scripturae

Quo peccatum excruciat hominum rationem

lvii i

Compassio

Quo sacra scriptura aliquam in nobis etibus aliquam potestatem

lvii j

Quam compassiui et clementes plati precipue esse

lvii k

debent circa penitentes

Quod terra induit ad compatendum delinquenti **cxviii C**

Quod considerata estetas nature inclinat hominem ad compassionem et misericordiam **cxviii D**

De triplici conformitate ad compatendum delinquentibus inclinante **cxviii E**

Quo ex conformitate spirituali debet iure compati tamquam membra christi **cxviii A**

Quo ex memoria priorum peccatorum debemus iure compati et cōdescendere aliis **cxviii B**

Quo ex consideratione infirmitatis debet aliorum compati **cxviii C**

Quod superbi non habent compassionem **cxviii D**

Quod aliqui permittunt cadere in aliqua vitia carnis ut discant compati aliis **cxviii E**

Quod solus dei est et nullus hominis sine compassione alios correpere **cxviii F**

Quod compassio facit correptiones et doctrinam ab aliis benigne accipi **cxviii G**

Quod nichil sic probat spirituale virum sicut alieni mali tractatio **cxviii H**

Quod consideratio mali proprii facit aliis compati **cxviii I**

Quod delinquentibus compatendum est non irascendum **cxviii J**

Quo diuine scripture consolantur afflictos **cxviii K**

De contumelia et quibus et quomodo se habent in gradu peccati **cxviii L**

Quo et quomodo verba iuriationis sunt mortalia vel venialia **cxviii M**

Et quod triplici dicuntur causa **cxviii N**

Quo in quicquid vitanda est gratia tristitia et peccata ipsi in honoratio **cxviii O**

Quod querari alium ex odio ostendit mala mortale per tria **cxviii P**

Quid sit vel quomodo dicitur alium racha vel fatue **cxviii Q**

De coactione infra plura **Violentia**

De conformitate in exterius se seruanda **cxviii R**

De triplici conformitate ad compatendum delinquentibus inclinante **cxviii S**

Quod conformitas nature docet nos compati quibus et miserari **cxviii T**

Quo ex conformitate spirituali debet iure compati tamquam membra **cxviii U**

Quo ex conformitate peccati debet peccatis compati **cxviii V**

Quod conscientia malicie nunquam est sine timore **cxviii W**

Quod conscientia mala peccati nunquam quiescit aut serua esse potest **cxviii X**

Quod non correpere est consentire et approbare **cxviii Y**

Quod non impedire peccatum nec peccatum arguere cum homo potest nichil est aliud quam consentire et cooperari peccato **cxviii Z**

Consolatio
Contumelia

Coniurium

Coactio

Conformitas

Conscientia mala

Consensus

Contemptus

Contentio
Consideratio sui

Coniungere
Comparatio

Contemplatio
Clementia

Custodia
Curiositas

Quod inobediētes et rōtināres ex cōmuni cōditiōe sūt et vitiā	CXX	ff
Quod nullus debet rebellib' et cōtēptōib' familiaris esse	CXXI	ff
Quod fauens rebellib' et cōtēptōib' malinolis peior hostis est et nocivior ecclēsie cō q' quicūq' hostis externus	CXXII	h
Quod cōpius zelū bonū hēat nūq' tū est sine pāo	CXXIII	E
De trib' q' d' hō cōfidere ī seipō ut ex eis distat opat' et misereri proximo suo	CXXIV	Totū
De consideratione p'prie īfirmūtat'is	CXXV	Totū p'cipue d
De consideratione equalit'is et cōformit'is nature cū alijs	CXXVI	v y
De cōsideratione p'prioū p'prioū	CXXVII	Et CXXVIII E
Quō ex equalitate nature d'f'rim' alijs cōiungere	CXXIX	v
Quod īp'f'ctā et suspecta ē oīs bonitas q' ex cōparatiōe peioris colligit'	CXXX	h
Quod min' malū ex cōparatiōe peioris accipit ratio; bonū		
Quod nūq' mixta est cū turbatione	CXXXI	r a v
Quod ip'a sola sola p'latū reddit stabile et securū	CXXXII	h
Quod clementia p'latū reddit delectabile et vtilē alijs	CXXXIII	l
Quod sola clemētia cōformat p'latū deo	CXXXIV	l
Quō prelati obligantur custodire tria		l totū
Quod quia se nō attendit ideo aliena reprehendit	CXXXV	q
Quod oīs cōsiderā' mala aliena negātes p'pria	CXXXVI	l
Quod hō nō debet scrutā' īfirma alioū ut corumpat	vi	o
Deceptio fraternā De trib' p'ncipalit' circa illā cōsiderādis	n	a
Quō cadit s'p' p'cepto et q' est duplex	n	b
Quod correptio p'ncipalit' spertat ad p'latos min' p'nc' et ad alios	n	l
Quod obligatio ad correptionē colligit' p'ncipalit' ex trib'	m	e
Quod ratione diuine p'ceptionis obligamur ad correptionē	m	f i sic
Quō ad illā obligam' ratione mutue dilectionis	m h et	CXXXVII q
Quō correptio est signū maxime dilectionis	m h et	CXXXVIII q
Ex rōe mutue dilectōis societatis obligam' iūic' corripere	v	h
Quā periculosū sit nolle delinquentē corripere et quod est signū alicui' oculi odii et vindicte	v	h
Quō ledit' proxim' si nō corripit' cū peccat	v	p
De tribus cōsiderādis circa p'ceptū de correptionē frma	vi	l
Quod p'ceptū de correptionē obligat s'p' s' nō ad semp	vi	d
Quod triplici t'm tēpōe cōlis tenet' corripere equalē	vi	o
Quod p'lati require tenet' delinquentē ut corripiat s' cōlis cōlis	vi	h
Quod hō nō debet scrutā' frma alioū ut corripiat	vi	o
Quod triplici ratiōe reddit' alijs excusat' a corripiedo	vii	o
Quod nō p'lat' tēt' corripere oīs p'ua s' p' q' trib'	vii	p

Quod correptio non facienda ubi non spectat emendatio	viij	A
Quod scripturae suadet cessare a correptione puerorum	viij	S
Quod pueri non sustinent correptiones et corrigentes se redarguunt	viij	S
Quod pueri corripientes se vituperant et redarguunt	viij	T
Quod a correptione puerorum cessandum est non ne nos ipsi odiamur sed ne ipsi ex correptione peiores fiant	viij	R
Quo pueros corripere nihil aliud est quam irritare	viij	R
Quod qui non vult corrigi vitiosus et malus et pertinax pater	cvm	A
Quod si non timet malos ad odium sui corrigere incipit	lxxxviii	R
Quod coram non plato non est facienda ubi non spectat emendatio	lxxxvi	R
Quod non est virtus malis hominibus ex adverso in facie se resistere sed utilis aliquando declinare	lxxxvi	E
Quod coram sicut medicina ubi non proficit de omitti	lxxxvii	A
Quod nemo potest corrigere peccatorem nisi de verbo suo	lxxxvii	T
Quod a correptione puerorum cessandum est ne deterescat	lxxxix	S
De tribus cura correptionis idolorum hominum considerandis	cxl	E
Quod in peccata solliciti plati excusant se non corrigendo	viii	v
Quod correpti a platis et peccatores non debent amplius a fratribus corrigi sed potius releuari et consolari	viii	R
Quod tria genera hominum non debent facilius corrigi primo dicitur	ix	ab
De diffinitione hinc in correptione secundum diversitatem delinquentium et	cxlii	p et xli b et c
Quod infirmitate correpti a domino non sunt ab homine corrigendi	ix	D
Quod deiciunt pusillanimes et despecti non debent dicitur corrigi	x	h
Quod mansueti vererendi et benivoli non sunt dicitur corrigendi	xi	r h
Quod triplici ad hunc rationem potest subici a corrigendo excusari	xii	p
Quod iuvenes non debent se in peccata mitti de correptione inromitte	xiii	E
Quod in peccata multorum profertur bonorum subici a coram excusant	xiiii	h
Quod novit non se debent de corrigendo multum inromitte	xv	E
Quod mali senes sunt a platis durissime corrigendi	xvi	S
Quod publice peccatores debent publice corrigi et non secretis	xvii	S
Quod publica correptio a superioribus committitur in peccatores videtur excusari	xviii	E
De gratia et loco ex libertate publice corripientes	xviii	f
De correptione platorum passiva a subditis	cxvii	h
Quo differunt arguere corrigere corripere et ammonere	cxvi	R
De tribus considerandis cura correptionis platorum a superioribus	cxvi	S
Quod non est subditorum arguere sed corrigere suos platos	cxvi	T
Quod seniores boni rogandi sunt quam irrepandi	cxvi	v
Quod in periculo fidei etiam maiores platos corrigere possunt		
Quod ubi imminet periculum toti conati ex scandalo		

publico plati p̄t ei t̄ facie etiā a s̄dito resisti **xxvii** **H**
 Quod correptio p̄rie est cōtra ad iurē et est act̄ mutatis **xxviii** **E**
 Quod correptio iurātū est act̄ caritatis ad d̄nes se
 extendit passive et active etiā ad ip̄os prelatos **xxviii** **F**
 De tribus t̄ correptione platorū observandis **xxviii** **F**
 Quod platus correptis casib⁹ fidei et publici sc̄dali
 nō tēt̄ accusatiōes publi⁹ s̄dutorū q̄ se admittē **xxviii** **I**
 De quib⁹ s̄biecti p̄nt suos platos corripere et de quib⁹ nō **xxviii** **M**
 Quod s̄biecti certis modis et casib⁹ tēt̄ platos corripere **xxix** **O**
 Quod s̄dit⁹ tenet̄ interdū suū platum corripere
 et hoc ratione defectus triplū ratione **xxix** **P**
 Quod sit d̄cedū ad gregoriū q̄ d̄t̄ s̄ a s̄b̄ pla⁹ nō corripere **xxix** **Q**
 Quō s̄b̄ q̄ ad aliqd̄ p̄t iudicē s̄n̄ p̄no se suo pla⁹ ponere iudicē **xxix** **R**
 Quod s̄biect⁹ p̄t tam̄ fidei nō d̄ plato t̄ facie resistere **xxix** **S**
 Quod ubi plat⁹ superiōr nō h̄z ad deū recurrēdū est **xxix** **T**
 Quō plat⁹ s̄biect⁹ tēt̄ corripere platū ratiōe alt̄ status **xxix** **V**
 Quod singularit̄ corripere s̄nt plati q̄ s̄nt exēplariā alioz **xxix** **E**
 Quod s̄b̄ tēt̄ q̄z suos amonere pla⁹ p̄t ip̄oz m̄t̄ et ad m̄tia obligatiōes **l**
 Quod s̄b̄ tēt̄ q̄z suos amonere platos ratione
 p̄iculi ip̄oz ad casū ratiōe alt̄ status **l** **F**
 Quod debet mutatis s̄b̄ q̄z tēt̄ suos corripere platos **lxxvii** **E**
 Quod max⁹ hō ex mutatis q̄z suū tenet̄ corripere platū **lxxviii** **H**
 Quā reprehensibiles s̄nt s̄diti q̄ cū possint benigna r̄monitiōe
 renocare platos suos a malo et nō faciūt **lxxviii** **F**
 De his q̄ nolūt aliqd̄ adūsitatis sustinere p̄ veritate s̄ ponē
 adulando placē platis et alijs p̄cātib⁹ ponēdo eis palatū **lxxviii** **O**
 Quod s̄biect⁹ corripit̄ ex caritate suū platū nō ponit
 t̄ relū ob suū n̄ debet p̄sumere de ip̄i sc̄dalizatiōe **lxxviii** **Q**
 Quod p̄ceptū de correptione fratna se ḡtendit et ad platos **lxxviii** **F**
 Quod plati a b̄is et nō criminosis s̄ditis q̄ necesse est
 etiā publice accusari **lxxviii** **E** **Ecclē** **v**
 De trib⁹ t̄ q̄ne ḡtatis resistis ad h̄ ut cor̄ pla⁹ h̄ate fiat a s̄b̄ **lxxviii** **S**
 Quod null⁹ d̄z irrueret̄ irrupē ad passī corripere sp̄iale p̄s̄ suū **lxxviii** **S**
 Quod plati p̄t tam̄ fidei nō d̄nt a s̄b̄ nisi h̄m̄ amonē **lxxviii** **T**
 Quod s̄m̄e d̄z hō arc̄spert̄ esse et h̄d̄ max⁹ cū correptionē
 plati sui q̄ nichil⁹ p̄bat sp̄iale virū si alia mā tractatō **lxxviii** **T**
 De trib⁹ cōsiderandis circa habitudines diuersā diuersoz
 ad correptionē suozū maxime prelatorum **lxxv** **A**
 De plurib⁹ alijs cōsiderandis circa materiaz correptionis
 platorū a s̄ditis **vide ca. lxxv** et **ulti. ibi q̄nt̄**

Que signata hnt infra in Dubdi Vide ibi si placet
 Quod ideo dure iudicet et rephedi' aliozu maxime
 platosu i'firma et mala q' no' recogita' n' cognofa' p'ria **lxxxv** **B**
 De quatuor notabilib' documētis sumēdis ex malo successu
 et varia' habitudie platos suos itaute rephendētū **lxxxvi** **I**
 Quod cōmunit' plus proficit blāda correptio q' dura
 rephensio apud platos et potētes a s'bditis **lxxxvii** **D**
 De trib' malis q' sequūt' ex h' q' subditi suos platos ure
 uerent' corripūt' Et p'mo q' hoc idēntissimū est **lxxxviii** **B**
 Quod irreuerent' platū corripit a s'biēto sacrilegiū est **lxxxix** **E**
 Quod vehemēs correptio p'cipue plati a subdito frequēt'
 vergit in peius et raro inde bonū prouenit **lxxxix** **E**
 Quā pū sit s'biertū q'q' suū cōmonere platū **lxxxv** **A**
 Quod publica correptio platosu cōmunit' v'git i' malū **lxxxix** **I**
 Quod platosu vicia nō sūt a subditis passim arguēda **lxxxix** **K**
 Quod criminosi et ifames nō pnt platos corripere **lxxxix** **D**
 Quō dēnt plati etiā a mūnoib' et s'bditis suis libenter
 et humilit' correptioēs accipere **lxxxix** **A**
 Quō boni plati legūt' hūilit' accipisse correptioēs s'bditoz **lxxxix** **B**
 Quō xps suo ex' docuit pla' hūilit' correptioēs suscipē ex s'bdit' **lxxxix** **I**
 Quod plati nolētes corripī vidēt' ex malicia peccāe **lxxxix** **R**
De correptioē platosu artia ad subiectos
 Quod correptio ul' correptio cohibitiua maloz ad
 platos spectat et nō ad subditos **ca' 1° Et lxxxix** **R**
 Quod plati nō dnt a correphoe pūsoz desistere p'pter
 illorū turbationem **ca' 1° Et lxxxix** **R**
 Quod correptio et etiā correptio publica punitiua
 maloz debz fieri a plato p'cipue p' quatuor **lxxxix** **E**
 Quod correptio ad platos p'cipue et p'ncipalit' spectat **lxxxix** **I**
 Quod platus etiā querē tenet' s'bdit' peccāe ut corripiat **lxxxix** **K**
 Quod plati s'bdit' peccāe nōe sue tenet' corripē deliquētē **lxxxix** **E**
 Quō aliq' plati p' q'stictiā male vite p'rie p'dicare
 et corripere nō audēt et quātū hor noz subditis **lxxxix** **R**
 Quod platos a corripiedo p'rie vite erubescētā nō erusat **lxxxix** **R**
 Quod plati sūt speculacō et p'ones quib' clamāe quātū nō tātē **lxxxix** **R**
 Quod plati s'bdit' peccāe p'ā mortalis nō pnt a cor' tātē **lxxxix** **D**
 Quod plati ita peccāt a correphoe maloz tātēdo sicut
 s'bditi mala faciēdo Et q' sic tātēdo peccādi lūcētā tribuūt **lxxxix** **E**
 Quod plati a correphoe dēnuētū tātēdo ipōe ostēdit **lxxxix** **V**

b	Quod plati tot occidit qd ad morte ire facedo offiunt	lxxi	A
a	Quod plati corripiedo a sanguine sbduozu se grimut	lxxi	F
	Quod merenam no passoes sunt qd pccantibz cor no r'fistit	lxxv	D
	Quod plati canes muti sut et ppete fli qd pccant no corripuit	lxxv	E
	Quod iminete pcculo plati a correptione taces moitit		
	peccat quia pccō multiplic' cooperantur	lxxv	f
	Quod plati no corripere qd ofentie et appbae	lxxv	G
	Quod plati no corripies pccandi licetuz malis tribut	lxxv	H
	Quod plati a correptione tacedo ofenties fit cu peccate		
	punitur Et qm plus delinquit qd actualit' penās	lxxv	I
	Quod plati qm corripie tent' est vbi no spat emda deliquens	lxxi	L
	Quod plati no corripies oibz pccoz re' efficit' et occidit	lxxv	A
	Qua danabile sit plati qd tenet no corripie deliquete		
	et de trib' circa omissoes correptionis consideradis	lxxxv	E
	Quod plati no corripies dapnat' p pccis sbduozu		
	Et ex ^m Thos Thos de helm sacerdote et alio bn	lxxxv	f
	Quod etia plati qm cessae dent a publicis resuris		
	et correptionibz vbi i soi despeat' emedatio	lxxxvi	I
	Quo et qm plati dnt pccis gradus occurre et i sane requisit	lxxv	L
	Quo plati pccos et public penates dnt due corripie	lxxv	M
	De zelo plati p deo ad cor magna et publica pccā	lxxv	P
	De triplici utilitate correptionis pccoz a platis	lxxv	Q
	Quod plati qd dnt pt no corripit pccoz se pccipe facit	lxxv	R
	Quod boni plati no sustinet tace: qm ex suo scilencio		
	videt' a malis pccā iterari et augeri	lxxv	S
	Quod public penates rito pub' et dure sut corripiedi	lxxv	T
	Quo ipunite malozu pccā aufet' et pccos auant'	lxxv	V
	Quod dnt plati vni pccit p illu oibz alios r'ficunt	lxxv	X
	Quod correptione a platis etia pueris ad mita pccat	lxxv	Y
	Qua pie plati etia aliqs tuitos cohibet a pccis	lxxv	Z
	Quod n' plati ira qm dnt aliqs corripie	lxxv	AA
	Quod plati pccos due et pub' cor dnt pcc' alios	lxxv	BB
	Quod plati no corripies aut cor' parientia dei puorat	lxxv	CC
	Quod plati pub' penates pub' corripie et pccre dnt	lxxv	DD
	Quod plati dnt corripie r'ent' bonos cu ofidentioe sui	lxxv	EE
	Quod plati tent' vba sua pccerac et m'fucte corripie	lxxv	FF
	Quod plati i corripiedo dnt semetipos ofidete ne		
	nimis aspe corripiedo grauoa gmittat qd corripuit	lxxv	GG
	Quod i correptione plati d' benigna et h'uitate suae	lxxv	HH

Qua hūilit' et māfucte fūi plati corripē gſuenerūt **xxxv** **o**

Quod p̄ discretioēs plati q̄q̄ aliq̄z culpas d̄z diffimulāe et aliquorū corripere **xl** **t**

Quod ſūma tū crudelitas et crudelis mīa eſt plati tacendo p̄mittē t̄oreptos p̄ire peccantes **lxxxv** **e**

Qua crudele ſit nō corripē cū hō p̄t emēdāe **lxxxvi** **i**

Quod ſoli dei eſt et nulli hōis ſine mīa corripē **lxxxvii** **f**

Quod ſupbi plati nō hnt̄ ḡpaſſioēs t̄ corri^o **lxxxviii** **o**

Quod ḡpaſſio ſola facit t̄orephoēs plati benign' recipi **lxxxix** **i**

Qua turpe ſit plati irāſci et ſic corripē **lxxxv** **d**

Quod plā' ſupbi ſit aſpē et ſine lenitate corripē volūt **lxxxv** **e**

Quo aliqui plati corripūt mīma t̄ alijs diſſilant' mag' t̄ ſep̄s **lxxxvii** **h**

Quod aliqui p̄t' ſcādalu et ſonā mīh' etiā plati a cor' ceſſādū ē **lxxxviii** **i**

Quod q̄ emēdāe nō p̄nt cor' p̄ parte aliqui tolerāe dnt̄ **lxxxviii** **h**

Quod plati cor' medicorū mōe a leuorib' p̄cedē dnt̄ **l** **d**

Quod ex malicia peccātes dūc' ex iſſimilitate leu' cor' dnt̄ **clv** **b**

Quod pub' peccātes pub' et nō ſecrete corripē dnt̄ **clv** **t**

De mō q̄ plati dnt̄ cor' vide plura t̄ ſep̄h'

De t̄orephoē equalium ad iure et t̄ cōmuni

Quod corripē p̄rie eglū ad iurei et eſt act' caritatis **lxxxviii** **e**

De trib' idurimis ad t̄orephoēs faciendā t̄ cōmuni **lxxxviii** **o**

Quod p̄mū t̄orephoē d̄z eē ḡpaſſio frat̄erna **lxxxviii** **o**

Quod ſupbi t̄orephoē nō hnt̄ mīaz et ḡpaſſioēs **lxxxviii** **d**

Quod v̄ca fidelitas et dilcō ad prox' eſt ipm̄ deliquētē nō deſere ſ; corripēdo p̄ poſſe ſblenāe **lxxxviii** **h**

Quod ſūma caritas ē de culpa cognita p̄ corripē **lxxxviii** **e**

Quod nō emēdāe p̄ cor' cū poſſ; ē ipm̄ occide **lxxxviii** **o**

Quod t̄orepho eſt mag' ſignū dilcōis frat̄ne **lxxxviii** **h** et **lxxxviii** **o**

Quod ſūme caritatis ē corripē q̄ p̄ ſep̄e q̄uit' ſente **lxxxviii** **f**

Quod crudelis ē mīa p̄mittē ta^o t̄ore^o p̄ire deliquētes **lxxxviii** **e**

Qua piū eſt corri^o eripere deliquētē **lxxxviii** **h**

Qua crudele ſit p̄ nō corripē cū hō poſſ; emēdāe **lxxxviii** **i**

Quod ſig' d̄vine dilcōis ē a cor' peccāti nō hnt̄ **lxxxviii** **o**

Quod oīs t̄orepho d̄z ſiē ex caritate et pia t̄tentioē **lxxxviii** **d**

Quo ad t̄orephoēs fr̄m debe' iduri affectu caritatis ut poſſim' eis p̄deſſe **lxxxviii** **o**

Et q̄ ē act' mag' caritatis **lxxxviii** **o**

Quo t̄orep' aliqui eſt act' iuſtiae aliqui caritatis **lxxxviii** **o**

Quod t̄orep' magis ē act' caritatis qm̄ caritate iſſimilitatis **lxxxviii** **o**

Quo ad t̄orephoēs idurere nos debz zel' cōis diſcripte **lxxxviii** **o**

Et plura infra vide in zelis **Et xxxix** **R** et **O** **Et xxxxi totu**
 Quod cor est unu de septē opēib' mie: et q' sit illa **xxxvi** **O**
 Quod oīa opa mie corāta excedit in tribus **xxxvi** **R**
 Quā pū sit cohibē hoīes lūz iuitū a peccatis **clxlv** **E**
 Quod magis amicu ē deliquētē cor' q' adulai p'iori **clxlv** **O**
 Quod sūme caritatis in dirū est frēs iure se amone **clxlv** **O**
 Quā pia mēhoē et pat'no amōē correpho fieri d' **cl** **R**
 Quod delinquētib' opatendū nō irasendū **cl** **O**
 Quod etiā dura cor' sunt ex caritate et sine odio **cl** **D**
 Quod i correphōē nō est attēdēd' ad pntē deliquētē
 modicā et tēpōalē tristitiā ac volūntē s' salutem **xxxviii** **R**
 Quō itelligat' nō cessādā eē a correphōē caritatis p' modica
 tristitiā deliquētis cū dñs videat' p' h' s' b' r' a' s' s' e' q' s' a' q' b' **clxlv** **R**
 Quod corripē debe' p' offensū p'ri et p'ncipales vitia dā **lxxxvii** **O**
 et **lxxxviii** **O** et **lxxxviii** **R** et **lxxxviii** **R** et **clxlv** **R**
 Quō corripere debe' p' p'culū crudelitatis vitidū **lxxxvii** **R**
 Quod frim offensores sunt q' visa culpa nō corripunt **lxxxviii** **L** et
lxxxviii **R** et **lxxxviii** **O** et **lxxxviii** **R**

Quis et qualis erit correpturus

Quod i maiorib' p'ris posit' corripē nō d' p' tria **n** **O**
 Quod corripē p'riū est bonozū et nō malozū **n** **E**
 Quod minuta p'ca nō phibēt aliquē a correphōē **n** **R**
 Quod mūd' a vitis d' eē p'ri se aliū correptur' **rn** **O**
 Quā idignū sit ut i se vitiosi alios corripē velint **clxvii** **A**
 Quod criminosi et ifrones nō pnt ali' pub' corripē **clx** **D**
 Quod p' tria hō mouet' et bñ dispōit' correphōes faciendā **clxv** **E**
 Quod correptur' aliū d' i seipo eē tranquill' p' ex g'fideat' hōē
 p'ri delicti sui **clxv** **R** Ad id **clxxi** **O** et **clxvi** **R** et **cl** **E** et **clxv** **R**
 Quod idignū ē aliquē ex g'monōē corripē p' ter tria **clxvi** **R**
 Quod volētes s' corripē sepe etiā plūā mētunt' **clxvii** **R**
 Quod q' rōmot' corripit' p'riā passioēs exequit' **clxvii** **D**
 Quod passioēb' suis nō plene dnābitas nō dnt' facilē
 zelo licet bono valde g'moti corripere **clxviii** **O**
 Quod ira g'moti nō dnt' corripē lūz plati ut plato **clxviii** **E**
 Quod nūq' aliq's d' aliq's aliū corripē max' pub' nisi p'ri seipo
 examinato t'uenēt se tm' ex caritate z pia mēhoē face **clx** **R**
 Quod correptur' aliū d' i se eē tranquill' sine ira **clxi** **R**
 Quod correptur' ali' d' illi p'riū itēde nō g'modū p'riū **clxi** **E**
 Quod ex ira corripē ē opp'ie pot' q' emēdāe **clxii** **D**

Quod difficile e ut i gmo hōe zelus modū teneat

cxvii

Quo fieri dz correptio

De mō correptōis et trib' cor' qm' g'fiderādis

cxviii

Quod oportūtas tēpōis captāda ad cor' attēdit' et trib'

cxviiii

Quod cor' nō p'dest hōi i furōe gmo' g'ficti

cxviiii

Quod ubi m'fstat p'icūlū aliis v' ip'is deliquētib' sancti nō

cxviiii

timēt malos ad odiū sui corripēdo incitāe

lxxxviii

Quod correptio frat'na nō est facienda n' tpe g'ftrud et oportūo

cxviiii

Quod facti i correptioe et i oi ope bono oportūitate t'p'is asp'ctāt

cxviiii

Quod irati nō dnt n' qn' nāe et urbano mō corripī

cxli

Quo dz irat' cor' cause v'mediū et ira illudi

cxli

Quod i'ofulte corripē irascentē t' t'icūe est

cxli

Quod due cor' ad odiū excitāt' z eō' lēit' mōiti ad amōz p'urōz

cxli

Quod correptur' dz v'ba sua p'dderit' et k' māsue' corripē

cxli

Quod correptur' seipm dz g'fideāe ne g'rauo ra g'ūtat

cxli

Quod i correptioe dz bāndēria et hūilitas seruari

cxli

Quā hūilit' et māsue' s'ā corripē g'sueuerūt

cxli

Quod ideo due rephēd' mala aliē' q' nesa' p'ria

lxxxv

Quod dulcis cor' cōit' meli' fructificat

cxli

Quā g'passiue cor' fieri dz et de mouētib' ad illā

cxli

Quod soli dei est et nulli' hōis sine g'passioe corripē

cxli

Quod g'passio sola fuit correptioe benigne recipi

cxli

Quod parāti i cor' obirasces illo p'io ipi' i'p'mat' et p'hapat

cxli

Quod cor' g'renosa s' p'io est p'm'eta

cxli

Quod supbi s'p' volūt' asp'e et sine lenitate corripē

cxli

Quod pub' p'etātes sūt nro due et pub' corripēdi

cxli

Quod i cor' sūme vitāda est ira g'fundēs i agendy

cxli

De eod' rā' cxlvii

Quod raro bona v'cūt' ex correptioe turbulenta

cxli

Quod et g'ra hōi s'bt' h'it' p' correptioe turbulēta

cxli

Quod g'ira corripē est op'mē pot' q' emēdāe

cxli

Quā pia t'rentioe et par'na caritate cor' fieri debz

cxli

De pub' correptioe vide plura i Caplāno

Quod i cor' dz hō g'passiue et benigne loqui

cxli

De eod' rā' cxlviii

Quod cor' asp'ea cōit' ad malū it'pretat'

cxli

Quod v'ba asp'ea g'rauit' audūt' h'z lenit' d'icāt'

cxli

Quo q'dā i g'retioib' r'igidū i cor' ali' sūt seueri

cxli

Quod sit r'ndā allegatib' io bap' z pau' p' dā cor'

cxli

Quod ex malicia p̄ntes due ex infirmitate sūt lat̄ cor̄ **clij** **B**
Quod mod̄ et ordo cor̄ cadit sub p̄cepto sicut actus **clm** **E**
 correptionis Et q̄ talis ordo 4° cōprehēdit
Quod fracta cor̄ dz ee secreta Et de osideandz n̄ h̄ **clm** **O**
Quod an̄ argum̄tationes 4° ad em̄da^m deliquētis dnt̄ p̄cedē **clm** **F**
Quod rō secreta cor̄ sūt ex similitudinē p̄cess^m medicinalis **clm** **G**
Quod T cor̄ s̄p̄ quātū fia p̄t̄ p̄cedā est fame **clm** **H**
Quod secreta cor̄ an̄ denūna^m necessaria est triplia rōe **clm** **K**
Quod secreta cor̄ efficacior est ad em̄dationē deliquētis **clm** **L**
 De diuisis obiectiōib⁹ cōtra secretū correptionis **clv** **R**
Quō 2 quāe de^o alijs punit et denūciat an̄q̄ secreta corripuit **clv** **Q**
Quāe x̄p̄s iuda denūciat an̄q̄ secreta corripuit **clv** **P**
Quod ubi nō ḡstat de irremediabilitate penāis cor̄ debe^o **clv** **R**
Quāe aliqui sancti denūciauerūt aliquos ante secretā **clv** **S**
 amonitionē ut ioseph. paul⁹. petrus **clv** **T**
Quod ubi ḡstat de irremediabilitate deliquētis cessandz est **clv** **V**
Quod p̄m̄ pub^m dnt̄ pub^m nō secreta emē corripit **clvi** **F**
Quod ubi p̄cūlū im̄inz aliq̄ denūciat dz aliq̄ nō **clvi** **F**
Quod p̄m̄ om̄ulta de quib⁹ p̄cūlū im̄inz sūt i dū^m d̄ra **clvi** **F**
 De pub^m cor̄ q̄ sit ca⁹ vide sup̄ Capitulano
Quod p̄cessus i materia correptionis colligit^r ex p̄cessu **clm** **H**
 i practica medicinalis cor̄ curationis **clv** **R**
Quod trib⁹ modis p̄cedē em̄dandus est **clvi** **A**
Quod cor̄ dz ee secreta Et de trib⁹ i h̄ necessarijs **clvi** **D**
Quod duob⁹ modis p̄traet^r ira a correptione **clm** **Notū**
Quō cor̄ quadruplici dz tēp̄amēto moderari **clm** **I**
Quod correptionē dnt̄ aliq̄ dulcia et blāda miserē **clm** **K**
Quod cor̄ tēp̄ari dz q̄m̄ quorūda^m laude bonozū **clm** **L**
Quod sup̄borū p̄cū^m est irrepāio bonozū laude tēp̄andi **clm** **L**
Quō cor̄ p̄t̄ tēp̄ari q̄m̄ em̄dationē et p̄missi^m vtilit^m et fruct^m illi⁹ q̄ corripit **clm** **L**
Quō correptionē suā tēp̄ant q̄m̄ p̄cipue p̄lati aliq̄ **clm** **R**
 perua adh⁹ infirmis p̄mittēdo et indulgēdo **clm** **S**
Quod nimis seue cor̄cepti sūt peiores sunt **clm** **H**
Quod modesta cor̄ sūt apud bonos meli⁹ vult **clm** **H**
Quod discreta cor̄ debz fieri diuisimode s̄m̄ diuisitate **clv** **D**
 corripiendoū: et q̄ illi sūt i quadruplici dūa
Quod boni p̄cipue p̄lati vniūquēqz amonēt et corripūt **clm** **O**
 secundā exigenciā p̄sone sue **clm** **O**
Quod p̄ discretiōē p̄cipue p̄lati alijs debz culpas corripē alijs distare **clv** **T**

Quia summe ho dz ee i correptione curuspectus **lxxxix** **E**
 Quis oportet eu q corripere dz summe ee discretu **lxxxviii** **R**
 Quo i cor^o fratna discretio summe e necessaria **lxxxviii** **V**
 Quod aspectu correptione qnt ad malu trahit **clij** **T et clm**
 Quia que sit discretio cor^o al^o ebae ad odi^o sui gratie **clij** **A**
De utilitatib⁹ siue fructib⁹ correptionis fraterne
 Quod pie corripientes z sibi z proximo vtilit⁹ consulunt **lxxxvi** **R**
 Quod sancti amat cor^o itaq⁹ parrocinii vite sue **lvii** **V**
 Quod q no vult cor^o videt⁹ q malitia peccare **lviii** **R**
 Quod cor^o se ho a sanguine p^o proximo⁹ eximit **lxxi** **F**
 Quod iusti viri correptiones alio⁹ ut beneficiu
 accipiunt: q a peccis suis p^o ea expientur **cxm** **I**
 Quo purgati correptionib⁹ et amonitionib⁹ plato⁹ **cxm** **Q**
 Quod i perfectu correptiones senectate iudicant **cxviii** **P**
 Quo i tractatione mali alieni possu⁹ nosipos probare **cxviii** **V**
 Quo i correptione scia z a oi ope bono sz debz attendi
 fruct⁹ fia respicu dampni si no fiat **cxviii** **D**
 De triplici utilitate correptionis etia pueroru **cxlvi** **P**
 Quo corripies a peccoz se pncipando se eximit **cxlvi** **R**
 Quod p correptiones etia pueroru pna rohibentur:
 ne vlti⁹ libere serpencia plures ifiriant **cxlvi** **T V**
 Quod cor^o etia maluolis et pnsis ad ml⁹ta p^ofit **cxlv** **V**
 Quo cor^o p^ohibet a malo etia iustiu **cxlv** **C**
 Quo cor^o dat intelligentia p^otori **cxlv** **E**
 Quo cor^o fraterna purgat a scoria viciozu **cxlv** **F**
De quib⁹ debe⁹ nos iuicem corripere
 Vtru de venialib⁹ et nimis delictis alijs cor^o tenant⁹ **cxviii**
 Quod i correptione de nimis et venialib⁹ delictis ho
 no debz ee nimis iustus **cxviii** **I**
 Quo aliqui zelo puerfo strite corripunt i alijs nimia
 sed dissimulat i seipsis multo maioza **cxviii** **R**
 Quod de nimis se cor^o no est nate nisi triplici roe **cxviii** **D**
 Quod no cor^o de venialib⁹ p^o aliqui ee etia mortale **cxv** **C**
 Quod i correptione fratna vtru sit nate corripere attendat⁹
 et penset⁹ fruct⁹ respicu dampni et sic fiat vl⁹ no **cxviii** **E**
 Quod de oib⁹ velle corripere temerario ee videt⁹ **cxviii** **F**
De omissione correptionis fraterne
 Quatu periculi sit si ho no corripiat cu p^o **ps supra**
 Quo aliqui no corripunt p^o erubescant male

vite p̄rie 2 quō hor pilatos nō excusat
 Quā malū sit adulā penātib⁹ n̄ illos corripē rōē
 cupiditatis rezū vl' fauoris **lxxi** **F**
lxxviii
 Quod triplix omisiōe omittit⁹ rōē fratna culpabilit⁹ **lxxix** **I**
 Quod nō est malū s̄ p̄m corripē debiquēte **lxxx** **Q**
 Quod duplici timore iōdinato retrahit⁹ hō a rōē **lxxx** **R**
 Quod aliqñ omittit⁹ rōē ex timōe cupiditatis **lxxx** **O**
 De triplix differētia omisiōis correptiois et quō se **lxxxii**
 h̄ ad grauitatē p̄m gradatū s̄m h̄ vel nō **lxxxii** **O**
 Rn̄ omisiō rōē fratne ē p̄m mōde 2 qñ v̄cāle **lxxxii** **R**
 Quod q̄ nō corripit cū p̄t aliā p̄m se p̄cipē facit **lxxxv** **D**
 Quod nō corripē ē ḡsentē p̄m pena cū facitē d̄ḡm **lxxxv** **V**
 Quā dānabile sit nō corripē cū hō tenet⁹ Et de trib⁹
 circa omisiōes correptiois ḡsiderādis **lxxxvii** **E**
 Quod ad correptioē n̄ p̄cipitaciōe d̄ hō ferri: nec
 ab illa formidme iōdinata retrahi **lxxxviii** **F**
 Quō hō tenet⁹ qñz a corripēdo foris silere q̄ tñ int⁹
 tenet⁹ oīno aliter sentire **lxxxviii** **H**
 Quod aliqñ p̄t sc̄dālū et sonā mltitudiez a rōē cessād̄ **lxxxviii** **H**
 Quod q̄ emēdā rōē nō p̄nt: p̄ bono p̄m tolerād̄i sūt **lxxxviii** **H**
 Et ex pla' qñz cessāe d̄nt a pub' r̄furis et rōē vbi des̄p̄at **lxxxviii** **H**
 Et rōē s̄ medicina vbi nō p̄sirit oīti d̄z **lxxxviii** **H**
 Quod hō nō corripēs vbi tēt⁹ pat̄az dei irritat **lxxxviii** **F**
 Quod sit r̄nded̄ h̄is q̄ d̄ct nō eē rōē ne alioz cōt' nos odū **lxxxviii** **H**
 Quā malū sit ex timōe publicas ī ca' omittē **lxxxviii** **H**
 Quod nolētes fr̄ib⁹ suis corripēdo s̄bueniē sepe
 fructu bone op̄atiōis p̄uāt⁹ Et quō sūt tales maledā **lxxxviii** **H**
 Quō apud p̄sios et furoē iracūdie ḡmotos cessād̄i
 sit nō p̄lato a correptio d̄m̄ est supra a p̄ncipio
 Quō p̄sios et malignātib⁹ qñz ex aduerso ī facie
 resistendū est a p̄lato d̄m̄ ē ī de rōē p̄lati actiua

D Annū Quō p̄xios m̄os mltiplex vl' dāpni causa onos⁹ ex̄st̄m̄ **lxxxviii** **F**
 Quō q̄ dat causā dāpni restituere tenetur **lxxxviii** **R**
 Quod nichil dāpnū facē: ul' dāpni causā prestāe **lxxxviii** **H**
 Quod nō flagellat⁹ n̄ adūsitates aliq̄s ī p̄m pati futūe dāpnatiōis **lxxxviii** **H**
 Quō dāda et distribūda sūt dona et b̄nficia et elemos̄ est futūe
 sine: et de mlt̄ cur' h̄i ḡsiderād̄ et suād̄: et de defectib⁹ circa h̄
 Vide īfra p̄lat⁹ Et h̄nt' ca' **lxxxvi** et d̄iceps p̄ mlt̄a captā
 De trib⁹ obseruādis ī dandis elemosinis et alijs **lxxxvi** **V**

Dāpnatio
Dare

Quod sine tristitia et liberalit' dada sūt nra fratrib' **xxvi** **f**
 Quod liberalitas dantis attendit' in tribus **xxvii** **b**
 Quod hilarit' dada sūt bñficia et nra fr'ib' **xxviii** **b**
 Quod credendi difficultas oēs grōz nunciis tollit **xxviii** **d**
 Quod Ingrata sūt oīa bñficia q̄ nimis p̄tib' extorquet' **xxviii** **e**
 Quod a dno datōe res p̄tratur nō bñficiū **xxviii** **f**
 Quid est p̄rie bñfici' et q̄ est i aīo nō i rebus **xxviii** **f**
 Quod donatur' aliq̄ d̄ eē dulcis i affatu **xxviii** **h**
 Quod hūilit' donāda sūt nra tāq̄ aliena nō p̄ria **xxix** **i**
 Quod supbia i donādo attendit' in tribus **xxx** **i**
 De nō iactā' Et q̄ aliq̄ occulte aliq̄ pub' donāda sunt **xxx** **o**
 Quod turpe ē alicui p̄p̄e bñfici' v' datū **xxx** **o**
 Quod turpe est p̄ bñficio ut dato retribuēdōz q̄rere **xxx** **p**
 Quod cito dāe debe' q̄ opoz sine dilatiōe **xxxi** **e**
 Quod sine dilatiōe dada sūt nra postulātib' p̄t' tria **xxxi** **k**
 Quod cito dandū p̄t' gmedatiōez dat' et pietatis **xxxi** **e**
 Quod venerūdis occurrēdōz et offendōz aīoz p̄t' **xxxi** **f**
 Quod relātis bñfi' gmedat tarditas debonestat **xxxi** **k**
 Quā gratū sit benefi' datū a beniuolo collatōe **xxxi** **i**
 De duplici danōe s' liberalitatis et iusticie **xxxi** **f**
 De nat' discretiōe i danōe siue distributiōe nraoz **xxxi** **d**
 Quod discreto i distributiōe siue danōe d̄ regulari **xxxi** **e**
 tripli' gñali resp̄u ut gñideatiōe trū **xxxi** **e**
 Quod gñalit' i tripli' nō est dandū petētib' **xlj** **t**
 Quod supflua petētib' nō est dādū ex tripli' resp̄u **xlj** **v**
 Quod singularia petētib' i religioe nō est dandū **xlj** **k**
 Quod noxia sibi petētib' nō est dandū **xlvi** **v**
 Que sit differēcia int' debita alicui rie p̄sōe et de' gñalit' oib' q̄ solutiōez **vi** **R**
 De denūciatiōe secreta quōz et quāe p̄mittēda sūt pub' denūciatiōi **clviii** **d**
 De denūciatiōe p̄tōz occultoz quō ad denūciatiōez **clviii** **f**
 Quod testes adhibent' p̄t' nra i negotio dnūciatiōis **clix** **k**
 De quadā obiectiōe gtra inductiōez testū **clix** **i**
 Quod q̄ntūq̄z p̄t' s' occultū si v̄q̄at i alioz detmēti d̄ denūciat' **clix** **m**
 Quod vn' testis adhibet' ad amonēdōz s' duo ad gūisēdōz **clix** **k**
 De denūciatiōe pub' et q̄ aliq̄ dupl' itelligit' dca orlesie **clx** **o**
 Quod spernēs orlesia gromunicādo est et a quo **clx** **o**
 et q̄ est h̄nd' ut ethnic' et quid sit ethnic' **clx** **p**
 Quā discrete procedēdū sit ad denūciatiōez p̄cipue **clx** **p**
 publicā et de 4° i tali denūciatiōe requirēda et quirit' **clx** **k**

Debitum
Denunciatio

Denunciatio pub
publica

Quod detrictor facit si vca drcdo aliqne ifamavit **xxv** **u**
 Quod iudi detrictiois e rignu f^m i iudiu requisita **xxv** **R**
 Quod faciendu sit p eo qd no pt ho de falsacbla rffine **xxv** **p**
 Quod detrictor si no ve peitrat no debz absolui **xxv** **R**
 Quod rarissimi sut q de detrictioe digne peitrat z satisfariat **xxv** **R**
 Quod no suffint indulgentia indulgentia pete n fiat rffine p posse **xxv** **R**
 Qua gmuue sit viciu detrictiois r roneitib⁹ hoim et q
 quenuetib⁹ i vnu nobis rari loquit^r de deo **xxv** **D**

Diabolus

Quod vix est aliq⁹ viciu peiculoso⁹ detractioe **xxv** **T**
 Que sut astucie diaboli Et quo et qm ab ipso diabolo
 dicimur circumueniri **xxv** **T**
 Quod absorbei a diabolo e despoire z ad pna velle redie **xxv** **a a**
 Quod trasfigurat^r sb spe boi deripit **xxv** **p**
 Quod ho p supbia diabolo simlis efficit^r et cu illo radit **xxv** **p**
 Quod interdū cessat teptae ut post securos precipitet **xxv** **p**
 Quod dilctiois dei sig^m speciale sut tribulationes **xxv** **p**
 Quod dilctiois dei di sig^m est a correptione parranu no tate **xxv** **p**

Dilectio dei

Dilectio primi
Dilectionis ordo

Quod sit dilige primu sicut seipm **xxv** **p**
 Quod vca dilctio ordme sbonctiois no affectionis
 quadoz ifirmiores forisib⁹ anteponit **xxv** **p**
 Quod vca dilctio est frz deliquete corripie no palpaie **xxv** **p**

Dilatio
Dispensatio

Quod suo dce debe^r sine dilatione **xxv** **p**
 Quod opoz interdū dispensacioes fieri et q ones lefes
 humane ut statuta pnt ut expedit f^m vba seruari **xxv** **p**

Duisimo sensu

Quod rarissimi et paucissimi hoies quciut sibi mutuo
 i vno sensu affru et moib⁹ s vnicuis sens⁹ suus et mos est **xxv** **p**
 Quod opoz pilatu ee qsi vnu capud mltaz⁹ facieru **xxv** **p**
 Quod no solu plat⁹ i apparatu et moib⁹ s ena i vltis
 et factis aptae se debet singuloz rōdionib⁹ **xxv** **p**

Dormio
Dolor

Quod mali dormiut vbi vigilae deberet **xxv** **p**
 Quod triptz dolet aliquis de bono alterius **xxv** **p**

Remosina Quod clemosina corpual i aliq⁹ cau grad⁹ spuale **xxv** **p**
 Inertia Quod sit et quo opoz mfdū epukepsae: bn de hoc **xxv** **p**

Exemplum

Qualitas De equalitate suada i distribucoe tyalliu: indinoz z alioz Inf i plat⁹
 De tripliri equalitate nos ad miaz et opaf⁹ gmuuete **xxv** **p**
 Quod ex^m pub^m vi quadmo roarchois hz ad seqla z imitanoz sui **xxv** **p**
 Quod ex^m bonu ut malu aliis relinques pnceps erit
 om q ex illo sequit^r i bono et i malo **xxv** **p**
 Quod malo ex^m alios scandalisates sut hoiride aiazu: **xxv** **p**

Displacere

Quod displuētia maloz no e curada de h^o vide plia ifoa **xxv** **p**

et de gravitate illi hominidū **ca. lxxv to^m et ult^e** puniet. bene.
 Quod malo ex nō alios scandalizā: i futuō p illoz p dī gūstie **lxxv to^m**
 Quā gravissimū sit hōicidū ut vna cūz ex suo scandalizā
 et p dē **lxxvi Totū sū lxxv et lxxv Totū**
 De malo publice pñāthū **lxxv Totū p lūa vide infra Scandalū**

Excusatio primi
Excusatio pñi

Externi
Excusatio corpōal
Excusatio munitio

Quo d' aliq' pñm pñāte excusare **lxxv**
 Quod grav' est pñm excusare q' pñāte **lxxv**
 Quod null' est excusatus aut inōctioe malo alieno
 De his q' externa tm curat nō iterna
 Quo ad quib' valz et quo dicit ad modū respū pietie ad d' valē **lxxv h**
 Quod spernēs etiam excommunicā' est ut ethnicus hūd?
 Et quid sit ethnic' et vñ dicit
 Quo differt excommunicatio ab anathematizatione

H

Amā de pñositate fame: et de nocumēto i ea p detritioz
 Quod fame s' pñdū est et q' pñosa est

Familiaritas
Fidelitas

Frans
Fructus
Fuga

Aliatio dei Quod filiationis dīne sig^m sūt ifirmitates a tribulatioēs
 De nimia familiaritatis nocua libtate valde caueda
 De fidelitate dispēsatozū ut nō att' hāt sibi gloriā
 deo soli debitā de eo quod dispensant
 De monasterio plagato pro fraude quersi
 Quo i oī ope attēdat fruct' respū dāpnū ut sciat a expēdiat ut nō
 Quod nō est vñtis adūs et malignis hōib' i facie semp
 resistē: s' vñle aliqñ declinare

9

Raria Quod nemo est ei' rapax nisi purgat?
 Rarie s'stractio Quō grā aliqñ hōi s'stractit' pro offēsiōe
 frīs et coreptione mdiscrēta

Gloria

De his q' infidelit' s' b' hūt glōiaz: ipi soli debitā i opib' suis
 De eod' multa bene **lxxv ca. l et lxi capto**
 Quod glōia soli deo debet' et nulli alteri
 Quod glōiaz de vñtute a q'rere est int'radere

H

Claritas Quō habēi debz i donādo et operādo
 Omicidū spūale Quod suo ex' alios scandalizātes publice
 sunt homicide: et de gūitate illi' homicidij sup' rōz le

Quō plati tot occidūt q' ad moztē ire a coreptionē tūcō
 Quod hōicidū spūale q' p'fert' plati suo ex' s'biertos
 occidūt et scandalō ē grav' oī hōicidū corpōali p'pue i hōib'
 Quod tot occidim' q' nō corripim' cū possim'
 De tripli hōicidū detritiois
 De tripli gūe homicidiorū s' p' p' p' apostolū

Humilitas

Quod pp̄t̄ humilitatis custodia hō aliq̄n̄ i aliq̄ vitia cr̄ms̄ rade p̄ttit̄ **lxix** **4**
 Quod oīs labor pdit̄ nisi i humilitate seruet̄ **lxxxv** **4**
 Quō ex mltipliri cōfidētiōe pp̄rie i firmitatē debē nos humiliae **cxviii** **To^m**
 Quō nos humiliae debē ex cōfidētiōe pp̄rioꝝ p̄rioꝝ **cxviii** **E**
 Quō nos humiliae debē s̄b̄ bonis hoīb̄ etiā ab ex̄t̄ rephēdēda

Artantia Quō vitāda i ōni dono et beneficio **xxxv** **4** **alij gmatētib̄** **cxviii** **1**

27

Quod iactātes mercede priuāt̄ quā prī rereperūt̄ **xxx** **1**

Inuidia

Æterna Quō interna ceteris: et magna p̄uis s̄ponēda sunt **cxviii** **1** **des**

De zelo iudie que ex supbia nascit̄ **cxviii** **a**

Ira bona

Quō differt iudia a nemesia et zelo i dolore **cxviii** **k**

Quō i zelo q̄tra vitia attendit̄ **cxviii** **h**

Quā necessariū est irā zelosa esse ḡtēperata **cxviii** **v**

Quā difficile est ut irā zelosa i correptiōe nō excedat **cxviii** **t**

Quod irā p̄ zelū oculū mētis turbat s̄ p̄ vitium irat̄ **cxviii** **p**

De mūtate ire p̄ zelū i irrationabili t̄paciētia **cxviii** **l**

Quod m̄dū p̄ ex̄t̄atiōe salu p̄groꝝ irā similitūda est a plato: **cl** **v**
 nentētiōe i n̄ sincera et assertione s̄ saluīs

Ira mala

Quō irā ḡtērosa q̄m̄s bō zelū videā h̄re: s̄ i n̄ p̄mixta e p̄m̄ **cxviii** **e**

Quod irā hoīez cōfundit̄ i agendis et nichil rite facit **cxviii** **h**

Quod nō est iromittēda: s̄ ei i p̄r̄cipio resistend̄ **cxviii** **g**

Quod quasi insanū facit et s̄t̄ iromissa recti nō p̄t̄ **cxviii** **s**

Quā difficile est cūctū s̄t̄ aīz reprimere **cxviii** **q**

Quod ingratū est aliq̄e ex ire ḡmorōe coaripē pp̄t̄ tria **cxviii** **k**

Quod irā nō h̄z modū et oīa p̄cipuat̄ facit **cxviii** **p**

Quod irā difficult̄ sanat̄: q̄ s̄ se iustā putat **cxviii** **o**

Quō se ire ipet̄ palliat sub ymagiē zeli **cxviii** **r**

Quod irā etiā mōretes i crimē iuolūt **cxviii** **k**

Quod sūme caueāda est irā i correptiōe frat̄na **cl** **1**

Et q̄ i vsū q̄p̄z assūpta d̄z famulāt̄ nō d̄nari **cxviii** **g**

A De dupli^{ca} habitudie bonoz ad ḡmorōez zeli q̄t̄ i iustāā **cxviii** **h**

Quod nec irat̄ d̄z aliū corrigē **cxviii** **e**

Quā stultū sit iras̄c̄ ob p̄ccā aliena Et q̄ sic sapiēt̄ **cxviii** **e**

sue iusto semp̄ esset iras̄c̄ndū **cxviii** **o**

Quod irā vit̄^o oīs pudōez abint̄ et nichil debite facit **cxviii** **1**

Quod iusto etiā zelo s̄ irā sus̄p̄ta haberi debet **cxviii** **r**

Quod irā nulli p̄t̄: et etiā iustos iuadit̄ **cxviii** **h**

Quod ire remediū est cōfidētiōe pp̄ri mali **cxviii** **h**

Quod duob̄ modis p̄t̄ se aliq̄s armāe et p̄seruāe q̄tra **clxi** **de**
 irā et ipaciētiā ad iurias irrogatas

A De triplici motu siue gradu iuacūdiē **clxiii** **h**

Quod q' ira et iracundia debe' cogitare mala q' nos alijs alij fieri' ut
 fecim' i' quib' adh' ponu' ab alijs nōe habe' et ut p'uide' muti sim' **clxi** d. e
 Quod cessandū est a correptione ad tēp' et declinādū a g'stūto
 adh' i' g'monioe ire et feruōe **lxix** et **xxxviii** et **xxxix** et **xl** d. e. f. g
 Quā m'ite agendū est i'ra iracūdos corripēdos et emē-

dandos i' tēpōe g'morionis **cxli** **To^m**

Quod incōsulte corripe irascētes: irritae est **cxli** **k**

Quod quō qn et a quib' quib' iracūdis malignātib' et adūso
 occurrendū est et i' facie resistendū **cxlii** **To^m**

Quod hō iracūdis g'arbat etiā sibi foratos **cxli** **e**

Quod ira magna breuis q'ā insania est rōis et g'il' impar **cxli** **f**

De yporis zelantiū g'eterna dat' et pua **cxviii** **Totū**

Quod opoz iterdū dissimulare et epukensae: et q' s' epukensae **cxviii** **k**

Quod i' corripēdo vīma i' alijs hō nō debz ee nimis iust' **cxviii** **j**

Quō sūma iusticia fia' p't aliq'n et ee sūma iusticia iust' **cxviii** **g**

Quō p' iusticia p'uersa aliq' corripit pua i' iusticia **cxviii** **h**

i' alijs: dissimilātes maūda i' semet ipsis **cxviii** **k**

De iusticia et equitate seruādis plato i' cor iudicā e' corrigē **cxviii** **Totū**

Quō sūme dez ee iustos platos vitarios dei **cxviii** **d**

De iusticia diminuta i' externis et p'uis tm' sollicita **cxviii** **d**

De requalite q'zda' platosū i' corrigendo **cxviii** **d**

Quod p'rim' sicut i'firmitas tria i' hoīe mala facit et
 operatur Vide de his malis singillat' **cxviii** p. q. r. s. t.

Quod i'firmi corcepti a dño nō sūt ab hoīe apli' corrigēdi **lx** **d**

Quot i'firmitates sūt sūt' spāle diliois et s'ianōis diuine **lx** **e**

Quō ad opationē alijs i'firmitas p'ria s'p' debet attendi **cxviii** **d**

Quā nihil hō sit sine g'seruāte q'm' g'm' dei **cxviii** **j**

Quod ordmē s'buenedi sepe i'firmioēs fortib' anpōm' **cxviii** **j**

De ipunitate malozū q' mala sit **cxliiii** **v. e**

De istis habebit' infra **Q**diū malozū

Quā v'ba i'urianois sūt mō'ha ut verāha: et p' talia
 uerba tripliri causa p'ferūt' **lxv** **g**

Quod i' alto statu raro est quies tripliri rariōe **lxv** **d**

Quod occupatioēs g'etne faciūt hoīes inq'etū **lxvi** **h**

De inq'uetudīe mentis Vide infra **Timor** **lxvi** **h**

Quō prouenit ab occupatioib' externis **lxvi** **g**

De infidelitate captariū g'loriaz dei **lxvii** **Totū**

Quā turpe sit alicui boā ipesa p'perae **lxvii** **e**

Quod simplicitas ino'erie reddit g'etū et seruū **lxviii** **e**

Yporis
Iusticia De iusticie
inimicitate

Iniusticia
Infirmitas

Impunitas
Inimicitie malozū

Iniuria

Inquietudo

Insensibilitas
Infidelitas
Improperium

Innocencia

Intencio

Impedimētum

Quod p̄ intencioz ad trena dem̄gi spūalit̄ cadē est

lvij S
lxix totū

Quo mali suo malo ex̄ ipedūt et retrahūt alios a bono: et q̄ grauissimū hoc sit

Quod pessimi raptōes sūt alios suo ex̄ a bono retrahētes et ad malū tpellentes et scādalizates

lxviii R

Quod ifirmi visa prospēitate maloz̄ eozū exēplo sepe retrahūt a bona volūtate sua

lxvii D

Inobediencia

Qua graue sit nō obedire

cxii S

Quod Tobedientes et ḡtūmātes ex̄munitadi sūt et vitadi

cxv f

Quod tobediēs dicit n̄ deū timē n̄ hoīes reuereri

cxvii R

De istis tobediētib̄ et rebēlib̄ Vide sup̄ Cōceptus

Indulgere

Inpariētia

Quod nō indulgenti de nō miseret̄

cxviii C

Quod duob̄ modis p̄t se aliq̄s armare et p̄seruare q̄tra turbatoēs ad iūriās irrogatas

clxi D E

Quod q̄tra ipariētiā de cogitāe q̄ nos alijs feri aut san̄ et i quib̄ adh̄ ab eis portā n̄re habe

clxi E

Inuano maloz̄

Irifio

Iuuenes

Quod hoīes sp̄ paranoēs e iūmā maḡ inuā p̄on mal̄ q̄ bō clm

clm

De irifione Vide sup̄ Verifio

Quod iuuenes nō dnt̄ m̄trū corripē aut de alijs se intromittere Et de dupliri iūuetute

cxvii R

Quod deferre sp̄ dēt̄ 2 nūq̄ irreuerētiā semōib̄ exhibē

cxviii C

Quod ipoz̄ est tacē audie m̄rogāe et discē

cxviii D

Quo ex̄ suo x̄ps dormit iuuenes nō debē esse p̄p̄tulos ad loquēdy docēdy ut corripēdy

cxviii R

Quid respōdēdū sit allegantib̄ iheremiā et danielē qui iuuenes lajūt̄ senes dormisse et corripuisse

cxviii S

Quod ad publica officia p̄on iuuenes nō facit̄ dēt̄

cxviii R

Iudiciū temerariū

Quo male affi alijs oīa opa illoz̄ et ūba sūt̄ it̄pretat̄ p̄i

clix R

Quod mali i se p̄ se oīa trahūt et m̄pretat̄ i malū

clix R

Quod ideo aliob̄ dure iudicā q̄ n̄ra nō n̄tēdim̄

clix R

Quod fr̄s quieti nō deberet suos officiales iudicāe

clix T

Quo quidā i exteriōib̄ rigidi i iudicādo alios sūt̄ seneci

clxi R

Quod iudicaturi alios p̄ deberet iudicāe seipos

clxi R

Quod facē debz̄ hō ut nō iudiz̄ p̄ximū suū respecto aliquo malo i ip̄o: sed ut magis excuset̄

clxi R

Quod iudiciū detractionis est inq̄m̄ f̄m̄ i iudi r̄q̄sita

clxi R

Iudicia dei occulta

Quae de suos dōs cadē q̄nq̄ p̄mittit̄ i aliq̄ pub̄ v̄n̄ carnis

clxi R

Quod iudicia dei nō sūt̄ rōe disc̄uēda s̄ h̄uili r̄ōēda

clxi R

Iurare

H

Quis ex debito nature tenemur nos iurare et sustentare

cxvii k

Quod os iudicis et obseruatio legis posuit. epulatio et qd sit h

cxviii l m

Quod melius est obseruare legem ut statuta s^m nentioz statuens q^m s^m uerba legis

cxviiii v

Quod nullus homo potest principare super artibus interioribus anime

cxviiii R

Rota

Quod impossibile est aliquam legem ab homine dari ut aliquo statutu

cxviiii R O

ab homine ordinari q^m ut qd sit in omni casu suadentur seruandi

Lesio

Quod aliquando facere s^m iura legis est est parare in laesum

cxviiii S P

Quod valde vitanda est lesio honoris primum in loquendo

cxviiii Totum

Quo proxi^m n^m ledi^r detrahendo Vide sup^{er} detrahendo

Libertas

De nimia facilitate libertatis ad iuram valde cauenda duobus

m f

Quod naturaliter omnis homo querit libertatem fugiens seruitutem

cxviiii f g h

De summa libertate voluntatis humane inogitabilis

cxviiii l

Quod omnes creature proprie homines querunt et tuentur libertatem

cxviiii c

Quod omnes homines naturaliter etiam religiosi odunt violentiam

Liberalitas

coactionem et imperiosos prelatos

cxviiii d

Toruoio

Quod liberalitas cuiuslibet dispensatois. plan ut alteri q^m sit

cxviiii e

Quod leuiter de indiscrete qd grauit^r audit^r

cxviiii f

De dulcedine suada in affatu qm rogatur

cxviiii g h

Quod quenuentes prochdoloe raro de deo loqm^r

cxviiii i

Quo in illa cade p^mittim^r p^r supbia

cxviiii Totu

Luxuria

Ansuetudo Quod mansueti et beniuoli non sunt diu corripiedi

cxviiii k l

Ansuetudo Quod confidencio n^ri facit nos mansuetos alijs

cxviiii m

Quo p^r p^rudencia et cogitacio q^m sepe alijs mala ferim^r

cxviiii n

et adh^c in pluribus potius n^re habe^r mansuetudine sua

cxviiii o

Quo sciri potest a alijs ex malicia ut infirmitate penz

cxviiii p

Quod discede modicu a medio non est contra virtute

cxviiii q

De medio se seruando. ex xpi et dei magre plato

cxviiii r

Quo nos facit alijs opari

cxviiii s

Quod vera tunc misericordia est: si a iusticia aliena non est

cxviiii t

Quod crudelis est misericordia p^mittit^r tunc de uocrep^{is} p^rare p^rmitentes

cxviiii u

De septem operibus misericordie spiritualibus et corporalibus

cxviiii v

Quod opera misericordie spiritualia excedunt corporalia in tribus

cxviiii w

Quod in aliquo casu elemosina uol^l excedit spirituali

Malicia
Medum

Memoia p^rcedu
Misericozdia

Miora p^ria

Quod misericordia zelo iusticie de se p^mixta et equiso

cxviiii x

Quod p^r q^mda miora p^ria pub^lic^a apparencia

non debemus bonos viros despicere aut despicere

Modicum
Mors aie
Quidria
Murmur

Quo debe' nos s' bo'is etiā i' p'uo deliquētib' hūiliae **xxxv** **I**
 De minoib' p'ris Vide plūā ifra Vēale p'ām
 Quo modicū a medi' discedē nō est q' v'itūē **vii** **K**
 Quo mors aie est g'rticho mātans **xxvii** **f**
 Quo n'ria est volētib' corripē alios **xxvii** **o**
 Quo pessimū est p'ām m'imuris p' t'ria **xxxi** **d**
 Quā m'ita mala ex murmurē proueniāt **xxxi** **t**
 Quo murmuris v'itū ab oī bono r'uomt **xxxi** **b**
 Quo m'imuratioē q' p'latos de' suā i'uria reputat **xxxi** **k**
 Quo p'ām m'imuris de' lectit' sepe grauiusie p'miuisse **xxxi** **a**
 Negligēcia De negligēcia tyfideāciōis spūaliū it'noū **lxi** **e**
 Quo sepe p' negligēciā seruū p' p'ām spūalit' enecātur **lxi** **y**

N

Inietas Id qd' p' n'rietatē ex m'itate deliq't ciā'a deo dimittit' **xxxvii** **h**
De n'rietate Vide plūā S' i' iusticia

Porere
Roum
Porabiltas
Porua

Quo proximis n'ris nose' multiplicat' **lxi** **f**
 De mag'io nocuūto qd' f'it hōi a d'erratoē Vide plā 6 d'errto et lesio
 Quo nō d'nt m'itū corripē aut se i'tromitte **lxii** **k**
 De notabilitate s' vitāda i' exteris **lxv** **e**
 Quo nocua petentib' nō est dandū et q' m'it'p'irit' d'icūt' esse aliqua hōi nocua **lxvi** **p**

O

Obedientia Quo mal' p'reptis et p'latoy nō ē obediēdy. b'ū. Vide d'axi d e f
 Quo s' obediēcia magis i' rōib' m'et' apud deū q' p'maria singulāritatis i' priuatis **lxv** **s**
 Quo i' p'p'ois de se obediēcia nichil h're debet **lxvii** **t**
 Quo nō sufficit g'rtā' t'm obediē p'ans nisi et m' s'blimū' s'nciam' de eis **lxxxvii** **y**
 De obediēcie n'ritate **xi** et **xii** et vlt'ra tot um
 Quo nulla res p't sine plā' obediēcia p'sistē **lxviii** **t**
 Quo ob'ia exhibēda ē etiā malis p'ans **lxviii** **t**
 Quo ob'ia a reddēda rōe g'rusat et r'seruat **lxviii** **v**
 De ob'ia p'f'ā et i'p'f'ā et plurib' r'um eā g'fiderādis et obseruādis Vide **ca'** **vii** **cū** duob' sequētib'
 Quo v'ēs obediē nō obest malicia p'p'ois. s' p'dest **lxx** **h d**
 Quo ver' obediēs nō p't r'auā male mōi finalit' **lxx** **c**
 De fr'e i'norencio q' pessimo senioi obediūt **lxx** **k**
 Quo s' mauōi poti' obediēdū est q' m'mori: et deo magis q' cuiuscūq' homini **lxxi** **e d**
 Quo sancti i' l'ic'is paruerūt malis s' nō ad ill'ita
 Et r'ligiosus debz i' h'is q' nō g'fat eē q' deū S' q' g'ue sit nō obediē

De obiā nō leges et statuta huāna Vide nōbilia i ca^o xxxm et xxxm *libra i lra*
 Quod i preceptis se respiciēs ē ad mētiōē p̄cipiēns et rōē p̄cipi^o ca^o lxx R
 Quō s̄bdit tēt^o obediē p̄cipi^o p̄lati sui de reuelādis illi
 secretis et occultis et quomodo nō *clv d*
 Quō facit p̄cipue p̄latū inquietū *xxvii d*
 Quod i occupatiōib⁹ laz m̄t̄i^o occasio tēptatiōis et alioz *xxvii y*
 Quō faciūt hoīez cōfusū i semet ip̄o *xxvii y*
 Quod etiā sancti i occupatiōib⁹ nimis delinquit *xxvii R*
 Quō distrahūt mētē et tenēt a cogitāōē et cōsiderāōē sui *xxvii R*
 Quod mētē indurāt et insensibile reddūt *xxvii R*
 Quod nō sinūt hoīez rediē int^o ad seip̄m *xxvii R*
 Quod deuoti nō dent extrin⁹ occupatiōib⁹ i p̄licā *xxvii R*
 Quod p̄t^o distractiōē occupatiōnū extrin⁹ *xxvii R*
 p̄lati et alii sepe i peccata cadūt *lv d*
 Quod hoīez int^o exerceant et i turbine rotāt *lv d*
 Quod mētē cōfundūt et vsū bōi op̄is p̄dūt *lv d*
 Quod ad officiorū occupatiōēs nō bñ cū exerce
 rat^o veniens tot^o existat^o et euanescit *lv d*
 Quod sepe de^o m̄t̄i^o dulcēs ab officis et occupatiōibus
 custodit: ad q̄s duros mittit *xxvi d*
 Quod i regimie officis et occupatiōib⁹ p̄t^o positi sustinēt
 tēptatiōēs et turbines turbines mūdi *xxvi R*
 Quod p̄t^o nimia occupatiōē p̄latoz sepe s̄bieri dicitur *xxvi R*
 Quō orositas et sterilitas sūt male *lxxx d*
 Quō pro offensiōē fr̄is gr̄a hōi s̄btrahit^o *lxxx d*
 De officialib⁹ et eoz administratiōib⁹ Vide i p̄m p̄riator et nota sūt i d̄cē 6°
 Quod ydoneis aliu⁹ ad officia p̄sāi debz ex t̄ib⁹ *lxxxvii y*
 Quod nō s̄t meliōēs sūt magis apti ydonei seu depu
 tandi ad officia externa: s̄ q̄m cōtra *lxxxvii R*
 Quod deuotissimi fr̄es nō dent externis officis
 i p̄licā: s̄ p̄t^o deuotiōis exptes et duri *lxxxvii l*
 Plura de officialib⁹ et officis Vide sup^o Occupatiō
 Quod nō est iustus timēdū *ca^o y^o R*
 Quod iusti maloz odiū difficulter euadūt *ca^o i^o E*
 Quod bō⁹ sig⁹ iustus odiri a malis et displicē illis *lxxxvii d*
 Quod s̄i nō tēnt timēt mal^o ad odiū sui cor^o *lxxxvii d*
 Quod i oī op̄e bono attēdi dē et p̄sāi fr̄is resp̄n
 dāpni: vtrū fiat ut nō *lxxxvii d*
 de duplici ordine religiosozū necessario eis *v^o y*

Occupatio

Orositas
Offensio
Officiales

Odiū malozū

Opus bonū

Quedo

Quod ois religiosus aut i rōi vincts dz esse bene dispo-
 situs et ordinate se hre quo ad tria
 Quod ordie sbuenedi sepe ifirmioes forioib' ppoim'
 Quod itna extius. maioa minoib' sunt recto et de-
 lito ordine pponeda et no egiso
 Quod sipliritas et moeria reddat hoies itms paratu z satura
 Quod nil iordmate appete reddat paratu hoies it' et securu
 Quod malicie ofria nuq' smit hoies ee paratu
 Quod pati ofriera se timida nuq' pt ee parata et serua
 De triplici motu siue gradu passionu p'cipue ire
 De irrationabili paria et necessaria ira p zelu
 Quo ad pariaz suada valet puidencia et ofidencio coz q' alijs fer'
 et adhuc cotidie fari
 Quod q' peccate no corrip' cu possit p'cipie se delicti oftatut
 Quod diffenciedo et corripiedo difredm' spualit' a p'ncipa-
 tione et forietate malozu et p'cozu
 Quod triplicit' alijs male hz ad p'ma aliena et p'ncipat eis
 Quod triplici occasioe oftanat' quis et p'ncipat aliens p'ns
 Quod ifuadibilitas sensus p'rii of' est a diabolo
 Quod occupanoes etia s'ros p'mare faciut
 Quod pati ofria nuq' smit hoies ee quietu et seraru
 Quod p'mm curi' dimittit' cu no ex malicia peccat'
 Quod ad similitudiez moabi cozpoalis opat' triplice defm'
 Quod p'mm ipedit nut'metu vbi dei triplicit'
 Quod p'mm opearioez v'itans ipedit q' ad tres vires aie
 Quod solus de' p' vbu suu pt hoies a p'no sanac
 Quo p'mm vbiq' regnat et oia sut vicijs plena
 Quo f'iat alijs ex malicia ul' ifirmitate peccae
 Quod pla' no dz a p'uso' p' illoz idignanoez desiste
 Quod pla' negliges cu' corceptioez to' g'rafe p'iculo expoi
 Quod coarctio coheretina plans no sbiectis g'uenit
 Quod pla' tet' q're sbditu culpabile ut corripiat
 De discretoe natia plato ad corripiedu s'm' diuersitate
 delinqueriu
 Quod tenet' uba sua p'oderac et discrete corripe ar
 masuete q' iurie ei' g'raues ut fulgna feiut
 Quod pla' dz sempim ofideac ne nis aspe coz' ipe quoa g'mittat
 Quod dz i corripiedo beniuolencia suae et g'eplo s'roz
 quz cora sbditis se huiliac i ver bis

cxvii
 cxviii

cxviiii def
 cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii DE

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

cxviiii

Raffio
Parientia

Participatio

Plinaria
Peccatum

Prelatus

¶ Quod iudicatio et correptio debet esse iusta et equalis omnibus	xxxvii	A
De quibusdam placis acceptis psonarum	xxxviii	B
De iustitia et reprobatione quorundam placitorum iudicatio et correptio	xxxviiii	A
Quod magis placitorum et sacerdotum pariter est acceptio personarum	xxxviiii	B
Quod placitum iudicatur alios prius quam iudicium scriptum	lxvi	A
Quod quidam placitum propter erubescenciam docere et corrumpere non audent: et propter hoc nocet subditis	lxvi	B
Quod placitum a reo erubescencia prope vite non excusat	lxvi	C
Quod placitum tamquam speculatoribus et promissis quatenus clamaret tunc	lxvi	D
Quod placitum sub periculo pariter monachis non potest a reo tacere	lxvi	E
Quod ita peccat placitum bona tacendo sic ut subditum mala faciendo: et quod tacendo a correptione peccandi licentiam prestat	lxvi	F
Quod placitum tacendo a correptione delinquentium ipso occidit	lxvi	G
Quod placitum reo et ammonendo a sanguine subditos se gerunt	lxvi	H
Quod placitum totum omnino quod ad mortem ire tunc et dissimulando conspiciunt	lxvi	I
Quod misericordia est et non pastor qui peccatibus reo non resistit	lxvi	K
Quod placitum tunc mutus est et prope falsus qui delinquentes non corrumpit	lxvi	L
Quod placitum non corrumpens peccandi licentiam malis tribuit	lxvi	M
Quod placitum prope tacendo consensientes simul tunc peccate punietur et quibus plus peccat quam actualiter delinquentes	lxvi	N
Quod placitum crudeliter monachis est: si tacendo prope peccare delinquentes	lxvi	O
Quoniam prope sit placitum reo eripere delinquentem	lxvi	P
Quod placitum non debet subditos suos proferri honestiores ipudet castigare de honestate vel turbare: et sic aliquid dulcedinis in amonitione talium admittit	xxxviii	E
Quod placitum quibus tenet corrumpere etiam non sperat emenda delinquentis	xxxix	A
Quod placitum non corrumpens omni peccatorum reus et hominibus efficitur	xxxix	B
Quod soli dei est et nulli hominis sine misericordia corrumpere	xxxix	C
Quam turpe sit placitum iratum esse et tunc corrumpere	xxxix	D
Quod placitum superbi se peccat assidue corrumpere et sine lenitate	xxxix	E
Quod placitum correptur alium debet in sermone prope esse tranquillum	xxxix	F
Quo zelo et misericordia debent in placito esse temperata	xxxix	G
Quam difficile est ut in correptione ex zelo modus non excusetur	xxxix	H
Quam danabile sit proferri placito non corrumpere ubi tenet et de tribus circa tale ommissiones considerandis	xxxix	I
Quod placitum danatur prope prope subditos cum non corrumpunt eos peccantes et ibi unde de hoc ex helij	xxxix	J
Quo helij in hoc peccavit quod non satis assidue corrumpunt	xxxix	K
De prope zelo quorundam placitorum correptionem districte minima in aliis si dissimulacionum maiora in seipso	xxxix	L

Quod plati tenet ressaē a publicis censuris et correptionibus manifeste in rebus ubi despotat emendato

Quo et in plati debz iracundis et pteritis et malignis ex aduerso occurrere et in facie resistere

Quo plati pteritos et publicos peccatores debz dure corripere

Quo zelus dei hinc debz plati ad corripicenda et puniēda maxime publicos et graues excessus

Quod plati est pprime pūsis in facie resistere

Quod plati non corripientes pteritos sunt omni malo

Quod boni zelosi plati non sustinet tunc quoniam ex suo videt silentio peccata et excessus augeti

Quod publicos peccatores debz cito dure et publice corripere

Qua pia misericordia et patna affectioe plati corripere debz

Quod ad modum medendi in correptionibus et correctionibus plati hinc debet a lenocibus paulatim procedere

Quod omnino pūsis publice et dure corripere debz pter alios

Quod plati non corrigens ubi debz pariter dei irritat

De clemencia et modestia bonorum platorum

Quoniam clemens et gpassiuus plati esse debz erga humiliter peccatores

De duricia quodam platorum non peccantibus pteritum

Qua mansuetudo est deus ex dei cuius uices fecit

Quoniam turpis sit in plati seueritas in subiectos

Quod ratio potius quam reactioe recte debz et facilius indulgere

Quod plati uolens tunc potius quam amari a subiectis suis semper suspectus et nauis potest esse securus

Quod nauis amor est aut fides certa seruorum erga duos dominos non subiectos quam duos platos

Quod plati dum est inuicis se tunc sibi impedit quod non alijs fuerit et ideo

Quod sola clemencia plati reddit securum

Quod sic se hinc plati ut ad ipsius presentia homines non horreat et fugiat sed delectent et gaudent

Quod sola clemencia plati uita sibi in seipsum delectabile et alijs utile fuit

Quod debet tunc placere subiectis ut uerba ipsius libere audiant

Quod nec libenter audit qui non diligit

Quo iuratum est uelle placere alijs ad ipsorum pferam

Quod sola clemencia gformat plati deo

Quod plati debz esse clemens et gpassiuus subiectis peccatis tunc ex consideratioe equalitatis nature

Quo plati ex gfidatone triplis equalitatis debet man

xxxvii l a

xlvi l

xlvi n

xlvi R

xlvi O

xlvi R R

xlvi S

xlvi a v x

xl x

xl a

xl b

xl ff

xlvi v m d

xlvi a

xlvi v p

xlvi p

xxv q

xxv r

xxv s

xlvi m d

xlvi i

xlvi m l

xlvi n

xlvi n

xlvi n

xxv p a xlvi l

xxv v

Prelat Clemens

Quo plati sut mirari dei et ideo merito honoradi **cm b**

Quod nichil iurie ut moleste lig iferre platis vicariis
 dei i terris etiā malis **cm r**

Quod iuria platorū p refert ad xpm cui sut lajati **cm d**

Quo alexand' magn' honoravit pōtifice iudeoz **cm e**

Quo plati sut mediū int' deū et populi sbiectū p inter
 cessiones orationū suarū et ideo honoradi **cm d**

Quod orandēs platorū sut efficacissime p sbiectis **cm a**

De frē q' quāderā amīs debuit eē i purgatorio sed orōe
 plati sui q' obediēs fuerat libat' est **cm e**

Quo plati dicūt reges spirituales **lix**

Quāe i fine horaz' dicūt fidelū regē **cm b**

Quo platorū officio q' pōt' tēde spūalib' et orōe p ipso et sibi sbiectis **cm f**

Quo plati sut vel' ranales p q's de' d'grāz suā ifūdūt sbiectis **cm k**

Quo q'ped' q' ad aliqd i deū q'qz magis qm i p'rez spūalē p'āre **cm d**

De maria p'tate platorū sar'dotū ex pte sacerdotū sup
 p'tate demonū. angelozū. et marie **rv h**

De maria reuerētia platis exhibēda ex' frārisi **rv i**

De maria p'tate platorū q' ad vī iurisdictionis **rv i**

Quod p'tas platorū exced' oēs p'tate mūdialē **rv i**

Quod sic reuerēda sut p'cepta platorū tāqz dei **rv i**

De stulta temēitate platorū q' faciles sut ad p'cipiēd' **cm d**

Quā q'rauit' sbiectos obligāt p'cepta platorū **cm d**

Quod est maloz platorū p'cepta sut rēnēda et faciēda a subz
 iectis si nō sunt q'tra deū **rv a et rv d**

Quod mādata facta. et b'n'ficia dei nō ifiriūt' onānu ministrorū **rv b**

Quod officia eccl'ie et sac'nta nō sut sp'nedā p'p' i d'ignitatē ministrorū **rv r**

Quod q'strictas plati sui i deū peccat **cm f**

De triplici vtilitate platorū vōe cui' pl' sut hōrandi
 etiā mali plati qz boni sbiecti **cm f**

Quo plati sb'duos mltiplē purgāt **cm h**

Quo plati et sar'dotes mali alios p se purgatos mittūt i celū et ipi
 d'ndūt i n'fē i ifernū filēs i h' aque baptismat' q' i cloacā mittūt **cm j**

Quo purgām' i correptionib' et amonitionib' platorum
 Et q' ipi se dēt sbiectis anessibiles p'be **cm l p**

Quo hōi plati suos sbiectos mltiplē pascrunt **cm m**

Quo plati s'ri vniquēqz amonet s'm qualitate p'sōe sue **cm o**

Quo plati iudicat int' die et onē diem **cm s**

Quo plati suos sbiectos mltiplē defedūt et p'ceptūt **rv s R**

bio

Quod pilati etiā mali honorādi sūt a s̄bdīs p̄t̄ gmodū
 tuiciōis ab externis modestiis q̄d hāt ab eis xxvi C
 Quod i regniū et occupatiōe positi sustinent p̄ mt̄ latehb̄
 teptariōes et turbines mūdi xxvi K
 Quod p̄t̄ nimia occupatiōez sepe s̄bdūi deterescūt xxvii 4
 Quō intelligit̄ q̄ pilat̄ mal̄ pl̄ horādi sit q̄ s̄bdūi b̄o et dū honōe
 Quod culpe s̄bdūoz excūsāt ut pilati mali sint xxvi r gratulo xxvi d
 Quō p̄ pilatos viget ul̄ deficit disciplina cti d
 Quod pilat̄ nō p̄t̄ s̄cipere aliq̄ aliq̄ sup̄ occultis ctvi h
De utilitate et exemplaritate n̄t̄itate exēplis vite pilatorū
 Quō pilati obligant̄ ad b̄o ex̄ prestandi triplari rōe ln y
 Quōd plā ponūt̄ oib̄ i alto sp̄suri tāq̄ exēplaria alioz ln y
 Ad idē **def̄** q̄ nō p̄nt̄ i suis actib̄z excessib̄ late lmo et lxxvii q r
 Quod pilat̄ tenet̄ alios p̄rellē s̄ctitate sūt dignitate ln d
 Quos p̄ eminēriā vite debet distac̄ a grege ln f
 Quā sollicit̄e s̄cti monuerūt pilatos ad dādū b̄o ex̄ lm r
 Quod i pilatoz vna s̄bdūi tāq̄ i libro legē dēt̄ q̄d sit
 faciēdū eis et quid dimittendū lm r
 Quod singulaur̄ emēdādi sūt plā q̄ sūt exēplar alioz xx l
 Quod pilati ponūt̄ tāq̄ i specula ad ex̄ intuitū s̄bdūis lm 6
 Quod nichil sit p̄dest̄ s̄bdūis sicud b̄o ex̄ pilati lm t
 Quod b̄o ex̄ pilati opellit̄ s̄bdūos ad bona faciēda
 Et q̄ illo solo meret̄ h̄re sequeres lm v
 Quod oñsio b̄o ex̄ ex̄ plā p̄bz efficiāia eī monitioni lm r
 Quod tota gūfario c̄regis depēdz ab ex̄ pastoīs lm f h
 Quod p̄ pilatos viget ul̄ deficit disciplina i religioib̄ lm h
 Quod eminēria singulaur̄ s̄ctatis req̄rit̄ i prelatis lxxvi h q
Quō se habebit̄ pilat̄ i administratiōe et distributiōe
 De trib̄ n̄t̄itōis pilato i distributiōe n̄t̄itōis xxvi 6
 Quod pilat̄ grauis ad n̄t̄iā ministrāda odios̄ est s̄bdūis xxvi t
 Quō libealit̄ sine tristitia d̄z subdūis m̄st̄itōe n̄t̄iā xxvi r
 Quō max̄ie pilatū d̄z eē libealē xxvi d
 Quod libealitas pilati debz h̄re p̄cipue tria xxvii b
 Quod debet eē h̄ilais i apparatu qm̄ rogat̄ n̄t̄iā xxvii b
 Quod bon̄ pilat̄ nō d̄z a se s̄btū m̄bitū dimittē xxvii r
 Quod credēdi difficultas oīz a plā c̄roz dari tollit̄ xxvii d
 Quod a duō rollatiōe res extorq̄t̄ nō beneficium xxvii ff
 Quod rogat̄ dāe d̄z eē dūctis i affata xxviii h
 De pilato q̄si coacte donāte xxviii h

De pane lapidoso. f. rā vborū aspēitate donato	xxxvii	y
Quod natiā dē dāe hūilit' tūq' aliena nō sua	xxxviii	y
Quod nō debz sibi attrahē gloriāz de eo qd dispēsāt	xxxix	k
Quod supbia plā aliqd donāns depēdit ex trib'	xl	l
De platis q nū fastuoso gēstu tribuūt natiā petētib'	xxxi	l
Quod plā natiā postulātib' rito donāe dē sine dilatiōe	xxxii	q
Quod sine dilatiōe natiā dāe dē petētib' p' tria	xxxiii	r
Quod molestū sit plato seruē murmurātib'	xxxiiii	b
Quod rito dāe dē natiā petētib' p' gmedatiōez pietatis	xxxv	r
Quod talis dē ē q' sbiectos f' q'le sibi suū velit ēē plātū	xxxvi	d
Quod verūdis ad petēdū omurē dē et dāe anq' petant	xxxvii	f
De his q' p' hūit' indulta etiā postq' gressent	xxxviii	h
Quod rito dāe debet petētib' ad ostēdēdā beivolētiā suā	xxxix	q
Quod aliqn puenie dē desideiū rochaturi	xl	j
Quod reletas bñficiū gmedat tarditas dehonēstat	xxli	k
Quod plā eq'lit' sine psonarū acceptiōe mīstrāe dē nō s' b' d'	xxlii	l
De trib' attēdēdis plā rita equā distributiōez rerū	xxliii	o
Sue pnt libe et q' dent eq'lit' dispēsāi	xxliiii	p
De trib' q' tenet' plāt' eq'lit' dispēsāe sbiectis suis	xxlv	p
Quod plāt' i' p'ria psona. dē ēē eq'lis oib' ex mī' g'fidiā' n' p'	xxlvi	q
Quod plāt' i' p'ria psona ē res qdū rōis oib' debita	xxlvii	r
Quod plāt' i' medio eq'lit' ad oñes ut dē cristes est abilis	xxlviii	t
et hōrabilis: s' p'ualis est odiosus et rā dissēnois	xxlix	t
Quod eq'lit' oib' de rōi plā natiā mīstrāe debet	xxx	v
Quod i' indimādo et corripēdo dē ē iustus et eq'lis oib'	xxxi	x
De quibusdā platis acceptoib' psonarū	xxxii	b
De iusticia et ieq'litate q' dā platoz i' indimādo r' rōz	xxxiii	a
Quod natiā plato est discretiō ad fidelit' dispēsāz natiā	xxxiiii	r
De natiāte discretiōis platorū i' dispēsādo rerū	xxxv	d
Quod maxie plātū vitāū dei des ē iustū	xxxvi	d
Quod discretiōe plati i' dispēsādo natiōz i' sbditos dē	xxxvii	e
regulāi triplīci resp'riū suie g'fidiātiōe triā	xxxviii	f
Quod i' oib' dispēsādis dē attēde i' digēne natiāte	xxxix	f
Quod i' g'fidiātiōe offitioz attēde dē rōis bōi utilitate	xl	g
q' ad tria g'fideanda i' offitadiis	xxli	h
Quod discretiōe plā natiā ad h' oñdit' f' tria ab eo dispēsāda	xxlii	q
Quo opoz plātū se g'formāe moib' singuloz sbditoz	xxliii	o
et ap'ne affectib' et q' g'raue sit h'	xxliiii	o
Quo opoz plātū quasi vñū caput ēē militarū fanerū	xxlv	p

Quod plar se dz nō solū i apparatu et moib' s' etiā i vbiis **xl** **R**
 et factis aptae gōitōib' singulorū s'bditorū **xxx** qd' gūssimū est
 Quō opōit' plar' qmz q' adūso et i gōitū obūiāe moib' s'bditorū **xxxix** **R**
 Quod i dispēsarōe natiōū respice dz ad gōitōes p'so-
 narū et indigētiā earū **xl** **R**

Quod p' dyssrenōez aliqz culpas coaripē aliqz dz indulgē **xli** **t**
 Quod plar' m' dū negne dz petētib' et h' i tripliri casu **xlj** **t**
 Quod supflua petētib' dāe nō debz tripliri rōe **xlj** **v**
 Quod singulāia petētib' dāe nō dz et q' vigilat' **xlj** **h**
 p'raue dz ne pessima singulāitas irrepāt
 Quod noriua petētib' dāe nō dz et q' illa sūt tripliriā **xlvi** **v**

De plature ac platorū multiplici periculofitate

Qm' difficillimū est plarū se a lapsib' custodiē **xlviij** **h**
 Quod platurā rōit' mutat hōmī mores et affect' **xlviij** **d**
 Quod platurā rōit' s'biētiā est odiosa **lv** **b**
 Q' vix ē possibile i alto platurē diu stāe sine casu **lv** **g**
 Quo sepe plar' p' supbia i m'itis peccāt q' tū ignoant' **lv** **h**
 Quod ip'si platurā appetē nullo mō dent **lv** **o**
 Que sūt et q' m'itra requirūt i ad eū q' fesse debz **lv** **p**
 Quod se ydoneū scies peccāt si vocat' turā nō admittat **lv** **q**
 Quod hūilitas i fuga platurē tur' solū laudabilis est
 si p'tinat' nō est **lv** **R**

De q' amātes q'etē p'ria i fuga platurē sup' salutē fraternā **lvij** **o**

Quod ip'serti tur' sp' declinat' prelatū **lvij** **v**
 Quod oēs sancti platurā sp' fuerūt **lvij** **h**
 Qm' temēariū sit q' s'roz' q' ad platurā abelāe **lvij** **d**
 Quō x'p's q' suo docuit platurā fugē **lvij** **b**
 Quod platurā sp' casu p'z s' s'biētiā est serua **lvij** **c**
 De m'itis magnis et sūctis q' i platurā teriderūt **lvij** **d**

Alō

De maxio p'iculo platurē p' q' de eo q' post moete **lvij** **e**

appares dixit' q' fuisse de numēo platorū **lvij** **e**
 Quā horredū sit eē i platurā ad scādali alioz' **lvij** **h**
 Quod nō dz hōz' duratū susripe q' nest' alios b'nvinēdo p'ire **lvij** **b**
 Quod demēro s'bditorū sepe boi i platurā mutat' i pei' **lvij** **h**
 Quāte demēre sit p'iculis platurē aliqū se igere **lvij** **h**
 Quod vix est possibile p'p' i finita platurē pericula
 aliqū i statu prelatū posse salua **lvij** **h**
 Quo i platurā aliqū boni p'uertit' **lvij** **h**
 Quod tria p'icula platurē iminet' rōe alti stat' sui **lvij** **h**

Quod ex triplici causa plati sunt rati in quieti **xx** **d**
 Quod apli rebus septant a diabolo et juu et quae h **xx** **b d**
 De eod **xxvi** **x y** **desiderio frustrat** **lxxxv** **c**
 Quod magna e mia dei qn aspirat ad platuram suo

De duricia miseria et odiositate Platorum
 De inquietudine platie p occupaciones externas **xxi** **h**
 Quod lucra platie dunt ad oe mala **xxi** **h**
 Quo occupaciones ena sros i pmm adducit **xxi** **h**
 Quod platuram rati sbernis est odiosa **xxii** **h**
 Quod plati rati p nudis iudicis et isidie sberitaz **xxii** **h**
 Quod p tria plati sbernis suis effit qit exosus **xxii** **h**
 Quod supbia et gret sberitaz sut familiaes plati **xxii** **h**
 Quod tria mala supbie plati exosu eu faciut **xxii** **h**
 Quod sepe pla sut alio pinduciles se qretes alio duri **xxii** **h**
 Quod habudates i sensu suo sepe sut gtenosi et mudi **xxii** **h**
 Quod eoz supbia e iuriosa sepe et detroia alio **xxii** **h**
 Quod eoz supbia durimes e qda tirandis **xxii** **h**
 Quod ex tripli foite surgit rati sberitaz ex platos **xxii** **h**

Ex os hoies odiut et fugiut naturalit violeria coartoes
 et iperiosos platos et dnos **xxiii** **d** Quod supbi et duri
 plati amat se pon coarpe q limite. timei q amai **xxiii** **f**
 Quod duri et iperiosi plati rati sut suis sberitaz odiosi **xxiii** **f**
 Et q talis iperiositas veit ex supbia **xxiii** **f**
 Quod supbi plati nesunt sbernis suis humit loqui **xxiii** **f**
 sz qsi de alto pripe et cu austeritate deterrere **xxiii** **f**
 Quod dua iperiositas platorz sberitos ad odiu accedit et **xxiii** **f**
 magis obstiatus fuit **xxiii** **f** Quo pla bon detz cog
 humilitate i auctoritate onde et i humilitate auctoritate suae **xxiii** **f**
 Quod anxietas hoies i hui platis qnz pncit ex trib **xxiv** **a**
 Quod plati dui et iuriosi factit turbidi et timidi **xxiv** **a**
 efficiunt ex iurie gstricia **xxiv** **a** Quod anxietas hoies
 sepe platis g surgit ex trib **xxiv** **a** Et p ex iordam adhesionem platoris
 Quod simplicitas et inotera reddit hoies securu **xxv** **e**
 Quod ml iordamate pete reddit hoies securu **xxv** **e**
 Quod maline gstricia nuq smut hoies ee securu **xxv** **e**
 Quod gstria pti se timida nuq pt ee securu **xxv** **e**
 Quod duri plati et iuriosi se timet sibi rpedi q securu **xxv** **e**
 Quod sola clemencia plati reddit securu **xxv** **e**

De multiplici obligatioe prelatorum

Quod plati p̄cipue ad tria r̄igidissime obligat̄	l	a
Quod obligat̄ p̄cipue ad custodia aīā sibi gmissarū	l	b
Quo plati dicit̄ sperulatoe: et de maxio p̄iculo aīā	l	c
Quo s̄b p̄iculo aīe sue tenet̄ corripe deliquētes	l	c
Quo t̄nere h̄z de districta r̄oe r̄ōdēda pro aīāb̄	l	d
Quo obligat̄ p̄la" custodiē boās ḡsuetudīes et statuta p̄m̄ suos i victore	li	e
De natū sollicitudinē platorū ad custodia gregis	li f e r n	h
Quod plati n̄q̄ murū se opponē d̄z ḡt̄ indurtoes sine p̄sūpnoēs oīs indisciplinatiois et resistere p̄uersis	li	s
Quā p̄iculosū et dāpnabile sūt platis si t̄pe suo bonas ḡsuetudīes et statuta p̄m̄ perire p̄mittāt	li	h
Quo plati obligat̄ ad bo" ex" prestādū s̄bōis triplia r̄anone ca. l. n. g. et vlt. De hac obligatiōe vide plā sup̄ de exēplai vita.	ibi multa	
De maxio p̄iculo casus et traussimo lapsu platorū		
Quod difficillimū ē plati se a lapsib̄ custodia	clon	a
Quod p̄iculū cadēdi platis t̄m̄z r̄oe alti stat̄	lv	l
Quod s̄p̄ plati t̄nere dēnt p̄t̄ p̄iculū casus sui	lv	m
Quod oīs platiā ē patēs p̄na sine p̄m̄is ad lapsū p̄m̄	lv	ca. l. om. e
Quod p̄t̄ et p̄ tria plati sepe labunt̄ i p̄m̄	lv	o
Quod p̄t̄ d̄st̄ctioēs occupatiōnū plati et etiā alij sepe i p̄m̄ cadūt	lv	p
Quod ad platiā aī nō b̄n̄ ex̄ercitat̄ v̄tōis frequēt̄ tot̄ ḡsirat̄ et evanesat̄	lv	s
Quod occupatio platiē mētē ḡfidit̄ et turbīes totat̄	lv	r
Quod p̄m̄s culm̄s est p̄m̄s est tēp̄m̄s mētis	lv	h
Quod r̄ōit̄ platis fatiāis est sup̄bia et unde hor	lvi	t
Quod rarissima est h̄ūilitas i platis et potētib̄	lvi	t
Quod sepe se suo mētē putāt ad platiāz v̄isse et quō t̄m̄z	lv	v
Quod plati sup̄bi lurisēō silēs ex̄ sui ḡparatiōe s̄biectos suos despiciūt	lvi	e
Quod ex̄ sup̄bia plati ruine s̄p̄ patēt̄	lvi	a
Quod diabolo silēs efficit̄ q̄ h̄ōib̄ p̄esse conat̄ et t̄ū ip̄o cadit̄	lvi	d
Quod sup̄bi plati ad modicū elevāt̄: s̄ cito dēndt̄ et dēficiūt	lvi	d
Quod licet̄ foīs st̄iles n̄t̄ t̄m̄ i p̄m̄ cadūt	lvn	e
Quod m̄sus corū ē p̄ etiā glōiā de tēp̄oali ḡraude	lvn	f
Quod cadē sp̄oū ē p̄ m̄tentiōēs ad tēp̄oalia demergeri	lvn	s
Quod p̄ sup̄biā foīs ascedētes n̄t̄ q̄si i tota cadūt	lvn	h
Quod sup̄bi plati p̄ appetitū glōiē cadūt a fidelitate dei t̄m̄ vices gerūt et t̄m̄ se glōiāz usurpāt	lvn	t
Quod sup̄bi plati cadūt i sp̄uālē q̄dā apostosiā	lvn	h

Quod supbi plati sūt fructus et raptōes glōie dei **lxvii l**
 Quod quāq; p̄supbiā mētis p̄mittūt adē i vicia carnis **lxvii A**
 Quod ex securitate plati disponūt ad faciliū cadē **lxvii B**
 Quō ipi adulatorēs plati reddūt securios ac p̄ hoc osequēt ad
 oīa mala p̄luces **lxviii** Quō plati p̄ adulatorēs suos
 securāt seducūt et p̄t̄ r̄tant **lxviii et lxxm**
 Quō plati supbi p̄t̄ adulariōes ex supbia se tradunt
 quāq; nimis occupatiōib; quib; efficiunt insensibiles **lxix E**
 Quod vix est aliqd̄ platis securitate deterius **lxix ff**
 Quod vix ē possibile p̄t̄ p̄missa oīa i alto platiū diu
 posse stāe sine casu p̄m̄ **lxx** Quod casus platorū
 grauior est ruina aliorū triplici rōe **lxx f**
 De triplici altitudie platiū rōe cui p̄m̄ platorū grauius
 esse oīdit p̄m̄ aliorū Et p̄mo rōe alti stat **lxx o**
 Quod platorū p̄m̄ aggruat debitū et officiū scitans et magnitudo
 donoz dei p̄t̄ ingratitudiez **lxxi** Quod malū ex platorū
 maxie corrup̄t ificit et destruit caritaz et sbietos p̄t̄ tria **lxxii**
 Quod plati sūt facies ecclesie cui turpitudō nō sit late **lxxii**
 Quod plati et oēs i oīctū plurimū publice peccātes fuisse
 peccāt p̄t̄ ex et sequelā aliorū **lxxiii**
 Cū horredū sit eē i platiū ad scādaliū aliorū **lxxiii**
 Quod platorū a mala altitudo stat oīd̄ alias occultācia **lxxiii v**
 Quod plati dicūt muri et nummētā eccle. quib; diru
 nis et collisio oīa hostib; patent **lxxiiii** Quod p̄m̄ platorū
 grauiissimū est p̄t̄ triplex impedimētū qd̄ p̄b; sb̄oms ad bō **lxxiv l**
 Quō male viuēdo siue peccādo plati destruit qd̄ b̄ndicēdo **lxxiv k**
 an̄ p̄struicit crudelit̄ occidēdo ex qd̄ pauit **lxxv vbo**
 Quod p̄ malā vitā platorū sbietū emōiūt a bō p̄pos̄ suo **lxxv f**
 Cū dāpnabile plati sit et noriū sb̄dit qd̄ nō p̄dicāt **lxxvi**
 Quod plati et sbietū sūt sibi iūre debitoēs. illi vni. isti obsequij **lxxvi o**
 Quod p̄t̄ oīctiā male vite sue p̄rie plati sepe dorē
 et corrupē nō audēt. et q̄tū h̄ sbietis noīz **lxxvii**
 Quō plati peccādo ex suo sb̄ditos et alios ret̄hrunt
 et impedūt a bono Et qd̄ horribile h̄ sit i hoīe quocūq; **lxxvii i**
 Quō mali plati qd̄ v̄bis et p̄dicāt mōib; ḡulcrant
 et qm̄ dāpnabile sit hor eis **lxxviii l**
 Quō mali plati i sbietis impedūt bone op̄aciōis effm̄ **lxxviii o**
 Quod malus plati assimilāt st̄m̄ desup arbori sb̄ia
 rētē terrā a fructificatiōe sua v̄bra impedienti **lxxix k**

S

Quia de populo suo malos platos pponi pmitit **lxxxi** **E**
Quod platos & sbictos meta sibi quatuor **Et qd utroq; vita p meins**
altes' dispoit **lxxxi** **Quod plan mali dant' p pao populi**
Quod ignoracia platos e qm ex demeto sbictos **lxxxi** **T**
Quod neo pt iuste roqri de malicia plan sui p suo meito sibi dan **lxxxi** **P**
Quod demeto sbictos sepe boi i plania pmutat' i peius **lxxxi** **A**
De maxio dapno scadalose vite prelatorum
Quod nichil apli' noz erlesie malo plato **xx** **b** **g**
Quod quicqd mali plat' facit alio h'et'ide videt' **xxi** **xx** **xx** **r** **d**
Et ex'ul' scadalū pblicū plati v' v' aliozū e quasi
qda roachio sbictos ad malū **xxvii** **et** **lxxvii** **et** **lxxvii** **a**
Quod mala gusario pla' maxie noz p eo qd ill' actus
sūt oib' conspira **xx** **d** **f** **g** **et** **lxxvii** **a** **Totum**
Quod mala vita sua pla' sūt sbictis causa p'ioris **xx** **ff**
Quod rarissime tuemūt' boi sbicti s' malo plato **xx** **g**
Quod nichil apli' noz erlesie et sbictis malo ex' plati **lxxvii** **a**
Quod sbicti riri' credt' et sequūt' mala platos qd bona **lxxvii** **a**
Quod n' pua platos vicia pnt' manie occulta **lxxvii** **r**
Quod rāo sūt i bono plati famosi nisi valde boni **lxxvii** **d**
Quod ririssime mala platos trāsfundūt' i sbictos **lxxvii** **ff**
Quod tota gusario gregis depēd' ab ex' p'ioris et ideo
malus platus suo ex' maxie noz erlesie **lxxvii** **g** **h**
Quod p platos viget v' defit' disciplina i religioib' **lxxvii** **g** **h**
Quod se ipossibile est s' malo plato bonos ee sbictos **lxxvii** **h** **j**
Quod plati publice peccātes oēs a qb' attēdūt' occidūt' **lxxvii** **k**
Quod max' platos ex' itrepidos redd' z puom' sbictos ad
malū pmutandū **lxxvii** **A** **Quod malos platos tāquā**
dures sbicti sequunt' i p'ipitium **capto** **lxxvii** **a**
Et p malā vitā platos vniūsitatis onē ex'pōit' casu z p'dinōi **lxxvii** **C**
Quod malū ex' platos velut venenū ifuit to' gregē **lxxvii** **d**
Quod mali plati suo ex' sbictos suos spūalit' occidūt' Et quō h'it' **lxxvii** **g**
Quō malo ex' platos sbicti ref' hūt' a bō p'osuo suo **ff**
Quod grau' est homicidiū p scadalū v' malū ex' p'ipue
platoz qd homicidiū corpōale **lxxvii** **l** **Quod scadalū plati**
plures a bono ref' hit' et p'it' o'p'iritualē malos plūes ifit' **lxxvii**
Quod pei' facit plat' suo ex' sbictos scadalozas quā
herodes inoētes interficiēs **lxxvii** **o** **Quod plat' et q'libz ali' scadalo**
suo alio nocēs tenet' ad restituōēz oīs dapni sequēns **lxxvii** **g**
Et scadalosa ex' pla' sūt m' sbicti' et suffora' oīs bonoz i eis **lxxvii** **E**

Quo iusti prosperitate maloz plator. ex. et. r. h. a. b. o. volutate sua **lxxvii** **D**
 Quod pessimi raptos sūt pla. et. ali. suo. ex. a. a. b. o. r. h. e. s. 2. ad. mal. i. p. o. l. l. e. s. **lxxviii** **F**
 Quod no excusat pla. scadalosos si ali. eoz. ex. no. ymitat. **lxxix** **F**
II De platoru malozu iudicio durissio et futua penalitate
 Quod nichil finalu dampnabili est platuria ut. et. sac. ad. dono
 si no. odigne vimat. ad. stat. dignitate **lxxx** **A**
 Quod iudiciu durissimu iminet platis mal. i. futuo. ut. tria **lxxx** **B**
 Quod tribilis est iudex futuo. pla. districtissime iudicis ut. mlti **lxxx** **C**
 Quod triplicit. et. ut. tria. rigidissimu est. i. futuo. plator. iudici **lxxx** **D**
 Quod graussio. i. futuo. puniet. plati. nunc. r. e. r. t. h. o. e. s.
 suoz. p. r. a. z. no. suscipientes **lxxx** **E**
 Quod maiori culpe det. maior. i. plati. v. l. r. i. o. p. e. n. e. **lxxx** **F**
 Quod tripli. r. o. e. p. l. a. t. i. q. u. i. t. p. u. n. i. e. t. i. f. u. t. u. o. u. t. i. p. u. n. i. t. a. t. e. i. p. o. z. i.
 p. n. t. **lxxx** **G** Quod platoru mala. n. o. r. i. d. i. t. a. i. f. u. t. u. o. a. d. i. p. o. e. n. i.
 o. f. u. s. i. o. e. z. i. u. d. e. x. d. e. u. s. o. i. b. d. e. n. u. d. a. b. i. t. **lxxx** **H** Quod difficillime
 et. rarissime. pla. p. n. t. a. s. u. i. s. v. i. c. i. s. e. m. e. d. i. c. e. et. q. u. i. e. h. **lxxx** **I**
 Quod adula. pla. faciunt. i. sua. malicia. p. h. n. a. r. e. s. et. q.
 frequet. ex. malicia. peccat. **lxxx** **L** Quod plati. i. futuo. de. malis.
 suis. c. f. u. i. s. s. i. m. e. p. u. n. i. e. t. q. z. e. o. s. i. p. n. t. i. n. u. l. l. d. i. g. n. e. r. o. z. e. p. u. n. i. e. p. s. u. i. t. **lxxx** **M**
 Quod plator. mala. dei. iudicio. i. futuo. r. e. s. e. r. v. a. t. **lxxx** **N**
 Quod de. q. s. b. i. e. r. t. o. z. mala. p. platos. n. r. d. i. s. t. r. u. i. t.
 plator. v. i. r. i. a. i. f. u. t. u. o. p. s. e. m. e. t. i. p. s. e. m. f. e. r. i. t. **lxxx** **O**
 Quod plati. caute. deberet. s. e. m. e. t. i. p. s. o. s. n. r. i. u. d. i. c. a. n. d. o. et.
 r. o. r. i. g. e. n. d. o. futue. i. u. s. t. i. t. i. e. s. e. u. e. r. i. t. a. t. e. p. u. e. n. i. e. **lxxx** **P**
 Quod platoru mala. no. i. o. i. d. i. t. a. s. u. t. q. z. d. i. l. a. t. a. **lxxx** **R**
 Quod plati. mali. i. futuo. graussime. puniet. q. z. m. i. t. i. s. i. p. n. t. i.
 fuerit. causa. et. o. m. i. s. s. i. o. a. d. p. r. i. a. s. u. o. e. x. e. m. p. l. o. **lxxx** **S**
 Quod ex. tripli. lege. o. n. d. i. t. platos. i. futuo. graussime. puniet. d. o. s.
 qui. n. r. s. u. o. e. x. a. l. i. o. s. r. o. r. u. p. t. et. a. d. p. r. i. a. d. u. r. i. t. **lxxx** **T**
 De. p. r. i. n. c. i. p. i. b. u. t. i. i. s. r. e. l. i. i. p. a. r. t. i. b. u. l. s. u. s. p. e. h. e. s. p. p. r. i. o. p. o. p. u. l. i. **lxxx** **T**
 Quia. d. i. s. t. r. i. c. t. e. d. n. e. f. i. r. a. u. i. t. p. r. i. m. m. o. y. s. i. e. r. i. f. i. n. e. v. i. t. e. p. o. s. t.
 t. r. i. g. i. n. t. a. o. c. t. o. a. n. o. s. p. u. n. i. u. i. t. **lxxx** **V** De. e. p. o. q. f. i. d. e. e. x. t. i. m. o. r. e.
 n. e. g. a. u. i. t. q. z. d. i. f. f. i. c. i. l. t. p. o. s. t. p. e. i. t. e. s. s. i. g. n. u. v. e. i. e. o. b. t. i. n. u. i. t. **lxxx** **A**
 Quo. platos. scadalosos. i. futuo. graussime. puniet. d. o. s.
 d. e. c. l. a. r. a. t. q. z. l. e. g. e. c. a. n. o. i. c. a. **lxxx** **B** Quod. ut. duo. p. l. a. t. i. s. e. p. e. m. o. d. i. t.
 p. e. c. c. a. t. e. s. g. r. a. u. s. s. i. m. e. s. e. p. e. n. e. o. b. l. i. g. a. t. i. f. u. t. u. o. **lxxx** **C**
 Quod. plati. p. r. i. o. t. a. r. e. d. o. o. s. e. n. c. i. e. s. s. i. t. c. u. p. e. c. c. a. t. e. p. u. n. i. e. t.
 et. q. n. q. p. l. u. s. d. e. l. i. n. q. u. i. t. q. z. a. c. t. u. a. l. i. t. p. e. c. c. a. n. e. **lxxx** **D**
 Quia. g. r. a. u. i. t. i. f. u. t. u. o. p. s. c. a. d. a. l. o. s. b. i. e. r. t. o. z. p. l. a. t. i. p. u. n. i. e. t.

Quod homicidium q̄ plati suo q̄ sbictos suos occidunt
 graui⁹ est homicidio corporeali triplici rōe **lxxvi** **A**
 Et m̄ graui⁹ plati dāpnabūt q̄ filios suos spūales
 scādalo suo iter faciūt **lxxvi** **B** Quō plati et publico scādalo suo
 obligat⁹ ad penā etiā i sumo **vide ca. lxxvii cōm cū sequenti**
 Quō plati et q̄libz aliis scādalo suo aliis nocēs
 tenet⁹ ad restitucōez oīs dāpni m̄ sequētis
 Quō excusat platos scādalizātes si alij nō imitat⁹ **lxxix** **ff**
 Quod plati mali plures q̄ alij scādalizātes pro pluri⁹
 mltipli **et** punientur i futuro **lxxviii** **ab c**
 Quō platos malos et scādalosos graui⁹ post mortē puniēdit⁹ ordit⁹
 a simili ex lege simili **lxxix** **E** Quod plati scādalizātes alios vbo ul' scō
 etiā p̄ter tēnōez ad huc rei sanctius existūt ipoz **lxxix** **E**
 Quod plati obligat⁹ ad oīa q̄ ex suo ex' sequūt⁹ **lxxix** **E**
 De horribili pena scādalizātiū alios sc̄ipue platos **lxxix** **R**
 Quod graui⁹ i futuro platos malis pena t̄mūz eo q̄
 ipi aliis causa sūt sepe mltarū penarū **lxxx** **A**
 Quod aliq̄n mēis platos dāpnat⁹ et punit⁹ vita sbictoz **lxxx** **A**
 De monastio placato p̄ fraude vni⁹ gūsi officialis **lxxx** **A**
 Quō q̄nqz iuste p̄ p̄tō plati sbicti puniūt⁹ **lxxxi** **A**
 Quod iuste plati graui⁹ aliis puniēt⁹ i futuro q̄ hic
 aliis sūt causa penarū tolerādarū i futuro **lxxxi** **B**
 De correptione platosū passiva et actiua **vide sup̄ Corruptio**
 Quod plati culpabilis dz p̄mo serrete monēi atqz publicet⁹ **lxxviii** **h**
 Quā caute potētes coaripi debēt **et d' et lxxviii** **ed lxxviii**
 Quō ex' suo sc̄i nos docēt hūilit' loqui platos **et c**
 Quō scripturē nos docēt hūilit' loqui platos **lxxxix** **b**
 Quod plati scādalosus suo debz honōe p̄uai **lxxxix** **l**
 Quō differūt q̄ ad obligatōez p̄p̄^a legis negatiua i affirmatiua **vñ** **R**
 Quod i p̄ceptis s̄p̄ respiciēdū ē ad tēnōez p̄cipiēs et rōez p̄cip̄^a **clv** **E**
 Quō et q̄ nō hō tēt' obediē p̄cepto plati de reudād' serrens **clvi** **A**
 Quod platos i malis nō est obediēdū **lxxvii** **d bñ**
 De procuratorib' et officialib' reteleis quō h̄re se debeāt i administrādo extna
 natiā fr̄ib' de sibi gmissis **et de defectib' q̄ ḡligūt i eis circa hoc vide**
 mtra ca. **lxxvi** p̄ totū et dēreps ibi p̄ mtra capta op̄ne **et h̄nt' signata**
 singularit' sup̄ i **Daē et i Prelatus**
 Quod tria mādauit de' vnicuiqz de proximo suo **m** **f**
 Quō proxios nrōs mltipli ledi' ul' dāpnificamus **m** **f**
 Quod proximū ledi' si nō coaripi' cū deliquit **v** **fo**

Precepta

Procurator

Proximus

Quod securitas securitate perditur. Lxxviii k
 Quod nihil perit qm homines sine timore esse securum. Lxxviii D
 Quod demones in hominibus temptandi cessant: ut per ipsum uidentur perire. Lxxviii T
 Quod diabolus insidiat securitati. Lxxviii b T
 Quod sancti periculum securitatis magis timet prospiciam
 qm aduersa. et petunt quibus temptari. Lxxviii v
 Quod nunquam dicit homo velle esse securum quantumcumque sciat. Lxxviii g
 Quod quibus permittitur temptari ne securi eleuentur. Lxxviii h
 Quod sepe per negligentiam securi spiritualiter occidunt. Lxxviii i
 Quod perimaria per se sensus coram est deceptoria a diabolo. Lxxviii o S
 Quod significatio spiritalis dilectionis et filiationis dei est firmitas et tribulatio. Lxxviii f
 Quod non flagellari in peccatis significatio est futuri dampnandis. Lxxviii w f
 Quod non est timendum. sed est bonum signum displicere malis. Lxxviii v r
 Quod significatio dilectionis ad deum est a corpore peccatorum non tunc. Lxxviii v r
 Quod in nullo sic ostenditur spiritualiter homo sicut in alio mali temptatione. Lxxviii v r b
 Quod cum in nocentia reddunt homines securum. Lxxviii l v l
 Quod singularia peccata non est dandum. Lxxviii k
 De pessima singularitate que in peccato est. summe detestanda. Lxxviii k
 Omnia mala pueniunt ex singularitate in peccatis huiusmodi. Lxxviii l
 De singularitate que in peccato est et que debet habere tres
 comites sine quibus est seductoria et nullo modo tolerabilis. Lxxviii l v l
 Quod singularitas frequenter est a diabolo si peccata est. Lxxviii l v l
 De fratre decepto a diabolo qui in specie illi angelus apparet
 dimidium illi panem in comedendum ostendit. Lxxviii l v l
 Quod singularitas et meritum et premium perdit. Lxxviii l v l
 Quod se obia in coram magister meritum apud deum que per peccata in peccatis. Lxxviii l v l D
 Quod necesse absque satisfactione proposito potest absolui a peccato. Lxxviii l v l f
 Quod mali fructus alios sunt vitandi. Lxxviii l v l D delictis eoz Lxxviii l v l
 Quod differendo et coram distedo a fonte malorum ne pueniat et gaminem. Lxxviii l v l v l
 Quod tripliciter quis gaminat peccatis malorum et male se habet ad illos. Lxxviii l v l v l D
 Quod publice peccantes publice corrigendi sunt. Lxxviii l v l D
 De scandalo publice peccantium que graue sunt. Lxxviii l v l v l D alix
 Et f. q. quo est horridius et sequitur ibi de gravitate illi horridius. Lxxviii l v l v l D
 Quod scandalizantes ut alios in futuro confessione puniunt. Lxxviii l v l v l D
 Quod graue est vna anima scandalo per deum que mille corpora in nocentium
 de omni rape et in fine. Lxxviii l v l v l D Quod per se sunt in suo fructu
 alios in fructu spiritualiter occidit que heredes in nocentes in fine. Lxxviii l v l v l D
 Quod nota et digna pena publica scandali est satisfactio
 de omni malo quod ex illo scandalo puenit. Lxxviii l v l v l D

Densus iuris
Dignum

Similitudo
Singularitas

Satisfactio
Societas

Scandalum

Quod publicū scādalū opēatores suū est p̄ morte r̄liq̄t ad pena **lxxvii** R
 Quod ex suo alio noīe sēt ad r̄struioēz oīs dāp̄m sequēns **lxxviii** S
 Quod pessī r̄aptoēs sūt suo ex alios abō r̄ hētēs ul' ad mala
 impellētes **lxxviii** Quod plures scādalizātes p̄ plurib⁹
 multiplex p̄nuēt i futūo **lxxviii** d
 Quod scādalizāriū pena mltipli i futūo r̄seruat **lxxviii** b
 Quod scādalizās alios est si p̄tēat adhuc tū qm̄ post mortem p̄ illo
 p̄nuēt p̄t seq̄las scāli nisi forte p̄tē i vita r̄uocauit **lxxviii** e
 Quod horribilez iarcusabile sit a scādalizāe of p̄t nōnōz **lxxix** e
 Quod nō excusat scādalizātes si alii ip̄os nō sequūt **lxxix** f
 Quod obligāt ad oīa q̄ ex suo ex sequūt **lxxix** f
 Quod nil refert malū facē ul' causā mali prestāe **lxxix** h
 De horribili pēa scādalizāriū a scāpue plator **lxxix** k
 Quod q̄rūq̄ alio aliqd' ex reliq̄rit p̄ncip̄o est oīm
 qui illud sequūt sine i pena sine i s̄m̄io **lxxix** j
 Quod ostēp̄bilis ē sc̄ria quā mala polluit vita **lxxix** n
 Quod q̄dā sc̄riēfici em̄az et fidē fidelit' defendūt
 tū carnalit' vūēdo ad alēda p̄cōā redcūt **lxxix** o
 Quō aliq̄n nobis ē rib⁹ aliq̄n pot' **lxxix** p
 De sobrietate i vsu tēp̄daliū Vide a ḡrio Dup̄fluitas
 Quod sc̄litas et onositas sūt maledā **lxxx** o
 Quō ex eq̄litate natie dist' alijs miseri et opali et sū eis **lxxx** p
 Quod statuta hūana s̄m̄ d̄ba s̄p̄ accipi nō p̄nt: et quō opoz i talib⁹
 q̄m̄ dispēsāe et ep̄kēnsāe **lxxx** m̄ l̄ a **lxxx** m̄ Totum
 Quod nullū statutū ordinaī ab hoīe p̄t q̄ i oī casu s̄p̄ seruabile:
 et q̄ nō def̄m̄ aliq̄n pariat **lxxx** m̄ De isto vide plūa sup̄ in lxx R
 Quod i p̄ncip̄a mltōz bonoz a correphōe excusant **lxxx** n
 Quō s̄bditi h̄re se dēt ad correphōēz platorū suoz
 actiū Vide mltā plane Dup̄ Correpho plator
 Quō q̄dā s̄biecti malignāt' adūsus suos platos **lxxx** o
 Quod p̄nt q̄ ad aliq̄d' iudiciē se plato patāte iudicēs **lxxx** p
 Quō p̄t causā fidei s̄biecti nō dūt plato i facie resūe **lxxx** q
 nec ad p̄nuēdū illū procedere
 Quod suos platos rep̄hēdētes sepe plati s̄i p̄c' faciūt **lxxx** o
 Quod ex tryp̄liri fōite surgit r̄āroz s̄biectis q̄ suos platos **lxxx** a
 Quod natūalit' q̄libz diligit libertatē fugiō s̄biectōz **lxxx** a
 Quod oēs s̄biecti natūalit' odiūt coactōēz et ip̄cōsōs platos **lxxx** d
 Quod coit' s̄bditi ex duā ip̄cōsitate ad odiū plator
 suoz et obstināōēz accēdūt **lxxx** j
 Quod s̄bditi s̄i

Inicēs male vitē

Scriptura sacra
Sobrietas
Dicilitas
Socialitas
Veritas

Sbditi

Quod nūq̄ s̄bierti cū fidē hnt ad duos platos **xxxv S**
 Quod pessimū est p̄m̄ m̄m̄uris p̄t̄ tria **xxxvi S**
 Quod s̄biertoꝝ m̄m̄uratioꝝ q̄t̄ sila¹⁰⁰ de sua n̄ria r̄p̄u¹⁰⁰ **xxxvii S a**
 Quod sepe s̄c̄a platos it̄pretat̄ i pa¹⁰⁰ p̄t̄ tria **xxxviii xlv A**
 Quod aliq̄ nimio zelosi indignat̄ platos suos p̄t̄ disp̄s̄tioꝝ
 r̄acionabil̄ t̄n̄ i firmo factas q̄ causā i firmo **xliv D**
 Quod p̄m̄ p̄t̄ r̄oꝝreph̄oꝝ sibi s̄c̄a male affecti platos suos
 oīa illoꝝ facta et v̄ba it̄pretant̄ i pa¹⁰⁰ **xliv P**
 Quod iō aliq̄ suos s̄c̄a platos attēdūt et diuidant
 q̄ seip̄os negligēt̄ nō q̄siderat̄ s̄ i firmo **xliv R**
 Quō ex semp̄is deberēt i firma platos suos ex r̄u¹⁰⁰ **xliv S**
 Quod quō m̄ q̄ i firma p̄ria q̄sp̄it̄: tātomagis aliena q̄sideans
 r̄ep̄h̄edit et exiūso **xliv V** Quō fr̄es q̄eti et var̄ates nō deberēt
 suos officiales de modis negligēt̄ iudicā s̄ ex r̄u¹⁰⁰ **xliv E**
 Quō s̄b̄ aliq̄n tenēt̄ suos amonē sila¹⁰⁰ p̄t̄ illaꝝ m̄lt̄plur̄ obligatioꝝ **la**
 Quod max̄¹⁰⁰ ex¹⁰⁰ platos sui tāq̄ licitū et p̄ceptū sequūt̄ **lm P**
 Quod r̄aīssime iueniūt̄ bōi s̄bierti s̄b̄ malo platos **lm Q**
 Quod nichil sic p̄dest s̄biertis sicut bō¹⁰⁰ ex¹⁰⁰ platos **lm T**
 Quod r̄ici et r̄edit et sequūt̄ mala platos q̄ bona **lm AE**
 Quod r̄itiss̄e mala platos tr̄āss̄undūt̄ i s̄biertos **lm F**
 Quod tota q̄s̄ario q̄regis d̄p̄ed̄ ab ex¹⁰⁰ pastois **lxxi lm g h**
 Quod platos et s̄biertoꝝ m̄ēta sibi mutuo r̄oꝝndēt̄
 et q̄ eoz̄ v̄ia p̄ se iure disp̄oūt̄ **lxxi R**
 Quod pro p̄nō s̄b̄ditoꝝ dant̄ eis platos mali **lxxi T**
 Quod ex dem̄eio s̄biertoꝝ ē q̄nq̄ ignora¹⁰⁰ platos **lxxi T**
 Quod att̄ s̄b̄o uiste q̄ari p̄t̄ de malis platos sui p̄ suo m̄eio sibi dan a deo **lxxi V**
 Quod m̄eio s̄biertoꝝ bōi sepe i platos mutāt̄ i pa¹⁰⁰ **lxxi S**
 Quod ex debito r̄ūtatis s̄bierti tenēt̄ q̄nq̄ suū amonē platos **lxxii E**
 Quod max̄ie s̄biert̄ t̄t̄ ex r̄ūtate q̄iādoq̄ suū hūilit̄ amonē platos **lxxii k**
 Quā r̄ep̄h̄ēb̄iles s̄t̄ s̄t̄ s̄bierti q̄rū possunt benigna amonit̄oē
 r̄euocāe platos suos a malis q̄ceptib̄ eoz̄ et nō faciūt̄ **lxxiii A**
 De s̄biertis q̄ nolūt̄ r̄oꝝrip̄ēdo aliq̄d pro v̄itate sust̄nē: s̄ p̄o¹⁰⁰ adulādo placē
 platos et alio malefaciētib̄ p̄nōdo eis puluillos et r̄eruralia **lxxiii D**
 Quō ad r̄oꝝreph̄oꝝ platos q̄nq̄ s̄bierti p̄ceptoie obligāt̄ **lxxiii P**
 Quod p̄ceptū de r̄oꝝreph̄oē etiā se ex̄tēdit ad platos **lxxiii R**
 Quod s̄biert̄ r̄oꝝrip̄ēs platos nō p̄oūt̄ i r̄eli ob suū n̄ debz̄ p̄sumē de ip̄i¹⁰⁰
 sc̄adalizatioē **lxxiii q** Quod platos a s̄biertis bonis licet nō r̄riminosio
 p̄nt̄ q̄n̄ n̄cē est publice suis superiob̄ accusari **lxxiii S**
 De trib̄ s̄bierto observādis i r̄oꝝreph̄oē sui platos **lxxiii S**

Quod nll' sberit' irruent' irrupe dz ad argued su' p'ez finale **lxxxvii d**
 Quod coerpno coherritua nullo mo spectat ad sberitu **lxxxviii v**
 Quod plani p' causa fidei no dent a sberitis nisi reuent' amonei **lxxxviii x**
 Quod sberitis no suffiat extei' tm obteperae plani. s' tenet' etia m' **lxxxviii x**
 solumit sentie de eis **lxxxviii p** De rimpli habitudie s' ditorum
 diufoz ad mala vl' ad coarepnoez suoz platoz **lxxxv a**
 De p'usitate q'ada s' ditor' q' seipos negligetes et magnos estimates
 scrutat' et uduat suoz fra platoz ipos ex q'busda' v'isio ifirmitatib' **lxxxv b**
 Quod sberiti suoz ifirma platoz q'ideantes **Despicetes**
 ideo supbiendo pereunt. q' seipos no attendunt **lxxxv c**
 Quod sberiti q'ra suos platos supbietes deu' ipugnat **lxxxv d**
 Quod plani no dent discreti et nisi v'uent' a suis sberitis r'phedi **lxxxv e**
 Quod sberitis i coerpnoe suoz platos s'ime caued' a supbia **lxxxv f**
 Quo q'da' sberiti p'iu et supbi no sustinetes coaripi coaripietes se
 etia platos suos q'rumchese ifamant et rdarguunt **lxxxv h**
 Quia p'iculofu sit et crudele i sberitis ex timoe coarepnoez suie platos
 suie alioz o mite q'n se p'sumunt posse p'desse et q' tales sut i' q'ne **lxxxvi Co**
 De sberitis q' adulat' plans et alio perantib' n' audet illos coaripi ne
 eoz q'raia amittat **lxxxvii p** Quia malu sit a coarepnoe tate
 causa timois se humile simulantis **lxxxvii R**
 Quo alij nentes suos supioes coaripi i orculo tante illos diuidunt **lxxxviii I**
 Quod s' i' p'li' v'gile diuioez s' h' h' h' se h'ee dent i platos coarphoe **lxxxix a**
 Quo scriptue nos docet h'uilu' loq' plans s' libere **lxxxix b**
 Quo ex' s'ioz monem' h'uilu' loqui plans **xx c** David **xx d**
 Quia caute et h'uilu' sberiti dnt suos amone platos ex' nathā ad dauid **xx e**
 De malo successu eoz q' posenoes due arguerut **xxi e**
 Quod faulac est plans si a s' h' moduo iteperan' arguat' nasci et
 ex' m'itra de hor **xxi f g h y** De q'ruoz notabilib' documēto
 sumedis curia malu successu suos maioes traute rephedecā **xxi i**
 Quod frequet' pl' p'fit' blada moio q' dua r'phesio ap' platos 2 pote **xxi n**
 Quod platos coarpho a s' dno dz fieri latet absq' diffamatioe **xxii a**
 Quod s' dno ex' filioz noe dnt plani sui vicia tede **xxii b**
 Quod sberiti suos platos p' ext'noz occupatioe facilat'
 rephedetes: ad rephensioez q' duois plabunt' **xxii p**
 Quia dāpnabile sit s' dno p'de mala suoz platos **xxii q**
 Douctia q'statim de tedeis viciis platos et religiofoz **xxii R**
 Quod det' h'e plans i m'isteio e' grauissimu et periofissimu p'rim'
 p'pue p' r'ia **xxiii d** De m'itis mal' q' v'ent' ex tali dectioe **Vide b' det' r'**
 Quod det' h'es plato etia s' dno oib' nocet **xxiii e**

Dubium

Quod sicut dicitur de heredes platos suos non sunt habende: sed et fide et prinde **xxvii h**
 Quod grauissimum est de heredes platos et bonis hominibus potest honorandis **xxvii l**
 Quod sicut platos suo vel alteri de heredes multipliciter reddit obligatus
 et precipue quo ad duo **xxvii b** Quod platos vel alteri de heredes
 tenet ad restitutionem omnium que lesit vel abstulit **xxvii et ultra Totum**
 Quod sicut non dantur suos platos nisi reuertentur corripit **c p r**
 Quod platos et seniores irruent a minoribus corripit male accipiunt **c r r**
 Quod sicut platos suos irruent corripit prohibet: sed non reuertentur
 sine despectu et audacia **c b** De superbia et audacia quorundam
 sicut suos platos que iusticie defensionem et libertatem vocat **c p b v**
 Quod serui dei et gerunt que suos platos se erigunt **c s**
 Quod sicut et malos platos que christi honorare debent **c t**
 Quod summa iustitia et fiducia sicut habent dant ad plura sua **c i s**
 Quod sicut non dant de summa platos suos iudicant **c i s**
 Quod sicut etiam malis platos obedire debent **c i t**
 Quod sicut obedientia a reddenda ratione excusatur et obseruatur **c i v**
 Quod sic sunt sicut platos precepta reuocanda sunt dei **c vi p**
 Quod gerunt sicut de minimis potest fieri esse maximum **c vi s**
 Quia grauit sicut obligat precepta platos **c vi s**
 Quod iobediens non deum timet non homines reuerentur **c vi s**
 Quod sicut religiosi et exterioriter obedire et cogitare debet illud
 saluberrimum sibi quod precipit **c vi q** Quod verus religiosus et deuotus non debet
 esse contentus obedire tamen in his in quibus ad extremum nunc est **c vi t**
 Quod sicut non debet iudicare de precepto quod non constat esse malum et
 presumere meliorem **c vi s** Quod periculosissimum est sicut
 iudicare de iustitia an teneat obedire vel non **c vi s**
 De periculo eorum que volunt in solis necessariis obedire **c vi t**
 Quod bonus sicut sic debet obedire ad modum ac si essent precepta
 et non herere ad singula iustitia **c vi v** Quod simpliciter debet obedire
 et firmiter credere platos nunc etiam in his que videntur contra rationem **c vi s**
 Quod et malos precepta platos sicut dant reuereri nunc et gratias **c vi s a**
 Quod mandata sacramenta et beneficia dei non infirmitur
 nisi contempnenda sunt pro indignitate ministrorum **c vi b c**
 Quod sicut non dantur attente queles sit platos precipit sed quod precipiat **c vi d**
 Quod mandata platos non sunt infirmita pro indignitate vireorum **c vi a**
 Quod vero obedientiam non obest malicia preceptoris sed potest
 ei prodest et exempla de hoc **c vi b**
 Quod sicut vero obedire non potest in causa male mori **c vi s**
 Quod bono sicut non obest mala intentio precipiens **c vi d**

Subdit

Quod sedit nō debet alium obedire q̄ deū v̄ ad malū **cxv d**
 Quod sedit q̄ristiā platū suū q̄tra deū parat **cxv g p̄m̄**
 Quō vōi sedit r̄p̄tōez suā a platis b̄n̄ficiū d̄putat **cxv h**
 Quō sedit a platis multiplici purgant **cxv i**
 Quō a platis sedit multiplici pascunt **cxv j**
 Quō sedit a platis multiplici defendat et p̄cipit **cxv k**
 Quod mali plati honorādi sūt a seditis q̄ q̄modū tr̄n̄sōis ab ext̄is molestis q̄ h̄nt ab eis **cxvi f**
 Quod sedit deuoti et it̄er̄ni nō d̄nt murmurāe q̄ suos platos et officiales ex quoz̄ iquetud̄ie et fatigacōe ip̄i int̄ secrete latent et n̄tent **cxvi g**
 Quod seditoz̄ culpe sepe ex̄igūt ut plati mali sint **cxvi h**
 De trib̄ malis q̄ sequūt̄ ex h̄ q̄ s̄b̄iti suos ir̄uēnt̄ corripit **cxvi i**
 Et p̄mo q̄ hoc est inderēs **cxvii b et cxvii c**
 Quod sacrilegiū est seditū suū platū ir̄uēnt̄ corripit **cxvii d**
 De r̄st̄it̄io q̄ noluit iudicāe platoz̄ mala **cxvii e**
 Quod vehemēs ir̄rep̄tio platoz̄ frequēt̄ v̄git̄ i det̄icōe ex̄itū **cxviii a**
 Quod sedit̄i modestis et h̄m̄ilib̄ v̄bis monēdo pl̄a suos placat **cxviii b**
 Quod sedit̄i nō d̄nt plac̄ suis det̄ h̄e n̄ eos d̄ue r̄ph̄ed̄e **cxviii c**
 Quod sedit̄i peccātes i platos suos i deū peccāt **cxviii d**
 Quod sedit̄i excusāt se a p̄r̄is audis de s̄b̄it̄i platoz̄ **cxviii e**
 Quod sedit̄i platoz̄ suoz̄ vicia nō d̄nt passim arguere **cxviii f**
 Quod s̄b̄it̄i et p̄serti oīs religioz̄ debz̄ ordinar̄ eē et regulāt̄ b̄n̄ disposit̄ i habitud̄ie ad tria **cxviii g**
 Quō sedit̄i tenet̄ obedire p̄cepto plati sup̄ reuelādis sibi secretis et occultis et q̄ nō **cxviii h**
 Quod sedit̄i plat̄ nō p̄t̄ p̄cip̄e sup̄ occultis **cxviii i**
 Quod p̄t̄ mala sua ex̄osū honorē facit **cxviii j**
 Quod sup̄bia ē ḡt̄n̄iosa et ḡt̄meliosa **cxviii k**
 Quod sup̄bia ē iuriosa et mat̄ det̄hois **cxviii l**
 De sup̄bia q̄ i donāte aliq̄ d̄ph̄ed̄it̄ ex trib̄ **cxviii m**
 Quod tollit gr̄az̄ ab ōni dono et b̄n̄ficiū **cxviii n**
 Quod hoīez̄ diabolo similit̄ facit **cxviii o**
 Quod s̄p̄ casu p̄t̄ et ē q̄da apostofia **cxviii p** *desinūt et similitud̄ies adh̄*
 Quō oēs sup̄bi p̄t̄i pl̄a ad modicū n̄r̄ eleuāt̄ s̄ cuius deridūt et **cxviii q**
 Quod sup̄bi l̄iz̄ sol̄s st̄ates int̄ t̄n̄ rad̄t̄ i p̄c̄a **cxviii r**
 Quod casus sup̄boz̄ ē p̄ et̄na gl̄oia de t̄p̄oali letit̄a **cxviii s**
 Quod casus sup̄boz̄ ē p̄ int̄er̄ioez̄ ad t̄p̄oalia dem̄ct̄i **cxviii t**
 Quod sup̄bi sol̄s as̄c̄d̄eres int̄ d̄c̄iūt̄ et rad̄ūt **cxviii u**
 Quod oēs sup̄bi p̄cipue plati rad̄t̄ a fidelitate dei cui⁹ vices gerūt et gl̄oiaz̄ sibi vsurpant **cxviii v**

Superbia

Quod de virtute gloriæ querere est inter cadere **lix**
 Quod sepe homo propter superbiam cordis permittit cadere in vitia carnis **lix**
 Quod propter superbiam sine alio permittit cadere in passiones ignominie **lix**
 Quod est quoniam electi propter clarioris rationem et firmam humilitatem
 in aliqua vitia carnis cadere permittunt
 Quod propter superbiam sepe homini vitium sit causa castitatis et pudicitie
 Quod appetit vane glorie est quodammodo fornicatio spiritualis
 Quod superbi cum spiritualiter infirmis non habent compassionem
 Quod superbi sepe volunt aspectu corripere sine lenitate verborum
 Quod alii ex comparatione peccatorum tristes sunt et se esse aliquid putant
 Quod superbi est aliorum bona uertunt in peius
 Quod suspensa est omnis bonitas que ex peccatis comparatione colligitur
 Quod superflua peccatis non est dandum triplici ratione
 Quod retine superflua de rebus furtum est et latrocinium
 De quibus illos auaros qui superflua retinentes ut dantes idcirco
 dicunt esse sua cum quibus putant quod volunt
 Quod palpando nosmetipsos etiam superflua nostra dicimus
 Quod sancti viri caute obseruant ne se spiritus natiuitatis et utilitatis ad voluptatem
 et superfluitatem sicut mali relaxent **xlvi**
 Quod triplici ratione ex parte
 rerum et relictionibus ipsa superfluitas est frivola detestanda **xlvi**
 Quod superfluitas tria mala inducit habundantiam
 Quod impedit a necessariis melioribus spiritualibus bonis **xlvi**
 Quod districte iudicant pro morte et puniunt religiosi de superfluitate rerum **xlvi**
 Quod sancti viri solent inuigilare ne se spiritus natiuitatis ad voluptatem cadant **xlvi**
 Quod fallimur omnes iudicio proprio superflua nostra nostra estimantes **xlvi**
A Emptario Quod plati apostoli retentis temptantur a diabolo **xlvi**
 Quod sancti viri appetunt quoniam temptari et tribulari ne in prosperis securi
 Quod diabolus quoniam cessat temptare ut propter securus facilius sternat **xlvi**
 Quod permittimus quoniam temptari ne securi eleuemur **xlvi**
 Quod temptationi precipue ire se in principio resistendum est **xlvi**
 De exortatione cariturnitatis in christo ihesu **xlvi**
 Quod tempore oportunitate seruandum est se in omni re et negotio **xlvi**
 Quod peccata vbi que regnant et omnia sunt vitia plena **xlvi**
 De inductione testium in materia correctionis vel denunciationis que est que fieri debet **xlvi**
 Quod testes in actu denunciationis adhibentur propter multa **xlvi**
 De quadam oblatione que inductionem testium et responsionem ad eandem **xlvi**
 Quod unus testis adhibetur ad ammonendum sed duo natiuitas sunt ad quendam **xlvi**
 Quod melius nichil est quam sepe timere sicut nichil perit est quam sine timore
 esse securum et de triplici effectu timoris sancti **xlvi**

Superfluitas

Taciturnitas

Tempus

Tempus malum

Testes

Timor bonus

Timor malus

Quod quiritur sit sēs hō nūq̄ tñ debz velle i h' vita ee seru' s; s; p̄ pau' **lxi** **d**
 Quod sine timōe nulla p̄t ee religio **lxxxviii** **d**
 Quō prouenit ex q̄sriencia malicie **xlviij** **d**
 Quod iordinat' amor facit timidū et iquietū **xlviij** **d**
 Quod iuriosi s; timēt sibi repēdi q̄s fecerūt **xlviij** **d**
 Quō timiditas se palliat s; sp̄e humilitatis **lxxxviii** **d**
 De nō timēdo odio maloz **Dupl' odiū maloz**

Tribulatio

De nō tēnda amissione gr̄e fauōis vt t'paliū i nā' coereptōe maloz **lxxxviii** **to**
 Quod duplici timōe iordinato solēt aliq̄ q̄nq; omittē coereptōez s; nā' **lxxxviii** **n o**
 Quod tribulatiōes sūt sp̄eale signū diltōis et fihāōis dei **ix** **e**
 Quō diuine scriptūe q̄solāt' afflictoz **ix** **d**
 Quod nō flagellat' i p̄niti futūe dāpnatiōis ē signū **ix** **f**
 Quod tribulati et afflicti nō dūt ab hoīe cozeipi **ix** **d** *deriuat' a diabolo*
 Quod s; q̄s appetūt tribulāi et affligi ne i sp̄e s; seru' fūgū **lx** **v**
 De tristitia fugiēda et hūilitate seruāda **lxxxviii** **to**

Tristitia

Turbatio

Quō differt zel' t'ioe nemesia iudicia i tristitādo dūssimode de bono **lxxxviii** **k**
 Quod p̄bano q̄ ex ira iusti zeli puenit t'io redat' et q̄cescat **lxxxviii** **a p**

U

Quā graue sit alios i discrete cozeipiēdo turbāe **lxi** **et** **xlviij** **n o p**
 Creiūdia Quod vērūdi et māfueti nō sūt dūe cozeipiēdi **xi** **k**
 Quod vērūdi et nobiles animi pudōe rōit' facili' q̄m metu vītūt' **xi** **l**
 Quod vērūdis ad petēdū occurrēdū ē anq; petūt **lxxxviii** **f**
 Quod vērūdos hoīes nō dūt oēs passim cozeipē **xi** **v**

Venalitas
Veniale p̄m

Quā sit i decorū bñficiū i questū v̄tere i retributiōez i petēdo **lxxxviii** **f k**
 Quod tripli' aliq̄ p̄tā vēialia de p̄siquo dispoit' ad mōle **lxxxviii** **b** **et** **lxxxviii** **t**
 Quod vēialū mltitudo ita anq; grauat sicut vñū mōle **lxxxviii** **v**
 Quā graue sit i p̄uis s̄ict' et ex q̄tēptu petāe **lxxxviii** **a**
 Quō intelligit' vēiale fieri mortale dū plag **lxxxviii** **p**
 Quod p̄ pua mōza puenit' ad maiora **lxxxviii** **d**

Verbū dei
Verba dura
Violencia

Quō p̄tōez mltiplur' se hñt ad v̄bū dei **lxxxviii** **p** **q** **r** **s** **t**
 Quod leuit' dicit' s; q̄trauit' fern ledūt **lxi** **v**
 Quod oīs hō fug' violētiā et coactōez et odit' mltialit' i p̄sicos p̄la **lxxxviii** **d**
 Quod raro hō bene facit q̄ coacte facit **lxxxviii** **h**

Vigilare
Vita anime
Voluntas

Quod mali hoīes dormiūt vbi vigilāe deberēt et equisō **lxi** **e**
 Quod nō ē alia aīe m̄ionūlis vita nisi caritas cui' q̄nto moēs ē **lxxxviii** **f**
 De nobili libtate volūtans hūane i cogi **lxxxviii** **b**
 Quod volūtās plēa ipossibilitate p̄ficiēdi iudicia v̄putat' p̄ s; **xlviij** **f**

Uniformitas

Plus Quod vōi v̄ri zelāe dūt q̄' malos cozeipiētes s; discrete **lxxxviii** **v**
 Quō aliq̄ s̄iecti i discrete zelātes idignāt' p̄lans suos p̄t' aliq̄s **lxxxviii** **b**

Dissipationes infirmis rationabiliter factas. q. causa ignorant **cxli** **E**
 Quod pertinet ad hoc ex zelo in obsequio et quod dicitur in illis principibus officii **cxlv** **A**
 Quod zelosa ira ostendit mixta se est iusta pro quibus bonum zelum videat hinc **cxlv** **E**
 Quod zelus et misericordia dicitur sit esse permixta **cxlv** **E**
 De zelo iudicis ostentoso qui ex superbia nascitur et de malo est **cxlv** **A**
 De zelo primarum et obstinatum in sensu suo **cxlv** **B** De zelo emulatum tamen
 fortiter observantibus **cxlv** **E** De zelo emulatum tamen dicitur et asperum
 foris qui sunt devotiois et tamen suavitatis ignari **cxlv** **G** **H**
 De zelo spirituali quod sit et quod duplex est et quod est actus fervens caritatis **cxlv** **I**
 Quod differat zelus nemesis iudicis dolendo diversimode si bonum alteri **cxlv** **K**
 De zelo per observantem virtutis religionis et discipline et quod est suorum amoris hinc **cxlv** **L**
 Quod verus zelus caritatis funde provenit ex amore suo **cxlv** **M**
 Quod ex se debet et nos esse zelosi contra vitia per religionem tuendam **cxlv** **N**
 De tribus ostendendis circa zelum spirituale. quod ad corruptiones fratrum **cxlv** **O**
 De tribus vitamentis ad zelum spirituale contra vitia **cxlv** **P**
 De ira bona quod in zelo contra vitia accenditur **cxlv** **Q**
 Contra deo placet per zelum et religionem per honorem dei contra vitia et peccata **cxlv** **R**
 De exemplatione sanctorum ad zelum fervidum et spirituale contra vitia et peccata **cxlv** **S**
 De temperamento zeli et tribus circa illud ostendendis **cxlv** **T** **U** **V** **W** **X** **Y** **Z**
 Quod quanto fuerit caritatis spiritus in fervore vehementior. tanto magis est zelus **cxlv** **AA**
 Quia natura est ira zeli in corruptione temperari **cxlv** **BB**
 Quod difficillimum est ut zelus fervens in corruptione fana modo non accendat **cxlv** **CC**
 Quod turbano ex ira iusti zeli provenit tamen sedatur et serenatur **cxlv** **DD** **EE** **FF**
 De perverso zelo corrigendum nimis stricte et alio nimis **cxlv** **GG** **HH**
 sed dissimulatum in seipso maiora **cxlv** **II**
 De zelo dei habendo ad seipso corrigenda et corrigenda
 magna proprie et publica peccata **cxlv** **J**
 Quod bene zelosi viri sancti non sustinent a corruptione
 tunc ubi viderit ex suo scilicet peccata auget **cxlv** **K**
 Quod ira se palliat sed ymaginem iusti zeli **cxlv** **L**
 De duplici habitudine bonorum ad quoniam zeli contra iustitiam **cxlv** **M**
 Quod passioibus suis non plene dominantes non dicitur facile
 his bono zelo vehementer commoti alios corrigere **cxlv** **N**
 Quod in iusto etiam zelo sed dicitur ira suscipi haberi **cxlv** **O**
 De necessitate ire per zelum et irrationabili patientia **cxlv** **P**
Explicit tabula tractatus de resolutione

Sequitur epistola collectoris ad dominum patrem beronem
 pro examinatione et correctione resolutionis.

R

Fueredo in xpo pri dno heron prioi monasterii bte maie vifinis
in hon ordinis canonicoru regulam scti augustini priu holladie ppe
beuerwurt. Quoru deuotioem mmm? fz eiusd ordinis dom beate
maie noue iuris priu westfresie i blocker ppe houn cui ad pms
nomē nulla vrget nōitas nōitari. Pro se medullare filiarōis

dulciōis affm: pro rōi aut utilitate. i examinatōe presencū sapē recta et q o:
potet p̄cedende pat̄ i p̄cedens aīe meē. dulcissime memor dulciōis tue cogitau
frequēt. si vel tandē i aliquo rōndē possem fidei tue ad me. nec post miseriam
imutate. **P**hibet autē usq; adhuc paup̄tatis iopia i his q̄ foīs sūt. q̄ et ad mo:
dirū profūt. **P**ur at tandē ad ea q̄ int̄ donare dñs dignet̄. data aliūde occa:
sione i tēpōe varantie ab externis. tue me querti seruire si possibile foēt i aliquo
deuotioni. vl̄ excedēde por̄ r̄ausā p̄bere vtuti. **V**nde opusculū qdōā copulare
tueq; industrie examinādū trāsmutere ex his q̄ p̄ organoem suoz hor ē scōz
doctorū suauēs modos t̄sonae dignat̄ est dñs ut potui p̄ vrb̄ instit. et cooperāte eius
grā qualitercūq; ḡsumam. **Q**uod dū ad ḡsp̄m prudēcie tue ut desidēam vesse
p̄p̄ḡeis. fuerisq; dignat̄ ex ordme ad plenū lectēdo reuolue. nosse simul dig:
neris ea q̄ i ip̄o studio tuo elaborau: tue me iudicio examināda ḡmittere
Valo etenī si quid i eo mouet offendit. tuo priusq; foīs p̄deat vnde iā nulla reuo:
candi possit s̄besse facultas aut referā serio aut corrigi. q̄ a te aliq; quorūq;
amico laudādo palpā qd̄ ab emulis postea possit v̄itate etiā seruata. non
dñno iuste resp̄hendi. **I**taq; eozū q̄ multo te arbitru rogo. q̄ nō tā ad lectēdū
tibi necessā iudico: q̄ i tue calculū smē venie deposito. **R**eg; enī fiet tue
prudēcie. subfelli. **I**stōis ista discussio cui facile est de meis iudicē. **V**n̄ q̄ est
hur ausu nescio an temerario p̄deundū putau: tuū est liquido discernere.
et i oblatō scrutāt̄. **T**em̄ nare trutinare q̄ corrigas. ne tibi vicio vertant
q̄ michi potuerūt ignoranti obrepere. **N**ō enī michi soli i his fidēdum
putau: q̄ ministrato desup̄ t̄gemoli sobrio lumie haurire sufficere
potui. **C**aligam̄ nēpe iudicio oēs **T**yr̄is: proprias quēlibet fallūt sua
scripta dicitātē. atq; vt s̄m̄ce ceteris proles vidēde delectāt: sic et scriptōz
m̄deozes simones sui palpāt. **A**rtipe igit̄ de correptōe prauoz. **V**eroloci:
on tuū. sic a tuo noie si lōzi nō displic. n̄ reiciendū iudicancis appellādū
In q̄ p̄m̄ interpretancōz vocabuli dū int̄ ceterōs te p̄ces. Venēabiles. qualis sis
vl̄ ad min̄ eē debeas scōz scriptis ut possū d̄ico: quasi mutuata. calami
lingua virū pulchrū deformis ip̄e heronē dico. Versurie itaq; aure adhibe.
sm̄gula discute atq; vtrū amicozū cōmunicā aurib̄ tue possint sapienter
discerne. In tuo vti libertate ex iudicio licētiā habe: scies hoc credē me. magis
tibi cetera vt ḡp̄bāda placere: si quedā cognouēo displicuisse. Vale amāhs.
sime pat̄ mi i oraciōib̄ tuis memor mei: et desidēans scriptis tuis que
iudicancis resp̄ire me facito

A

**Explicit epistola Sequitur prologus siue
inductio phemialis i libru berolofion**

Spedit magis vrse occurrere rapho fetib⁹ q̄ fatuo cōfiden sibi i stulticia sua Verba sūt sapiētissimi salōnis p̄būoz xxviii cō Quē ad modū dicit b̄s Ambrosius sup i° apti p̄me ad thymoth m̄ Pie-
tas ad oīa valet vtilis est p̄missioz h̄is vite q̄ nūc est et future Omnis s̄ama discipline xp̄iane i m̄ia et pietate ē. quā si q̄s sequit⁹. et si lubricū carnis patit⁹. sine dubio vapula-
bit: nō tū peribit Glosa ibi. ita facili⁹. In i° voez assignās Glos⁹ ierōl⁹ ad neporianū
h̄z inquit m̄tos itereffōes: et i° possibile ē n̄tōz p̄res nō exaudiri Vere aut̄ pietatis
et sincere ad p̄mū. miseratiois aff̄s saluti oīm studēs i n̄llo ut sentit b̄s Buardus
ad archardū p̄harēsem abbatē q̄tū i vnoquoz n̄m ferueat euidēti⁹ iuotescit. quā
si alterutrū nobis nō sile⁹ quod de alterutro. fortassis q̄tra de ceterā ut factū audim⁹
ut fieri vidē⁹: s̄ corripim⁹ iuicē s̄ monem In hor enī saluti fraterne iōparabiliter
magis q̄sulim⁹. q̄ cū egestati corporee foranea omoda ministram⁹ Plus enī vt ait i
omelns suis q̄retōi⁹ ē virtutē i p̄petuo mētē diuinū vbi pabulo reficere: q̄ mōlture
carnis ventrē freno pane sariare Vñ i p̄allectatis s̄ p̄fati sapiēns v̄bis si i m̄sticū
sensū t̄asserāt⁹. ad huiusmōi necessalē miseratiois succursū. quo p̄mōz necessi-
tudm̄. pro q̄nto vires suppetūt m̄tēde nitimur. i n̄structioē q̄fructū p̄uocam⁹ In hor
etenī loco oparatioē realit⁹ vrse noīe significatā accipim⁹ cuiuslibz aiāz viri
Deuoti et p̄pue i officio t̄iē postolalis q̄stituti. zelans p̄ fetib⁹ q̄s semine q̄re et vbi
diuinū: x̄p̄o genuit saluatōi Quē admodū vrfa illa sp̄ualis b̄m paulū loquor. q̄bus-
dā suis fetib⁹ scribēs In x̄p̄o ih̄u m̄q̄t p̄ evāgelū meū ego vos genui i° ad th̄
Et utrū alijs Filii aut mei. q̄s utrū p̄turio: don⁹ formet x̄p̄o i vobis Ad gal
m̄. Dicit aut̄ q̄ de naturis aiāliū scribūt. vrfa iter oīa aiālia ceterā. vehemēti⁹
zelatē p̄ fetib⁹ et ferori⁹ semē i occurrētes. quos sibi illos abstulisse putauit. p̄t
i v̄bis p̄missis p̄spirienti clāe t̄uut⁹ Sic p̄res p̄mū sp̄uales Deinde. etiā et oēs
deuoti sue fraterneq̄ salutis emulatōes p̄ suos semūt m̄sticōz raptu fetuum
zelo sp̄ritali H̄nt enī et n̄i nouissimi fetus suos peculiare quos diuini v̄bi
semē q̄reptos. p̄tu sibi m̄sticō q̄fructū Per enī steriles i i s̄tē i s̄tē ac p̄mde male
dictiois opprobrio s̄biecti eē parit⁹ i p̄oz nēpe cuiuslibz p̄t eē ad deū vox illa ra-
chels Da michi libēos: alioquū moriar genes xxx° Et ne ficticiū meū putes qd̄
de fetib⁹ dico: Audi sp̄sā i cantibus qd̄ de huiusmōi dicat Oēs m̄q̄t gemellus
fetib⁹ et sterilis nō est i eōs eis Canticoz m̄. Hi s̄cōz emulatoz fet⁹ gemelli diu
p̄nt nō i q̄grue. afferno s̄acta et opario s̄a virtuosā v̄l i tellis p̄at⁹ et aff̄s:
Aut certe q̄reine diuine f̄ z fratne dilcōnis affect⁹ Et stēlis reputat⁹ aiā: si vni-
co fuerit fetu q̄tenta Sic aut̄ Gilbert⁹ p̄oretan⁹ sup r̄nca s̄mōe xxm̄ potuisti
ad sacriū aliq̄e i scripturis intellm̄ p̄rigere vni iā peperisti fetū Bonus
p̄fō fetus et ingēs: s̄ i s̄uffinēs Narrato sensui. aff̄s r̄ndeat Sterilis ē i telli-
gencia: quā nō coeua et germana comitat⁹ Deuotio v̄bius tibi ait i scripturis

spergitur. quasi semē qđ dā: vñ gemellā hūr possis fetū gripere **Rō** rñ sbñha:
 sed et suauia ibi sunt oīa **Et** p̄ceptū dñi lucidū est: et ignitū eloquū **Sterile** est t̄te
 v̄bū dei: et qua pte horū alterū nō op̄at̄ **Si** p̄ intelligētiā videas t̄s gelido adhur
 riges affectu nōne stēlis t̄te reputat̄. et effray v̄bi v̄t ignea? **Verbū** dei et lucet et
 ardet neut̄ t̄te v̄tute priuet̄: s; gēinū de isto scāe gripē fetū **Sterilis** reputat̄ v̄terus
 qui no hīs fetib; ḡraudat̄ **Bon** t̄n fetus dilāo: qz cūctas t̄ fructib; spūs ḡmūdāt̄
Dem qz velut gemelli fet; gēina cūctas. dilāo dei et proximi **H** ille **Et** quomam
 dilāo nūq; p̄t eē oriosa: ḡgnit̄. et ip̄a aīe fetū: bone vidētz op̄anois effectum
Et hi h̄ sunt fet; quos emulatoēs carismatū meliorū auferri sibi neq;quā
 eq̄nimit̄ parit̄: quāq; t̄ eis; dep̄darioēs aliqua sepi; ḡp̄eiant̄ **Cirruit** enim
 venator ille diabol; cūq; tāq; leo rugiēs et q̄rēs qđ deuoret stipat̄ comitib;
 plurimis. hōib; vidētz q̄ v̄bo v̄t qz hōs fet; diripiūt hor t̄ p̄f̄m et salutē t̄pediūt
 atāz **De** quoz numēo eant quos notat apostol; **Galathis** scribēs **Emulant;**
 māt vos quidā nō bñ: sed excludē volūt vt illos emulemini **Ad galath; m;**
Et de eis; loquēs capitulo sequēti **ptinā** māt abscindāt; q̄ vos conturbant
Qui vos ḡturbat portabit iudiciū: quicūq; est ille **Vis** aut̄ scire quēadmod;
 et v̄se iste. spūales p̄ huiusmōi fetib; suis zelates. adūsus raptōēs ḡran
 descant: **Attende** qz lucas ewāgelista scribit **Actū ap̄tōz xij** **Cū** vēssent
 paulus et barnabas p̄duātes ewā et p̄ ewā fetus spūales t̄ infidelium
 ḡūsiōe ḡnantes t̄ paphū. et quertissēt ibi p̄ḡsulē serḡiū paulū virum
 prudētē. iuenerūt ibi p̄at̄ et quēdā pseudo p̄phetā noīe bariesū quod
 interpretat̄: elymas magus q̄ eis resistebat. q̄rēs ip̄oz quasi fetū rapere.
 hor t̄ auertē p̄ḡsulē a fide **Quāe** et saul; raptat̄ spū s̄cō t̄ruēs t̄ eū dixit
Q plene dolo et oī fallacia fili diaboli t̄mice oīs iusticie. nō desinis sb̄ūtere
 vias dñi rectas **Et** n̄t ene man; dñi sup te et eis ter; nō vidēs solē usq; ad t̄p̄s
Et ḡfestim recidit t̄ eū caligo et febre: et circuibat q̄rēs q̄ ei manū daret
Et quō v̄rsa ista p̄ suis fetib; ḡt diripiētē t̄fremiūt: et v̄ctisēs suū fetum
 defendit **Rā** vt ibi sb̄dit. **P̄ḡsul** cū vidisset factū credidit: amirās sup
 doctrina dñi **Alibi** quoz ead; v̄rsa. s; paul; apostol;. cū resistēs sibi. et
 quasi fetus suos rapē. hor t̄ a religioē fidei auertē quersos. molietes r̄pperiss;
 alexādrū quēdā et hymeneū. t̄seuēs t̄ eos et v̄ctisēs p̄ fetib; tradidit illos
 sathane: ut n̄em; scribit **p̄ ad thimoth;** t̄ fine **Et** de alia qđā v̄rsa p̄
 suis fetib; nō min; zelosa. sc̄ssimo vidētz ap̄tō iohāne ewā. t̄didit t̄ eclesi;
 astris historns **Eusebi;** cesariēsis libro 3. ca. xvij **Quō** iuuenē qđā quē ip̄e vel
 fetū spūalē p̄duādo gēnuat. cū audisset p̄ ep̄i negligētiā cui illū ḡmē dauāt.
 diabolica sibi fraude direptū et iā latronib; soriatū. durū increpās ep̄m zelo
 mot; iussit sibi sterni equū. et parari ducē ih̄nēs. t̄serūt; fetū suū oblit; sem;
 sem; n̄ t̄firmat̄ p̄cēs rozpozec **Per** destitit quousq; reductū illū et velut de
 faurib; diaboli creptū recōsiliaret x̄p̄o et t̄rozpozaret eclesie. sp̄dēs ad sat̄s

disciplina p̄ virtute p̄ salute animarū fidelit̄ occurrat. hoc ē s̄bueniat̄. Quod t̄ fieri p̄t
 Del auxiliū t̄p̄dēdo. **¶** Ut n̄ min̄ magis nec alit̄ q̄m opoz talēt̄ zelo t̄m
 ḡsilū cōferendo. **¶** feruē et agere q̄tū t̄ nobis ē pariam. **¶** Om̄ itaq̄ occurſ
 Del conatū t̄p̄erado. **¶** t̄ huiusmōi negotio zeli ē. quo et p̄ virtute et ḡtra vicia
 b̄n̄ m̄dētē aūm et exite et q̄ntū possu' s̄buenem. **¶** Sic figurat̄ ionathe ma
 chabeo p̄ lege. p̄ religioē. p̄ ḡtē. p̄ seplo zdanti. q̄t̄ p̄phanos et barbaros occur
 rit t̄ auxiliū frat̄ su' s̄mō put̄ dicit̄ s̄mī marhab ca' x'. **¶** Sic et p̄heta dauid
 rex occurre sibi t̄ adiutoiū dñz h̄uillē dēp̄at̄ dices **¶** Surge t̄ occurſū meū
 z̄t̄ p̄e lom'. **¶** Secūdo occurſus t̄ huiusmōi vrsaz zelo stat t̄ ḡsilij collatione
 ut p̄cipit̄ forte aut t̄ordinate zelatē ḡsilio et p̄suasioē rationabili q̄ntum
 possum' et s̄im' regule. **¶** Sic ip̄a occurre zelati dos sapia t̄ oī prudētia oc
 curreōs q̄renti ut d̄. **¶** David se. **¶** Et q̄renti azinas vris sui sauli. figurat̄ egre
 diendo. occurres et obuiā vēiens samuel t̄ditavit illi. quid et qualit̄ fr̄urno
 esset. **¶** zēp' n̄. **¶** Tertius occurſus ad zelū vrsarū v̄arū p̄missarū stat t̄ m̄
 t̄p̄erāne resp̄sione. q̄ vehemēt̄ talenti occurri quasi ros obuiās ab ardoce
 veniēt ut d̄. **¶** Et xlm̄. **¶** Est enī iueniē m̄ vrsas istas q̄ nimio zelo ḡtat̄ ḡtatū
 p̄ fetib' et ḡtēnāt̄ pauōz nec gladio cedāt et min' discrete audact' t̄ occurſion
 p̄gāt armans. **¶** Put̄ de equo dñi missio s̄m' expōēs b̄n̄ gregozū xxxi' moz. d̄.
Job ca' xxxix. **¶** Quale n̄m fuisse ap̄tm̄ paulū liber artū ap̄stoloz oñdit ca' xix.
 q̄n̄ cū ephesi ad erūpedas theatri turbas zeli flāma rapiebat. **¶** P̄ā ut ibi d̄. **¶** Repleti
 sūt ira. et exclamauerūt dūctes **¶** Magna d̄nana ephesioz. **¶** Et t̄pleta ē ciuitas ḡfusioē.
 et t̄petū fecerūt vna nimit' t̄ theatrū rapto ḡajo et aristarcho cōitib' pauli et q̄si
 fetib' q̄s t̄ x̄po ḡtēnēt̄. **¶** Quod rū vidiss' paul' ḡtat' aīo volebat t̄trare t̄ populū.
 s̄ occurret̄ ei nimū zelatōi n̄ p̄miserūt eū discipuli. **¶** Quidā enī de asie
 p̄cipib' amici pauli occurrerūt illi. mittētes ad eū et rogātes ne se daēt
 t̄ theatrū. **¶** Et sic quid' auxiliū ḡsilio ac t̄p̄oamēto occurre expedit vrsis vi
 ḡlantib' t̄ fetuū suoz zelo ḡtatū. **¶** N̄ h̄o v̄o q̄ duri' obdormiscūt ut n̄ ad
 p̄mū sentiat̄ q̄ t̄ fetib' disp̄dia pariat̄. exhortatioē aq̄ t̄repanōē occurrere.
 et rō s̄wadet et oñdit n̄ritas expedie **¶** parū. **¶** Quēadmod' helias t̄sbites
 ad t̄repandū missus est a dño t̄ occurſū nūcioz regis isrl' q̄ illos miseāt
 ad ḡsuledū sup̄ t̄firmitate sua deū bechebub et acharō. **¶** Put̄ d̄. **¶** q̄ r̄q̄ū p̄mo
¶ h̄o v̄o occurſus q̄ntū expedit q̄tūq̄ necessari' sit ex eo ut maxie colligit'.
¶ q̄ p̄ plūes sūt q̄ amōit̄ a suis errorib' n̄ resp̄sirent. et ḡueterēt̄ ad v̄tutes
 si ex correphōē seiosa aliquā t̄ suoz maloz n̄c̄is resistētia paterēt'. **¶** Qui t̄o
 n̄r̄ audact' peccāt et perent'. quia q̄ a nemie resp̄hedi ḡp̄inūt. ex ḡesu
 sc̄lētū quasi p̄missū et licitū credūt. **¶** Put̄ de h̄o expō. possēt q̄ t̄ ysaiā dicit'
 de iusto. **¶** Quia vidit dñs q̄ nō ē vir. et ap̄oiat' ē hoc ē defent. q̄ nō est qui
 occurrat. **¶** ysaiē h̄o. **¶** Et de h̄o d̄ate dño t̄ sequēt̄ tractatulo vbi de cor̄p̄ioē
 frat̄na et illi' v̄tilitate n̄ritate ac om̄ssiois diūsitate et p̄culositate

sine turbacione inquietudine ab illo iterum facilius resilire. Quia scriptum est Quia vir sapiens si cum stulto crediderit? siue irascatur siue rideat: non inueniet requiem. **Psalmus xxxix.** Et his omnibus habetur in stulto fatuitate obstinationis consilium ostenditur: ut ab illo declinet.

Quod principaliter circa verba thesauri promissa. **Dauidicus** electiois utrumque. **Sis** verse et fatui occursu discernens. in hoc sapienter attendit et probat. ut utrisque promissis ex ratione et fine prudenter discretes. alter altero preferat. et ad consequendum eligat. Dicit itaque utilitas operationis. quod modo et intentione secundis per raptum sibi se habet et clarum cuiuslibet verse. fratne occurrat. finaliter ex multiplici fructu tam ei quod occurrat quam illi cui occurrat commendat. Ita et obstinationis fatuitas. quod consilium saluum. et fratne correptionis remedium spernit. detestabile plurimum causatur. ex utraque confidentia demonstratur. Quod enim detestandum apostolus? quod imprudenter quicquid confidit sibi ipsi in stulticia sua. cum manifeste pronuntiet sapienter. quod omnis qui confidit in corde suo stultus est. **Psalmus xxxviii.** Quae admodum enim ait **Wheta** per **xxxviii.** quod qui confidit in domino sicut mons sion non commouebitur eternum. Et sicut dicit **Enchiridion** **xxxviii.** Qui confidit in domino non minorabitur. deficiendo. si a virtute iustitia siue personis gradu quod iam fortassis asseruit est: sed potius proficiet et surrexerit in augmento perfectus finalis et virtuosus. Dicit dicit **Jeremie xxxv.** Quod benedixit vir qui confidit in domino: et eis dominus fiducia eius. Fuit enim quasi lignum quod transplantatur super aquas quod ad humores mittit radices suas: et non timebit cum venerit aestus. Et erit folium eius viride? et in tempore siccitatis non erit sollicitum: nec aliquando desinet facere fructum. Sic a contrario de fatuis et tumebundis dicitur. quod destructi sunt confidentes siue virtuti: exierat est enim illos de se superbia eorum. **Enchiridion** **xxxv.** Quod quod **Maledictus** aut **Jeremias** est homo qui confidit in homine supple principaliter et multo magis qui confidit in serpo et potest carnem brachium suum: et a domino recedit cor eius. Fuit enim quasi mirra in deserto. et non videbit cum venerit bonum: sed habitabit in siccitate in deserto in terra salsuginis et inhabitabilis. **Jeremie xxxv.** Quasi dicitur. Ita exsiccabit et arestet? ut quod admodum mirra humanis visibus aptum nullum faciat fructum sed exsiccatur patet tamen ad iterum sempiternum. Per solum sic a bono deficiet: verum etiam precipitabit in omni peccatum: ut condie de malo uno: agere diabolo voluerit? et aliud. Ut impleat in eo quod scriptum est Qui confidit in cogitationibus suis ipse agere. **Psalmus lxxviii.** Ut si impingat in omni facinoroso sicut rapit stipula ante faciem venti. Vnde cum dixisset dominus de huiusmodi **Jeremie xxxv.** Diffeminabo eos quasi stipulam que vento raptatur in deserto: subiicit proinde causa dicens. Hec sors tua. proque mensura tue. quod oblita es mei: et confisa es in medano. In medano confidit omnis qui confidit in homine: quod omnis homo medatur per **xxxv.** Maxime autem qui confidit sibi ut huius in thesauri dicitur in stulticia sua. **Enchiridion** huiusmodi fatuorum occursu. et obstinationis eorum fatuitate detestando et detestando facti arbitrat? sui eligere magis utilitate operationis et per penitentiam in tempore quod variat a tumultibus debet donauit ad occursu me versari spiritualium per raptum sibi fortassis se habet regrendi emularum parat. Quod per intellectum intentionis mee et propositi penitentis. pro venerandi patris et domini mei **beronis** cuius nomen in latinum versum sonat porcis

monasterij regulam bte marie t syon ppe beuwerk cui potissime deuonoi ac reuerenoi
 t sequen opusculo igenioli mei puitas desudabit. oiaq prm et frm ordms pri
 nei qmodo et utilitate p me no posse arbitrat su fia effinat. quasi de vesarum
 mozu. fina videlicz principalit corrupioe. q pro fetui suo recuperatioe ac sa
 lubritate zeli emulatio ab eis vrsis nrjs potissie exerceat. de diuinaru pratis
 scripturaz. flosculos qda sine herbas medicinales i vnu colligere. modoq puitat
 igenioli mei i vna pda tractatula formā gtepearē. cui rione nisi despirat.
 eozudeq possit ad corrupiois fine zel. obsequiu puorai. regulai ad exercitiuū.
 et ad modū vl a nūmis tēpearī. Descripat igit qd plas. et qz forte p' uencand
prōz meū p'fatū man' offēdit opusculū istud. et ita legat. ut nichil ibi gtra
uēitat aut rursūz meli' aut alit' p' uēitatē sentiēns iudiciū ex aur
toritate defendēdū agnoscat. Har enī p'mū p'stantōē q hic ex aliena messe mē
dicata ggerē potō. s'nat lector p' eē collā. ut p' s' rōz s' uas. nichil eoz q hic
reperiet. ita desinitū eē accipi uelū. i q si p' ut iuestigatioe p'ria ut meli'
sentiēns t'formatioe aliena alit' me sentie debuissie i'struct' fūlo? nō aliter
me sensissie penitebo. et spreto erroē. onse adherebo uēitati. Per enī distrēdo
puitatē meā. p' et m' tēnoēz i nōnullis erraturā. i quib' sine iuria potero
nō iuste rēphēdi. In quib' quoz n' emēdāe g'fundar qd' ut i matēla ut i mō
forte trauite deliqrim. Rō enī ignoro foē i'possibile plūā dicitē aliqū nō
fallē? nichil i huānis eē p'frm. nichilq iuxta Orariū i libro odarū. ab
ōi pte btm. Et iuxta frānciscū petrarchā poetā nouissimū laureatum
i sua affrica. diuinū eē diū taxat qd' labe carz. tū et qnq sonās p' rauresat
homer' i currēzq maro. pede claudis vno Correctōz utq utaqz p' benignolū
efflagio? hār scēs oīs recte tractāns iēnoēz. ut a dēphēso erroē cito resiliat.
errasse se doleat. atq iuētē āplexuleto maxie i reb' ad uite religioēz p'tine
tib' ihereat uēitati. Cum aut cui legē placuēt et maxie p' rēs s'riales
ad quoz p'ns opusculū g'sp'm forte dirinatū fūit p' uisrēa diuine mīe
obnxi' rogo. ut si q forte i notā uicōz q' dā rēphēsbiliū platoz hic i sonu:
erit nō ita sibi attrahāt ut h' quasi i nōz suggestillatioēz narraffe me p'at.
et qsi oblit' sim diuine s'nie. q p'ncipi cui libz populi mei maledicē p'hibet' sū
Exodi xxxi ut enī v'bis iherōimi ad neponānū de uita ceteroz et mōarhoz
vtar Reminē spālū mea ūba pulsabūt. De agēdis et uirādis uicis et
ūturib' gnālis ē actio. Vn si q' i dignāi uolueit' p'us de se q' l' sit g'firebit'
En enī p' eūz ad pāmarthū et marcellā sine noīe g' uicia scribit' i qui
irafit'. amysator ē sui. Vnū quoz ei q' corriget i xpō dēp'roz caritatē? ne
s'z g'tēplarioe uilitatis mee. a s'no debirā i sentētijs reuerēciā s'brabat:
aut spūs sancti ūba g'tēpnat

Incipit tractatulus qui dicitur herologion de correptione prauorum Capitulum primum

**Quod soli prelati propter peruersorum perturbatione
non dnt ab illorum correptione desistere**

Deripe amicum tuum: sepe enim fit commissio **Ecclē**
siri xix. **D**ū alias i copulatioe eiusdā tractatu
li de mens sterilitate de voluntate veniendi prius
pioris mei ad rogatum cuiusdā spēalis amici occu
paver: accidit incidē qst questioes matie qua
detinebar de offēsiōe fratna q iā i aliu tracta
tulu spēale trāsferre p suaf? occasioes antepi opib
sepi itentis: aliqd colligēdi de correptione Ad qd
iurū facies i noie dñi nri ihu xpi de questione

R

pmissa quō An stāte i firmitate tpio pntis q
vix aliquis sine aliquāta offēsiōe correpi posse videt? tur? hōi sit. osperis
desertib? et excessib? alioz tate oīno. ne i trepādo illos offēdat: ut correpiēdo
pāculo se fratne offēsiōis exponet? **E**t pmo qd de platis quozū ē q vniūse
expediūt mltitudin gmissoz pvide. facili ē et expedita rnsio. q dñi ex ple pōz
nō occurrat ipetū. teneat nō solū monē: s; vbi nāc fuerit ex auctoritate etiā cor
rigere publice deliquētes **R**er i h? adeo vereri quozūdā pūsoz p turbationē
quo nu? gmuniatat vtiliora pvideat **S**ic enī ait **Gregori** 2° lib^o mo pastoralū ca
p^o xxi. pūpue cauēdy ēe platis ne dū huānā parē nimis desideant. prauos hōz
mores neq; redarguāt: et ofēsiōdo pūsis. ab auctois sui parē se disiūgāt

R

**Quod periso
rū inimicitia nō
est iustis hēnda**

Redū huāna fois iurgia metuūt: mtni sedās disēnoē sciunt? **Q**uid enī
est par trāsitoia? nisi qdā vestigiū pnis etne? **Q**uid q demēt? ēē pū? quā
vestigia ipressa i puluē dilige. s; nō a q ipressa sūt nō amāe? **H**ic dauid.
qui cū totū se ad fedēā pnis iterne gstrūget: testat? q cū malis gordā nō
teneret dices **R**ōne q oderūt te dñe oderā? et sup inimicos tuos tabescebam
Pro odio oderā illos: timin facti sūt michi **I**nimicos etenū dei p fū odio
odisse ē: et qd facti sūt dilige. et qd faciūt i trepāe? mōes pūoz pūe: vite
prodesse **P**ensandū igit ē. qn ab i trepānoē quiesat? qnta culpa cū pessimis
tenet? si ppheta tant? hor velut ut hostiā deo obtulit. q q se p dño pūoz i
i inimicitias exercitauit **H**ic ē q trib? leui assūptis gladiis p castroz media tū
sies: q ferēdis pūoib? noluit pūe: deo man? dicta ē gserasse **H**ic finces pūm
cuiū grāz spnes. coēltes cū madianis pculit: et nā dñi irat? placuūt **H**inc
p semz ipāz vētas dicit **Q**uid putans q parē vū mittē i terrā? **R**ō vtiq; s;
gladiū maloz nāq; amicis dū iūgini? culpis ligam? **D**ñi iofaphat q tot de
anarta vita pūmōis attollit: de achab regis amicis pene patur? i trepat?
Cui a dño p pphētā d? **I**mpio pbes auxiliū: et his q oderūt dñm i amicicia
iūgēis? et idcirco nā dei qd merebāis: s; opa boā tueta sūt i te eo q abstu
leis lucos de tra iuda **A**b illo ēi q sūme rect? ē eo ipō iā disrepat: q per

uerforū amariū vitā nrā gordat. **H**er ille ubi q̄ rōis vtilitas. et rēcoz
 salus exigit: maloz parē. corripiedo vicia plat' bon' exacerbatē nūme
 p̄nestit. s; est q̄rit. **Q**uia sicut dicit canō dicit 86 in culpā. **N**egligē
 cū possis p̄turbāe p̄sios: nichil aliud ē q̄ foue. **R**ec' carz strupulo gfen
 rōis occulte. q̄ māis esto farinōi desinit obuare. **E**t sūt vba s̄i yfidoi
 i synodis. In tali enī articulo si publice p̄tentes corripiedo plat' turbāe
 negligit: tō' grefē p̄icūlo expōit. **Q**uia iuxta vba leonis s̄i ad ep̄m
 aquilegēsē. ut h̄r dicit 86. **I**nferō. **I**nferō. **T**alis plat' desēs et negligēs
 ad suos s̄uictoz īfernoz m̄tā nutrit pestilēciā: dū maloz timidiā
 et offēsiōēs timēs. austeriōz pessis dissimulat adhibē medicinā. **N**am
 iuxta s̄uicū s̄i Ambro lib' de offurijs. dū ex tali timōe vni indulget idigno:
 ad p̄banōis gtagiū puocat vniuersos dū. s; facilitas vāe ītentiū tribuit
 delinquēdi. **E**t iux' Petri damiani ad wolfredū dicit dū vltiōe seuci
 tans rēsua r̄p̄mut: temeraria deliquēdi licētia relaxat. **N**ō q̄ petrus
 ap̄tō s̄iō cētū scribēs. **D**e te iquit multi ex s̄ib' p̄t' rufōz iusticie odio
 habuēnt: ex h' q̄d nō ledeis: q̄ ex huiusmōi odijs amor tibi ḡsilabitur
 dei. **E**t ideo satage magis ac refuge: ne laudeis ab īp̄is: et ne a pessi
 mus diligēdis. **H**er ille. **Q**uāuis aut ista potissē ad platos p̄tneāt qui
 s̄uērsoib' discipliē h̄nt ex adūso ḡsurgē. et murū se opponē p̄ domo
 dei: q̄s p̄m nrē ē p̄mos īiqua moliercū īpet' exripe et ḡsugēciū ut' sus
 tīnē. **N**ihilomī tū bonos frēs emulātes carismata meliora et zelātes disci
 plinā: plurimū ḡsolant. **Q**ui sepe p̄ eo q̄ redē nolūt ad laxiora rēdētib' plu
 rimā ab eis molestiā patiūt. **D**ifficile enī ut aut iēs' dicit' rōe q̄dracti:
 mali s̄mōē īquoz enadit obhybria: cui ē amica iusticia. **C**ui tū i h' ad
 ḡsolānoz occurrūt s̄iō iohāes crisost' dicit q̄ meli' ē odiū p̄t' deū: quā
 amicitia q̄ ē p̄t' deū. **C**ū enī p̄t' deū amam' debitoēs deo sum': sed
 cū odio p̄t' ip̄m habem': debitoēs eū nobis facim'. **H**ic tū anōtādū
 q̄ rigoz rōrectiōis p̄tū q̄ ad rōactiūā emēdānoz s̄iue rōhibiōēz ma
 loz s̄ripue p̄tūz ut d̄rīm ē ad platos de rui' ḡhibiōē h̄is quib' nec
 dū cūā ḡmissa aut dispēsāio rēdita ē m̄iōz sollicitudo īrūbit: nisi
 pro q̄nto ut īfra patebit zel' discipliē cū fratna caritate requirit
 p̄t' de h' loquēs b̄s b̄nard' sup' rātra rānoz. **A**mico īqt sp̄sī idest
 plato alia rō ē diligēn' obseruādi ne q̄s p̄t' i et ex plozādi an p̄t' z:
 et emēdādi si p̄m̄ fucit a q̄ sane nrāitate sp̄sa libeā ē: soli viuens
 sibi et ip̄i quē diligit sponso. **H**er bernardus

Q
Quod negligētes
plati i correptione
totū grefē p̄icu
lose īfernois ex
ponunt

Q
Quod iusti maloz
odia difficulter
enadunt

Q
Quod rōhibiō
rōactiua malozū
platis et nō subdi
tis īrūbit

Capitulū secundum **De trib' p̄cipaliter con**
siderandis circa correptionem fr̄ternam
 Ro his ergo qui absq̄ ruiā rēgim̄is sic cū alijs vi
 uūt simp̄tē i ḡmuni: de quib' d̄ictat h̄c nobis

intento ē: quō se ad huiusmōi corripōēs mutuas siue amonitiōēs simplices
h're dnt ope p'riū duxi aliqd amonitiōē videt aut circa huiusmōi corripō
ones quātū ad p'ne sufficiunt tria p'cipue cōsideranda occurrere h' videlicet

Q
Quo correctio
fratna cadit sub
prepto. et q' e' duplex

Remittas obligatiōis **P**rimo itaq' circa istā corripōēs s'cna occurrūt
Pietas i'ductionis **C**ōsiderare **R**emittatē obligatiōis ā videlicet ista
Sualitas exco'muniōis **S**ecūda corripō sit de n'itate et quō cadit sub
prepto **A**d qd' s'cna notādū ē s'cna s'cna thōz i' 2^a 2^a q33 ar 3 i' cor q' p'
duplex ē correctio siue corripō **O**na qd' q' ē act' caritatis. q' specialit' tendit
et ordinat' ad bō' p'nie. h' ē ad emēdandōs frīs deliquētes. p' simplicem
amonitiōēs **E**t q' talis ē act' caritatis. iō p'nis ad quēlibz caritatem
h'ntē: siue sit s'bdit' siue p'lat' **E**t de hac d' i' canōe xxiii q3 p' tā sacer
dotes q' reliqui fideles sūmā dnt h're curā de his q' perierūt quatin'
eorū redargutiōē aut corripōē a p'no aut si incorripibiles apparerūt: ab
e'ntā separerūt **A**lia ē correctio q' ē act' qdā iustitiē et ordinat' et tendit
ad bonū rōē qd' nō solū p'niatōē p' simplicem amonitiōēs frīs s' interdum
eriā p' p'niatōēs ut alii a p'no h'mētes desistat **E**t talis correctio p'inet
ad solos p'latos. q' nō solū h'nt amonē: s' et corripōē puniēdo **H**er thōz
Et de tali correctiōē **V**enera tōe clemētia ad nerōes dicit q' i' vindictādo
siue corripōēdo. h' tria lex seruta ē. q' p'ncipes quoz sequi d' ut aut eum
quē punit emēd' aut pena ei' rētos meliōes reddat: aut ut s'blatis
malis securiōēs ceteri viuāt **E**t ad idē **A**gelli' libro vii p'niēdis
inqt p'nis tres eē causas existatū ē **O**na rū adhibet' pena castigādi
atq' emēdandi grā: ut is q' deliqt' attēnoz fiat correctiōē **A**lia rū
dignitas ei' auctoritasq' i' qua peccat' **T**uēda ē: ne p'missa animad
uersio. q'leptū ei' p'ciat **T**ertia p' ex' m: ut rēti metu vne terreat'
Her ille **H**ar corripōē nō pot' correctiōē maiōib' derelicta: de p'ma
q' ex caritate i' amonitiōē q'sistit p'sequam' **H**er litz est ad p'latos magis
p'inet p'nt dicit **C**loisio ieroni' sacerdotū noīe ut moīs est diuine
scripturē p'latos p'cipue significās **D**acerdotes studeāt illud evāgeliū
i'plere **S**i peccauerit i' te frat' tu' 2^a **E**t **A**ugustin' libro i' de ciuitate
dei h' oñdit rōē dicens. q' sicut sp'alia b'nificia. pot' d' aliq's exhibere
illis quoz curā tēpōalē h'z: ita ex b'nificia sp'ualia puta corripōēs
doctrinā et huiusmōi magis d' i'pēde illis q' sūt siue rure commissi
Richylōi' i' quāuis iuxta p'missa ponit' illis et grauior causa s' sit
ad talia. nō p' h' crimūt'. est alii nō p'lati quī et nō diuino prepto
astrigant'. ad huiusmōi corripōēs p' loro et tēpōe oportunitis ut pate
bit **E**t h' p'cipue si se hō nō inuenit reū i' equali ut maiōi peccato.
q' illud ē de q' alii corripē parat **T**ūc em' tenet' frēs deliquētam
corripē mō et forma i'feri' assignatis. et si nō auctoritate officij

Q
Quod correctio
publra punitua
fici d' p'cipue p'nt
quatuor

Primo itaq' circa istā corripōēs s'cna occurrūt
Pietas i'ductionis **C**ōsiderare **R**emittatē obligatiōis ā videlicet ista
Sualitas exco'muniōis **S**ecūda corripō sit de n'itate et quō cadit sub
prepto **A**d qd' s'cna notādū ē s'cna s'cna thōz i' 2^a 2^a q33 ar 3 i' cor q' p'
duplex ē correctio siue corripō **O**na qd' q' ē act' caritatis. q' specialit' tendit
et ordinat' ad bō' p'nie. h' ē ad emēdandōs frīs deliquētes. p' simplicem
amonitiōēs **E**t q' talis ē act' caritatis. iō p'nis ad quēlibz caritatem
h'ntē: siue sit s'bdit' siue p'lat' **E**t de hac d' i' canōe xxiii q3 p' tā sacer
dotes q' reliqui fideles sūmā dnt h're curā de his q' perierūt quatin'
eorū redargutiōē aut corripōē a p'no aut si incorripibiles apparerūt: ab
e'ntā separerūt **A**lia ē correctio q' ē act' qdā iustitiē et ordinat' et tendit
ad bonū rōē qd' nō solū p'niatōē p' simplicem amonitiōēs frīs s' interdum
eriā p' p'niatōēs ut alii a p'no h'mētes desistat **E**t talis correctio p'inet
ad solos p'latos. q' nō solū h'nt amonē: s' et corripōē puniēdo **H**er thōz
Et de tali correctiōē **V**enera tōe clemētia ad nerōes dicit q' i' vindictādo
siue corripōēdo. h' tria lex seruta ē. q' p'ncipes quoz sequi d' ut aut eum
quē punit emēd' aut pena ei' rētos meliōes reddat: aut ut s'blatis
malis securiōēs ceteri viuāt **E**t ad idē **A**gelli' libro vii p'niēdis
inqt p'nis tres eē causas existatū ē **O**na rū adhibet' pena castigādi
atq' emēdandi grā: ut is q' deliqt' attēnoz fiat correctiōē **A**lia rū
dignitas ei' auctoritasq' i' qua peccat' **T**uēda ē: ne p'missa animad
uersio. q'leptū ei' p'ciat **T**ertia p' ex' m: ut rēti metu vne terreat'
Her ille **H**ar corripōē nō pot' correctiōē maiōib' derelicta: de p'ma
q' ex caritate i' amonitiōē q'sistit p'sequam' **H**er litz est ad p'latos magis
p'inet p'nt dicit **C**loisio ieroni' sacerdotū noīe ut moīs est diuine
scripturē p'latos p'cipue significās **D**acerdotes studeāt illud evāgeliū
i'plere **S**i peccauerit i' te frat' tu' 2^a **E**t **A**ugustin' libro i' de ciuitate
dei h' oñdit rōē dicens. q' sicut sp'alia b'nificia. pot' d' aliq's exhibere
illis quoz curā tēpōalē h'z: ita ex b'nificia sp'ualia puta corripōēs
doctrinā et huiusmōi magis d' i'pēde illis q' sūt siue rure commissi
Richylōi' i' quāuis iuxta p'missa ponit' illis et grauior causa s' sit
ad talia. nō p' h' crimūt'. est alii nō p'lati quī et nō diuino prepto
astrigant'. ad huiusmōi corripōēs p' loro et tēpōe oportunitis ut pate
bit **E**t h' p'cipue si se hō nō inuenit reū i' equali ut maiōi peccato.
q' illud ē de q' alii corripē parat **T**ūc em' tenet' frēs deliquētam
corripē mō et forma i'feri' assignatis. et si nō auctoritate officij

quod solamō est plato: in dignitate meriti De venialib' et condianis minutis
 pnis ievitabilib' quo ad impedimētū corripōis mutue et amonitionis
 fratne nichil ē ad pns Quia si sit. tūc nōo aliū debet corripē delin-
 quētē cū nōo sit sine delicto Iuxta illud 1' iohis 1' Si dixerit q' pnm
nō habe: nosipos seducim' et veritas i nobis nō ē Si vōo i equali vlt'
 maiora pno. sum' q' corripē vt corripē param' Et p' h'm si publicum
ē pnm nrm vtili' a corripōe cessam' Et h' de g'gruo. q'uis imminente
 nritate aut aliqua euidē vtilitate p'imu vlt' bōi rois p' pnm p'cedēs
 a corripōe fratna p' h' serreta nō p'hibeat' Verus ē de corripōe siue
corripōe publica quale vt plan' exerceat publice iudicādo et puniēdo.
 vt frēs aduincē publice accusando et p'clamādo Put de his pulchre
s'cō thōs 2' c' 933 ar 7 i cor 9 Vtrū p'ncō possit corripē Correctio iust
delinquēns p' p'ncō ad aliquē. put i eo viget rōm iudiciū rōnis p'ncō
aut nō tollit to' bonū natūe: qm remaneat i p'ncōte aliqd de recto
iudicio rōnis Et s' h'c p' sibi opetē: alia' delictm arguere sed in
p'ncō p'ncō p'cedēs impedimētū qdā hinc corripōi affert' p'ncō p'ncō
tria Primo qd q' ex p'ncō p'cedēs rōgn' reddit' ut aliū corripat: et
p'ncō si mai' p'ncō g'misit. nō ē dign' ut corripat aliū de minori
p'ncō Vn sup 1' Math vii Quid vides festinā rē d' iheroi' De his lo-
quit' q' cū mortali crimē teneat' obnox' et mōza p'ncō frīb' non
gredit' Secūdo a talib' reddit' i debita correctio p'ncō scādalu qd sequit'
et correctioe. si p'ncō corripēns sit māfestū Quia videt' q' ille qui
corripit. nō corripat ex nritate s' magis ad ostētiōē Vn sup illo
Mat vii Quis dicit' fā tuo rē ex p'ncō Crisosto' In q' p'ncō p'ncō
ex nritate ut salues p'ncō tuū? Rō q' tempm an saluāēs vis q'
nō alios saluāēs? s' p' bonā doctrinā malos art' relare: et sciēne lau-
dē ab hōib' grē Tercio p'ncō supbiā corripēns i qntū f' aliquis
p'ncō p'ncō p'ncō p'ncō. scipm p'ncō p'ncō i corde suo. p'ncō eius au-
stēa seueritate diuidiās arsi nō ē iustus Vn Aug' de f'mōe d'ni
i mōte Accusāe māt vicia offiriū ē bōz: q' cū mali faciūt alienas
p'tes agut Et ideo sicut Aug' d' i eod' Cogite' cū aliqūe rep'-
hēndē nritas nos cogēt. vtrū sit tale viciū q' nūq' habuimus
Et si sit. tūc cogite' nos hōies ēē: et h'c potuisse Quod si habuim'
et iā nō habem': tūc memōiaz rois fragilitas? ut illā corripō-
onē nō odiū s' mīa p'ncō p'ncō Si aut' iuenerim' nos i eod' viciō? nō
oburgem': s' i'gemisca' et ad equalit' p'ncō iurem' Her ille vbi
aut' ad impedimētū equalis culpa vt maior nullo modo p'ncō ab-
stent: magis ad obliuāōē fratne corripōis s'ncā v'itatis Math xvi
Si petrauat' i te frat' tu' magis aut' si i deū. si i m'rez g'mumem

Quod minuta p'ncō
 nō p'hibēt aliquem
 a corripōe fratna

Quod i maioribus
 p'ncō exiles corripōe
 nō d' p'ncō p'ncō
 tria

Quod corripere
 p'ncō ē bonozū
 offiriū Et q' d' s'ncā
mōedat' cū g'fideā
noē p'ncō defectus

capreoz & ceteroz offerret enā ad vsū et fabricā tabnacuū et factua
 riy. totū bis tūcū. Dimittit enā ibi sequētib' ca' xxviii' iubet. idem
 tot' bis tūcū interferi sup humerū sumū pōnsis. Quid aut' ait Grego'
 sup exheretice li 2' omē m. b. p. totū nisi caritas designat: q' s' flāma
 amoris accendit. Sed tot' iste bis tūcū: qm' nō solū ex amōe dei s' et
 primū nrā caritas inflāmat. P'ā quisq's sic amat deū ut primi sibi rō-
 missi curā relinqt. adhuc t' eo tot' semel tūcū ē: et quisq's sic amat pri-
 mū ut minuat desidēū q' flagratē d' ad deū. nō est i eo color tūture ge-
 minat. Debe' q' et amāe eos cū quib' uiuim': et ad illū tons desideris
 anhelat: i quo ueritat' uiuam. Her ille. Sed iā int' signa et opa ueracis
 amoris ad primū nullū mal' ē: qm' si ab eo quē diligit mala p' uiribus
 et notua pellam'. Int' mala uēo et notua primi: s' corpōalib' qm' tū
 est de se spūalia sūt peiora. Si q' primū nō diligit: q' corpōis mala fa-
 mē sim' nuditatē et retas indigēnas. qm' tū p' ab eo nō tollit' utiq' nullo
 mun' illū amat: q' p'corpatū illū aliq' p'no uidēs: amonēdo. istruēdo.
 corripēdo si sūt mīme libeat. Orunt q' dñs ut ad edificandōz factuarū:
 bis tūcū tot' offerat: qm' ad edificandōz primi: q' i eo dñs habitāe dig-
 net'. ab vnoquoq' nrā s'ueniēdo istruēdo amonēdo. qm' tū p'ualet ipen-
 dat'. Et qm' ista caritas dupla qua i amādo deū primi curā nō reliquit
 magis ut dictū ē sup' plans ogruit. Ideo i factua sumi sacerdotis
 gestare i sup' humerū bis tūcū totū flat' quisq' p'cipit': ut obligatū
 se est primo corripēdo amonēdo istruēdo reuoz det'. Vñ de his plan'
 loq't Grego' i pastorali libro 1' ca' xxi' Origenes et sup' exo dū. omē
 pro' magis ad p'positū loq't ita dicit. Di dōtes mīstela. letis aperias
 secretōz archana distinas. peccatē uēo nō arguas. negligētē nō corri-
 puas. seueritatē discipline nō teneas. obtulisti quid' totū: s' nō duplici-
 tū. Ignis enā tu' tm' illūnat: nō accēdit. Qui q' recte offert et recte
 diuidit i totū offert duplicatū: ut cū s'ne igniculo. lumē seueritatis
 admiscat. Her ille. In quibus vbis inuit i duplici factua. totū signi-
 fira. eruditiōz et corripitiōz quā quisq' ex diuino p'cepto exhibē debet
 pro uirib' ad edificandōz diuini tabnacuū hor ē cordis fraterni

h
Quod maximum
dilectiois fraternitatis
signum corruptio uirorum

**Capitulum quintum. Quod ratione mutue socie-
 tatis obligamur ad correptionem pro proximorum**

h
 Eratio p'cipalit' correptionis fratne natus et obligat'
 colligit' ex sociali coordinandō. Quia vi deliq' oēs xpi-
 ani specialit' tm' hi qui i vnā colligatiōz ordinis ha-
 bit' et cohabitatiōis uocati: tūq' spūales quidā mili-
 tes i castris associati regi celesti militaturi ipā rōe
 socialitatis. mutuo sibi opē ofiliū et amonitiōz oferre. a peccatis

In non corrigendo dicitur **Aug^o** libro de vltis dmi **Si** negligens corrigere peior factus es eo qui peccauit. hoc enim non esset nisi per huiusmodi negligentiam aliquis preceptum omittet. **Ad** apostolicos est adhuc confirmaciones eius quod dicitur de obligacione preceptorum ad fratrem corrigendos accedit similitudo de elemosina corporali quam tenetur suo loco et tpe. s. in articulo mittens inde sub precepto sicut determinat **secundum thomam 2° 2^e q. 32 ar. 1° in re quod** Cito et correptione fratrum cum sit elemosina spiritualis in quantum ordinatur ad supplementum defectus primi spiritualis nam ex parte telluris que ex parte artium ordinatur. **Utriusque** enim defectus per correptionem aliquid modo subuenit. dum deliquit a corrigente non solum corrigitur verum et eruditur ut infra patebit. **Ergo** magis est sub precepto iudicis loco et tpe debens ut vult idem **secundum thomam super 4° dist. 19^a q. 1 articulo secundo**

Capitulum sextum De tribus considerandis circa preceptum de correptione

Quoniam iuxta premissa rationem Corripio fratrum nobis tribuitur ex precepto transgressio autem precepti dei diuini obligat ad culpam mortalem valde istud stipulosum videtur bonis et simplicibus fratribus qui iuste quod diuina precepta quolibet uolendo suas consuetudines uoluerunt aut de omni errore alios passim corrigendo quoniam ut dicitur in 1° sepe fit commissio. sed sibi et alijs nouas turbaciones generat. **Ideo** hic utile videtur circa huiusmodi preceptum considerare precipue tria scilicet **Dirctam obligacionem** **1°** **Quomodo** consideretur **Dirctam obligacionem** quod videlicet et aliter huius preceptum dicitur corrigendum **2°** **Quod** notandum per quod istud preceptum sicut et omnia alia precepta affirmatiua legis non obligat sed et ad se sicut precepta negatiua sed tamen se et non ad se hoc est dicitur non nisi quando contrahit oportet ut deus per tpe loco et modo oportunitate **Ubi** huiusmodi loquendo de tpe quod ad illos quod commissio non habet in plurali **secundum thomam super 4° dist. 19^a q. 1 ar. 2° Tempus** quod quilibet tenetur corrigere potest est triplex scilicet cum potest est potest cum plurali est absens absens et cum plurali est negligens **Quomodo** cum potest est potest **Non** enim tenetur per mundum quare potest ad corrigendum eos ut curiose obseruare et scrutari facta aliorum ad reprehendum illos **Vir** enim scribit **2° in xxiij^o de isidi-** **eris** **2°** **domo iusti et gratias in domo iusti potest iniquitate. neque vassallos regem eius** **2°** **solum** quoniam potest occurrit: tunc quilibet ex precepto iustitias tenetur corrigere eum **Non** sicut **secundum thomam 2° 2^e q. 33 ar. 2° in solu^o 4° ar.** quod illud quod debet alicui recte et determinate persone siue sit bonum corporale siue spirituale. oportet quod ei impeditur non expectates quod nobis occurrat: sed debita sollicitudines habentes ut eam inquiramus **Non** sicut ille qui debet pecuniam creditori de eum inquirere cum tempus fuerit ut et de

1

2

3

Quod triplici tunc tpe equalis corrigere tenetur equalem

4

Differencia inter debita alicui recte persone et debita communiter omnibus

¶
Quod p[ro]lat[us] tenet
q[ue]re s[er]uicium delin
quere ut corripuat
s[ed] n[on] eq[ui]s eq[ui]lem

Vide sup[er] ra[ti]o[n]e

¶

bu[m] reddat Ita q[ui] h[ab]et sp[iritu]m cura aliu[m] d[icit] e[um] q[ue]re ut e[um] corripuat Ta
lis aut[em] e[st] o[mn]is p[ro]lat[us] resp[ect]u o[mn]i[u]m et singulo[rum] sibi g[ra]t[is] Cui s[ecundu]m Rayne
riu[m] i[n] p[ar]theolo[gi] ty de cor[ru]p[ti]o[n]e frat[er]na ca[us]a q[ui] g[ra]t[is] illud p[ro]u[er]b[ia] 6 Diss
currere festina suscita amicu[m] tuu[m] Quod n[on] vno mo[do] sic exponit
ut me[m]bra et g[ra]t[is] singulo[rum] sibi g[ra]t[is] diliget[ur] dist[ri]cat lux
illud p[ro]u[er]b[ia] 6 Diliget[ur] agnosce vultu[m] peccatis tui Alio mo[do] ut vadat
et currat ad peccates ad corripiedu[m] t[ame]n mediu[m] ad egrotos ad ra
rand[um] Cui[us] v[er]o assignat s[ecundu]m Crisost[om]o[m] Quia p[ro]p[ter] ira et vener[en]dia
detinet[ur] et quasi ebri[us] fact[us] letali so[m]no egrotat Vn[de] opoz[us] ut ad illu[m] p[ro]lat[us]
t[ame]n mediu[m] ad egrotu[m] vadat It[em] talis ra[ti]o n[on] e[st] equalis ad e[ss]e ut vni[us] fr[ater] ad
aliu[m] Illa v[er]o b[en]eficia q[ue] n[on] debet[ur] rerre p[er]sone s[ed] r[ati]o[n]e o[mn]i[u]m p[ri]mus siue sit corp[or]a
lia siue sp[irit]ualia n[on] opoz[us] nos q[ue]re q[ui]b[us] ip[s]edam[us] s[ed] sufficit q[ui] ip[s]edam[us] eis q[ui]
nobis occurrunt Hor[um] eni[m] quasi p[er] q[ui]da[m] sorte h[ab]itu[m] e[st] ut d[icit] Auct[or] i[n] de doc[tr]i
na li[ber] 1 Vn[de] et id[em] Auct[or] d[icit] de h[ab]itu d[omi]ni sic Admonet nos d[omi]n[us] n[ost]r[us] n[on]
negliget[ur] i[n]uic[em] p[er]na n[ost]ra n[on] q[ue]redo q[ui]d rep[re]h[en]da[m] q[ui] n[on] debe[re] effiri explorat[ur]
vite alio[rum] s[ed] videdo q[ui]d corrip[er]e Veredo fr[ater] ad i[n]uic[em] et q[ui]b[us] p[ri]mus
aliu[m] tenet[ur] corrip[er]e p[ro]p[ter]e cu[m] p[ro]lat[us] e[st] absens Cu[m] eni[m] p[ro]lat[us] q[ui] ex officio tenet[ur]
corrip[er]e peccate n[on] e[st] p[ri]us. puta q[ui] ad locu[m] remotu[m] p[ro]g[ress]u[m] Ita ita q[ui] p[ro]lat[us]
n[on] p[otes]t e[ss]e recurs[us] ad e[um] t[ame]n q[ui]b[us] ex p[re]cepto tenet[ur] corrip[er]e deliquere T[er]cio
quib[us] t[ame]n corrip[er]e delinquere cu[m] p[ro]lat[us] t[ame]n ex officio i[n]uic[em] corrip[er]e l[ic]et sit
p[ri]us. est t[ame]n negligens. puta q[ui] de oue sibi g[ra]t[is] par[us] curat Et ideo ne
dilatio cor[ru]p[ti]o[n]is p[ar]iat detrimetu[m] d[omi]nacionis. q[ui]b[us] t[ame]n obligat[ur] ex p[re]cepto
ad cor[ru]p[ti]o[n]e[m] p[ro]p[ter]is Et ita p[ro]p[ter] istas tres causas s[ed] p[ro]p[ter]is p[ri]ma
p[ro]p[ter]is absennia et p[ro]p[ter]is negligencia q[ui]b[us] t[ame]n corrip[er]e deliquere ex
p[re]cepto **Capitulum septimum Quod triplici ratione**
reddit[ur] aliquis excusatus a correptione

¶
Diffidenciam correptionis deliquens **¶** **¶** **¶**
Diligenciam promissionis p[ro]p[ter]is **¶** **¶** **¶**
Evidenciam condicio[n]is s[er]uicentis **¶** **¶** **¶**
rione p[re]cepti de cor[ru]p[ti]o[n]e frat[er]na p[er]sertim ad sibi ordina[n]te n[on] s[er]uicentiu[m]
ut g[ra]t[is] p[ro]p[ter]is Diffidenciam correptionis deliquens Si eni[m] n[on] sp[er]at[ur] emenda
tio. s[ed] magis v[er]isimilit[er] deteriorano p[ro]p[ter]is p[er]sistat[ur] nimia et i[n]p[er]anenciam ei[us]
q[ui] d[icit] corrip[er]i t[ame]n null[us] p[ro]p[ter]is n[on] p[ro]lat[us] corrip[er]e obligat[ur] It[em] at istud t[er]c[ium]
Dimissione sufficien[ti] **¶** **¶** **¶**
Ratione patenti 2° q[ui] 33 ar 6 i[n] cor q[ui] d[icit] q[ui] duplex e[st] cor[ru]p[ti]o Vna
Attestacione euide[n]ti q[ui]d p[ro]p[ter]is ad p[ro]latos et h[ab]et v[er]i roactiuam Et corrip[ti]o
no talis n[on] e[st] dimittenda p[ro]p[ter]is turbacione[m] aut p[er]sistat[ur] illi q[ui] corrip[er]it

¶
Quod ex trib[us] p[ar]t[ibus]
q[ui] null[us] n[on] p[ro]lat[us] t[ame]n
corrip[er]e a[n]i[m]o p[er]uersum

¶
De du[obus] cor[ru]p[ti]o[n]e ro
actiu[us] et cat[er]a et
q[ui] p[ro]p[ter]is n[on] e[st] dimittenda
pl[ur]i p[ro]p[ter]is p[er]sistat[ur]
delinquens

tū qz si pūria spēte nō velit cogēd' ē p' penas vt permē desistat. tū est qz
 et si incorrigibilis sit. p' h' tū pūdet' bō rōi cū suat' ordo iustitiē vt vni
 q' alii terreat' nō iudex nō p' mittit ferre smāz q' dēpnatiōis p' ter
 pūsitatē sue timōz p' turbatiōis ipi' vt est amitor' suos eius. Rō eni id
 rōro negligēda ē mediā: q' nulloz īsanabilis ē pestilētia vt d' Aug'
 Alia vō ē correpō fēna cui' finis ē emdācio deliquētis. nō hñs citā
 onē sed simplicē amonitiōz. Et ideo vbi v' similit' estiat. q' p' cor' amoniti
 onē nō recipiat s' ad p' labat'. ab huiusmōi cor' p'noē desistēd' ē. Quia
 ea q' sūt vt ordināt' ad aliquē finē hñt regulā s' q' exigit rō finis
 finis at' cor' p'noē fēne ē emdācio frōs deliquētis. Quā q' nō cor' p'noē ē
 īpeditiua illi' finis tū n' ē bōa. n' p' m' fānēda. Quia n' cadit sub p'cepto
 Quia illud p'ceptū de cor' p'noē fēna sicut et p'cepta cetera affirmatiua nō
 dat' nisi s' q' ē art' v' tūis. h' aut' ē s' q' d' p'noanāt' fini. Dico h' id
 p' h' nōcō patē h' h' aut' vōz q' formit' ad p'missa pōit s' h' thōs 2' 2' q' 33
 ar 2' 1' rō q' distīgnēs int' p'cepta legis negatiua et affirmatiua q' ad
 obligatiōz dūcēs. q' sicut p'cepta negatiua legis p'hibēt art' p'noē. Ita
 p'cepta affirmatiua īdūcūt ad art' v' tūū. quoz vni ē frat'na cor' p'noē
 q' ē art' r'atūis vt d' d' m' ē Act' aut' p'noē sūt s' se mali. et nullo modo
 bñ fieri pōt n' aliq' tpe aut' loco: quia s' se sūt g'ūrti malo fini vt
 habet' i 2' ethi'oz. Et ideo p'cepta negatiua negāt s' et ad s' p' art'
 v' tūū nō mō quolibz fieri dñt s' obseruāis debins circūstātiis que
 a req'rit' ad h' q' sit art' v' tūosus vt. s' fiat vbi d' et qñ debz et s'
 q' debz. Et q' d' p'noē eoz q' sūt ad aliquē finē attēdu' s' vōz illi' finis
 In istis circūstātiis v' tūosi art' p'pue attēdēda rō finis q' est bō v' tūis
 Si q' sit aliqua omissio alicui' circūstātiē q' nō totalit' tollit v' tūē: h' nō
 p' h' attēgat ad bō v' tūis. nō ē q' p'ceptū. Vñ et p' h' dicit' i 2' ethi' q' si
 parū d' f'cedat' a mediō: nō ē g' tūte q' v' tūē? s' si mltū d' f'cedat': cor' rū
 p' v' tūē i suo actu. Cor' p'noē at' frat'na ordiat' ad frōs emdāciōz: et ideo
 h' h' mō cadit s' p'cepto s' q' ē natiua ad istū finē: nō at' ita q' quolibz
 loco vt tpe s' deliquēs cor' r'p'iat' h' ille. Tercio h' id p' h' Attestatione
 euident' plurimū v' auctōitatū diuine scriptūe et scōz doctoz. Cū enim
 rōit' ois hō naturalit' q' admō fugiat' q' fūdi et de malo notai. q' tū ē
 q' p' te v' tūose natiue. Mariē tū p'cor' mōz timōz dei. p' h' et habituāt' i malo.
 vitabit' cor' p'noē. p' ut d' sap'ē xxxiii. et nō audiet' cū arguit' vt habet' p' h' 13
 Verū est nō amat' pestilēs q' se cor' r'p'it' vt d' p' h' p' v' Et nō solū nō diligit
 v' tūē odit et p' s' q' p' ut de malis talib' d' p' h' p' q' arguētē i poeta
 idē i publico vt iudicō sup'plātabāt. Nā tales p' h' cor' r'p'it' de suis h' q'
 publicis malis cor' r'p'entib' det' h' h' t: sicut scriptū ē. Vñ d' r' r' r' v' tū
 uerse cor' r'p'noē mee. P' h' p' r' r' r' referē statū quicōs: et obiectiōē d' f'ctū

A

R

De differētia inter
 p'cepta legis negatiua
 et affirmatiua q' ad
 obligatiōem

Quod d' f'cedē mo
 dirū a mediō nō ē
 g'ra v' tūtem

A

Quo scriptūe sua
 d' r' r' r' a cor' p'noē
 p' h' r' r' r' incorrigibilū

Quod p' h' nō susti
 net cor' p'noē et cor
 r' p' r' r' r' redarguit

ut alioꝝ maloꝝ oficioꝝ maculaꝝ moluꝝt. pt̄ q̄ d̄ d̄ chrisost̄o q̄ malos qui
āmon̄ de offendit: iꝛcurrit odiū q̄ archut criminosos. Et māfesh̄ salom̄
ps̄ 50 Qui arguit iꝛt̄ ip̄m̄ ofencat maculā sibi. Rā sicut dicit b̄n̄s
Greḡoꝝ 1° li moꝝ ca 2° sup̄ illo v̄b̄ sophar adūsū v̄z iob tibi soli tace
bt̄ hoies? et cū reicos iriseis a nullo ofutabēis iob xi Impēta mens
vēitatis sn̄as grauit̄ toleat: et silēriū penā putat. atq; de q̄o vertum
d̄: deder̄ sue irrisiois arbit̄. Quia cū vēa vor̄ prauoꝝ se aurib̄ ad
mouz: mēoriā culpa moꝝd̄: et i redarguōe vicioꝝ q̄ n̄ cognitōne
mēs tangit: foās ad studiū ofūctiois exitat. Ferre vorē nō valz: q̄a
tacta i volne sui reat̄ dolet. Quod em̄ int̄ egisse se meminit: audax
foās erubescit. Vn̄ moꝝ se ad defensioes p̄parat: vt reat̄ sui vererūdiā
p̄ v̄ba p̄ue refutatiois tegat. Sicut em̄ rā de q̄busdā q̄ ab eis non
verte ofta sūt coꝝpnois vorē m̄stēiū m̄tans estiant: sic p̄uersi tō
tumeliā derisiois putāt. Illi se p̄m̄ ad obiam st̄nūt: isti ad ofamiam
sue defensiois erigūt. Illi coꝝpnois adiutoriū vite sue p̄onniū depu
tāt: p̄ q̄o dū p̄nis viciū culpa coꝝpūt: vēturi iudis ira sepeāt. Vn̄
cū se ip̄i redarguōe ofp̄nūt: gladiū p̄ussiois m̄st̄: q̄ dū p̄ coꝝp
nois vorē culpa detegit: p̄nis gloie opinio sedat. Vn̄ quippe i laudē
iusti p̄ salom̄ez vēit̄ d̄ ps̄ 119 Dore iusti: et festinabit accipe. Vn̄
p̄noꝝ ofūctiā desp̄it dicit̄. Quia erudit̄ derisioes: ip̄e sibi facit̄ tūriā.
Rā fit plerūq; ut cū coꝝp̄ta mala i se. p̄si i se defendē neq̄t: et v̄
vererūdiā peioes fiat: et sic i sua defensioe sup̄biat: vt q̄dā viciū of
vitā coꝝp̄iens ex̄rat: et i eo se criminosos nō estimēt si crimina et
alijs ip̄onāt: q̄ cū vēa tūctiā neq̄t finct̄: vt ip̄i quoz habeant:
q̄o nō ip̄a iusticiā iꝛrepāe videāt. hec greḡoꝝ ibi Et iterū plani
de eod̄ coralū li vii ca 27 ff. Cū p̄sus iꝛt̄ quisq; foctasse
coꝝripit: quasi i opiniois ofloia detruat: dep̄hesū se i prauitate
irasit: et loqui redarguētē p̄hibz: q̄ velut i occulto vulnē tact̄
dolet. Quales ip̄eitis motuit: talis vult ab oib̄ estimā. et para
nos ē moꝝ q̄ coꝝrip̄i. Redarguōe deteioꝝ rōdit: quia quasi di
re p̄ussiois estiat iaculū: puritatis v̄b̄ v̄n̄ exasp̄at. P̄m̄ i ofumeliā
as surgit: et q̄ mala exaḡterz of vitā coꝝp̄tois q̄rit iquirit. Dēno
strāe longe iꝛparabilit̄ reū reph̄soes suū desideat: vt inorete non
suis actib̄ s̄ aliens criminib̄ ofndat: ita vt sepe hō redarguōnis
alq̄o dixisse p̄itent: et quasi a coꝝp̄ens aū q̄dā vt ita dixer̄i sanctus
merdis currat. Vn̄ b̄n̄ p̄ salom̄ez d̄ ps̄ 119 Noli argue derisorem:
ne odeit te. Neq; em̄ iusto timēdū ē ne derisoe cū coꝝripit: ofumeli
ifcat: s̄ ne tract̄ ad odiū peioe fiat. hec greḡoꝝ Ene quō ab iꝛrepā
one fratna eoz q̄z nō sp̄at̄ em̄edario s̄ deterioratio ab ip̄a coꝝp̄

Q
Quod p̄si coꝝrip̄i:
des se vitupeant et
iterū redarguunt

Q
Quod s̄cti amant
coꝝp̄noes t̄q; p̄a:
troniū vite

none pbabilu' nec' his q' ex officij auctoritate no' i'cubir' s'ci suadent
 ee' cessandu' Tales ei' p'usos velle co'rip'e: nichil videt' aliud. q' illos
 adu'su se ad odia amara et mala. n'phoa' puome' et i'flamae' Quod
 v'itq' malu' e' Put' Hoios' i'ero' i' p'loco sup' librū esre quēdā ex sapi
thib' dixisse g'memoat' Quod frustra niti' et nichil aliud fatigā
 do nisi odiū q're: extreme demēne e' Por' qd' est p' sapiētē veritas
 unūquēq' amon' dūes Eccl'ia'stia viii' No' i'cedas carbōes p'tōz ar-
tuēs eos: et ne i'cedas flāma ignis eoz' Cui' quasi rōez' assignās poer'
rauenēnsis i' q'dā smōe' Quersū māt' co'rip'e nichil e': q' stimulae' i'fānū
q' oleū adhibe' rammo: et ventis i'rendia superāe' V'ille' hui' ex' ma-
nifestū habet' i' abner filio nez' patruo saulis et p'riūpe' ex'ceat' d'
Quē rū post mortē p'ris sui saul. ysboseth arctiūset' p' eo q' tuliss'
ressa filiā arthia grubiāz saul p'ris sui. et fuiss' ad eā i'gress' ut
habet' s'cō' 2' off' m' irat' e' valde et ad maliciā i'flāmat' az' viditā
stāh' p'rupit' i' v'ba g'tumelic' dūes' Quōd' apud mnis ego sū ad-
uersū i'udā hodie q' sereri mūz sup' domū saul p'ris tui. et super
frēs et p'rimos ei'z' nō tradidi te i' man' dauid. tu req'sisti i' me
qd' argueres p' muliere hodie' her' faciat de' abner et h' addat: nisi quō
irauit d'ns dauid sic sanā rū eo. ut trāsset' regnū de domo saul. et eleue-
tur thron' dauid sup' isrl' et sup' i'udā. a dan vsq' bersabee Et irat' atq'
seredēs ab ysboseth. labōauit ope' p'firē q' illig'mat' fuerat: nec cessauit
quousq' ipse occumberet ut ibi patet

**Capitulum octauum Quod in presentia solliciti
 prelati fratres excusantur a correptione**

Conrado excusat' hō ab ex'ecutioē p'epni de co'rip'noē fra'na:
 ut i' toto ut ad min' q' ad aliqd' Per diligētia p'visionis
p'fidentis En' videlic' ip'e p'lat' p'ns e' et satis sollicit' et
diligēs e' ut apparz' r'ra p'rouisioēz. et co'rectionē suozum
subditoz om' et singuloz tur' s'bdit' absoluit' et excusat'.
 ab h' p'cepto put' vult s'cō' thōs 4' scriph' sen' dis' 19' de co'rip'noē fra'na
q' 1' ar' 2' i' solutioē 3' ar' hui' aut' rō eē videt' De s'rud' scribit' nau' p'
 Consurget duplex tribulatio. et m'ltiplicata co'rip'noē aliq's nimis p'tra-
 uet' Cū em' ad i'repāz' pastor' vigilat: q'z' grauit' deliquisset' q' ab eo
 arguit': si culpā suā hūilit' agnoscat' atq' ad penitēz' et ligēz' emen-
 dādūz' qd' deliquit se deuote s'bsternit. sicut n' ab ipō d'z' plato p'ter
 ueritatē g'tuatiois duri' martiū. sic n' dignū e' p' eoz' eū g'misso a s'rib'
 iteato i'repāz' Et em' suū reatū hūilit' g'fite'ts et deuote plan-
ctētes. g'folū pon' d'nt q' senei' argui' s'ca' ut d' Ambro i' libro
de paradiso put' assuit' i' mōe' 8' pe' dis' 1' Veniatis e' culpa' qua'

W

**Quod co'rip'ti a p'lat'e
 et p'ietēs nō d'nt a
 s'ib' co'rip'i s' g'folū**

A
De gra duricia et
seueritate quoru
dam platonu

B
Quod boi vni dicit
zelae qd malos sed
discrete

E
De maxia pte
aptoz ad madoz
sathae nos puses

gessio sequit' delictoru **¶** **¶** Grego' i registro ca' 164. dominiano metropo-
litano rescribens ex veteris testamen' pfictuacione illos esse platos reprehensibiles
onidit. q' huil' lig' gfitetes et peitetes. duri' pon' irrepado occide. qua
leni' tractado p' mansuetudis g'ra de g'varta curat' ifirmitate rele-
uae **¶** Addant at' ad h' onded' figurā q' habet' **¶** Genes 37m de filis
iacob. q' i vlnone corrupcionis dme sororis sue a siche filio emor. in
dolo p' uixta eoz' p'ceptu' arcuifos. postea occiderūt. onē p' siche
terre p'ncipe diabolū et p' dīmā aiāz **¶** Filios at' iacob ni muū zelosos
platos designat' **¶** Ita dicit' **¶** Jacob filij vehemet' irati. q' oēs siche
domū. eiusq' p'riāz gladios sumit' q' a rūtis zelū dei hñhb' ipi
quoz' ifequēdi sūt. q' maligni spō aduutoes sūt **¶** Qu' pri' nūāsh
onē p'puit. q' i doloē positos postmod' occidit'. q' plerūq' seuiōres
m'grū si zelū suū modēari nesciūt. q' ius p' p'dicandē vicia corrup-
tionis referēt. cū iā a deliqu' delinquēb' plāctit'. q' fuerit ipētū:
adhuc tū ipi p' aspēitate seuiūt et duriores existūt **¶** Qu' enī iā p'pūā
abstidēant. moī mīme debueant. q' q' culpā plāctūt. luxurie. et vo-
luptatē carnis i doloēz b'rut' a magistris sentē nō dūt aspēitate
discipline. ne ipē humani g'ra redēptoz min' amet'. si p' eo aiā plusq'
debz attēt' **¶** Nō et eisq' filiis iacob dicit' **¶** Turbastis me. et odiosa
fecistis chananeis **¶** Nō enī h' q' iā deliquētes plāctūt. adhuc m'grū
crudel' ifequūt'. ifirme mēn. ipē redēptōis sui amor' tepesūt. quā
ibi se affligi desidēt. vbi sibi et ipa nō parit' **¶** Hec Grego' iā pōt
vnusquisq' p'pedē. q' si h' tā ē scādalofo. si ipi iā corruptas culpas
huil' gfitetes plāctūt. molestos sibi et aspēos eos adhuc p' eisdem
fenciūt. q' corrupēdi auroitātē ex officij sui g'missione susceperūt.
q'nto tūr acerb' toleant. si nec i p'ntētia positi requē ab eoz' irre-
pacionē inueniūt. q' tāq' gfoetes iure vite socialis. gsolatoes pon' i
sua q' hūq'z afflucnōē h're debuerūt **¶** Cū q' s'bditoz quibz pro suo
delicto a plato districte corripit'. si huil' peibz si ad emdānōez se spō-
taneū et deuotū p'bz. nō argui iā a frīb' s' gfortā apl' et gsolai
debz **¶** Hui' q' publicū accipia' i s'ro paulo apto **¶** Ipe enī plat' et dor-
tor g'nciū q' districte corripuit' vnu de sibi s'biertis **¶** H' ex eo q' ipē
ipē scribit' thōāthīs epla p' ca' quito de eo q' nouerū suā. s' vxorē
p'ris sui dixit' publice i vxorē **¶** Que ipē apostol' corripōē absēs sed
spū p'ns p' g'gregatos thōāthīs cū spū suo i noīe d'ni iudicauit
et iudicādo s'bidit' sathae i itētū carnis vt ei' spō saluus fiet
i die d'ni n'ri ihu xpi **¶** Habebat enī apto paul' s'rud et retei apos-
toli ut h'z ibi **¶** Glosa ordinaia hār p'atē a deo. ut cū aliq' a s'ul-
nria sua et malicie p'usitate nō possz amonēdo p'dimdo sūe cor-

rupiendo dimouē. dyabolo eū verā tradens. quousq; peitēnā q̄sītēs
 a malo desisteret. **D**icit istā publicā fornicatōē et incestuosū scanda
 lizatorē esse. virtute dei tradidit sathāne in interitū carnis. **H**or est
 ut eū diabolus respoalit' veraret. **E**t hor nō ex rācōe ut odio ad ip̄
 aīe p̄nitē sed ex amōe ad aīe ill' ip̄ salute. ut s; spūs eius salu'
 fieret in die dñi nri ihu christi qm̄ s; de' illi' cor visitet. et cor
 illi' ad suā grāz ad cognitiōē et op̄tatiōē illustraret. **T**ale e' **E**t
 te quā districta corpno deliquēns discipline ex vigilāti cura et sol
 licia prouisiōe m̄grū. **T**ale enī illustratiōē p̄ et appōsiōē grē dei
 i' cor illi' corde illi' die dñi appellat. **I**n iā ad p̄positū videm' que
 talis ac tā' plat' tā' districte ac publice corripuit. an illū velud iā
 lugētē iā p̄tētē etiā sup' h' scēle de quo iā correct' fuerat. ab alijs cō
 discipulis vltē corripit et ut grauiā. an ab eisq; ecōtū p̄ indulgētiā
 et q̄solatiōē. ad sp̄e et fiduciā releuā. **C**erte sicut habet' 2' ad thoi.
 2' q̄ntū thoiathios ad ip̄m corerctōē i' p̄ma eptā ut p̄habitiū est ex
 vntē dei cū spū suo voluit eē sollicitos: tāntū i' illi' 2' eptā vbi sup'
 circa illi' iā correcti et p̄tētis recreatiōē ac q̄solatiōē p̄cipit eē
 deuotos. **N**ā circa h' maximā eis sui cordis sollicitudinē et itentōē
 q̄nuās ita d' **E**x multa angustia et tribulatiōē cordis scripsit
 vobis per mltas lacrimas. nō ut cōtristemini s; ut sciatis quā
 caritate habeā habūdāci' ad vos. oñdes s; quō diligebat salutē
 eozū etiā q̄ sic dure corripiebat. **E**t post pauca sp̄alit' de illo sic
 corripit et p̄tētē scribēs. **S**ufficit iquit illi q̄ eiusmōi ē obiurgā
 hui' q̄ sit a plūb' quasi dixerit. **N**ō d; vltē' talis a quosq; vrm
 corripit deridēti aut quosq; nō grauiā. qz satis ē ad satisfactionem
 eūē qz sic corrip' est p̄ dāto suo a plūb' et a plato publice loro plu
 riu'. **Q**uod enī aliqūe publice corā oib' corripiedo. publica sibi aut
 tōitate gmissa plat' facit. vice oīm facit. et h' oēs quasi cū eo faciūt.
 qui illi assidet et assentiūt. et ad faciēdū illi sua elcōne auctōita
 tē et facultatē gtulerūt. **S**ufficit q' aut ap̄to tali p̄tētē huiusmōi
 corripio ut vos ecōtū magis donetis et q̄solemū. donetis s; ut
 ip̄e resumat et q̄solemū ut nō desperet s; p̄ficiat. **C**ōsolemū ing' ex
 grē a p̄to p̄ penitētiā resurgētiā sicut fuit dauid **ii Regū xi' Aut**
 vōe diuinā scripturā. q̄le ē illud vno ego dicit dñs nolo mor
 tē p̄tōis s; ut magis gūtat' et viuat. **E**zechielis xxxiii' **E**t adiungit
 etiā ap̄to ex pte deliquēns sic corrip' causa siue rōē quāc nō p̄tētiā
 tēs nō d; a q̄srib' vltē' corripit s; q̄solā. ne forte iquies habūdā
 ciori tristitia absorbeat' q̄ eiusmōi ē. **H**abūdāciori tristitia. et p̄
 nimia itrepaciōē. et nimis aspēz p̄tētā absorbeat' a dyabolo

Quod q̄passiū
 et demētēs dñt eē
 plat' circa p̄tētēs

quomodo magis non solum exoneat gratias sed et ipse placet homo excusabilis videtur
 ab illi corruptione et supportat. que ipse sum placet omnium tanquam singulariter
 sibi dilectum et sui curam et punctiones assumit videtur: nam corruptio et
 castigando siue infirmitatibus siue paupertate tribulatione angustis in
 moditatibus aut defectibus et infortuniis spiritualibus corporalibus ut realibus
 quibuscumque. Quia enim talia signa sunt singularis amoris et punctionis ipsius
 summum pastoris et plati saluatoris nostri ihesu christi circa homines tale de
 hac penna et summe decem summi plati dei. et venerabilis beda in omelia
 quada sup i nith xxviii. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem
 mundi. Ita dicit Dominus vobis diuina maiestas adest etiam gratia
 pie pternis que illos spiritualiter per penna dona ut flagella quasi filios patris
 erudit: at ad possessionem future hereditatis erudiendo puehit ipse enim
 deo arguit in caritate et mansuetis tre ysaye xi. ut iniquitate corripies homines
 et tabesce facies sicut aranea aiaz ps xxxviii castigas eos ut iniquitates
 ut suas ut aliorum. Jobe xiii Spalut tui arguit et corripit sibi magis
 dilectos sicut ipse ait. Ego que amo: arguo et castigo. Apoca m volens
 ut sic castigat per vite sue emendationem. et diuine curacionis et dilacionis cir
 ca et ad se confidencione ad ipsius corruptionem guntat. Quo vmo Dignu e enim
 talis corruptio. diuine filiacione ac per h iarracionis ad pceptionem eterne he
 reditatis. En d Quo m Que diligit dominus corripit: et quasi pater in filio com
 placet sibi. Corripit quod a domino tanquam a patre filii. non ad pditionem sed ad emen
 dacionem ut dicitur in iudith vii. ut non cum h mundo dampnetur sed ad cho xi. ut
 emdato per corruptionem hereditas eterna seruetur. Quo h declarat Augustinus
 in glosa sup vbiis apth ad hebreos xii. Que diligit dominus castigat:
 flagellat omnes filium que recipit. Quis enim filii que non corripit pater
 Quod si ex discipulis estis cuius principes facti sunt omnes supple filii
 dei: quod aduerti et non filii estis. Dat tanquam Augustinus per disciplina: ut
 non aufeat misericordiam. Cedit gratia: ut reddat hereditatem. Quo pmissa patris
 bene agnouisti: non timeas flagellari: sed exheredari. Curre sub manu patris
 flagellatis: quod dum flagellat erudit ad hereditatem. Roli e in quo sensu
 et pueri. ut dicas plus amat pater meum fratrem meum cui pmittit facere
 quicquid vult quam me: quod si me moueo quod iussioes eius flagella inuenio pcora
 gaude sub flagellis: quod tibi seruat hereditas yhu ad tempus pnt: quos
 ternu dampnabit h. Aug Talis quod ad ppositu que sit pater sum et pla
 t de tanquam pntu filiu per semetipsum corripit: corripit vltim homo non psuat
 in d. Gregoi 14. mox in. Id b Considerandu non e si sunt qui as
 pectate corruptionis indigeat. tur eis dum corruptio admoneda est
 cum dei manus cessat a vberibus. Cu vero supra flagella insunt: non a nob
 ia corruptio. sed consolacio debet: ne dum in dolore trepanone inuicimus:

¶
Quod infirmitates
et tribulaciones sunt
speciale signu amo
ris diuini et filiac
onis dei

¶
Quod non flagel
lati in pnti. sic nu
future dampnacionis

Quod uerecundos
hoies nō dnt ones
passim coaripere

Quod coaripno debz
esse discreta et diuisa
p^m diuisitatē peccati

licencie et subiectioe poaripat. Deo ut Gregoi¹ p^m pastoraliū ca² si tales q¹
q¹ deliquerit valde nre est. ut ipa delicti ipoz coaripno cū magno debeat mo-
deramē teperaū. Pa sicut idz gregoi¹ ait sup Ezechielē li¹ s¹ d^m x¹ sicut aspere
mētes atqz ipudētes si tēpate lenit¹ fuerint: ad maiores culpas ipa lenitate
prouocant¹: sic est¹ uerecūde mētes si q¹ fortasse culpas admiserūt: si asp¹
aspēus tēpente¹: frangūt¹ poti¹ q¹ erudiat¹. Her ille cōpleturqz i¹ eis q¹ tēpate
d¹ Quidi¹ i¹ lib¹ de pōto insula pōior ad mōitū fit stit¹ ipē boni. Vn¹ q¹ mo-
deste tales a suis debeat¹ erroib¹ emēdāi. Vto paul¹ paulchee docz ad galathas
scribes ca¹ vi frēs tqt de huiusmōi. Di quis poaripat¹ fuerit i¹ aliquo delicti-
to: ex surrepōe tēpatione graui. ignozācia et ifirmitate deliquit: uos
q¹ spirituales estis. nō oēs passim passim s¹ idifferēt¹ s¹ uos q¹ lōgo exercitio:
de huāna ifirmitate. estis frās facti q¹ et expēmēto ifructi. et quō uos
ad huiusmōi ifirmos hre debent¹ sufficēt¹ edocti. Instruite huiusmōi i¹ spū
lenitatis. Nō dicit coaripite arguite ut coaripite s¹ instruite. Quia ut dicit
Gregoi¹ 2° pastoraliū ca¹ a¹ talib¹ ifenuis et uerecūdis mētib¹ plerūqz ad gūsiōis
sufficit: q¹ eis doctor mala sua saltē lenit¹ ad memoriā s¹ reducat¹: et si quid
i¹ eis reprehensibile dephēdit¹: quasi ex late tangat. Ut a¹ ait Cassiodoz 4° libro
eptāz. Dicit feroces districtioe p^mmedi sūt: sic māsuēti sūt fācti¹ ciuilit¹
admonēdi et sub lenitate tractādi. Quēadmodū h¹ suo ex¹ ap¹to paulus
docēs ut h¹ i¹ eptā ad philippēses 4° ca¹ eozūde philippēsū uerecūdācū
culpas ciuilitissime quasi alātere tangēs rep¹hēdit dicit¹ Gausus i¹ dno ve-
hemēt¹: qm¹ tādē aliqn¹ reflozūstis pro me sentire sicut et sentiebatis:
occupat¹ ē exans. Fite q¹ curialit¹ poaripatos emēdat. Ut et illozū culpas
tēpatione detegerz: et eoz¹ neclit¹erā. fmo mollioz releuaz. Moueat em¹
briffim¹ paul¹ f^m q¹ d¹ Gloios¹ iheroi¹ i¹ eptā ad oceanū. Nō esse nre
bis pūgere nō recalcitrātē: p¹ se satis erubescētē. ofundē apli¹ cui sua
ratio m¹tr est. cui i¹uria cōsūā u¹ca: et i¹gēta uerecūdia lex discipline
est. Ille Et his iā q¹ p^mmissa sunt sufficēt¹ eluz f^m Cassiodozū eptāzū
libro 4° q¹ nōiā sūt p^mtim circa actū fratne coaripnois ipa prudēcia:
q¹ singulis quibusqz rebz p¹ erigēne uarietate nouit¹ et studeat a¹stomodi
adhūc. put¹ ex ipō 2° lib¹ pas bñ qre. p¹ singula casta plan¹ ph. Quia
f^m Crisosto¹ i¹ suo dyalogo li¹ 2° nō unifoemit¹ f^m mēsurā delictoz in-
tēpationes quoz oportet iferri i¹ s¹ diliget¹ ifpice eoz q¹ deliquit¹ uires
ab ipōsitū nefeote uolēs rupta sartire. maiores operet¹ dirupnoēs: et
cupiēs erigere collapfa: casū iferat grauiorem.

Quod mundus quis debz
esse a uicis q¹ in alio reprehendit
Erris p^mcipalit¹ uidet¹ hō ab exercitioe p^mcepti de coarip-
tione fratna excusai aliq¹lit¹ p¹ Q¹ eundē nā q¹ d¹ d¹

sibi accenti hōis f. i. obia et sibiectioē cōstituti **Prer** id enī qd dīm cōt. tā de
 plato q̄ sibiectio. et p̄ vnusquisq̄ ab eo immūis d̄z ēē vīno: qd pat̄ i alio
 em̄dāe iuxta qd b̄s **Gregori** 1° li mox̄ affect̄ dicit̄ q̄ mūd̄ d̄z ēē a
 vicis qui aliena corrigere cūat̄: ut tāta p̄p̄mā alyis fugiēda videat̄:
 q̄nto h̄ ip̄e p̄ s̄cāz et vitā ver̄ d̄cliat̄ **Quia** neq̄z t̄ue i mēbro maculā
 q̄sīdeat̄: ocul̄ que puluis grauat̄: et sup̄ietas sordes terse nō valent.
 man̄ q̄ lutū tenēt **Et** quō aut̄ **Ambrosi** ex alt̄o oculo potēt festucam
 amputāre: qui ex suo nō p̄t̄ trābe erucere: **Prer** id m̄q̄. adhuc ex parte
 sibiaccētis siue sibiecti videt̄ ip̄e posse a cōp̄tione excusāi triplici rāciōe
Decentie etatis minoris **Q**uomō uir̄ videt̄ excusāi a cōp̄-
Congruentie societatis grauioris **Q**uomō uir̄ videt̄ excusāi a cōp̄-
Reuerentie p̄ntis superioris **Q**uomō uir̄ videt̄ excusāi a cōp̄-
 siue sumat̄. q̄putatio illa etatis f̄ modicitatē ānoz vite. ut si iuue-
 nes sunt siue f̄ breuitatē q̄s̄faciōis religiose si i q̄s̄sione noui ut in
 regulari q̄s̄faciōe nouici **H**uiusmōi enī taciturnitas q̄ pronitas
 corripēdi des siue loquēdi **R**ā de iuniorib̄ ip̄e liquit̄ **f̄ Anselmū**
 q̄ m̄ illa tria quib̄ rāz̄ p̄s̄ctis ad p̄bitatē vēturi i semo dinof-
 cunt̄: simul ē cū q̄tinētia et vēcūdia taciturnitas **Q**ue tria f̄ **B**
 bernardū i de vēcūdia adolescentū simul cū disciplina ip̄az̄ iuuetu-
 tē m̄tēu exornāt **Prer** qd **R**ā 32° et sapiens vnūquēq̄ tale. āmonz
 dicit̄ **Loquere** adolescēs i causa tua vir̄ cū n̄tē fuerit. **Si** vir̄ iuuenis
 d̄z loqui n̄tate coact̄ i causa p̄pria. m̄tomin̄ vnq̄ corripēdo in-
 tromittē. se d̄z de vita aliena **De** nouicijs aut̄ q̄ntū eos dederat̄.
 mox̄ ut p̄ma linia emendaciōis vite forte attingēt stat̄ se de ali-
 oꝝ factis i gerere. et quoz̄ nōdū p̄s̄tē noticiā q̄secut̄ sunt. actus
 reprehendere. carpe moēs. v̄ba iudiciē. nēo q̄ ignozat̄ **Prer** que i sta-
 tuis regulaib̄ cap̄tū vindemēs p̄tē 3° ca^o p̄^o huiusmōi nouicijs
 m̄dit̄ ut tāq̄ mortui mūdo et sibi ip̄is. de nullis for̄ for̄sib̄ reb̄
 seu negocijs dom̄ priuat̄ aut̄ publicē se aliq̄ mō t̄romittāt sol̄
 deo viuere cupiētes **Q**n̄ nec colloquijs alioꝝ se aut̄ op̄eib̄ d̄nt̄ ultro
 ingerere. s̄ oib̄ honōez̄ deserēdo. vir̄ audeat̄ aliquid corā alyis
 p̄ferre. et ad m̄rogata cū vēcūdia responde et timōe humilit̄ et
 paucis disc̄at̄ v̄ verbis r̄ndere **H**ec ibi **Et** m̄ q̄m̄ s̄ iustū ēē videt̄
 senoz̄ib̄ deferre iunior̄ et eis p̄ t̄pe et loco reuerēciā exhibē. et si q̄
 i eis reprehēdēda fortasse occurrerūt. nō temere carpe. s̄ auertēdo
 oculos discretioni platoꝝ re respuare **Q**uāuis enī f̄ **Gregoriū** in
 i registro ad ianuariū ep̄m̄ caralis ca^o xxxij^o p̄t̄ et a **gratiano**
 notat̄ **2° q̄ vñ paul^o** vbi senoz̄ iuuenib̄ ex̄ ad iteritū p̄bz: ibi dis-
 tricta iūrepanōe ferit̄ d̄z **R**ā scriptū ē **Laque^o** iuuenū oēs vos

Prer
Quod triplici adhuc
roe sibiacti excusant
a correptione

Prer
Quod iuuenes nō
dnt̄ mltū corripē
Et de duplici iuue-
tute

Prer
Quod nouicij nō
dnt̄ mltū corripē
aut se m̄tromit-
tere rebus

Prer
Quod mali senos
sunt durissime
inrepandi

T
Quod iuvenes su-
deserere dnt et magis
irreuerentia exhibe-
re senioribus

V
Quod bonoz iuue-
nu est tace audire
et discere interrogando

S
Quod i senib' con-
est maior sapia
et experientia

I
Quo ipse ex suo do-
ctur iuvenes no de-
be ee pemptulos ad
loquedu et docedu
et corripendum

ysaie xlv Et rursu ppheta dicit Et puer cetu anozu maledict' eiusd' ysaie
lxv Richiloin' in tale a iunioze corripit' fieri nime des Ro em des iu-
uenes aliqua seib' irreuerentia exhibe. ne ppern illoz pncipes fiat de
quib' d' trenaru b' q' faces senu no erubuerit Et de illa sint g're ipu
ipzoba et alia' lingue de qua tpe baruch ppheta ait ca' v q' no sut reuenu
senē ipn p'pue iuuenes m' ut q' senioes magis loquedo dnt ee pncipes
Scriptu est eni Ca' 32° Audi taces: et p reuerentia accedet tibi boā grā
Adolescens si bno interrogat' fueris: habeat caput respōsu tuū In mltis
esto quasi msa' et q'res In medio magnotoz no p'suas: et ubi sut senes
no mltū loquas Ante gradiez subit choenustatio? et an verēdūā
p'bit grā: et p reuerentia accedet tibi boā grā Hec ibi Ecce quō hū
p sapientē spūs s'cō iuniorib' p'cipit cū reuerentia et verēdūā coram
seniorib' tace. interrogāe. audie et discere. et no p'sume siue loqui. qd
vnqz fieri fieri si ipn alios corripē auderet ut dore: quod supbie et
p'supciōi possi no imāto deputū Nā sicut b' Gregori' ait xi mox
ca' m' Infirma etas etiā cū rā sapit: ad docēdū no d' itante p'sibe
Quia sicut id' d' mox ca' 32° Arrogantia et minoris ē auditū
sibi velle extorquere maioris Pn h' osidēns helyu fili' barachiel bu-
zites ut h' iob xxxij ad palliandā arrogantia suā amicus iob senio-
rib' ad sep' detulit et tacuit dicens iunior sū tpe: vos at antiquiores
dicite demisso capite verit' sū vobis idicāle meā sniaz Expertam
sermones vros? audiuī prudēnā vraz: et donec putabā vos aliqd
dicere cōsīdeabā Sup quib' v'bis d' b' Gregori' mox p' m' ca' vii
p iste helyu q' diu pro r'sp'cū etatis tacuit: sapientior fuit Cū vō
i alioz anoz mltitudiez senz ipm p'ferēs despiciat: qm pueriliter
despiciat on dnt Nā q'tra ei' sniaz etas plixioz loquit': et p anozū
multitudiez sapia docet? q' et si loquentas sensū no p'bz: vsu t'one
vehemēt' exercet vñ iob xij d' scribit' In antiquis ē sapia: et i mltis tpe
prudēcia Sup q' d' Gregori' xi mox ca' 4° quia iquēs illa dicta i sapie
radice solidata sūt: q' p vinedi vsū etiā actūū expamēto gualēscūt
Hec ille Ex his satis colligi' q' quā diu iuuenes aut i religiosa vita
nouici sum': exurgere ad corripēdū et docēdū alios et maxie seni-
ores no debem' Ad qd' docēdū f' Gregoriū h' 2° pastoralū ca' xvi
uersus finē Ve redēptor nost' cū i celis sit g'ditor. et onfione sue
potenae sp' doctor āgeloz: an tricenale tēp' i tra mgt' noluit fia
hoz? ut videlicz p'cipitans. vñ salubrimū sicris ifundēt: cū ipē
etiā qui labi no posset. p'fite vite grāz nisi i p'fā etate p'dicāz
Scriptū quippe est Cū fact' esset anoz x' xij: remāsit puer
ihē i iherlm De quo a parētib' requisito paulo post subditur

Inuenerunt illi in templo sedentes in medio doctorum: audientes illos et interrogantes
 tem vigilanti itaque considecacione pensandum est: quod cum ihesu annorum xii dicitur in me-
 dio doctorum sedens non doceres sed interrogans inuenit. Quod ex scilicet ostendit. ne
 infirmus docere quis audeat? si ille puer doceri interrogando voluit: quod per diuini-
 tatis potentiam uerbum scientie ipse suis doctoribus ministravit. Hec ibi non usque
 ad tricesimum etatis sue annum dominus ihesus et quousque ad hoc licentiam a patre suo ce-
 lesti spiritaliter accepisset. uoce ad eum delapsa huiusmodi a magnifica gloria. Hic
 est filius meus dilectus in quo in bonum placuit istis audite. nullum legitur corri-
 puisse hominem ut docuisse. ad gratiam uisus ut dominus est et confusio nostras. qui uerba
 uerba beati bernardi in sermone de ephiphania domini si parum aliquid scimus at ma-
 gis scientie nos arbitramur. simile non possumus nosmetipsos ostentantes et ad cor-
 rumpendum et docendum alios. tamen impudenter nos quod imprudenter intererentes proptul-
 proptulimus ad loquendum. audaces ad corrigendum. ueloces ad docendum. tardi-
 ad audiendum ubi tamen christus tanto tempore siluit: et seipsum abscondit. Tales sumus
 et tales sunt omnes qui in maiori etate constituti. dum scientie se aliquid super ceteros
 estimant: statim seducti spiritu uanitatis ad monendum alios se ydoneos putant.
 quorum mentem ut ait Gregorius in moribus sepe ad loquendum impetum. uanitate glorie appe-
 titus neque se intra silentium capiunt quasi zeli caritatis inflammat. atque ad
 effrenationem locutionis impellit dum quasi sub studio consulendi. libido erumpit
 apparenti. Non enim sepe loquendo curat quod ipse sit sed appareat: non studet ut
 mala quod cernit corrigat: sed ut bonum quod sentit ostendat. Contra quod ut
 ait Gregorius super ezechielem in primo. Omnia nomen moyses Deuteronomio xx sub allego-
 rie mysterio admonens dicens Non arabis in primogenito bouis Primogenitum
 bouis accipimus? in infirmitate primi nostri temporis bona operationem
 In qua tamen arandum non est: quia cum prima sunt adolescentie ut in uentibus
 nostre temporis: nobis adhuc a predicacione cessandum est: ut vomer lingue nostre
 prandens non audeat terram cordis alieni. Hec ille. Rone enim quasi ara-
 tes ad purgandum. alienam terram prandimus? quociens quasi ad exstir-
 panda quibus uiciorum germina de corde fratris. ipsi actus ut mores
 corrigendo lingue vomere euertere et euersae laborem? Quod pietas
 ne et uoluntatis spiritus habeat: fieri tamen a neophito et uniuerse lex uetat?
 ne a uicibus propriis nodum eripiat aut in humilitatis uirtute proferte fundat?
 proprie consuecutionis deficiat: si mens oculum ad considecanda et curanda
 impropete aliena infirma oblitus sui elatus tendat. Hic quod huiusmodi iam quidam
 calumniantes fortassis dicent: quia et iheremias puer et uniuersus daniel
 spiritu sancto prophete repleti sunt: et ad docendum corrigendum et iudicandum
 populos et seniores diuinitus destinati. Quibus uero Gregorius super ezechie-
 ele libro primo omnia 2^a dicens quod miracula in gratia operationis non sunt
 trahenda. Spiritus enim dei et linguas infantium facit disertas: et ex ore in-

¶ Quod loquens et pro-
 cures iuuenes se excu-
 sat per iheremiam et da-
 nielē corrigentes sciōs

fanciu atq lactenciu pfecti laude In aliud e qd nos de doctrine vfu atq
disciplina dicim? aliud qd de miraculo sim? Hec ille

**Capitulu xij^m Quod i pntia mltorum pftim
sapientiu et bonorum excusat subdit a correptione**

Atrudo ex pte odiaois sue sicut excusat posse videt: a cor
reptione fractura roe sine respctu Construere societatis
grauis En videlicet is qui de alia defu culpabili
arguedus occurrat. mltos hoies bonos et graues ex
istit: ut id qd argui debz cora multis gmittit Et qui de
si pns est plat? delinquens: neo dubitat ab illi? correptione. iuxta pre
missa ceteros excusatos hnt In vero plat? pns no est: adhuc neo debet
facilit? cora multis et i publico passim a gfrub? corripi nisi forte a pla
de his q i publico sunt gmissa Quia publice peccates no lenit? debet
absq? corripioe dimitti Sicut dicit Aug^o i de q^o eptaz pmemiam ut hr
23 q 4 Cu quisq? p qn cuiusq? notu crime et oib? creabile apparz
ut ut nullos prsus at no tales habeat defensoes p qd possz scisma
gtinse: no dormiat seucitas discipline h ille Et Grego^o felix epo
cicilie rescribes ut hr i registro ca^o cxxxvi^o manifesta mqt pntia
no sunt occulta corripioe purganda: s; pala sunt arguedi qui pa
la nocet Et du apta purgatioe sanant: hi qui eos imitudo deliquit
coerigant? Cu eni vn? corripit? plurimi emdat? Et meli^o est ut pro
mltoru saluatioe vn? odempnet? qm p vni? licentia multi periclitet?
Rec muru si mt? hoies h? ro custodit? cu a mt? unmetu h? fia p sepe
vide? cognoscim? Item ea q scabie et ipetigies hre videt? separant? a
sanis: ne illoz morbo cetera dampnet? et pereat Sicut est q? ut mali apt?
coerigant?: qm p illis boi pereat Et iteru Idem Grego^o xm mox ca
2° alia hui? voez assignas ex pte plati Qui alijs mqt cognoscentibus:
alijs ena cognoscentib? itrepadi sut: ne si plat? tacent culpa appro
basse videat? atz h? cresces i ex^o veiat: qua pastois lingua no se
cat h ille Quisq? mo i corripio: platis resnat? Ra i sbdinis et
gremialib? frub? ubi i mltor? pntia gssit qui corripioe dignu
aliqd gmisit. h? videt? ee oino cautu ut illu i publico no gfidat
Quia tales publice corripioes ubi ab equalib? et maxie unmozib?
psumut?: frequet? corripu solent p sequens nota gfusiois ad idit
natioez ira et odiu puocae. qui ex pudica et humi amonitione
secreta potuissz fortassis facili? emdat? Scriptu est eni Amos quib?
qz odio habuerut i porta hoc est i publico corripiete: et loqueterem
psre abhoimati sut In et reprehensibiles ee videt? nonnulli religiosi:
qui hz ex nullo rancoe. nulla mali itencioe aut affectione sinistra

**Quod publice per
cates no sut lenit?
dissimuladi n seare
te s; publice corripio
endi**

**Quod publica cor
repcio a sbdinis cor
i peoz e exitum
vergit**

**De q religiofos se
expro et librate pub
iuce fact. corripioes**

que blasphemasti et super que exaltasti vocem tuam. Et post ibi post
 tea ad simm ista ista. Deinde 2^m locum tenet derisio parentum. 1° d^o Job
17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job
 oculum qui subsannat patrem et qui despicit patrem matris sue: effodiatur eam
 cornu de rostribus et comedat eum filius aquile. Dem iustos derisio gra-
 uis est: quia honore est virtutis premiū. Et q^o h^o d^o Job 17° d^o Job. Deridet iusti sim-
 plicitas. Que quidem derisio valde nociva est: quia per h^o homines a bono agendo
 impediuntur. 1° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job 17° d^o Job
 mor ea manu pessifere et probeariois euellunt. Her Thomas

**Capitulum xv^m De g^orumelia et conuicio et quomodo
 se habent in grauitate et in gradu peccati**

Ad eandem autem naturam aliquid modo pertinere videtur quod de g^orumelia
 et conuicio scribit sermo theodosius 2° q^o 12 ar 2° i cor 13. Et post eum
 frat^r rayneri^o i^o p^oatheologia sua h^o de g^orumelia ca 2° di-
 ces quod uerba dupliciter possunt considerari. Uno modo in quantum sunt quidam
 soni: et tunc non est in uerbis peccatum: eo quod non sunt in nocuum et in
 alio. Alio modo in quantum aliquid significatur. quod quidem significatio ex intentione et
 affectu loquens procedit. Et ideo ad sciendum utrum in uerbis g^orumelie uel
 conuicio quod quod est aliquod loquens sit peccatum: maxime considerandum est ex quo affectu
 ut intentione procedat. Tripliter autem de causa aliquis huiusmodi uerba iurioso
sa potest dici alteri. Primo ex animi leuitate causa solaciandi puta quoniam quis
iracunde ex labilitate lingue et ex ludo profert quod aliquod uerba iuriosa
tunc si talia uerba non sunt notabilia tunc de honorandis alteri et profertur
ut dominum est ex leuitate aut lapsu lingue. surreptione ut est modicum et
leui ira. absque sermo proposito aliquod de honestate. scilicet tamen intentione
aliquod per huiusmodi uerba leniter tristandi est peccatum uerale. Secundo ex zelo
seriositate in corrigendi. tunc talia uerba zelo emendationis et correctionis
proximi prolati non g^orumelia non conuicio dici possunt nisi materialiter et per accidens
non faciunt peccatum sed sunt meritoria. Tercio uero est causa huiusmodi sicut licet aliquid
in correctionis ut discipline aliquod uerberare ut in rebus est g^orumelie: sic causa
correctionis potest aliquis. quod h^o ex officio huiusmodi uerba conuiciose quod aliquid dicitur. Sicut
christus dixit discipulos stultos et sine intellectu: et ap^ost^o galathas voca-
uit insensatos. Unde et sermo aristotele^o i^o 4° ethicorum assignat propria et sim-
iliciter uirtutem quam ipse eutropelia uocat. ad quam pertinet bonum conuiciose. hoc
est in uirtutis ut est delationis tamen et ideo dicitur unum leue conuicio non
tamen ad dehonorationem ut tristationem est tamen que dicitur principaliter in terna
ubi tamen notandum quod in conuicio aliquod aliquid potest modo operari h^otes
esse valde discretum et obseruare circumspectas debitas et moderate ut
talibus uerbis. Quia si in primo. aliquis non reformidat tristationem eum. in quo
profert huiusmodi iocosum conuicio. dummodo aliis risum excitet. tunc h^o non

Quod et quoniam uerba
 iuriosorum sunt peccata
 ueralia ut mocha et
 quod tripliter in profertur

Quod in conuicio uo-
 coso valde vitanda
 est g^orumelie fr^ois aut
 nobilis lesio horis
 proximi

est iā vtuosū s̄ valde viriosū s̄m̄ phm̄ ubi **Sup̄** Dī insup̄ i aliquo
 p̄missoz modoz quicū essz ita graue q̄ p̄ trautelā platū aufery
 honoz ei⁹ q̄ quē p̄fert: tūc eq̄ posset hō p̄cūre mōzle etiā si nō
 m̄cedez dehorādoz alci⁹ sicut si aliq̄s irante ludēs cū aliq̄ ut ex lu-
 do p̄cūes aliq̄e grauit̄ eū ledat: culpa nō carz dicit thōs. mōzle
 addit reynar⁹ **Tercio** ex lūdo et odiositate cā dehorādi et ulciscē-
 di **Et** tūc talis ḡtumelia siue tale quicū q̄ p̄cūm mōzle **Et** h̄ vāy-
 ner⁹ ubi sup̄. declarat trib⁹ modis ut p̄ tria s̄z
Intencionis prauitate **Primo** p̄ intencionis prauitate **Quia**
Comparationis veritate p̄cū uboz ex intencionē p̄ferēns alle-
Prouenēis qualitate want⁹ et aggrauāt⁹ ut dcm̄ ē sup̄ **Et**
 ideo si loquēns itenno. ad h̄ feat⁹ ut ex ira ut odio. et ex v̄dicta
 ḡtra aliū p̄feat̄ v̄bū iūriosū: talis ḡtumelia est p̄cūm mōzle **Secūdo**
p̄ comparationis veritate **Et** sūt⁹ similitudo sic **Rō** min⁹ peccat qui
 qui altā quicū ut ḡtumelia infert q̄ qui rapinā ut furtū facit: eo q̄
 nō min⁹ aliq̄s amat honoz suū: q̄ rē possessā **Et** qui aufert alci⁹ quod
 suū est i tēpōalib⁹ mōzle peccat: q̄ magis peccat qui infert ḡtumeliam
 alci⁹ **Tercio** p̄ prouenēis qualitate. ex eo s̄z p̄ ex talis ḡtumelia ut qui
 cū iaculatioe p̄uat. quodq̄ illi ex mēto debet. p̄ rōz sic formatā
Rūtil mēt̄ penā eternā. nisi p̄cūm mōzle **Et** ḡtumeliosus mēt̄ penā
 eternā ut h̄r̄ q̄at **Et** qui dixit fr̄i suo racha ut fatue reus erit
 gehēne ignis. r̄ q̄ ex iracūdia ut furōe ad det̄m̄iatn̄ ūba ut quicia p̄-
 cesset: reus erit pene i fernū **Ergo** ḡtumelia ut quicū hoc mō sunt
 p̄cūm mōzle **Her ille** **Quāuis** aut̄ de ḡtumelijs quicū. et derisio-
 bus icidēnt̄. occasioe publicē cor̄p̄tiois dēa sūt: nō t̄m̄ Th̄ nobis cā
 intencio d̄ est de his p̄ncipalit̄. s̄ duxtaxat de eo q̄ bōi et hūiles fr̄es:
 ḡoztes suos ut sc̄ozib⁹ ut equalib⁹ p̄ntib⁹. publicē cor̄p̄tē no tenent⁹
Hūilitatis enī est ut vnusquisq̄ talū. alios se sapiētiōes et digniōes
 iudic⁹. quib⁹ magis ḡgruat et q̄ meli⁹ sc̄iat q̄n et qualit̄ eū qui
 amonēdus est deānt̄ i t̄repāe **Vñ** h̄ notasse videt⁹ **Senex** quidā
 probat⁹ de quo legit⁹ li 2° v̄t̄ispr̄m̄ tubeica xl^o q̄ cū illū aliquis
 fr̄m̄ interrogasset dices **Di** habito cū alijs fr̄ib⁹. et video aliquā
 rem iquēntē: vis ut loquar? **R̄ndit** illi senex dices **Di** sūt ali-
 qui maiorēs te aut coetanei: tace magis: et habebis requiē in h̄ enī
 q̄ te mōzē facies: etiā securū te reddes **Dicit** ei frat⁹ **Quid** q̄ facis pat⁹
 Perturbat me sp̄o: **Dicit** ei senex **Di** laboas: ḡmōefacito semel tānū
 hūilit⁹ **Di** aut̄ nō obeduit tibi: relique laboēs tuū i ḡspectu dei: et
 nōc te ḡsolabit⁹ **Hoc** est enī ut proiciat se cultoz dei corā deo: et reli-
 quat **Ab** volūtates suas **Attende** at̄ tibi: ut s̄m̄ deū sit sollicitudo

Q

Quod quicūq̄
alicui ex odio mōz-
tale p̄cūm esse oste-
ditur p̄ tria

Q

Quid sit dicitur
mcha ut fatue

11pi

tua et in video quod video bonum est tunc humilitas est enim taciturnitas
si acquisitis taciturnitate. non habebas apud te quasi aliquam virtutem
etiam si obtinueris: sed dic quod indignus sum loqui. Her ille ibi.

**Capitulum xviij. De correptione platorum et tribus
circa eam considerandis illam considerandis**

Corro ex parte odioris sue. subiecti et simplices fratres excusari
posse videtur. a correptionis precepto rone sue. vsq. respectu. Reue-
rentie patris superioris. et subditi suos platos corripere passi
non dunt aut tenent. nisi sub certis circumstantiis modis et ca-
sibus circa platos correptiones cautissime considerandis et ob-
seruandis ad quorum cognationes expedit considerare in hoc articulo precipue tria scilicet
investigationes intelligentie terminalis. Primo igitur considerare occurrunt
Insinuationes obligacione rationalis. Investigaciones intelligentie terminalis
Modificaciones obsequie actualis. quid vix sit dicitur quod subditus non debet
corripere suum superiorem ut platum. Et nota dicitur quod dicitur in summa sua
libro titulo xxxviii. quod dicitur est inquit arguere siue corrigere. corripere et monere
Non arguere siue corrigere est actus iusticie. et fit cum auctoritate et quibus
cum coactione et adhibicione prece. sed hoc non est nisi platos ut ex superioribus
partibus respectu suorum subditorum. Unde apostolus de hoc loquitur thimotheo discipulo
suo quem etiam profecerat et ad thymotheum. Argue inquit obsecra increpa. Sed
et modum increpacionis insinuas ad thymotheum articulo 3. dicitur. Her loquere et exhortare
et argue cum omni imperio. Unde dicitur in cum prelate. Quia secundum Ambrosium ibi. Non
aspere hoc accipit. cum pro salute fieri sciat. Sed nulli dubium esse debet
talium correptiones cum prelate imperio non oportet subdito respectu plati sui. super
quem prelate iudiciaria nullam habet. Unde Gregorius in xxxi. mo. articulo. b.
Quia inquit rectores habent iudicium suum: magna cautela subditorum quod
non temere vitam iudicium regencium. Regem enim frustra dominus. pro semper ipsum
es numulariorum fudit. et cathedras vedecium colubas evertit: nimirum
significans. quod pro magistros quod vitam iudicat plebium: sed pro semper ipsum facta
grammat magistro. quibus et subditorum vitia que a magistris modo ut dissimulantur
ut corrigi nequeunt: eius procul dubio iudicio refuunt. Her ille
Unde hoc modo correptionis. si sine reuerentia ut etiam detrahendo subditi suum
platum inuade presumere: quasi vestigia tangens motu. lapidatione ut habet
erodi. ut quasi oza tangens archam inclinatam. morte ut dicitur in regum
6. deprehendens esse secundum scripturas thymotheum 2. 2. q. 33. articulo. 1. et primo articulo.
Et haec regula suada videtur. non solum subdito ad suum platum reuerentia
quod plato sit et subdito ad quibuslibet etate ut vita senior est dummodo bono
et mansuetus fuerit. Talis enim rogatus potest quod seuerus increpatus. Dicitur
ipse secundum etiam pastor beatus petrus fratri suo exemplificat scribas et dices

Quo differunt arguere siue corrigere corripere et amonere

Quod non subditi arguere ut corrigere suos prelatos

Quod boni seruientes rectandi sunt potius quam increpandi

pme per. 1. Seniores qui sunt in vobis: obsecro ego osenior. Ad qd' est
 paul' ad thom' 4. eud' thimotheu amon' dices. Seniores si etate
 vita ut ordine ne crepauis: s; obsecra ut prez. Est eni senect' qui-
 da no tm ex annoz numeroitate qtu ex moru grauitate et vite
 scitate. gputat' de qua d' hanc m' q' senect' venerabilis est no diu-
 turna neq' numero annoz gputata. Cani eni sut sensus hois: et etas
 senectutis vita imaculata. De pueris vero senib' quoz ut d' hanc q'
 nouissima est senect' sine honoe. i iunenib' ad ueritu gre' prebet: dm
 est super' ex sma grectoan et canois q' sunt durissime crepadi. m' vz
 sut pueri ut idicibiles. Ab his nichilo' excipiunt articuli in quib' pe-
 ctitnet: veritas fidei: aut scadalu publicu iminerz coi populo dei ex
 pto plati qz tur poss; s; dicit' ena publice et i facie plato se opponere
 et ipz publice arguere. Un de periculo fidei d' doctoe sro 2. 2. q. 33. ar. 4.
et ad 2. ar. 1. q' ubi iminerz periculu fidei ena publice con essent
 plati a s; dicit' arguedi. Un et paul' q' eat subdit' petri ipz imines
 periculu scadalu circa fide. petru arguit et i facie ei restitit dices. Ad gal.
2. Cu veiss; petr' antiochia i facie ei restitit: q' reprehensibilis est. veiss; eni
vaeret quida ex iudeis xpiani a iacobo iherosolimo. q' cedebat cu ge-
tib' sine discretoe ciboz. Cu aut veisset s; traheret se. et segregabat a
 gentib' timens eos q' ex circumsione erat. qui letalia ena de nritate salu-
 tis suada assererant et liz petr' h' no senurz q' obseruacia legalium
 suo decreto post reuelacioez ewa' cu ceteris apstis an publice iherosolimis
 abdicauerat. In sciens illos iudeos q' veniant a iacobo zelates lege isra-
 mos timuit ne i ipso scadalizati a fide recedent et sic grecte suu pderz.
 s; traxit se a gentib' et associavit se iudeis. vitas simulatoe alijs certos
 cibos cu ipis. et sic suo ex' no vbo gadmo coegit gctes iudaizae. Ra
simulatioe ei' osenserunt ceteri ita ut etia barnabas duceret i eand' simu-
lacioez. Tunc videt' paul' q' no rre abulaent ad veritate ewa' corri-
 puit petru coea onib': ut ei' coeprnoe publica onz periculo i fide pro-
 uiderz. De publico at scadalo ex pto manifesto prelati. ad coeprupti-
 one totu' alicui' gmuunitatis grectis s; bicti ena pz. Em h' est s'm
iosephu i h' antiquitatu maioz gdnio ut quicqd' ipi fecerit alijs
licentiae videt' videat' i deo d' n. 91. testes circa sine q' par est in se
a fide exorbitae: et alios ex' ut vbo a fide deice. per qd' i periculo
fidei. ut indurtoe alicui' publici mali quasi p coactioez mali ex' pli
ut puerse doctrine alicui' plati ad ifertioez populi videt' sibi ena
i publico a s; bictis ee resistend' et ipz coeprnoez. Un i talib' casib'
ipz plati dnt suas coeprnoes a minoib' huilit' sustine. Cui' ex'
ipz h'is petr' se pbuit oib' platis i huilia susceprnoe coeprnois

Q
Quod i periculo
fidei ut publici scadalu iunioes coepr-
pe pnt superiores

Q
Quicqd' plati fa-
ciunt alijs licentiae
videt' Inf ca. 20. F. D.

A
Quo plati culpa:
biles dicit coerpnoes
etia mioz libenter
accipere

pauli miozis pmissis **En d' Glosa bñ Augustini sup pmissio ca' ad gal' n'**
 pmissio quod corā oib' cephas archiu debuit q' p ipis sanadis sibi diceba-
 tur: ut oēs illi' oburgatiōe sanaret' **Rō** em' enī vtile eāt erroes qui pa-
 la nocent: i secreto emda' **Huc** sbūgit **Aug'** accedit q' firmitas et cūctas
 petri: cui ter a dño dcm est pascite oues meas oburgatiōes talē postēioris
 pastoīs p salute gregis libentissime sustinebat. volebatq' h' ad magnū
 hūilitatis ex'm: ut i eo q' p'm' est: discāt cetē mutes eē et humiles **He** enī
 petr' p'ā paulo fiebat vtilit' libtate cūctatis: sārte ac benigne pietā-
 te hūilitatis accipit: atq' ita ex'm postēis pbiuit tūto fact' q' p'io ad imitā-
 dū difficil' q' quo nō dedignaret' maiōes ut sicubi forte recti tra-
 mite reliquissent: etiā a postēiorib' coerrigi **Her** ille

Capitulu xxviii **Quod ubi ton gmmunitati iminet**
peiculu ex scādalo publico plati p't ei i faciem resisa

D **H**is aut qui publico scādalo vbo ut facto ad subūsiōs
 cōmisse plebis totū gregē ad p'cipij peiculu ponūt
 q' etiā a minōib' possint licite irrepai et q' possit eis
 i facie resisa saluo i h' et oib' alijs' anōtādis iudicis p'
 mel' scētiennū videt' posse g'rua adaptatiōe figure
 mostrā q' h' mēt' numēi xxviii quā etiā tangit **Gracian' n' 44** **Rō**
 si p'mo dicit enī ibi q' dū balaā arriolus iret ad maledicēdū populū
 isrl' angelus dñi cōme cū isidebat balaā i via se opposuit: euaghi-
 natoq' gladio etiā asinā abstinē opescuit **Quā** dū balaā vbeib'
 affliget' i voce p'rupit: et p'phete ispiēciā redarguit ac rephēn-
 dit dices **Quid** feci tibi **Cur** pcuris me **Rōne** aīal tuū sū. cui p'
 sede osuēisti usq' i p'ntē diē **Dic** quid simile vniq' feci tibi **Ad** p'
 sitū **P** asinā sbditi intelligūt p' balaā plati **Di** q' aīal mutū an-
 gelica vltute p'phete ispiēciā redarguit illiusq' conatū resistit:
 mltomagis utiq' i casib' pmissis sbditiis racionabilib' hoib' hie b'
 rephēndē vesāam atq' reniti conatib' platoz si forte eos ad malū
 ducē ymo cogē ex' suo aut vbo velit **Est** enī quasi ipēiū qdā et
 qdā coactio nre public' act' platoz i oculis sbditoz **Dicit** glosa
 sup illo vbo pauli ad petrū ad gal' 2' si tu inde' cū sis g'fēlit'
 vniū et nō iudaice: quō g'fētes cogis iudaizāe? **Cogis** aut nō do-
 centis ipeio: s' g'nfatiōis ex' **En** alia glosa dicit ibi argumētū
 accipi: q' ex' cogūt **Dicit** enī leo i papa q' validiora sūt grē-
 q' vba **Et** bñard' p'moe 2' de vnguentis **Termo** iqt vniū et ef-
 ficax ex' est opīs cito suades q' itendi' **Et** vñs **iberor'** **Quā** aut
 q' plat' agit ut dicit: vocalia dñt eē: ut quicqd' agit quicqd'
 loquit': doctrina sit **Ydeo** iohānes se vocē notat': q' sicut q'libz

T
Quod malū ex'm
publicū plati est
quasi qdā coactio
sbditoz ad malū
et etiā aliozum
Et eg'rio bonū

ps vocis vox est **in** quicquid i doctor est. doctrina ee debz **Balaam** itaqz cuqz
 vrgens. ut ad maledicoz populū dei illū veherez signat eos q coar-
 tioibz grē^{oz} pmissis aut psuasioibz pceptis ut minus a s̄bditis cri-
 gūt ut eis i malo ofenciāt assimilet aut cooperet sine faueat **Ad**
 p angelus i s̄bditoz qlibz iustus et zelo dei accesus ac sapia illu-
 miat. euagiatō gladio publice pdicatiois futue vindice aut iure
 paciois tales reuoz ab errore male vie. obsistēdo. conatu meliūe
 publice unqz lūe videt i voce gquestionis erupedo et dīdo **Cur** nos
 affligitis. et ad malū vrgens **Quādo** iobediētes aliqñ suim⁹ nisi nū
 cū ad malū cogim⁹ **Et** de isto loqt **Beda** ueneabil⁹ sup i^o 2° pet^o
 2° ca^o de malis platis **Secuti** sūt viā balaam ex besoz. q mercedem
 iquitatis amant: coruptioez vōo habuit sue vesanie s̄būgale mu-
 tū qd^o hoīs voce loques phibuit **phete** i iurētia **Plerūqz** inquit
 mlti catholicoz i tm mercedē amāt iquitatē ut enā docti ab m-
 doctis. clerici a laicis. meūto redarguāt q iure oparāt **phete.**
 qui vōbis asine gtra natuāz corripit: nec tm a pposito prauū ih-
 neis retardat **Quibz** etiā aptissime no⁹ ggruit ciuitatis: vnde
 balaam vesse phibet **Besoz** quippe carne⁹ siue i tribulatioē posit⁹
 m̄p̄petat **Regē** enī alia magis causa luxuriosis existit vbum
 ūbū vēitans amōe pecunie ut desideoz **Esopoliū** adulteraē:
 q se gcupēsctis carnis mācipauerūt **Et** no⁹ ipi⁹ balaam
 qui van⁹ p̄te siue p̄cipitās eos itelligit talibz oueit **Qui** enī
 agnitū vēitans viā spōte deserūt: quid nisi van⁹ p̄te sunt
 qui etiā i p̄cipitiū suos mergūt nuditoēs: quibz nō salutariā
 q corrigāt: s; q illos delectāt erronea pdicāt **De** quibz apte s̄bdit-
 tur **hi** s; mali plati sunt fontes sine aqua et nebule turbidū
 i demōibz ut carnis motibz exagitate: quibz caligo tenebrarū
 resuatur **Her beda** **Et** plam⁹ quō s̄bdit se ad tales platos habē
 dent. **ps** tm si ad malū sollicitat **psidoz** put **hr xi q 3° ca^o** **Quis**
 cū sequēti declarat dices **Si** qd^o alteri errozi ofentit videlicet imi-
 tado ut cooperādo sciat se cū illo simili mō culpabilē iudicādu
Et tūc i ca^o sequēti **Si** is mqt q p̄est fecerit aut cuiqz qd^o a dño
 phibitū est facere iussit. ut qd^o scriptū est p̄terierit aut p̄te-
 re mā dauēt: apti suā i gerēda ē dicētis **f ad ctal^o p̄mo** **Et** iā
 si nos aut angelus de celo aliud ewāgelizauēt vobis p̄terqm
 qd^o vobis ewāgelizauit: **anathēa** sūt **De** **Si** quis p̄ohibet
 nobis qd^o a dño p̄ceptū est. ut rursus ipeāt fieri p̄ dñs p̄o-
 hibz fieri: excrabihs est oibz q diligūt deū **De** **is** qui p̄est
 si p̄ter volūtate dei. ut p̄ter qm i sacris scripturis euident⁹

Quod malozū
platoz p̄ceptis
et ad malū sua-
sioibz nō est ofen-
tiēdū ut obedie-

Præcipit: ut dicit aliquid ut ipse: tunc falsus testis dei aut sacri
legatus habeat. **H**ic dicta sunt de correctionis tunc siue argu-
tionis q̄ ex auctoritate potestate platis quent resp̄cū s̄bditorū

Capitulum xxv **Quod corripere est p̄prie equalium
ad invicē i caritate Et est actus caritatis p̄tingēs ad oēs**

Cunc 2° loco est t̄min^o corrip̄tionis. **N**ā corrip̄e caritatē
s̄m̄ p̄missa quēpiā de aliq̄ defū est r̄sp̄cū parium
ad invicē et est op̄ nō auctoritatis s̄ caritatis. **E**t ideo
dñs t̄eva^o **Mat̄h. xxv.** Si peccaverit i te fr̄ tuus
vade et corrip̄e eū int̄ te et ip̄s solū. **H**ic act^o q̄ car-
tatis est s̄m̄ s̄m̄ tho i 2° 2° q̄ 33. ar. 4° t̄ cor̄q̄ p̄tinz ad unūquēq̄ r̄-
p̄cū cuiuslibz p̄sone ad quā caritatē d̄z h̄re si t̄eo aliq̄d corrip̄ibi-
le inveniat. **A**ct^o enī ex aliq̄ h̄itu ut potētia p̄cedēs se extendit
ad oīa q̄ ḡtinēt̄ sub obiecto illius potētie ut habet. **S**icut visio ad
oīa q̄ ḡtinēt̄ sub obiecto visus. **E**t q̄ act^o v̄tiosus d̄z ē modēat^o debitis
circūstācijs. **I**deo i corrip̄tōe qua s̄bditi deant corrip̄e suos platos p̄ri-
pue modus d̄gruus d̄z adhibet. **E**t p̄mo ut corrip̄ies pro zelo et r̄a-
intentiōe moneat̄ et v̄ritatē serm̄ i v̄bis et nō corrip̄iat nisi de certis et
cognitis nō ex iudicia ira r̄acōe ut odio aut aīo v̄dicandi ḡfūdendi
ut diffamādi. sicut quidā corrip̄tōis ip̄atētes et aliq̄n nichil oīm^o
a platis corrip̄ti i caritatē aduers^o illū ad iudiciā. **E**t ideo quicūq̄ p̄nt
h̄re occasiōes aliquā. insurgūt i ḡtumelias et redargutiōes. int̄-
dū etiā dū legitimas causas nō h̄nt aliq̄ mēdosa. ḡfingūt que
suis platis reobiciāt quasi i h̄ se dealbātes et excusantes v̄mo
ponē v̄ndictātes. si suos rephensōes i aliquo quasi maḡ culpa-
dos potuerūt ostēdē put de h̄ sup̄a^o aliq̄ d̄ca sūt. **E**t ḡregōr̄
tractat v̄m mox ca^o 21° sup̄ i^o job v̄m de curpo siue carecto. **C**ū
adhuc i floē sit n̄ carpat̄ māu. **S**ecōdo ut si culpabilis sit p̄-
latus p̄moneat̄. secreta aīeḡ ad ei^o publicatiōes ut accusatiō-
nē p̄cedat̄ i ḡib^o excessib^o ut i fra oīdet̄. **V**n̄ anaclet^o papa
p̄cipalit̄ de ep̄s loquēs ut h̄ n̄ q̄ v̄n. **A**ccusatiō. **A**pti iquit cō-
stituerūt ḡtosa ad cautelā futūoz ne facile ḡmouerēt̄ aut la-
cerarēt̄ ut accusarēt̄. colūne s̄arte carit̄ dei. **S**i quis adūsus
eos ut eccl̄ias eoz ḡmot^o fuerit ut causā habuerit: p̄ri^o ad eos
recurrat caritatis studio. ut s̄cūhari colloquio ea sanēt ḡmonit̄
q̄ sanāda sūt. et caritativē em̄dēt̄ q̄ iuste em̄dāda aḡnoverit.
Si aut̄ aliqua eos p̄usq̄ h̄ egerit laceraē accusāe ut i festāe p̄sup̄-
serit exḡmunicēt̄ et nūme absoluat̄. anq̄ p̄ satisfactiōes ḡdignā
nā p̄māz egerit. **E**m̄ i iuria eoz ad xpm̄ p̄tinz cui^o legatōe

De trib^o i corrip̄-
tione platorum ob-
servandis

Quō quidā s̄bdit̄
li malignantur
ḡt̄ suos platos

Quod plati cul-
pabilis d̄z p̄mo
secrete p̄moneri
anq̄ publicetur

funguntur tunc f^m s^m th^o ubi s^o ut iⁿ corripiedo mansuetudo humilitatis
 et reuerencie obseruet^r Et de hoc infra dicit^r Ex quib^o colligit^r q^o excep-
 tis casibus pmissis et p^ripue fidei a suis s^oditis accusaciones publicas
 aut iⁿuentiones manifestas de rigore iuris p^rati admittit noⁿ cogit^r prout
 onde videt^r Gracian^o n^o q^o vii Testes Nichilomin^o t^o boi et huiles p^rati
 sepe iⁿueniunt ad s^oditos et suoz accusaciones et corrupciones se humilime
 et mansuetissime optulisse ut b^r petr^o ut legit^r iⁿ actib^o ap^to^r cum
de domo coeneli q^o est apud reserea ascendiss^o iⁿ iherim discrepabat
q^otra eu fideles ex curiosisioe. dicentes quae mirasti ad g^retes et gme-
disti cu illis Quos ipe ex auctoritate noⁿ r^ripulit: sed huilit^r se
excusans. retulit eis visioez qua^m d^ons ondit illi iⁿ solatio iⁿ iⁿoppe et
aliqua q^o facta fuerat a deo iⁿ domo coeneli ut h^r Act^o q^o et deo
captis De quo d^r Gregoi^o ut h^r n^o q^o A petr^o q^o petr^o p^rate regendi
accipiat? et t^o iⁿ apostolo^r p^rm^o q^rimonie q^otra eu a fidelibus
facte. cur ad g^retes iⁿtrass^o noⁿ ex p^rate officij. qua^m d^ore posset oues
pastores suos noⁿ accusent n^o rephendat. s^o ex auctoritate diuine v^rit^r
qua g^retiles accipeant sp^rm s^rm r^rndit. Similit^r et leo papa quat^r
lodouico augusto ad s^obedu iudiciu huilit^r se s^obiertit scribens
eid^o ut h^r n^o q^o A. Nos si dices Nos si iⁿpetent^r aliquid egim^o? et
iⁿ s^oditis iuste legis tramite noⁿ obseruau^o? v^ro ac missoru v^ro^ru^m cur-
ta volum^o em^ode iudicio. Em^o si nos q^o aliena debe^o corrig^o p^rca-
peiora g^rmittim^o? certe noⁿ v^ritatis discipuli: s^o q^o dolentes dicim^o
erim^o p^r ceteris erroris mag^ru. Inde magnitudinis v^re magnopere
clēmētia iⁿplozam^o: ut tales ad h^o q^o dixim^o p^rquire^oda missos iⁿ
his p^rib^o dignitatis: qui deū p^r oia timeat^r: et cuncta p^radmo^rdu
si p^rns v^ra p^rns fuiss^o iⁿperialis gloria diliget^r exquirat^r: et t^o noⁿ
her sola q^o super^r dixim^o q^rim^o ut exatissime exagitet^r: s^o siue
minoa siue maioa illis sint de nobis iudicata negotia. Ita illo-
ru cuncta t^rminet^r graie: q^otin^o iⁿ posteru nichil sit q^o ex eis iⁿ
discussu ut iⁿdiffinitu remaneat. Hec ibi. Ecce q^o huilit^r sumus
pontifex vicari^o xpi s^obiertoru suozu iudicio se s^omittit. Et h^o mi-
nus adhuc mirada videbunt^r iⁿ factis: si quo iⁿ h^o huilitatis ex-
ipem^o sis factozu saluatoz nost^r p^resserit att^reda. Na ipe xps
qui eat pastoz pastozu ouib^o suis de quib^o ait. Ro su missus nisi
ad oues q^o perierut dom^o is^rel et^r ipe mag^r posit^r mit^r obprobria
et iⁿbea q^o ab eis patiebat^r ait. loh^o xviii. Si male locut^r sum:
testimoniu phibe de malo. Quasi dicer^r. Et q^o v^re p^r: ocedo
ut arguat me. Et iteru ioh^o viii. Quis ex vobis arguet me
de p^ro. P^rmisit q^o saluatoz iudeos ad se arguedu et si no

¶
Quod exceptis casibus pmissis p^rati noⁿ tenet accusaciones publicas s^oditorum q^otra se admittere

¶
Quod boi p^rati legit^r huillime suscepisse corrupciones suoz s^oditoz.

¶
Quo xps suo ex^o docuit platos sus^rtine corrupciones s^oditorum

W
A quibus sibi recte
pnt platos corripi
pe et quibus no

R

Quod q no vult
corripi videtur
ex malicia et p
tinacia parare

seueritate iuris: tñ pñone huilitatis **Concludit** ex his saluo iudicio melior ut glo qda hz sup i gregori in ca^o Petr^o n q^a sup vbo Accusent pmissio q sbditi no dnt accusae ut rephede suos platos i his q ad bo^m pnt iterptai **Quo casu loqt cano xi qz ca Absit** V^o i his q mala ee manifestu est: oues pastores licite rephendunt Et sicut dcm est boi pastores tales rephesioes caritatiue ac masuete suscipiunt **Quia** si publice peccates nollēt a quoq^{ue} ex sbditis corripi: viderēt i pco ex malicia ptnacit^{er} retineri **Vñ** bis gregori^o pastoralium libri pmi ca^o xviii **Q** **Qui** pna magt studz agere et tñ ad h^{oc} vult ceteros tace: ipe sibi met tctis est: q plus se veritate appetit diligi: qua q^{am} se no vult defendi **Nemo** quippe est: q ita viuat ut aliquan^{do} no deliqt **Ille** q^o semo apli^o veritate desideat amari: qua q^{am} sibi a nullo vult gtra veritate pa **Hic** etenim petr^o irrepacione pauli libenter accepit: hic dauid coruptioez sbditi huilit^{er} audiuit: q^{am} rectores boi cu pnuato dilige amoe nesciunt: libe puitatis vbu a sbditis obsequiu huilitatis credunt h^{oc} gregori^o **Tercio** loco i h^{oc} ca^o sbequit^{er} tmin^o moniciois **Monē** em^o f^o **etiam** nu ubi **6°** inferioru ppaie r^o p^o superioru **Vñ** bernard^o m^o li de gsideatioe ad eugeniu papa **Non** eo magt te no argu^o **Et** de hac monitione dicit^{ur} i capitulis sequentib^{us}

Capitulu viii^m **Quod** sibi recte cernis modis et casib^{us} tenet^{ur} corripere suos platos tripliri ratione

D **Grado** cura coruptioez platozu a sbdinis gsideare debem^{us} **Infirmitate** obliganc ronalis q s^{ed} rali onabilit^{er} sbditi declarēt obligai ad amonedu suos platos ex caritate sub obseruacionis et gdiuicibus debins ifei^o i ca^o sequen^{ti} a notandis **Hui^{us}** obligacionis roez s^{ed} **reynari^o** i p^{ar}theologia sua ti de coruptioe **patna** ca^o 6° colligit ex respcu tripliri ut triu^o defectus stat^{ur} et affect^{us} ex quo ipe arguit q sicut plat^o obligat^{ur} corripere sbditos ex officio sic equiso sbditi teneat^{ur} suos platos pro loco et tpe pceptioe ex caritatis zelo **Et** pmo quid ex roe ut respcu defect^{us} **Qui** em^o defectuose gdiuicis est et vili^o d^o corrigi: s^{ed} plat^o sibi recte pco mortali est huiusmodi **Dicit** em^o p^{ro}phoz^o i de sumo bo libro 3° q p^{ro}to splendoris honoe celsior quisq^{ue} est: tato si deliquat pcoz maior **p^{ro}mo** ut ait **symach^o** papa scribes laurencio mediolanensi ep^o ut h^{oc} 19° **vili^o** q^o putad^{ur} est nisi pcellat sciencia

D

Q
Quod sub^{ter}ter
corripere platū per
caritatem roe defect^{us}

Quod vilissim^o
est plat^o peccator

et scitate: qui est honore prestator Ergo est no est indignu tale a
 bono s'dito amonei **R**ec obstat si dicat q talis coerptio plati
 i s'dito videt esse temeraria pro eo q dicit gregoi i past q
 amonedi sut s'diti ne platoru suozu vita teme iudiet: etia
 si qd forte agere eos reprehensibilit videt **Q**uia s'm scm thoz
 sup. 4^m sen. dis. y. ar. 2. q. 3. i responsioe ad 4^m argumetu
 gregoi ubi phibz iudiciu temeritatis. ne sz aliqs platorum
 facta de facili i malu gutat: ut de eis cora alijs loquat:
 no aut phibz iudiciu fratne coruptiois cu reuerencia s'm
 Ro etia obstat si dicat s'm **G**regoiu q s'ozu vita corrigere no pre-
 sumat nisi q de se melioa sentit et q p'mde q aliqs no dz de se
 melioa sentie q de plato suo: psup'iuosu sit si aliqs s'abdit
 suu platu corpiat **Q**uia s'm scm thoz. 2. 2. q. 33. ar. 4. i res-
 posioe vltimi argumti q'uis aliqne psup'ie se esse simpliciter
 melioz q plat' sit p'cipue si fact' vir sit videat ce psup'iuose su-
 pbie: tn melioz se existimae q'tu ad aliqd no est psup'iois: q nullus
 est i hac vita q no habeat aliqne defm **E**t etia gsideand' est q
 cu aliqs platu suu caritatiue monz no se p'p' h' maioz illo exis-
 tiat: sz auxiliu ipnt i peiculo g'hituto **E**t etia ut id' doctoz dicit
 sup. 4^m dis. y. ar. 2. q. 3. i solutioe vltimi argumti si s'bdit' q'tu
 ad aliqd s'm q plat' no facit melioza de se x sentit: no est psup-
 cio **R**ec sic corripies suu platu poit i celu os suu. q plat' de-
 linques i qntu huuismoi no est celu. sz correctio ei debet **E**t isay
 corripies eu ex caritate. no poit os suu i eu. q't' eu. sz pro eo q
 ad illi vtilitate n'z amonz **V**erū est tn s'm doctoz scm ubi sup
 i responsioe p'mi et 2° argumetoz et iteru i 2° 2° ubi 6^m i responsioe
 2° ar^m q si s'bdit' cora oibz. p't causa i peiculo fidei i facie plato
 resisteret aut ad affligeda illi pro culpa pena p' se p'cede-
 ret: i h' excederz modū coruptiois fratne nec h' s'bdito gpete-
 ret **Q**uia pena i'fliceda alicui no est: nisi a superioei **Q**uia
 p't si plat' delinques simplici amonicioe emedaū no posset:
 recurrēdy eet s'bdito ad superioez denucia do illi vel si platus
 superioee no h'et: recurrēdy essz p' oroz ad deu: ut ipe platu
 emedaet ut de medio s'braherz **S**ic enū dicit b'is **G**regoius
 q aliqn n'ce est. ut prauis metib' q huana p'dicatioe. corri-
 gi nequt diuina flagella aptaū benigne debeāt **E**t h' inu-
 ere videt' glosa sup glo sup illo vbo pauli ad gal' 2° **I**n facie
 ei restiti dices ut par **R**a s'm sz thoz i 2° 2° ubi 6^m i responsioe
 ad 2^m ar^m nisi paul' aliquo mo q'tu ad fidei deuotioez de-

Q
Quo soluit aucto-
 ritas gregoi
 de no coarpiendo
 prelatum

R
Quod sub^m pt se
 q ad aliqd iudi-
 care plato pecca-
 te meliozem

S
Quod sub^m pter
 causa fidei no dz
 plato i facie resis-
 tere ut ad puni-
 endū procedere

T
Quod ubi plat'
 superioze no habz
 coarpiete. recur-
 redy est ad deu
 p' orationem

sensioes fuisse par petro: nō eo mō t publico nō corripuisset ubi tū
 plat⁹ exorbitaret a rōe tramite fidei sicut dictū est posset etiā a sūditō
 t publico argui Tūc enī plat⁹ minor fieret si t infidelitate laboretur.
 et sūdit⁹ maior s^m s^m thōz sup 4^m ubi 6^m De secreta at amonitione
 nō est difficultas quā liceat sūditō. et sub certis circūstācijs iuxta pre-
 missa cadat sū pcepto vñ ap^{te} ad col^o scribēs ca^o ulnō. de amonitione
 platⁱ illos hortat^r dices Dicite archippo: ministēū tuū i ple

**Capitulu 10^m Quomodo subiectus tenetur velati
 corripere ratione alii status periculosi**

Secūdo reyneri ubi 6^m ondit sūditū rōnabilit^r pceptoie
 obligatū sū debitis circūstācijs ad corripēdū sine amo-
 nēdū suū platū ex rōe at rēpctū status Cātas enī exi-
 git ut t magno pēculo gstitus. magno auxilio succu-
 rat^r s^m omis plat⁹ p^{ri}pue peccator est huiusmōi Ergo
 et mēto sūueniēdy est pēculoso statū platoy vñ de periculo platⁱ
 aut t rectula sū pat^r nost^r Augustⁱ loquēs ad sūditos s^{co} solū inquit
 vestri s^m et nō s^m plan miseremū Qui g^{lo} t loco supēiori: tāto t peri-
 culo maiōi usat^r Et tnuūt ibi b^{ti}ssim^o augustⁱ pēcula platūe ex al-
 titudie vñ ex rōe alii statⁱ vidēt^r plato p^{ri}pue iminē tria pēcula
 q̄ tangit mē Robert^o sup rectulā augustini ca^o 180 R^o s^o scilicet

**Quod tria pēcu-
 la platⁱ iminent
 rōe alii status**

**Quod q̄ tripli-
 causa platⁱ sunt
 rōe p^{ri}fecte quieti**

**Quod platⁱ apli^o
 tēptat^r a diabolo
 Et q̄ nichil magis
 noiet emē malo
 plato infra 6^m**

**Quod platⁱ non
 p^ot corripē t quo nō
 culpabilis est**

Turbatiois ap^{li}cas Homo q^o plato tāq^o t alto gstituto iminē pē-
Obligatiois extrauiois culū Turbatiois ap^{li}cas Vñt enī frequēt^r
Perichitatiois faciliōis turbati int^r et raro p^{ri}fecte quieti Her autem
 mētiōz turbulencia platⁱ euenit frequēt^r ex plurib^o et varijs causis
 diuisimode illis occurrētib^o sicut videm^o sūmitates arborū raro ēē
 quietas Perflāt enī ut poeta ait altissima velti p^{ri}cutiūbz sūmos ful-
 gura mōtes p^{ri}cialit^r aut ista turbulencia prouenit occasione
Tēptatiois demoniacae Homo occasioē Tēptatiois demoniacae p^{ri}a
Occupatiois externe Demones maxie platⁱ suis tēptationib^o
Insidiatiois huāne t^{ri}festae et sūuertē molūūt Agnoscut enī
 verū ē q̄ b^{ti}s Aug^o ait put h^o d^o 83 ca^o Remo q̄ nemo t ecclia dei am-
 plius noz^r q̄ qui p^{ri}se agēs nō^r ut ordinē sūctatis et sacerdotis h^o
 Delinquētē nāq^o hūc redarguere null^o p^{ri}sūt^r et t ex^m culpa vehemē-
 extendit^r q̄ pro reuerēcia ordinis peccator hōzat^r Her ille vnde tā-
 les suis vicijs t^{ri}pediūt: ut ab errorib^o suis corripī mōzes et emēdū
 mīme possit Quō enī illicitū ondet^r esse laico at sūditō: quod
 fieri cotidie a cleico vidēt^r et simit^r a plato vñ h^o notās b^{ti}s Amb^o
 t s^moe quodā qd populū ut h^o 8 q^o Quid aut Quid aut ego
 vos arguo: cū possitis vno me quācere? Cōuicior aut t hac ple

ceteros vobis video magis negligentes. Quis enim possit corrigere filios?
 cum frater emendare non possit? Aut quae fiducia successerit laicis: cum a quoslibet pu-
 dores veranda ostendat. Hec Ambrosius et valde bene. Cum enim sint plati ex-
 plar minorum quodammodo quidam aut Regis ad ex- totum dicitur orbis christi et
 sunt omnibus aspiciunt. sicut refert Claudianus in libro de constantinopolitano consule
 retulisse theodosium ad honorem filium suum. Hoc te preterea crebro sermone mo-
 rabor. Et te totum medio telluris in orbe vivere cognoscas cunctis tuis de-
 tibus esse facta palam non posse dari regalibus vniuersis. Decretum vniuersi nu-
 lux altissimi facti. Occultum nichil esse finit. Si quod plati tamen libri ex-
 emplares omnibus aspiciunt. fuerunt correcti: quos correcti fient maiores
tamen libri ex eis scribendi et secundum eos formandi. christi sunt fons vniuersi fluit riuus
 li expletorum. Si quod non fuerit primo bene purgatum: quos purgatum poterunt subdi-
 ti qui per vite imitatioes ex ipso fluit tamen riuus vniuersi dicitur singulari
 celo legitur iustissime iussisse ad correctiones istorum exemplariorum et fontium:
 corrigendo maxime scribas et phariseos. et platos simagoras. ipsis enim
 correctis remanentibus: non poterunt facilius subditi emendari. Pur huiusmodi
 vniuersi gregorius 2. mox in 9. super illo iob 1. filijs tuis et filiabus vestre-
 tib' et bibentibus vinum in domo fratris sui promogeniti: repete vester vehementer
 irruit a regione deserti et gressit 4. angulos domus: quae corruerit oppres-
 sit liberos tuos: et mortui sunt. Quod inquit a minoribus voluptuose agi-
 tur: maiorum disciplina cohibet. Cum enim maiores ipsi voluptati deser-
 uunt: minime minoribus laetantur frena laxant. Quis enim sub disciplina
 se restrictione retineat: quando et ipsi qui ius restrictionis accipiunt. sese volup-
 tatis relaxant. Dum quod filij in maioris fratris domo quiniat' pereunt: quae
 tunc quod nos hostis vehementer vires accipit: quando et ipsos qui pro custodia
 discipline plati sunt lenicie deseruie cognoscit. Tanto enim licentia ad
 ferendum occupat: quanto et hi qui intercedere pro culpa poterant vo-
 luptati vacant. Hec ille Agnoscentes quod deones quod in nullo strage po-
 terunt apud prociare carum fidelium: quod in ex parte platorum
 cum difficillimum sit et rarum non in precipuum sequi greges: quo per
 preceps suos videt passim sine timore preire pastores. Adeo ut mi-
 raculi loco habeat sub conditionis precepti: subiectum populum non
 perire. Scriptum est enim in figura Rumei xvi. quod factum est grande
 miraculum ut pereunte chore: filij eius non periret. Deo totum mali-
 cie sue conatum: intendit precipue ad subuersionem platorum. Quod admo-
 dum ad hoc tipice scribitur in primo regum xxxi. quod totum pondus prelii uer-
 sum est in saul. Et iterum in regum xxii et 2. parahpomeno xviii.
dirit rex sirie. in figura diaboli seruis suis. Non pugnabis quod
minime ut maiores: sed contra regem israhel tamen. Hic etiam loquens beatus

Sup ca 16 p
 4 in scilicet

Quod malum exemplum
 plati maxime nocet
 Quia et actus sunt
 omnibus aspiciunt

Quod singulariter
 corrigendi et emen-
 dandi sunt plati

Quod plati mala
 vita sua causa
 ditionis sunt subditis

bis gregori' xxxi moys ca' 21 sup i' job xxxi' **S**up ipz sonabit pax
 tra: vibrabit' hasta et clipe' Depe eni' gtingit' ut hi q' regedis alijs
 presunt tēptationū certamina foetora patiāt': q'ten' corpōaliū mōe
 bellozū dū dux ipē ad fugā vtit': resistens exerrit' q'stipata vna
 nimitas sine labōe dissipet' **E**t ille **E**t isto plato it' r' f' p'ma
 videt' turbulēcie causa oriri **E**t q' est colligit' q' p'u sit et de
 mēcie plenū. tāta hostiū vehemētia curūdato. et seuitia expe
 tito ad necē succurre. et amonitiōe cōtatūa. q' euasiōis et sa
 lutis psuade' p'ferri cū tanta de illi' ereptiōe salus gregi
 prouētūa speret': tāta de illi' iteitu p'dicio timeat'

**Capitulum xxi^m De inquietudine prelatu
 re propter occupationes externas**

I **S**crūdo ista turbulēcie inquietudo platis prouēit occasi
 occasiōe **O**ccupatiōis ex'ne **C**onstat eni' plationis
 officia sine tēpōaliū rerū occupatiōe dispēsai nō
 posse **S** ipē cure t'paliū rerū dū mēte p' diūsa dis
 trahūt: quietā eē i' se nūme p'mittūt **V**n' egypt'
 qu' mūdū h' et rerū mūdialiū curatores **P**ut exodi vii lecti
moys ca' 21. aliud h' musca nimis insolēs et i'quietū aūal. ni
 si insolētes curas t' desideriozū carnaliū **D**e quib' d' **E**tiā
Muste moziētes p'dūt suauitate vngētū: qz cogitatioēs sup
 flue q' assidue i' aūa carnalia cogitāte nascūt' et deficiūt: eā
 suauitate q' vnusquisq' it' r' f' p' spm vnet' est p'dūt: qm ille
 g'ritate ei' p'stūi nō p'mittūt **E**gypt' q' muscis p'unt' q' corda
 eozū q' dispēsandis rebus mūdi insuiūt: curarū suarū i'quietu
 dinib' ferūt' **I**n hac aut' curarū distractiōe magna valde aū
 p'icula incūbūt **Q**uo eni' i' t'reis rebus est cura distensioz: eo aū
 mltiplicia' insidiat' imicus **Q**ua p'p' 2° li moys ca' 29° **D**icit
 bis gregori' q' ois q' dispēsandi reb' t'reis p'sidz: occulti hostis
 iaculis lat' patz **N**onnulla eni' p'uidēs agē nūt': et sepe dum
 caut' futūa p'uidz: it'caut' dāpna p'ntia neq'q' vidz **D**epe dum
 p'ntib' i'vigilat: ad futūa p'uidēda dormitat **D**epe dū aliqua
 torpēs agit: q' v'igilat' agenda sūt negligūt **D**epe dū plus i'usta
 v'igilatē se i' actiōe exhibz: ipā actiōis i'quietudie rebus s'bdinā
 peius noz **A**liqñ aut' lictue modū ponē hūt' s' onere dispē
 satiois exigēte silere prohibet' **A**liqñ dū nimia se censura res
 trigit: taz etiā q' loqui debuit **A**liqñ ad i'ferēda nūcia dū
 se laci' relaxat: dicit etiā q' loqui nō debuit **P**olerūq' aut' tū
 tis cogitationū voluminib' i'plicat': ut ipā ferre vix vale

Quod i' occupatiōe
 oib' actis latet mlti
 plex occasio tēpta
 tionū et malozum
 et q'susiois aūe

at. q̄ intra se peruidetur: et cū nichil ope faciat: s̄b magno cordis sui p̄o-
 dere vehemēt̄ insudat. Quia enī dura sunt q̄ apud semip̄s int̄ patitur:
 quietus foras ociosus lassatur. plerūq̄ enī quasi vētūa aīm̄ aspicit:
 totūq̄ q̄t̄ her̄ int̄tendit. p̄oīt̄ magnūq̄ ardor̄ int̄tēōis ei se miserit:
 sopor fugit. nor̄ ī diē v̄it̄: et cū queta foras mēbra l̄cūlus teneat:
 int̄ magnis clamorib̄ ī cordis foro litigat. Et fit plerūq̄ ut nulla
 eueniat q̄ p̄uidēt̄: totūq̄ illa cogitatio. q̄ diu se plēa itentione
 parauerit: repētē vacua requiescat. Tanto aut̄ lōḡius mēs a ne-
 cessario cessat: q̄to tania lan̄ cogitat. Hec ille. Et quib̄ p̄z quō
 curarū terrenarū sollicitudinibus itetas platorū mēt̄es. malig-
 ni spūs dūmō illicito ope. mō sup̄flua locutiōe. mō d̄ordinata co-
 gitatiōe vastāt. a sui cōfideatiōe alienāt. ut quasi velatis oculis
 et a p̄riorū p̄iculatorū ḡteplatiōe obruāt̄. eo dāpnā q̄ de sem̄ sp̄s
 patiant̄ nesciāt: quo q̄t̄ erga aliena atq̄ ext̄na fortiori q̄m̄ decet
 studio elaborāt. Per ista apud negligēt̄es platos fieri mirādū
 valde est cū est apud sc̄os et studiosos p̄ositos s̄m̄ Gregor̄ vbi d̄.
 Plerūq̄ q̄nis eorū mēs ad utraq̄ sollet̄. iungit̄. magnūq̄ et erga
 se et erga ea q̄ sibi ḡmissa sūt circūsp̄ctiōib̄ vacet: nichilomin̄
 tū repētino turbata cuiuslib̄ cause emergēt̄is articulo ita in-
 p̄reps rapit̄: ut ab ea s̄bito cūcte circūsp̄ctiōes ei obruāt̄. Sic
 q̄ occupatio ext̄nōrū īcautos platos nō solū īquietos et turbidos:
 verū etiā a cogitatiōe sui et p̄uisiōe n̄cīa sp̄ualium rerū ignaros
 reddit et cecos. Quia iuxta Gregor̄ xxv mox ca. a b dū apposita
 inressant̄ nos n̄cīa occupāt: a cōsiderādis nosm̄ ip̄s mēt̄is
 n̄re oculū declināt. In istis nāq̄ visibilib̄ q̄ ituem̄ cor nostrum
 extra se sp̄git̄: et quid de se agat̄ mirisec̄ obliuiscit̄: dū ext̄ri-
 secus occupat̄. Et ideo sicut id̄ Gregor̄ ait p̄mi p̄astoralū ca. f. dū
 sic occupator mēs p̄ insolentē curā foras trahit̄: a timōis timi-
 soliditate vacuat̄. sicut ī ext̄riorū dispōe sollicita et sui solūmō
 ignara: sicut m̄lta cogitāe se nesciens. Quā cū plusq̄ n̄cīe ē se
 ext̄riorib̄ implicat: quasi occupat̄ ī innē obliuiscit̄ q̄ t̄debit̄:
 ita ut a studio sue t̄quifitiōis aliena. ne ip̄a quid q̄ patit̄ dāp-
 na cōsideret: et p̄ q̄ta deliquit̄ ignoret. Hec ille. Sic sic turbato.
 sic cecato. sic timōe diuino vacuato dū a nullo resistit̄: quid
 restat nisi ut vesania cecē mēt̄is ausu p̄cipiti ī oē malū p̄ferat̄.
 Nā tālib̄ platus s̄m̄ Gregor̄ xxv mox ca. v. b. Sp̄ctis foris mē-
 tib̄ ad sem̄ ip̄os rediē difficile est: q̄ p̄uua it̄m̄ca semel cap-
 tos tāto delat̄ibilit̄ tenet: q̄to ī eis q̄t̄ oē q̄d̄ libuerit̄ licet. Nullū
 quippe eis murus discipline obuiat̄ q̄ cōstringat̄: n̄lla retributi-

Quod etiā facti
 viri ī occupatiōib̄
 ext̄nis p̄ cōfideati
 onē delinquant

Quod occupatio
 distrahit aīas et
 cecat a cogitatiōe
 et cōfideatiōe sui sp̄s

Quod occupatio
 ext̄na mēt̄e id̄u-
 rat et īsensibilem
 reddit

Quod occupatio
 nō sinit mēt̄e rediē
 ad sem̄ ip̄os. Et q̄
 h̄c̄ platiōe dunt
 ī omne malū

omnis spiritus pena que creat: sed clausis oculis coedis eo precipitatus et infinis que
 obscurat a a sumis? et tanto securius mala temporalia penetrant quanto durius
 bona eterna despicant. **Hec et cetera.** Nunc attende lector ex his premissis in occupa-
 tione platorum periculis. quoniam pium sit et omni miseratione plenum sic procurari
 tunc homines licet platum velut aciem etiam fenestri ut ebrietate prophetu. quem
 videres ignarum aut oblitum sui ferri in precipitium. retinere ammonere.
 et ex caritative metis humanitate pie corripiendo a periculo acie retrahere
 et auisare: et ad rectam et tutam vitam viam per viribus ducere et reuocare.

Capitulum xxvii. Quod plati communiter faciunt iudicium iudicium et insidiam subditorum

Quoniam ista turbulencia inquietudo platis prouocatur occasione
 insidianois humane prelatio enim ut quidam ait. oes adu-
 lant: oes iudicium familie est enim subditis suorum carperet
 facta et iudicium maiorum. **in d. b. s. Fre xxv mox ca.**
16 c. coe i subditis ee malu. ut rectorum suorum actiones iudicent:

et si ipos regimine tenere contigerit. se potuisse acie melius putent
 Et tunc nonnumquam contigit ut is que subiectus est. hoc cum plati fuerit faciat:
 quod dudum fieri subiectus arguebat: et pro eo que illa que iudicauerunt
 preterat: saltem que iudicauerunt erubescat. **Hic ille ad positum tunc rariet**
 ad platum subiectis sine fides et vera dilectio. **Prout inuit. Quidam**
 libro per methaniff dicit. **Non bene** queniunt nisi in una sede morantur ma-
 iestas et amor. **Quasi dicit. Difficile** est ut multum excellentem amorem et
 non invidia comitet. **Et hoc etiam inuit b. s. iheronim** scribens ad
 saluina de morte nebradii. **Difficile** inquit factum est gloriam virtute
 superare. et ab his diligi. quod preteris. **Huiusmodi autem iudicium siue inuocis**

**Quo sepe que suos
 platos reprehendit
 plati facti penus
 faciunt**

**Quo pro tria p.
 lati sunt subiectis
 communiter exosi**

**Quo supbia et
 contumacia subditorum
 sunt fauores platis**

**Quo tria mala
 supbie platorum odi-
 osos eos faciunt sub-
 iectis**

triplex videtur esse tuorum elationis proprie causa scilicet. **Tumor elationis**
Terror cohibitionis **Terror interpretatio** **Tumor elationis** **Terror cohibitionis**
Terror interpretatio **Tumor elationis** **Terror cohibitionis** **Terror interpretatio**
 nis. **Comune** est enim platis ut cum se super
 cetos eleuatos aspiciunt altiora de se que debeant sentiant. et per melius
 suis ad honore culmen se prouectos credant: quibus debeant conuincere
 ter loqui. **Et hac autem elatione tuorum tria communiter mala comitantur.**
 que platis subditis exosos faciunt et infestos scilicet. **Usurpatione preiudicialis**
Exacerbatione litigialis **Derogatione iudicialis** **Usurpatione preiudicialis**
Exacerbatione litigialis **Derogatione iudicialis** **Usurpatione preiudicialis**
Exacerbatione litigialis **Derogatione iudicialis** **Usurpatione preiudicialis**
 platis sibi sibi esse videt posse que accipit:
 etiam licere sibi quepta cuncta que sibi
 unde sepe euenit ut subiectis que despicit et sui comparatione quasi pro
 nichilo ducit: inuidiosus fiat: iura eorum et res inuadat et sic oia
 quorum dispensator ad utilitatem aliorum constitutus est sibi per potentiam

vendicat: ut vix rogat in pnis rebus de omni huilib' nisi
 cu grauitate quasi de pno petere' nra' gredat: si quid tratu' apud
 que' pua' ut i coi' accomodū videat sibi att' hat: et nisi p' tu' et qualis
 sibi placuerit alijs p' mittat Tales sūt plati q' seipos magis q' sbiet
 tos diligūt: sibi largi et p' m: alio' rigidi et pci Quales eant et
 sunt pastores illi quos i ezechiele ca' xxxviii' dno resp'ndit eo q' pascent
 sempios lat' mst' gmedebatis et lamis coopererebamin' et q' crassa' eant
 occidebant: gregē aut' meū nō pascebatis Tales sūt q' iuxta Amos p' heta
 ca' 6' gmedūt agnū de grege et vitulū de armēro. libetes i phialis vint: et
 nichil patiūt sup' gtrihoe ioseph. nec intelligūt sup' egenū et paup' Ta
 les alijs sepe ex potēte p' sūptione iuriosi g' sūt. **Ps** h' x' dauid regis.
 qui p' sup' bā potētiā vrie militis sui fidelissimi vxore' abstulit. ipsūq'
 occidit ut h' y **reg' reg' xi** **ps** de i' smitis regib' et tirānis q' ex sup' bā
 ad dilatādā rōnatiōē suā. aliorū bona iura et regna iuaferūt. Sicut
 fecerūt nūn' curus. alexand' anthioch' et popul' roman' **ps** i regib'
 et p'ncipib' iudeorū et catholicorū qui p' p' nā sua a s'ns et iustis cor:
 repti dū ex sup' bā v'cūdiā dignā nequibat' sufferre: illos potius
 occiderūt. **Secūdo** exacerbatō iurialis. Dū enī plati ex sup' bā. suā
 suāz volūtatez se volūt' statuere. et suo sensu t'p' saniori iherere.
 aliorū velut viliū et insipietū v'ba p' suasiones et g'ilia g' tepnetes.
 efficiūt g'entiosi dū nō se alios sibi i oib' p'nt h'c' addere aut g' sentientes. Et
 hoc est qd' **Gregorius d' 27' mox ca' xx' c' q' i** sup' bo plati. mox mēis
 trāquillitas i vā v'it: q' dū cūctos despicit dū sensū vitāz om' sine
 modēatione resp'ndit: t'āto irrefrenat' se i iracūdiā dilatat. q' to
 eos qui sibi g'missi sūt esse sibi met' i d'ictos putāt. **hec ille** Et ex isto
 se apud sup'bos litigia et dissentiōes oriūt. prout scribit' p' **xi**
 p' m' sup'bos se sūt iurgia. Et iterū p' **xi** **ps** vbi fūit sup'bia
 ibi et g'umelia. Talis aut' plati sic iracūd' et ferus i v'bis. odi:
 bilis v'qz fit s'bdins. **Quēadmodū** h' p'rou' xv' s'imo mollis
 frāgit i vā s'imo dur' ex'itit furorēz sic eā **ix' d'** q' temerarius i
 v'bo odibilis e'it. Et iterū eiusd' xv' **ps** Est odibilis q' procar' est ad lo:
 quē dū. **Tercio** derogatio i'ficialis. Quia enī sup'bia mat' est
 detractionis. Rā sup' dū aliorū bona carpit i'frit et minuit: q' si
 de alieno dāpno diuitē. de alieno malo bonū se face' q'rit. Ideo
 plati q' eorū v'bis nō g'tradit' t'āto sepi' eorū q's sibi male m:
 clinatos suspiciāt. vite et v'bis vehemē' detrahūt: q'nto sibi h'
 ex officij auctōitate stulte licē p' sumit. **Vn' d' Gregor' i mox**
 p' sup'borū mēs se ad i'rogādas g'uelias est valida: ad tolerā:
 das i'firma: ad latēscēdos i'firma i'port una: ad obediedū pigra

R
Quod plati sepe
sūt alijs p'udicia
les et sempios q'
retes et sbout' duri

S
Quod plati hūli
dates i sensu suo se
pe sūt g'entiosi et
iracudi g' tepnetes
alios

T
Quod sup'bia est
g'entiosa et g'tume
liosa

V
Quod sup'bia pla
tozu et aliorū est in
iu'iosa et mater
detractionis

Quod supba duricia platorū est qdā tyrānidis odibilis subiectis

et ad ea q̄ facit delz ignara et p̄ualet ignara: ad ea aut̄ q̄ nec facere delz n̄ p̄ualet parata. Ecce ista sūt tria p̄comitātia tūore ī p̄elatis. **W**que ut d̄ em̄ x̄. Odibilis corā deo et hoīb̄ est eorū supbia. Et ip̄i sub s̄ditio r̄ddūt̄ in se et exosi: et ex̄ sequēt̄ eorū t̄sidia. et odiose machinatiōib̄ ex̄p̄ōit̄ et suspecti. Dicit quidā sapiēs ait Absit apud quēpiā illū eē tutū: apud a quo nichil est tutū. **S**ā p̄t̄ ab usum potētie ī supbiā. ip̄i plati ī qdā tyrānidē s̄ditio gūtūt̄. **P**erout b̄s̄ trē x̄v mox̄ ca 13. Declarat scribēs sup̄ illo elephe themāthis. **J**ob xv. Numerus ānozū incertus est tyrānidis eius. **S**ū aut̄ supbiā imp̄i tyrānidē vocat. **P**er̄ie em̄ tirān̄ d̄: q̄ ī cōi re publica nō iure p̄ticipat̄. **S**z sciend̄ est q̄ oīs supb̄ iuxta modū p̄riū tyrānidē exeret. **S**ā nōnūq̄ aliū ī re publica p̄ acceptā dignitatis potētiā alius ī prouicia alius ī ciuitate. aliū ī domo p̄ria. aliū p̄ latērem nequitā hoc exeret apud se ī cogitatiōe sua: nec ituet̄ d̄ns q̄tū quisq̄ malū valeat facē: s̄z q̄tū velit. Et cū deest p̄tās foīs. apud se tyrann̄ est cui dn̄atur iniquitas int̄: q̄ et si exterius nō afflit̄ sit proximos: intr̄secus t̄n̄ h̄re p̄tāte appetit ut affligat. **H** ille **Capitulum vicesimum tertium. Quod triplici fomite surgit subditio rancor ex terrore in prelatos**

A **S**cūdo p̄ticipalit̄ causa iuoris et displicētie s̄ditiozū ad suos platos videt̄ esse. **T**error cohibitiōis. **H**ic aut̄ ex tripl̄ici p̄t̄ occasiōe fomite et matēriam odii ī platos ḡn̄it̄ scilicet ex **I**nclinatiōe natūali. **P**rimo **P**receptione imperiali. **D**enegatiōe irrationali. **E**x **I**nclinatiōe natūali. **N**atūale em̄ hōi est fugē et odiē s̄bjectionem amāe et q̄rere libertatē qua nichil est ī hac vita hūano affectū gratius et desiderabilius. Et hic affect̄ cōitari videt̄ natūalē illam libertatē īcogitabile hūane voluntatis. **Q**ue eīd̄ gradūo ḡcreata et īnata tāq̄ qdā cōnatiōē est natūale et tāq̄ īstrumētū eligēdi aut̄ refutandi h̄ aut̄ illud. **P**erout de hac libertate loquēs b̄s̄ b̄nard̄ sup̄ cantica. **A**rbitriū māq̄ libertas est plane dominiū qdā p̄fulgēs tāq̄ cōma ī auro. Et hac nēpe test̄ illi int̄ bonū et malū. nec nō int̄ vitā et mortē s̄z nichil om̄iū int̄ lucem et t̄n̄bras et cognitiō iudicij et optio eligēdi. **H** ille. Et hac libertate aut̄ ḡsequēt̄ īesse videt̄ hōi natūalit̄ etiā affectio et inclinatio quod liberit̄ ext̄r̄sec̄ faciendi et dimittēdi adeo magna et fortis ut legam̄ ab īm̄tio pro hac t̄nēda acquirēda et recuperēda libertate. coep̄et oīa q̄ nūdi sunt̄ exposuisse hoīes usq̄ ad p̄icula exp̄iriētie extreme miserie dum h̄ac h̄re potuissent. **H**ec etiā adhuc natūalit̄ adeo dulcis est hoīb̄

Quod natūalit̄ hō fugit s̄bjectionē odico supbā dn̄atiōem. **D**e nobili libtate voluntatis hūane īcogibilem.

Quod oēs creaturē sensibiles p̄cipue hoīmines querūt et tuēt̄ libertatem.

simul et bestis ut potius velint victu vilissimo sustentari arbitrio libere p[ro]p[ri]e
 voluntatis q[uam] i[m]pugnari delicijs et timor[ibus] ac uigilo s[er]uasse aliens. Ita ut iuxta
 ysaia i[n] fabula muris felicitate metu no[n] putet dulce s[ed] bonu[m] et nulla
 eis sit qua[m] timor obnubet sine voluptas Volentes potius voluntate
 sua corrode fabas q[uam] i[n] delicijs i[m]p[er]io alio[rum] cura p[ro]p[ri]e rodi. Et har
 affectione ho[m]i[n]u[m] naturalit[er]. q[uod] uis religioso p[ro]p[ri]e dei timor[ibus] ex p[ro]p[ri]a electi
 one ad obediencia[m] resignato. graue tu[m] est o[mn]i lib[er]tate p[ri]uari. cogi i[m]p[er]i
 is et i[n] ea q[ue] nolunt uolenta coactione compelli. Nobilis est g[ra]tudo i[n] homo
 rationalis s[ed] seneca qui dicit se se[m]p[er] ponit q[uod] trahi patiat[ur]. hoc est po
 tius uelut et possit ad id q[uod] faciendu[m] est siue dimittendu[m] p[ro]uocari
 precibus et roge p[er]suadei q[uam] i[n] dicta p[re]ceptio[n]e compelli. Et hic est q[uod] o[mn]ibus
 maioribus qui nulla huius i[n] iungendis et prohibendis naturali ho[m]i[n]u[m] af
 fectione p[er] humanitate[m] et mansuetudine[m] mo[do] derunt. naturalit[er] q[uod] admo
 indignat[ur] s[er]uati et iudicant. et extrinsec[us] sileant: intrinsec[us] tu[m] ab eoru[m]
 reuerencia et dilicione fructescunt. Hic est q[uod] o[mn]is p[re]lat[us] auosus fratosus et
 i[m]p[er]iosus suis s[er]uatis q[uod] uis i[n] facie ei uoluntate i[n] corde tu[m] est exosus.
 et de illi s[er]uati co[n]suetudine s[er]uati q[uod] gaudet non q[uod] tristat. Per eni[m] i[n] hoc fal
 sit quod i[n] quoda[m] loco ait quidam q[uod] tunc metuit quisq[ue] perie petit

Ca[m] xxxiiii Quod duri et i[m]p[er]iosi p[re]lati co[n]t[ra] s[er]uatis suis
 subiectis odiosi. Et q[uod] talis i[m]p[er]iositas uenit ex supbia

Secundo ex terrore fomes odij s[er]uatis ad p[re]latos puenit
 occasionalit[er]. Ex p[re]ceptione i[m]p[er]iali. Pen[et] videlicet i[m]p[er]i p[re]
 lati ad s[er]uatos i[m]p[er]ando potius q[uam] p[er]suadendo loquuntur
 Quoadmodum arrogatib[us] mo[do]s est ut hu[m]ilib[us] s[er]uatis et
 auditoib[us] suis uerba sua no[n] p[ro]p[ri]e s[er]uatis s[ed] uix dedignat[ur].
 longe quippe se i[n] altu[m] positos estimant: et sup[er] eos audi
 toes suos quasi procedens doctrine r[ati]o[n]em uix de summo dignat[ur] i[n]cl
 nat. Tales s[un]t s[ed] Gregoriu[m] p[ri]m[us] mo[do] ca[us]a xv[us] qui i[n]ordinatum
 sibi a s[er]uatis metu exigit. q[uod] afflicto et fr[at]e auditoes suos magis
 districte corripit appetit: q[uod] blande refouit. Plus eni[m] studet ut mala
 oburgando increpet: q[uam] bona laudando confirmet. Superiores quippe se
 uidei desiderant: et magis claudet cu[m] eoru[m] anim[us] ira leuat q[uam] cum
 caritas exequat: s[ed] i[n] uenie[m] optat q[uod] i[n]crepando rigide feciant. Unde
 scriptu[m] est. In ore stulti u[er]ba sup[er]bie: q[uod] uidelicet p[ro]utere rigide fati
 s[ed] p[ro]p[ri]e hu[m]ilit[er] nescit. Et i[n] i[sa]ia ibi ca[us]a xvii[us] Arrogantes inquit v[er]bi
 da[m] admo[n]e delinquentes plaride nesciunt: nimio rigore usu p[er] i[n]u[er]tio
 nis i[n]uacudia[m] est recte agere effrenat. Ille i[n] p[ro]p[ri]a est bona que
 subditis i[n]gerit: i[m]p[er]ando potius q[uam] admo[n]edo ut consulendo dicunt:
 q[uod] ut dicitur est sibi nimis metu a s[er]uatis exigit: et timei potius q[uam]

D
 Quod o[mn]es ho[m]i[n]es et
 religiosi odiunt natura
 lit[er] i[m]p[er]iosos violen
 tia coactione et i[m]p[er]i
 osos p[re]latos

F
 Quod sup[er]bi et du
 ri p[re]lati uolunt potius
 corripere q[uam] lenire
 fieri q[uod] amari

Quod supbi plati
nesciunt humilit sed
quasi ex alto pape
et austeritate

inf co 24

Quod ho rāo bñ
facit q coact ut im
tus facit Et q dñi
iperositas odium
accēdit et obstātū
facit

Quod dure corrup
ti ad odiū et lenit
ad reuerēciā et a
mōz incitatur

Quod plati vba
sua pōderāe et dis
crete ac māsue
corripē q iurie ei
fues ut fulgūa fēiūt

Quod plati de se
ipz gsidēne ne aua
be corrupēdo ipse
frāuioza gmuttat

amai volūt De quibus iterū bñs Gre xam mox ca x i sine
dicit Hor hz pñi doctrina arrogāciū ut humilit nesciāt i ferre
qd docent: et recta q sapiūt recte ministrāe nō possint In vñs
enī eozū prodit q cū docēt i quodā sibi vidēt: sūmitatis culmine
residēt: eosq qd docēt ut loqe infra se positos velut i ymo rēpiciāt:
quibus nō gfulendo loq s; dominādo dignāt Recte aut de his per
phetā d; s; exchiel 24 Vos aut cū austeritate ipēabatis eis et cū potē
tia Cū austeritate enī et cū potētia iperāt: q sbditos suos nō tran
quille rōcinādo corrige: s; aspere iflectē dominādo festināt Hor ille
Et quia hō ut dñm est ex geneālū gdiuōe sue nobilitatis cogit et em
hi iperū violencia naturalit refugit Ideo s; gregorū i registro qd
volūtāe nō suscipit: gtrne nō dispōit vñ pñū qd mozdari exas
perādo et seuerū iperādo plati apud sbditos pñit est q illos ad
suū odiū uritat et incēdit et ipos etiā deliquētes nō ad emdationem
perahit: s; i i picipiū obstinatiois mittit s; s; gregorū x mox ca
A c Corrupti mēs repēte ad odiū pñit: si hāc imodeāta increpādo pñ
q; debuit addicit Et sicut philosoph; qdā ait ut h; dis xlv bñs Ienit
castigat reuerēciā exhib; castigātū: aspētatis aut nimie increpā
tione corrupt; nec increpātoez recipit nec salutē Qui enī peccātū
bus forsitan frīb; nō pie gpatēdo et gdescendo ad salutē gfulerū:
s; gtrpēdo pon; et abiciēdo solēt insultāe dicētes Recedite pollū
ti recedite nolite vos tāgē nolite nobiscū gmuniciāe Talis loquela
ut ait glosiosus iherō; sup illo ienue tvenoz 3 nō illuīnat rāum
nō sanat egrotū nō curat ifirmū: s; magis occidit at; i desperā
onē mittit Consultū q; plato est qm ipi i iurie graui ledunt
et tāgē ab alto vba crudelia ut fulgūa ferūt ut ait Qui diue
i de ponto epif A ioue pcuss; nō leue vuln; hab; Consultū nāq;
illi erit ut ipē an oīa iuxta monitioez calixti pape ca pōderes
dis l; ponderet s; mōes suos et qd sibi nō vult loqui: alit nō loq;
Vñ bñ sacra aut scriptūa Quod tibi nō vis fieri: alit ne facias
Nos māt kalixt; ipe indigē; ut aliqd maturū agam; Nō pñ
pitem; gfulia et opa nrā: neq; ordinatioez corrupam; s; si quis
quoquo mō laps; fuit: portem; eū et fratno corrupiam; affectu
sicut ait bñs apostol; Si pōcupat; fuit 27 Vit d; plat; ut ait gregor
ca i li de mōib; viciozū fugax s; pñit; ipe suozū Aliozū vero
neq; curiosus scrutator: neq; nimū acerbus rēphensor De s; Anū
m de frō ioseph; si iusto apli; irascit; volēs aliena coherē pccā: i
mittat grauiora Vñ s; senecā vbi b; oportunū est illi s; modēale
corrige: tāgē si ipē cotidie peccet Qdū port; peccādi: nō metum

fariat ut f^m Augustinu i 2ª regula si n^oitas disciplie moibus co-
 herendis d^ue illu q^uq^u v^oba d^ua spellat f^m seneca ubi b^o obnuza-
 tionu s^u aliqd benignitatis admiscat v^on sic f^m q^u aut leo eps dis-
 plo licet plus s^u c^otra corrigēdos agat benivolētia q^u senecitas: pl^o
 coheratio q^u amonitio: plus caritas q^u p^otas Et q^um f^m Seneca ubi b^o
 optinu est i h^o maioru sequi vestigia: si iusta p^ocesserit: oculos sup
 os ap^ociens i mōtes dirigat: quid circa h^o faciendū suo docuerint
 q^ue diligent attendat Consideret diligent quō scissim. et sumi enā
 erit doctōes & plati i corrigēdo s^uictos se humiliat. et v^oba mitigat. et
 cautissime fatagūt ne vborū nimia asperitate q^uo sanac desiderat ad ipa-
 tientia fractat Rā f^m Gregoriū xxij mox xvi c sepe quoda decenti
 moderamie suas culpas enā corā discipulis indicat: ut illi audie-
 tes discant. quō semz ipōs de suis actioib^u s^ubit^u deprehendat Tanta
 aut dispensatione se tēpeant: ut neq^u cū se erigūt m^otriser^u rigidi sūt
 sint: neq^u rursum cū se humiliat extriser^u remissi sūt sint: quia et in dis-
 ciplina humilitatē custodiūt: et i humilitate disciplina Paul^u discipli-
 nā tenuit cū chorinthiis dicit Cū sit m^o vos zelus et g^ontio: nonne
 carnales estis. et f^m hoies ambulatis? h^o humilitatē i disciplina nō pdidit:
 quia deprecando p^omisit dices Obsecro vos frēs p^o m^oaz dei ut idipm
 dicatis oēs: et nō sint i vob^u scisinata Rursum humilitatē tenuit: cū
 eis chorinthiis loquēs paulo lat^u fortasse q^u voluerat semz ipsum
 reprehendit dices fact^u sū insipies h^o disciplina i hac humilitate nō
 pdidit: q^u illis adiunxit Vos me coegit^u Her ille

**Ca^m xxxv^m Quod cū summa humilitate et mansuetu-
 dine sancti corripere consueverunt et rogando**

Quā mansuete aut et q^um modeste cū humilitate omi obse-
 crādo pon^u q^u senec^u iuehendo sūt doctōes et prelati ad
 suos s^uditos corripēdos veniāt b^o gre^o paulo an i eod^u ca^o
 q^u quo b^o gre^o c^ons^u apti ad eos chorinthios ondit Recesse est
 inquit ut caute videam^u q^u p^oduatōes iusti i ipis q^uo corri-
 pūt cū q^u p^ote alia fortasse aliqd b^oe op^ontiois iueniūt: ad ead^u obnuza-
 tiois v^oba cū q^unta dispensatioe descendt Ecce paul^u chorinthios docēs
 q^u eos i culpa diuisiois aspiciēs: exorsus est dices Grās ago deo meo
 s^u pro vobis i grā dei q^u data est vobis i x^opo ihu: q^u i oib^u diuites sūt
 estis i illo multū p^oro laudant: q^u i x^opo diuites i oib^u dixit Et ecce
 adhuc blādimēta multiplicat dices In oī v^obo et scā: sicut testimoni-
 ū x^opi g^ofirmatū est i vobis Testimoniu x^opi g^ofirmatū est i vobis. dix-
 it ac si ope p^ocessissent: quod doctrina diducant Et mox i laudis cō-
 firmatioe s^ubit Ita ut nichil vobis desit i ulla grā: expectatibus

T

M

**De benivolētia ser-
 uanda i coarptione
 ex^o s^oscu se humilitate
 atq^u corā subditis**

R

**Quo facti viri in
 corripēdo sūt hū-
 militate i auctoritate
 et econuerso**

Q

reuelationē dñi nr̄i ih̄u xp̄i **Quæso te paulē istis tot fruōib̄ n̄a quo tēdē**
 tendas ismua **Et ecce paulo post sequit̄** **Obsecro vos fr̄es p̄ m̄as dñi**
 dei nr̄i ih̄u xp̄i ut idip̄s dicatis oēs: et nō sint ī vobis scismata **Di-**
 nificatū est enī m̄ de vobis fr̄es ab his q̄ sūt cloes: qz ḡtentioēs m̄
 vos sūt **De quib̄ ḡtentioib̄ paul̄ s̄d̄idit dīcēs** **Cū enī sit m̄ vos ḡ-**
 lus et ḡtentio: nōne carnales estis et s̄m̄ hoīz ambulatis? **Ecce quō-**
 laudib̄ ad apta cor̄ptiois v̄ba descendit: ecce ī corde audietū q̄ bla-
 da fauōis manu. v̄a districte īcrepatiois p̄romerūt aperuit **Per-**
 nāqz sup̄borū brachia p̄ blādimētorū m̄cula studuit religāe: ut
 post modū potuisset vuln̄ sup̄bie ferro cor̄ptiois incidē **Erant**
 proficō ī chor̄th̄is et qui laudāi debuissent: et qui arq̄ui **Per-**
 itaqz medic̄ pā sana mēbra q̄ circa vuln̄ eant laudādo palpa-
 uit: et post modū putridū sinū vuln̄is ferēdo trāssit **Hec ille**
 et ī plurib̄ alijs locis idē b̄tissim̄ apto. quos amōnē debuit: depre-
 cando potī q̄ accubi ferēdo cor̄xit. p̄ns v̄nqz plāns q̄ tribuō
 quō pietate pot̄ et m̄asuetudīe: qm̄ sc̄uitate aut aī turb̄e ḡm̄
 sos sibi em̄dāe ḡsuefrāt **Quā de h̄om̄z oīs creatōe b̄ndō d̄ sapie-**
tiā **Tu dñator v̄tutis cū trāquillitate iudicās: et cū magna reue-**
 rencia dispoīs nos **Et iterū de dñō ih̄u ysaias cā xlii** **In v̄itate**
 inq̄t educt̄ iudiciū: et nō eī tristis neqz turbulent̄ **Quia sicut**
 dicit plato p̄hs dīuin̄ **Cū ī s̄iectos p̄ns seuit: idē est arsi tute**
 pupillū p̄sequat̄? ut eū suo mucrone īcūdes: ob cuī defensionē
 ab eod̄ gla dīu tibi traditū accepisti **Quā enā bōa ad q̄ s̄ditos v̄-**
 tus prouehē n̄it̄: suadēdo potī et dēp̄cando qm̄ īperādo illis m̄n̄
 trāe tonet̄ **Quā sicut ait seneca ī lī de moib̄** **facilius penetrāt v̄ba ī**
 molliā vad̄t **Quæst̄** **Venerābilis ille Gregōri nazāzen̄ ī apollōnetico**
 suo **Ad opoz̄t̄ iqt̄ vi ut n̄citate astrigē s̄ rōe et v̄te c̄r̄phis suadēz**
 eo q̄ oē quicq̄ extorq̄t̄ iūris? cū eo qd̄ tyrānicū est videt̄: n̄ p̄senc̄
 rāe qd̄ p̄t̄ **Sic de morte b̄e maie memoie theodosij īp̄catoris scrib̄**
 b̄is **Ambz** **Quod cū h̄ret sup̄ oēs pt̄tē: quasi parēs expostulāe**
 malebat: q̄ quasi iudex p̄mie **Qui b̄n̄ficiū se putabat accepisse:**
 cū rogāet̄ ignoscē **Vincē enī volebat nō plactē: qz nūqz veniā**
 ti negāuit ḡ silenti negaret **Qui tūc eāt p̄ior v̄cē: cū fuisset ḡm̄**
 tio maior iracūdiē **Qui tāta v̄cūdiā egit īp̄eū: ut mallet sibi**
 hoīes religioē q̄ timōe astrigē **Hec Ambz** **Quā videt̄ itelligit̄**
 se p̄iceps iste: quod v̄tinā p̄lati nr̄i sp̄uales prudēt̄ aduertāt et
 memōit̄ teneāt. qui sibi ḡmiss̄ **Imād̄ sup̄ cārica s̄ 23 s̄ volūt̄**
 eē formidini v̄tilitati r̄o raro: qd̄ infert seneca de huiusmodi
 formidie epta ad luciliū c̄v **Timei inq̄t tā domi molestū q̄**

Quod plat̄ dēp̄-
cādo potī q̄ r̄uchē
do cor̄p̄e d̄z **Et q̄**
turpis sit plato se-
uicia ī s̄iectos

Quod plat̄ pon̄
rōe q̄ coactioē s̄ re-
gere d̄z s̄iectos et
facilit̄ idulgere

fois: tã a se seruis q̄ a libas Nulli nō ad nocendū: sans viriū est ad-
 dite nūc. q̄ q̄ timet: timet Nemo potuit terribilis ee secure Cotēpt⁹
 illi sup̄ et Et iterū **De Veneta plam⁹ i h^o 2°** ad nouatū de ira-
 cūdia Quid est mgt. q̄ si i auctōes redūdat timor? nec quisq̄
 metuit ip̄e secur⁹? Occurrit h^o loco tibi labeianus ille versus.
 qui medio ciuili bello i theatro duct⁹ totū i se populū nō alit⁹
 querit: q̄ si massa eet vox a superis **Necesse est multos timeat: quē**
 nlla timēt Ita natūa cōstituit: ut quicq̄ alieno metu magnū
 est: a suo nō vacet **Leoni ecce pauida sūt: ad leuissimos pectora tar-**
tus Acerrimas scās: umbra et vox et odor isolit⁹ exagitat Quicq̄
 dēret: et trepidat **Nō est q̄ quāc̄ gremiscat quis sapiēs timeri**
hec ille hys moit⁹ prudēs quisq̄ plat⁹ amōz sibi pot⁹ p̄ māfuetu-
dmē studeat osiliare suozū: qm̄ rictōe nimis timōz iherere scēs
 sibi fero et ip̄erioso. nūq̄ posse a s̄bditis apli⁹ certā stae fidē aut
 dilcōnē ex corde seruari. q̄ cōit habeat⁹ i veritate ad duos do-
 minos ab ip̄is seruis **Quozū ad dn̄os ex ip̄o nō fides et amor**
quales sint **Galterus i alexādreide li^o octauo** ex relatiōe legati
 s̄vitatū. ad alexandēū magnū declarat ita dicit **Esse caue tibi**
ne credas quos vincis amicos **Ante scāt stellas tellus septēs coronas**
Abluet ocean⁹ et suū piscis amabit **Quā serua ad dn̄m sāt veri nex⁹**
amōis **Int⁹ eos nulla gcordia nā hys extra** **Por̄ ptendat⁹ odio** **q̄**
q̄t⁹ int⁹ p̄are vult⁹ hys agitāt p̄cordia bellū **Ecce ista est pax ista**
fides ista dilectio ista s̄bditorū ad dn̄os platos et ip̄eriosos suos q̄b⁹
 tū fois et iclināt et obtēpēant: quos sibi iminētes silent⁹ venēant⁹
 et portāt **Int⁹ timōz eius qui oīa portat v̄bo v̄tutis sue. et p̄cā nos-**
 tra ip̄e ptulit i corpōe suo sup̄ lignū **p̄ 2° ffacit⁹ q̄ plan tales**
 meo vidē pro p̄are et securitate sua cauti⁹ si gformaret se i aliq̄ alex-
 andro magno. q̄ gcalio m̄grū sui aristotelis prout de eo iterū scrib⁹
Galter⁹ i alexdreide li^o 2° q̄s magn⁹ robōe vicit **Int⁹ amōe sibi n⁹**
dur⁹ eis n⁹ auarus **Exactor captos p̄cibus gratisq̄ remisit**

Quod plati volen-
tes fieri pot⁹ p̄ amā-
se fut suscipi et m̄-
quam serui

Quod nūq̄ est cta
fides aut amōz sub
ditoz ad duos p̄
latos seu dn̄os

Capitulu^m xxvi^m Quomodo prelati graues ad
necia ministranda odiosi fiunt

Utrius p̄ frōz fomes odij et rancōis s̄bditis ad platos
 prouenit occasionalit⁹ nō nūq̄ ex denegatione irra-
 onabili qm̄ videlicet s̄bdit⁹ s̄bditis q̄ postulāt necessariā
 denegāt ut si gredēt q̄ postulāt. tāta hoc grauitate
 tantis p̄cib⁹ postulati faciūt: ut dn̄e ex gressu dono
 p̄ ip̄etradi difficultatē. grāz pdāt **Qui tales sūt sua p̄ria pos-**
 tulantib⁹: quid eēt si de suo p̄rio aliq̄ petent⁹ Deberēt plati

attendē q̄ res quarū ip̄i am̄nistratioz dūtatur accipiūt p̄rimonū
 sunt xp̄i. et ī cōi vita xp̄o famulantiū: quib̄ dā nōlla postulata. ut sub
 trahūt ut nō. quō et q̄n deberet tribuūt: rapinā gmittūt faciūt et sibi
 melius de m̄niona iūq̄tatis amicos: ex fidei et benigna distibutioē
 tpaliū fructū sibi p̄parātes sempiternos s̄o cū plato sufficē d̄z ut s̄b̄ictis
 pro facultate rerū et circūstātijs p̄sonarū nō tribuat et se beneficū
 exhibeat: nisi etiā ip̄a nōtia et b̄nificia oportuna pro tpe et q̄tūa p̄
 admodū am̄nistrat diligēt attendat ip̄i ī distibutioē rerū tria q̄st
 rāe debz quatuor ex ead̄ nō odiū s̄ q̄rās apud deū et hōies mereat ut
 uidelicet q̄ que oportz dispenset. **¶** Q̄mo q̄ plato ī distibutioē rerū

¶
De tribus obfuād
ī distibutioē ne
cessarioz

¶
Quod liberalit̄ et
sine tristitia ē distri
butio nōtioz et ois
elemosina faciēda

¶
Quod maxie pla
tus d̄z sine tristi
cia ē liberalis

liberalit̄ sine tristitatioē ad q̄quēdā sibi dei et hōiz grās et iūm
 celeriter sine dilatioē cū at̄ iudiciā fugiēdā sollicitat̄ d̄z ut
 equalit̄ sine exceptione singulis q̄ oportz am̄nistrat

liberalit̄ sine tristitatioē Quicūq̄ etiā ḡmissionē accipiūt dispensandi
 s̄b̄ res necessarias p̄uide dūt ut liberalit̄ h̄ faciāt et sine tristitatioē
 ut murmure sui ut aliozū **¶** Scriptū est enī **¶** Eccl̄ iiii. declina paup̄i
 aureē tuā sine tristitia **¶** Et iterū eiusd̄ xviii. In oī dato nō des tris
 ticiā vult. Quia prauū cordis est ī am̄nistrādo nōtia ut ex tristitia
 dāe ut p̄ grauitatē alijs tristitia gnare sicut d̄ **¶** Eccl̄ xxxvi. Cor san
 nū dabit tristitia et hō perit resistat illi. **¶** Maxie t̄n plato des ē
 sine tristitia liberalem Quia ut scribit **¶** Gregoriū ī regisro suo seru
 do suo dei. de mariano ep̄o cā. xxxv. nō illi sufficiat lēo sola et ozo
 ut remot̄ studeat sedē: et de manu m̄ine fructificāe **¶** In largim̄
 manū habeat necessitatē patientib̄ gcurrat: alienā iopnā suam
 credat: q̄ si h̄ nō h̄ vacuū pastoris nō h̄ tenz debz aut ē libera
 lis sine tristitia ut tristitatioē plato sicut scriptū est n̄ ad cho. i.
 nō quasi ex tristitia aut necessitate. **¶** Sine etiā grauedie et mur
 mure sicut ymo min̄ q̄ alij officiales de quib̄ **¶** Augustin̄ ī regu
 la sua 2^a dicit **¶** Quod sine qui cellaio sine q̄ vestib̄ sine q̄ codicib̄
 p̄ponūt sine murmure seruiāt s̄b̄ suis

**Capitulū xxvii^m Quod liberalitas prelan vel ru
 inslibet alterius dispensatoris debet habere tria**

¶ Et aut̄ liberalitas plati sine cuiuslibz alteri hōis
 dispesatoris sine b̄nifici ut verā sit et nobilis debz h̄re
 tria **¶** hilaritatē ī vultu **¶** Hec tria si liberalitate pla
gratiositatē ī affatu **¶** si conmutata fuerūt: q̄ran
humilitatē ī gestu **¶** osū illū et amabile officiat̄
 quia sine his etiā q̄cūq̄ p̄stiterit: n̄ laude apud hōies n̄ grās h̄re
 habeat q̄ plato ī ministrādo s̄b̄ suis hilaritatē ī vultu sine

¶

aspectu ut quotiescūq; expostulat a frīb' cede illis qd' dāe ut pmittere
 disciplina nō prohibet. et recipē ut h're nātās vrgēt uel vītās siva-
 det: misereat illis ī hilaitate iuxta aptm ad romanos xxxviii ondes
 se illis hilait' exē et ne sapie sapie v'ut sit ī oī tpe et p'cipue ī tali
 oportunitate exercecede cāitās hilais vult' eius ut h're eccl' xvi h'p
 enū valde refrigeratiū et suave est ipis s'bditis Quia ipis ī hilai-
 tate vult' regis vita s' est delectabilis ut h're pū' xvi Et sicut ros
 sup herbā. ita et hilaitas ei' eiusd' xix hoc ē mētorū est qn' pla-
 to apud deū Quia hilais datōez diligit de' 2 ad cho x' Et ideo
 bonus plat' qn' vererūde rogat' ab hūilib' s'bditis quāuis ipse
 pot' h'c alijs occasiōib' grauat' sit et apud se nubul' d'z tū intus
 cohībē merozē: et ne g'ristatū ase suulū dei abire p'mittat. i'ferre
 sibi vīolentiā. serenāe faciē et iuxta g'siliū sapiētis eccl' xxxv' In oī
 datō hilais facē vultū suū In oī ig'it' negotio p'cipue lib'ali ut d'f sene-
 ca ī li' p' de libealitate ad eburiū amīcū suū nō mīma portio est quo
 quidq; dicat' aut fiat Et h'c est q' plerūq; nōnulli nimia g'cedēdi
 difficultate oēs sibi mūcis g'raz tā cū dāt q' cū dederit admūt
 ut corrupūt Quis enī nūm aut seneca li' p' de b'nificijs ī 2 tenaciū
 donatoz g'tent' fuit aut leuit' rogāi aut semel? Quis cū aliqd a se
 rogāi suspirat' est. frōtē nō obduxit. vultū nō aūtū. occupationes
 nō simulauit. longis s'mōib' et de industria nō iueniēs exitū. o'ra-
 sioez petēdi nō abstulit? et varijs artib' n'cītudīes p'p'ratōis non
 elisit? In angusto v'co g'phens' aut distulit id est timide negavit aut
 promisit s' difficult' s' s'bdictis sup'cālis s' malignis v'bis et v'is ex-
 pressis? Quis vniq' talū domū aut b'nificijs g'rates habebit q' tantis
 p'ibus tanto pudōe et grauitate emit nūmo expressit pot' qm accep'
 Oratus aduersus eū quisq; ēē p't qui b'nificiū aut sup'be abiecit. aut
 iratus ipēgit aut fatigatus ut molestia careret dedit? Ingrata
 sunt talū b'nificia h'z re et sp'e sp'ie m'gna videāt'. que danti ex-
 torquēt' aut exridūt' Multo q'd' g'rat' v'it. q' facili: q' p' plena
 manu dat' a duro collatōe ac mordaci et si res q' postulat' tād'
 acq'rit': b'nificia tū aut g'ra d'ici nō meret' Nō p't b'nificiū mānū
 tangi: s' aīo g'cūt' q'ultū est interest int' matēiam b'nificij et
 ipm b'nificiū Nō enī quicq' eozū q' a proximis foīs accipiūt' b'n-
 ficiū est: s' ipa retribuētis volūtas B'nificiū est beuola actio.
 tribues g'audiū capiesq; tribuēdo. et ī id qd' facit prona et sua
 spōte parata Ita nō quid det' aut quid fiat refert: s' q' mēte
 Quia b'nificiū nō ī eo qd' dat' aut sit g'silit': s' ī ipō dātis aut
 faciētis aīo Quia g' id qd' ipetitur ex dantis ut faciētis iudicat'

Quod plat' d' esse
hilais ī vultu et ap-
paratu qm rogat'.
necessaria

Quod bon' plat' nō
d' pū' s'bditū a se nu-
bilū dimittere

Quod g'cedēdi dif-
ficultas oēs g'raz
mūcis tollit

Quod ingrata sunt
oīa b'nificia. q' mū-
mis p'ib' extorq'nt'

Quod a duro colla-
tōe ipetrat' res sed
nō b'nificiū. qd' m
solo aīo est nō ī re-
b'us Et qd' sit be-
nificiū

affectu: si tū indignatioē toruo vultu. aut v̄bis gtumelie venēt.
grāz et dilectionē ex illo qui sic dedit nec mēt̄ nec recipit. Cū enī ita
natura sit oparatu ut alii iurie q̄ mēta descēdat: et illa cito
desinat. has tenax memoria teneat custodiat: quid exspectat qui su
fendit dū obligare presumit. Datis aduersus illū est gratus si
eius beneficio ignoscit.

**Ca^m xxviii^m Quod prelati et oīs dispensatores
rerū necessariarū debet esse affabilis**

Dicendo ad libēale amministrazionez necessariorū requirit̄
i plato adquirendā sibi ex ea dei et horū grāz ut q̄
a hōis frīb⁹ postulat̄ p̄tendat gratiositate i affatu
ut si quid petit̄ dāe ip̄a rerū tenuitas nō p̄mittit
aut cause q̄ditio vetat: negati locū affabilitas supplē
at. et tristiorē forte ex nō adepto petentis aīm v̄bi dulcedo remul
ceat. Quod si donādū. iudicauerit qd̄ rogat̄: v̄ba bona fauen
do adiciat: atz hūana p̄dicatioē gmedāe studeat benigne qd̄
prestat. Sic enī ad gr̄e questū duplato fende mun⁹ auget̄: si ad
adeptū indulgentis fauoz p̄mōe bono cōitet̄. Nichil ergo fer
tatis nichil iyperij. ut rancoris pastoz pius et prudēs iustādo
misceat: ne et illū q̄ accipit post paululū tali nubilo accepisse
p̄teat: et oīs simul cū munere grāz qui tristis dedit merito p̄
Dic enī d^s seneca li^o 1° de bñficijs q̄ pleriq̄ sunt qui bñficia aspiciē
te v̄borū et supcilio i odiū adducūt: eo p̄mōe vsi ea supbia ut
i petrasse p̄teat. Dementia igit̄ est aut idē seneca li^o 1° de libēalita
te ad eburcū corripē cui das: et inserere gtueliā mēt̄is. Itaq̄ nō
sūt exaspeānda bñficia: nec quicq̄ illis triste miscendū est. Si qd̄
velis amōne: aliud tēpus eligito. **Hec seneca et q̄similit̄ sapiēs**
ait **ca^m xxviii^m** fili inquit̄ i bonis nō des q̄relā: et omī dato non
des tristitiā v̄bi mali. Rōne ardoz refrigeābit ros. Sic et v̄bi
melius q̄ datū. Rōne eae v̄bū supra datū bonū. et v̄q̄ cū hōie
iustificato. Qui duris v̄bis tādē fatigati qd̄ petūt tribuūt: illi
illis vidēt̄ eē similes q̄ panē iportunū postulatū a paup̄e: ad
v̄ndictā fatigātis i fācie. pro pane i petētē lapidē mittūt. **Dicitur**
i vita iōis elemosinarū ca^m xxviii^m legit̄ de theolenāo hōie p̄mūm
tenacē et duro: q̄ cū quadā v̄te i domū p̄riā itur iportū
a quodā paup̄e elemosinā peteret. et negādo illū nō posset
abigere quo min⁹ i stare deneq̄tū tādē i irā versus. cū casu
suozū aliq̄s panes i cophino deferēs affuissz. arreptū vnū de
panibus ex sportella lapidis quasi loco i iurie v̄ndicāz post

6

Quod dāda sūt
bñficia cum dul
cedine verborū

De pane lapidoso

caput paup̄is proiecit iſtantis Talit' donati illu. Veneta ubi supra
 r̄e assimilat: qui b̄nificij gr̄as alicui factur'. v̄bis duris pet̄tem
 exasperat Fabius inq̄t verrucosus b̄nificiū ab hoīe duro asp̄e datū.
 panē lapidosū vocabat: r̄ lapidib' plenū: quē esuriētī necessāriū
 sit accip̄e et si acerbū. **H**ille Tale videt' eē datū iſpiciētis de q̄ dicit
 sapiēs Eccl' xx' ca' q' nō est vtile tibi. **V**epe enī ex tali dono plus
 hōi ex v̄bo. infert' iur̄ia: q' ex ḡmodo. gr̄e ḡstat. **V**n ab huiusmōi largiti-
 one nulli donati seruat' gr̄a: s; pot' m̄fetat' v̄ndcā. **V**n de sic donā-
 te cū v̄borū iur̄ia. **V**eneta h' quō de b̄nificiis. **R**o inq̄t b̄nificiū attu-
 lit: s; apponēdo illi parē iur̄ia: a debito me soluit. **E**t si plus ledit
 q' profuit. nō tñ gr̄a extinguit': s; etiā q̄rendi vlcioz libertas pres-
 tatur: qm̄ op̄aratiōe b̄nificij: iſpondeat iur̄ia: nō b̄nificiū tollit'
 sed b̄nificij gr̄a. **E**t nō efficit' ut nō habeā: s; ut nō debeā. **Q**uo ḡt'
 de eo quod cū benigno affatu ḡredit'. **S**apiēs Eccl' xx' ca' dicit. q'
 est datū cui' retributio duplex. **Q**uia cū v̄ba dulcia. gr̄ose cui-
 qm̄ mun' iſpedit': nō ex dono tñ s; ex affcū largitiētis p' v̄ba mol-
 lia ad gratitudinē obligat'.

Capitulum xxxi. Quod prelat' et quilibz dispensator dare debet necessaria humilit' tanq' aliena non sua

Quod ad libealē am̄inistratiōē n̄torū ad ḡciliandā
 sibi ex ea dei et hōis gr̄as req̄rit' necessārie i plato ut
 qm̄ a s̄bditis s̄rib' digne postulat'. **P**ten dat' h̄milita-
 tē i ḡestu. ut videlicet recolat qm̄ nō est suū. qd' donat'.
 s; de p̄imōnio crucifixi. iure diuino illi' qui h̄milit'
 rogat. **R**o q' tanq' de p̄rio tribuēs ex largit̄ate sup̄biat: s; qm̄ dif-
 trictē a deo iudicet' si nō fidelit' dispēsauerit i desinēt' attendat
 Infidelis aut' eū dispensator si dispēsatiōis officio. de rebns ḡmis-
 sis. qd' dñi est sibi attrahit hoc est si glōiaz q' soli deo debetur
 ex dispēsato munē sibi ascribit. **F**idelis aut' eū s' b̄nardum
 si de vniuersis dñi boīs et si nō existetib' ab eo. tñ p' eū ad sub-
 ditos trāscūtib' nichil p' appetitū laudis p̄rietatis aut glōrie
 suis māib' adherere ḡtingat. **H**or p̄ortydoloz i officialibus
 et p̄estm̄ platis n̄rī tēpōis rarū est. **P**aucissimi enī iueniūt'
 diebus istis. qui iuxta illud v̄saie xxxiij' ca' manus suas eru-
 at ab oī munere. **V**n sicut d' i ad cho m' ja q̄rit' int' dispēsā-
 toēs ut fidelis quis iueniat'. **D**icut et ip̄e dñs q̄siunt' q̄thēi
 xxxiij' quis putas est fidelis dispēsator ubi s' glōsā p' ip̄as
 q̄sitiōē fidelū iuuit caritatē. **R**a sicut d' moū xx' multi hoīes
 iueniūt' misericordes: virū aut' fidelē quis iueniet'. **Q**uasi dicit'

Quod prelat' nō d' sibi glōiaz attr'he p' ifidelitatē de eo p' dispensat

Hic ueniet **Qm** ut dicitur **ysaie 1°** omnes diligunt munera sequuntur retribu-
 tiones plurimi etenim **platonu** suos se esse fructu suorum et dispensatores dicitur
 tunc et palium nationum obliti sunt et domini rerum uideri uolunt hinc est q
 nra et oportuna scribitur si quoniam tribuunt: laudes sibi et retributiones
 querunt: et si ab accipientibus speciale eis. pro huiusmodi laudis ut ob
 sequij nichil retribuunt: et illos ingratos et se quasi graui affectu
 iuria querunt **Ro** sic se habebat aplos. q quid esset prudens attēda
 humilitas qfides. fidelit' agnosces et sciri uolens ipis choerthijs quib'
 erat magr et aplos. quoru etia plures ipi titulo qf reliquos ex
 supbo amoe tumebat dicentes **Ego** su pauli ego su pauli scribas
ime ac choerthios m^o **Et** inquit nos existimz ho ut ministros xpi et
 dispensatores misterioru dei **Ro** dixit dnos no dixit magros no doc-
 tores no apostolos s' dispensatores **Et** infra ibi **facti** sum' uelut p
 purgameta mundi hui' om' p'pima usq' adhuc **Roueat** eni scire
 aplos qtu dedecet oes platos p'cipue ueligtosos. ois i dispensatio
 supbia: qn etia apud eos qui fois sut et solo honestatis obtentu
 btutes sperieten' duntaxat et quasi i imagine colu' i bnficēie
 exhibitioe ut bnficij collatione nichil eque uitandu habeatur:
 qadmodu supbia put d' **Beneca** i de liberalitate ad eburciu ami-
 cum liberalē libro secūdo

**Ca^m xxx^m Quod supbia prelati i dispensando ne-
 cessaria deprehenditur ex tribus**

In aut ex amministrazione reru naturaliu supbia uidet'
 qntu ad pns occurrit et sufficit posse dephedi i p'p'
 lato p'cipue ex tribus s' si i donado uultu aut supcilio qf
 si concessum iactet aut publice
 si in donato retributioez exoptet aut impropere

De platis q cu fas-
 tuoso festu tribuunt
 nra petentibus

Que oia **Beneca** ad eburciu ubi **Sup** tanges **Pmo** de fastuoso des-
 tu i donado **Quid** opus est inquit arrogancia uult? quid tūoz
 ubozu ipa res te extollat **Et** infra **Ro** tm ingrati: s' tuisu etiam
 est bnficiu supbe daru **S** supbia **Nichil** a te accepisse inuat: qui
 qd das corrupis **ana** est supbie magnitudo: et q i odnu etia amanda
 pducatur **I**bi talis uirtus raro i dispensando facilt' occurrit: nisi
 ubi ipe dispensator aliquid sibi i rebus quasi p'prietatis asseribit **Quo**
 modu nonnulli oia sue dispensatioi omitta quasi p'ria retinēt: nec nu-
 nori ipe modu tenacia scribit q oportz tribuunt: q si de p'pns daret
Ro etenim adu facile itnescit: de q nichil sibi opete iuris attendit

error id ca^m 33

De lactantia uitanda i bnficio et elemosina **Et** q
 quedā bnficia danda sut publice qdā occulte

Dico de iactantia et domi p̄dicatioe **Detraheda** e aut
 b̄nficio ianis iactatio **Res loquet̄: nobis tacet̄** Et p̄m:
 lo 6° **Pr̄cipiūt** inq̄t oēs auctoēs sap̄ie. quedā b̄nficia
 palā danda: q̄dā secreto palā que ḡsequi gloriofū
 est. ut militāia dona. ut honores: et quicq̄d noticia pul
 chrius est fit **Rurſus** q̄ nō p̄ducūt n̄ honestoēs faciūt. ſz ſucturrit̄
 ifirmitati ignominie. tacite dandat ſūt: ut nota ſint ſolis quib̄
 proſunt **Interdū** ip̄e q̄ inuat̄. fallend̄ est: ut habeat. n̄ a quo acci
 p̄at ſciat **Hec b̄nficij** int̄ duos lex est **Al̄** ſtatī obliuifci d̄z dati:
 alter meōz d̄z eē accepti **Rō** est dicēdū q̄d tribuim̄? **Qui** amonet:
 repetit **Hec** alijs quid̄ narraē debe? **Qui** dedit b̄nficiū taceat:
 narret qui accepit **Dicit̄** eī illi alias. q̄d vni narrati ubiq̄ b̄nfi
 ciū ſuū dēm ſuit ab alio **Rō** negabis inq̄t te recepiffe **Qui** cū r̄ndis
 ſe q̄n **Depe** inq̄t et mitis locis id est quoties et ubiq̄q̄ narraſti
Tercio de iyperio et retributiois exactioe ubi 6° **Seneca** ad eburciū
 interſcit **Et** de iyperio aut **Peſſimū** est ſi lateat aīz animū et
 premit meītozū q̄mēozatio **Rō** est dicendū quid tribuim̄? **Qui** amo
 net: reperit **Vn̄** et ſap̄ies cū **xviii^o** **Stult^o** inq̄t acrit̄ ipeabit: et dat̄
 indisciplinati canefcē facit oculos **Et** iterū ca^o **xx^o** ubi 6° **Dat^o** aut
 inſipicētis: nō eūt vtilis tibi: oculi enī ſeptēdecies ſūt. r̄ itentio ad rei
 p̄idū meliora ut plūā mltiplex et vaia **Grigua** dabit et multa
 ipeabit **Et** huiusmōi iyperia ex ſupbia cauſant̄ ſicut inuit̄ eī
xviii^o ubi ſap̄ies aut **Illuſio** et iyperū ſupbozū et vindīa: ſicut leo
 leo inſidiabit **Huiles** enī ſi q̄n alicui bōi aliquid preſtat̄ uel
 faciūt: ſilēt et nō ipeant etiā ſi iqratos b̄nficijs videāt: quia
 benignitatis ſue mercedē nō ab hoīe ſz a deo ex̄p̄ant̄ **pe^o** quod
 d̄ eī **xli^o** **Ab** amicis erubeſce de ſmōib̄ iyperij: et cū dederis
 ne iyperes **Et** iterū ca^o **xxx^o** **In** iocūditate p̄rimi. vba ipe
 rij ne dicas illi **De** exactioe retributiois ſit̄ **Seneca** ubi ſup̄
 ad eburciū li^o **p̄mo** **Dem^o** inq̄t b̄nficia: nō ſenerem̄ **Dignus**
 est decipi: qui de recipiēdo cogitāt dū daēt **Hec** est virt̄? daē
 b̄nficia nō vūz redditura. quozū a viro egregio ſtatī ſruet̄
 p̄cept̄ est **Nullū** b̄nficiū p̄dit: qui p̄di nō putauit **Vi** rō:
 dit aliq̄d b̄nficiat̄? lucrū est **Vi** nō rō dit dāpnū inō est **Qui**
 enī p̄dit oputauēt: ego illud dedi ut daēt̄ michi **Rō** b̄nfi
 cia in kalendaio ſcribit **Rūg^o** illa vir bon^o cogitat: niſi amōit̄
 a reddēte **Alioq̄m** i ſorma credit̄ trāſeūt **Turpis** ſeneatio est:
 b̄nficiū expenſū facere **Et** inf^o li^o m^o **Rō** est b̄nficiū quod i queſ
 tū v̄tit̄: hoc dabo et hoc recipiā **Actio** est **Rō** i numēo peccatū

Q

Quod iactantes se
 de b̄nficijs recipi
 ut mercedē laudis

D

Quā turpe sit a
 licui iyperare bōa
 illi impensa

Q

Que his q̄ retribu
 tioes argūt de b̄n
 ficijs ipeſis hoc est
 b̄nficia vendūt

721

refertur. q̄ pudiciā p̄stāt t̄ori nō sōt sibi? Sed mō t̄ qui b̄n̄ faciunt
 dedit ut recipet. nō dedit. **H̄ seneca** Concordat huic diuina scriptura
 docēs dimitte debita. ut ī orōne d̄nica m̄th̄ v̄r̄ et resp̄hēdes eos q̄
 suos debitoēs exacte requirūt. ut est illud **ysaie lviij** Oēs debitoēs
 vr̄os repentis **Et q̄ maḡ** signū sup̄bie est et p̄sūptiōis apud reb̄
 giosos dispēsatoēs si ab his quib̄ n̄cia tribuūt. refudi sibi aliqd̄ quā
 si pro debito gratitudinis exigāt: q̄n̄ illis ut d̄m̄ est nō q̄ sua sed
 que illozū sūt p̄ria et ideo debita dispēsāt **Cum** scriptū sit et d̄ctū
 ip̄s et eozū cuilibz de vnoquoqz cui aliqua ḡcedit ut p̄mittūt **ca. p̄p̄**

Non despicias eū in iocūditate illi: et nō p̄mas illū in repetēdo
Capitulū xxxiij **Quod prelati et quilibz dispēsatoēs**
debet dare fr̄ib̄ necessaria celeriter sine dilatione

R

S

Crūdo p̄cipalit̄ plat̄ ī dispēsatiōe rerū ad ḡliuā
 dā sibi ex ea dei et hōis gr̄as r̄acois ab̄ iudicē amari
 tudiez fugiendā sollicitū debz ut singulis q̄ oportet
 āministret **Celerit̄** sine dilatiōe **Quēadmodū** de m̄
 neris dispēsatoibus fr̄m̄ regulāū **b̄ssim̄ pat̄ n̄**

ter Auḡ in regula sua **f̄c̄t̄** sc̄d̄a loquēs **Westmēta** m̄q̄ et al
 ciamēta s̄b̄intellige q̄cūqz alia q̄n̄ fuerūt indigētib̄ n̄cia: dā
 nō differāt sub quozū custodia sūt q̄ poscūt **ubi** **Hūbertus** s̄
 sup̄ regulā addit causā ne fr̄es murmurāe faciāt **Et hugo**
 de s̄o victōe in ḡmēto regule sup̄ eod̄ loco **Hoc** est m̄q̄ quod

R
Quod sine dilatiōe
dāda sūt fr̄ibus ne-
cessaria p̄t̄ tria

S
Quod pessimū est
p̄c̄m̄ murmuris
p̄ter tria

T
Q̄m̄ m̄ta mala
murmur c̄n̄t̄

sup̄ d̄m̄ est: ut sine murmure seruiāt fr̄ibus suis **R̄a** q̄n̄ differūt
 n̄cia dāe: faciūt fr̄es murmurāe et sūt occasio p̄c̄i **Debet** ergo
 prelati quo cit̄ poterūt n̄cia postulata m̄strāe petētib̄ **Et h̄** p̄c̄
 p̄ue p̄t̄ tria s̄ **Pr̄mo** p̄t̄ euitatiōez p̄auitatis ut malicie
Euitatiōe p̄auitatis aliene. s̄ murmuratiōis de q̄ d̄m̄ est **Sec̄**
Comēdatiōez pietatis simū est enī p̄c̄m̄ murmuris p̄cipue m̄t̄
Demonstratiōez pietatis religiosos p̄mo p̄t̄ sui diffusiōez et īsecti
 onē **Quēadmodū** enī vno p̄c̄o gr̄m̄icēte ceteri comitant̄ **Sic** vno
 aut paucissimis murmurātib̄ tota fere nōnūqz ḡgregatiō ad
 murmuratiōez ḡcitāt **Sicut** legi **Rumēi xviij. p̄** ad detractiōe
 terre promissiōis a paucis exploratoib̄ tota m̄tudo filiozum
 isrl̄ ad murmurādū sūt prouocata et ab̄ iquisitiōe et adeptiōe
 eiusd̄ p̄p̄dita **Sec̄do** p̄t̄ m̄tuplicis mali occasiōez **R̄a** murmu
 rāes ḡtra suos platos. ad ip̄ozū iudiciā odiū detractiōes et p̄sc̄a
 tiones īflāmat̄ **Sicut** legi **exodi xvij** **Murmurātes** filij isrl̄ p̄
 aque penuria diuē suū **moysen** lapidib̄ volebāt ip̄etere d̄cēt
 moysē ad d̄m̄ ut ibi h̄r̄ **Quid** faciā populo huic? **Adhuc** p̄p̄

lū et lapidabit me Et sicut legitur Numeri xiiii q murmurantes
 filii isrl post relationē exploratorū terre promissionis q̄t moysē
 et aaron lapidibus eos volebāt Exode opp̄mē Et quid cotidie s̄bdi-
 ti q̄tra suos platos murmurātes et detrahētes eis aliud faciūt? ni-
 si q̄ quasi tot ī eos lapides mittūt. quot q̄t eos ut de eis ūba malig-
 na euomūt Dic ī huiusmōi fictiua legitur 2 regū xvi q̄ semer q̄t
 dauid et vniūfos seruos eius lapides mittebat dices Egrede vir
sanguinū et vir behal egrede Rec mirū si q̄t suos platos tales
 murmuratoēs ūborū lapides iaciūt: q̄ int̄ ab illozū amōe ifri-
 gidati et ab oī q̄re humōe int̄ exsiccati ip̄mz quasi lapidei ut
 lapides sūt prout de quolibz talīū dicit p̄t illud Job 41 Cor eius
 durabit quasi lapis et gstriget quasi malleatorū incus Rec
solū sic ad malū murmurādo pronocat: verū etiā ab oī sepe bo-
no reuocat et declinat Dicut etiā de saluatoē ip̄o n̄ro legitur Job
vi q̄ cū posuisset iudeis h̄mōz de edēda carne sua et sanguīe
 bibēdo. dur̄ eis visus est h̄mo et murmurabāt q̄t eū recedētes
 yta ut et mlti discipulozū eius abiret retrorsū et iā nō cū illo
 ambularet Tercio p̄t dei singulās offensioēs Qui enī q̄t suos platos
murmurāt q̄t deū singulāt peccāt. qui illozū iūria suā reputat
Q̄n eis specialit̄ ip̄e ait zacharie n̄ Qui vos tangit: tangit pupillā
oculi Q̄n ip̄em d̄ns ab illozū nos offensa et iūria prohibz dices
1 y paralip̄o xvi et ps̄ ciii Nolite tangere x̄p̄os meos: et ī p̄phetis
meis nolite malignā Quis enī exēdit manū suā ī x̄pm d̄m.
et cū inocēs? ait dauid 1 regū xxvi Rā s̄m Gregori 34 moralū
ca 33 e Dū q̄t r̄cōie s̄biecti supbiūt. etiā q̄t iudicia q̄ditōis itū-
mescūt? et dū pastoīs sui vitā diiudicāt: ip̄s quoz sapiāz oīa dis-
ponētē ip̄ugnāt Cui accordat ap̄t̄ ad roānos xiii Qui plati-
inques resistit: dei ordinationi resistit Q̄n moyses exodi xvi Cū q̄t
se et aaron exurgētē et murmurātē ip̄tm isrl cerneret Audiuit
ait murmur v̄r̄m q̄tra d̄m Nos quid sum? quia musitatis
q̄tra nos Et paulo post Rec q̄tra nos est murmur v̄r̄m: s̄ q̄tra
d̄m Audiuit enī murmur v̄r̄m Et ideo q̄t grauit̄ offendat
ī murmuratiōe huiusmōi s̄bitorū q̄t platos suos. vicāos ei?
grauiissimis punitiōibz et plagis diūsimode on̄dit Rā cū murmu-
rasset q̄t moysen popul? isrl pro labōe itincās et h̄ndis carnibus.
dū optinuisset eis moyses carnes. et adhuc ent̄ ī ore ip̄ozū. egres-
sus furoz d̄m percussit eos plaga magna nimis numēri xi Cum
murmurasset q̄t moysen et detraxisset illi maīa soroz ei et aa-
ron. erat est d̄ns dices eis Quāc nō timuiss̄ det̄ h̄e suo moysi

V
Quos murmur
a bono reuocat

X
Quod murmu-
ratiōez q̄t platos
deus suā iūria
reputat

A
Quod de p̄tm m̄
uris grauiissime
legit̄ plures pu-
nuisse

Statim percussa est mala lepra et medietate carnis eius deuoluta. **Ex**
 ta est populo. quousque deprecante moyses sanata est et reuocata. **Num**
meri xx Cū ad relationes exploratorum murmurasset omnis multitudo
 filiorum israel contra moysen et aaron cur eos eduxisset de egipto ut
 occiderent in deserto iratus est dominus valde. Et ligatus ad rostrum moysi
 dimisit eis patrem. verumptamen dicitur. Sicut locuti estis audietis me
 sic faciam in deserto iacebunt cadauera vestra. Omnes qui numerati sunt
 a pharaone et super et murmurastis contra me non manebitis terra promissa
 filiois patris caleb et iosue. Et mortui sunt in deserto sexcenta milia ho-
 minum: qui terram promissionis debuissent intrare. Cū chore. dabi-
 abiron et hon. qui se contra moysen erexerant terra os suum aperit
 deuorastis. et illi viuui in infernum descendissent. aliosque ducentos et quatuor-
 cuncta viros illis offendentes et thurificantes ignis de celo descendens
 consumpsisset. et adhuc pro illorum morte omnis multitudo contra moysen et
 aaron murmurastis iratus est deus. misso desuper igne abussit
 ex illis quatuordecim milia hominum et septuaginta ab his qui perre-
 rant in seditione chore. **Numeri ca. xvi** Cū iterum murmurasset
 pro penuria panis et aquae iratus est dominus misit in eos ignitos serpentes
 ut dicitur. **Numeri xxxi** propter igitur haec omnia mala quae subditis ex murmurantibus
 proueniunt valde caueant duntaxat plati et officiales ne prothedo eos in
 occasione eorum quae humilitate et iuste poscunt: causa eis tribuat rationem
 aduersum se et odium et occasiones murmurationis. Nec solum hoc
 caueant duntaxat vitanda subditorum mala: sed etiam ad allevianda
 sua grauiam. Quia murmurantibus sibi et sibi male affectis
 huic molestissimum est. Unde et ipse moyses de quo dicitur. **Numeri xv**
 quod erat vir mitissimus super omnes homines qui morabantur in terra: propter
 frequentem murmuracionem exarbatum populi israel sibi commissum
 tamen grauat fuit in regimine eorum: ut res sibi intolleranda videretur.
 et potius mori eligeret quam illorum molestias diuini praegrantia
 Unde **Numeri xi** clamans in oratione dixit ad dominum. Cur affligis
 in finem tuum. Quia non inuenio gratiam coram te. Et cur impositum
 pondus populi huius super me. Non possum solus sustinere hunc populum
 quia grauis michi est. Unde aliter tibi videtur: obsecro te ut transferas
 ab me et inueniam gratiam in oculis tuis: ne tanto afficiam malis.
Ca. xxxii Et quod dicitur et dispensatores cito duntaxat
 dare iustitiam petentibus propter commendationes dant et pietatis
 Et modo plan expostulant a fratribus quae oportet celere et sine
 dilatione duntaxat eis descendere et postulata gratia dant
 Commendationes pietatis siue gratiae faciente duntaxat enim

Omne molestum p-
latum fuit subditis
murmurationibus

L

in omni proverbio Qui cito dat bis dat Quia facilitas tribuendi
 ipm dona ad graas duplicat Et sicut dictu est sup multo graas
 venit: quod de facili q quod plena manu datur Na cu in nego-
 cio liberalitatis plus attendat qualite quidq fiat aut detur:
 q sba doni sine facti Ideo s^m Seneca in de liberalitate li. 2. ad ebur-
 cu i ocedendo ut donado aliqd mltu celeitas facit: mltu aufert
 mora Sicut i telis aut eady ferri vis est: s i finitu interest viru
 excusso lacerto torqueant: an remissa manu effluat Gladius id
 stringit et pfoat: s qm presso articulo venit refert Ide est qd
 datur: s interest quo det Quod aut dandū sit ex seipo cognosce
 quisq potat Ra cu i oi negocio attende plat^o debeat: ut sic cum
 suis sbiectis uiuat et agat: qadmodu secu platū vellet: si sbiect^o
 ipe existeret Prout dicit seneca i de clemētia pncipis ad nerone
 Optimū inquit tibi i hoc ex^m constitua: ut tale te cuiuslibz exhibe-
 as: quale tibi dnm velis Dic cu in feiore uiuas: qadmodu supi-
 ore terū velis uiue Quoties tibi i mēte venit qtu tibi in suū
 licent: veiat et i mēte tatu i te dno tuo licere Et Gregorius in
 registro ad iohāne syracusanū epim ca. 4. ad Tales inqt arm
 sbiectos nros debe^o existe: quales si sbiecti fuissen nros voluem^o esse
 ppositos Maxie tū id obfnady est in negocio libeali Vn et seneca i li.
 2. de bnficiis tribuedis Inspiciam^o inqt qadmodu tribuedi sit bnficiū
 Cur rei expeditissima videtur mostatur via Sic debe^o dae qad-
 modu vellem^o accipe Ante oia libent^o cito sine oi hesitatioe Nichil
 aut vlli eque amari: qm diu pendē Equiore aio qda ferūt pū-
 di spē suā: q trahi Verū est p inde tm te qre demie: qntū addias
 more Vn fratissima sut bnficiā: parata facilia: occurrētia: vbi
 nulla mora fuit nisi i accipiētis vecūdia Ingratū ege^o bnficiū
 est: qd diu nit^o man^o dantis hesit: quod quis egre dimittē vi-
 sus est: et sic dae tāq sibi eriperet H ille Maxime tū her celeitas
 et facilitas tribuendi apud illos platis emulanda est ubi ad roga-
 dū sbiectos quosq verēcūdiōes trepidosq cognouēnt Talib^o enū non
 tribuere tm celerius quēt: qadmodu scriptū est Ecclesiasticū m^o capto
 Non ptrahas datū angustiati: ne videlis aploū rubōe pfūdatur
 lassetur dilatioe expātioe torqat^o Verū etiā expedit puenie roga-
 tes et occupae anq roget Quia s^m seneca ubi sup cu oi probos ad
 rogandū os gcurrat et suffūdat rubōe: qui hoc tormētū remittit:
 multiplicat mun^o suū No tulit talis gratis: s postqm rogauit
 accepit Qmquid ut maiorib^o nris grauissimis viris visu Nulla
 res carius costat q q pūtib^o empta est anolestū veō est et onerosū

D
 Quod tales plati
 dnt ee erga subie-
 tos quales sibi ipo-
 sitos ee vellent

E
 Quod cito prestā-
 da sūt beneficia

F
 Quod vecūdis ad
 petendū occurrēdū
 est et offerendū
 anquā petunt

et demisso vultu durēdū Rogo licet pperet bñficiū? sed dedit: quia roganti dedit ideo talū maxime vēcūdorū et pudicōū hoīz est diuina da volūtas? et cū intellecta est a nātate grauissima rogandi libēanda **Capitulū tricesimū tertium Quod cito prelati dare debent ad ostendendā beniuolentiā suam**

Quod cito prelati ex postulati a frīb⁹ que oportet celeit⁹ et sine dilatioe dnt eis qdescendē et postulata qcedē ppter Demōstratiōez caritatis sui mīe et affctiōis pzie di enī hīlāt⁹ et sine mora paratos se offerūt qcedere que postūt: on dūt se ex libēali aīo fauōe pōpote volūtatis ab amōe hoc face: sicut egtra qm hesitat. delibeant. et tardāt. et si tandē donāt: iūtos tū se facere demōstrāt Sic enim ait seneca li^o 1° de libēalitate ad eburcū amicū suū Quia omni officio magnū estiat⁹ dātis volūtas et quo quidāz donet⁹ aīo. nam aīm⁹ est qui pua et sordida illustrat: magna et pūosa habita de hoēstat ideo euitandū cōnodis si mēuenēt mora ne delibeasse videam⁹ et tardātes dñe fecisse iūti Qui enī tarde fecit: diu noluit Proxim⁹ a dubitāte negāte: qui dubitauit nullā int grāz Erat proinde si quis sibi gratitudie aliq rñsurū speāt illū que dilatio ne lassauit: q pāone cruciauit Cū enī ut dcm est. iocūdiffima sit i bñficiis tribuētis volūtas? q nolētē se tribuisse ipa ciuctatione testat⁹ est: nō dedit s; male retinuit Et idē seneca vbi sup li^o 2° de bñficiis loquēs de his qui se rogātes postq qcesserūt adhuc differūt amīz de manu qferūt Alie māt dcm post promissā rē sequūtur moze Nichil aut acerbius: q vbi ipetrasti rogandū eē bñficiā a quibusdā difficult⁹ est accipē: qm ipetrare Verū qntū ad grāz nichil fecit. q morā cū potuit nō rescidit Qui tarde die ex die extrahēs profuit: nō ex aīo fecit Libenter emī faciētis est cito face Protrahēs itaqz duas res pdidit: tēp⁹ et argumētū amice volūtatis Tarde emī velle: nolentis est Ex his satis appaz q ad ostensionē amīz et faciētis animi sui pro qchanda sibi grā ex munere quod dispēsāt vbiqz pōt plat⁹ ut dispēsātoz quilibz morā pscindē dz et celeit⁹ nō solū dāe quod petitur: verū etiā nōnūqz pōpitudine volūtatis pueniē rogaturū Sicut iterū Seneca dicit i de libēalitate ad eburcū li^o 2° Optimū mī quēs est cōcedere desiderium cuiusqz: proximū sequi Illud melius rogāe: et occupāe aīmū amīz rogem⁹ Illud bñficiū iocū dū et victurū i aīo: quod obuiā venit Si nō qstigit puenire: p plura rogāns vba iterū dēda sūt. ne rogati videam⁹: sed cō

De his qui prolati hūt datū etiā post quā cōcesserunt

Quod aliqui pueniendū est desiderium rogaturū

tores facti statim promittam: facturos nos antequam iterpella. ipsa festi-
 natione probem. Quoadmodum in agris oportunitas loci salutatis est. et ad-
 tempestive data remedi locum optime: ita quod minus leve et vulgare benefi-
 cium sit si presto fuit. si proprias quacumque horum non perdidit. mitti sibi
 adicit: gratias precosque si dum cogitatum munus veniat. Ingentia quoque
 randa beneficia silentium aut loquendi tarditas imitata grauita-
 te et rusticum corrumpit: cum submittent vultum nequam. Quanto melius
 est adire verba bona et benigne quomodo preces. ut ille se castiget:
 qui tardior in rogando fuit. Adicias hinc familiare quodam iustorum
 tibi. quod cum aliqd desiderasses: non olim me scire voluisti. quod tam dilige-
 ter rogasti. quod quidam adhibuisti. Ego vero fratuloz michi: quod aut
 meum experiri libuit. Semel rusticitati ignoscatur: postea quidam
 desiderabis tuo iure exiges. Sic efficies ut animam tuam pluris est
 met: quod illud quicquid est ad quod petendum veniat. Tunc enim summa ut
 tribuens. tunc benignitas: ubi ille qui discessit dicit sibi. Magnam
 hodie lucrum feci. ayalo quod illud tale tueni: quod si multiplicatum hoc de quo
 loquar ad me alia via puenisset. Hinc eius animo: nunquam pare gratias refe-
 ra. Sic vno sume gratiosum facit. hinc sicut: prompte et celestis dae
 que oportet. Ut quod omnia salomonis voce suadent eterna sapientia. puenit in a-
Re dicas iquies amico tuo: vade et reuertere. et cras dabo tibi: cum
statim possis dae. intelligi volens quod sicut celestis. et prope occurrenti
liberalitate. homo met gratias et amore: sic exusto tenaci dilatioe sens-
tratur gra. et icurrit sepe odium et liuorem.

Capitulum tricesimum quartum. Quod placet equaliter et sine personarum acceptioe. dispensae debet fratribus necessaria

Quod principaliter placet in dispensatione temporalium ad acquirenda sibi ex ea dei et hominum amor gratias et iunctura et iudicia declinanda sollicitate de ut singulis que oportet administret. Equaliter sine exceptioe. Nam quomodo si sui iuris cent que dispesat et sibi propria posset de eis facere quod sibi videtur et dae cui vellet ut fauere: sicut et quilibet alius secularis homo: modo tamen secus est. Quoadmodum de hoc loquens beatus thomas in 2° 2° q 63 ar 1° in 1° ad 3° argumentum dupliciter dicit esse dationes. Vnam que puenit ad iusticia qua scilicet aliquis dat alicui quod ei de iure debet: et circa tales donationes attenditur personarum acceptio. de qua nobis est ad presens hic intentio. Alia ad liberalitate proprie puenit. qua scilicet gratis dat alicui quod ei non debetur. qualis est collatio munerum gratie apud deum. cum interdum duorum hominum vni dationis. vnum assuit per gratias. et alterum relinquit in parte per iusticia sicut dicit Mathei xxv

¶
Quod celestis beneficii quomodo dat tarditas dehonestat.

¶
Quomodo gratia sit beneficium acceptum a beniuolo datore

¶

¶
Quod dato liberalitatis est libera homo mini scilicet dato iusticie or esse equalis omnibus

Erunt duo in uno: unus assumet et alter relinquet. Et in hac donatio-
 ne non habet personarum acceptio locum. Quia quilibet potest absque iniusticia dare
 de suo quantum vult et cui vult absque alterius iudicio secundum illud **Mathei**
XX An non licet michi quod volo facere? Tolle quod tuum est: et vade. **De** de ista
 donatione non est proprius hic enim de prima loquitur: quia placet de bono communium
 unicuique quod cuius opus est tamquam de iure sibi debitum sine personarum accep-
 tione distribuere tenetur. Unde secundum pastorem enim singulos platos tamquam pas-
 tores animarum uniuerso grege attendere ammonet. **Actu XX** Qui in hoc quod il-
 los monet non unum aut alium: sed uniuerso corde grege attendere? Quia
 licet illis omnibus sibi commissorum prouisionem videtur indicare: ut creditarium
 sibi verum pro utilitate gregis dispensandum. quia singulis secundum unius-
 cuiusque exigentiam deant absque exceptione prouidentiam exhibere. Quod ut dis-
 ne facere possint tria duntaxat put ad prius occurrunt diligenter attendere scilicet
Distributionem equalem. Primo quod in dispensando scribis quod oportet duntaxat
Discretionem rationalem. Plato diligentem attendere et obseruare
Subtractionem virtuales. Distributionem equalem ut omnia et singula
 que ipsorum dispensationi commissa sunt: per ipsorum manus cunctis subiectis scribis prout
 cuius opus fuerit tamquam filiis aaron equaliter diuidantur prout dicitur **Leuiti**
Capitulum tricesimum quintum De tribus que pre-
latus equaliter tenetur dispensare subiectis

D
De tribus attendenda
plato circa equam
dispensationem neces-
sarios in subiectos

D

Sunt autem precipue tria inter alia de quibus ipse subditus a pla-
 tis singulis tamen ut dicitur est secundum exigentiam necessitatis sue eorum
 distributio debet scilicet **Obsequium personale**
Subsidium actuale et **De his omnibus causa locutus**
Judicium officium iudiciale modica tangentes videre
 possunt quod primo plato singulis sibi subiectis duntaxat equaliter sine exceptione
Obsequium personale in prima enim persona equaliter subditus ad seruicium sunt
 obligati. Sicut enim secundum eisdem de re in de regimine principum libri primi
 prius sic etiam **Relatus** habeat considerari tripliciter scilicet ut ut homo
 ut ut minister dei ut ut rector multitudinis: facile est colligere
 equale debitum ipsorum ad omnes. **In quantum** enim homo participat intellectum et rationem
Et constat quod bonum rationis non est bonum aliud suum quod tale est bonum secundum sensum:
 sed bonum vniuersale et intellectuale. Quod autem commune est et vniuersa-
 le: non est vniuersum aut aliquorum hominum et singulorum. Tale autem bonum
 maxime plato participat deus et ideo maxime commune fieri. **In quantum**
 minister dei qui est solus commune bonum cuius solius participatione
 omnia alia bona sunt et cui ut scribitur sapientia vniuersa equaliter curam
 est de omnibus: maxime plato deus commune fieri imitatione dei per equa-
 lem amorem et curam de omnibus. **In quantum** vero rector multitudinis si non deus

E
Quod plato in pro-
na prima de eorum equa-
lis omnibus ex triplici
consideratione ipsius

tyrānzāe oportet eū gmnūtate amāe. cōmunia pzinatis cōpo-
 nere. et ad oēs se equalit' prout bōi utilitas exigit p' prouidē-
 tiā et amōe extēdē. et equalit' oīb' prouidē. et nō amōe p' uato
 aliquib' singulāt' adherere ut fauē. Nō enī uult de' ut quidā
 ait q' res gmnūib' vsib' deputata: ī specialib' gmodis expē-
 datur. Et ideo plat' qui est psona et res qdā gmnūis et publica
 sōditorū vsib' gmnūib' dei ordinatiōe. eadē īstitutōe populi elec-
 tione et intentiōe equalit' deputata: nō d' se adeo quorūdā gmo-
 dis gfortis et familiaritatib' gmodāe et applicāe. ut quasi neg-
 ligere alios uideat. aut nō curare. plures ut amos 4° scribit' p' gso-
latiōes s' et fauōes. sup' unā ciuitate et sup' aliā nō plures hoc est sup'
aliq's fauōis sui q' rās s' p' gēs et nō sup' alios. Vicut enī est s' m' īno-
centiū ī de miseria huāne gditionis tuēne platos nōnullos. q's
uideam' s' m' cōmuniū et pauperū. aut sibi ī vicis suis et gcep-
tibus min' iustis. min' fauētū curas et causas cū moza negligē.
fauētū uēo sibi adulantū. aut s' m' carne gplacētū. cū yltāna pro-
monē ī illis rigōe o'ndē. ī istis ex māsuetudīe īordinata dispen-
sare. Illos cū difficultate s' et grauitate respice: istos cū fauore
tractāe. Illos ī iustis postulatiōib' indignat' repellere. istos ī min'
iustis diligēt' auscultare. Ita tales sūt plati. qui nō attēdūt ad mei-
ta causarū: s' gplacētā psonarū: nō iura s' muneā: nō quid rō-
dicit' s' quid uolūtas affectet. hec ille Romū itaq' qd' plat' equalit' sin-
gulis pro unicuiusq' indigētia dispensāe d'. ipse est qui oīb' d' eē qua-
 lis ī affectu gsolatiū ī affatu. obsequiosus ī effectū. Ipe tāq' cōis et p'zi-
 us oīm et singulorū. ī medio oīs equalit' ab oīb' distās. equalit' singu-
 lis ad accēdēdū patēs et apporimās d' g'sistē: nulli specialit'. sine cau-
 sa et indigētia spāli adherere. Quēadmodū scriptū est Eccl' decio
ī medio s' m' rōe illozū ī honōe. Et bñ ī hōe. Quia qn rōe ī
medio ut d' m' est cernit': ab oīb' honōabilis et amabilis habetur.
Dicit' est' qnēcūq' alicui spēalit' sine causa amōe et fauōe de medio
secedēs se associat: mor' odij et mōe eis et iuidie fomitē amīnistant. Quē-
admodū de iacob patriarcha legit' q' dilexit ioseph sup' oēs frēs
suos eius singulāt' et illū amōe o'ndit ī effectū faciēs spālit' tu-
nica talarē et polimītā. s' hoc uidētes frēs q' ioseph a p'ce plus
ceteris amaret' oderāt eū. n' poteant ei quicq' pacifice loqui pro-
ut de his h' genef xxxvii Debz q' plat' ī medio existē. sicut de
deo cui' minister est et vicāius legit' Deuteronomi vii et xx.
dicēte moyse ad filios isrl'. Dñs deus uest' ī medio v'ri est. Et ipse
saluator s' ī medio legit' existisse discipulorū suorū. Vñ ipse dixit

R

Quod plat' pso-
na sua est res cō-
munis omnibus

S

De qbusdā platis
acceptoib' psonarū

T

Quod plat' ī medio
equale existēs
est honōabilis s' nō
equus odiosus ut odij
causa et dissensiois.

luce xxii^o Ego in medio vestrum sum sicut qui ministrat. Et post resurrectionem suam sicut dominus in luce xxviii^o apparet venit et stetit in medio eorum. Et matthei xviii^o pronuncias de patre et filio ubique inquit fuerunt duo vel tres congregati in nomine meo: ibi in medio eorum sum. In illis et vestigia secutus bonus prelati apostolus paulus discipulis suis scribens primum ad thessalonicenses 2° facti inquit sumus sicut puuli in medio vestrum.

Capitulum tricesimum sextum. Quod prelati equaliter debent omnibus temporalia ministrare.

Secundo prelati singulis sibi subiectis debent equaliter sine exceptione subsidium actuale ut de cetero necessarium equae subueniant singulorum et sic in necessariarum rerum distributione prelati ministerio singuli subditorum tamquam leviter ad dei servitium assumpti et deputati equam ciborum et aliorum necessariorum portionem accipiant prout dicitur Deuteronomio xviii^o. Et dividenda terra hoc est terra sibi singuli ut fratres sui equae possideant prout dicitur Exodi xviii^o. Et sic sunt in manu prelati iuxta legis preceptum statuta iusta et pondera equa iustus modus equusque sextarii leuitici xix^o ut cunctis fratribus tamquam filiis aaron summi sacerdotis secundum christi equam mensuram quod oportet per singulos dividat leuitici vi^o. Quia equum pondus et mensura equalis voluntas domini. Primum. Non debet quod uni prelati superflua tribuere: aliis vero necessaria promittere ut unus habundat alter egeat et quasi a simili dum hoc esset: aliter turbaretur prout dicitur ad corinthios xx^o. Quia hoc abhominabile est apud deum sicut scriptum est pondus et pondus mensura et mensura vestrum quod abhominatio est apud deum prout 20. Sit quod equalis mensura et ponderis omnia exodi xxx^o ut fiat in omnibus et per omnia equalitas in patre te prope non ad corinthios vii^o. Alias secundum Gregorium quod uni plus iusto offertur: alteri subtrahitur quod est preiudiciale et causa murmuris et rationis adversus distribuentem prout innotuit parabolice de operariis vinee matthei xx^o ca.

Capitulum tricesimum septimum. Quod prelati in iudicando corrigendo et corripiendo debent esse iusti et equalis omnibus.

Tercio prelati singulis sibi subiectis debent equaliter secundum exigentiam unicuiusque officium iudiciale ut absque personarum acceptioe culpas singulorum corrigant causas discutiant in iudicando ammonendo corripiendo. Ecce corrigendo alicui iniuriam aut preiudicium faciant: aut uni plusquam alteri iniurias molestas aut infestas existant. Quia sicut dicitur per prophetam xxviii^o accipere personam in iudicio non est bonum. Quare prelati in iudicando ammonendo causas personarum magis quam personas causarum debent aspiciere: et se cui aliquis pro

his q̄ iudicāt iudicādi assiste dnt attende Ra f^m Crisosto^m sup math^m
 in ope ipso facile a iusticia deuiāt: qui i causis nō deū s̄ ho-
 mines reformidāt. Qui q̄ nō amāt: seuerē increpāt: quos vō
 viciose amāt i viciis suis et excessib⁹ viciosis palpāt. Illozū pua:
 maxia diiudicāt. Istozū grādia obūbratiōe vndecūq̄ p̄tense alle-
 uatiōis excusant: illis de festuca iudices: istis ad oib⁹ conspicuas
 etiā trabes palpatoēs. Cont^m q̄ diuina scriptura ex ore dei procla-
mat dices Leuitici xxiii^m Equū iudiciū sit int⁹ vos: sine pere-
 grin⁹ sine cuius peccauerit. Et eius⁹ ca^m xix^m Nō facies qd̄ iquū
 est: n̄ iuste iudicabis. Nec q̄sideres p̄sonā paup̄is: nec ho-
nores vultū potentis iuste iudicabis proximo tuo Et deuteon^m
xxv^m figuālit⁹ de eod^m Nō habebis i sacculo mgt̄ diuisa pondēa
 maius et min⁹: n̄ eū i domo tua modi⁹ maior et minor
 pondus habebis iustū et verū. et modi⁹ equalis eū tibi ut
 mltto viuas tpe. Quasi diuisa pōdēa plati i sacculo deferunt:
 cū culpas aliquozū graui⁹ pōdēantes seuerē ferūt: aliozū
 vicia iulta relinquit. Istos remissa leuitate promotiōibus
 efferūt: illos vlcioē grauiori ad h̄ma p̄mūt. Hodiu⁹ vero
 maioz et minoz in domib⁹ hnt⁹: cū qd̄ vni plus iusto sepe
 et imēto q̄ferūt: alteri iuste bene mēto nō q̄cedūt. Talia sa-
 ul i amalechitarū cede i sacculo pondēa habuit. quibus
 abhoīnabilis deo fact⁹ diuinā q̄ se irā p̄meruit: q̄ndo
 p̄gniorib⁹ p̄ccō. qd̄ vile et reprobū fuit iteremūt p̄mi regū xv^m
ca^m q̄ f^m Gregori^m i moralib⁹ tales quicūq̄ sūt. iudicāe de
 subdus v̄e nequeūt: qui i s̄duozū causis solū ut grāz ut odiū attēde
Cont^m q̄ iheroi^m sup amos Quicūq̄ mgt̄ q̄ sanguinitate amicitia ut
 odio hostili aut tūmūctis i iudicādo ducit⁹: p̄uertit iudiciū sp̄i
 qui est iusticia. Et ysidor^m de s̄mo bono li³ ca^m lvm^m Qui amicitia
 mgt̄ ut fauōe aut tūmūctarū odio iudiciū p̄uertūt: sine dubio
 i xp̄m qui est v̄tas et iusticia peccatē dimoscūt. Qm̄ itaq̄ f^m
iheroimū i glosa malachie 2^m int⁹ oīa p̄cā sacerdotū quasi max-
imū notat⁹ q̄ nō causas s̄ p̄soas q̄sident: et desp̄o iusto pau-
p̄re diuites honoant. iō d̄z plat⁹ sollert⁹ attende ut f^m Gregori^m
i registro ca^m lxxxi^m null⁹ p̄sonā null⁹ v̄ba q̄sident: s̄ solū dei
 timōz et rectitudiez an̄ oculos habeat. sicut scriptu est. Deuteo^m
1^m et sunt v̄ba d̄ni ad platos. Audite illos: et qd̄ iustū est iudi-
 cate. Quē cuius sit ille sine p̄grin⁹: nulla eū distācia p̄sona-
tū. Ita p̄mū audiens ut magnū? n̄ accipiens cuiusq̄ p̄sonā:
quia dei iudiciū est. Et mēto q̄ f^m ysidorū de s̄o bono li³

A

De iusticia et equali-
tate quozūda pilatozū
i coarcedo et iudicādo

B

Quod maximū pla-
tozū et sacerdotum
p̄am est acceptio p̄-
sonarū

ca. 178. facile plati errant a virtute iusticie: dū mēdūt n̄ qualita-
 te p̄sone: et exulcēant sepe iustos: dū impbe defendēt iūquos. Vñ ad
 tūc occlusiōes capti s̄m Gregor̄i i registro ad ep̄os scilicet ca. 436.
 Dūme plati caveāt: ne suis s̄biectis graues existat. Quia et i futū
 et in p̄nti sibi vita p̄spiciūt si eos q̄ sibi ḡmissi sūt: sine grauanie cōfū
**Capitulu xxxviii. De necessariā plato discretiōe ad
 p̄uidenter et fidelit̄ dispensandū s̄biectis necessariā**

E

Secūdo plati in dispēsendo s̄biectis n̄cia attendē dīli-
 gent̄ dnt et obseruāe discretiōes ratiōnālē. Quā em̄ q̄
 in ca. p̄missō dicta sūt de distributiōe cōequali. non
 alit̄ intelligi aut accipi p̄nt nisi s̄m exicētā n̄citatē
 et utilitatis p̄sonarū. rerū as causarū. ut videlicet
 ubiq̄ equalis n̄citas. et equalitas utilitas pro loco et tpe i p̄sonis
 equalit̄ circūstantionāis occurrit: ibi etiā que dispēsenda sūt
 vniūsis a plato equalit̄ absq̄ vlla p̄sonarū acceptiōe distribuiāt
 Vbi statū occurrit q̄ necessariā sūt i p̄sonarū verū et causarū ḡsā
 ratiōe. apud platu discretiō ratiōis rōnālīs. ut ip̄e distribuere p̄u-
 dent̄ et fidelit̄ singulis possit: prout cuiq̄ op̄e p̄spexerit. Prudent̄
 ut singulorū n̄citates causas et p̄sonas. cautissima obseruatione
 rimet̄. Fidelit̄ ut oib̄ equalit̄ sine p̄sonarū acceptiōe ad s̄bueniendū
 ratiōe p̄ssima inclinēt. Vñ qz ad ratiōnālē discretiōes tā p̄uident̄
 tā q̄ fidelitas equalit̄ ḡcurrit s̄o i bono dispēsatōe ip̄e dñs verū
 q̄ ḡcurrit ubi aut. Quisputas est fidelis dispēsatōr et p̄uident̄. Math
 xxxviii. Quō aut̄ necessariā sūt platis i distributiōe dispēsendorū ip̄i
 discretiō colligi p̄t ex his q̄ tradit̄ Doctor sc̄s i 2. 2. q. 63. ar. 1. et 2.
 Constat enī platos eē ministros dei et vicarios qui iustus est et ius-
 ticiā diligit ut h̄r i ps̄o x. et iterū ps̄o 43. Vñ ad ipsos p̄cipue p̄tinet
 emulū iusticiā. sicut d̄ sapie p̄mo Diligite iusticiā qui iudicat̄
 terrā. Nā iusticiā firmat̄ thron̄ eorū ut h̄r p̄m̄o xxv. Ad iusticiā
 aut̄ p̄cise distributiue equalitatē plinz ut sine p̄sonarū acceptiōe
 diuisis p̄sonis diuisa distribuāt̄. s̄m p̄portioēs ut dignitatis ut indi-
 gencie ad h̄ ip̄a. Nā s̄m dignitatē ut indigētā ut etiā utilitatē
 ḡmune bōi reddūt̄ aliq̄ dispēsenda alicui debita. et ideo si illi nega-
 rent̄ nō seruaret̄ a dispēsatōe iusticiā. Et iō opus est illi ip̄i plato cui ex
 debito iusticie incūbit de cōi sibi ḡmissō vnicuiq̄ distribuere quod il-
 li debet̄. ḡsideāre et obseruāe causas p̄ q̄b̄ alicui aliqd̄ debet̄. ut nō de-
 bet̄. et s̄m eas sine solo et p̄cipali r̄sp̄cū p̄sone. exequi actū siue mōdū
 telū dispensatiōis sue. Attendat q̄ Eminētē dignitatē Indigētē
 tie n̄citatē Consequētē utilitatē p̄mo q̄ h̄z plat̄ m̄terd̄ i dispē-

**Quod platos de-
 cet eē iustos Et de
 n̄citate discretio-
 nis eorum**

fatione sando necessaria attende Eminēte dignitate Consequit enī cōt. ali-
 que p̄t aliquā speciale nātūte emineciā alicui q̄rē gratis date dicit
 nū h̄rī ad aliquā p̄motiōez et ydoneū. ad quā alt. liz magis bon
 simp̄t q̄ sātate p̄t carētiā tū illi p̄minēcie rōdit min. ydoneo et
 dignus nū qd̄ ydoneo debet. m̄ydoneo nō debet. Augu. dicit s̄s thōs
ubi 6. i corpōe questiois. Plat. aliquis q̄siderz aliquā p̄rietatē p̄sōe
p̄t quā id qd̄ ei q̄fert est ei debitū. nō ē acceptio p̄sone s̄ cause nū
Glosa dicit sup illud ad eph 6. nō est acceptio p̄sonarū apud deū. eo
q̄ iustus iudex causas discernit nō p̄sonas. Puta si aliq̄s promouit ali-
quē ad magistratū p̄t sufficiētiā sc̄e i ibi attendit nō p̄sona s̄ causa
debita. Si aut aliquis cōsiderz i eo cui aliq̄d q̄fert nō id p̄t quod id qd̄
ei dat. cēt ei p̄portionatū ut debitū. s̄ solū hoc est qd̄ est iste hō puta
petr. ut gerard. est acceptio p̄sonarū. Quia nō attribuit ei p̄t ali-
quā causā que faciat eū dignū. s̄ simplicit. attribuit p̄sōe ad
p̄sonā aut referē q̄cūq̄ ydūo. nō faciēs causā ut sit dign. hoc dono.
puta si aliquis p̄moueat aliquē ad aliqd̄ officiū ut p̄latōez vel ma-
gistratū. q̄ est diues ut q̄ sanguine. su. ut q̄ speāt aliqd̄ ab eo. est
acceptio p̄sone. Reddō h̄z p̄lat. interdū i dispensando necessarie at-
tendere Indigentie nātūte. Dicit enī ydoneitas et sufficiētia rōdit
hōi aliq̄n aliqd̄ debitū tāq̄ sibi p̄portionatū ut iā dictū est. Ita
mito apli. indigentia rōdit alicui aliqd̄ debitū de cō. tāq̄ nātūrium
Putā si aliq̄s infirmet. grauit. i corpōe. indigebit mltis quib. alius sa-
nus et fortis nō eget. Debent. q̄ singulat. mltā cibi. pot. lūalia relax-
atioēs ieiuniorū et vigiliarū medicālia et similia. De 2. q̄ne dispē-
sandoz. que aliis nō debent. Si q̄ indigentie intuitu p̄lat. talia et
q̄similia illi cōfert. que aliis fortiorib. nō cōfert. nō est acceptio p̄sōe.
s̄ discretio rationalis ex pietate dispēsās pro q̄ditōe cause. Similit. si
aliq̄s spūalit. infirmet. fact. tristis pusillūmis. tēptat. grauat. tūc
bat. despeāt. irat. elat. aut alit. quolibz male passionat. indigebit
multis pro qualitate infirmitatis sue et p̄sōe aliq̄n q̄solatioē. aliq̄n q̄so-
matioē q̄nz i formatōe. q̄nz repressioē. q̄nz increpatioē q̄nz publicā
q̄fusione. Que si illi debita de p̄mo q̄ne dispēsandoz p̄lat. t̄pendit
hoc est de p̄sona p̄pria. que aliis nō t̄pedit. nō est acceptio p̄sōe sed
rationalis discretio pie dispēsās. pro nātūte cause. dūmō similit.
in casu simili. aliis sit affectis similit. se exhibet. Tercio p̄lat.
tus m̄dū in dispēsando h̄z attendē necessariē Consequētie utili-
tatē. Et h̄ p̄cipue locū h̄z i distributioē ministriorū et offītorū
roē utilitatis q̄sequētie i bono cōi. p̄relat. enī s̄m. qd̄ rōz mltitū-
dinis est p̄cipue h̄z prouidē bono cōmuni. Bonū aut. cōe ē bonū

F

Quod magis ydoneo
o min. bono aliquādo
debet. qd̄ min. ydoneo
magis s̄o nō debet.

Quā dicit. fieri accep-
tio p̄sonarū i distri-
butioē rerū tēporaliū

E

dispēsando
Quod p̄lat. i cōi
at. attendē indige-
tie nātūtem.

H

Quod i dispēsā-
ōe offītorū at.
tedi cōis bōi utili-
tas quo ad tria.

J
Quod idoneitas
alicuius ad officium
aliquid attenditur
ex tribus

K
Quod non solum meli-
ores in se sunt ad of-
ficia magis utiles
sed quibus contra

L
Quod denoti fratres
non extraneis offici-
is et occupatio-
nibus onerandi

universorum quod non solum universaliter in plato. verum etiam divisi-
particulariter in membris suis per officiales instituendos indiget bo-
no regimine sine quo non possent in communi habita ad provisionem
universorum conservari procurari aut dispensari. Unde digna con-
suetudo boni consuetudinis requirit tales institui officiales. qui ad gubernationem
particularium officiorum sint idonei et efficaces. Hec autem idoneitas
tas videtur colligenda ex triplici respectu. Primo per respectum illarum rerum
quarum eis debet officio procuratio committi ut sint ad eas procurandas
conspicuas et emendandas per naturalem industriam. spirituales gratias. realem
experientiam fortes. valentes absque sui detrimento efficaces et idonei.
Secundo ex respectu ipsius plati ut sint ad ipsius mores. errores. et terrores
pro communi bono et universorum pace conservari et inducere ut sciant possunt
sint. velint religiose prudenter et pacifice ipsi in suis moribus concurrere
et occurrere prout oportet ipsi in suis infirmitatibus portare in deiectionibus
relevare. ab erroribus revocare. in austeritatibus et terroribus
mitigare. in dubitationibus regulare in bonis confortare. et in malis subiectos
reliquos plati pacem et unitatem conservare. Tertio ex respectu ad fratres
reliquos quorum ministeria agunt. ne super illos se elevent. sed qui pacis caritatis
et unionis sunt consueti. ut devote illis et religiose ministrant
nec que necessaria sunt denegent. et eos apud patrem tamquam mediatores quidem
reconcilient et commendent. Sed in his conspiciendis notum est in plato discretio
ut tales in officiis ordinetur qui ad huiusmodi potuerunt inveniri magis
efficaces. Et ad hoc faciendum non vltima sed valet melius per se ipsos simpliciter.
digniores et meliores prout modum sunt qui magis habundant in
spiritualibus gratiis donis. Sed magis idonei per ea que dicta ad utilitatem
communi et promotionem boni communis. prout modum sepe sunt in se habentibus minus
boni et facti tamen ad bonum commune magis conservari. Qui etiam in talibus
possunt sine personarum acceptatione melioribus preferri secundum scripturam thomam ubi dicitur
in corinthios quod sicut et de ipse plures gratias gratis datus quibus credit minus
bonis. Et hoc etiam invenisse videtur apostolus in ad corinthios 6. dicitur. Reculamus
iudicia si habueritis contemptibiles qui sunt in ecclesia illos constituit
ad iudicandum. Ubi habet Glosa beati augustini super verbo Contemptibiles
et alii sapientes. qui tamen sunt minoris mentis. atque fideles et sancti
Et videlicet hi tres causas examinet qui exteriorum rerum sapienter
preceperunt. Qui autem spiritualibus gratiis ditati sunt terrenis non dant
negotiorum implicari. ut dum non coguntur inferiora bona disponere. valeant
bonis superioribus deservire. **H. Aug.** Ecce quomodo etiam apostolus precipit in
exteriorum rerum cura et dispositione minus sanctos tamen in talibus sapientes
melioribus pro communi utilitate et necessitate anteponi.

Capitulum xxxix^m Quod adhuc per tria dispensanda ostenditur discretio plato dispensatori necessaria

Sane in ex pmissis videt^r capitis cluē q̄admodū nati plato sit in dispēsatiōe rerū tēpōaliū et officiōrū pro subdins de cōi discretio rationalis i singulis que sue fidei sbiectis dispensanda sūt gmissa Quod est ex ratioē pmissozū adhuc clai^r potēit xēnitē: si p singula tria q̄ sibi specialit^r dispensanda gmissa declarau^r adhuc i p̄ticulari trāscurrām^r Auctoritatū dūtātāt s̄ozū inicitēs p̄mo q^d de obsequio p̄sonali ut de ipomz plato p̄h quō oporteat cū tāp̄ cōz oib^z et singulis debitū se singulis eozū occurrētib^z exhibere s^m exigētā utilitatis i firmitatis aut nātūis eozū, prout vniuscūiusq^z vidēt profectui deseruē vñ cū tā v̄ variū ymo sepe gtrariū sint hoz^z singulorū affect^z et iclinatiōes sicut d^r i p̄heio libri sui p̄sius poeta quille hoz^z spēs. et rerū discolor vsus velle suū cuiq^z est. n^o voto viuūt vno Et iterū Quidē i dē arte amādi aut p̄ctoib^z moēs tot sūt q̄t i orbe figurē ymo vniuscūiusq^z stat^r vnaq^z etas. vniq^z officii h^z suos p̄rios coit moēs suas p̄rias passiones Dicit dicit de etate Quidē vbi sup^r Rō bñ quēiet cūctos moēs vñ ad amos. oportz platū. ut singulis put^r expedit et occurrat et sbueniat p̄ sapiās discretiois rationalis quasi toties et s^m tot affect^z variari et trāformāi. quos et quoties diuersi frēs occurrūt. ut sic singulorū affectib^z et gditōib^z s^m est et tyus et stat^r exigētā spētent i v̄bis moēib^z et factis accordet Quod breu^r v̄siculo Quidē inuēs vbi 6^m Qui m̄q̄t sapit inuēis moēib^z apē^r eū vñ s^m Grectōi nazāzenū i apollo gectio suo oportz platū cē quasi caput tot facierū q̄ sbitorū ut vnicūiq^z obuā vēienti. gstruētē sibi possit offerre gspān. et vultū pro exigētā qualitatis sue. suo p̄fectui seruiētē. hunc iocūdū. altē serū. vni gsolatōiū. altē increpatōiū Cui etiā gspectui. pro mēitōiū diūsitatē nōnūq^z v̄ba dñt et facta gformāi vñ v̄s Grectōi alle^r gñs p̄dām grectōiū nazāzenū 2° pastoaliū p̄ ca^m vñ m̄q̄t lōge an nos reuerēde memoriē gtrē nazāzenū edocuit Rō vna eadēz cūctis exhortatio gstruit: q̄ n^o cūctos par moz qualitatis asurgit Sepe nāq^z alio officūit: q̄ alio prosūt Quia et plerūq^z herbe q̄ h^z aūlia nutriunt: alia occidūt Et leuis sibulus equos mitigat: catulos iūgat Et medicametū qd^o hūc morbū i minuit: altē vires iūgit Et p̄is qui vitā fortūū roboāt: puulorū necat Pro qualitate igit^r audietū formāi debz sermo doctorū? ut ad sua singulorū gstruat: et tū a cōis cōsificatiōis ate nūq^z recedat De morib^z aut^r et mō hñdi i gstru quō in

W

R

Quod oportz platū se gformāe et aptiē moēib^z et affect^z b^z singulorū Et q^d graue sit hoc

Q

Quod paucissimi hoēs quēiūt sibi i sensu et moēib^z

W

Quod plat^o nō solū i apparatu s; etiā in v̄bis et frīs gstruere vniuscūiusq^z gditioni

his platus gteperae se eam dz gordini et affectui sbditi occurrens **Idē**
Gregori sup ezechiele li i omelia xi ondit ita dices **Sacerdos** etiā p
 opunctioēs et lacrimas cogit. nati quep filiozū suozū cognosce. et ea
 que refugit aīo patient audie? atz post suspiria celestiu. carnaliū
 quozūlibz hoīz onēa portae. et sepe cū supuenētibz cor i diūsa q̄lita
 te trāssunde. **Nā** aliqñ de lucris spūalibz gaudz? s; cū quilibz me
 tēs supuenēt nisi merōes illi se suscepit. tribulatio illi opati
 ens nō est. Et aliqñ de dāpnis aīarū luget. et repente supuēunt
 qui de quibusdā suis prosperitatibz letāt. quozū si letiae sacerdos
 nō ggaudz. min? amāe credit. filios in quozū gaudio nō exultat.
 p̄cipue cū paul? dicat **Gaudē cū gaudentibz. flere cū flentibz.** **H** greg
Idē hec nichiloī que de gdoledo et ggaudendo sbditozū affectibz
Gregori loquit. aliud est plato grau? quozū sbditozū affectibz pro ip̄o
 zū utilitate edūso i moribz respōde mirat? mādat? **Hoc** est. se q̄
 hibere leuitate dissolutis maturū et dīnuē. grauius mesitudie
 hilaēz. despeātis facile. p̄sumētibz relidētē. Et i hūc sensū videt
 loqui sapiēs dices **Ecā** nā cā **filie** tibi sūt. hoc est aīe ifirme et
 ip̄fē sine dissolute. ne ondas hilaēz vultū ad illas. Et iterū de
 huiusmōi **ecā xxxvii**. **Cū** viō irreligioso iquit tracta de sātate.
 et cū iusto de iusticia. cū muliere de his que emulat? **Cū** nū
 do de bello? cū negociatioē de trauectioē. cū ep̄toē de venditione
Cū viro limdo de gracis agēdis? cū ip̄o de pietate. cū i hōstio
 de honestate. **Cū** opēario agrario de oī ope? cū opēario ānuali
 de gsumatioē annu. cū suo pigro de mīta opēatioē **H** ubi **Idē**
 quā graue sit bono plato pro tā mītiplici occurretiū valētatē
 sic i tā diūersas qualitates aīm hitū et smōēs alterae **Idē** **chr**
Idē sup ezechiele vbi 6 on dit dices **Nichil** tā onerosū ordini
 sacerdotū video? qm rigōes mētis opatiēdo flectere. et cum
 p̄sois supuenētibz aīm mutae. Et tū h? valde ē nām **H** **tracta**
Capitulū quadragēsimū. **Quod** i dispensatioē necessariū
 zū plat? respicere debet gordinōes et mīdiferētiās personarū.

Quo oportet platu
 qm a grio occur
 vere moibz sbditi
 zū qd grauisimu
 et

R

D E secūdo s. sbidio actuali qm nati sit i eo q̄ ad a
 ministratioēs nūozū t̄paliū extēozū. discretio
 rationalis ex his q̄ p̄missa sūt. et cotidiana nos
 experientia doz satis apparz. cū videam? ad oculū
 q̄ cotidie pro varia hoīz valitudine et v̄tute. vni
 min? est. q̄ alteri sufficit. Et equis quo vn? habūdat. hoc alteri
 nō sufficit pro gordinōis diūsozū maxia dispāitate. **H** **Idē** quod
 sūmā i talū dispensatioē discretioēs obsuādā. v̄lissim? pat

nost' Aug' in regula sua 2^a i sinuat dices Qui infirmi sunt
 ex pastina consuetudine si aliter tractat' i victu: no' d' alijs mo-
 lestū eē n' iūstū vidēi q's fecit aliqua consuetudo fortiores
 Rec illos felicioes putet quia valet sumūt qd' nō sumūt ipi:
 s' sibi potius gratulent' q' valet qd' nō valet illi Et si eis qui ve-
 nerūt ex morib' delicatiorib' ad monasteiū aliqd' alimētorū
 vestimētorū opemētorū dat' qd' alijs fortiorib' et ideo felicioribus
 nō dat' cogitāe dnt quib' nō dat' qntū de sua seculāi vitā illi ad
 istā descendānt: q'ius ad aliorū qui sūt corpōe firmioes frugalita-
 tē puenie nequiverūt Rec dnt velle oēs qd' paucos vidēt āplius non
 quia honoant' s' quia toleant' accipe' ne g'ignat detestāda puerfi-
 tas vt i monasteio vbi qntū pnt sūt diuites laboriosi: fiat paupe-
 res delicati Et plura ibi g'inet' Et iō ad hūda cura h' oia discreti-
 one p'misit ibi s' pat' Augustin' i regula dices Distribuat' vni-
 cuiq' a p'posito vict' et regumētū: nō equalit' oib' q' nō e'q'lit'
 valetis oēs: s' pot' vnicuiq' sicut cuiq' opus fuerit Sic enī legi-
 tis i actib' apostolorū: quia erāt illis oia coia: et distribuebat'
 vnicuiq' sicut cuiq' opus fuerit erat

*Capitulum quadragesimum primum De quinque generibus
 hoim corrigendorū et differentiis correctionis eorumdem*

De tercio aut' s' officio iudiciali q'ta debeat n'itate
 plato cū sūma discretioe pro diūsitate culpārum
 causarū et p'sonarū s' dicit ad eorū emēdationē
 i cor'p'tioib' et cor'p'tioib' dispensā q'ius satis
 p't si ea que i superiorib' posita sūt i memoria re-
 uocent' et p'parent' ad ea q' i se' signabūt: tū h'ic vnā ad hoc
 b' Gregorū i li' p' pastoralū ca' xx' auctoritate ānotāe nō puto
 ing'ruū ¶ Dicit enī vbi 6' assignās qntuplicē d'ns s' ditorū
 et p' illā etiā qntuplicē discretioē circa illoz cor'p'tioē ob-
 seruādā Nonnulla sūt s' ditorū vicia prudēt' dissimulāda:
 s' quia dissimulant' iudicāda: vt cū delinqueb' et dep'hen-
 di se cognoscit et p'peti' has quas i se tacite toleari q'sideat: au-
 gere culpas erubescat: seq' se iudice p'uat' que sibi apud se rec-
 tois clemētia excusat ¶ Nonnulla aut' et apte cognita matūe
 toleāda: cū videlicet verū mīme oportūtas q'ruūt ut apte
 corrigant' Rā secta imatura vulnēa detēi' i feruescūt: et nisi
 cū tpe medicamēta quenuāt: q'stat procul dubio q' medēdi officii:
 ū amittāt ¶ Nonnulla sūt s' ditorū et occulta p'serutāda: vt qui-
 busdā signis erūpentib' r'coi i s' ditorū mēte omē qd' clausū

D

latet inueniat: et inueniente corruptio articulo ex minimis maiora cognoscat. **N**onnulla sunt leuiter arguenda. **R**atio cum non malicia sed sola ignorantia ut infirmitate delinquit: proferre non est ut magno moderamine ipsa delicti corruptio temperet. **N**onnulla autem sunt vehementer increpanda: ut cum culpa ab arte non cognoscitur: quia sit pondus ab increpantis ore sentiat: et cum sibi quis malum quod petauit lenigat: hoc contra se grauius ex corruptoris asperitate puniscat. **E**cce sub quinta discretio omnis uarietate iste beatus Gregorius correctiones scribit adhibenda. **P**rima uel culpam dicitur. **E**x quibus liquet. **P**rima uel de clementia clementia precipit ad Nerone libro 3. quod nec promiscua aut uulgares platonem deus in corrigendo habet clementiam nec abscisa quia tamen omnibus ignoscere crudelitas est. **Q**ui nulli. **D**icit enim culpe in quibus culpa est relaxare uindictam. **S**icut ut habet de scriptura. **Q**uia sunt. **E**t sunt iterum culpe in quorum autem toties non solum uindicandum est quia apud eos apostolus prodest clementia. et ad patiam platonem et ad emendationes subdito. **P**rima uel uenerabilis uel de sententia. **R**atio si dominus post trinam negationem uel in petrum apostolum statim iudicasset: non tamen ex eo fructum sicut fecit receperit prout dicit Gregorius et annotat a Christiano distinctione quadragesima quinta. **V**icet.

Capitulum quadragesimum secundum. Quod interdum prelati negare debent petentibus et hoc in triplici casu.

Quarto in dispensando subdiciis non consistere debent prelati et quando oportet obsequare subtractiones uel male. **R**atio enim semper oportet homo non licitum est aut periculum platonem quod defendere subditis et cuncta admittit ut tribuere de ratione que rogat. **Q**uia admodum enim impii est negare et subtrahere est tamen necessarium que postulant ita a heretico crudele est et iniquum si que mala postulant. **R**atio sine moderate discretionem cedant. **T**ria enim sunt rerum ut peccatorum gratia que et petentibus concedi impii et desiderantibus est subtrahere et denegare pietate plenus. **H**oc autem sunt que habent ut precedunt speciem vel realem sed. **N**emo est uideat et credere impii et subtrahere ut negare utrosque petentibus. **H**abundantiam superfluitatis illa que pretendunt. **H**abundantiam superfluitatis. **D**icit enim et permittit unum de bono ratione superflua ut accipere periculosum est. **N**emo ex parte eius qui tribuit qui in hoc iuxta premissa iniuste distributione cuius est ipse minister uera et regulas non custodit dum quo unum superflua tribuit alteri ea subtrahit et iniuriam facit. **P**rodo ex parte eius qui accipit periculum unum. **T**este enim beatus Hieronimus ut scribit Eusebius in obitu eius. **C**apitulum de uelimentum ut aliquid ultra extremam possessionem necessitate

Quod per discretionem platonem aliquorum culpas de corrigere aliorum indulgere

Quod superflua petentibus iniustum est acquiescere ex triplici respectu

Quod tenere superflua de ratione furtum est et latrocinium

paup̄a indigentī nō s̄buen̄: fur est et latro. Unm̄ autē filij dilāssimū
 m̄ rebus tēpōalib⁹ solū dispensatōes nō possessōes. Si quid supflua
 um quo alt⁹ fr̄at̄ egeat possidem⁹ furamur. ymo peius qm̄ qui fu-
 rat⁹ ex iopia et n̄citate. Et tūc de seculari quolib⁹ loquēs Ille maḡ
 tm̄ ultra n̄citate retinet: q̄ centū m̄de vident qui fame pereūt. Ille
 vni furtū facit: iste tot q̄ nō ḡdoat panētib⁹ n̄citate. et ḡsequēt⁹
 m̄lta de hoc ibi profēqt̄. Ih̄cō Et huc accordat quod h̄c̄ dis xlii cā i
Hospitale ex v̄bis eiusdē iōcō. q̄ f̄ aliena rapē n̄nt: qui ultra n̄cita-
 tē sibi retinē probat⁹. Et dicit ad h̄ aliqui quā suū est. qd̄ h̄nt
 et liḡ ip̄is cū suo facē quod volūt. Quib⁹ v̄s Ambro i de eo quod
 scriptū est. Attulit ager cuiusdā diuitis furt⁹ vberes ut h̄c̄ dis
xi. Dicit r̄ndit. Dic michi m̄ ait qui p̄p̄ū dicit. quib⁹ faculta-
 tibus supat⁹. gressus es in mūdū. Et post pauca. Pr̄iū ait nemo
 dicat quod cōe est plusq̄ sufficit ad sup̄tū: enā violēt⁹ obtentū
 est. Et infra Tu susceptis dei m̄nēb⁹ et i suū redactis. nichil
 te putas agē iquū. s̄tā m̄torū vite s̄b̄sidia solus optineas? Et
Quis enī tā iust⁹ tā auarus? q̄ qui m̄torū alimēta suū
 nō vsū s̄ habūdantiā et delicias facit? Reqs enī m̄toris est ai-
minis h̄nti tollē: q̄ cū possis et habūdas indigentib⁹ denegāe
Esuriētū p̄ris est quē tu detines: nudorū indumētū quod tu
 recludis? miserorū redēptio et absolutio pecuniā quā i t̄ra
 defodis. Tantorū q̄ c̄stias tuadē v̄as: quāris possis prestāe quod velint.
Hec ille. Et ad h̄ quisq̄ de nr̄is se forte palpabit et d̄is nō eē supflua.
 s̄ n̄cī que h̄c̄. Et ad hoc dicit p̄t q̄ nr̄m necessariū nimis excedim⁹
 quia enā supflua n̄cī iudicā. Nā ut dicit Iheō humana natūa
 modico ḡenta est: s̄ m̄lta ḡsuetudo adiecit: volūtas et voluptas
 plurā copulauit. Et hugo de s̄o victōe i ḡm̄to regule augustini
Si quis maḡ deū p̄fē diligeret: si quis carnalib⁹ desiderijs onino
 renūciaret: m̄lta reserāet supflua: que mō tēns quasi n̄cī. Et he-
neca ad luriliū eptā xl. Cui se voluptatib⁹ i mergūt: illis i ḡsue-
 tudiez redactis sup̄uarius carere nō p̄nt. Et h̄ miserrimi sūt: q̄
 eo p̄uenerūt. ut illa q̄ sup̄uaria faciant. fr̄a sūt n̄cī. Un̄ s̄ Exō
li. 2. m̄oz ca. xi. h̄ n̄citates natūales hoc h̄c̄ valde p̄ciat-
 losū solent: q̄ sepe i eis n̄me discernūt: quod circa illas p̄ v̄lūta-
 nis studiū. et quid p̄ voluptatis studiū vicinū agat. Crebro enī
 seductiois occasione tueta. dū n̄citati debita reddim⁹ voluptatis
 vicio defuim⁹: et i firmitatis velamiē an̄ discretiois oculos eru-
 sano nr̄a se palliat. ac quasi sub p̄ocinio explede v̄lūtat̄is
 occultat. Infirmatē v̄o natūe nr̄e p̄ negligētā relaxare. n̄c-

A
De q̄ illos q̄ supflua retinēt n̄ dātes indigentib⁹ dicit sua. ē q̄ h̄nt et posse cū eis facere q̄ volūt.

B
Quod palpādo nobis ip̄is enā supflua n̄cī appellam⁹.

F
Quod vici s̄a caute obsuat ne s̄b spe v̄lūtat̄is ad voluptatē relaxēt et supfluitate sc̄ud mali.

¶
Quod triplici rōe
ex pte rerū supfluitas p̄t̄i religioſis
est detestanda

nihil nichil aliud est q̄ calāritati miserā addē. ac viciōrū squalorē
 ex ead̄ miserā multiplicatē. Et dem̄ quō mali sic sub colōe nātūris ad su-
 p̄flua et voluptuosa defluūt. post pauca ondit dicitur. **¶** Horum hoīes in
his corruptiois sue nātūris gaudēt. q̄ nimirū eas ad vsū volupta-
tis intorquet. Cū eis reficiēdis cibo corpōibus natūe fuit: p̄ delecta-
tiōes gule i voluptatis m̄glumie distendūt. Cū regendis mēbris v̄f-
timēta querūt: nō solū que regāt. s̄ etiā que extollāt expetūt.
et q̄tra torpōes frigidōis nō solū que p̄ p̄m̄guedūz munitāt. s̄ etiā
que p̄ mollitiē delectēt. et nō solū q̄ p̄mollitiē tactū mulceāt. s̄
etiā que p̄ colōz oculos seducāt. Acritatis igit̄ causa i vsū volup-
tatis v̄tē. quid est aliud q̄ calāritatis sue miserā sociare. Et ille
Tertio ex pte rerū ip̄arū etiā p̄iculu t̄m̄inz ex supfluitate p̄st̄im
religioſis in et de cōi v̄m̄ētib̄. Et h̄ t̄ā accipiente r̄spicit q̄ disp̄e-
sante prout de hoc pulchre loquit̄. **¶** Hūbert̄ sup̄ regulā augustini ca-
xv a et c ubi pōit varias et m̄t̄iplices ratiōēs quare supfluitas re-
ligioſis est vitanda. Et iterū ca. lxxv lē ubi assignat septē p̄icū-
losas ḡd̄inōēs supfluitatis sine plus iusto et necessāio de cōmuni h̄m̄-
tiū. Et q̄ntū ad p̄sente breuitatē spectat. sufficit ḡsideāre q̄ cōi-
bona p̄cipue religioſorū sūt elemosine hōz. Quō p̄mis dāt̄ v̄b̄is
intuitu nātūris releuāde et sus̄tētan̄de: nō supfluitatis nutrien-
de. **¶** Vn̄ d̄ apostol̄ ad romanos iē. **¶** Necessariis s̄cōrū cōtātēs nō
dicit delir̄is vt supfluitatib̄. Et iterū ad ephesios m̄. **¶** Laboretāt
māib̄ suis ut habeat vn̄ tribuat nātūte patienti. **¶** Etiā ut sc̄e
quet̄ sūt a dantiū nātūtib̄. **¶** Itē si isti nō acciperēt. h̄erēt aliq̄
qui m̄ succurrerēt sue nātūti. Vn̄ ad supflue v̄tēs elemosinā
vox est pauperū s̄m̄ b̄m̄ b̄nardū. **¶** Nostris necessitatib̄ sub̄t̄
hit̄. quidq̄ v̄s accidit v̄tūtib̄. **¶** Pensandū est diligent̄ q̄
sit illud q̄ nātūtib̄ pauperū s̄b̄trahit̄. q̄ de necessitatibus
dantiū ext̄hit̄ q̄ pro nātūte releuāda p̄orrigit̄: si h̄ supflue ex-
p̄dat̄ vt rep̄uet̄. **¶** Sup̄ h̄ ip̄a bona sūt ḡquisita sanguineo s̄m̄
labōe vt aliorū hōz. data pro sanguine. r̄. redēptiōe p̄cōrū.
Quō q̄ p̄t̄ hō bōā ḡsciētia talia bōā sibi supflue coaccruat̄
retinē vt expendē dicitē d̄nō de huiusmōi. **¶** Osee m̄. **¶** V̄tā popu-
li mei comedent. **¶** Ca. m̄. **¶** Quō supfluitas tria
mala inducit habundanti

¶

¶ Et his oib̄ lōz attende q̄ supfluitas cōt̄ est
incuriatina proximo alieno. **¶** Et de p̄mo quid
Impeditiua bono proprio. **¶** quō est incuriatina
Obligatiua supplicio futuro. **¶** proximo t̄ā donati

si illi cui subtrahitur sano p[er] ex p[re]missis Cui etiā accuerit q[uod] i[n]u-
 entes scādalizat nō hñtes āplius āplius cruciat De 2° q[uod] ē
īpediūna bō p[ro]prio h^o est p[er]fectui spūali p[er] ex eo q[uod] cotidie
vide^o ī naturali ex^o nā arbores nisi exoneate fuerit a sup-
fluitatib[us] spurilaminū et nimietate aliozū ramozū mi-
nus fructificat Et sic sili est de vineis et rebus alijs mlt-
is et diuersis p[ro]p[ter] q[uod] Veneca ad luciliū epta xl^a ait Mag-
ni aū est magna gtepnē: et mediocria malle q[uam] nimia illa
utilia et vitalia sūt: at her eo q[uod] supfluit nocēt Sic segetē nimia s[er]u-
sternit vbertas Sic rānu onere sternūt Sic ad matūritatē nō vāt
nimia fecūditas De quoz animis eueit: quos imodecāta felicitas
rūpit Cui nō solū ī aliozū iūria: s[ed] et ī suā gūtūt Her ille
De 3° q[uod] est obligatūna supplicio futūo satis p[er] ex eo q[uod] supfluis
vtētes et sibi de p[ro]cūno crucifixi et bono cōi nimia vsurpātes
et concernātes obligāt districtā inde deo reddē ratiōez p[er] nō aū
bnard^o Quid delirē ille tibi sapiūt: pro quib[us] ta dure te ob-
ligas rōm^o p[er] quid de delictis loquim[ur] cū etiā de supfluitate
vilissimā rerū quosdā religiosoz legat post mortē a deo dis-
trictissime iudicatos Et q[uod] de hoc dubitat legat q[uod] de sic me-
morie Gaucio p[ro] senomānesi epō post rothomagēsi archi-
epō scribit fr̄ thōs p[ro] li^o bōi vniūsalis de apib[us] ca^o vniū q[uod]
tū timuit de supfluis expēsis ī die iudicij iudicai Vn de
p[ro] milib[us] libzarū ānuozū redditū archiepiscopat[us] sui
tū 4° milia libras resuauit pro toto āno ad vsū neces-
sariū toti[us] familie sue Legat vsup et attēdat q[uod] Cesāus mo-
nach[us] scribit ī dialogo miraculozū dis xl^a ca^o 1° ī fine de
meprēo moācho ī hēmēroes vno s[er]u: quo ī extrēis p[er] visi-
oēz oīsa illi fuit via speciose strata ex tris ī celū p[er] quā vi-
dit vniū sui ordinis s[er]u de medio firmi angelozū copijs
vallarū letabū dū et laudatē tendētē et receptū ī celum
quibusdā audietē meprēo calūpnia lib[us] fr̄es adhuc viuē-
tes q[uod] defūctis fr̄ib[us] debitā p[er]sioēz negligēt soluerent:
et supflua sibi resuātes veteres tūcas statū cū nouas cre-
ciperēt nō reddēt Ette p[ro]p[ter] h^o et huiusmōi mala ex supfluit
tate vitanda dicit Gregoi^o li xx^o moz ca^o xl^a d[icit] q[uod] facti viri ī oī
q[uod] agūt studiosissima intentiōe discernūt: ne quid plus ab eis
nature īfirmitas q[uam] sibi debet exigat: ne sub nūritatis tegmine
in eis cupiditas voluptatis ex crescat Aliud enī ex īfirmitate:
aliud ex tēptatiōis suggestiōe sustinet Et quasi quidā rēssimū

F
Quod supfluitas
īpedit a nūritate bo-
nis spūalibus

H
Quod districte iu-
dicat et punit
post mortē reliqui
osi de supfluitate

H
Quod sancti viri
sollere iūgilant
ne sibi spē nūritatis
ad voluptatē cadāt

Quod oēs fallim?
 Ippio iudicio nri
 supflua natia iudicātes
 ut ex rerū peluacione probam?

arbitri mē nātate voluptatōz ostituti hāc ofulē do sbleuāt: illā p̄mōdo
 frenāt. Nū sit ut et si ifirmitatis sue calūtatē toleant: tū ad squalorē
 miserie p̄ negligentia nō dndāt. **H**ec ille. **H**ec quia sic sibi iudicialit̄ p̄ce
 sīdē sic scīe posse et velle mē nātate voluptatōz aut supfluitatem
 discernē scōzū est. et nō nisi valde paucōzū. **C**ōt̄ enī nri amōe decipi
 mur sicut. **Q**uidi? ait i lib' herondū. **Q**uis deceat nō vidz villos amās
 Et alius quidā. **R**eo bñ sibi p̄sidz: nēo bon' custos sui. **N**emo sibi
 qd' nō aduersū est: q̄qz salubre sit iudicē valz. **E**t hīc est q' i hīs q'
 nos gcernūt fallim' oēs. et nātā nobis putam' que supflua fuisse ip̄
 ablatiōe probam'. **D**icut de hoc loquēs **V**eneca ad luciliū cpta cxxm
 multa māt supflua cē nō intellexim? nisi cū deesse cperūt. **V**
 bam' enī illis. nō q' debeba? s; quia habeba? **Q**m̄ mltā paraba?
 quia alij parauerūt? quia apud plerōsqz sūt. **H**ec ille. **E**t ideo ne
 cesse vt q' nre nātatis mēsurā mltiplūc occasiōe cecati metiri
 in vtendis rē nescim? aliorū iudicio regulēm? et dū ad supflua petō
 do tēdim? negatiōe rōnali ad mediocria tēperem'. **E**t sic p̄ s̄mum
 quō s; mē dū p̄ū sit negāe vt s̄trahē et ip̄iū gcedē vt admittē pe
 tita p̄ofter habūdātiā supfluitatis.

**Capitulū xlviii. Quod singularia petentibus nō est acq̄
 estendū et de pessima singularitate vitanda.**

Secūdo videt' et gcedē ip̄iū et s̄trahē vt negāe vī
 osū petentib' illa q' pretendū. **E**minētā singularitatis
 et hoc tā i plus q' i min'. **V**traz enī singulari
 tas vitanda est i cōi vīta degentib'. **N**ū ad vtāz
 p̄anēdā rōe iusticie distributīe et pacis quarum
 ip̄e promotor dz cē et gseruator. **p**lat' dz cē attent' et seriosus. **N**
 ubi plus conādo. **S**dit' singularia petat q' cōis gseruetudo nō h̄
 nisi rōbī nātate excuset'. **g**randiri nō debz. siue illa sint in
 numcō vt si plūā petat. siue i valōe vt si p̄cōsioza et melioza
 petat. siue i figūā et colore vt si curiosioza petat et pulchrioza.
 s; etiā petat illa q' oīno ab alijs nō habēt'. **I**n oīb' enī his p̄ce
 iudicāet' alijs nō h̄ntib' vt accipiētib' et vnitas pacis et caritatis
 ledēt' et mltiplias scādali et turbatiōis occasiō i gmnū
 prestaēt'. **Q**ui enī facit qd' nēo nō solū mirat': s; etiā i talibus
 detestant'. **E**nī enī s̄m' **H**ec' caritas p̄ces aut inueniat aut faci
 at: ideo nre est i oī gmnūate et oī re publica vt vnitas pacis
 et gcedie cōi lege et cōib' obsuātīs foueat'. **M**axie aut id gcedie
 gseruit s̄b vno pastōe de cōi. bono promōdēdis et alēdis i vna
 regulāi obsuāciā religioē. et habitatiōe vīuetib'. **N**ū pulchre

R
 Quā sollicitē p̄
 lat' p̄caue singu
 laritate q' i plus est
 ne surrepat debet
 et q' odibilis sit

**De vniformitate
 nre caritatis s̄
 emulada.**

hinc in 4to prohemio libri de statutis regularium capiti witezimense sic
 Quia ex precepto regule iubemur habere cor unum et animam unam in domino iustum
 est ut qui sub una regula et unius professionis voto vivimus unificemur
 in obsequio canonice religionis inveniamur. Quatinus unitatem
 que exterius observanda est in cordibus foveat et representet uniformi-
 tatem exterius servata in moribus haberi. Ex quo inveniunt a gratia se extra
 unitatem caritatis et pacis militantes quicquid in scandalum et preiudicium
 alienum a quocumque alio profertur singulariter profertur in his que non
 pietatis sed petulantiae spes intendunt et proprietatis. Ex talium enim
 presumpcione ut admissioe singularium quanta mala in disruptiones carita-
 tis et pacis scandalum consequuntur. Venerabilis ille magister Gherardus groet
in quadam epistola ad abbatem de capto ondit dices inter alia Quot in-
cordes et odia et lues et dampna et quot murmuraciones et oblocutio-
nes que in coram oculi et terribiles aspectus absque eo quod iustitiam laes ma-
lum veniunt inter preses et fratres et ipsius cultu et vestitu et victu vos ipsi sepi-
us cepti. Quanta enim metum et vorum dissonantiam faciat hoc quod cum mo-
nachi pauperes seu fratres sint et pariter pauperes: quod eorum tunc capite et
scutelle non sunt sorores sed tam dispariter et inaequales inestimabile est. Hinc
ex scutellis et vestibus et propriis inaequalibus divitiis tam discordis tam varia-
bita et confusio in monasteriis. Ille dives ille pauper ille pinguis ille
macer ille esurit ille ebrius est ille angelus ille diabolus ille israhel-
lica ille babilonica. Ille corpore de filiis israel. mente manens egipti et
secularis. Ille inde reversus in egiptum quod prohibiciones altissimi. No-
ergo dicitur plati talia singularia preterita et quod commune consuetudines ul-
li absque eundem naturate villo modorum admittit. si non oes spiritualis
edificacionis mole precipitave vellet: et pacem oesque concordiam subpo-
nere finaliter ad ruinam. Non sapienter preceperunt est in statutis regu-
larium pallegatis ad vitandum scandalum aliorum. Ut si quis causam
hinc omnium ordinis et vigoris observantiam in alio sibi petierit re-
laxari non occulte hoc fiat sed coram omnibus qui de fratre habent in casu veniat.
causam et indigentiam suam exponat et sic iustitiam petat et si videtur
accipiat. Ut videlicet hoc modo ois de singularitate suscipi de me tollat.

¶
Quanta mala ve-
niunt ex singulari-
tate in privatis
habentibus

**Capitulum xlviii De singularitate que in monasterio est et
 debet habere tres comites alias intolerabilis**

Oca vero singularitate que est in monasterio qua alii cor obse-
 quantiam non obtinent districtius ceteris cum quibus habitant
 vivere volunt quam periculosa sit et frequenter temeraria
 in triplici scriptorum documento ostendi potest et vario ex-
 demonstrari. Nam sicut in collatione 2^a abbas monasti-

R

legit: regula vere discretiois hoc exigit q n' quicq' noui agere
 nec aliquid diffinire nro iudicio psumam' s' nos i oib' sp iudicio
 seniozu s'mittam' Et sic a cunctis isidys iunici quis tutissim'
 pmanebit Et breuit' h' singulairas p'iculis vae gloie. p'sup'itiois
 et illaqueatiois diabolice. proxima sp est nisi tres coites idui'
 duas serū habueit s'z **¶** Que enā tria i priori singulairate
Prelati g'sultatioez que est in plus deberet merito auotā De
Obiecti discretione quibus satis pulchre psequit' **¶** Jordanus
Decadali vitacione mior i vitaspem ordinis heremitarū facti

Q
Quod singulairas
plinar frequenter
et a diabolo

D
De frē decepto a
qui illi dimidiū
tm pane gmedes
ostendit

Q
De notabilitate i oī
bis vitada Et q m
q'teroribus debem'
ce g'munes et g'formes
alns

R
Quod singulair
tas et meritū et p
miū perdit

Augustini pte 4 ca xi De quibus singulis hic psequi mirū cēt **¶** Vni
 tū de oib' hic addā s' q talis singulairas p'cipue qū p'uarā et in
 suadibilitate h' āngra frequēt' a diabolo est quū p illā hoīez ad sui
 ipi' destructioez p'duce conat' **¶** Vn ipē recitat ibi pte qua 6° ca m' de
 demone quodā qui p huiusmōi singulairate ciudā frī sui ordūis
 p'iculose illuſit Apparuit enī frī illi ipē diabolus. sub spē angeli
 p aliqt dies i mēsa ostēdes illi formā dimidiū p'is. s'ua dēs ne vilo
 modozū plus simit humeret **¶** Acqueuit ille demōi. et ifra breue tē
 pus post hor tātā debilitate capitis tēcurrit: ut i sensu deficeret et
 p'iret **¶** Qui g' huiusmōi singulairā petit et p se idiscrete p'suit:
 non est i suis petitiōib' audiedus s' boā iformatioē et iusta rep'he
 sione ad g'formitatē aliozū reducend' **¶** Dicit quēdā discipulū fr
 suū monēs Veneta ad luciliū epistola quita ait **¶** Illud te moneo
 ne corū mōe qui nō p'ficere s' cōspiri cupiūt facias. aliq' q i h'abi
 tu tuo notabilia sūt **¶** Asperū cultū et monſū caput et quicq' aliud
 ābitioez illā puerſā sequit' euita **¶** Int' oīa sūt dissimilia. frōs populo
 nrā queniāt **¶** Id agam' ut melioez vitā sequam': quā vult' nō ut
 g'trariā horreat **¶** Et infra **¶** Hor p'mū p'phetia p'mittit sensū coēs
 humanitātē. g'gregatioez: a qua professioē dissimilitudo nos sepa
 rabit **¶** Videam' ne ista p que volum' parac' amiratioez: ridicula
 et ociosa sūt **¶** Repe p'positū nrū est p' naturā viue' hoc q' ma
 tuas est torquere corp' suū. et faciles odisse mūdicias. et sp'alozē
 appetē. et tibus nō tm vilib' vū s'z terris et horridis **¶** Tēperet' vitā
 nrā int' mores bonos et pudicos. suscipiat oēs vitā nrāz nō ad
 noscāt **¶** Ille **¶** Talis singulairas i religioſis si p'uarā habeat
 et laboēz i p'nti p'dit et gloiaz p'minuit **¶** Vn lecti de quodā deuotif
 simo frē et i alijs op'no lūz i tali p'uarā. singulair' obſuātio suo
 prelato sans duro ord' rirt' nēf **¶** Qui p' mortē suo abbati apparē
 in magna gloia int' ceterā dixit **¶** Honorēz meū imminuit obſuā
 tia singulairis et obſtāta. q sine p'is sp'ualis assensu. ceteris volū

strictius vivit. In plus fame et frigore laborum et minus aliis
 recepi a talibus quod per platum cohiberi sunt subditi. Sicut suos fratres ab
 illo cohibuit et corripuit in sermone super cantica xxxi. beatus Bernardus dicitur
 Non vultis esse grati vitam et cetera que ibi persequitur. Et iterum de eodem
 sermo narrat Jordanus prefatus in eodem libro parte quarta capitulo xii. quod ipse quadam
 vice sedens in camera postuensi pro tribunali cum ei quodam proponeret
 a fratre de singularitate cuiusdam moachi aut ei Crederes ne verbo
 domini: ut verbo angelico non gratior verbis domini. Et ille Crederet. Tunc
 abbas Ego dico tibi in verbo domini his per pariter Singularitatem tuam
 deponis. quibus in ea videaris sanctos alios imitari: magister merere
 communi vivere modo fratrum. Qui statim acquiescens abbati. et cum
 singularitate omnium: vixit sicut ovicula in grege coit. Quomodo
 et ait Jordanus ibi vitanda est singularitas in communione: maxime
 illa que scandalum infirmis parit. Sic vitavit illam et in seipso beatus Bernardus
 de quo Wilhelmus abbas sancti theodori summum illi erat studium admiranda
 nos fugit: et tamen unum se agere ceterorum. Quo nimirum in vitam
 regulam communem amplius emulabat: nil in suis actibus preferens obsequia
 singularis munus illam late velle ostendit. quod cum ceteris eiusdem pro
 fessionis sibi coita non sectat.

**Capitulum xlviii. Duo subditis nociva petentibus
 prelati non debet anuere. Et de triplici genere nocivorum**

Uterque videtur et gradus ipsius et subiecti ut negat virtuosum pe
 tentibus illa que pretendunt. Evidentia nocivitas. Nam apud
 eum cui petentis ab officio ut debito incumbit saluti provi
 dere. parum referre videtur: et scilicet offerre velis illi nocivum
 ut nocere in persona sua. Sunt autem esse nociva aliquid vel alicui
 nocitura ipsius triplici. Primum in seipso sunt mala et perniciosa. quodammodo
 sunt venena. quodammodo sunt et illa que in seipso possunt contrariis male affari
 que operatur officio medicum eis esse vel lesiva vel saluti gratia. Unde de infirmo
 dicit Augustinus patris nostri in regula sua 2. Quod si velit et forte non
 expedit sue cupiditati non obediat. Aliquam enim aut etiam si non nocent: pro
 desse creditur quod delat. Et Seneca libro 2. de beneficiis tribuendis. Qui est
 quedam nocitura impetrantibus: quod non daret sed negat beneficium est. Sic fr
 gus ut aqua infirmis negantur et que refugium amara prestamus
 Sedo sunt indirecte aliqua alicui nociva per ignota ipsi statim etiam
 aut serui que petentibus gradus ut daret aliquid est obprobriosum aliquid
 a bono natario ut viliori impedimentum. Unde dicit Seneca libro 2. de ben
 ficis dandis. Videam inquit ne munera vana supvacua tri
 buam: ut fere ut feni arma venatoria rursus libros. Et gratior

Quod sp obia ma
 chis q pinnacia st
 gularitatis meret
 apud deum

Quod sro bnard
 sumope vitavit
 singularitatem

W

cōspiciemus. ne dū grata dāe volu. suū cuiq; morbu exprobratūa mittam. sicut ebrioso vīna. validudinaio medicamēta. Galedm enī icipit eē minus. in quo virū accipiens agnoscit. H ille De talū qualitate eē videt cū platū religiosus ea credit sōditis q̄ ipōrū qualitatē nō quēūt ut q̄ lanca latinas Irās debeat addiscere. et simpliciorib; frīb; qd̄ altis quēstōib; profum. darū rerū scrutādis īstāt. Jura aut similia curiosa frequētē. quib; a simplicitate et studio deuotiōis elongati. euasēscāt ītūctes ī cogitātiōibus suis. ceteros despiciētes. et temp; īuilit; expondetes. Quod pleriq; pmissum causa eis extreme p̄ditōis fuit. sicut et ī scriptis lectim; et tēpōib; nouissimis expti sum. **Tercio** sūt aliqua hīs ī seip̄s nichil malicie hūmā. presumūt. hī se Jura. defectiōes. et īdiscretiōes. ī p̄nitē postulatū p̄t. īdiscretiōes. defectiōes. et īdispositiōē eorū. In quib; ut ait seneca li. 2. de liberalitate ad eburciū estimāe debe. vilitatē magis q̄ volūtātē petentiū. Depe enī noria ḡrupiscim; nec despice q̄ p̄nitosa sūt luca. quia iudiciū īterpellat affect. **Q** cū s̄sedit cupiditas. cū īpet. ille animi flagrātis qui griliū tulit cecidit. detestam; p̄nitiosos maloy auctōes munerū. Tūc tūcia b̄nficiōē spectāe. tūc etiā exitus decet. et ea dāe que nō tm̄ accipē. sed et accepisse delectat. **Exorā** ī p̄nitenti rogantiū: serua bōitas est. **Quēadmodū** pulcherrimū opus est. īuitos nolentesq; suae: ita rogātib; p̄p̄scā largiri blādiū et affabile odū est. **Pecunia** igit; nō dabo quā nūmētū adultere scia: ne ī societate turpis facti aut ḡsiliū īueniar. **Si** potēo rauocabo: si min; nō adnuabō scil. **Simile** faciā si quē ira īpellat quo nō debeat: aut abinōis ardor abducit a tutis. **Nō** ḡmittā. ne ille quādoq; dūc possit: ille me amādo occidit. **Depe** nichil interest int; amiceū munerā: et hostiū vota. **Quis** quid illi accidē optāt: in id hōz tēpestina indulgentia īpellit atq; īstruit. **Quid** aut turpi; q̄ q̄ eueit frequētissime: ut nichil int; sit inter odū et beneficiū. **Hec** ille.

Capitulū XLVn^m **Quā** piū sit q̄ aliq; q̄m; platū suū. **anxiatū** amonuit. **Et** q̄ timiditas platū p̄nit ex trib;

A his iā pmissis satis p̄z redeūdo ad p̄positū quo ad īsimulatiōes obligāne rationalis de corūptiōe platū q̄ piū sit s̄ditū interdy ex ḡpassiōe pia verecūde et modeste ī secreto suū amonē platū quē videt tot occasiōib; offēnsiōis s̄ditū iū suozū expōitū ut difficillimū sit illū ī tot rerū variatib; nō interdy exorbitāe a tramite v̄tatis et iusticie cū nō su. hō qui viuat et nō peccet aliq̄. et īsup rariissim; īueniat; aliquis ī nūmero etiā eorū qui platū noīe īsignitū sūt qui ita se sciat arcōmodū īmo variāe euentib; et ḡditōib; varijs rerū et p̄sonarū occurrēt iūm.

Quā difficillimū sit est platū se offēnsiōibus et lapsib;

ut aliquando etiā ex infirmitate et infirmitate. displicentia meāta apud
 subditos nō incurrat Wegtim cū ipā natura optū sit ubi grā co-
piosior nō obsistat fortūaz mutāe moēs. et alterare affēs nō sepi
in contrariū transformāe gcurrētib⁹ sibi i idipz copia rerū et agē-
di que volueit libertate Rā i ipā rerū dispēsatiōe s^m garciale
in libro suo Ardua res est h^c est moib⁹ nō tradē vires Quia ut
Quidi⁹ in de arte amōis luxuriāt animi rebus plerūq; secū-
dis Per facile est equa gmoda mēte pati Dū vō a plato agit⁹
cūctorū ut dñm est aspectib⁹ ondat. et tāto citius sepe carpit⁹ gto q
facit min⁹ amat⁹ hūc sepi⁹ apud platos agit⁹. ut intellā ut sus-
pā subditorū displicentia. p̄tē si alicui⁹ sibi ex diuicia siue i lu-
ria offēnsiōis mēti gscn sūt. int⁹ gtrauit turbēt⁹. et iuxta qd
scribit⁹ job xv quasi sp̄ sit i aurib⁹ sonitus t̄rois etiā cū par-
sit ipā insidias suspiciēt⁹ Sicut enī ut gregōri⁹ xij moꝝ ca^o xij^o
sup v̄bis s̄missis ait nichil est simplici corde felicis. quia quo
innocentiā erga alios exhibet. nichil est qd pati ab alijs foemi-
det. Habz etiā quasi arcē quādā fortitudinis simplicitatem
suā. nec suspēs est pati quod se fecisse nō meminit. Vñ bene
p salomōz di^o hōu^o xij^o In timōe dñi fiducia fortitudinis
Et extra mēs sibi violentiū apud alios male gscn. timōis magis q; amōis
auida nūq; quēta nūq; tuta nūq; p̄t ēē secūra. s; sp̄ suspēsā sp̄ suspā
sp̄ timida Nichil etenī ut ait Veneca formidabile facit cum nisi rephē-
sibilis vite mala gscn. q; sibi sp̄ t̄ferri meruit. quod itentasse se alijs
timēstit meminit Et s^m Gregōriū ubi sup quēdā g^o proximos excogi-
trūcāt. hoc g^o se excogitū a proximis formidat sicut vndiq; suspā. vñ
diq; p̄pida: oīs qui ad memoriā veniūt. exquirere g^o via credit Qui
ergo tranquillitas securitatis deest. huic proculdubio terrois sonit⁹
sp̄ in auribus est Et sepe cōtigit ut alius vtilia loquat⁹. nil aduersi
cogitet. ille tñ ex se proximū metēs. simplicit⁹ erga se agi mīme putā

Capitulu xlvij Quod timiditas anxietatis i plans se-
pe consurgit ex trib⁹ Et pmo appetit⁹ planois fant timid⁹ et gxiū

T talis timiditas etiā i plans religiosi qñq; aliquo
 mō exurgit p̄cipue a trib⁹ scilicet
Affectione prelationis ¶ Pmo affectione platiōis &
Recordatione cōmissionis ¶ Quod enī amat⁹. timetur
Trepidatione redibutionis ¶ afferrī Et ideo sicut securū
 facit nichil gcupisere: nulli p̄ amōez tyali therere Dicitur dicit
Venera ad luciliū estā xv ¶ Conspiciēdū nobis est quō a vulgo tuta
 ēē possim⁹ Pmū aut nichil idē gcupisē Rura est int⁹ gpetitores

custodite Et q; p̄:
latiā et prosperi-
tas mutāt mores

Q
Quod dñi plati
et iuurosi facile
turbidi et timi-
di efficiūt⁹ ex i
iurie gscientia.

S
Quod simplicitas
et innocētia rōdūt
hoīez pacatū et
securum

Q
Quod gscn malicie
nūq; hoīez sūnt ēē
quētū & securū

Q
Quod iōrdinate
aliquid appetē facit
timidū. nichil male
appetē securū

F
Quod conscientia peccati
est timida et nunquam
secura esse potest

B
Quod diuini et iustitiosi
plati sunt timidi
sibi repedi quod
alios fecerunt

H
Quod sola clementia
reddat platum
stabile et securum

J
Quod sic se debet
exhibere plati ut ad
ipsi pernitiam homines
non fugiant sed
gaudeant

Dicit ecce aut Cicillus poeta in fabulis Amare peribile nichil finali-
ter quod timeat. Et ideo Seneca ad Luciliu ait Opta lyram Quisquis inquit
se multum fortuit dedit: ingentem materiam sibi perurbationis et terribi-
cabilem fecit. Vna huius via est ad tuta tendere: externa despicere et honesto
contentum esse. Secundo Recordatione remissionis. Nichil enim formidolosum magis
animi: quam reprehensibilis vite amara recordatio. De enim psuunt aut seneca
seua perurbata conscientia. Et pauor his qui operantur malum aut per
hoc enim inter cetera sunt peccata est proximum proprium: in suum se timore pau-
do vindicare auctorem. Quoniam enim sciri potest: ut tenebra tectum peccatum lateat: quod
tamen a cruciatibus trepidantis conscientie eximat: ille qui peccat: sciri arte
nulla potest. Unde dicit epicurus natura nos a scelere abhorere: et quod nulli pos-
sunt non etiam intertuta: timor peccantes multos fortuna liberat: pena
metu neminem. Quare: nisi quia infamia eius nobis rei aduersario est:
quam natura dampnavit. De quo nunquam est fides latendi: etiam latentibus
Quia coarctant eos conscientia: et ipsos sibi ostendit. Primum est quod nocen-
tium: trepidat. Quia et si latendi felicitatem habent: fiduciam non habent.
Ita igitur est ut ait Seneca ad Luciliu discipulum suum epistola xxviii
De cetera tuta esse non possunt. He enim mala mente sede pene permittit ac se-
quuntur timere sunt et expauescere: et securitati diffidere. Quare quod supple-
cio hoc nequicia liberet: quare non per illam in suspensio reliqua.
Tercio Trepidatione redhibitionis. Qui enim dicunt alios et onerosum fuisse
se se meminit: reddi sibi sunt ab eis: timet suspensus ipse quod fecit. Secundo enim
aliam sibi a subditis suam fidem sperare poterit: quam amoris regule mensu-
ratam quem eis plato ipse perrogavit. Dicit quod iuxta premissa male sibi
erecta alios conscientiam aspersionis nimie metum nunquam platum finaliter sinit
esse securum: cum deterreat neque intrepidus: neque metuit ipse securus.
Secundo illi diligit: quod solo timore odia premit. Dicit e diuiso ut ait Seneca
inde clementia participis ad nerones liber sola clementia est que ipsos
platos non tam honestiores quam tutiores prestat: ornamentum imperatorum
simul et certissima salus. Ipsa sola platum et ab omni metu timore
securum: et fois vindicis in vita sua prestat esse iocundum. Et per quod
ad securitatem sola clementia aures subditorum attrahit in affectum com-
mis ut zelent ac laborent pro his quos diligunt: ut illos in necessitate sub-
leuent: et ubi opus fuerit etiam viribus tueantur. Et de hoc loquitur
Seneca ubi secundo ad nerones Illius inquit magnitudo stabilis fuit
data est: quam omnes tam super se esse quam pro se sciunt: cuius curam excu-
bante pro salute uniuersorum at singulorum experient. Quo proce-
dente non tamquam malum aliquid aut noxium animi e cubili periculum
diffugiunt: sed tamquam ad clarum ac beneficium sidus aduolat: obire se

69
pro illo mucronibus insidiatū paratissimi: et sō sternē corpōa sua:
si p straghe illi hūanā iter ad salutē sternēdū est. Cuius hūc au-
deat struere aliqd° peiculū: sō quo iusticia pax pudicia et secu-
tas florent: in cui' aīo nichil hostile. nichil efferū est qui poten-
tia suā placide ac salubrit' exerceat: qui tota ciuitate amatur
defendit' colit' de quo eadē hoīes secreto loquūt' que palā hūc
pāceps bñficio suo tut' nichil p̄sidis eget: arma oīmēti causa
habet. Et infra. Secūtas secuitate pacifenda est. Nō opus
est ī altū iſtituere arces editas. nec mltiplicib' se muris tur-
ribusq; sepie: saluū regē clemētia ī apto prestabit. Vnū est
ingrūgnabile mūmētū amor ciuū. Vn hoc intelligēs the-
odosius ipeator p̄ssim' amonēdo filiū suū honoīū vt nar-
rat de eo claudianus. Dis inqt pius ī p̄mis. nā cū vicamur
ī oī munē sola deos equat clemētia nobis. Violētiōz armis
oīb' expugnat clemētia gentes. De iocūditate aut vite p̄cie
Iōē. Seneca dicit li 6° de libeāitate ad eburciū. q' voluptas ve-
ra ī p̄nti et bono viro digna: est p̄turbatiōe carere. Appaz aut
euidēt' ad talē iocūdā voluptatē offerre maxie si amā se ve-
lit et sciat hō magis q' timē: qd' sola clemētia promēt'. Ipi
enī plati vitā sola optabile cūctis facit atq; iocūdā. Ex qua
meliora sibi spōdēt oēs et sperūt prospēa cūcti. Nō enī est quis-
q' vt ait seneca ī de clemētia p̄cipis ad neronē cui tā valde
īnocētia sua placeat: vt nō stāe ī gspēū clemētia paratā hu-
māis erroīb' gaudeat. Vt iā vt idē ait quid iocūdi? quid ipsi
plato pulchū? q' optātib' viuere cūctis. Quid deniq; et ipi
et sōdins p̄t cē fructuosius. q' vt sibi mutuo amōe coherētes
et gplacētes ī bono et ipe habeat quib' que ad salutē natū sūt
plena fiducia mādata vēratis ipeadat: et illi diligtāt q' a
quo audie q' faciēda sūt nūme sp̄nāt. Oportet q' s' August'
ī regula vt ille qui p̄st q'uis vtrūq; sit necessariū: amāi po-
ti' tñ appetat q' timē. Oportet s' Gregōriū p̄m pastōalium
Rom' ī fine vt bonas rector placere sibi s̄iectis appetat: sed vt
sue estimatiōis dulcedie eōs s̄ditos ī affc̄m vēratis trahat. nō
vt se amāi desideret: sed vt dilc̄ionē suā quasi quādā viā faciat:
p̄ quā corda audientiū ad amōez cōditōis itroducat. Difficile
quippe est: vt quālibz rē denūciās p̄dicator qui nō diligtur
libent' audiat. Debet q' qui p̄est stude se diligi: quatin' pos-
sit audiri: et tñ amōre suū pro semp̄o nō querere: ne iueni-
atur: et cui serue p̄ officīū cernit: occulta cogitatiōis tyrā-

K
Quod securitas
securitate pacis-
tenda est

I
Quod fote clemē-
tia plati facit de
lucibile et vtilē.

A
Quo plati debz
nū p̄cie s̄iectis
vt amonitiōes
eius suscipiant.

Quod nō libet
audiri qui non
diligtur

gradit' Talis aut qui est. vba et fra plari sui vt loqe super
 dictu est. no vidz n' facit' iudicat nisi p viciosu et corrup-
 tu mediu pestilentis affctiois sue. et errado cont oia itozq
 i malu Dicit hoc fr Gerard' ordis pdicatoru i li' suo de doctri-
 na cordis ca' vmo' mltiplici declarat similitudie et ex' m' mlti
 sic dices Dicit visu bifurcato vnu videt' duo Itē baculus i
 aqua positus videt' fract' p' reflectioez vmbre Et altitu-
 dies motu seu turru sup aqua videt' reuerse. p' reuer-
 sioez vmbraū quib' et p' q's videt' Et i quibusda' speculis
 pspiciētū vult' cornuti videt' Eod' mqt' mo cordi pverso:
 oia pversa videt' Dicit eni i exēplis positis ex vicio vbre si-
 ne ydolo seu imactie sb qua et p qua res videt'. q' i se p'usa
 est aut reuersa: ideo res ipē videt' p'use et alter' moī q' sint
 Ita mqt' a cordib' viciatis: oia videt' eē viciata **H** ille **V**n tales
 sequēt' ex iuenis occasioib' quasi meitoris odiorū ad idigna-
 tioez. velut sb coloē cuiusda' iusticie aplioez i flamat' Tercio
 hic error q'q' i sbditis occasioā videt' Ex p'isitate pcessiois
En videlicet se neglās totos se extendit ad obsequios et iudicados
 ppositos suos **S**i eni seipos diliget' attendēt' facile ex se collige-
 ret: vñ etiā si que i prelatis rephendēda forte viderēt' excusae me-
 to possent **S**i ipi quib' vepote ab oi malozū occasioe semotis: nul-
 la videt' a p'no excusatio: quo spualib' studijs min' vacēt. deoz mi-
 toto corde iherēat adhuc tñ se g'nerare nequnt ac custodie qm coti-
 die i mltis delinquāt **A** quib' tñ ex huāna volūt et coi i'firmitate
 vt i toto vt i pte excusai: n' a quozq' cānimit' ferrēt seuēi' aut dis-
 tricti' iudicai siue i odiū trahi **E**ntomast' possēt et vñq' debe-
 ret suozū sp' i'firma excusae et allegae maiorū nec adūsus eos i
 aliquā idignatioez s' poti' ppassioez prouocai quippe quib' tā mlti-
 plex et variā cotidie occurrit ad offētioez occasio. et vñq' sibi attēde-
 di oportūtas qualis vacantib' nō existit **V**n ad talē excusatioez pla-
 corū et officialiū formādā a sbditis vacantib' b'p' l'nard' sup cā-
 tica puocās **S**i is mqt' q' de claustro est cū qui v'sat i populo mēd'
 minus discrete sese acē dephendēt **V**bi grā i cibo. i sopno i potu
 i risu i ira i iudicio nō ad iudicādū ofest' p'filiat: s' memineit
 scriptū eē **M**elior est iūstas viri qm bñ facies mulier **N**ā tu qd'
 i tui custodia vigilās bñfacis: s' q' iuuat mltos. meli' facit et vi-
 ril' **Q**uod si fortasse iplere nō sufficit absq' aliq' iūquitate idest
 absq' quadā iequalitate vite et g'usatiois sue: memēto quia cau-
 tas opert' mltitudiez p'cedū **H** ille **S**i q' ab hac excusatiois pie-

Quod mali oia
 i'ptat' ad malu

Quod iō aliq' suo
 zū fca' plator' diu-
 dicat q' seipos nō
 considerant

Quo ex nris deser-
 tibus debe' plator'
 i'firma excusare

Quos frēs quieti
 nō dnt' officiales
 iudicāe s' excusae

Quod q̄to q̄o m̄ax eo sepe prouenit̄ d̄inoscit̄. q̄ sui oblit̄ p̄post̄o ord̄ie ad aliena iudic̄ia
 q̄is sua iſirma da negligit̄ talomaf
 q̄is aliena dephendit̄
 et econuerſo

tate ſubiectus quiſq; diſcedēs ad carpēda plati ſui facta ut d̄c̄a p̄uic̄
 ex q̄paratiōe iſirmitatis ſue aliene t̄tumeſcat? eoz ſupbia d̄ue
 pueniat? ut eū ſibi ſeſſe deſpiciat: quē fortāſſe cōtingit̄ ut i alij
 actiōe rephendat. **D**z q̄ h̄ac t̄mois p̄uſitatē ait **Gregori⁹ mox**
xxv ca° xvi ſbditorū mēs ad custodiā hūilitatis edomat̄ur: ſi
 iſirmitas p̄mo p̄ria attendat̄. **R**ā vires n̄ris v̄acit̄ iueſtigā
 re negligit̄? et quia de nobis fortā negligit̄ credi? idcirco eos
 qui nobis p̄elati ſūt diſtrictē iudicā. **Q**uo em̄ noſm̄z ip̄os n̄
 min⁹ agnoſci? eo illos quos rephendē n̄im⁹ plus vidē? her
 ille q̄a ex p̄miſſis ut puto ſatis apparz. q̄m q̄t̄ue et rationā
 bilit̄ ex p̄te ſtatus p̄t̄ v̄arias turbatiōes tū ex t̄ptatiōe d̄eōnū
 tū ex diſtrictiōe occupatiōnū tū ex iſidiatiōe et indignatiōe
 hōz p̄ diuſas occaſiōes p̄d̄c̄as quādoz ſbditis p̄ceptoriē etiam
 indictū ſit mō et fide debit̄is ſuū pie et caritatiue amonē et au

**Capitulum quinquageſimū. Quod ſubditij ſare plati
 tenentur q̄q; corripere platos p̄ter ip̄ozū obligatiōe**

A **D**unc ſecūdo q̄ſequēt̄ ad p̄miſſa videam⁹ quō h̄ idē
 ſz hūilit̄ quādoz corripere plati ſuū mō et ſoc
 ma debit̄is iūbat p̄ceptoiē ſubiectis ex p̄te ſtatus
 rōne obligatiōis grauioris. **D**i em̄ diligēt̄ aduſt̄
 iuēim⁹ ip̄os platos rōe alti ſtat⁹ ſui i quo tamq̄

ſpeculatores domui iſtr̄ dati ſūt ut habet̄ ezechielis m̄ et iſa
 ie l̄y grauius obligatos inter aliqua ad tria ſtilis
Diligentiā custodiēde aiē rationalis. **H**omo q̄ platis p̄el
Vigilantiā q̄ſeruāde diſcipline ſp̄ualis. **C**ulū iminz i alto
Prestantiā ondēde vite exemplaris. **Q**ſtitutis p̄t̄ obli
 gatiōes qua aſtricti ſpecialit̄ ſūt. **A**d diligentiā custodiēde
 aiē rationalis. **R**em̄z vnicuiq; hōz mādet de⁹ q̄nālit̄ custo
 diē ſem̄ipz ſicut dicit̄ **Deuteo⁹ m̄** p̄cipiēte d̄no **C**ustodi ſe
 m̄ ipz et aiāz tuā ſollicite q̄p̄ozū t̄n ſingulos de vnoquoq;
 ſubiecto q̄miſſo ſibi ſpecialit̄ mādauit dices **tercū rectū xx°** **C**usto
 di virū iſtū qui ſi lapſus fuerit: eū aiā tua pro aiā eius q̄p̄
 enī ſūt vigiles de quib⁹ loquit̄ **ſponſa Canticoz m̄** **I**nueniēt̄
 me vigiles qui custodiūt ciuitatē. **I**pi ſūt ſpeculatores q̄ ſtitut̄
 d̄ns vt clamēt et ānūciēt̄ populo ſubiecto iminētia p̄icula
Pront dicit̄ d̄ns **Eze m̄** vnicuiq; eozū **f**ili hōis ſpeculatores
 dedi te domui iſtr̄ et audies de ore meo v̄bū et ānūciā

Quod plati obli
 gat̄ ad custodiā
 aiāri ſibi q̄miſſaz

Quod p̄elati ſūt
 ſpeculatores **E**t de
 maxio p̄iculo cus
 todie animarū

his eis ex me **Si** dicente me ad ipiū morte moriens nō anūciā-
 ueis ei neq; locut⁹ fueis ut aūtāt a via sua ipia et viuāt: ipē
 ipius i iniquitate sua moriet⁹: q; nō anūciāsti ei sanguinē vō
 eius de manu tua requirā **Et ista eiusdē ca. xxxij. Si specu-**
 latoz vidēt gladiū veniētē et nō isonueit bucinā: et popul⁹
 nō se custodiēt. veniētq; gladi⁹ et tulerit de eis aīaz? ille quidē
 i iniquitate sua captus est: sanguinē autē ei⁹ de manu tua re-
 quirā speculatois **Ece** quātū obligati sūt ad custodiā sibi gmis-
 sozū plati: et q; exactā dñs ab eis exiit de aīab⁹ gmissis roēz **Et**
 quod de peīculo maxīo custodie aīarū loquēs bñs bñard⁹ i s̄mōe
 3° aduent⁹ dñi de a colūpnis **Longe** inq; grauior et peīculosior
 debito tenēt⁹ astricti: qui pro mītis aīabus reddaturi sūt roēz **Et**
 ergo ego ifelix quo me vītā? si tm̄ thesaurū. si p̄ciosū depositū
 illud. qd sibi xps sanguinē p̄rio p̄ciosius iudicauit. cōtulerit
 negligent⁹ custodie? **Si** stillatē i cruce dñi sanguinē collegisse.
 eētq; repositus apud me i vase vitreo. quod et portari sepi⁹ oporteret:
 qd animi habitur⁹ eē i discriminē tāto? **Et** certe id suādū accepi
 pro quo mīcatoz nō isipies ipā vūq; sapia sanguinē illū dedit. **Deo**
 et habes thesaurū istū i vasis fictilib⁹: et quib⁹ mīto plūz q; va-
 sis vitreis iminē peīcula vidēt⁹ **Accedit** sane ad sollicitudinē cu-
 mulū et pondus timōis: q; cū et meā et p̄oximi gscīaz suāe ne-
 cesse sit. neutra m̄ satis est nota: v̄q; abissus est i p̄strucibilis.
 veraz michi nox est: et nichilomin⁹ exigit⁹ a me vtriusq; custodiā:
 et clamat. custos quid de nocte: custos qd de nocte **Nō** est m̄ dūtre
 cū cayn. nūqd custos fr̄is mei sū ego: s; est fatei hūilit⁹ et dicē cū
 pheta: nisi dñs custodiēt rē In eo tm̄ excusabilis ego videor: si
 debitū exhibeo custodiā et disciplinā **Hec** bñard⁹ **Et Gregori⁹**
 xxm^o mox ca^o vltio **Eui** inq; iudicāti n̄r a ceteris foīs assis-
 tit⁹: vigilantī aīo sp̄ aspiciat: cui qnq; iudici ipē de his iudi-
 candis ~~existat~~ assistat: ut qnto nūc an̄ eū q; nō vidz sollicit⁹
 trepidat: tāto eū cū vidēt securior cernat **Ueniet** q; q; ad sa-
 tisfaciendū districto iudici de sua tm̄mo aīa fortasse vix sufficiat:
 et q; rectēdis s̄ditis p̄est: idēde apud eū rois ipē ut ita dicā
 tot solus animas habet **Ca^m li^m Quō p̄lati tenent⁹**
custodire bonas consuetudines et statuta p̄m i vigore

Qntū timē hnt
 plati de districta
 roē reddēda de aīa
 rum custodia

Secūdo platis i alto gstitulis peīculū iminēz p̄ter
 obligatioēz qua astricti sūt **Ad** vigilantiā gsuāde
 disciplinē sp̄ualis **Ipi** enī sūt sacerdotes qui debēt
 exubāre et obp̄uāre quicqd ad cultū plinz mīti:

tudinis corā tabnaculo testimonij: ut custodiāt vasa tabnaculi dñi
 seruientes i ministerio eius put docet t̄ypice **Rumē 3° ca^o** Quid aut
 sint vasa tabnaculi dñi nisi statuta cōsuetudines bōe et obſuācie
 regulāes i quib⁹ dño ministrat^r ad horū q^o custodia deputati
 Plati vigilāe dñt cō ostiū. et vigilant^r insiste ne quaq³ iordū
 tū aut sedū patiant^r intrāe. qd^o interiore discipulie pulchritudis
 quosq³ mō possit polluere vitiae vt turbāe **Vñ Gregori⁹ i reg^o i^o**
iōhān⁹ epō p̄me. iusticie illirici ca^o 4 74° scribes et oēs i co pla
 tos amonēs **Estote aut^r i gmissi gregis custodia vigilato**
atq³ solliciti. et discipulie zelo districti. vt lupus isidiās n^o ouile
pturbāe n^o nocere ouib⁹ aliq³ occasiōe fraudis p̄ualeat Et i^o
 ibi ep̄s ep̄yri scribes ca^o 166° int^r cetera ait **Estote solliciti sicut**
kmū. et gmissi gregi vigilātia quā suscepistis ip̄edite et de
benis inimici fraudib⁹ sollicitudie et orōe obuiate? i gtaūta
fide deo v̄ro cui p̄stis populū resignate: vt officiū vobis sa
cerdotis an^o asp̄m et n̄ iudicis nō ad penā s̄ p̄ficiat ad corā
nā **Hec ibi** **Dic sic ip̄i plan ad custodia disciplie dom⁹ dei**
p̄ce foibus dñt resistē: et ne qd^o iduci possit a quosq³ i discipline
destitutioz quasi mur⁹ obuiare **Vñ sup^o i^o qd^o scribit^r Job xxx**
ix^o de equo dñi **In occurſu p̄git armatis sic dicit b̄s gre**
moz xxxi^o ca^o 3 23° e plerūq³ inq̄t queti et i gussi reliq̄m
si obuiāe prauis p̄ iusticiā nō cura **Et si ad etne vite deside**
riū aūm⁹ exarsit? si iā verū lumē intrāsec⁹ respiciat. si i se flā
mā ignis siue feruoris accendit? i gntū loc⁹ admittit. i gntum
causa erigit debe⁹ nosm̄ipos pro defensiōe iusticie obicere: et p̄
uersis ad iūsta erūpētib⁹ etiā cū ab eis nō querim⁹ obuiare
Rā cū iusticiā quā nos amam⁹ i nobis. feruūt: nos nichilomin⁹
sua p̄uisione q̄fodiūt etiā si venēari videāt^r **H^o gre** **Dic se p̄**
q̄uāda religioē diuini cult⁹ murū obuiū p̄stāt **Jeremiās**
pheta cui dñs ait **Jeremie p^o Ego dedi te i murū ereū sup^o oēs t̄r**
regibus iuda. p̄cipib⁹ eius et sacerdotib⁹ et oī populo terre:
et bellabūt adūsū te et nō p̄ualebūt. q̄ ego terū sū vt liberē
te dicit dñs **Et iterū eiusd⁹ ca^o xv** **Dabo te populo huic i mu**
rū ereū forte 2° vt b^o **Dic se murū pro religioē opposuit. nec**
quousq³ morte iūqua p̄lmeret. cessit. bon⁹ ille pontifex om̄ias
de quo legit^r machabeozū. ca^o 3° q̄ cū ciuitas s̄ra iherl⁹ ha
bitaēt i oī pace. et leges adhuc optie custodiret^r p̄t onje p̄
tificis pietatē. et aīos odio h̄ntes mala: symō quidā de tribu
bēniam. p̄posuit tēpli gstituit^r cōtēdebat ob obſistete sibi p̄t

f
De sollicitudie
platoz ad custo
dia gregis spiri
tualis

G
Quo plati tāp
murū se opponere
q̄ i gressu om̄is
disciplinatiois
dñt et p̄f̄ resistē

cipe sacerdotū tūquā aliqd ī ciuitate moliri Sic murū se obicit
 pro religione factus andreas ap̄t̄s occurrēs egeē ī patris ci-
 uitate cū populū ad discēdēdū a cultu xp̄i et ad sacrificiādū
 idolis veniss̄t opellē Sic ignat̄ adūsus trīanū īp̄eatoz cūctis
 xp̄ianis mortē minātē pro religioē p̄mo longo tpe orōib̄ demū
 ī p̄soā p̄mā murū se sbicit Et m̄tū alij sc̄i pastoēs et plati
 similia fecisse legūt̄ Hec est em̄ volūtas et h̄ō mādatū dñi
 ī platis: quos tñ iamitōēs dō sue sp̄ales ad tuēdā et op̄uā-
 dā ī ea disciplinā et religioēz ip̄e ḡstituit Vñ quibusdā eoz
 ī hoc intelligētib̄ ip̄e p̄ p̄phētā suā īp̄eāt dices Ezechiel m̄o
ascendistis ex adūsō: n̄ opposuistis vos murū pro domo isrl̄:
ut staretis ī plis ī die dñi Et q̄ colligit̄ nō p̄ui eē peiculi si
 bonas ḡsuetudīes et ob̄suātiās religioēsas sue fidei ḡmissas
 plati suis smāt tēpōib̄ quolibz minū et mala q̄ p̄deres:
 sorū suorū fueant sollicitudinē p̄focata: sua dissimulēt igna-
 uia aliqualit̄ itēari Orout de talū duplici reatu scribēs
b̄t̄s Grē ī registro p̄arthaleōi ep̄o affricē qui donatistas p̄m
snā et legū districtioē dāpnatos referpē p̄mittēbat cā d̄xvi
Orimū m̄qt quale de vobis reliquū iudiciū attēnue:
 si h̄i qui aliorū tēpōib̄ iusta vōe ḡpressi sūt vob̄ administrātib̄
 vīa sui excessus inuēiāt dēiū p̄ditōzū aiās dñm n̄m de manu
 v̄rā sc̄itōre requirē: si tñ nephas ī m̄tū possibilis exigit̄ emē-
 dāe negligētis H̄ ille Inuicilae q̄ sollicitudinē maxīa dnt ec-
clesiarū ac monasteriozū plati et pastoēs si quod dicūt op̄a-
bus velint et moib̄ de mōstrāe huāe iura et maiorū ac deces-
sozū suorū laudabilia īuolabilē ob̄suāe statuta Quia si
cut Ormisda p̄ ait ut h̄r xxv. q̄i. p̄ma salus Orū salus
 est v̄e fidei regulā custodiē: et a ḡstitutis p̄m nullatē deu-
 are Vñ leo papa quart̄ ut h̄r ibi ī cāo Ides Ideo m̄qt p̄mit-
tente dño pastoēs hoīz sum̄ eff̄i ut qd̄ p̄es n̄r̄ sine ī factis
canōib̄ sine ī mudāis affixere legibus. excedē m̄me debar̄
Cont̄ eozū quippe salubriā actī īstituta si qd̄ ip̄i diuino sta-
tuerūt ḡsulto. itactū nō sua Et iterū ibi Gregor̄ cā
Justicie ḡt̄ mōtanū et hoīz Justicie m̄qt ac vōis ordo swadz̄
 ut qui sua a seductōib̄ desiderāt mādata suā. decessōis
 sui p̄culdubio volūtātē et statuta custodiāt H̄ ibi Nō ergo
 p̄nt absq̄ peiculo p̄elati dissimulāe si ip̄is sc̄itib̄ bone
 ḡsuetudīes et p̄decessozū suorū p̄ disciplinē ḡsuatiōē lauda-
 bilia īstituta cepeint vsu ḡt̄rio temēarie abolēi Vñ leo p̄

¶
 Quā dāpnabile
 sit platis si tpe suo
 boas ḡsuetudīes
 et statuta p̄m pe-
 rie p̄mittant

scribes mercelliano epō augusto. Deorū pām inq̄ auctoritate ista
 ta nulla pnt ip̄bitate queli. nulla nouitate mutai In quo ope
 auxiliante x̄po fidelit̄ exequedo n̄re est hui' sc̄e sedis p̄otifi
 ces p̄seueratē exhibē famulatū Dispensatio em̄ nobis credita
 est. et ad nr̄m v̄tatū tendit: si pat̄narū regule sanctionū no
 bis ḡsentientib' v̄t negligentib' violent' Hec ille Qui q' sic
 boas ḡsuetudies p̄orū v̄t ip̄i trāsfrediūt: v̄t p̄are p̄mittūt:
 nomē v̄i pastois et custodis p̄dūt Vn̄ Gregoī' felix ep̄o scribit
 vt ānotat' ca' Di ea 24. q. 2. Di ea iqt̄ destruerē: q̄ antecessores
 statuerūt: nō ḡstructor s; euersor eē iuste ḡpbarer testate v̄i
 tatis voce q̄ ait De regnū i se diuisū desolabit': et v̄s sc̄a
 et lex adūsu se diuisa destruet' Et iterū Idē ad boī faciū pal
mū defensores vbi 6. ca. Insitatiois Amis iqt̄ est asperu
 et p̄cipue boīs sacerdotū moib' iūmicū: niti quēppia q̄ta
 cūq; v̄is excusatioē q̄ h̄n sūt ordūata rescinde: et exēplo
 doce ceteros. sua q̄nq; Itituta posse dissoluere

Capitulum quinquagesimū secundū Quo prelati obli
gantur ad bonū exēplū prestandū s̄bdins triplici ratioē

Quod prelati in alto ḡstitutis p̄iculū iminet v̄o
 obligatiois qua tenēt' astricti ad prestatiā
 ostēdēde vite exēplais Ad hoc em̄ i altū s̄blit'
 est p̄lat' ut sup̄ ceteros emines ab oib' v̄idētur
Vn̄ ḡstātin' magn' ille ip̄catōr scripsisse legē
 nr̄i sue Quōto inquis excellētiōz locū tene' m̄t' hoīes: tū
 to pate' oīm asp̄cib' Oīm siq; mortaliū oculi oīm iudi
 cia. oīm vota nr̄m nolle et nr̄m velle ḡsideant Ideo v̄o s̄m
gregoīū sup̄ ezechielē li 2. Omē v̄ o p̄lati p̄bent' alijs s̄b
 iectis ḡspicui ut sūt quasi exēplar et speculū i quib' v̄idē
 at qd̄ debeāt op̄ari Vn̄ dicit Cū facti viri i tra sc̄az ecclē
 siā ad loca sūma p̄ouehūt: eozū vita tāq; i speculo p̄oit': vt cū
 ti v̄idēat bōa q̄ debeāt imitā H̄ ille ponūt' q' i alto quasi sig
 nū ad sagittā vt d̄ thenoz 3. Dignū inq; i qd̄ dirigē cūcti
 debēt sue mētis ḡtutū: et s̄m qd̄ toti' sue vite d̄nt regulare
 p̄cessū Et q̄ quilibz sic i altū s̄blit' ad prestatiā vite ex
 ēplais obligat' p̄mo vt emineñte status sui p̄ vitā ip̄e v̄idē
 at et hoc fit si cū v̄bo vita ḡcordat S̄a s̄m Gregoīū p̄ami
moz pastōaliū i3 et iterū ad 4. p̄uarchas i reḡstro ca'
xviii. Qui loci sui naritate exigit' sūma dicē: hac eadē
 naritate ḡpellit' vita sūma mōstrare h̄c p̄ p̄phētā dicit

Quod p̄lati po
nūt' oib' i alto co
spicui tāq; exēp
laria aliozū

Quod p̄lati tenēt'
eē emētis et exēpl
ais vite v̄o alti
stat' q̄ st oib' ḡspi
cu

Sup mōtē excelsū ascende tu qui ewāgelizas syon: ut videlicet
 qui celestū p̄dicatōe utit̄: h̄ma iā t̄renorū opm deserēs ī rerū cul-
 mie stāe videat̄: t̄ntorū facilius s̄bditos ad meliora p̄trahat:
 q̄nto p̄ vite mēitū de sup̄nis clamat h̄c diuina lecte armū sa-
 cerdos et dextrū ī sacrificiū accipit et separatū: ut nō solū
 sit eius opatio utilis: s̄ etiā singulais: n̄ int̄ malos t̄mmodo
 q̄ r̄tā sūt faciat: s̄ b̄n quoz opēantes s̄bditos: sicut honōe or-
 dinis sup̄eat: ita etiā morū ut vite t̄nscedat. Itā ut scribit
h̄c symachus laurentio mediolacēsi ep̄o ut h̄r. v. q. i. Nilissim?
 op̄tādus est nisi p̄cellat sc̄a et sc̄itate qui est honōe p̄statiōe. Quia
 lus enī ait theroi ut h̄r. d. q. r. qual' est edificatio discipule? si in-
 telligat se m̄ḡro ēē maioz. Nū nō solū ep̄i d̄nt magnopē p̄mū-
 de ut cūctū populū ḡnsatiōe p̄eat: verū etiā īsc̄ioris gradus oēs
 qui domui dei def̄niūt. Quia vehemēt' destruit ecclesiā xp̄i:
 meliōes laicos ēē q̄ clēicos et ex q̄nti magis s̄bditos q̄m platos
 Et Gregori' ī reḡistro Augusti' anglorū ep̄o scribes Sacerdotes
 inq̄t et reliqui q̄s dignitas ecclesiastici gradus exornat: eorū
 qui laicali ordīe ḡsistūt ob̄suatiā: sicut loco ita religioe p̄cellat
 Nū h̄c p̄cellantiā n̄staz n̄stām plato sup̄ sibi ḡmissos bt̄us
 b̄nard' quodā loco. ex vitiorūq̄ noīe cōs. pastoris et gregis
 colligēs. Si aut̄ sacerdos pastor est. et ip̄s oues. Indignū ē ut
 ī nullo appareat pastor ouib' dissimilis. Si instar mei q̄ ouis sū
 pastor me' curū gradit' vultū d̄erēs deorsū. et t̄rā sp̄ respiciēs et fo-
 lit̄ v̄tri mēte ieiuna pabula q̄ritās ī quo discernim'?. De si ve-
nēt lup' nō ēit qui p̄uideat: qui occurrat qui eripiat. Decet ne
 pastōem mōe pecorū sensib' īcubāe corporeis. herere īsimis. ī h̄iāe
 t̄reis? et nō poti' erēm stāe ut hoīez. celū mēte suscipere. que
 sursū sūt et q̄rē et sapē nō q̄ sup̄ t̄rā? Ex ista similitudinē ḡdu-
 dit bt̄us Gre' p̄mi pastoaliū ca. xi. loquēs de ep̄o Quod tātum
 debz actioz ip̄i t̄nscedē actio p̄sulis: p̄tū distāe solz a grege
 vita pastoīs. Oporet ut mēiri studeat solliāte? q̄nta tenende
r̄tudinīs n̄cīte ḡstricit? s̄ cui' ḡstatiōe ip̄s grex vocat' h̄ille
Asi aut̄ v̄dicāe dignitatē. moib' p̄lat' sc̄it' et eminētie status
sui. vite mēita coequāe. ridiculosa sibi altitudo dignitatis nō
ī mēito vidēt'. Nū b̄nard' de ḡsidiatiōe ad eugē' li. ij. Audi in-
q̄t canticū meū? et quid mī suauē: s̄ salutāe ḡstruosa res
gradus sūm' et aim' īsim' sedes p̄ma. vita ima. ligua mag-
niloqua et man' uocosa s̄mo mult' et fruct' null' vult' gra-
uis et act' leuis īgēs auctoitas et nutās stabilitas

h
Quod p̄lat' est vi-
lissi. nisi p̄cellat
alios sc̄itate sicut
et dignitate

A
Qm̄ ī dignū sit
si ī nullo pastor
diffeat a grege

Capitulum lxxviii Quod prelati tenentur esse exempla quia eorum actus omnibus patent et non possunt latere

Non ad prestantiam exhibendam exemplaribus huiusmodi prelati obligat id quod ex suo ex veritate exequitur et in bonum et in malum secundum vite sue omnem partem diuisa qualitate. Non enim possibile est vitam eius non innotescere ceteris que de res luce dedit Mathei vi et tanquam lucerna super candelabrum collocavit lucem precipiens ei ut luceat coram hominibus quatinus videntes opera eius bona glorificent patrem qui est in celis. **Mathi quinto** Cum igitur necessarium sit conspici et in christo et speculum prelati subiectis datur sicut etiam in catholico salustio ex oratione cesaris in senatu scribitur. Qui demissi iniquis vitam in obscuro agunt si quod egerint aut deliquerint pauci sciunt: fama enim atque fortuna eorum patres sunt. Qui vero magno imperio predestinati in excelso etate agunt eorum facta cuncti nouerunt. Cum itaque hec ita sint et secundum **Crisostomum** in dialogo suo suorum libris ex parte subiectorum ita se habere natura ipsa optatum sit ut regentium mores vulgus imitetur et quasi in speculo vitam ipsorum videndum vitam intendens studeat eorum quod facti sunt simillimum. Maiorum autem secundum **Iosephum** in libro antiquitatum et in super **Quintilianum** de institutione morum sit ita ordinatio: ut quicquid ipsi fecerint alijs non solum licentiam sed et imitari videantur quasi ipso opere dicentes quod **Yerobaal** dixit trecentis viris socijs suis **Judicum 6** quod feceris facite. Et **Abimelech** sequacibus suis **Quod me videtis facite: tuo facite** **Judicum ix**. Hic est secundum **Thomam** in libro boni vniuersalis de apibus **ca 5** quod paulatim immo cito descendat in peccata et vni preceptorum obtineat que contingit in prelatibus sepe conspici et frequenter audiri: et nichil ita valeat ad alterationem vite sequentium: quod modum ex prelatorum. Et verificetur illud **Quetonij** in libro de christi consilijs quod exemplis principum formantur mentes et mores subditorum. Et secundum **Claudianum** in 2o maioris voluminis. Mobile mutat: spiritus cum nobile vulgus. Ita ut secundum sapientem **Eccl 10** secundum modum iudicis populi sic et ministri eius sint: et qualis ratio est ciuitatis sic et inhabitantes in ea. Huiusmodi autem plurimum qui habere voluerunt de imitatione plebis in bonum et in malum per qualitatem predestinis: decurrunt libros **Paralipomenon** **Judicum** et regum et inueniet si diligenter perspexerit rarissime sub bonis principibus a dei cultu exorbitasse plebem et quibus vix diu diuini cultus tenuisse pietatem: ubi prelatum reprobi tenuerunt. Et hinc etiam est quod summi ecclesie pastores et doctores catholice plebis in spirituali religione constantem emulantes tanta sollicitudine ad exempla vite naturarum ipsorum prelatos scribendo et ammonendo procurant. Sic **Paulus** **Thimotheum** apostolum discipulum suum ammonuit dicens

Quod malum ex prelati tanquam preceptum et licitum subiecti sequuntur sequuntur

Quod rarissime sub malo prelati sunt boni subiecti

esto fidelium in verbo in conversatione in caritate in fide in castitate prime ad thimo:
 Et tunc sit que caritatem proficit amorem dicitur in omnibus temporibus prebe ex
 bonorum operum in doctrina in integritate et gravitate Ad tunc 2o Sic
 Brevis in registro ca 6 41 agnellus episcopus de fudis amones In tuis igit
 actibus plebi ex beneveneri consistat in dei timore ipsum quam modum vivere
 possit tui mores imitetur Actus tui in aliorum correctiones proficiat in ad
 iurium sibi vite tue imitationes assumat sic te in cunctis operibus
 exhibere festina ut scripturam constructionem te habeat quicumque a te non
 potest lectione formam Sic bis Hieronimus episcopus xxx episcopus quedam amones
 In te autem omnes oculi dirigunt Domine tue conversatione quasi in specula
 constituta magna est publice discipline Quicquid facis id est faciedum
 oes putant Cave quod ne committas quod in te possit iuste reprehendi aut
 quod non possit excusari hec ille Sic te positum sanctus iob fatetur dicitur
 Posuit me in coram eis Job 19 Sic positus fuerat sanctus thobias ut pos
 teris daretur ex parte eius Thobie 9 Sic demum ipsum dominus ex se
 prestitit dicitur Job 32 Sic dedi vobis ut quam modum ego feci vobis
 ita et vos faciatis Ecce quam modum de vegetis quisque plantat ad
 speculum et signum in altum solent in altum vitam clarescere et quasi
 lucerna vite exemplaris manu sancte actionis proferre qua subiectis om
 nibus quod agendum quid dimittendum eis sit possit verbo et vita quasi
 ab alto declamare Et de isto loquitur bis Brevis in registro dominico episcopo
 carthaginensi ca 482 Deo autem deo dominicum sacerdote moribus et vir
 ta clarescere quatenus in eo tamquam vite sue speculo plebs commissa et
 eligere quod sequatur et vide possit quod corrigat hec ille Nichil enim
 aut quidam subiectorum aures eque letificat ad gaudium instruit ad
 verum aiat ad arduum sicut confidenda in plato vite scitans et ex
 eplaitas morum Eui assenties venerabilis ille seneca Nulla
 inquit res magis aures in malum declinabiles reuocat ad recta
 et prouocat ad honesta quod maiorum nostrum bona conversatione Cum
 ipse ut Job dicit ad lucilium epistola lxxv vita magis quam verbo docet
 Quoniam cum dixerint quod faciedum sit probat faciedo quoniam nunquam in eo quod
 vitadum dixerint deprehendunt magis cum videtur quod cum audiunt
 admirabiles Quoniam ipse tamquam vera signa non fallentia intendentium in
 se oculos quod dici meruerunt studet operibus adimplere et omnia subiectis
 bona et facta factis magis quam verbis ostendit Et secundum benedictum ca de ab
 bate in regula omnia que discipulis docuerunt esse contraria in suis ac
 tibus iudicant non agenda Clamantes enim singuli cum aplo ad phi
 lipenses 3o Imitationes mei estote et obseruate eos qui ita ambulat
 sicut habetis formam nostram Tales facient ad omne opus bonum

R
Qua sollicitate san
monuerunt platos
ad dandum bonum
ex subditis

Quod in vita platos
subiecti dnt laque quod
fariant vel non

S
Quod plan ponit
ut tam in specula
ad ex m ueniam a
subditis

T
Quod nichil sic
prodest subiectis sic
bo ex prelati

Quod bo^m ex^m pla-
ti opellit sbiectos
ad bonū. q̄ illo me-
ret^r habē sequaces

Quod ostēsiō bōi
ex^m p̄bz efficacia
smōi et pdicatio

quod p̄tendūt: sequaces sb̄ditos serū ducūt. etiā q̄ntūcūq; arduum
et difficile videat. Ita vt sm̄ Lucanū i p̄mo de fastis Cogat eos ni-
mios tolerare labōes sūma duris vt? Tūc enī sm̄ Quidiū solum
ex^m parāt? Cū p̄iceps alios quod monz ipe facit. Dicut et ipse
dn̄s ihesus sm̄ lucā Actz i cepit s̄m̄ facē et sic docere. Sic enī agēs
platus solūmō fideles dign⁹ est habē sequaces. P̄ut h̄ inuēs Alex-
and⁹ itur⁹ i plū 2^m q̄t dāū regē p̄sarū. i orōe ad milites suos
p̄out narrat Galter⁹ i alexandende li 4° ca^o vltio P̄isi ait p̄m⁹
i ag nūc p̄mo Rex apparuāt q̄ terq̄ū vertēt hosti Grusar⁹ et
Et ifra Cū dixēo fortū vā p̄cedē n̄sus Tūc demū socios sū dū
nus h̄re sequaces Et gcludit ibi Galter⁹ dīcēs Exēplo mouent
fortes documēta victois Exhibeat quicūq; regit. Ylla enī vox
ait Gre⁹ i registro ca^o xvij^o ad p̄ārchas libenti⁹ corda audi-
entiū penetrat. q̄ dīcētis vita ḡndat. quia q̄d loquēdo p̄cipit.
ostēdēdo adiuuat ut fiat Alias vt ait Gre⁹ i pastoalib⁹ Auc-
toitas loquēdi p̄dit: si vox ope nō munit. P̄t quod Cōfirma-
vbū ait sapiēs eccl̄ xix vt si dn̄s det voci sue vocē v̄tūis p̄o
lxvij^o Quid est v̄bū ḡfirmāe? nisi id q̄d v̄bo p̄cipit^r op̄ibus
p̄meare P̄ut d^r b̄nard⁹ i smōe 2° pasche de v̄ngētis mili-
erū q̄ p̄mo viu⁹ et efficax ex^m est opis. cito swadēs q̄d iten-
dim⁹ dū factibile probat eē q̄d swadē? Sic exēplāt v̄ba s̄m̄
sua p̄ceptoia opis oñsioē ḡfirmavit nobilis ille Cesar iulij
de quo refert frāscus petrarcha nouiss⁹ poeta laureat⁹
i libro de viris illustrib⁹ q̄ exhortabat: docebatq; assidue q̄d
agendū q̄d cauedū foēt. p̄fti ex^m milites ad labōez erigēs at:
q̄ ḡfirmās Rūq; sibi ipe pepit: indulsitq; aliq̄d Rum⁹ i agmē
eques. pedes sepi⁹ cernebat: n⁹ gelu. n⁹ sole. n⁹ pluuia. caput op̄atē
Nullus p̄inde locus eāt ignauie: vbi suū ipeātōez p̄eunte videbat:
iubētēq; nō ire: s̄ veire et se sequi ad pericula

Capitulu^m quinquagesimū quartū **Quod nichil ap̄lius
noceat ecclesie et subditiō q̄ malū exemplum prelati**

Quāq; aut ita vt iā dcm est efficax sit exēplis vite
prestancia i plato quo ad p̄motiōez bōi sb̄ictōziū: m̄t⁹
to tñ iopparabilit⁹ effican⁹ est ad destructiōez ois sp̄iū
lis dīscip̄tie et si quid hōestans si q̄d religiōis deuoti
ois et pietatis est i sb̄dito: corruptio vite ḡsidāta
i plato Et p̄mū quidz huāne corruptiōis viciata ḡdicio ad ma-
la s̄p̄ emulanda q̄ ad bōa procliuoz. m̄tō auidi⁹ iquirit. cū⁹
h̄re credit. libēt⁹ suscipit. et seduli⁹ ymitat: si q̄d de prelati

Quod sb̄icti cū⁹
credūt et sequūt^r
mala platoz q̄
bona

75
reprehensibile forte occurrat: q̄ si q̄ virtutis si q̄ boni. **E**u rara sit
cuiuscūq; potentia magna cui sit a p̄to s̄biecto fides certa sicut
d̄m̄ est 6^m. **E**t nulla sit caritas sine iudicia s̄m̄ fr̄at̄is cū petrar-
chā ubi 6^m carēs iudicia s̄m̄. **Q**uidiū i de remedio amoris p̄u-
ma petit linor. **E**t s̄m̄ q̄ id̄ ait de arte amādi. **O**dim⁹ imodios
expto credite fastus. **I**deoq; s̄m̄ **S**alustiu i iugthura. **D**ifficillimū sit
sit m̄ mortales gloia iudicia vincē. **H**ic est s̄m̄ **E**risosto^m i dialogorū
suoz li^o 3° q̄ erroes platorū absōdi nō p̄nt oculis hoīz: s; etiā exigua
coarū celeit̄ inotescit. **S**up̄ oēs de factis iudicat̄ plati. quasi n^o carne
circū dat̄ sit: n^o hoīz i firmitate teneat̄. **H**ic ille. **E**t iuxta satiricum
iuuenalē videlicet i p̄mo lib^o suo. **O**m̄e animi viciū tāta aspectū
i se crimē h̄: q̄nto q̄ peccat maior h̄. **D**enuato igit̄ peccatū ait **P**e-
tr̄ blesens̄ epistola c̄viii^m de i formatōe elc̄i sepissime p̄c̄: s; si pla-
tus deliquit. i eius i famiā ligue oīm acuiūt. **M**ulti aut ex aliena
p̄suasione credūt suū crimē eē prosus absōditū. s; peiculose sal-
lunt. **Q**uat̄ enī oīs plati⁹ ex aliq; se s̄p̄ eē i fame: nisi veāz op̄ibus
exhibeat sc̄itate. **D**criptū est enī q̄ vox p̄ti vox dei. **R**ec leuiter
iuxta op̄inōez meā: extitatio coīs aliq̄e platiū extollers: nisi que
effc̄s op̄m et iugis expeientia ḡmedass̄ h̄ ille. **E**x quo igit̄ sic in-
quirere scire credē et diuulgare necnō et i mutai p̄positorū s̄p̄
i firma parata est poti⁹ q̄ s̄ b̄nacta plebs s̄biecta sicut dicit̄ est
Veneābilis ille gre⁹ nazāzen⁹ m̄gr̄ i iheroimū i apologetico suo.
si quis ingens est i rōre viciōzū moib⁹ facile i s̄biectos sibi trās-
fūdūt⁹ et m̄lto facili⁹ q̄d malū est ab eo trāsfit: q̄ si q̄d i eo v̄tu-
tis fuerit. **P**̄ enī ip̄i vicia asp̄icua cūctis. oculis herēt maxie
platorū s̄biectorū. **O**culi aut̄ illi⁹ sūt i hoīe natūe: ut visis af-
ficiant̄. **S**ic enī dicit̄ **Q**uidiū i de remedio amoris. **Q**uod dū
spectat̄ oculi: lesos ledūt⁹ et ip̄i multas corpōib⁹ trāsitiōe nocēt
Hic s̄m̄ **C**laudianū i 2° amoris volumis. quo ad denotatiōez p̄-
lati. **R**egis ad 6^m tot⁹ op̄it⁹ orbis. **R**ec sic i ficere sensus h̄uanos
edicta valēt ut vita regēstis. **E**u⁹ rō ḡformis ad p̄missa assignat̄
Ex^m de voto et voti redēptiōe ca^o **M**agne. **R**uia q̄d agit̄ a platis:
facile trahit̄ a s̄bditis i ex^m iuxta q̄d d̄ns ait **L**euitici iiii^m **V**isa:
cerdos qui est vinct⁹ peccauit: delinquē faciet populū suū. **E**t
istis oib⁹ colligit̄ q̄ tota plebs ḡmissē ḡsacio: ab ex^o depēdz pla-
torū. **C**onstat̄ v̄ba p̄inde **G**regorij li^o 1° p̄stolaliū ca^o 2° q̄ s; cū
pastor p̄ abrupta gradit̄: i p̄cipitiū rex sequat̄. **H**ic q̄d d̄ns
p̄ p̄hetā de talib⁹ platis sub noīe sacerdotū ḡgrit̄ dices. **O**see
ix. **L**aqueus ruine p̄ti mei: sacerdotes mali. **E**t rursū p̄ eze-

Quod platiū cōū⁹
est odiosa s̄biectis

Quod n^o p̄ua pla-
torū vicia p̄nt ma-
nere occulta

Quod raro sūt
i bono plati fauo-
rosi: nisi valde boni

Quod s̄biecti citi⁹
mala platorū suo-
rū q̄ boā sequūt⁹

Quod cito mala
platorū ex^o trāssu-
dūtur i s̄bditos

Quod tota ḡsatio
gregis depēdz ab
ex^o pastois. **E**t ideo
mal⁹ plati maxie
noz ecclesie

chielē ait facti sūt domui iust' i offendiculum iūquūtatē. Nō quippe
 i etiā āplius nocet: q' qui puerse agēs. nō ut ordiēs scītatis habēt
 Delinquētē nāq' hūc redarguere nullus p'sūit: et i ex' culpa ve-
 hemēt' accendit: qm̄ pro reuerēcia ordinis p'cōr honoat' hanc
 gregorij sūiā e vestigio secut' Hōs b'nard' i s'mōe 3° epiphāe
 dñi Videte māt frēs q' tū noceat mala p'tas iūqua: quō caput ipi
 ū s'biectos quosq' sue g'format i'prietatē Et ex' sumēs de herode
 rege cū quo turbata est oīs iherosolia auditi a magis natiuitate
 te dñica misē ait plāe ciuitas i qua r'gnat hēodes: qm̄ hero-
 diane sine dubio p'ticeps cū malicie: et ad noue salutis ortum
 hēodiana turbatiōe mouebit' Cōfido ego i dño q' mē nos nūmē
r'gnabit: etiā si ad eē g'fugiat: p' et ipz auertat de' Ad cui' g'fo
natiā i statutis regulāiū capti w'idesemes li 3° ca' ix° hēt de
p'uoib' q' p' ipos uiget et deficit disciplina ordo i domib' 4
 vere Qm̄ sicut iohānes Crisost' sup illo mathē xxi° ubi dñs
 cecit emētes et vedetes de tēplo on dit oē q' dñs malū i p'lo
 etredi de mīstris ecclē et tēplo: sic oīs dissolutiōis i r'ligione
 causa q'ad q'dā mō eē uidet' plati p'cipue suo ex' Quēadmodū
 aut cū uidēs arborē pallētib' folijs marcidā itelligis quā
 aliquā culpā h' circa radicē Ita cū uidēs p'tm̄ i disciplina
 et i're irreligiōsū: sine dubio cognosce q' eius sacerdotiū
 nō est sanū Qm̄ ut alius quidā ait p'cōrū lues grauissima
 et p'ditio maxia sequit' aīarū: ex eo q' s'biecti eos platos sibi
 aspiciūt: quos p're se p' uite mētū nō agnoscūt Deccātes q'
 plati nō solū sibi deliquūt: s' et alijs causa p'ditiōis existūt fe
 re etenū i'possibile est. negligētib' mētrīs sollicitos eē discipu-
 los: et dormitātib' dñs. uigilātes suos Videte aut Crisostom'
sup mathē' ca' xxij° Videte proinde sacerdotes quō vos q'pōtis
 in ūbo et ope qm̄ sicut i corpōe si aliqd' mēbeū i'firmatū fuerit:
 nō oīno lā g'uet et stomachus: si aut stomachus languēt: oīna
 mēbra corpōis erūt i'firma Sic et si aliq's xp'ianorū peccauerit:
 nō oīno peccāt et sacerdotes: si aut sacerdotes i p'cātis fuerint:
 totus populus quertit' ad peccandū Sic aut i platiā esse alie
 alicui i'mo plurib' i'mo toti g'mūtatē et causa et occasio peccati:
 exhibitōe mali exē q' abhōinabile sit apud deū et dāpnabile ho-
 minū ex eo p'z qd' de illo p'mū b'ns b'nard' ait sup tantā s'mōe
 lxxij° De i'quies hōi p' que scādaliū uēit Cui scādaliuēit i'p'
 unū de his pusillis Durū est qd' sequit' Cūto duriora meret'
 qui tātū et tā m'tā scās mltitūdiēs scādaliat' Durissimū

I
Quod p' platos
uig' et deficit dis-
ciplina

J
Quod fere i'possi-
bile est s' malo
plato bonos eē
s'biectos

K
Quod plati ma-
li publice peccātes
oēs a quib' attendū-
tur. occidunt

prosus iudiciū portabit quicūq; est ille Em vt ait Augustin⁹
sup illo ad titū 2° Temp⁹ prebe ex^m honozū opm. qui i spū hūi
 male viuūt. qñ tū i ipō est eos a quibus attendit occidit qñis ipi
 viuāt h^o ille Et his iā tribus pmissis euident⁹ p̄ ad q̄ta et q̄to
 p̄culo obligati sūt plati. quāq; p̄u sit. p̄ releuamie et cautela
 tate obligatiois vt s̄diti suū etiā plati verecūde gmonēat.
 saluo moderamine inferius annotando

**Capitulū quinquagesimū q̄ntū Quātū periculū
 cadendi preclans iminet ratione altū status sui**

7

Querrio ex pte vt r̄sprū status altiois hūilit^r corripē
 plati suū nō et forma debins i se i assignādis
 videt^r. q̄ p̄ceptoie icūbe s̄ditis rōne p̄cūtatū
 onis faciliōis vt gmuniois Quis em dubiū h̄re
 p̄ pietatis eē si quis amonēdo auisaret aliū quē
 rōe alte situatiois videt^r i p̄simili p̄culo casus. et p̄ casū
 moctis s̄sequēde cōstitutū. Quis p̄ i tali p̄culo nō acta
 maret filio. aut quis filio est r̄rio a simili s̄bticeret nō acta
 mare dilcō filio suo p̄u In tali occasioe i p̄culi spūalis ḡm
 tuti eē videt^r oēs eccl̄iasticū et religiois plati rōe altū stat⁹
 su A quo illis s̄ videt^r eē formidādū. put s̄s b̄nard⁹ de hoc
loquēs Considero inq̄t graduū. et casu verecō Considero fastidiū
dignitatis. et t̄ueoz faciē abissi iacētis deozū attēdo celsitu
dies honoīs. et e vicino reformido p̄culū horroīs. p̄ eo q̄ scrip
tū est hō tū i honoē eēt nō itellerit. ḡparat⁹ est tumētis i spū
entib⁹ et similib⁹ fact⁹ est illis Acti diceret Honor absorbuūt uel
lcm In altiori loco positus es: s̄ nō tutiori In s̄limiozi
nō securiozi Roli igit^r altū sapē: s̄ time hec b̄nard⁹ i de osideā
tiōe ad eufemū p̄m Et igit^r q̄ merito i tali p̄culo sa emine
tia ḡstituis platis valde timēdū sit clai^r eluceſcat. occurrūt ad
p̄ns tria q̄ b̄n osideāta nūq; sic s̄bliatis patēt^r ab eē timoēs
hoc est si attendāt iminere sibi p̄culū scilicet ex

Quod s̄ plati
deberet p̄t tria p̄cula
cas⁹ sui timere

Lapsus facilitate et Homo p̄inde sic i altū s̄blitāto rōe status
Casus frauitate suū et gradus s̄limiois p̄culū d̄ninet **Ex**
Exitus penalitate lapsus facilitate **Facile est enī s̄m b̄nard⁹**
 t de osideātiōe ad eufemū In alto sepe ḡtuētē obstupescere: et de vi
 ta p̄cūtatū **Et qd^o** si donati v̄ba ad moziū doctrinā iuerta **Posti**
 tioni vnū d̄t̄axat accidit: et hoc est casus **Et enī ait Metenatis**
 p̄s i libro suo q̄ d^r **Pythomeus** **Sp̄a s̄p̄ altitudo. attōicat sūma Et**
 vult dicere **s̄m b̄necā i epistola 11^a ad luciliū q̄ attōicat h̄z sūma**

Quod ois platum
est pates et prona
ad lapsū peccati

Quod ut et per
tria plati facit
et frequet i pta
labuntur

Quod ut distrac
tiones occupationu
plati et ena alij se
pe i pta cadut

R occupatio m
mia extnoz hoiez
it exccat et i tur
binem rotat

R occupatio
extnoz plati co
fudit. et vsu boi
opis pdit Et q
ptas culminis e
tepestas metis

S ad platura
vt officiu no bene
an exercitat veies
tot exsiccant et eua
nescit

Qui aut talto attonit⁹ stupet: stat nimiru q casu puz. **U**n non
alienu hri dz q f^m **Q**uidiu i pmo methamorphosios sbiere ninoat
Depe casus supā Et h^o mo casu aplius patet pcpue plati in alto
gstituti hoc aut vt manifestins patent attēda⁹ put ad pns occur
rit tria ee pcpua q sbliati platiois quasi iduindua assistūt: et
de sui natua ad frequētes casus vāte disponūt scilicet
Iustitate distractionis **P**mo q^o sblimitate platiois ad casu
familiaritate elationis frequētes spūales disponere de sui
Decuritate operationis natua gmuūt solet **I**ustitas distra
tiois **R**ue admodu enū vide⁹ hoiez alij i tentū p aspem. et me
te occupatū mi⁹ posse suis pedib⁹ pspice a pcpuis et offendiculis
pcauere. et p m sepi⁹ scādalizae vt pruiere **D**ic ipā platiue sblimi
tas q sine occupatioe et cura verū tēpoaliū amministrā mēne
valet. mēte ad diuisa distrahūt: et gmuūt a prouisiōe sui ipsius
longius abducit **P**ro qnto enū dyspa mēte sollicitū ea que sūt solū
cōsideat: p tāto nāe est vt a sui gsideatioe mētis oculos auertat: **T** ex
teiozū dispōe sollicita: et sui solūmō ignam mēta scies cogitae se nē
cies **A**ruia dū plus se exteiozib⁹ tpicat: qd mtrī sec⁹ dapni spūalis
patiat⁹ ignorat **U**n nāe est vt sepi⁹ offendat sepi⁹ corruat: si alijs
quis visu iherēs sui oblit⁹ quasi cer⁹ incedat **E**t ita est vt ait
Gre⁹ xij moz ca^o xv c q cura mltipla terrenarū verū quā
occupat: enā exccat **E**c⁹ aut si ceto ducatu pset: abo i fouea
cadūt put h^o mē p^o et luce vi^o h^o enā occupatio cure pastō
lis hoc pcpū q mēte sbliati quasi i turbie et pcpino colloca
nisi cauta illā man⁹ mēne sollicitudinis et circūspectiois pmat
Un **G**re⁹ pmi pastōaliū ca^o q^o aut plerūq i occupatioe regimē
nis ipe boi opis vsus pdit: qui i trāquillitate tenebat⁹ **Q**uā
quieto maū rē nauē et ipeit⁹ dirigit: turbato aut tēpesta
tis fluctib⁹ etiā pēt⁹ se naua gfidit **Q**uid nāz est pta
culminis: nisi tēpesta mētis: **I**n qua cogitationū spūalis
nauis cordis quatit⁹ huc illucq incessantē ipellit⁹: vt p repeti
nos excessus ois et opēis quasi p obuiantia saxa fragat⁹ **H**ic
ille **I**ude q^o si i tñquillitate hō se a lapsu viciozū nulla p^o ca
cūspectioe circūquaq pspice vt nō aliqn corruat: qd de eo spu
vandū sit si occasioe cure pastōalis. ad distractionis tēne tu
mittū p occupatioes verū tēpoaliū itēpestine pcedat **E**erte
sicut d^o **G**re⁹ xij moz ca^o xvij b qnto ad huiusmōi occupatio
nes nō erudit⁹ spūalib⁹ vūt: tāto eas carnalib⁹ creq⁹ **P**lū enī
pai⁹ cor logo studio et diutnā gūsatioe i desideris rele sub⁹ gū

lescat? tñ ad extēiora agenda refundit: ab oī statu bōi opēis
 eradicat: qm̄ et si quōd bōi fortasse agē cepit. priusq̄ in eo
 p̄ longitūdīez tēpōis qualescat ad extēiora relabit: et p̄ se
 desēit q̄ rē tchoasse videbat. Et ifra **Eū ifirm' quisq̄ tñ ad lo-**
ca regimūis et ad extēiora agēda retrahū: quo quasi extm
se ducit: eradicat: quia et arbor q̄ radices p̄i' t̄ altū nō mittit:
cit' ventozū ipetu sternit' si se ad altū verticē extollit: cog' cū'
ad p̄ma corruit: quo alt' i' aere sine radicib' excreuit. Ecce quō
p̄mū i' platiā sblīatū ad casū disponēs est iugitas distinctio-
nis. Quia sicut dicit Gregori' xviij' mox ca' xi' b' sup illo Job
26° Ecce gigantes gemūt s' aquis' ipā occupatio dignitatū tāto
facilioib' vicis p̄mit: q̄nto maiorib' curis grauatur. Quāmus
nāq̄ cūm' vidē et deuitare peccā vlnā valeat et quiet' Greg'

Capitulū quinquagesimū sextum. Quō cōmunit' fami-
liaris et appendēs p̄elatis est supbia. Et vnde hor

Ecū dū i' alto platiē gstitutos ad casū disponēs est fami-
 liaritas elatiōis. Nam etenū iueniūt' platiōis culmine
 sblīmati qui nō altū sapiāt: et ex p̄te aliq' ex eo q̄ cetēis
 p̄minēt nō secrete itumescāt. Nā adeo est familiaris
 ptati elatiō ut ait Greg' xxvi' mox ca' xix' q̄ mirū est
 cū i' cordib' sblīmiū: regnat hūilitas morū. Nū aut pensandū est:
 quia potētes quiq̄ cū hūilit' sapiūt: culmē extrance et quasi lōge
 posite v̄tutis attingūt. Et rē hac v̄tute dñm q̄ntoci' placāt: q̄
 illud ei sacrificiū potētes offerūt: qd' potētes iueniē vix possūt
 Dubtilissima nāq̄ ars viuēdi est: culmē tenere glōriaz rep̄mere:
 eē quid' i' potentia. s' potētē se eē nescire: ad largiēda bōa potētē
 se cognoscē: ad repēdēda noxia. sē qd' potēt' valet ut noxiā. Hec ibi
 familiarē est q' platis ut d' Greg' 24' mox ca' xi' p̄tate regimūis
 ad culpā p̄rūpere elatiōis. Nū vt d' ait xxxiij' mox ca' 20' eozū
 cuiuslibz mētū ipā supbia i' cogitatioib' suis suggestit q̄ solo v̄te
 meito sup cetēos excreuit: et si qua bñ ab eo aliqñ gesta sūt hec
 iportuē eius aīo sblīit: et cū hūc deo s̄mctulat' placuisse ifirmū
 at: quo facili' suggesta psuadeat ipāz ad testiōnū platis tradi-
 te retributiōez vocat dicens. Quia nisi ops de' te his oīub' meli-
 orē cerneat: oēs hos s' tuo regimē nō dedisset. Et huiusmōi
 plerūq̄ p̄mū suggestiōē int' r̄cor mētē erigit: et eo ipō q̄ cetēis
 p̄minz elatiōē cogitatiois itumescit. Nec ista apud platos adeo
 est admirāda elatiō. Quia sicut d' Greg' p̄mū pasto' aliū ca'
 16° huāna plerūq̄ mēs extollit: etiā cū nulla ptate fulcit'

E

Quod varissia et hūilitas i' p̄elatis et potentibus

V

Quō plati supbi suo meito se putat ad platiūz v̄isse et quō tument

ditione magis i altu se erigit: cu se ei etia ptas adiungit. Tunc etiam du ad
 usu cura sbiacet du ad votu velocit' currit iussa coplent: du ones
 sbditi si qua bn gesta sut suis laudib' efferunt. malegestis aut mil-
 la auctoritate q' dicunt du plerumq' laudat etia qd' repbae debue-
 rat. seduct' ab his q' ifra suppetunt. sup se aum' tollit: et du fois
 imeso fauoe circudat: int' veritate vacuat: atq' oblit' sui i vocis
 se spgit alienas: talisq' se credit ee qualis fois audit. no quale
 int' discernere debuit. **S**ubiectos despicit: eosq' equales sibi natue
 ordie no agnoscat: et q'ssforte ptatis excessit: transcedisse se et
 vite meuis credit. **E**ucus se existiat aplius sape: quib' se vidz am-
 plius posse. **I**n quoda quippe se culmie ostituit apud semzipsz: et
 quia equa ceteris natue gditioe ostrigit: ex equo respicere ceteros
 dedignat: sicq' ad eius similitudiez ducit: de quo scriptu est
Omne sblime vidz: et tpe est rex sup oes filios supbie: qui singu-
 lae culmie appetes et socialē angeloy vita despicias aut **W**onam
 sede mea ad aquilonē: et ero similis altissimo. **H** ille **E**cce quo
 familiaris et quasi idiuudua ptati est supbia. q' tñ sp ruine ptis
Sicut eminentib' i scripturis frequēt' casu lecti' ee gneru et sub-
 serutu. **S**ic genes' xlix iacob patriarcha noie cerastis signauit dia-
 bolu msidiai calcaneo equi supbi ut cadat ascensor eius retro-
 su. **E**quū ascendit qui p supbia elat' itnescit: s' talis ascensor retro su
 cadit. du ubi et qn no putauit i culpa prius et postetue dāpnationis
 picipiu corruit. **S**ic p' ascendedo p supbia lucifer ille accidit. de
 quo d' psalē xij' ca' **Q**uo cecidisti de celo lucifer. qui mae oriebas
 qui dicebas i corde tuo **I**n celū ascendā et sup astra celi exaltabo so-
 liū meū: sedebo i mote testamēti. i lateibus aquilonis: ascendā sup
 altitudiez nubiu. sitis ero altissimo. **V**erū tñ ad ifernū detra-
 heis. **H**uc luciferū ascendete oes sequūt: qui se sup hoies alios ex-
 tollere p supbia molūt. **S**ic dicit **G**reg' pmi past' aliu xix' c' q'
 apostate angelo sitis efficit: du hō hōib' ee similis dedignat
Sicut ille miro iudicio fouea deiectionis iuait du i culmie se
 ptatis extulit. **S**ic eius sequacib' no aliud spēandū est q' rui-
 sequūt excessu: expāant' pāt' et casu. **S**icut q' de ipō scriptu est
 dicitē dno luce x' **V**idebā sathanā tāq' fulgur de celo cadēte.
Sic et de sequacib' eius s' scriptu est ps lxxij' **D**eiecisti eos du
 allenaret: et hoc i pnti quo ad culpa. **E**t i ignē deicies eos
 i futuro quo ad pena ps cxx' **N**ū iterū ait **P**heta ps xxxvii'
 Inimici dñi mox ut honorificati fuerint et exaltati: deficiēt
 tep' p admodū fum' deficiēt. **E**t iterū i eod' **V**idi ipiū supbi

Quod supbi pla-
 ti similes diabolo
 ex sui gparatioe
 sbiectos despiciūt

Quod ex supbia
 plati sp ruine
 patent

Quod diabolo
 sitis efficit q' hōi-
 b' pesse conat' et
 cu ipō cadet

tatū et eleuatū sicut cedros libāi. et trāsiū et ecce nō eāt. q̄
 quesui eū et nō est inēt? locus breuit̄ q̄ oīs supbia casū parit
Scriptū est enī Jeremie 10 Etis supb̄ et corruet Et p̄m̄ xvi
 ante ruina exaltat̄ spūs Et iterū p̄m̄ xviii Antq̄ creatur
 exaltat̄ cor hoīs Quāde gcludit̄ p̄m̄ xviii q̄ qui altū facit do-
 mū suā se s̄ sup alios eleuādo: q̄rit ruina scā dicit ad talē
dñs p̄ abdiā p̄hetā Supbia cordis tui extulit te. exaltātē solū
suū: qui dicit i corde suo Quis det̄het me i trā? Et exaltatus
fueis vt aquila: et si int̄ s̄p̄ deā posueis nidū suū: ide det̄ham
te dicit dñs Quā dñs sp̄alit̄ supbia resistit et gr̄as suā s̄btrahit
vt d̄ i iob 40 2. i. pet̄ vltio Quo q̄ nō cadent nub̄ dñs s̄btrahit
ta gr̄a aduersat̄: et diabol̄ ipellit et p̄seq̄t̄ Ecce sicut Enoz
1. de p̄to d̄ cadēt i māu hostili Et his sanis liquet s̄p̄ patē casū
supbia platorū Et vt d̄ Bre moz 34 ca 19 f̄ talo supbia facili
ruina sequit̄: q̄nto apud se quisq̄ ipudēt̄ exaltat̄ Quā id̄ Bre
sup i 1. p̄ p̄ i Oīs cāo femū r̄f̄ xviii moz ca 4 Iniquozū m̄q̄t po-
tentiā flozi femi q̄ parat̄ q̄ nimirū carnis gl̄oia dū mtet cadit̄:
dū apud se extollit̄ extollit̄: repetit̄ it̄cepta fine t̄mūt̄ Dic nā
q̄ aurarū flatu i altū stipula rapit̄: s̄ casu grito ad yma reuo-
cat̄ Dic ad nubila fum̄ attollit̄: s̄ repete i nichilū tumescendo
dissipat̄ Dic ab ifimis nebula descendo se erigit̄: s̄ exortus h̄ar
solis radius arsi nō fuit̄ abstergit̄ Dic i herbarū sup̄ficie noctur-
ni rois humor aspgit̄: s̄ diurni luminis s̄bito caloe s̄siccatur
Dic spumose aquarū bulle i choatib̄ pluuijs excitat̄ ab ifimis
certati p̄deūt̄: s̄ eo celeī disrupte depereūt: quo iflate aln̄
extendūt̄ Eūq̄ excrecūt vt appareāt: crescedo pagūt ne sub-
sistat̄ De iquis igit̄ t̄p̄alis gl̄oie elatioe tumētib̄ s̄ t̄n nulla
soliditate duratib̄ r̄ce p̄ b̄m Job d̄ ca 40 Aluan sūt ad
modicū et non subsistent Her ille

E
Quod oīs supbia
casū parit et ei
deus resistit

D
Quo supbi oēs s̄-
fit̄ plari ad modi-
cū eleuat̄ s̄ cito de-
cidūt et deficiūt

Capitulum quinquagesimū septimū Quo supbi licet foīs
stantes intus in peccata cadunt

Eo ad h̄ forsitā r̄ndebit̄ q̄ h̄ b̄n det̄minat̄ de casu
 supborū qui est i morte s̄ nō videt̄ gcludē de sp̄ia-
 li p̄ni casu p̄ni qui est aie vide enī maxie supbos
nūt quasi p̄ oib̄ stae et florere ad q̄d d̄ q̄ non
debet̄ s̄m̄ facie iudicāe: s̄ iustū iudiciū s̄m̄ it̄ioze
hoīs i quo oīs elat̄ i eo corā deo sp̄ialit̄ corruūt: vñ foīs corā
hoīb̄ p̄ supbiā stādūt Et p̄mo quid̄ s̄m̄ Bre vbi 6 Supbi
eleuat̄ ad modicū et nō s̄b̄sistūt: q̄ eo ip̄o q̄ videri alti cupiūt

E

F
Quod casus sup:
boz p̄cipue pla:
toz est p̄ etna
gloria de t̄pali
letari

S
Quod casus sup:
boz p̄cipue plato:
ru est p̄ interior
ad t̄palia dem̄si

H
Quo supbi p̄ci:
pue plati foris
ascēdēdo. m̄t̄ deā:
untur et cadūt

: a v̄a dei essentia longe p̄ elatōz sūt. **Ob**sistere eten̄ neq̄ūt: q̄ ad
eterne essentia soliditate diuidūt̄ atz h̄ac p̄mā ruinā toleant: q̄
p̄ p̄uata gloriāz i sem̄ipis cadūt. **Et** iterū **Gre** xi mox ca. **A**
sup i° **Job** xii **Opti**ates supplātat. **Cū** mētē inq̄t regentiū iusto
iudicio deus debeat: h̄ internū retributiōis p̄mū nō requirit.
Et i eo supplātat̄ quo fallit̄: vt pro etna gloriā de p̄cipatu
gloriēt̄. **D**upplātat̄ igit̄ optiātes. q̄ dū v̄a celestia p̄t̄ patre
p̄emia negligūt̄: i suis voluptatib⁹ h̄ic cadūt. **Et** ad huc pla:
nūus **Idē Gre** xxxij mox ca. **vm**° **sup** i° qd° de supbis d̄ns aut̄
ad b̄m iob **Cus** ca. **xl**° **facies** eoz de merge i fouea. **Iusto**
aut̄ iudicio supbozū facies d̄ns i fouea mergit̄: quia itentōz
cordis eozū sese vltra hoīes erigētē i f̄ci⁹ deicit̄: h̄ma enī res-
picit̄: cui⁹ facies fouea attendit. **Et** b̄m de supbis d̄ q̄ eozū
facies i fouea demergūt̄: q̄ h̄ma petūt dū supbiēdo alio-
ra appetūt̄: et quo magis extollēdo se erigūt̄: eo magis ru-
endo i f̄ci⁹ tendūt. **T**errenā quippe gloriāz q̄rūt: et i f̄ma sūt
q̄ p̄spirūt dū supbiēdo alta sectant̄. **Q̄n** miro ac diuīso
mō res agit̄ vt h̄uiles celū petāt dū se i f̄ra deiciūt̄: et sup-
bi i f̄ma appetāt. dū se despiciēdo cetēos quasi i altioribus
extollūt. **I**sti dū se despiciūt celestib⁹ iugūt̄: vli dū se erigūt
a supēiorib⁹ diuidūt̄: atz vt ita dixerit̄ vli se elenātes dep-
mūt: isti depmētes lenāt. **Et** b̄m de supbientib⁹ p̄ psalmistā
d̄ h̄uhat aut̄ p̄cores vsq̄ ad t̄rā. **R**uina q̄ i f̄ra sūt ab-
entes dū extollēdo se erigūt̄: amisso celo qd̄ aliud q̄ t̄ram
petūt̄. **Q**uib⁹ hor ip̄s nimis ceridisse est: relictis supēiorib⁹
h̄ma q̄sisse. **H** ibi. **D**e hor casu supbozū pilatorū adhuc lo-
quēs **Gre** i° **registro** scribēs theoniste soroi ipeatois ca. **vi**
Qressū i honōe h̄ inq̄t tumultu seculāū negotiorū ex eis mē
ēē vīdeo: de quib⁹ scriptū est. **D**ecisti eos dū alleuarēt̄. **Sec**
dixit̄. decisti eos dū alleuari sūt. s̄ dū alleuarēt̄: quia prauū quip̄
q̄ dū tēpōali honōe suffulu foris vident̄ surgē: m̄t̄ cadūt. **A**
leuatio q̄ ip̄a ruina est: quia dū gloriā falsa s̄m̄xi sūt: a gloriā
v̄a euacuāt. **H**ic iterū dicit̄. **D**eficiēt̄es p̄admodū. **D**eficiēt̄
Fum⁹ quippe ascendēdo deficit̄: et sese dilatādo euanesat. **H**ic
delis fit. cū p̄coras vitā p̄ns felicitas comitat̄: q̄ v̄n on d̄it̄ ut
vt alt⁹ sit: inde agit̄ vt nō sit. **H**ic iterū scriptū est. **D**e m̄t̄
pone illos vt rotā. **N**ota quippe ex postēiori p̄te attollit̄: i an-
teriorib⁹ cadit. **P**ostēiora aut̄ nob sūt boā p̄ntis vite q̄ relin-
quī. **A**ntēiora v̄o sūt boā eterna et p̄manētia ad q̄ vocamur.

paulo attestate qui ait Que retro sunt oblit: i ea q sunt poza ex-
 tedes est me pcor q cu i pnti vita pferit ut rota pout: quia i an-
 teozib corruco: ex postozib elenat. Na cu i hac vita gloiaz pci-
 pit qua reliquit: ab illa cadit q post hac venit Hec Gre? Sic aut Gre?
pmi pastoralium xvi saul p? huilitatis meritum. i tumoe supbie cul-
 mie pntis excercuit. Huilitate quippe plac? est. p supbia repul-
 tus: dno qui ait Rone cu ees puul? i oculis tuis? caput te gstitui
 i tribubus iste isit? Paruulu se i suis p? oculis videt: s? fult?
 potencia tpali ia se puulu no videbat. Ceterozu naq? gparatioi
 se pferes. qz plus cuctis poteat: magnu se p oib? estimabat. quo
 aut mo cu apud se puul? apparuit: apud deu apparuit magn?
 cu vco apud se magn? apparuit: apud deu pu? fuit. Hille
Ece quo iste saul i rota posu? vn a posterozi ex poteha se extu-
 lit inde cora deo i antiozi facie et r?pcu et ne gloie i nichilu ruit
 Prima q? tumetu ex poteha platozu p supbia ruina est demissa
 intencioe supna future retribuciois gloiaz sperne: et sblimationis
 pntis delia delectatioi dnandi libidine inherere

Capitulu lvi Quo prelati et oes supbi p supbiam
cadunt a fidelitate dei cui vices ferunt et gloria sibi usurpant

Sed hinc e vicio lapsu alia p supbia plato imines tu-
 ina sequit: qua pna gloiaz qritas ab ei? cui? i pnti
 vices sup ipm gnt furi et fidei integritate separat?
 Quia du pna se honoez requirit et appetit: sui dnu
 gloiaz qnta teneat? sollicitudie dux taxat qre no
 attendit. Depe em aut Gre? mozi xxm ca 19 i sine sup illo Job 29
Qui dicit regi apostata non? q pleriq? qui psut iordiatu sibi
 metu a sbditiis exigut: et no ta pt? dnm q? p dno veneari volut
 q? h? tuentia corda rtozu sbilit? dno pefat: bn q? eos d? qui
 dicit regi apostata Unusquisq em supb? rtoz toties ad culpa
 apostosie dilabit? quoties pesse hoib? delcat? et honois sui sin-
 gularitate letat? Sub quo em sit no gsideat: et q equalib? quasi
 no sit equalis exultat. Apostata q? ipe et pmo angelo apostate
 similis efficit? Quia unusquisq? rtoz quoties i eo q ceteros regit
 extollit? toties p lapsu supbie a sumi rtozis seruicio sepat? et
 cu equales sibi sbditos despiciat: ei? sup se dnu sub quo oes eq?
 les sut no agnoscat. Hille Infidelis est suo dno et fradulet? et
 quicit? q? gloiaz q suo est pna dno sibi attrahet et usurpare
 conat? Ipi est em magnificetia et poteha et gloia nq? victoia
 ut hr i palis xxix Et ipi soli debet? gloia i secula seculoz ut

y

h

l

Quod supb? plar?
cadit i spuale qua-
da apostosiam

Quod ois supb?
fur et raptor est
qres gloria que
soli deo debetur

hī n̄ p̄t̄ r̄v̄j̄ ī ad cho x̄. et ī petri m̄. Hec est em̄ angelica distributio
 qua cantat̄ glōia ī excels̄ deo: et ī t̄ra pax hoīb̄ boē voluntatis luce
 2° et xiv^o. Cū q̄ ip̄i plati sūt sp̄cales m̄stri dei ip̄i deberēt p̄cipue
 afferre d̄no glōiaz et honoz̄ afferre d̄no glōiaz nōi eius ut h̄r ī
 ps̄ x̄m̄. S̄ia ī glōiaz dei faciētes ut h̄r ī ad cho x̄ ut ip̄i soli eff̄a
 glōia ī eccl̄a quā regit̄ ad eph̄ 3°. R̄o q̄ deberēt ip̄i eē īanis glōia
 cupidi ut h̄r ad gal̄ v̄ p̄t̄ īane glōiaz ministrātes et sua op̄a
 faciētes ad ph̄l̄ 2° et sibi glōiaz ab hoīb̄ q̄retes ut h̄r ī ad thē 1°.
 Volus em̄ qui īquēt glōiaz qui misit illū h̄r verax est: et iusticia
 ī illo est ut h̄r ioh̄ v̄n̄. Eū soli sibi deo glōiaz suat et nulli
 q̄mūcat. Vn̄ ip̄e aut̄. Ego d̄ns hoc est nō meū. Glōiaz meā alt̄a
 nō dabo vs̄aie x̄m̄. Et ap̄t̄s ī ad thē 1°. Voli aut̄ deo honoz̄ et glō
 glōia. Et ideo plati deberēt t̄ere t̄nsferre honoz̄ dei sui ad ho
 m̄ez mortālē sicut fecit et timuit mardoche^{us} ut h̄r h̄ster ī
 m̄to aut̄ magis attrahē et vsurpāc̄ sibi ip̄is sicut timuit at̄
 ap̄t̄s dices ad gal̄ v̄. Nichi aut̄ absis glōiari n̄ ī cruce d̄ni
 v̄ īa p̄doloz̄ sicut d̄ns de p̄cipib̄ iudeoz̄ dixit ioh̄ x̄m̄. m̄
 ti plati et sup̄bi oēs magis diligūt glōiaz hoīb̄ q̄ dei. Et ideo glōiaz
 deo et honoz̄ n̄ offerūt n̄ querūt. Sicut iterū d̄ns iudeis dixit
 ioh̄ v̄. Quō potestis vos credē? qui glōiaz ab iūicē accipitis. et glō
 riā q̄ a solo deo est nō queritis. Tales q̄ apostate sūt et ifideles sp̄o
 liātes d̄nm̄ de eo q̄ sibi p̄ziū est. s̄ glōia et honoz̄ suo illū sibi vs̄a
 vsurpātes. Sicut de h̄ ip̄e d̄ns q̄rit̄ ioh̄ x̄m̄. Spoliaverūt ī
 iquēs me glōia mea. Et ideo oēs tales plati sup̄bi ifideles sūt
 et fures. sicut de eis d̄ns dicit vs̄aie p̄n̄o. P̄ripes tui ifidelēs
 Capitulū lxx^m. Quod oīs etiā sp̄ualit̄ sup̄b̄. s̄ for̄ furū
 glōriā de virtute sua querēs foris intus radit.

Quoniam solum vobis extollentibus se de platiū p̄munētia. s̄ est
 de quacūq̄ se v̄tute et ī statu hūiliorā extollētibus
 casus īm̄nz sp̄ualis. Sic em̄ ait Gre^{gorius} x̄m̄. mozi ī
 2° b̄. Quisquis sup̄ se extollit̄: ip̄o elatiōis sue p̄dēx
 grauat̄: et eo se ī infimis mēdit̄: quo ī sup̄bie v̄itū
 p̄ruēs ab eo qui vere excelsus est elongauit̄: atz̄ inde magis
 īma appetit̄: v̄n̄ se q̄iūctū sūmis est̄a iūc̄. sicut p̄ p̄phētā se ex
 tollent̄ aīe d̄. Quo pulchrior es: descēde: et dormi cū ī circū
 risis. Oīs em̄ qui se ditatē sue ifirmitatis q̄sideare negligit̄: s̄
 p̄ elatiōis fastū v̄tutis sue glōiaz attendit̄: v̄n̄ pulchrior est m̄z̄
 descendit̄: qz̄ extollēdo se de suis meritis inde ad ima int̄cū
 corruit̄: v̄n̄ se esse glōie sū indicauit̄. Qui descēdes cū ī circū

cisis dormit: quia i eterna cu pccabns deficit **H**ibi **Q**uoniam vero comi
 huiusmodi casus periculosi credit: quo int' sternes ab hoibus fois
 mme videt' Ideo sepe pmittete dei iusticia agit: ut int' supbie
 etiā i carnis pccā patent' labat' **D**escriptū est enī Job xxij ca. de ipō
 onipotenti deo **B**altheū regū dissoluit: et pccgit fune reges eoz
Qui enī dicūt reges nisi plan' etiam quib' **A**ctū xx. dicit **A**ps pa
 ul' **A**tendite vobis et vniuerso gregi i quo spūs sūs vos posuit regē
 ecclēsiā dei quā acquisiuit sanguine suo **Q**uōd' ppheta ait ps ij
Et nūc reges itelligite: erudimim qui iudicatis **H**ic horū dū regū
 de ipā pccāis pminētia i elanōes mēs attollit: plerūq' opōns de
 supbia deserēs. hār i imūdiā opīs cadē pmittit **R**egū itaq'
 baltheū dissoluit: qm i his qui regē foris alios videbāt: ppter
 elanōis culpā castitatis cingulū destruit **Q**uid aut ait **Gre**
 xi mox ca. vñ f i fune accipit: nisi pccm **S**icut p salomōz
 d' **I**niquitates sue capiēt ipiū: et funib' pccōz suozū gstringi
 tur **D**ū v' **E**t iterū ps xxviii. funes pccōzū q' circūplexi sūt
 me **E**t q' i renib' carnis delcāno pccipat: district' gstrictiōz
 index: qui regū baltheū dissoluit: fune venes eoz gstringit pcc
 git: quā' dissoluto castitatis cingulo: sē eozū mēbris delā
 tio pccā dnet: ut q' i occulto supbia iquinat: q' sint detesta
 biles etiā i publico oñdat **H**ic **Gre** p' 40. id' bis **Gre** xxvi
 mox ca. xi. a **M**ultis iquit sepe supbia. luxurie semināuim
 fuit: q' dū eos spūs quasi i altū erexit: caro i ifimis merfit
 hi enī pccā secreto eleuāt: s' postmod' publicē corruūt: q' dū ocul
 tis itūescūt motib' cordis: aptis cadūt lapsib' corpōis **S**ic sit elan
 iusta suēant retributiōe feriedū: ut q' supbiēdo se hoib' pferūt:
 luxuriando usq' ad iumētōzū similitudinē deuoluāt **H**ic quippe
 cū i honōe eēt nō itelligit: gparat' est iumētis isipicib' et sitis
 factus est illis **Q**uasi enī i altū scie illos i altū pēna sbleua
 neāt de quib' paul' ap'ls rōnis dicebat: q' cū ggnouisset deū
 nō sicut deū gloriificauerūt aut gnis egerūt: s' euauerūt i
 cogitatioib' suis **Q**uō aut i iumētōzū aut plusq' iumētōz
 voluptate cecidēnt: s' didit d'ns dices **T**radidit illos de' i desidiā
 carnis eoz i imūdiā **E**cce caro merfit quos supbia scia eleua
 uit: atq' inde s' se pstrati sūt: vñ sup se ire videbāt **H**ic ibi
Ex istis iā liquido ps q' frequēt' diabol' postq' semel int' per
 supbiā hois spm cepāt: mox se ad corruptiōez carnis ex tē
 dit **E**t i ipis hoc p'mis hoib' **Gen** m. māfeste cognoscim':
 q' dū p'etratā supbiā pudēda mēbra cōtegūt: indicauerūt:

A
Quod sepe ho p' supbia cordis pmit
tit' cade i vicia car
nis

Q
Quod plati dicitur
reges spuales

E
Quo p' supbia
sue aliq' i cadūt
i passioēs igno
minie

Quod etiam dicitur per su-
perbia reprimenda et hu-
militate fruenda in
aliquo vicia carnis ca-
dere quibus permittitur

Quod de per peccatum
ducit ad virtute
sicut nos equo de
virtute tedi ad viciu

quod postquam apud semperios inter arripere alta conati sunt: in carne foas eru-
bescenda protulerunt. Hec autem prostratio superbie in vicia luxurie admittit-
da minus ex diuina iusticia apud reprobos cernitur: si quomodo etiam electi
typetium et ad culmen spiritualium donorum assumpti diuine misericordie
dispensatione ob reprimenda superbia mentis et humilitate quod uadit cadere
nonnumquam in vicia corporalia sinantur attente presertim. Nonnulli enim autem. **Quo-**
do **Jo** **ius** **xxxiii** **mo** **ca** **rim** **c** per accepta dona virtutum per ipsam
gratiam bonorum operum in superbie viciu cadunt: sed quo tamen ceciderunt non
ignoscant agnoscunt. Unde quod eos hostis antiquus quod iam uicium
dicitur etiam exte seruire permittit: ut qui in cogitatione elati sunt per
carnis luxuriam prosternantur. Scimus enim quod aliqui minus est in corruptione
corporis cadere: quod cogitatione in actu ex deliberata elatione peccate. Sed
quo minus turpis superbia creditur minus uicatur? luxuriam uero eo ma-
gis erubescunt homines: quod sit oes turpe nouerunt. Non sit nonnumquam ut
nonnulli per superbia in luxuriam corruentes ex apto casu malum cul-
pe latentis erubescant: et tunc etiam maiora corrigantur: cum prostrati in
numis grauius confunduntur. Nos enim se inter miora conspiciunt: qui
se liberos inter grauiora crediderunt. Quia quod dispensatione domini laxi-
tus nonnumquam diabolus de culpa ad culpam trahit: et dum plus per-
cutit: inde eum quod ceperat amittit: atque uicium uicisse cernit: inde super-
ratur. Intus que considerare libet: minus multum quod sine synu quomodo deus
misericordie fauore nos quomodo. Ecce qui de uirtute se extollit: per uicium
ad humilitate redit. Qui uero acceptis uirtutibus extollit: non gladio
sed ut ita dicam medicamento uulneat. Quid est enim uirtus nisi medi-
camentum: et quod est uicium nisi uulnus? Quia quod nos de medicame-
to uulnus facimus: facit ille de uulnere medicamentum: ut quod uirtute
percutimur: uicio curemur. Nos namque uirtutum dona itorquemur in uicio:
uicioz? ille uicioz illecebras assuit in arce uirtutum: et salutis sa-
tium percutit ut fuerit: ut qui humilitate corruentes fugimus? et sal-
tate cadentes heream. Hec ille. Ecce quod inuicem familiaris pla-
ture tumor superbie: causam prestat et parat uicioz ruine.
Capitulum seragesimum. Quod plani ex securitate dispo-
nunt ad facilliter cadendum in peccata.

R

S

Quod sicut nix

Quod in alto plateis constitutos ad facilitate lap-
sus dispones est securitas operationis. Nichil enim
magis periculosum in periculo constitutio: quod per-
cula non aduertere et ita esse securum quasi non sit
ullo modo timere. Sicut enim ad oem bonum uitandum
continuum et consummum nichil efficaciter timore salutem

qui est iūriū sapiē ut h̄r p̄m̄o p̄mo odies malū corūm v̄m̄o p̄ que
oīs decliāt malo corūm xv̄o fimo modestie xx̄o scie religioſitas &
corona sapiē expellēs p̄m̄. sine quo nō p̄t h̄o iustificāi et̄i ī quo
nichil est melius eiūſd̄ xx̄m̄ Sic e regioē securitas p̄ſſiā q̄ q̄
h̄oīez a timōe et ſollicitudinē enacuat: et expoſitū sine tutela oīb̄
malis p̄ſtat ſicut d̄ iudiciū xx̄m̄ de viris lais. q̄ exploratoēs
filiozū dan iūenerūt eos habitātes ſecuros abſp̄ v̄llo timōe. qu-
etos nullo eos p̄t̄ reſiſtēte v̄n̄ et ab eiſd̄ filijs dan ex̄minati
ſūt: nullo p̄t̄ ſerēte p̄ſidiū Rō q̄ bonū est timōre d̄m̄ nō eē
apud nos ut h̄r Yerēie 2̄ Quod v̄n̄z ſc̄ſſimi viri valde timue-
rūt Deiebat̄ enī ſecuritati h̄oīz d̄cōnes max̄ie inſidiā Et iuxta
q̄d̄ ſcribit Grēo m̄o mox̄ rix̄ a ſepe ab ip̄o tēptationū certamine
callide diſcedē nō vt illate malicie finē p̄beāt: ſed vt corda fide-
liū q̄ p̄ quietē rōdē ſecurā potuerūt rep̄te redeūtes facili Topia
ti irrūpāt. vt q̄s timōis ſollicitudo circūſpectiois muro tutos
ſuat: ſecuritas ignavia ad oīs mali iūriū aſſeſſibiles rōdat De
diuine q̄ ſ̄circa ſe ordiatiois occulta ſp̄ diſpoſitioē ſuſp̄a ſicut di-
cit Grēo v̄n̄ mox̄ cā v̄m̄ ī fine ſc̄i viri de ſecuritate timidi pl̄
proſp̄ca p̄timeſcūt. tēptai appetūt. flagellū ḡcupiſcūt: q̄tū in-
cautē mētē met̄ et dolor erudiat: ne ī hac peregrinationis via hoſ-
te ex̄ iſidijs erūp̄te ſua eā deter̄i ſecuritas ſternat Hic p̄ō aut̄
p̄ba me d̄n̄e et tēpta me Hic iterū dicit Ego ī flagella p̄ant̄
ſum Hic aut̄ ſecuritatē lapſū ſp̄ et decēptioi p̄clina. fre-
quet̄ ī cordib̄ p̄latozū fauōes ḡneant et ſonet adulationē ſb̄di-
tozū Qui ſm̄ Grēo xx̄vi mox̄ cā xx̄n̄ b̄ d̄m̄ ad v̄ſū cūcta q̄ pla-
cūent offerūt: et que mādant̄ ad eff̄m̄ obediēt̄ et cito p̄duūt:
d̄ſp̄qua ſi qua b̄n̄ ſūt ḡſta memorātes laudib̄ offerūt. male
aut̄ ḡſtis ſilencio p̄ſſis nulla auctōitate ḡdicūt et nōm̄ḡ
enā laudāt q̄d̄ obm̄ſc̄ie debuerūt: his ſeduct̄ aūm̄ ſup̄ ſe
attollit̄ Et d̄m̄ null̄ q̄ facit mala t̄crepādo ḡm̄eōrat: bona
putat eē oīa que laudādo fallēs adulatione palpat Eūſq̄ a n̄llo
v̄p̄henſus im̄eſo enā ſoīs fauōe circūdat: honōe colit̄ obſequio
venerāt: frequēt̄ m̄t̄ v̄ritate p̄it̄ et timōe vacuat: atz oblitus
ſui ī voces ſe adulantiū ſp̄git: talēz ſe credit qualē ſoīs audit:
nō qualē m̄t̄ diſcernere debuit Et qua etiā illuſioē ſequit̄ vt
d̄m̄ cūcta put̄ audit̄ r̄cē ſe ḡſtāt aḡē: de null̄ ſe etiā cre-
dat debē reſp̄henſione timere v̄n̄ enī timōez ḡcip̄ez: ſi oīa
q̄ p̄tendit laude et p̄m̄o digna illuſus putet: Rā d̄m̄ a n̄llo
illi īp̄ſionis aliqd̄ v̄m̄ḡ īḡerit̄: p̄ſtā putat et ſana cūcta que

hil tui et mei
et q̄ t̄ere ita ni-
hil p̄iculof̄ est
ſecuritate

F

Quod demones
iterū ceſſat tēptāe
vt poſt poſſint ſup̄-
plantāe ſecuros

P

Qd̄ ſa p̄t̄ p̄iculū
ſecuritas maḡis
liem̄t̄ p̄ſp̄ca q̄ ad-
uerſa tēptamēta

P

Qd̄ p̄latū aduato-
res rōdūt ſecurū
et ad p̄m̄ p̄clina

A

Quo aduatoēs p̄-
latū ſecurū ſedu-
cūt et cerant

cogitant? Illos quoque amicos sibi et veraces iudicat: quorum sibi
 lingua dei laudes et prona tribuit: insidari sibi posse aut adnu-
 sari aliqui minime credit. **Dñi** q̄ cuncta circa se pacifice foris suspi-
 cant? eē disposita: et uniuersa q̄ egerit laude digna: sit non nisi ut
 p̄m exteros securitate huius falsā etiā iteri sine timore exercitia reso-
 lut? ignauit? torpeat et tūto cui? q̄nto min? trepid? i vna aie sue
 pericula ruat. **De** cū oī nos circūspectioē qua possum? obseruātes
 adhuc tñ i vras varias culpas cotidie cadim? sicut scriptū est
Dñi 24° Septies in die cadit iustus et resurgit. **Quid** tūc de eo spe-
 randū est: qui adulantū blanditijs seduct? et i p̄cipuo stans
 p̄minētis ostendit? nulla sibi cautela ab insidiarū laqueis et sū-
 dalis p̄uidet? dū quasi obdormiscēs i medio inimicorū ex securitate
 negligent? torpet. **Et** certine verificā de se qui huiusmodi sūt tūc
 p̄m **Gre** 2° pastoralū cā 22 d. q̄ dū sit a circūspectiois sollicitudine
 cor eorū destituit? vulnerib? apertur? hostis enī callid? tūto liberi-
 pectus percutit: q̄nto nudū a p̄uidētē lumie dephendit.

H

Quod diabolus
insidiat? securitati
nre tag? dormien-
tib? nob et tarcu?
spectis

Capitulū sexagesimū primū. Quod prelati ppter ad-
ulationes ex supbia se tradūt nimis occupatioib? q̄b? offi-

E

Ed accidit protholor talib? p̄cipue i plature cu-
 ra ostitunt: q̄ q̄nto se bñ disponē oīa foris ab adu-
 lantibus p̄datis audiūt: tanto audi? uicari fraudē
 laudis totos se p̄uidēdis rebus exterius tradūt q̄nto
 consequēt? sepe enit? q̄ q̄ totā suā intentioē rebus sū-

D

Quod occupatio ex-
terioru facit ho-
mies insensibile

pcurādis imodecā i p̄cipit: ubi int? corruat ut quib? culparū uacu-
 lis trāssigant? ignorāt. Tanto enī sepe plures int? culparū ma-
 culas et aie vulner? insensibilit? huius gerant: q̄nto uigilanti? et uis-
 bi videt? irreprensibili? p̄uidēdis foris rebus totū insunt. **Dñi** et bñ

E

Quod p̄cipui hoīes
dormiūt ubi vi-
gilaē deberēt et
erouerso

i p̄sona vnicuiusq̄ talū salomō **Dñi** 2° **xxij** loquit? dūcēs **De** be-
 trauerūt me s; nō dolui torperūt me et ego nō sensi. **Quando**
 euigilabo et uina rursū repeiā. **Hec** aut? **Gre** ubi 6° a cura
 sue sollicitudinis dormiēs vbeat? et nō dolet? quia sicut imminētia
 mala nō p̄spicit: sic neq̄ que p̄petrauerūt agnoscat. **Trahit?** et ne-
 quaq̄ sentit? q̄ p̄ illecebras uicioē ducit? n? tñ ad sui custodia
 suscitāt. **Reue** quid? uigilaē optat ut rursū uina apert? repei-
 at? q̄ quāuis sopno torpois a sui custodia p̄mit? uigilaē tñ
 ad seculi curas nitit? ut sp̄ voluptatib? debriet? ut cū ad illud
 dormiat i quo sollert? uigilaē debuerat: ad illud uigilaē appe-
 tit? ad qd? dormire laudabil? potuisset. **Hic** i eis p̄ uisib? su-
 peius scriptū est. **Et** eis quasi dormiēs i medio mari: et quasi

sopitus gubernator amisso clavo In medio enim mari dormit. qui t-
 huius mundi temptatiōib⁹ positus puidere mot⁹ irruentū viciorū
 quasi tminētes vndarū cumulos negligit Et quasi clauū guber-
 nator amittit: qm̄ mēs ad rectē da nauē corpōis studiū sollicitudi-
 nis p̄dit Clauū quippe ī māi amittere est itentōez puidā mē p̄d-
 las huius seculi nō tenē h̄ ille vbi vō amisso clavo et dormi-
 ente rōre ī medio tēpestatib⁹ nauis agit⁹: quid restat nisi vt
 illā hū mde rotatā aut fluctuū vorago absorbeat aut carib⁹
 dis elidat aut sūla gstrigat aut crudelis pirata ī p̄dā accipiat
 aut opta desup labētib⁹ pluuijs. sine enā negligā sentia repleta
 deorsū paulatī tfluētib⁹ vndis demū ī p̄fundū s̄mersa
 depercat Vir est oīs qui mē p̄cellas curarū lenocināte blāde
 p̄tāns delcātiōe negligentia p̄cessus et securitate sopit⁹ dū a sui
 p̄udentia tēante desituit⁹ p̄ vāias nat̄ est occasiōes ad diūfos
 passim p̄corū lapsus sui nescius ipellat⁹ Vir q̄ aliqd̄ est plato
 p̄stim. tāns p̄iculis de quib⁹ dēm̄ est sup̄ necessāie ex p̄oito
 hac pessima int⁹ securitate ex adulātiū sibi et obsequētū decep-
 tiōe deterius: qua fit vt eo facilius ad t̄mici volūtate ī oē malum
 p̄cipietur inferius. quo ex ipenso fauōe male laudatū quasi qui nō
 habeat nat̄ timē ī p̄tate sup̄ ex delcātiōe retineret Nullus enim
 nūm̄ est qui nisi tot⁹ cecus fuerit vnde nō p̄t et sp̄ sibi eē de p̄icito
 adhuc qd̄ timeat: et de futuro sp̄ sibi t̄minere ex rōe multiplici
 vñ mēto ex paucaat Qua p̄t̄ b̄tis q̄re scribes q̄re ḡre cubitu-
larie anguste vt h̄r ī ca⁹ red̄stro tā⁹ alij a Secura aut de p̄tate
 p̄tāns tuis fieri nō debes: nisi cū iā ī die vite tue vltiō plangere
 etiā p̄tā nūme valesis Due dies quousq̄ v̄ciat sp̄ suspecta
sp̄ trepida metuere calpas debes: atq̄ eas quotidianis fletib⁹ lauāe
Certe paul⁹ apt⁹ iā ad t̄rciū celū ascendēat ī paradisiq̄ duc-
tus fucāt archana v̄ba audient q̄ loqui hōi nō licet et m̄
adhuc trepidus dicebat Castigo coepus meū et p̄tuti s̄b-
itio: ne forte alijs p̄dicās: ip̄e v̄p̄bus efficiar Adhuc timet
qui iā ad celū ducit⁹: et iā nō timē vult q̄ ad huc ī terra s̄o-
uersatur? p̄ende dulcissima filia: q̄ mat̄ negligentie de solz
esse securitas h̄r q̄ illā ī hac vita nō debes sperare: p̄ quā
negligentior reddāis Scriptū quippe est f̄ p̄u⁹ 28⁹ h̄s hō
qui sp̄ est pauid⁹: qui vō mēns est dure cozruet ī malū Et
cursus scriptū est f̄ p̄e 2⁹ Veruite dño ī timōe: et exultate ei cū
tremōe In paucis q̄ hui⁹ vite tpe mētē v̄r̄z nat̄ est vt timōe
teneat: quatin⁹ p̄ securitatis f̄audiū sine fine post mod⁹ exultat

F
Quid vir est ali-
quid pilato secur-
tate deterius

S
Quod p̄tūcus s̄o
niq̄ debz hō velle eē
secur⁹ h̄ sp̄ pauid⁹

H
Quod quia permittit
mur temptari et tri-
bulari ne securi
eleuemur

I
Quod sepe per negli-
gentiam securi spiri-
tualiter per peccata
necantur

L
Quod sepe virtus
per superbiam sui hor-
um causa casus et per-
ditio

I
Quod appetitus
vane glorie est quod
fornicatio spiritualis

Hec ibi Et ad hanc tam necessariam trepidationis sollicitudinem quod mala
securitate nobis incutienda. Debet nos sepe ut turbulati ut etiam ab
hoste et panti temptari permittit. **Secunda pars** **Gregorius** in 1° moysi ca. 1° v. 17
b. sup. 1° job v. 17. **D**oluat manum suam et succidat me cum securos me
ac de virtutum affluentia elatos. repetitum ut flagelli dolor ut
firmitatis temptatio percutit: p. 17. ab status sui virtute mentis me
elatio sumpta cadit: ut de semetipso nil audeat: si firmitatis
sue ictu prostrata manu leuatis querat. **H** ille dat enim omnia per
multis sepe magnitudo virtutis occasio perditiois fuit: ut cum de
confidentia virum torquitate securi sunt: torpente per negligentiam mo-
derentur. Sicut de hoc est scriptura in **Aboseth** in rege 4° h. cum cum
supstratum suum dormiret in meridie. et ostia domus suae ob dormis-
set: a latronibus interfectus est. **Aboseth** rex tunc spiritualiter in meridie
dormit: quoniam vniuersum animam peripue plati in splendore pietatis aut
fulgore virtutis ex securitate per incuriam resolutum quod sibi ex occulto
mala periculi imminere non attendit. **E**um obdormiscente ostia
domus sue a latronibus in iniquitate interfectus: quia sopita per negli-
gentiam timoris sollicitudine a demonibus periculi pertratione et peripue
luxurie delatione necatur. **D**epe enim **Gregorius** et **pastoralium** ca. 4° v. 17
vltio b. virtus cum virtus veniat: quadam delatione eius sibi animam
blanditur: fitque ut etiam bene actus mens mentis sue circumspectionis
abiciat: atque in sua confidentia securam requiescat. **E**um tam torpenti seductore
callidus omne quod bene gessit enumeat: eius quasi pre ceteris insolentia et tu-
more cogitationis exultat. **V**ni actus ut ante iudicis oculos fouea mentis
sit memoria virtutis: quia remissio quod gessit. du se apud se erigit: et
pud humilitatis auctoritatem cadit. **H**ic sibi iherosolimitanum spe virtute superbia cum re-
probat cum dicit **ezechiel** xiii. **P**ostquam casus in decore meo. que posueram super te
dicit dominus: et hinc fiducia in pulchritudine tua fornicata es. **I**n nomine
tuo fiducia quippe sue pulchritudinis animam attollit: cum de virtute
tuo mentis leta apud se securitate gloriatur. **Q**ue per hanc eandem fiduciam
ad fornicationes ducit: quod dum intercepta mente cogitationes sue deici-
piunt: hanc maligni spiritus per innumera vitia seductore corrumperunt.
Rotandum vero est quod dicitur fornicata es in nomine tuo: quod cum respectum mentis
superni regis deserit: laudem peritiam perimatam querit: et sibi arroganter
incipit omne bonum quod ut largitionis promissio fuerit accipit: opinio-
nis sue glorie dulcitate desiderat: satagit ut ammirabilis cunctis
innotescat. **I**n suo ergo nomine fornicatur: quod letalis thori nubium des-
perat: corruptio spiritui in laudis appetitu subternit. **H** **Gregorius**
Capitulum lxxviii **Quod vix possibile est**

In alto platurie diu posse stare sine casu peccati

A his tribus iam pmissis talis satis puto posse colligi
 quo p her tria platurie frequet adheretia ho ex lassus
 facilitate dispoit i eiusd platurie celsitudine ad peicti-
 tatione gnumioez Ita ut frequet de in platuria sblia-
 tis verifim videat Illud Lucam poete i pmo de faste
In uida fatozu series sumiss negatu est Stae diu nimio graues
se pone lapsus In se magna vunt: letis huc mume rebus Erf-
rendi posuere modu Quaiz aut her ptatis ruina exta sepe i fa-
cie aut rebus no appareat: mta? tn uider est de q corda magis
q que fois sut pesat? cora quo est qui extrisec? bn stae videt? am-
uter corrut: qui ex vtute aut ptate gressa i ipa ena sola cogi-
tatioe itumescit Et sepe qui pest bn se agere et sine repensio-
 ne illa existiati: quib? tn gt? se valde ira supne idignatiois ur-
 ritat Na ut ait Gre? pmi pastoalium 4o Acqz peccae se ge-
chias credidit: cu venietib? ad se alienigenis cellas aromatu
ondit? s i dapnatioe plus securitue ex eo ira iudicis ptulit: qd
se face licet? estiauit Et sb dic ibi Gre? de occulto casu mens
sepe inquit du mltia suppetut: diis agi pnt q sbditi q acta
sut amuret: i cogitatioe se aim? eleuat? et plene i se ira iudi-
cis puocat: p ius p iqua fois opa no erupat Intus quippe est
 qui iudicat: mta? qd iudicat? Eu q i corde deliquim? latet hois
qd apud nos agim?: s tn ipo iudice teste peccam? On rex babi-
lonie de quo s hr dan m? successu sue ptatis eleuat? du magna
se fecisse fraudet: cunctis i cogitatioe se pferes apud se tacit? dixit
None her babilon magna qua ego edificau i domu regni: et in
roboze fortitudinis mee? et i gloria derois mei? Quia tn tacite
elanois voce occult? iudex no tacite audiuit: qz huc ptin? ferie-
do reprehendit On et i irrationabile quippe huc aial vnt: ab hui-
na societate separauit: agri bestis mutata mete giuxit? ut dis-
tricto videlicz iudicio ho esse pder: qui magnu se vltm
hoies estimasset Her itaqz pferetes no ptate repheidi? s ab ap-
petitu illi cordis ifirmitate munim? H? ule locus eni supace
et si timeat? ut decet: m decet? tn appetu? aut bis Augusti? Et no
solu i decet? verigena peiculose ppr? ab ipstis Senapp? aut Gre?
pmi pastoalium ca? 1o sollert? se vnusquisqz metiat: ne locu regi-
minis assumere audeat si i se adhuc vicu regnat? ne is que
crime depuat pmiu: intercessor fieri appetat pro culpis alio-
zu Quia sicut id? ait vbi 6o ca? 9o Qui cura populi susci-

¶

¶

Quod sepe i mt-
lis plan peccat q
tn ignorat p sup?
bia itna cogitatiois

¶

Quod i pfr platur-
ra appetere aut in-
illa se ietere nito
modo debent

gregē dei rēnuīt pascere: pastōes sūmū quātū nō amāc hībi
**Capitulū sexagesimū tertiū Quod hūilitas i fuga
p̄lature laudabilis est si p̄tinax non est**

Contingit autē nōnūq̄ p̄laturā refugere aliq̄s ex ni-
mia sui deiectionē i eshātiōe p̄ria: cui nimīū imite-
tes vocationi dūmūt i sp̄iate p̄tinaci resistunt
Sic de quibusdā p̄mī pastoalū 6° Gre^o dicit q̄ sūt
nōnulli qui ex sola hūilitate refugiūt. ne eis quib⁹
se ip̄ales eshānt p̄ferāt. Quozū p̄fō hūilitas si ceteris quoq̄
v̄tutibus cingit⁹: tūc an̄ dei oculos v̄a est cū ad resp̄edū
hoc qd^o s̄bere vilit⁹ p̄cipit. p̄tinax nō est. Res enī v̄e est hūilis qui
sup̄m̄ nut⁹ arbitriū vt debeat p̄esse intelligit: et tū p̄esse q̄tēp̄tur hībi
Apud aliq̄s h⁹ nimīū p̄tinax fuga cure pastoalis est ex eo quod
quietē p̄riā et secretū amate solitudinis ad vsū it̄ne speculationis:
p̄fectū m̄tōzū iord̄iāto iudicio m̄tis an̄ponūt. De qualib⁹ iterū
dicit Gre^o vbi 6° ca^o 4°. Sūt nōnulli qui eximia v̄tutū dona p̄ci-
piūt: et pro exercitātiōe t̄ ceterōzū magnis m̄nēibus exaltantur:
qui studio castitatis m̄di. abstinentie robore validi doctrie dapib⁹
refecti pacie loq̄m̄ mutare hūiles. auctōitatis fortitudie erecti.
pietatis gr̄a benigni. iusticie seueritate districti. Et hi hūiusmōi
munerib⁹ ditati. nōnūq̄ dū solius q̄tēplatiōis studiis tardescūt:
parere vilitati p̄rimozū i p̄dicatiōe refugiūt: secretū q̄ etiā
diligūt: secessū speculationis petūt. De quo si districte iudicent⁹
ex tanis p̄culdubio rei sūt: q̄ntis v̄erentes ad publicū p̄desse
potuerūt. Qua enī m̄te is q̄ p̄rimis p̄futur⁹ em̄tescet. v̄tū-
tan p̄rimozū secretū p̄pōit suū: q̄n̄ ip̄e p̄cis sūmū v̄nigenit⁹ vt
m̄tis p̄desset de sinu p̄cis ex̄ressus est ad publicū n̄m̄. Her ibi
Qua p̄t⁹ qui se talib⁹ v̄tutib⁹ p̄missis a deo p̄uētū et ditatū
itelligit sicut v̄. Gre^o aut vbi 6° ca^o 6° diuinis dispositiōibus
s̄dit⁹ at a v̄no obstātiōis alien⁹. cū sibi regim̄inis culmē
ipeāt⁹ vt alijs enā p̄osfit et ex corde debz fugē: et tūc obedie
hūi de se d̄z h̄rē. cū hūi⁹ m̄di successus p̄cipit: cū locus su-
p̄rior ipeāt⁹: is qui ad p̄cipiēda herc obedit. obie sibi v̄tutē enacuat:
si ad h⁹ enā ex p̄rio desideio anhelat. Res se sub obia dirigit: q̄ ad p̄-
cienda hūi⁹ v̄tū p̄p̄ca libidini p̄rie ab̄uōis fuit. Vn̄ qui obie pal-
mā v̄eāt⁹ n̄it⁹ ap̄phende: ad p̄latū p̄p̄nōz nullo admixto desideio
ex sola debet iussione militāc h̄ ille. Qui v̄o has p̄missas v̄tū-
tes i se nō intelligit: et adhuc insup v̄nozū i forma sentit. caucius

R

S

De q̄ amātes quie-
te p̄riā i fuga pla-
ture supra salute
fraternā.

T

Quod obia i p̄-
p̄is nichil de se
debet habere

V

Quo ip̄fī tutius
declinat sp̄ p̄latias

A
Quo omnes sū
platuas fugerūt

A
Quo temerariū
sit ad platuas an-
helae qd' sūz' cre'

H
Quo xpo docuit
xre suo nos pla-
tura fuctere

Ipse se aliorum regimini subrahit q' imittit Verū est cū q' ysaas ne-
renti dno que muteret. et cui pdicationis officiu' gmedaret: vltro se
obtulit dices Ecce ego: mitte me ut habet' ysaie vi' Sed hoc ad
primorū vilitatē tāt' ppheta nequaquā appetit nisi ut ibi h' postq'
se prius p altaris calculū purgatū diuinit' vidit Re q' ait Gre'
p'mi pastoaliū vi' ca' nō purgat' adire quisq' ministra et re-
ctimā sacra qui his ipar est audeat: et p' occupatā culminis
ducatū suscipiat p' dnois Quia itaq' valde difficile est. purga-
tū se q'libz posse gnosce: tun' est regimini locū et pdicatio-
nis officiu' hūilit' declinat' Hic monses f' Gre' xxxv mox
ca' xij' cū i' deserto oues pascerz. dno p' agchū i' igne loquēte vocat'
est ut eripēde oim' israhelitarū multitudinē pesser' Bz quia apud
se mēte hūilis extitit. oblatā p'm' tān' regimini' gl'iaz exp'ant'
mox ad ifirmitatis patrocinū recurrit dices Obsecro dno nō
sū eloquēs: ab hec enī et nudius tertius ex quo cepisti loqui ad frū
tardioris et ipeditioris lingue factus sū Et se postposito aliū deposcit
dices Mite que missurus es Ecce cū auctōe lingue loquit': et ne tam
regimini' p'tatē suscipiat eliquē se eē causat' Her' d're' q' oēs se
ve post illū facti p'tans p'minētā et regimis culmē declinauerūt
et fugerūt Bz etiā hoc i' maximis et scissimis viris noui testa-
mentū Gregorio. m'no. Ambrosio. Augustino. merco amonio. ysaac. p'
muio. et m' mltis alijs. qui p'icula platuē veraci' agnoverūt
Et quorū ex' quibz p'cipites collectāt. cū q'nta culpa et appetitū
p'rio f' Gre' pastoaliū. 1' ceteris p'ferri ipi nō metuat: si sancti
viri duratū plebū deo etiā iubēte timuerūt Moyses et alij q'
plures swadēte dno trepidariūt: et ifirm' quibz ut on' honoīs
p'cipiat ahelat Et qui ad casū valde virget' ex p'ris: hūme-
rū libent' oppmēd' p'odeib' s'mittit alienis: q' egit ferre non
valet: et auget qd' portet Re q' id' ait ubi sup' ca' i' ip'ferti quibz
quibz culmē arripē regimini' audeat: et qui i' plais stantes
ty tubāt: i' p'cipio pedē ponat Hic f' Gre' eūdy ibi ca' 3' p'ie i'
cobus phibet dices Nolite plures m'firi fieri frēs mei Hic ip'e
dei hominūz mediator regnū p'ripē vitauit i' terris: qui sig-
norū quoz spūū sciaz sensuz trāscēdēs an' secula regnat
i' celis Descriptū quippe est Venerūt ut raperēt eū et s'fite
rēt ^{libi} regē: quo cognito ihs fugit et abscondit se Quis enim
p'cipari hoib' tā sine culpa potuiss: q' is q' hos nimirū re-
feret q' ip'e creauēat: Bz quia idcirco i' carne uenēat. Bz nō
solū nos p' passioēz redimerz. verū etiā p' g'fatioēz doceret'

catū incredulitatis sicut scribit Gre^o i registro augustus anglorū
 epō ca^o cclvi^o q^d accidit postq^u tāta signa ī egipto opēt⁹ fuit po
 pulū isrl de egipto eduxit ī mōte sīna xl diebus et noctib⁹ ieiū
 nās legis tabulas accepit it⁹ thorusos tonitruos p^rtimescēte
 p^rto oīpotēns de sūmo solus fāliari eū collocutiōe gūct⁹ q^u
 rubrū māe aperuit et ī iūne dūcē nubis habuit colūpnā. esur
 enti p^rto māna deposuit carnes desidētib⁹ vsq^u ad satietate mī
 nūā ī hēmo p^r miraculū amīnistrāuit Et post h^o tā mltā et mag
 na tīm dñm peccando offendit: q^u n^o ipse ēvā p^rmissiōis itrac po
 tuit: qui vt ī illā filios isrl itroducerz specialit⁹ ex noīe vocat⁹
 fuit. Quis māifest⁹ ad pōtificatū vocat⁹ a deo v^o fuit q^u aarō
ron. cui⁹ v^oq^u mē ceteras virgas duodecī p^ricipū filiorū isrl ī
tabnaculo sedās corā testimoīs positas ex p^repto dei. ī signū
spālis elctōnis sue f^rermāuit turgētib⁹ gēmis floruit et dila
tans folijs amig⁹ dalas p^rulit vt d^r Rumei xvij^o Cui mltā
 etiā iubēte p^r moysen dño corā p^rto miracula fecit De quo ip^s
 dñs exodi vñ^o ad moysen dixit. cū ip^s deū pharaonis isrl
 p^r aaron cēt p^rpheta suus hic tñ idy aarō sic ad pōtificatū vo
 catus et elīs dū cēt moyses ī mōte sīna p^r suscipiēda lege tu
 multuāti iterū aduersū p^rto de collis iaurib⁹ vituli q^usta
 tllē fecit. altaē illi ostruxit. et ad sacrificand⁹ idolo solep^rniā
 tē idyrit vt h^o plem⁹ hnt⁹ exodi xxxij^o Quis nō videt vocat⁹
 tū a dño saul ad rēgnū qui mē filios isrl forte iuent⁹ qui ex
 militate ī regē p^rfici metues fugit et se abscondit s^z requisit⁹
 p^rto et iuent⁹ a saule et samuele dño p^ricipiēte ī vnctus q^u
 Et hic idy saul q^u ī humiliōi statu tāte īnocētie fuit vt deo
 dicat scriptuā q^u puer vñ^o anni cāt cū rēgnāe cepisset Eū
 boītan fūme an p^ricipatū iterū scriptuā attestat⁹ dicens
 p^rmi regū ix^o q^u cāt dñs et bon⁹: et nō cāt de isrl melior illo hic m^o
 q^u put aut Gre^o p^rmi pastoaliū 3° v^o q^u sic idygnū se p^rci⁹ osidēns fuisse
 rat: mox vt rēgnū subnacula suscepit itumuit honorāi nāq^u corā
 p^rto cupiēs. dū rēphēdi publice voluit: ipm q^u ī rēgno se vnctū sādū
 her ibi Dic dauid a deo elīs et vocat⁹: et ipō iubēte ī regē vnct⁹
 ip^s p^rmi amabilis rēior fuit ī sūmo: q^u cū p^rueit ad regnum
 Nā vt aut Gre^o p^rmi pastoaliū ca^o 3° ī sine q^ue auctoīs iudicio
 pene ī cūctis actib⁹ placēs. mox vt p^ressure pōdere caruit: in
 tumōz vulneis erupit⁹ factusq^u est ī morte vrie crudelit⁹ rēgi
 dus: q^u ī appetitu seīs fuit enervit⁹ fluxus Et q^u malis ante
 nouēat pie p^rere: ī bonozū quoz nēce post didiat sine obstaculo

De aaron q^u a deo
ad pōtificatū elīs
ī platiā peccauit

De saule q^u a deo
vocat⁹ ī platiā
peccauit

De dauid viro
q^u a deo
ad pōtificatū elīs
ī platiā peccauit

retractationis anhelae prius quippe ferire deprehensu persecutorum noluit: et post cum dampno defudatis crevit: etiam devotum militem extitit. **Quae** post ab electorum numero culpa longius raperet: nisi hinc ad veras flagella revocasset. **Hec ibi.** Dic potest colligere de salomoe. **zechia.** amasia. et ismitis alijs loca prudens. q. difficulte potest in culpa aliquando ex parte non incidere: etiam qui alijs cogit. **regedis in** tus pside. **Quod** confidens his **ere?** **pastoralium xxvi.** **Quis** i. qui potest hec opes. q. parte. q. flois. q. rat innoxie? et si et illis anterit noxia. qui hec habuerit non q. sita? **Quis** int. hec sine magni discriminis labore salvabit? si illi in his culpa iterne mente turbati sunt. qui ad hec fueant deo eligente parati. **H** ille **an** ad confirmacionem pmissorum **gloriosi iheron.** in regula sua ad **eustochium** **v. c. ca. xv.** **voles** ostende quomodo pericula casus culpe nimo et sepe dampnacionis et ne imineant homini ex eminentia platee. **Solo** magis pertrahit ex q. da q. sro quoda m. referente seue in heremo ex veritate sciui. **Eu** iuuenis quida fact. pposito et vita electus foret ad episcopale fastigium. quo graui. periculosiusq. nest. aliud cogitauit: patrum suum quoda virum vix srm et phetie spiritu. plenu heremi incolam ut eu ad hoc q. sulerz adyt non itaut. **audi** ta itaq. narracione neponis. vir factus non vbi s. signis pon. p. cunctant vndit: ne et q. aptm q. desideante episcopatu in bono ope laudat q. traret dissuadedo. **Iussit** itaq. senex q. dratu a terra ve hemet pedibus eleuat u ascendere iuuenem. et quat p. q. tuoz dissi latea supinu reuoluere senzupz vffz ad hora casus. sicq. casu imi nete si alia succederet reuolutio mandauit ut ext. sumitate disa adhuc se volueret. **Eu** cu nepos se no posse ex timoe casus vn derz. **Illis** feat descendere: et p. quada lata planicie diuina volutae. **Eu** q. ex multitudie volutationu vtrispz eueniz fastidiu surge mpt senex et p. q. vis: factoz q. tibi securi. **icernit.** **Dedigna** tus itaq. iuuenis recessit: et alteri sro seni patrum delirametum putis srm retulit. **Quo** de periculo pmanetie doct. elationi re nunciat: ut teneat q. est tutu. **Qui** post modicu felici obitu ex seculo exiit: hilaris et iocund. apparuit patrio. **Quas** mpt pat. refco ex dissuasioe epatus. **Huc** srito q. nuc com de numero dapnadoru: si fuisset de numero epozu. **Hec** **ihco.** **Ex** his or bus in loqu. pmissis sans imo apparet quomodo planis in altu solia. his ranoe stutus sui et gradus solimocis periculu pmo im. **Iminz** ex lapsus facilitate et quomodo illa facultas ocasionat. ex trib. **Capitulum** sexagesimu quintu. **Quod** cas. **platoz** **q. inice** est

E
Qua periculosa sit
platua et ca de h
q. ait si de numero
epozu fuisse et de
numero dapnadorz

ruine ceterorum triplici ratione

Secundo principaliter plato ecclesiastico siue religio-
 oso in altu subliato roe status sui et gradus subli-
 mioris peccitatio imminere videt. Ex casus gra-
 uitate. Non enim facilius timore cadunt qui in altu sunt
 sublimata sed et grauius ampliorque. Et quare in tra-
 sit valde qui casus criminales ad grauiet platoru. Ad pns in pnt huc
 breuitati sufficiat videt h grauitas colligi posse precipue ex tribus
 scilicet **Behemencia durioris collisionis** **Et** his tribus nisi casus spua-
Consequentia aphoris corruptionis **lis** platoru plurimu ad gra-
Euidencia tristioris impeditionis **uat** **Pmo** ex Behemencia du-
 rioris collisionis **Vide** enim ad oculu qu quanto res aliqua ab altiori et
 cideat: tanto grauius et durius cadit et vehementer collidit. Sic etiam
 spualiter qui alto statu cadit peccando: grauius vtiq ceteris paribus ca-
 dit et amplius collidit. **Vnde** de malis in altu subliatis **Claudian** poe-
 ta in h^o ge^o euphonia ait **Ya** non ad culmina reru **huic** creuisse
 queros tollunt in altu **Et** lapsu grauiore ruat **Est** aut vt ee tot
 triplex altitudo in platis roe cuiuslibz peccando grauius ceteris modis
Preeminencia **Et** de pma qd altitudie pminencie quo ad au-
Sciencie et **toitate** pntis p^o ab ext^o p platu ceteris amplius
Dactimorie **possunt** **Et** sicut ceteris amplius pnt ita ad potioa
 ceteris amplius obliuant. **Ad** q si se no gferunt: sed ex t^o peccando in fru-
 cinora no cadunt: q munit^o hoibus grauius delinquit. **Vn** dicit
Canon **di** xl^o **homo** **Et** sut vba **Crisostoi** q ho xpian^o fuerit ca-
 dit in p^o p^o duas causas aut p^o magnitudines p^o: aut p^o
 p^o altitudines dignitatis **Et** alibi cano dicit q quanto fulgore
 tior gradus: tato iseliatior casus **Vn** quida ex t^o **visificator** ait
Quanto dignior es vt p gen^o vel p honores **In** te tato res viose sunt
 grauiores **Quanto** q maior est aliq: tato p^o eius est grauius.
Et hoc du peccat delibeate **Ita** d^o **isidorus** li 3° de sumo bono
 p quanto maius vt grauius cognoscat ee p^o: quanto q peccat ma-
 ior habet **Et** id^o h^o in canoe **di** 10° **Quia** scitas **Ex** v^o **Ex**
 g^o **ad** secundu vbi ait q sicut minores maior pcellu honore:
 ita et crimie **Et** h^o id^o pbat v^o **thos** in p^o 2° q^o ar^o 3° in soluti-
 one 2° ar^o **on**des q stat p^one ad grauat p^o et q p^o inde p^o
 peccat platu q subditus: spualis q secularis diues q pauper
 et hoc ex veritate varietate sacrificioru leg aliu **Na** alia h^o
 tra madabat in lege offerri p p^o sacerdotis: alia p p^o
 p^oncipis: et alia p p^o alterius p^one singularis **Et** sic de

S
De triplici altitu-
die platiue. roe nu-
ptm plati ondit
grauius alioru Et
q pmo rone alti-
stat^o fu^o cadunt

multis alijs **E**t quib' oib' graui' ee' appaz maifeste p' am plan
 q' s' dicit certis paribus Sedo est et ee' tenet' i' platua' altitudo scie
 No' em' sufficit plato hoitas g'usatiois honeste nisi ena' p'cellat
 discretioe sapie et intelligetia diuine scriptue **U**n' put' h' de
 pe d' m' **E**u' aut' **E**t s'ut v'ba Augustini i' libro de pe **F**auent
 spualis index. vt sicut no' g'misit crimē nequicie sic no' caruit
 munere scie **O**portz eni' vt sciat cogno're: quicqd' debeat iudicare
 Iudicialia em' p'tas h' expostulat: vt qd' d' iudicac' discernat **H**
 ibi Tenet' ena' no' solu' scie: s' et alios posse docē **N**a' vt ait **G**lo:
 ziosus i' h'co' i' ad' h'eo' **S**acerdotu' officiu' est de lege i'terrogā
 tibz v'ndē **P**er simplicitate quis putet et cibozū g'lnētia m'
 m'g'ro sufficē: nisi q' ipē facit possit alios erudicē **E**t iterū
H gloriosus i' h'co' q' i' iouinianū li' i' **N**ichil' i'q't' p'det plato.
 quē p' aplm' oportz ee' doctoz. g'ria v'ltutū frui: nisi et credi
 tū sibi p'plm' possit instruere: vt valeat exhortū i' doctria:
 et eos qui q'd' dicit' redarguere **E**t p'missis auctoritatib' apparet
 vt i' f'ret **G**racian' dis xxxvii i' fine ca' **I**deo q' i'peritia p'latū
 p't' s'p' i' debet d' ee' aduersa: qm' cū p' ignorātia acati alijs dicit
 tū cepēnt p'care: ambo i' foueā cadūt **U**n' d' i' p'e **O**bscurēt' oca
 u' eozū ne videāt: et dorsū eozū s'p' i' curua **E**u' eni' obscurāt' illi qui
 p'ent: ad ferenda onēa facile sequētes i'cliant' **E**laborādū itaq' ē
 sacerdotib' vt ignorātia a se quāsi quādā pestē abiciāt **L**icet eni'
 suus nescies volūtatē d'ni sui. et nō facies d'cat' vapulaē paup'
 nō tū hor de o'ib' g'nalit' intelligit' **A**ut eni' ap'ls **Q**ui ignorat
 ignorabit: qd' de eo intelligendū est. qui noluit intelligere vt
 bene ageret **U**n' Augustin' ait i' h' d' q'mū **N**ō o'is ignorās imu
 nis est a pena **I**lle eni' ignorās p't excusā a pena: qui a quo
 disceret **I**nō tūc' **I**llis aut' ignoscā nō potēt: qui h'ntes a quo
 discēt opaz nō dederūt **U**n' i' toletano g'ralio legit' **I**gno
 rancia cūctorū mat' errorū maxie i' sacerdotib' vitanda ē. qui
 docendi officiu' i' p'to dei susceperūt **E**t post pauca **D**icit' q' sa
 cerdotes scās scripturas: et canones et opus eozū oē i' p'dicatioe g'sistat:
 atq' edificēt cūctos cā fidei scā q' opm' disciplina **H**i eni' vt scribit leo
 p' ep'is g'stānopolitāis i' laias videt' i' tolleābilis i' sciat quōmagis in
 his qui presūt nec excusatioe est digna nec veia **H** ille **S**ia ad p'p'o
 sitū p'to plura q' quis cognoscat alijs p'ncētia ad salutē: tūo ena' cetās
 parib' alijs graui' peccat. eo q' facilius p't p'no resistē **U**n' salua
 tor de tali loquēs **L**uce xii **V**ermus mat' scies volūtatē d'ni sui et nō
 facies digna: plagis vapulabit m'ltis **S**up' quo v'bo **C**risostom' sic

Quod oportz pla
 tu ee' scientem sc
 ipturis

Quod ignorācia
 i' platis ē d'pna
 bilis nec excu
 sat q' scie tenet'

dicat hō em̄ similit̄ i om̄ib⁹ oīa iudicāt: sed maior cognitio sit ma-
ioris pene materia

**Capitulum sexagesimū sextū Quō eminentia
sanctitatis requiritur in prelato**

K

Quāto est ut et tenet̄ i platu Altitudo sc̄imonie
em̄ plato sufficit. gūfatio equa vulgariū? ne de eo in-
ficer̄ qd̄ d̄ Dece m̄ Et cū sicut p̄s: sic et sacerdos
oportet cū prestātē eē sc̄itate: et p̄fione sc̄e vite me-
lioris gūfiss̄ oīb⁹ p̄minē Vñ hoc on̄ des ex figurā ve-
teō testamētū b̄is Ambrosi⁹ scribēs i epistola ad yreneū et loquens
de platis sub noīe sacerdotū Precepit inq̄ dñs moysi ut mōtē as-
cenderet cū sacerdotibus: p̄s aut̄ deorsū stāet Separauit igit̄ sac-
dotēs a p̄s: et postea ip̄s moysen int̄ nubē miroire p̄cepit Vides di-
uisiones nichil i sacerdotib⁹ plebeyū requirit: nichil populac̄e nū-
hil cōe cū studio atq̄ usu et morib⁹ iudite mltitudinis Dobriā a tur-
bis grauitatē. seriā vitā. singulac̄e pond⁹ dignitas sibi vendunt si-
cerdotalis Quō em̄ p̄t obuari a p̄s: qui nichil h̄ secretū a p̄s:
dispar a mltitudie? Quid em̄ i te miret̄? si sua i te recogni-
oscet si nichil i te aspiciat qd̄ vlt̄ se inueniat? si que i se erubescit:
i te quē reuerēdiū arbitratur offendat? Dup̄grediam̄ itaq̄ plebe-
has opiniones. et strata qd̄a gregalis gūfationis ac detrite vie
orbitas declinem? H̄ q̄ram nobis viā iasensam s̄ mōib⁹ i solē:
cū: iūia op̄ib⁹ ipeitoz: et quā null⁹ maculosus detent H̄ ille
meitō om̄ib⁹ factior et ab om̄i viciōzū macula defecator eē deb⁹
qui purificandi alios officiū habet But de hoc loquēs Gloss⁹
theroi⁹ i ep̄ ad tytū et anōtat̄ a gratiano d̄ xxx ca⁹ vlt̄io Qui
mū inq̄ sine crimie iubet̄ eē ep̄. qd̄ alio vbo ad thimotheum.
irrephensibile notatū puto. nō q̄ eo tpe tm̄ q̄ ordinādo eē
sit sine crimie. s̄ qd̄ ex eo tpe quo i xpm̄ venat̄ est. nulla p̄m
gsc̄ia mordeat Quō em̄ p̄t p̄fes ec̄ie auferre malū de me-
dio eius? qui i delictū corrūit? aut qua libertate poterit cor-
ripere peccatē? cū tacit⁹ sibi ip̄e r̄ndeat eadē se admisisse que
possit Et ad idē Simachus p̄ i canōe. ca⁹ Remo. dis lxxxi
Remo em̄ v̄e mōitois p̄soz suscipū? nisi qui actib⁹ suis crimi-
ta ḡdēpnat: et amōz inocētie. gūfatiōe demonstrat Et itē
manifest⁹ manifest⁹ s̄m̄ Auc̄⁹ i lib⁹ de p̄mā dt̄ anōtat̄ a gra-
ciano i de p̄mā d̄ 6 ca⁹ i Sacerdos aut̄ cui oīs offert̄: p̄mā
am̄ quē statuit̄ oīs languoz: i nullo eozū sit iudicād⁹ que
iudicac̄e i alio est p̄mpt⁹ Judicās em̄ aliū qui est iudicād⁹

¶
Quod sine crimie
dz eē plati⁹ s̄ alioz
delicta corrigit.

¶
Quod iudicare
dz ho p̄m̄ seipm̄
et post alios

gdeinat scis & Cognoscat qd se et purgasse i se: qd alios videt sibi
 offerre **C**aveat ut a se piceat: quidqd i alio dapnosu vepereat. **I**deo enim
 uertat qd d. qd sme pccō est: pmo i illa lapide mittat **I**deo enim
 libeant peccatrice: quia nō eāt q i illa piceret lapide **Q**uola
 pidaret: qui se lapidādū cognosceret **N**ullus enī eāt sine per-
 cato: ex quo itelligit oēs fuisse reos **N**ā uerālia sp remittebā-
 tur. p ceremonias **S**i qd qd i eis pccm eāt: criminale eāt **D**e-
 teriores itaqz i hoc sacerdotes supplemodni sūt se pccō nō edifi-
 cātes: illis qui nō dnm obseruabāt **I**sidys In hō itaqz patētis-
 simū crimē est sacerdotū et ultra modū detestabile: q nō pccō
 se iudicāt: et alios alligāt **D**ebēt enī timē crimē: qd timuerūt.
 et detestabile eē censuerūt hi qui a deo erāt cecī: q sumā sapi-
 etiā speābāt capē insidys suis **Q**uō illis patuit qd tā quisp vi-
 taut: vitet sacerdos qui i hoc peior illis uideis exiit **H**er ibi
 nullū qd aut **Q**uē i registro ad p̄archas tā x̄m̄ platu imū-
 dia polluat: qui hoc accepit officij: ut i alienis quoqz cor-
 dibus polluciois maculas tergat **Q**uia nāe est ut eē mūda-
 man⁹ studeat: q diluere sordes curat: ne tacta queqz detei⁹
 inquinat: si sordida ipā stercois lutū tenet **P**er solū platus i se debz
 esse mūdus: s i oī etiā p̄sione sc̄itatis excellent singularis **R**e int ma-
 los t̄m̄mō q rca sūt faciāt: s bñ etiā opēantes sicut honōe ordinis
 supcāt: ita etiā morū vtute trāscendat **H** ille **S**z ia etiā ad p̄o-
 siciū her vite sc̄itas sicut platu ad āphiorē sollicitudiez quo ad se et
 maiorē gratitudiez quo ad deū habita astrūgit: ita etiā grauiori
 reatu ḡpta et p pccm maculata adicit **Q**uāe q̄nto est aliquis
 maior **H**o alio vtute et sc̄itate: tāto cū peccat graui⁹ peccat: eo q
 est magis iqratus dono ut bñficio diuini sibi collato ut gseredo
 si se ad recipiēdū habitē exhiberet **Q**uō si i p̄n̄i s̄is nō sit: locū tū
 et officū h̄is sc̄itatis honōez vtuis suscipit **S**i qd quilibz maioritas
 i bonis t̄palib⁹ p̄t iqritudiez p̄m̄ acquat ut d **S**ap̄ie sc̄to
Potētes potēē tormēta patient: m̄tomaq̄s i spualib⁹ **N**ō v̄sido-
 zus i hō de sumo bono **E**vesit aut delicti ut p̄m̄ cumūl⁹ iuxta
 oediez mētorū: et sepe qd minorib⁹ ignoscit: maiorib⁹ iputatur
Et **E**risosto sup mathēū **Q**uāto m̄q̄t maiorā bñficia sūt hoibus
 gstituta: tanto grauiora peccantib⁹ sūt iudicia **H**abē itaqz ex
 his trib⁹ p plan ab alto cadētes ex vehemētia duriciōis collisionis
 graui⁹ alib⁹ iferioib⁹ cetis parib⁹ peccādo cadūt **P**̄t̄ triplicē
 altitudiez: s p̄ minēcie: sciēcie: et factimome **H**or est dūc alib⁹
 noib⁹ **S**z **R**ayneriū i p̄theologia sua titulo de p̄ccō tā d̄ p̄ccō

Quod pessimū in
plato est q non
iudicāt p̄i semā
ipos

Quod plat⁹ cor-
rectur⁹ alios nō
solū i munis ab
oi culpa: s etiā sin-
fulais sc̄itatis ee
debet

Quod i plato pe-
catū acquat debi-
tu et officū sc̄ita-
lis et magnitudo
donoz dei p̄t m̄
gratitudiez

honore platonis splendore cognitionis et valore ystionis

**Capitulum lxxvii Quod malum ex magistro prelato magistro
corruptum est et destruit ecclesiam et populum subiectum**

D

Dicundo gravitas casus criminalis platonum in alto ager
tium colligi posse videtur ex Consequencia applicis corrupti
onis Dicit enim Gregorius ad Gregorium fideliu subditoru nichil pre
salubrius nichil utilius exemplum vltim platonu Quia sicut
dicitur in canone dicitur lxxvii Integritas presentium salus
est subsecutiua Ita a Gregorio nichil ita corruptum est et destruit si ad
boni repetit in subditis sicut ex viciu quod dicitur in platis Ex coru cu
malo ex sequitur quod Gregorius in registro ait scribes quos uniuersis galij
ca. lxxvii quod totum cepit corpus morbus tuade: si languor non fuerit cu
ratus in corpore capite Attestatur huius gloriosus iherosolimitanus scribes super
galathas li. 2. Eu magister a virtute doctor recessit vide paulanum
uicium sequi omni quod uigebat Possent autem a diligenti inspectio de vi
det colligi ratio consequente et corruptionis huius ex criminoso casu et
scandaloso ex platonu in subditis precipue ex tribus scilicet

Cospicuitate operationis

Primo quod hec corruptio subditoru per

Facilitate imitationis

casu et malum ex platonu creatur

Generalitate damnationis

Ex conspicuitate operationis Quia uel

Q
Quod platonum
mala sunt omnibus
conspicua et non possunt
manere occulta

to plati quasi in specula conspiciuntur ideo quicquid egerunt quicquid
locuti fuerint etiam in secretis et cubiculis videtur ab omnibus iudicari ab
omnibus etiam ubi occultum ipsum esse putauerint predicat in tertis Requiritur
enim sciri traditiones et occasiones vnde dauid voluit cui tunc magister
per prophetam suum dominus ait non regnum christi ca. Ca. fecisti in occulto: ego autem
faciam in conspectu solis huius Non quod possunt latere vicia et crimina platonu in
etiam de omnibus in gemitu dicit dominus Luce xxvii Nichil esse occultum quod non
reueletur neque occultum quod non sciat Quod si etiam in minoribus verum est
ut Augustinus quos in regula sua 2. loquens de eo qui impudice in se
mias oculum figit Requiritur autem putet ab alijs se non videri qui hoc
fecerit videtur enim omnino: et a quibus se videri non arbitratur Hec ille caput
to quod magis hoc verificari nate est in partem de platis Tu ipse scis

R
Quod plati sunt
quasi facies ecclesie
cuius turpitudine non
potest latere

Gregorius xxvii mox ca. vii dicitur sunt facies ecclesie qui in lonis regimini
positi apparerent primi ab scodi aut viciu quod in facie dicitur nequaquam
posse nullus dubitat Quod quod a platis dicitur oem partem ad scandalu
lum et corruptioem credere omnium illud ituerunt Put hoc inuies Theo
dosius imperator ad honorem filium suum sicut refert Claudiamus
in li. de constantinopolitano consule hoc te magister preterea crebro frater
morabor Et te totius medio telluris in orbe viuere cognoscas tuus

Quando grauitas casus criminalis prelatorum in alto agentium colligi posse videtur ex Consequencia amplioris corrupti ois. Sicut enim congregatio fidelium subditorum nichil potest esse salubrius nichil vtilius exemplari vita prelatorum. **C**um sicut dicitur in canone Dis. **l**.a. **M**iramur. **I**ntegritas prelatorum salus est subsecuturum. Ita a contrario nichil ita corruptum inficit et destruit. si quid boni reperitur in subditis: sicut ex viciis considerata in prelatibus. **E**t eorum enim malo exsequitur q. **G**regorius in registro aut scilicet episcopus vniuersis consiliis. **B**ea. **T**. **A**. q. totus inapit corpus moribus inuadere: si languor non fuerit curat in capite. **A**ttestat hinc gloriosus iacobus scribens super ad galathas **l**.o. **C**us magis a virtute doctorum recessit videtur paulatim interitum sequi omnem que vigeant posset autem a diligenti inspectione ut videtur colligi ratione consequentie corruptionis huius ex criminoso casu et scandaloso exemplo prelatorum in subditis precipue ex

Conspicuitate operatiois
 Facilitate imitationis
 Generalitate dampnationis

Primo q. hec corruptio subditorum per casus et malum exemplum prelatorum creatur. **E**t conspicuitate operatiois. **Q**uia in alto prelati quasi in specula reflectuntur. **I**deo quicquid egerit quicquid locuti fuerint etiam in secreto et occultis. videtur ab omnibus iudicari ab omnibus et ubi occultus ipse esse piue rit. **P**ro dicitur in textu. **N**eq. enim sanis traditiones et occasione vire dauid vult. **T**u tamen mox per prophetam suum dominus ait: **R**egum **xij**.o. ca. **T**u fecisti in occulto: ego autem faciam in conspectu solis huius. **R**o. ergo prelati late vicia et crimina prelatorum aut etiam de omnibus in communi dicunt dominus. **N**ichil est optius quod non sit reueletur neq. occultus quod non scatur. **Q**uod si etiam in minoribus verum est pro ut augustinus quos in regula sua **l**.o. loquens de eo qui impudice in femina oculum figit. **N**e quaquam aut putet ab alijs se non videri qui hoc fecerit. **V**idetur omnino: et a quibus se videri non ab arbitratu. **H**ec ille. **M**ulto ergo magis hoc verificari nate est in prelatibus. **C**us enim s. **G**regorius **xiii**.o. mox ca. **vii**.o. di. **S**unt facies etiam. qui in locis regimini potius apparent pmi. **A**bstondi aut vniu quod in facie gerit. neq. posse nulli dubitat. **D**atet q. quod a prelatibus gerit. **O**ne pmi ad scandalum et corruptione redere omnium illud intuetur. **P**ropterea hoc iuuens **T**heodosii imperator ad honorem filius sui sicut refert **C**landianus **l**.i. de constantinopolitano consule. **H**oc te magis preterea trebro s. **M**ode morabar. **U**t te totus medio telluris in orbe vniu cognoscas cunctis tua gentibus et fac ta palas nec posse dari regalibus. **D**eretur vniu. **S**am lux altissima fati. **O**ccultus nichil esse sinit. **H**z qui in conspectu plurium peccant: tanto vniu grauius peccat: quanto eos a quibus attenditur scandalum. **E**t talis vniu latet et ad sui imitatione si non vbo tui facto imitat. **E**t talis vniu leui iudicaret: si solus sine scilicet in occulto delinqueret: q. ab alto conspi

Quod malum exemplum prelatum maxime corrumpit inficit et destruit et per se ipsum subiectus perit

P

Quod prelatorum mala sunt omnibus conspicua et non potest manere occulta

Regum prelati sunt facies etiam tui turpitudinis non potest latere

Dicitur prelati et omnes in communi plurium peccantes grauius peccant quam per alios exemplum

I
Et horrendus sit
esse in prelatura ad
scandaluz alioz

D
Ad alacritudo stat
inotescat mala pla
ti alias occultando

F
Quo maluz ex
prelata prouocat
et intrepidus red
dit sobrietos ad ma
luz imitanduz

A
Et platos malos
tanquam duces sibi
sequuntur in prece
ptis

B
Et non dicitur homin
um ducatur suscipit q
alios nescit bene viu
ere

tu patrum suum ad ex omni oculi se conuentum intruderet alioz. Vn
hor aduertens Venerabil' Petr' blesens archidiacon' baronies li
i' epistolaz ep' 24' apologia scribens tunc ad nepoti suo inter
cetera sic ait Et vter testimonio salomonis Cito et horrende fiet
iudicium hys qui p'st' Horrenduz quippe est p'esse plus: flamas ge
hennales pro iniquitatib' incurre' alienis. Adterea et ego tui p'uita
in latere et fumare sub modio: qm' ascendit sup' tandelabrus: me
asq; tenebras oculi intrude' alioz. In diuicijs mea lux eet obscuritas: et
nox illuminatio mea in delictis mei. Multoz siquidem turpido latu
it: donec honoris assumptio palpebras fame vulgaris aperies in pub
litas deduxit notitaz: quod status huilior occultabit. Nam dig
nitas indignos ostendit. Adde etiaz q' multoz d'natio e' eoz d'apna
tio. Quot em' paup'tas ad celum promouet: tot tuz dignitatib' su
is infern' absorbet. hec ille. P'edo hec amplitudo corruptiois
subditoz p' casuz et corruptaz vitaz plator: occasionat: ex facilitate
imitationis pro eo q' ipi quidq' fecerint alijs licentia nemo iperare
videant: et semp' hys qui subst' malu' pon' q' bonu' qd' in platis
suis viderint imitari paratiores sint. Hec em' illiatus sibi aut no
tium existimat: qd' a prelatis quoz inhere' doctrinis et exemplis
dnt regulari. sine oi viderint trepidatioe cotidie actitari. Quis
em' infum' infume' abn' tanq' noxiuz queatq; timebit: que medici
suis audacter sumere ante p'spexerit. Sicut Gregori' ait p'm
pastoralium in p'li curia rector suscipit: quasi ad egriū medicus ac
cedit. Proinde ergo h' in ep' romaz missa ipe cypiano et anotatur
a gratiano d' Absit. Vbi poterit p'ne medicina procedi: si ipe me
dic' intercepta medicina indulget p'icul'. Hoc no est curare: s'
si dicit veru' volum'. omide'. Ipi em' prelati duces s' p'li. Si ergo
ipi preedentes corruerunt: nate est vt in precipitū sequentes imite
runt. Vnde secundu' Gregoruz 2' mor: ca: 2' sup' i' iob 34' Qui
vocat duces impios. Nate est vt is qui p'ceest que exempla subdi
tis p'beant diligenter attendat: et tantis se faciat viuē: quāns
p'cesse: ac vigilant' aspiciat. ne vnde a pueritate auerit' subdi
tos poterat: inde magis intuentū corda p'uertat: ne se p' ab
rupta sequentes subditos ad impietatem ducant: et p' officiu'
pietatis. Dux impietatis existant. Et exemplificans de casu
sup'bie. Qui inquit d'nando p'ceest: exemplo sine sup'bie subdi
tos ad impietatem trahit. Ad viam naq; pietatis ducerent:
si subditoz oculis humilitatis exempla monstaret. Dux autē
est impi' qui a tramite veritatis exorbitat: et dux ipe in p'cep
tibus: ad abrupta sequentes mutat. Hec Gregori'. Cui g' frequē
in malis p'ntes r'orem p'li's sequitur vitare d'z homin' ducatur ille susci
pere: qui hoies nescit b'n' viuendo p'ire: ne qui ad hoc eligitur
vt alioz culpas verbo parit: et exemplo corrigat: quod p'fuerit
debuit ipe corrupat. Et de hys duob' iam p'missis s'z aspiciantur

et imitationis facilitate expressius si placet plura vide superi⁹ ca^o ly et lino
et lxxv q^r

Uero ad aggravatione casus prelatorum hec amplitudo cor-
ruptiois subditorum p^r corruptas et scandalosaz vitas eoz
ocasionat. Et generalitate depravationis ipsi em pre-
lata st^r etiam porte ipi muro. Qui duz impellentib⁹ hosti-
bus aliquo crimine depravati ad yma corrunt: ad cor-
ruptiones deinceps uniuerse ecclie ex^m et aditus hostab⁹
pandunt. Unde de talium muroz lapsu et stritione colligi videtur posse illud
ysaie 27. **Q**uoniam sublimius tuoz muroz cadent: hum habit^r et detra-
hent: in tham vsqz in puluere. **H**z quid tali detracto vl' collapso muro
ciuitati iminet. Job ipse ca^o xxx^o de corruptorib⁹ aie demonib⁹ loquens. et
ill⁹ corruptione ymo tota⁹ subiecte plebis depravatione in se transfigurans
Quasi inqt muro et apta ianna irruerunt sup me: et ad meas miseras
denoluit st. **N**u em is qui pro custodia subiecte plebis tanq^m mur⁹ p^r ciui-
tate et domo dei firmus erectus stare debuerat sicut ieremie d^{ns} dixit
Dabo te populo huic muru creus fortem. **Q**ual' et baptista
dⁿⁱ fuit de quo tantat ecclia q^d vsqz ad sanguine secleri restat. **Q**uando inq^r
tal' mur⁹ hor e quibz prelat⁹ interrumpitur. vl' ad tram corrunt. hostes
in ciuitates irruunt. et ad miseras tuuz hor e subditor⁹ deuoluunt. Et
tuc oi corruptioni et omni maline ac depravationi ad subditor⁹ vna ianu-
a patiditur. q^m is qui eis in regimine presidet: quasi mur⁹ in puluere
redactus. sic in stercore vicioz iacet. **U**nde bn salomon Pro^o 16° sub
dixisset. **P** agruz hois pigri transui et vinea viri stulti: et ecclie oia reple-
uerat vntie: operuerunt sup hunc eius spme spmaz et virtutuz st^r noie
p^r vicioz et prauentia desideria: carnalitatibz intelligens uox causaz
tante dapnationis aduignt dicens. **E**t materia lapidu destructa erat. **E**t
em iuxta premissa aliud est destructa cingentis et inuincus materie: nisi
definita et dissoluta in prelato ad subiectoz munime posita exhibitio
exemplaris vite et obseruatio discipline. **B**reuit^r q^d ad general' dapna-
tionis periculuz plebs exponit: q^m is qui pest in vicioz sorde d^{ns} fatur
si em vt scribit leo pp^o ep^o aq^o legens multaz in ecclia nutruunt maiores pes-
tilentiaz qui delinquentib⁹ seueriores dissimulat adhibere medicinam. **Q**uod
to vtiqz ampl⁹ quasi pestiferi qdam totam subiectam sibi plebez inficiunt:
qui omnium ora et oculos prave d^{ns} fatiois exempla quasi quodaz mortife-
ra venena diffundunt. **E**t hinc e quod bis Augustin⁹ ait et assumit in
ra venena diffundunt. **E**t hinc e quod bis Augustin⁹ ait et assumit in
tano^e ca^o. **N**emo d^r hex^o xxi. **N**emo quippe in ecclia ampl⁹ nocet: q^d qui
merse agens nome vl' ordines scitatis et sacerdotis habet. **D**elinquentes niaz
huc redargue null⁹ presumit: et in exempluz culpa vehem^{er} extendit:
q^m pro reuerentia ordinis p^rior honorat. **E**t idem et eisdem verbis p^r au-
gustinuz lo^r. **E**re⁹ pastoralu⁹ ca^o c. **U**n idem **E**re⁹ in regis ep^o augus-
tidunensi de quoda dissoluto prelato scribens ca^o 33° q^o. **D**atis inqt noxiuz

C plati dicitur
muri ecclie et munime

D maluz exemplū
prelati velut venenuz
inficiat totuz gregem

atq; punitiosus e: vt imitatioe ipsius qui edificari debuerant destruantur. Ex
 hijs iaz tribus satis patet quo valde ad aggrauatione casus criminalis
 prelatorum facit sequentia corruptiois amplioris

E
 Quod pium prelatorum
 grauissimum e: ppter
 triplex impedimentum
 quod prebet subditis
 ad bonum

Quarto grauitas casus criminalis prelatorum in alto re-
 gni colligi posse videt. Ex euidencia tristioris impedi-
 tionis. Non solum enim pium grauitates causat in prelato
 hoc quod male et scandalose viuendo ad malum alios ve-
 detur e multiplicat. ptrahit: s; hoc etiaz non minus qd ad
 meliora tendentibus vario modo scandalum et impedimentum ponit. Nam sicut
 Gregorius pium pastoralium in 10 b. Dicit subditorum quisque profice spiritualiter appetit
 in exemplo eius qui prelatum e offendit. Potest autem impedimento ista bo-
 norum in subiectis fieri p casus presidentis precipue tripliat.
 Moralitatioe directe affectionis
 Euacuatioe porrecte eruditionis
 Defraudatioe reiecte predicatiois
 et scandalosaz vitaz sui prelati siue rectoris multis impedit. Pmo i mor-
 tificatioe directe affectionis. Depe enim subiecti l' ex diuina inspiratioe l' au-
 dita predicatioe l' etiaz visa in alijs bona exemplatioe. in cordibus suis
 l' de emendatione deservit l' de proficiunt virtutibus bona multa capiunt. et ad
 proficienda que proposita sunt totis viribus inuadunt s; dum in conatu bo-
 norum opem posita: ire p abrupta et sine timore faciunt mala eos qui proficiunt
 in deservit l' aspiciunt: ab eo quod coeperant resurgunt. Et ad salutem sibi
 putant posse sufficere: si illos quos maiores se et sapientiores iudicant
 possit mouere. Dicunt enim apud se tantum. Isti si tanta e que pro-
 mittunt crederet: ad hec vitaz assequenda. vita et moribus laboraret. si
 adeo forent detestanda que prohibent: solitarii ipsi ab eisdem abstinerent.
 Ipsi melius nouit que facienda l' deducenda sunt: facere nobis sufficit quod faciunt.
 Dicitur fit vt dicitur ex inspecta vita precedentium nec bona vt deberent appeten-
 tur. nec malorum grauitates vt necesse e ponderant: ab omni qua coeperant
 pietatis affectione desistant. Ex quo etiaz sequitur quod dicitur exemplo vite sue
 prelati. id quod in cordibus subditorum ad profectum spiritualiter viuere reperat
 enecant: occasores eorum non iniuste i scripturis et dicant et fiant. Quia non
 tabilit sup. Apli ad titum 2. In omnibus recipim prebe exemplum bonorum opem
 ex verbis sancti augustini pater noster gloria ordinaria sic dicit. Malis pastores non p-
 tuit ouibus: qui non modo languentes non curant: s; etiam fortes et pignos necat
 quoniam in ipis est. Et si illi viuunt de misericordia dei viuunt: tunc quoniam ad
 pastores malos punit occidunt. Quia Male viuendo: et exemplum prebendo
 Attendes enim omnis propositum suum male viuentes: oculos a regulam domini declina-
 tem et hominem intendentes: inquit dicit apud se. Si propositum meum sic viuunt:
 ego qui ouis sum: quid non faciam quod ille facit? Omnis ergo qui male
 viuunt in respectu eorum quibus propositum e: quoniam in ipso est occidit eos. Vnde
 Aug. Quicquid facit bene e vestigio dicitur dicitur beatus Gregorius ubi e pastoralis

F
 Quod mala vita prela-
 torum emouit subiecti
 a bono proposito suo

E
 Quod prelati malo
 exemplo suo subditos
 suos occidunt et quod
 hoc fit

91
uz **A**mmoneōdi inquit s^t prelati. quō dmissis sibi exempla bene
vivendi exteri prebeant. Et scāe debent: si pueri vñq̄ peccant
: tot mortib⁹ digni s^t: quot ad subditos suos peccatōis exempla tñt
mittūt. Vñ necesse est vt tanto se rana a culpa custodiāt. q̄ eo p
pua que faciūt nō soli moiuūt: s; alioz etiam aiāz quas p̄auis ex
emplis destruxerūt rei sūt. **H**ec ille. Tale aut̄ hōiū dūz spūale peius
est q̄ corpōale. Et tanto pei⁹ q̄to est aiā preciosior q̄ corpus vt habentur.
Mathei 6. Vnde si graue peccatū iudicat et grauit⁹ punit etiā muliere
que puerū occidit. **S**icut **E**xtra de hys qui filios occidūt ca. 1. vñ mu
lieri que filiū suū occidit p̄ mādat vt laboreet ad hoc vt ad aliqd̄ monas
terius transeat in quo peccā sua p̄petua penitētia deporet. **D**i inq̄ tam
graue punit⁹ qui p̄ morte⁹ corpōis corpus vñ infantis. tradit t̄re et
aiām deo: q̄nto tūc maiorē et grauiorez atz longiorez penaz mere
bitur qui vbo s̄cō l' exemplo p̄iso filiū hoc ē subiectuz suū occidit spūali
ter tradens tam aiām illius q̄ corpus diabolo. q̄ vtrūq̄ illi facit s̄uire i
p̄cō. Et tñ qui filiū int̄ficiat vñ soluz occidit: qui vō in spū oīm male
vuit: nō vnuz tñ spūalit⁹ s; plures vñ oīes a quib⁹ videt⁹. q̄ntuz
eo est iterentur. **G**rauius igit̄ prelati peccant qui suo ex^o alios et p̄cipue
suos subiectos scandalizando l' ad p̄cā p̄trahūt l' a bono p̄pediūt. **T**ales
eū sūt de quib⁹ **X**aban⁹ archiep̄us ad ieribalduz scribens vt habet⁹ in
canōe ca. de hys vō d. lo. **S**andaluz ē p̄lo dei tales p̄sonas sup se p̄positas
habē: quas vltra moduz d̄stat viciōsas cē. **S**empe inde detrahent satisfi
tio dei sicut quōdam heli filijs peccatib⁹ feasse legūt⁹: et rebelles hinc atz
d̄trarij existentes eoz p̄auis exemplis cotidie peiores sūt. **H**ec ille. **T**ales
sūt similes illis quib⁹ dñs dicebat luce 11. **D**e vob⁹ legis peritis qui tulistis
clauē scientie: et ip̄i nō intrōistis: et eos qui intrōibant prohibuistis
Unde et beatus **G**regori⁹ p̄mi pastoraluz. **Q**ui regimē inquit appe
tat: attendat ne p̄ exempluz p̄auis operis phariseoz more. ad ingressuz
regni tendentib⁹ obstaculuz fiat: qui iuxta sūmū m̄grū vorem nec ip̄i
intrānt: nec alios intrare p̄mittūt. **H**ec ille. **D**e quib⁹ et omnib⁹ alios
suo exemplo passim scandalizantib⁹ hoc vñ dico saluo iudicio meli⁹ sen
tentiuz. q̄ non legi semel in scriptis eoz qui vnuz sctm̄ in carne p̄ntēz vi
dere meruerūt. **D**enerabiles illuz et sc̄ssimuz atz omni honestate d̄spici
uz p̄m̄ dñs florentiū rēorem et f̄idatorem p̄marū illius sc̄e d̄gregatiōis
et dom⁹ eiusdem noiē intulatus et insignitus f̄m̄ in dauentria dixisse
aliqui fr̄ib⁹ suis. magis displice⁹ deo. grauiusqz p̄cāre illos qui d̄silio l'
exemplo aliq̄e scient⁹ et volūtate retrahūt l' impediūt ab aliquo gra
di p̄fectionis. virtutis l' profectus spūalis: qm̄ illos qui ip̄m met dñs
vñm̄ crastuz in carne mōri p̄ntēz suis manib⁹ patibulo crucis affixerūt
Que sūta vt puto nō incredibil⁹ nec admiranda videbit⁹ hys qui ea q̄
sc̄tus bernard⁹ in sermōe: aduent⁹ dñi de p̄secutiōe herodis. **E**t p̄
hoc in sermōe. 1. de d̄uersione scti pauli si bene memini sup illo. **Q**uid
me p̄sequeris scribit diligent⁹ considerauerunt.

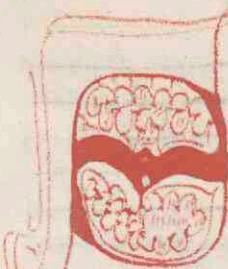
H
Nullo ḡm̄ ē hōi
aduz spūale p̄sona
dalu⁹ l' malu⁹ ex^o
q̄ corpōale p̄st̄m̄
prelatoruz

S
Quō prelati malo
exemplo alios p̄pedi
unt et retrahūt a bo
no. **E**t q̄ horribile sit
h^o aliquo homine

K

Quo male viuendo
prelati destruit qd
bn docendo ante
pstruunt et omittit
quos ante nutruunt

Quo ista euidentia impeditiōis bonoz in subie-
tis ad aggrauandoz casus sine p̄m̄ prelatoz p̄-
fici Euanuandē p̄recte eruditionis Cū v̄
delictet prelati subseq̄entis prauē exemplo v̄
satiōis destruit: quod ad edificatiōes subditis
bene predicando prerogant Cū em̄ ad salutē

offert alimētōz prius iocunditate quempias suauit̄ passeret et dem̄
quib̄ intereat veneni potula nūstrare Sic qui dimissus sibi p̄lin v̄
bi p̄m̄ pabulo reficit: et exempla illi postmodū quib̄ inspiratur
omittit Vnde p̄m̄ aliqd̄ predicando profecisse se credidit: viuendo
postmodū dētēri steruit: et quod prius edificasse visus ē bene docē-
do: postmodū deicasse derisus ē ofuse viuendo Vnde b̄ns iob̄
dicit̄ eiusdē z̄i cā̄ tuz multa mala sub odiaōe premisset et si vniū
illa petrauit suā se maledictiōis astringet hoc quod premissus ē
maluz scandali maledictiōis loco intulit dicens Progenies mea era-
dicet̄ Sup̄ quib̄ v̄bis b̄ns gregori⁹ z̄i moralū cā̄ A d̄ ait q̄ q̄ ple-
rūq̄ discipuli iustuz bona audiūt: tū ex magistri vita opm̄ ex-
destruūt: recte dicit̄ ad maledictiōē Et progenies mea eradicet̄
Doctores em̄ progenies eradicat̄: q̄n̄ is qui v̄bū nascit̄ exemplo ne-
cat̄: q̄ is quē lingua vigilās gurgit: vite negligentia occidit p̄
q̄ em̄ torpenti ē nob̄ mente transeunduz: q̄ apud salomōē z̄i regis
z̄i mulier filiz quē vigilās lactare ofueuerat: dormiēs iteremūt: q̄
nimirū m̄gri vigilantes q̄dem s̄ā. s̄z vita dormiētes. auditores suos
quos p̄ vigilias predicatiōis nutruunt: dūz quod dicit̄ face negligentia
sōpnuz torporis occidūt: et negligendo oppm̄ūt: quos alere verbor̄
videbant̄ Quisq̄s ḡ iuxta hoc quod loquit̄ nō vinit q̄s v̄bo ge-
nuit: a stabilitate rectitudinis euellit Hec Gre⁹ Ecce quō prela-
ti profm̄ sp̄iales in suis subditis impediūt: q̄n̄ hoc predicando illis ad
fomētuz pietatis ante prerogauerāt: p̄ subseq̄entis vite sue impie ex-
scandalasa ne succrescē possit preforant P̄ quod vtiq̄ tanto eis ad d̄p̄
natiōē reat̄ amescat: q̄nto ip̄oz v̄bo et exemplo subiectoz profectiō
ex pastoral̄ cure debito promoueri debuisset Vnde pulchre b̄ns Gre⁹
i li⁹ pastoralū cā̄: de talū prelatoz culpa et reatu loquēs Dūc̄ m̄ḡ
nōnulli qui sollera cura sp̄ialia p̄cepta scrutant̄: s̄z que intelligendū
penetrāt: viuendo d̄cultant: repente docent: que nō ope s̄z meditandū
didicerūt: et quod v̄bis predicant: morib̄ impugniāt Vnde fit vt
tuz pastor p̄ abrupta gradit̄: ad precipituz grex sequat̄ Vnde n̄q̄
p̄phetaz d̄ns d̄tra d̄tempabiles pastorū scientiaz d̄querit: d̄icit̄
Ezechiel scz 34 Cūz ip̄i limpidissimā aquā biberetis. reliquā pedib̄
vris turbabatis: et oues mee que d̄ultrata pedib̄ vestris fuerant
pascēbant̄: et que pedes vestri turbauerant hec bibebant Aquā q̄p̄
limpidissimā pastores bibūt: tuz fluentia veritatis rē intelligentes
hauriūt s̄z eandem aquaz pedibus p̄turbare est: sc̄tē meditandū

L

Quo mali prelati
qd v̄bis predicant
morib̄ d̄cultant
Et q̄ d̄p̄nabile h̄c

M

De d̄tempabili s̄ā
quā mala polluit
vita

studia male vniuerso corrupe. Aqua scz eoru pedib turbata oues bibunt :
 nuz subiecti quoz no sectant bona que audiunt : sz ea que sola spiciunt
 exempla prauitatis imitant. Cui cu diata sunt : qz p opa putant : qsi
 corruptus fontibus . in potibus lutz sumunt. Hinc de sacerdotibus
 dñs p pphetam aliu dicit facti sunt domui isrl in offendiculum inqta
 nis hec ille

A

Quod ista euidencia ipeditiois bonoz in subiectis ad ag
 grauationes casus sine pñi prelatorz fieri osuunt. De
 fraudatioe reiecte predicationis. Quomodo dñs em
 inuicem to plante valde obsisteret : qui msteriu illi et
 fomētuz necessarie irrigatiois denegaret : sic subdito
 in suoz profm prelatuz valde obmutatur qñ fomēta illis scie predicationis
 et amonitiois non iput. Vnde etiā subditi oia suos prelatos iuste tau
 sam querele accipiunt : qz debitu illis scie predicationis et vite exempla
 ris pro acceptis exterioribz vite stipendijs no rependunt. Ecclesiastica
 omoda ad vsuz corporis sui capiunt : sz exhortatiois msteriu sibi omul
 sis no impediunt. Exigit distructe qd suo debet opi : sz no refundit qd
 subiectoz debet. cordi. Dubitanti sibi omoda vite exterioris neqz sus
 tinet : et desice a profm atz sterilece subiectos pro defai ubi silent
 vident. In quo et aiās suas valde aggrauat : dñs subiectos a debita
 sibi exhortatioe defraudant. Vnde em Gre⁹ in moralium ca^o 22° ait
 hoc debz oipotenti deo ois qui pest pñb hoc qui multas hoc qui pau
 aoribz pest : vt sic debita msteria a subditis exigit : qñ ipē etiā
 quid sp amonitiois debeat attendat. Oēs atqz qui sub dispensatio
 ne pditoris vitario nob msterio uigim⁹ : sub vno ac vco dño quid
 nob aliud q muer seru sum⁹ : Cuz q⁹ qui subē seruit ad obsequz :
 restat proculdubio vt is qui preest seruat ad vbuz. Cuz is qui sbeest
 iussis obtemperat : oportet vt is qui pest curas sollicitudinis ac
 pietatis gerat. Dicitur fit vt dñs studiose nuc serue nob iuites p ca
 ritatem nitim⁹ : quqz cu vco dño vñ exultatioe dñem⁹. Hec ibi
 Valde g⁹ subiectos prelati infidelit agūt : et profm eoz ad
 su grauame vehemēce obsistūt qñ ipis vt tenet arguendo et exhor
 tando ad pietatis studiu no occurrūt. Sz sepe prothdolor ipi ideo
 prelati argue delinquentes et iustos ad profm exhortando prouo
 tate no presumūt : qz rephensibiles se ex publica vite pñe prauita
 te spiciunt. Et sicut dicit Gre⁹ in mox ca^o 6° a. Correctionis ausuz
 oia fallacia pdūt : qui adhuc fallacit viuūt : qz nimiruz soli
 illi rephendere malicia aliena rē ouent : qz iā pñe no succubūt
 vnde de tali scribens Gre⁹ in registro hildeberto francorū regi ca^o
 22° b. No mqt tal munit gregem sz decipit : qz dñs stradicete vere
 audia no pt alijs hoc quod ipē no facit psuade : quid est aliud nisi
 vt plebs dñica predonibz populanda pmaneat : inde sumat interi
 tuz : vnde salutare protectionis magnuz debuit hñe subsidu hñi

Quod prelati et sb
 diti st sibi iuites
 sui et debitores
 illi ubi isti obsequz

Propt osacencia
 male vite prelati
 doct et amone no
 audent et pñu h^o
 nos subiectis

D
Et plati a loque
do erubescunt
vite ppe no extu
sat ppt officiu

R
Et prelati st spe
culatores et preo
nes dei qb intub
clamae et n tace

H
Et prelati sb pe
riculo pmi morta
lis no possit tate
a predicatione
et correptione

I
Et ita pntant pla
ta bō tncēdo sicut
mala subditi fa
ciēdo Et q tncēdo
pntandi licētia
pareant

Quāvis aut hoc q sic ex ppe vite erubescētia ab increpandō et ā
monitōe prelati silet. ipis subiectis vt premissus est plurimū
noceat: nichiloīn tū ipsuz ad pū pondus amplū grauat. Cū
q̄ etem illos vite cogit de loquēdo seditis erubescē: loca que tenet
natus cogit nō tace. Ipi cū vt superi onus est locū et officiu
speculatoris hūt sicut dñs in figura illoꝝ pphete ezechiel dicit
Ezechiel 3° fili hoīs speculatores dedi te domui isrl. Dñs tū
fuit bñ Gre^o sup ezechiel h^o 1° omī n^o e. Dpeculatoꝝ spūali
nō sufficeret etiā si in alto viuēdo sisteret: nisi et loquēdo assi
due ad alta auditores suos ptraheret: eozq̄ mētes ad amōre
celestis patrie loquēdo succenderet. Ipi preoīs officiu suscipiūt
quoꝝ singul^o dñs precepit dices ysaiē 78° Clama ne tesses: quā
si tuba exalta vocet tūa. Et Gre^o in registro ad pūarchas m^o
18° d. Preoīs officiu suscipit: q̄sq̄ ad sacerdotiū accedit: vt
ante aduentū iudicis qui terribit^o sequitur: ipē sēs clamādo gū
dicit. Sacerdos igit^o supredictionis est nesci^o: quā clamorū vocē
datur^o est preo mut^o. Hinc est etiā q̄ sup pastores pmos in lin
guaz spē spūs scūs infedit: q̄ nimirū quos replenit de se pronū
loquētes fuit. Hinc moysi precepit: vt tabernaculū sacerdos
ingrediens tñnabul^o ambig^o: vt videlicet voces predicationis
habeat: ne supm speculatoꝝ iudiciū ex silentio offendat. Pmp
tūz quippe est sēs Exodi 28° Audiat^o sonit^o q̄n sacerdos ingredit^o
et egredit^o in sanctuariū in d̄spectu dñi: et nō moriat^o. Sacer
dos nāq̄ ingrediens l^o egrediens morit^o: si de eo sonit^o nō audi
at^o: quia nāz dñi se occulta iudicis exigit: si sine sonitu pre
dicationis ingredit^o hec ibi. Eusto patet q̄ prelat^o quilibz si ab im
patione et exhortatione tacerit: mortalis se crimines periculo
adicit. Prelati cū s^o Gre^o sup ezechiel h^o 1° omī 9° sup
ezechiel 3° loqueris vba mea ad eos si forte audiant et q̄stant
qm irritatores st. Vbi subdit. Tu autē fili hoīs audi quentū
loquor ad te: et noli esse exasperans sicut dom^o exasperatur^o
nisi ad loquēda vba que loqui mittit^o obediat oīpotentes dñs si
cut ppls de pueris ope sic ipē de suo silentio exasperat. Nam
sicut mali ideo deū exasperant q̄ loquūt^o l^o faciūt mala: ita
nōnūq̄ boni maxime prelati exasperant q̄ retinet bona
Illis itaq̄ culpa est p̄sa agere: istas recta retine. In hoc ergo
tūz malis etiam boni sūt deū exasperant^o: q̄ tū pueris non
incepant: eis p̄ suū silentiū peccandi licentiaz parant. Hec
gre^o in suā. Hoc etiam silentij periculūz prelatoz dñs Ezech
iel 3° ad eundē pphetam loquens inuit dicens. Si dicente
me ad impiūz morte morieris et nō ānona aueris neq̄ loqu
fueris vt auerāt^o a via sua impia et vnat: ipē impiūz iūiū
tate sua moriet^o: sanguines autē eius de manu tua req̄ran
Dup quib^o vbi in sententia bñs gre^o h^o 1° sup ezechiel omī

9^a q^d dicit **D**i peccante impio speculator taceat ipse impius in iniquitate morietur: q^d impietatis eius meritum fuit. ut dignus non esset que sermo speculatus fieret: s^c sanguine eius de manu speculatoris d^eus requirit: q^d ipse hic occidit. qui eum taceendo morti tradidit. In quibus v^{er}isq^{ue} pensandum est. quatenus sibi onera sunt parata subditorum atq^{ue} ipsorum: q^d ubi subiectus ex sua culpa morietur: ubi is qui preest quam tacuit reus mortis tenet: Et infra **O** q^d liber a dimissionibus sibi sanguine fuerat predicator egregius: q^d dicebat **M**undus sum a sanguine omnium: non enim subterfugi quominus annuntiares omne consilium dei vobis siletet **A**ctum 21°. **D**i eum non annuntiaisset: mundus a sanguine non esset. **S**ed quibus omne consilium dei annuntiare studuit: ab eorum sanguine mundus fuit. In qua voce ait sanctus **G**regorius loquens de se et aliis sub nomine sacerdotum precipue de prelatibus nos docuit. nos obstringimur: qui sacerdotes vocamur qui super ea mala que propria habemus alienas quoque mortes addimus: q^d tot occidimus: quot ad mortem ire cotidie tepidi et tacentes videmus. **C**um vero apud **E**zechielum dicitur sanguinem autem eius de manu tua requiras: si hoc in loco sanguis nomine mors corporis designat: valde nobis de nostro silentio arguetis metum: q^d si in subiectis qui prelati ad speculandum est etiam de morte corporis quibus morituri tam graue reus tenentur: quo reatu de morte anime subiecte sibi obstringitur: que potuisset semper viuere si verba correptionis audisset. **S**ed melius potest sanguis nomine peccati signari. **V**nde quidam cum peccatum carnis defleret dicit libera me de sanguine deus deus salutis mee **D**anguis q^d mortis de manu speculatoris requirit: q^d peccatum subditi culpe ipsi tamen si tacerent reputat. **H**ec **G**regorius

Quod in alio prelatu sublimitatis ratione statum et gradus sublimioris periculus imminet si non cauissimum preceat ab exitu penalitate. **N**isi enim loca sui emineat prelati digna iustitiam in deat aut si in ipsa prelati one negligentem et scandalose viuat: nichil erit ei et hic periculo sine et dampnabili in futuro apud deum. **S**ed expresse nomine sacerdoti. precipue prelatibus designas beatus pater **A**ugustinus in epla ad valerium. que etiam assuitur. **A**n^o d^{is} 41° probat dicens **A**nte omnia peto ut cogitet religiosa prudentia tua nichil esse in hac vita et maxime horum tpe facilius et lenius et omnibus acceptabilius epi aut pbrum aut dyaconum officio. si p^{ro}factorie atq^{ue} adulatorie res agant: s^c nichil in hac vita deum miserabilius et tristius et dampnabilius. **I**tem nichil in hac vita et maxime horum tpe difficilius et laboriosius epi aut pbrum aut dyaconum officio: s^c apud deum nichil beatus. si eo modo mulcet. quo ne impator iubet. **H**ec ille **D**urissimum q^d iudicium et pena grauissima prelatibus imminet i exitu vite huius qui indigne sue vocationi sunt in hac vita iustitiam. **V**nde in omnibus sp^{irit} et vbiq^{ue} fere grauius maiorum quam minorum prelatorum lectum q^d subditi peccata puniri. **E**t hoc q^d de iuste. **C**um potest ad p^{ro} sufficienti triplex ratio assignari hoc est si de

S
Quod prelati taceendo a correptione deliquentium subditorum ipsos occidunt

X
Quod prelati corripendo et ammonendo a sanguine subditi se eximit

I
Quod tot prelati occidunt q^d ad mortem ire taceendo conspiciunt

I
Quod signat in sanguine q^d de manu prelati requiritur

A

H
Quod durissimum iudicium imminet prelatibus malis in futuro triplex ratione

bite & sideret q' ipoz p'ca graui' q' alioz in futuro puniet' p'p' tria s'c
Euatione t'pal p'uationis Et p'p' hec tria merito dicit sp'us
D'atione criminal' & m'issionis sc'us & m'itudo presidentib' de
Causatione social' afflictionis imuncti illis d'istric'oe future

Diuidationis Dapienne 16° Audite reges et intelligite: disate in
dices finiu' terre Prebete aures vos qui & m'etis multitudines: et
placetis vob' in nationu' Q'm data est a d'no p'ias vob': et v'us ab
altissimo Qui interrogabit opa v'ra: et cogitationes scrutabit

Q'm cu' c'etis m'is'ra regni illi no' recte iudicatis: neq' custodistis
legē iusticie: neq' sc'dm volūtatē dei ambulastis Horrende et no'
apparebit vob'. q'm iudiciu' durissimū in h'is qui prest' s'ic' Sa
guoz credit' m'ia: potentes aut' potent' tormēta patient' Ete
q'm t'ribul' et penalissim' erit exitus maloz p'elatoz q'm ille iudex

quē modo p'ic ocul' ad salubrem timorē h'ic & temp'niū sicut dicit
in ps 14° No' est timor dei ante oculos eorū Dicit dicit' et de q'
busdam talibus 4' regū ca' 16° q' no' timebant d'nz Qual' fuit
rex pharao qui dicebat Exodi 1° Quis ē d'ns vt audiam vocē
eius Nescio d'ns Ille inq' iudex qui iustis apparebit blandus ip'is

apparebit sicut dicit' Abbauc 1° ato horribil' et t'ribul' sicut ip'is no'
terribiles existūt pauperib' & subiectis Et faciet in eis et de eis
iudiciū durū si male intrauerūt. Durius si male reuerūt. Durissi
mū. q' male vixerūt Durū si hūiles et simplices opp'resserūt l' grana
uerūt duri si impensis sibi p'modo et honore abusi fuerūt. Durissimū
si vices dei agentes. illi de suis bonis no' seruauerūt aut de ip'is vici
riatu honores no' dederūt Durū si oues xpi no' panerūt abo' to' po
rali duri si no' vbo doctrinali durissimū si nec exemplo spūali Du
rū si bonos ad profm no' fouerūt. duri si malos no' cohibuerūt

Durissimū si insup alios ad malū vbo et exemplo prouocauerūt
hoc aut' iudiciū vt dicit m'gr Robertus holkot sup li' sapientie
l'atione AA' ille iudex tūc t'ribul' et horribilis in eis et de eis faciet
Potent' ai' in cassioe t'ionis. q' ipi subiectis ouib' no' ai' pietate s'z
austeritate no' ai' p'passioe s'z indignatioe no' ai' amore s'z timore
iperauerūt put' d'querit' d'ns Ezechiel' 37° Unde hic dicit' sapie
1° Horrende Videntes eū eū turbabūt timore horribili imp'io

uident' ai' exclusioe torporis. q' ato pro eo q' diuitias longam
mitatis et pacificae dei qua illos ad p'niāz et em'edatioez longam
numit' et misericordit' expectauerūt & temp'auerūt sicut dicit
ap'ls paulus ad rōnos 2° Ideo ai' et ipi dicebant pax et securitas
repentin' eis supueniet interit' sicut dolor in vtero h'ntis et n'
effugiet extendent man' suas et no' erit qui aspiciat Prohibeo 1°

Evidenter ai' declaracione vigoris Et eoz mala que no' audite
nūc aliquis tange' corripiendo l' corrigendo tūc iudex arguit
ad publicā noticiāz deducat. et ante facē eorū statuāt p'not
ip'e & m'iatu' in ps 49 et hoc pro eo q' iam nullus est q' eos possit

C
Q'm t'ribul' erit in
dex futur' p'p' tria
platos d'istric'issimē
iudicans

D
No' tripli' et p'p' 3^a
d'istric'ie iudicabit
deus p'capue
p'elatoz

argue prout dicit Job 9° **Q**uod tribulatio erit ex p[er]tatio. tribulior
 et contemplatio tribulissima passio illa videtur ut dicit ad hebreos
 10 et ignis emulatio. que presumptura est aduersarios ignis
 eum ante ip[s]um precedet et inflamabit in circuitu inimicos eius
 ut habet ps 90 Nam creatura creatori deserues exardescet
 in tormētuz aduersus eos ut habetur sapientie 6° caplo

i iudicio

O grauius inq[ui] restat post hui[us] vite fine prela-
 tis mal' iudicuz: grauius inq[ui] ex iudicio pro
 dissimulatis atq[ue] velatis in p[re]senti ip[s]oz mal' infla-
 mus vltimib[us] tormētuz **P**rimo quidem iuxta
 premissarū ex ordine causarū prosecutionez propter sus-
 nez spalis punitiois **C**uz etiam nullū sit l' maneat in p[re]senti
 futuro malū impunitū. sicut nec bonū remuneratur.
 restat ut quāto nūc in p[re]senti pro ordinis reuerentia prelati-
 bus: tanto corū in futuro p[re]senti crudelior vltio reseruet
Preter id eū q[ui] scdm premissa in fili d[omi]no rōne multipli-
 ti ceteris paribus detur et graui[us] ip[s]i delinquit. et ob hoc
 corū culpis pena grauior debeat **D**icit b[ea]tus gregori[us] 2°
 scribens ut habetur in canōe dis 7° Quia scitās dicit aut
 minores maior precessit honore: ita et crimine: et maior
 sequit[ur] culpa. maior implicet v[er]dicta **E**t sicut dicit **D**e-
 tero 21° Pro mēsurā p[er]tā erit plagarū modus **E**t iterū iō-
 nis in apocalypsi caplo 18° de dampnata illa babilon me-
 retrice m[er]e fornicationū **Q**uātuz inquit vox de celo glori-
 ficauit se et in delicijs fuit tantū date ei tormētū et luctus
Preter id inq[ui] vident[ur] adhuc tria esse in peccantib[us] prelati-
 . que ad penarū illis aggrauationē referūt in futurū
Primū q[uod] ip[s]oz h[ic] sepe peccata manent occulta specie scitā-
 tis palliata **D**icit dicit gregori[us] in deliario suo o 1A que
 est in die scit[ur] luce **E**t multa sūt p[ro]positoruz mala: que
 hūanos mō oculos latent **E**t p[ro]pter q[uod] pastores. scitōs se
 hominib[us] exhibent: atq[ue] in oculis suis videri turpes ante
 interm[en]s arbitri oculos non erubescūt **V**eniet veniet p[ro]f[et]o
 . nec longe est ille dies. in quo pastor pastorū appareat.
 et vni[us]quisq[ue] scitā in publicis deducat **E**cce hoīb[us] mō negari
 possūt. q[uod] latent agit **P**z ille certe iudex ventur[us] est. cu-
 tentendo pastores se non p[oss]unt celare: que negando non pos-
 sūt fallere **Q**ui sicut modo subditoruz culpas p[ro]positos
 v[er]satur: ita nūc p[ro]positorū mala p[ro] semetip[s]is semiens
 dampnat **H**ec ille **P**ecāduz est q[uod] rarissimū prelatorū
 inueniant[ur] qui possint a suis vicis et erroribus quib[us] semel
 irretiti sūt facillit[er] emēdari **E**t dimittit p[ro]fuerant i malis

E

F

Quia maiori culpe
 debet maior ul-
 tio pene in prela-
 to

S

Propter tria p[re]la-
 ti graui[us] p[un]i-
 untur in futuro
 p[ro]pter impunitate[m]
 ip[s]oz p[re]sentem

H

Quo in futuro
 prelatoruz mala
 mō occulta. ad p[ro]p[ri]o-
 ruz d[omi]nionē de
 iudex denudabit

G

Quod difficillit[er] et
 rari[us] p[re]lati p[oss]unt
 a suis vicis emē-
 dare et q[ui]e hoc

suis in correcti. sua peccata horribili iudicio dei reservantes
 Quoadmodum enim ait frater gerardus in de doctrina cordis
 capitulo 17° et videmus ad oculum quod in excoinatione animalis dis-
 ficillime potest pellis a capite separari Sic a prelatibus pelle
 viciose affectionis et prave cuiuslibet consuetudinis laboriosissi-
 mus est. quod etiam sine cruetatione et diuersa vulneratio-
 tam manus excoiantis quam ipsi capitis. raro fieri videmus
 quam tamen apta ad hoc instrumenta correptionis et informati-
 onis adhibeant. Ipsi enim sicut capiti in quibus habundant sensus
 hoc est intellectus et scientia vel putative communis cum secundum greg-
 gorium in moysi tanto se prelatibus alijs putant melius sapere: quam
 to se vident alijs amplius posse. Et ideo prout a suo sensu quibus
 erroneo et dampnoso difficillime separari et emendari. Ad
 quam erroris et malicie obstinationem adulantium eis lingue
 collateralium et subiectorum plurimum suffragantur. Unde de
 hys loquens venerabilis ille magister petrus blesensis in epis-
 tola sua epistola 108 scribit in informatione audax nomine
 elco me cetera sic dicens Illud rectissime teneas. quod si ad hos
 enormes actus semel prelatibus manum extendit ut canis a co-
 rio non deterebitur. vincto vel vincto sicut glutino malicie inmiscatus
 de cetero respirare non poterit: et nisi cum multiplici adu-
 tate punire. ad innocentiam non redibit. Prelatus siquidem
 rarissime inuenitur. qui collaterales non habeat consentaneos
 sibi qui eum lactant et palpant et oleo peccatorum impingunt: cum
 laudat peccatorum in desiderijs suis anime et impius benedicit.
 Ipsi sunt qui cum rectoris sui animam viderint vagillan-tem possent
 eum verbo exhortationis auellere. et erigere in virtutem: mellitis
 sermonibus spiritum in eo virtutis extinguunt cum scriptum sit Dpini
 nolite extinguere. Atque adhuc imbecilles sanioris propositi con-
 tus euacuant et subuertunt. Hec ille. Et istis videtur quod
 prelatibus peccant et magis ex malicia peccant. quam ex ignora-
 tia vel infirmitate. et rarius emendantur in hac vita. Ad ter-
 quod etiam et ipsorum peccata in futuro non in merito seuus puniunt.

H
 Ad prelatibus tunc pu-
 tant se alijs sapien-
 tiores

A
 Ad adulantibus pre-
 latus faciunt in sua
 malicia. Et per frequen-
 tiam ex malicia peccant

M
 Ad prelatibus in futuro
 grauissimè punientur quod
 eos in presentia nulli dig-
 ne corrigunt et puniunt
 presumunt.

Tertium quod principali magis accidit est quod quibus non
 nunquam de peccatis suis peniteant. tamen quod neminem habent qui illos
 digne pro peccatorum merito punire audeat et ipsi sibi nec effra-
 indices palpant tunc et prout: nec sua ad libram equita-
 tis delicta ut aliorum extimare et trutinare a priuata supposito-
 nimia dilectione sinant. cum sint tamen per omnia aliorum pecca-
 tis ceteris paribus incomparabiliter grauiora ut multipliciter
 superius est ostensum. Hinc est quod ipsorum delicta diuino iudi-
 cio districtius indigniora et seuerius ferenda reservan-
 tur. Unde ex huiusmodi contemplatione veritatis et periculi
 beatus gregorius 26° moysi capitulo 18 et ad timorem prelatos et humi-

tatem exhortans **H**umilis inq̄ locus bñ regit̄: cū is qui preest
 v̄gis potius q̄ fr̄ibus dñat̄. **C**ultos quippe natura equales
 genuit. **E**t quidem alij ad regendū alijs dmittant̄: nō eos
 natura s̄ cupia postponit. **E**t infra plerūq; dignū est vt eos
 dem quos corrigim̄: tanta nob̄ cogitatione preferam̄. **I**llo
 rus namq; p̄ nos vicia discipline vigore feruit̄: in hys vero
 que ipi dmittim̄: ne vbi quidē ab aliquo iniectione laceram̄.
Tanto ergo apud deū obligatiōes sum̄: quāto apud hōies
 iuste peccam̄. **D**isciplina autē nr̄a subditos tanto diuino
 iudicio liberiores reddit: quanto hic eorū culpas sine vin
 dicta nō deserit. **E**t idē grē in om̄i col̄ 1a. **C**uz dycisset quod
 sup̄ habitus est. s̄. q̄ eñ̄ iudex qui nō subditorū culpas p̄ pre
 positos vlsat̄: in futuro prepositorū mala cū venerit per
 semetipm̄ seueres dampnat. **A**duertit. **V**nde ingens ingressus
 dñs iesus in templū per se quasi flagellū de funicul̄ fecit et
 de domo dei prauos negotiatores eiacens cathedras vendentū
 colūbas euertit: qui subditorū quidem culpas per pastores
 patit̄ s̄ pastorū vicia p̄ semetipm̄ ferit. **H**ec ille. **C**aute itaq;
 pastores agerent: si imminētes excessibus suis diuine vltiois
 distributiones dignis p̄nc̄ operibus preueniēt̄: hosq; prauis in
 semetipis districti flendo diluerent̄: nec ab usu p̄ntis. miseri
 cordie future iusticie puniēdo reseruarent. **Q**uanto eñ̄ eoz
 nūc mala patiētius tollerant̄: quanto vt respiciant et auertan
 tur diuina expectat̄: tanto postmodū ingratos diuina damp
 nat. **V**nde et p̄nc̄ eorū prelatis in ignis specie sp̄m̄ tribuit
 que sup̄ se dñs ac redemptor nr̄ in columba p̄mostrauit̄:
 vt eos qui sine p̄cō nō sūt p̄tra semetipos sp̄ual̄ feruor accende
 ret: quos ip̄e int̄ iudex per m̄asuetudinis lenitates tollera
 ret: et p̄cā sua quib; ip̄e ad t̄pus per misericordiam p̄teret: il
 li in semetipis et p̄ zelū rectitudinis tunc d̄spicerent et ardo
 re penitentie d̄cremarent. **N**ō itaq; sua p̄sumāt errata ideo
 dimissa q; dilata: q; ad hoc illos d̄t̄axat in p̄c̄is vltio diuina
 differt vt corrigat: ne in futuro inueniat quod seueri damp
 dat. **A**uideant p̄nc̄ vt quāto interz ip̄a se erga illos p̄cā
 vltascenda diuina iusticia temperat: tanto illos ad eorū d̄
 p̄catorū emēdationes d̄siderata patientie diuine longa
 nimitas feruēa accendat. **V**nde de loquēs **G**lorios; **H**ero
 num; in regula ad eustochiū v̄ginē prepositā monasterij m̄
 17. **N**ō tibi obsecro aut blandiaris ex dñi pietate. qui tam
 diu p̄cōres sustinet in p̄c̄is: si diuturna sit expectatio: nō
 min; formidanduz in vindicta: que tanto durior erit:
 quāto longius t̄pus precessit in sustinēdo. **P**roter quod si secus
 q̄ debes egeris: periculū expauescas. **H**ec ideo min;: si sta
 t; diuinuz nō incurras iudiciū. **D**ñs eñ̄ tu; qui suis omnibus

R
 Qd ex culpa aly
 aly sūt prelati nō
 natura

Q
 Qd platorū mala
 iudicio dei r̄seruāt̄
 in futuro

P
 Qd deus q̄ p̄ prelatos
 subictos distutit
 platorū mala p̄ semet
 ipm̄ ferit

Q
 Qd prelati deberēt
 seipos nūc puniēdo
 future iusticie seueri
 tate preuenire

R
 Qd platorū mala
 nō sūt iō indulta
 quia dilata

his
 vt

administratioꝝ et in sua te posuit vinea custodem: a te vult
 de singulis etiam scilicet rationem. Et si quid eum defraudaueris
 : te dyabolus venudatuz in carcerem exterioris inferni po
 ni iubet: ubi flectus et stridor dentium vt exprimat in hys quibus
 doloris et pene cogitari potest: quibus debitum uniuersum reddideris. **H**ic si for
 te de restituendo debitum phidus o te fatua. Nam pro minimo quoque
 delicto non hinc vn̄ restituat simul hoies uniuersi: n̄ idem ipse velit remitte
 re: tu est restitutio fatenda. **H**ec ille

H

Squando grauisimum in exitu iudicium et amarissima p̄ hanc
 vita trunatio debetur et reseruet p̄ccatis prelatorum et graui
 teris punietur p̄ccat. **O**ccasionē criminali d̄missiois. **P**er
 scandaloso exemplo suo vitiosi prelati nullas hoibus vt
 ex premissis patet multorum malorum vitioꝝ et p̄ccatorum causa et occasio
 fuit. l̄ q̄ a p̄ccatis illos dū ex officio possent auctoritate nō cohibent. aut
 puniet eis vite sue exemplo ad ausus et exercitium malorum incitamentum
 prebent. Et ideo scdm̄ gre. pastoraliū caplo 4. Mala ip̄i p̄ccati
 tes tot mortibus digni sūt: quot ad subditos suos p̄ditionis exem
 pla transmittūt. **N**ec ab hac vita migrantes pro suis tū p̄ccatis penās
 luituri sūt. s̄ tot sibi infligendarū penarū ad infernū descendentes
 scdm̄ merita deferūt: quot hoibus in hac vita descendendi ad infernū
 et occasio p̄ p̄ccata prebuerūt. **G**rauisiē ergo puniendi sūt nō solu pro
 reatu p̄ccatorum: s̄ etiā pro scandalo aliorum. tu etiā in hac vita ex oi po
 tius lege. testimonia accipē et documēta diuina canonica et humana

T
 Quō ex tripla le
 ge probat̄ prelatos
 in futuro grauisiē
 puniendos. Et p̄mo
 ex lege diuina

De p̄cipibus filioꝝ
 isrl̄ suspensis in
 patibulis pro p̄ccato
 populi

V
 Quā districte dñs
 p̄ccatū moysi r̄serua
 uit et puniuit

Et p̄mo q̄dem i lege diuina leguntur. **N**umeri 21. quō pro p̄ccato ppli in
 fornicatioē tū filiabus moab que vocauerūt eas ad sacrificia sua qm̄
 illos p̄ccipes a tantis sceleribus nō cohibuerūt: s̄ insup exemplū pub
 lici fornicandi illis prebuerūt sicut expresse ibi habetur de sumer
 filio salu dux tribus et cognatiois symeonis q̄ corā fr̄ibus suis ingre
 diebat fornicari tū thori filia sur nobilissimi p̄ccipis madianitarū. pro
 cepit dñs effudi sanguinē noxiarū. et tolli tūctos p̄ccipes ppli et suspen
 di eos p̄tra solem i patibulis: vt sic puniatis hys qui p̄ccata causas et
 occasioē l̄ pene dissimulatioē l̄ exempli ostentioē p̄ccato p̄buerūt:
 tūc demū auerteret a pplō isrl̄ furor eius. **V**bi etiā in eodem caplo
 legitur quō i interfectioē illius premissi p̄ccipis sic pplim scandalizantis
 p̄phucez filiū eleazarū filij aaron sacerdotis placatus est dñs dicens
Phucez auertit irā meā a filiis isrl̄: q̄ zelo meo d̄motus ē p̄tra eos
 vt nō ipse delerē filios isrl̄ in zelo meo. **A**d idem vale p̄ qm̄ eadē lege
 legitur. **N**umeri 20. de ip̄o electissimo dñi famulo moysi. **Q**ui tū ad fra
 dalū ppli dñm vt p̄cciperat ad petra. corā pplō nō glorificasset. diffidit
 aquā de petra se posse p̄ducē ad imperiū dñi. eadem i hoc dñō p̄ccatū
 uat̄ est illi dñs pro scandalo et infidelitate illa d̄minat. illi i penā q̄
 moreret in deserto et nō introduceret filios isrl̄ quorū dux fuerat. s̄

tut in tram promissionis. **Q**ui tñ moyses licet p̄t hoc de pat̄o suo
 illo penitēs 38 ānis tuz eisdem filijs isrl' in deserto vixisset et tot
 et tanta miracula fecisset vt enumerare et inuestigare vix homo
 sufficiat. **T**oties occurrēte redubia ad tabernaculuz reuertens dñz
 suffulset: atz de ea protin⁹ deo loquēte doctus fuisse. **I**ratū dñz
 p̄lo toties placasset. sue preas iocruentioe surgentes in supbiam:
 atz in discordia diffidentes dehiscētibus t̄re hiantibus absorbu
 isset victorijs hostes p̄pressisset tot t̄uibus signa demonstrasset.
Et int' her toties et tam iteratis p̄abus et fletibus pro remissioe
 amissi p̄a p̄ry dñz int'pellasset. **N**ichilomin⁹ tñ p̄t her tñ ad e
 ram promissionis ventū fuisse vocat⁹ in mōtez est quā culpam
 ān 38 vt dixi ānos fecerat audiuit. et morte celeriori luit. nec
 tram promissionis intrare aut in ea sepelira vt ob optauit et petijt
 p̄o suo adhuc obstante promeruit. **Q**uid in hac re. **G**re⁹ ad
Aug m̄ mellitū in registro caplo 276 f̄ aut p̄sideranduz p̄relatis
 est nisi q̄ntuz tūne dñz sibi sit oipotentis dei uidiuiz: qui p̄ illū
 famuluz suū tot signa faciebat: tū tñ culpaz tam longo ad
 huc tpe in cogitatione seruabat. **D**igit⁹ aut f̄ h̄m̄e et illū
 cognoscam⁹ post signa pro culpa mortuū. que oipotentia noui⁹
 p̄cipue elān: quāto nos debem⁹ metu p̄remisere. qui nec
 dū adhuc nouim⁹ si elā sum⁹. **H**ec ille. **H**uc simile aliquid in
 vitas p̄m̄ legim⁹ li 4° p̄te 19 rubrica 16 de quodam ep̄o qui tpe
 p̄sentiois f̄rat⁹ et coactus numā crudelitate tormetorū. ad dedū
 nanda; morte semel p̄fenserat ydolis imolāe. **Q**ui statz de
 hoc uim d̄stritus ad agenda; penitentiā et ad placanduz sibi
 dñz pro hoc scelere fugit in remotissiaz solitudine deseri. **E**u
 n̄ post 49 ānos arca finē vite ordināte deo quodā alio sc̄to sene
 solitario ibi inuent⁹ fuisse int' cetera illi retulit q̄ licet ibi tanto
 tpe penitēs. dñz die ac nocte pro p̄a sui ymissioe exorasset nō tñ
 n̄ post quadragē^m octauū ānuz signū ymissiois a deo ipetrare
 potuisset. **H**ic tñ quā carus dño fuit: ex illis sine patuit. **N**ā
 tñ p̄nc̄ sene illo si bene memini. post orōnem se in tram collegit
 set sp̄m̄ deo deuotissimē reddidit. **Q**uo sepulto tñ senex ille ibi
 mane^m decreuisset: fons ille que dñs ad vsus sc̄i de h̄m̄i p̄parauit
 rat statim excitatus est: silē et arbor tui fructu vescebatuz mox
 exaruit. **I**n quo dñs ōndit q̄ singulari cura p̄ fontem illū et
 arborem necessaria vitui dilecti sui misericordit⁹ prouidisset

et A

F

Quāto sibi dñt
 timere plati q̄n de⁹
 dilect⁹ sibi moyse
 sic p̄uuit

A

De ep̄o q̄ fidem ex
 timore negauerat
 q̄ difficulter signū
 uenie obtinuit

Sc̄do post hanc vitas p̄relatos gram⁹ pro p̄is suis
 puniēdos colligi potest ex lege ecclesiastica siue cano
 nica. **U**nde expresse habetur i canone dis 4°. **D**i p̄
 Et assumit⁹ ex gestis sc̄i bonifacij m̄is de ip̄o sumo ecclie p̄rela
 to. **D**i p̄ huc et fratne salutis negligens reprehendit⁹ inutilis aut

Quod p[ro]p[ter] duo
p[re]lat[us] sepe mor
lit[er] p[er]t[ur]ans gra
uissim[us] se pene
obligat in futu[ro]

Quod mercedem et
non pastores s[ed] q[ui]
p[er]t[ur]antib[us] corri
gendo n[on] resistunt

Quod canes muti
s[ed] p[re]lati et p[ro]phete
falsi qui deli
quentes n[on] corripi
unt

Quod inuicem pei
culo p[re]lat[us] taces
mortalit[er] peccat

et remissus in opibus suis, et insup[er] a bono tantum quod
magis officat sibi et omnibus nichilomin[us] .i. multo magis
aut quedam glosa innumerabiles p[ro]p[ter] tateruatum sc[ilicet] du
at Et p[ri]mo in principio g[er]hene .i. diabolo t[ame]n ip[s]o plagis multis
i[er]n[u]m vapulatur? **U**bi sc[ilicet] n[ost]re bonifac[i]o rescribens
consulationem pape passue duo inuit p[er] que prelat[us] quilibet
sepe mortalit[er] peccat[ur] grauiorib[us] se in futuro plagis obnox
ius reddit **Q**uorum p[ri]mu[m] est si peccantibus subditis a corrip
tione se subtrahit **P**ut dicit cano[n] d[omi]ni 43 cap[itu]lo 1 sic rector
Et s[un]t int[er] cetera v[er]ba gregory in pastoralium cap[itu]lo 18 sic dicit
Dicit ita uita locutio in arboribus p[er]trahit: ita in disci
pulis silenti[us] eos in errorem qui erudiri poterant in errore de
linqui **D**epe e[ss]e n[on]q[ue] rectores in prouidi humanit[er] amitte[re] q[ui]
formidantes loq[ui] lib[er]e p[ro]tumesant: et in iuxta veritatis vocem n[on]
q[ui] greg[or]is custodie pastoru[m] studio s[ed] mercenarioru[m] studio
vire dehiunt: qui ueniente lupo fugiunt du[m] se sub silentio
abscondunt **H**inc n[on]q[ue] eos p[ro]phetam d[omi]n[us] increpans ait
in ysara cap[itu]lo 76 **C**anes muti n[on] valentes latrare **H**inc
d[omi]n[us] rurs[us] querit: dicens **E**zechiel 13 **N**on ascendistis ad a
ex aduerso: neq[ue] posuistis vos murus pro domo is[ra]el: stare
tis in p[re]lio in die d[omi]ni **E**x aduerso quippe ascendere est: p[ro]
defensione greg[or]is **V**oce libera hui[us] m[un]di p[er]turbat[ur] **I**ta
re **E**t in die d[omi]ni in p[re]lio stare: e[st] p[er]turbat[ur] detertatibus
ex iusticie amore resistere **P**astori etem r[ati]o timuisse dicit[ur]
quod est aliud q[uam] certo m[er]ito terga prebuisse? **S**im n[on]nu[m]
si pro grege obiat: muru[m] pro domo is[ra]el se hostibus oppo[n]it **H**ic
rurs[us] delinquentibus p[ro]p[ter] dicit **I**eremie tuoru[m]: **P**rophete tu
viderunt tibi falsa et stulta: nec aperiebant ueritatem
tua[m] ut te ad penitentia[m] prouocaret **P**rophete quippe in sacro cle
quo nonnu[m]q[ue] doctores vocant: qui du[m] fugitiua p[er]turbat[ur]
predicant: que sunt uentura manifestant: quos diuino
simo falsa uidere redarguit: q[ui] d[omi]n[us] culpas corripere metu
ut incassu[m] delinquentibus promissa securitate blandiunt: q[ui]
iniquitatem peccantiu[m] neq[ue] aperunt: q[ui] ab increpationis uoce
interfugunt **C**lausus quippe ap[er]tionis est sermo correctionis uoce
increpando culpas detegit: qua[m] sepe nescit ip[s]e cuius q[ui]
petrauit **N**ec ille **E**x quib[us] v[er]bis b[ea]t[us] gregory et quibus prela
tis p[er] t[er]tium uenturam mortalit[er] peccare **Q**uia ad ip[s]e
p[er]turbat[ur] subditoru[m] p[er] t[er]tium uenturam multiplex cooperatur
Primo inuicem peccantibus promittendo: ut in aut
toritate gregory premissa in fine ibi **Q**ui du[m] culpas
Decido q[ui] t[er]tium uenturam etiam iterdu[m] ad hoc uolus facit
sicut manifeste notat: **Z**A diacon[us] **Z**S diaconi ubi in

terris casibus tanturnitas in acceptioe ordinis pro voto stantie
 accipitur et obligat Tercio patm approbando et peccantibus
 sentiendo Nam sicut dicit Innocentius in caplo Error dis bz
 Error au no existit apporbat Et ysidorus in libro synonimoz
 Reglige cu possis pturbare puer sos: nichil aliud est q fouere
 nec tarent scarpulo sentionis occulte: qui manifesto faano
 re desinit obnuare Et gregoriu vbi sup in decretis dis bz Con
 sentire videt erranti: qui ad reseranda que corrigi debent
 no occurrat Et iteru 23 mox caplo 9 b Caritatis zelus sola
 none mirabile i vris scis augendo se temperat: qu tra
 uquoza opa p vocem correptionis emanat: ut et que corrigi no
 valet inre increpare no desinat. ne se pncipem delinquentu
 ex sensu tanturnitatis adducat Quarto ad peccandu lice
 tuam tribuendo Quia scdm Petru damiani in epistola ad
 wolfredu duce Du ultorie seueritas censura reprimit: sub
 temperaria delinquedi licentia laxat Et pt aliqui Du pro
 litus inquit a moderanda regiminiu habena repimut: sub
 lecti quqz velud effrenes equi p abrupta raptant: Age nuni
 ru licet quod libet Et nuc liqdo tenuit: quod sepe dm in li
 uidu reperit In diebus illis no erat rex in isrl: s vnusqz
 fanebat quod sibi rem esse videbat agebat Et Ambrosiu in li de
 offi et habet 27 14 Est inuista Paterdos aut tuz vni indulget
 indigno: ad probationis atqz tribuit delinquedi Et
 uocat inuisos finalitas cin venie mntu tribuit delinquedi Et
 isto aut sensu inpretatus. qui i prelati tanturnitate sistit: qm
 etia sine dubio pene reatus Quia sicut dicit Canon 7. q 1 Potu
 sit. in si consuetem et faactez par pena stringit Hmo frequet
 magis reus effiat: q is qui malu operat Quia agens peccat pro
 se et nonnuqz munus alio nocet q prelati qui ad vni publice peccan
 tis delictu tacendo. no solu vt dictu est illi peccanti sentit fauet
 et patm approbat veructa omibz aliis ipius approbatione p tantu
 nitatem videntibus. ad peccandu in similibus licentia prestat
 et prouocat Et ideo horu omi erit pnceps in pena: quoru tantu
 rit dampnatioi in causa Pter quod merito ysidorus ait vt assumit
 graaam caplo 1 Qui sentit u q 3 q qui sentit peccanti l defendit
 delinquentem maledictus est apud deuz et hoies: et corripet inre
 patione seuerissima Quia scdm Aplm ad romanos pmo Non solu
 qui agut mala: s et qui sensu sentunt faacentibus digni st
 morte vbi dicit glosa Consentire est tacere cu redargue possis:
 et erroze adulatione fouere

G
 Quod no corripere
 est sentire et appro
 bare

H
 Quod prelati no cor
 rumpens peccandi
 licentia multis tribuit

licentiam

I
 Quod prelati tacendo
 sentiens simul cu
 peccante puniunt Et
 quoniam plus delinquit
 qui actualiter peccans

Sententia quod tangit scis bonifaciu in auctoritate pmissa
 quo se prelati grauoribz plagis in futuro obnoxii
 reddit est qn scandalo vite sue alios et papue subiet

corruptiū

Rō hōiādū q̄ pla
ti suo ex omdū
flicatōs graui est
hōiādū corporali
rone tripla

M
Rō scandalū prela
ti plures retrahit
a bono et p̄ter spi
ritualitē infiat

R
Rō peius est vna
aiam scandalū p̄de
q̄ mille corpora ino
centū de etiā ra
piere et iterfice

S
Rō magis peccat
plati scandalū occi
dens q̄ herodes iter
ficiens innocentes

P
Rō grauius plati
dāpnabitur q̄ suos
filios spūales scā
dalo interficiat

tos ut dicitur est sup̄ ad peccatū et dampnationē trahit Et hoc im
ens p̄ celestibus 30 q̄ 1. Si quis ex grauius me pene qua in
p̄nti peccat sacerdos qui tū filia spūali peccauit int̄ retere
p̄t penaz mulieris. de sacerdote subiūgit. Sacerdos aut̄ qui
malū ex m̄ dedit hominib⁹. ab omni officio deponat̄
et peregrinādo 20 ānus penitent. Postea vero ad monas
teriū vadat: ibiq̄ cunctis diebus vite sue huiat deo et
q̄ grauis pena penā iūgit lex eclesiastica p̄cō publicā san
dal: quale est prelatorū in dūctū filiorū suorū et filiarū suorū
male viuētū et sic eos corrūpēt ad p̄ā suo exemplo
trahentiū et iuitantiū. n̄mo spūali occidentiū sicut superi
multiplicat̄ est oñsus. Et hoc homiādū a tribus p̄cipue
ē grauius. Primo q̄ illi occidit qui spūali viuificare
debuerūt vita et exemplo suo. Vn̄ graui⁹ est homiādū
si pat̄ occidat filium suū quā si occidat aliū. Sic magis
res est et plati s̄ p̄s subditorū: et ideo eis magis obligat̄
Et si extraniū faciūt amplū peccatū. Vt dicit q̄ sicut dōn est
sup̄ spū spūali a pluribus n̄mo oib⁹: q̄ maiores dant
spectacula aliorū. Quāmodū dicit apl̄s 1 ad tho 4. Sic
taculū facti sūnt deo et angelis et hōib⁹. Et dñs Nath̄. Sic
luceat lux v̄ra corā hōib⁹ et cetera. Et ergo q̄ ip̄ male viuūt
plures ledūt et interficiūt. Dicit dñm est supra ex v̄bis p̄cō
q̄ culpa vehement̄ extendit: q̄ pro reuerentia ordinis p̄cō
honorat̄. Dicit dicit 1a q̄ 1. Qui bona q̄ casus p̄fectorū mul
tos retrahit a statu p̄fectionis quā aggredi intendebant. Et
figuratiue et machabeorum 9. ad exemplū de antiochio
cho rege q̄ fetore illi totū exercitū grauiabat. Tertio q̄
ip̄i occidit aiās quod inōparabilē graui⁹ est oñi homiādū
o corporali. quāto dignior est aiā q̄ corpus n̄mo sicut scribit
Augu⁹ ad auxiliū ep̄m. et habet in canoē 2. q̄ 3. Si habes
si anima vna p̄ p̄cōm pereat de corpore exemdo innumera
bilū morō corporū si de etiā innocentes violent̄ attrahant
et interficiant̄ huius dampno nō p̄t reparari. Hec Augu⁹
Se quo sequit̄ p̄ qui aiās suo exemplo q̄ntū in ip̄o est isto
modo spūali occidit magis p̄cōm peccat q̄ herodes qui oc
cidit corpora innocentes innocētū. Et est rō q̄ herodes corpo
ra dūtaxat interficiens aiās misit ad celū. S̄ qui vna hōiēm
suo exemplo scandalizat: ille q̄ntū in ip̄o est q̄ntū aiām que
melior est infinitis corporib⁹ mittit in gl̄ gehēnam. Vnde
scdm̄ hanc rōnem dicit quedā glosa sup̄ caplo si habes. alle
gato q̄ interficiens paganiū magis peccat q̄ interficiens xp̄i
nūz bonū. Quia illi aiā mittit ad infernū: istius autē
ad celū. Se quo pensari facit̄ p̄t q̄ horribilit̄ peccat et
q̄ grauius reatu future vltionis se imergit quāq̄ pla

tus qui suo ex^o scandalizando nō vna tm aiam sz multas nō
 aliorū tm sz etiam suorū filiorū et filiarū spūalū interfe
 at. Verē sicut talis hic ex^a pditionis pluribz tribuit: sic i
 futuro dī amplī i ex^m ignis etū penas sustinebit put d^r
 p pe 2°. Et si canones tā graue penā imponūt hys qui filios
 suos oppnūt vt habet^r. Et de hys q̄ si. orāde infantibus qui tm
 nō volūtate sz p negligentia faciūt. et videm⁹ ad odīm quō ei
 quilibz de etna. et faciūt tam longā et ofusibilem pūiaz
 Quis tūc credere possz q̄ deus idem de q̄ hoc mō facit p etnas
 sua nō euat illos de etna rēli ad sustinēdus i futuro penā
 etna in inferno. pūia volūtate multos spūalū occidūt
 filiorū suorū ops in illos exēndo quod olim ipē in lege veteri
 mādauit. Exodi 21 d^o 16. Si quis p industria occiderit px^m aut
 p insidias. ab altari meo euellas illū vt moriat^r. Vbi for
 tass⁹ hic adignā pūiaz agant anteq̄ ad iudiciū dei veniant
 qd raro fit vt de scandalo bñ ofiteant^r et digne satisfaciāt
 Dignū satisfactio req̄rit vt pubre pūanis pubre peniteant et
 satisfaciāt scdm illud Deute^o 38 scdm mēsurā delicti: erit
 et plagarū modus. Et q̄ sic scandalizantes nō tm pūant i
 se male faciēdo sz etā animos ad malū trahēdo et multorū
 malorū occa^o et causas prebēdo. Ideo nō suffiat q̄ de vno
 tm malū peniteat sicut probat^r. De. pe. d. 3^e hys aut^r. Oz
 ergo satisfactō de omnibus que pūia scandali ofequit^r. Qm̄
 scdm decretūz inotenti de pe. d. 1. frēs vros. Int^r tetera pūia
 flere pūia vnu est si de vno pūio quis satisfaciāt et peniteat
 et nō de alio. Et est ad hoc casus. Pmo. Si aliquis hoīem vul
 nerat: et pacem cū eo facit de vulneribus illis. et vulnera
 tus postea morit^r. de eisdem vulneribz. Querūt doctores
 vt^r herēs aut filius defūcti pnt vulnē autem amare de
 morte pūis. Et sentiūt q̄ vulneras nō est satis scari^r nisi
 morte pūis. Et sentit q̄ vulneras nō est satis scari^r nisi
 pax fuit scā de plagis et de dī dāpno qd ex ill^o se^r l^o seq̄ possit.
 qlibz in futuro. Quia lūz actū sit de vulnēto: nichil tm actū
 e de omiso. ff. ad l. aq. l. 1. Si aut^r et e bō rō. Quia nō p̄t face p̄re
 de vna plaga nō faciāt et de a q̄ alit^r offendēs eēt deisor^r na
 u^r de vno dāpno sicut p̄t dicit et inposito nō de oibz hō peniteat et
 satisfaciāt nō nict^r venia sz dcaū uritat sicut hī d^r. pe. d. 3^e dūc^r si

videm⁹ ad odīm quō ei
 Quis tūc credere possz
 sua nō euat illos de etna
 etna in inferno. pūia
 filiorū suorū ops in illos
 mādauit. Exodi 21 d^o 16.
 p insidias. ab altari meo
 tass⁹ hic adignā pūiaz
 dignū satisfactio req̄rit
 et satisfaciāt scdm illud
 se male faciēdo sz etā
 tm malū peniteat sicut
 ergo satisfactō de omni
 scdm decretūz inotenti
 flere pūia vnu est si de
 et nō de alio. Et est ad
 nerat: et pacem cū eo
 tus postea morit^r. de
 vt^r herēs aut filius de
 morte pūis. Et sentiūt
 qlibz in futuro. Quia
 e de omiso. ff. ad l. aq.
 de vna plaga nō faciāt
 u^r de vno dāpno sicut
 satisfaciāt nō nict^r venia

Quoniam et digna
 pūia publicas scā
 dali est satisfaccere
 de omni malo qd
 ex scandalo pro
 uenit

Sed quoniam multa mala sequuntur sepe ex scandalis publicis
 peccantis et prepuere prelati etiam post mor
 tem De quibus presare nō p̄t quibz nō causam pres
 unt et occasione Et ergo omni illorū malorū et dāp
 nationē norū reus ipē etiam post mortē detinet^r et obligat^r
 ad satisfactōnem Qm̄ qui occasione dāpni dat: tenet^r ad resti
 tuendūz tutionē dāpni illati. Not patz in ff. vel. 9. Vbi habe

Quo publicis scāda
 li t quēlibz a^m
 opatorē suuz z p̄
 mortē obligat
 ad penā

Qui dat causam
dampni tenet & res-
tuere dampnum

D prelatus et
quibus alius ex suo
aliquo nocens te-
netur ad restituo-
nem omnis dampni

Ad scandalosa ex
prelatorum et casus
subditorum et suffo-
catis omnium bonorum
in eis

tur quod si quis ponit ignem in stipula sua tunc ventoso sicut moris
est in aliquibus partibus statim proest post messionem: et ille ignis
oburit domo segetes vineas & nemora aliorum Ille qui ignem
accendit tenet & unde de dampno illato Quia qui occasionem
dampni dat culpa iteruemente: dampna dare videt &
Dicit qui dat causas visionis partem et dampni spiritualiter alteri: om-
nino mali exempli: tanquam ignem quodam partem. que prius ac-
cendit in anima sua: tenet & ad satisfactionem totum dampnum
in partem et futuro Cui similitudinem accordat illud quod legitur
Exodi 22 in lege domini Quod si egressus ignis iuenerit vitas
spiritalis et obusserit aternos frugum sine stantes segetes
: reddet dampnum qui ignem accendit Ver licet de refusione
exterioris sibi fouet: magis tamen ligant si de dampno vitas
vitas morum et honorum operum accipiant: Quod cum vitas
spiritalis igne est parato accende: nisi vitiose vite posita ex-
prauum operum in fratrio corde necare Et quid est aliud aternos
frugum et stantes iam segetes incendio vitare: nisi vitas vitare
ta et profectum bonorum operum vite sine occasione in alio infirmare
Unde ad hoc referri videt posse quod Apoc 16 dicit videlicet
quod quartus angelus phialam suam in solem effudit et datum est
illi estu afficere homines et igne Quia cum malignus angelus
malicie ardore in solem hoc est eos qui luce sine sapientie. et
splendore pietatis tene nunc darent effunde sunt quo videli-
cet secundum prauum cordis desiderium tanquam dyaboli estu etiam
foris prosperare videt & vident & etiam homines estu affiat
quia maiorum exemplo etiam inferiores consequuntur ad imitandum
vite peioris desideria vitas succendit Quia secundum Grego-
rium 34 moralium capitulo 10 in summa dicit sapientes atque potentibus
libidine victos secundum carnis foris desideria vitare aspernit
: illorum exemplo persuasi infirmi quique temporalibus deside-
riis inardescunt vitare namque foras: augmētā parant pro-
tionibus infirmorum Et nimirum agit & ut dicit subiectis a pro-
fiteu suorum exemplo ad sequenda exei prauitatis vestigia
desiderii estus inferit: quasi igne alieno alieno quibus
in eis vitare ac fructiferus videbatur premet Quod i-
persona sicut matris eme lacrimabiliter querit: beatus Job li-
sui capitulo 16 Nunc oppressit me inquit dolor meus: et in nichilum
redacti sunt dies omnes artus mei Vbi beatus Gregorius 13 mo-
ralium capitulo: Dolor inquit suo etiam premit: qui in malicia sua
crefcere puerfos intuet Et quod dicit prauum crefcit etiam infirmum
qui in ea sicut ad sequenda prauitatis studia vitant: recte addi-
tur Et ad nichilum redacti sunt omnes artus mei Dicit enim per ostia
fortes: sic per artus infirmi quique designari solent Nunc umbra
ergo eme ad nichilum redigunt: qui ex imitacione prauorum in hoc

mūdo crescentiū infirmi quoz dēteri infirmātur Videntes cre-
 nis felicitate malozū: sepe et ab ipō statu fidei dilabūt
 Bona ipalia appetūt et velut in nichiluz redigūtur: qz dū mā-
 nentem dei essentiam deserūt: diligentes transitoria ad nō ee
 tendūt **E**cce quō ea que vixere et ad fructū pfectionis
 tendere videbant: ex alieno igne mōsa depereūt **E**t uia scdm
 gregoriū sup ezechielem h' omē 12 h' Depe quidā vbu dei audire
 desiderant: s; tū vident aure auaritia auertere etiam ipi a salutis
 auditu demant: et plerūq; multi gēstere appetūt. atz a cūctis
 mūdi hu' iacobus vacare. nullis iam desiderijs frenis succūbe?
 s; dū vident alios iquiete agendo proficere. atz in hoc mūdo diu-
 tias et honoribus extollit qz necdū in via rectitudinis firmi sūt: ad
 praua opa ex aliozū exemplo dilabūt **H**inc est eim quod in ty-
 po infirmānū ps loquēs dicebat **M**ei aut pene moti sūt pedes:
 pene effusi sūt gressus mei: quia zelau in peccatoribus pacem peccoz
 videns **H**inc iterū diat **D**ū supbit impi: incendit paup **H**ec
 ibi

V
 Quō infirmi vīsa
 p̄spicitate maloz
 eozū exemplo
 trahūt a bona
 vocatione sua

Ecce quā varijs modis alios dampnificāt: qui ad standa-
 lū vite melioris p̄ditionis illis exempla demonstrant
 viuēdo sub quozū iuris iusti in hac vita pressi ad dñm
 gemūt: et quasi a tyrānde intollerabili eripi orādo instanti
 petūt **E**t tales notare videt ipē **H**elū Job 37 vbi ait p̄t' multi-
 tudinē calūniatorū clamabūt **V**bi gregori' ait moralū 36
 caplo d m sine Calūniatores recte dicere possum? oēs iniquos
 : nō solū qui exteriora bona rapiūt: s; etiam qui malis suis mo-
 ribus et vite reprobe exemplis intus intia nra dissipare cōte-
 dūt **I**llū nāq; ea que nob' extra sūt inuadere ambiūt: isti nos
 predare intus querūt **I**llū amore rerū: isti nō cessant odio seu-
 re dñm **I**llū indent quod habem: isti quod viuim? **I**llū studēt
 rapere bona exteriora quia placent: isti satagūt bona interi-
 ora dissipare quia displicent **Q**uāto ergo moziū vita a rerū dis-
 tat substantia: tanto grauior calūniator est qui male viuēdo
 vni nris infert moribus: qm qui violent' opprimēdo dāpnā
 ingerit rebus **N**ichil iste de substantia subtrahit: s; exem-
 pla nob' p̄ditionis apposit **E**t ergo grauiore calūniāz intulit
 : quo qētuz cor in tēptatiōe d̄mouit **Q**ui et si neq; nob' actio-
 nis sue opa p̄ditionis p̄suasit: pugna tñ tēptationis ingessit
Eraueni igitur calūniāz de vita eius sustinem?: quia
 nimirū intus patim? quod tū labore vitam? **E**t quia i hoc
 mūdo habūdat malozū vita que auacet: recte dicitur p̄pter
 multitudine tā calūniatorū clamabūt **N**ec ibi **H**ec oīa
 scōo intuli vt manifestus inotescerem: ad quanta dāpnā re-
 fidenda scandalosa vita presertim prelatorū obligata r̄ma

R
 Pessimi cap-
 tores sūt alios suo
 ex a bono r̄trahē-
 tes vlt ad malū
 ipellentes et scā-
 dalis

A cū
Rz plan et quāz
aly plures scanda
lizantes pro plu
ribus mltipliciter
puniet i futuro

S
Rz scādalizantū
prelatorū et alio
rū pena. multa
phat i futuror
seruant

neret. Que n̄ in p̄nti vita ad digna satisfactioē restituat: in
future dampnatiois ultraiabus flāmis necesse est ammu
lantius luant. Caueat ergo quāz prelatū et diligenter
attendat: ne p̄ male vite scandala sup̄ ea mala que habz
ppria: ad dampnatiois cumulu p̄nti sibi addat aliena.
Dicente gregorio molū 8 caplo 3: g. Quāz tal est ve
niente iudice neq̄ agnosatur: s; multipliciter supplicia
recipit: quia eo latius in sua iūqtate dilatatus est quo et
in alys mala p̄pagruat. Cui etiam hic nō suffiat iūqtas
ppria: torqueatur illic necesse est et merito reatus alieni
premissis colligitur: q̄ ad augenda augmentū pene quod
in p̄nti ad scandalū p̄tratus est sepe in futuro reseruat.
Quia cū quisq; tenet: satisfacere de omni quod ex suo
scandalo sequit: multa aut mala ex scandalo p̄ morte scā
dalizantis sepe sequuntur: p̄cludit q̄ multorum scādalizā
tūz pena post mortem augeatur. Ad hoc aut declaran
duz ponam q̄ casus possibilem scdm̄ canones. Esto q̄ sūa
excomunicatiois sit lata p̄tra aliquē sub p̄ditioē de futu
ro. Rz anteq̄ p̄ditio existat: sit de foro alterius facta. Que
ritur an p̄ditione existente ligatur p̄ sūa. Tenent
iuriste cōmunit q̄ sic. Et videtur expressus: q̄ 6. Ad hoc
sanxum q̄ b̄dū in glosa. Et d̄ 63. Valonitane. Et excom
pluz d̄ fo p̄c c̄ propofuisti. Et ratio est q̄ tūm p̄diciois
apposite reseruat in sūis. Hoc iudiciū est metuendus
trahenti quēcūq; ad p̄nti vbo l̄ facto l̄ scandalizatiōe.
Quia ponam q̄ iam ad p̄positū nēm q̄ aliquis duz vult
det aliquā occasione ruine quīs nō. nō est dubiū quā
sūa excomunicatiois dei fuerat p̄tra eū lata de futuro
vbi dixit Mathei 18. Ve illi p̄ que scandalū venit. Si ce
go sūa iudiciū p̄ditio nō lata ligat eū qui elongat se a
iurisdicōe illius iudiciū vt d̄m̄ est multo magis scanda
lizans ligabitur sūa dei etiam post mortē suam. quā
potest nec viu? nec mortu? effugere a iudicio illius iudiciū
tū i p̄s p̄pheta loquit: dicens. Si ascendero tu illic es: si des
cendero ad infernū ades. rz. Donat: itaq; q̄ anteq̄ malus
effectus scandali veniat factus sit p̄ mortem scandalizans
de foro alteri? seculi: stat tū q̄ p̄dicta sūa euz liget et
q̄ pena sua ex malo illo a suo scandalo subscauto crescat.
Et hec videt: fuisse causa quare diues epulo dampnat q̄
luce 16. petijt ouersionē s̄m̄ suorū. ne pena s̄z sua crescat
sicut ipi creuerūt in mal' doctrinis suis exemplis et diu
ois ab eo male p̄gregatis. Quia crescentibus mal' culpe
iustū videtur q̄ crescat malū pene. Rz tūc quid erit si tal
peniteat ante mortē. Ad huc dia potest q̄ puniet p̄ mal'

vestigijs derelictis. nisi forte viues apud eos quos scanda-
 lizauit pro posse reuocem suu renouauerit et eos ad pe-
 nitenduz induxerit. sic em reuocans et de toto. f. in pna
 et futuro satisfaciens qn adhuc iudex est sui ipi et valet
 reuocatio sicut dcm est sup de illo qui pacem fecit cu
 vulnerato post pacem mortuo de plagis et de omni dap-
 no quod ex illis sequit et sequi possit. Alias penitencia
 illa ad euasionez penaru iminetuz in futuro post no-
 morte ex sequelis scandaloru neqz suffiat. Et hoc de
 tanones casus talis. Esto q talis aliquis mandauit
 alicui clericuz vulnerare. in ad vulneratione ille ma-
 dator penituit et mandatu renouauit. Ille tu cu erat
 mandatu hor ignoras clericu vulnerauit. Querit. ut
 riu mandator sit excommunicat. Et videt q sic. Rma ex quo
 no puenit ad eius reuocatio mandati tenebit is qui manda-
 uit ff de procura l pcuratore in fi. Et in ff mandati. Di-
 madassem tibi. Nam si culpa fuit q at no puenit: pu-
 niri debet. Extra de sen exc. Ruante psumptiois et c. illu-
 heres et hoc tenet iuriste sicut Bartholome. brixienf
 et alii. Dit et in pposito nisi reuocatio et satisfactio in
 foro penitentie odigna fiat: manet obligatio pene
 illi qui pmo p scandaluz causa malo quod pt mortem
 inde sequitur prestabit. et totu in caput eius redudat
 pter quod bñus gregori. 16 molu capls 24 b pleruzqz
 vni male inchoat: et unibando multi subsequunt. Dz
 eius papaliter culpa e: qui puerfis sequentibz exempla
 prebuit iqtatis. Unde ad illu crebro redit snia: q aut
 tor exstitit in culpa. Det gregori.

L
 Scandalizans
 alios etia si pe-
 nitat adhuc
 in qnz post mor-
 tem pro illo pun-
 etur nisi pfecte
 reuocauerit
 ppt sequelas sca-
 dali.

D
 Qui scandalu
 dat alicui pto
 luet oia q sequunt
 ex eo

Quando prelatos scandalose viuētes in futuro p
 hor grauisse puniendos videt etiam posse
 demonstrari adaptione eoru que in lege tui-
 li sine imperiali legit. Nam sedm legem
 illa hoindas esse eos qui causas mortis aiaz ceteris
 p mala exempla tribuit etiam si id ipi no intendant
 Et quia de toto dapno inde sequenti rindebnt ea simi-
 litudine patz. Quia sicut inconsiderate iacul ludens: si
 aliu occiderit reus erit. Inst. de li. Etq. C. de necis. Dic
 iactas mala vba silia et exempla quibz alii ad pnam peccati
 du l trahunt. auditores audatores sunt sanguis aiaz
 iporu existit. Et hoc pfirmat pcepto diuino Exodi 21
 vbi dicit. Si quis aperuerit atherna et foderit et no ope-
 ruerit eam: recideritqz bos l azinus in eam et mortu.

Quō prelatos m-
 los p morte gñis
 sine puniendos
 on ex lege civili

F
 Scandalizans
 alios vbo l facto
 pter intentione
 adhuc rei sang-
 illoru castit

F
R. nō excusat
alios scandalizās
q̄ alij ipozū ex^m
nō imitant

S
R. homo obligat^r
ad oīa q̄ ex suo ex
emplo sequūt

V
R. nichil referit
malū facere ul
tam malū prestare

I
R. scandalizās
tenet ad oīa que
ex suo exēplo sequūt

fuerit: p̄cū aiālis pro dampno restituet **Quid est**
aut asserantam patentem i quo bos l' azinus p̄fora
ri possit fodere: nisi i firmis et simplicib' 9 publico
vite scandalo occasione p̄ditionis p̄bere? Non ita
excusat publice alijs scandali occasione parantes si
alijs eorū exemplū nō imitant? Ipi em̄ quod in se est
faciūt: q̄uis alijs p̄ q̄tām dei ab infectiōe p̄sueunt?
Quia ibi volūtas pro facto r̄putat De epis et de l' **Si quis**
nō dicam rapere h' 10 ubi dicit q̄ attemptas rapere mulierē
capite puniedus est ac rapiisset: quia volūtas pro facto r̄pu
tat? Item habet lex m' ff nono l' 2 q̄ is qui fecit et vendit
l' habuit venenū causa necandi hoīem. et si illū nō neca
uerit: morte t̄m plectendus ē. Item l' ad l' corne. de h̄ra l'
is qui telo ibi homicida iudicat: qui hoīem telo p̄cutit ad
occidendi et si nō seq̄tur mors? Item similit' volens secūm cor
rūpe: punit: ac si esset corruptus. Et istis habem' q̄ homo
reus sit p̄ malū exemplū ex sola nocendi volūtate et etia
p̄t' volūtatē nocendi solo facto. Et q̄ obligat: ad oīa mala
que ex suo malo exemplo sequi p̄nt l' sequūt. Et videri p̄t'
a simili p̄ casuz possibilem i lege civili. Et ubi gr̄a. Pone
legem esse i vna patria q̄ occidens vnu hoīem. vna habe
bit penā s' q̄ suspendat. Interficiens v̄o duos: duplicē
habebit penā s' q̄ trahat et suspendat. Vn' vni i illa patria
dedit poculū venenosuz. De quo postq̄ ille p̄tem potauerit
nesciens aliquid de veneno: alterā p̄tem t̄udā alteri dedit
supueniēti. Vtroq̄ mortuo querit: vterū veneficius ille dicit
tū debeat vna pati penā pro vno l' duas pro duplici hoīem
Et videt q̄ duas: quia vterq̄ veneno vitam finiuit. Et q̄
q̄n quis ē in sup' culpa: quicq̄ ex illa sequit' totū illi imputa
tur: d' 10. **Quidēat** Et extra de hoīadio. De cetero. Et quā
nichil differt vtrū malū facias: an causas mali p̄stet
ff ad l' aliqui. l' Qui occidit et de con d' 2. **Si quis p̄ dicit**
etatem. Sic est de illo qui veneno mali exemplū l' male
p̄suasione vnu aliq̄m infiat et ille aliū l' alios
Quia p̄m' veneficius reus ē oīm qui ex suo veneno hoc ē
q̄ se infecto moriūt: coram deo q̄n dicit illud. Apocal' 2:
foris canes et venefici et tūc erit in derisuz et exemplū oī
p̄lo ieremie 48. **Vnde** h̄tra de testibus. Dicit nobis habe
tur q̄ ad penitētiā p̄uicq̄ et adulterij obligant: qui causam
in h̄is delictis dederūt. Et ff de h' 3 l' vltima habet: ad hoc
similitudo q̄ s̄z cū liberi hoīs corpus deiecit fusu lesuz ne
fuerit: iudex r̄putabit mercedē medico p̄statis ceteraq̄
impēdiā que in curatiōe facta sūt. **P̄cetera** opa quibuz
caruit et etiam q̄ inutil' factus ē. Et ad oīa ista r̄cōpen

sanda illu spellet qui vulneravit De hoc ita esse iustu decernunt
 de corporibus leges hoim : maiori utiqz rone spualit in pna
 et futuro iustu stabit apud deu de lesione caru p scanda
 lu maloru exemploru Graussie ergo delinquit qui suo
 exemplo ad maluz l' trahit l' occasione huc audaciam tribuit
 tribuit : qz omi maloru que ex suo scandalo sequit l' scilicet
 possent se pncipes ostentant Prout de hoc loques Venera
 bilis ille fuit dauid ordinis minoru qui floruit in ptib
 galie qui libru profectiu religiosoru sposuit In libello
 que vocantur pncipiu monachoru caplo a in fine sic ait
 Quiaqz aliqd' exemplu alys reliquerit huc bonu huc ma
 lu pnceps imitatoru suoru erit. huc i suphaco huc in pna
 huc in gloria Ver ille et qm mali prelati suo exemplo pluri
 mos scandalizabunt manifeste concluditur ex premissis
 q maioru alys in futuro pro hoc pena sustineant Et hoc
 muces dñs Mar 9' et Mathe 18 De inqt mudo ab scanda
 lis Necessa est em vt veniat scandala Verutu ve hoim p
 que scandalu venit Quibz pmiserat Qui scandalizave
 rit vnu de pusillis istis qui i me credut : expedit ei vt
 suspendat : mola azmaria in collo eius et demergat in
 profundu maris Dup quibz verb btus Dix' h' pmo pastora
 rent : si veritatis suam sollicita mte cordis aue pensa
 rent que aut Qui scandalizaverit vnu rec Per mola
 z quippe azmaria secularis vite arant ac labor expmit
 : et profundu maris extrema dampnatio designat
 Qui ergo ad scitatis spem deductus l' ubol' exemplo
 ceteros destruit : meli profecto fuerat vt huc ad morte
 sub exteriori habitu terrena acta astringerent : q' sa
 tra officia in culpa ceteris ymutabilem demonstrarent :
 quia nimiru si solus caderet : utiqz tollerabilior huc
 inferni pena aruaret Ver ille

Et contra est de bono exemplo

De horribili pena scandalizanti alios precipue prelatoru

Quero graussimu in exitu iudicium et amarissia
 post hanc vitam debet et reservat pena pna
 prelatoru et grauior ceteris ppter l'ausatione
 soialis afflictiois Depe em prelati suis pna me
 rent : vt ipi subditi tpalit affligant Vnde vt h' i 14
 caplo Dico Plus pio pna achor et filioru hely in mani
 bus hostiu tradita est Et hoc significat subditos corpora
 le flagellari : vt inter ipa flagella prelatoru pna feria
 tur. sicut achor sorte deprehensus : lapidibus obrutus
 est Sic et nauicula rone perichitat : vt fugituu sorte

De graussia in futuro pe prela toru quia mul taru sepe alys causa st penaz

M
Quo aliqui me-
ritis prelatorum de-
punit et punit
vita subditorum

ad

N
De monasterio pla-
gato diuinitus pro
fraude vniuersi
si official

dephensus fluctibus mergeret. Aliquotiens pro meritis plu-
torum: depunit vita subditorum ut prelati suis subditis fa-
uentes ad malum: cum eis ceciderint corruant. Sic filii israel
dum portantes panem sacerdotum: tandem cum eis ceciderint in
manibus hostium. Sic dauid superbe intumescens pro
magnitudine pietatis omnem precepit populum numerari sicut
habetur: regum ultimo et primo Paralipomenon 21 et pro
hoc peccato superbie iratus dominus. cum irritus dauid posuisset
cor suum dicens peccatum valde in hoc facto: si precor domine
ut transferas iniquitatem serui tui quia stulte egi nimis mi-
sit illum gradum prophetam. dans sibi per illum trium optionem. Hoc est
Aut a annis habere fame in terra. Aut tribus mensibus fugere
aduersarios. Aut tribus diebus habere pestilentiam
in terra quod in palis dicitur tribus diebus gladium domini et
mortem versari in terra et angelum domini interficere in vni-
uersis finibus israel. Cum autem dixisset. Ex omni parte me au-
gustie premit elegit: dicens Melius est michi ut in-
dam in manus domini quam in manus hominum. quoniam multe sunt mis-
erationes eius missus est angelus qui infra triiduum in-
fecit nonnulla milia virorum de populo. Sicut quod tot homines
subditi pro vno peccato prelati sunt interfecti. De quibus ipse
dauid ad dominum ait. Ego sum qui peccatum ego inique egi.
Isti qui oues sunt quid fecerunt? Et similiter in diuersis
alijs diuine scripture libris legimus diuersas plagas. Sa-
mis pestilentie mortalitatis et strages puenisse sepe
super subiectum populum pro peccatis et delictis papam consum-
liter quoque diuise plage in defectu rerum. et ruinis mo-
rum at etiam mortalitatibus leguntur quibus prouenerunt sub-
iectis in monasteriis. Inhibitis pro auaritia fraude tena-
cia superbia ac ceteris malis et defectibus prelatorum et
reterorum officialium eorundem. Dicit exemplariter scribit
cesarius monachus in dialogo miraculorum distributione
4° capitulo 19 de quodam monasterio ordinis cisterciensis
anno 9° deus in vno anno omnia vna nullius fecit esse saporem
valoris. Deinde etiam totam anona illata a quodam
malignante fecit interdi et dum abbas quod uentus in
nullo sibi spalius. Hoc grauit super hoc dolerent et stupe-
rent. tandem abbas si bene memini sacratissimum quoddam
vigne colonie inclusam super causa tam manifeste ultionis diuine
fuluit atzelina nomine. Cum diuinitus reuelatus fuit. Quodam illa
prouenerunt monasterio pro fraude qua duersus quidam officialis cuius
monasterio fecisset vni vidue in quodam negotio. Prelati etiam negli-
gentia sua et trahuntate. pterque subditorum mala que in
pauit corrigendo. diuine distractioni in futuro subtrahere de

R

R

Rudicia dei
nō sūt rōne discuti
enda s; hūilit
veneranda

R

Rō p̄latorū et s̄b
iectorū sibi meita
dnuat et p̄ iū
rez disponitur

R

Rō p̄lati mali
dant p̄ p̄tō p̄li
et cōuerso

Rō ignorātia p̄la
torū quāz ē ex deme
rito subiectōrū

R

Rō nō iuste p̄t
d̄ri de malitia
sui p̄lati pro suo
demerito sibi dari

Sed sic quereretur aliquis quare op̄s et iustus
deus malos prelatos et in oculis suis reprobus
videt? p̄mo in generali sc̄dm wilhelmuz pa
risiensem i. de vniuerso sp̄iali. q̄ recte p̄phetatū in ope
ribus dei nō ē quere. quare **R**uis emz act b̄tis. Job
caplo q̄ dicere potest deo: cur ita facis **W**nde sc̄dm gre
goriuz q̄ moraliz caplo d̄ c̄ auctoris facta sp̄ indist
la veneranda sūt: quia iusta esse nō neq̄ p̄nt **R**ōnem
quippe de occulto eius **S**ilio quere: nichil a est aliud
q̄ p̄tra eius **S**ilium sup̄bire **C**uz q̄ factorū causa nō p̄nt
dere: restat vt sub factis illius tuz hūilitate taceat: quia
neq̄ sufficiat sensus carnis: vt secreta penetret maiest
tatis **Q**ui q̄ in factis dei rōnem nō videt: infirmitate
sua **S**iderans cur nō videat rōnem videt **H**ec ille **S**al
ua itaq̄ in oib; occultis semp̄ dispositione diuine ma
iestatis ex factorū s̄nis quos diuina inspiratio locutor
esse nō dubitam; vni hoc pro certo cognoscatur q̄
prepositorū vita pro subditorū meritis variatur **W**nd
b̄tis gre q̄ in registro caplo 119 quibusdam ep̄iscopis
scribens **I**ta inq̄t sibi regentuz merita d̄nectitur et
plebū: vt sepe ex culpa presidentū deterior fiat
vita subditoruz: et sepe ex merito plebū delinquat
vita pastorū **Q**uia em̄ mala actio presidentis valde
noceat subditis: testant; pharisei de quib; scriptuz
est **C**lauditis coclorū regnū ante hoīes **D**os em̄ nō
intratis: nec introētes suitis intrare **E**t quia culpa
plebū multū noceat vite pastorū oñdit idem gre q̄ sup̄
ezechielem li. 1. **O**m̄ie n̄ dicens ad p̄lin **P**ensate inq̄t fr̄es h̄m
pensate quia et quod nos digni pastores nō sum; etiā ex vestra
culpa ē: quibus tales prelati sum; et p̄mu pastoralū: caplo
in fine speah̄tis de ignorantia prelatorū **P**astorū inq̄t sepe
īperita meritis **S**gruit subditorū: qui quib; lumē sc̄e culpa
sua exigente nō habeāt: districto tū iudicio agit vt p̄ eorū igno
rantiam h̄i etiā qui sequūt; offendāt **H**ec ibi **N**ullus inq̄t
idem gre q̄ aut sup̄ 1. Job 34 **Q**ui regnare facit p̄pocritam p̄t
p̄tā p̄li **M**oraliz 27 caplo 17 in fine qui talem rectorē p̄nt
eū quē patit; patiat; accuset; quia nimirū sui fuit meritū
p̄cessi rectoris subiacē diuoi **C**ulpā ergo magis p̄m̄ accuset
operis: q̄ iusticiā gubernātis **S**criptuz nāq̄ est **E**cc̄ 13
Dabo tibi regem i furore meo **Q**uid ergo nobis illos p̄cc̄ d̄s
p̄iam; quorū sup̄ nos regimina ex d̄m̄ furore suscipim; **Q**
ergo sc̄dm n̄ā merita retores accipim; in illorū amōe nō

ligitur quod in nra estimatioe pensentur: quibus plerumque et
 electi subiaceant reprobus. Unde et diu. David saulem
 ptulit: sed subsequente culpa adulteri pditur: quia digni
 tunc fuit qui tanta proposita asperitate premeret. Et ergo
 scdm. merita subditorum tribuuntur persone regentium: ut sepe
 qui videntur boni. accepto mox regimine pmutentur: sicut
 scriptura sacra de eodem saule intulit: quia cor tu dig-
 nitate mutavit. Unde i regum caplo 12 scriptum est. Tu es
 pmutatus in oculis tuis: caput te. stitui i tribubus isrl.
 Dic pro qualitatebus subditorum disponuntur acta regentium
 ut sepe pro malo grege vera boni delinquant vita pasto-
 ris. Ille deo em attestante laudatus. ille supriorum misterii-
 orum scius. David ppheta timore repentine elationis infla-
 tus. plm i numerando peccavit: et tunc ut dictum est vindicta
 plus dauid peccante suscepit. Cur hoc? Quia videlicet
 hinc merita plebium: disponuntur corda rectorum. Iustus vero
 index peccantis vicium ex iporum aiaduersione corripuit:
 ex causa peccavit. Et quia ipse sua sed voluntate supbiens
 a culpa alienus non fuit: vindictam culpe etiam ipse susce-
 pit. Nam ira semies que corporabitur plm ptulit: rectoris
 quoque plm intimo cordis dolore prostravit. Hec gre. Et
 sicut dicit. Gyrano. 2. q. 4. caplo. Peccato. Enam i pmissioe
 fuit punitio papis. Descriptus est cum. Prohibitorum 14. In
 multitudo plm dignitas regis: et in paucitate ple-
 bis ignominia papis. Cum aut tam variis et multipli-
 cabus modis prelati durrunt ad penas tam pites q
 futuras suorum subditorum: nemini iustus videbitur si
 merito tante dampnificationis in futuro ceteris etiam
 amplius et acerbius puniatur. Horribile itaqz est et
 signu pene mente tarentis aliqne se tam periculosissimo
 statui prelature voluntarie et scienter ingerere aut in
 eudem insufficientem aliqne aut indignuz pmouere.
 Quis enim qui sit ad tam terribilia aiaruz regimma
 ex vesano animi timore thiant: aut ad sacri altaris
 misteria sine gradus ecclesiasticos ipis etiam angeli-
 as humeris formidandos impudenter aspirant. a su-
 mo reru reatore et moderatore auctoruz maxima gra-
 uigilant prouidet: si ad sua neqz desideria psequen-
 da relaxant. Tanta enim st in platura pericula ut in
 eadem stituti sine maxio dei munere et eiusdem gre-
 progatiua spual. dyaboli laqueos no euadant ita ut
 difficile sit ad etiam illos posse puenire salutem. put
 manifeste manifeste declarat et loquitur. btus gre. 9. 4. mox
 caplo 7. circa papuz. Nam et si sacerdos sine sine platu

F
 Quod merito subiec-
 torum boni sepe in p-
 latura pmutentur
 in penis

A
 Quare interdus
 iuste pro pccato pre-
 lati subditi puni-
 untur

L
 Quod iustissime
 plati graui puni-
 untur in futuro tam
 penam et i futuro

Quante demerite
 sit pericul platiue
 se ingerere

T
 Quod magna egru-
 dei qui aspirantes
 ad platuru suo
 desiderio frustrantur

D
Quod vix possi-
bile est aliquē in
prelatura salua-
ri posse ppter pla-
ture infinita peccata

griam bñ dispensauerit vitam ⁊ aliorū vco nō cū dilige-
tia curam habuerit: cū p̄t̄ p̄ntiosus in gehennā va-
dit Prout hoc dicit bñs iohānes crisostom⁹ exponēdo
illud iohānis 2.º Quorū remiseris peccata remittit ⁊ eis est
allegat etiam sc̄tus thomas in euāgelio d̄tinuo sup
eodem vbo iohānis 2.º Daentes igitur aut crisostom⁹
ibidem de prelatib⁹ periculi magnitudinē: multam
eis tribuite deuotionem. etiam si nō valde notabile
fuerit Ecce iam ex hys tribus p̄xime premissis capiti-
colligere erit nō difficile studioso inspectori. q̄ntum pe-
riculi maneat prelatib⁹ rōne status sui et gradus al-
tioris ex penalitate exitus sue eorū que negligentie
et p̄sitate prelatorū post mortē imminēt in futuro
Colligitur etiam et ex alijs in longū superius deductis
q̄ p̄ius sit q̄m rōnabiliter dicatur. oībus hys atten-
tis periculis cui⁹libet in prelaturā sublimati obligati-
ri subditū amonē suū prelaturā nō et forma debiti
q̄ videtur ⁊ viderit oportunit⁹ respectu sue rōne
status

F
Quod summe caritatis ē corripere etiā
pro tpe grauit⁹
ferētem

Quod iam heret sequēter obligatio subditorū ad
corripēdos suo prelatos loco tpe et forma
debitis videtur posse rōnabiliter colligi
sc̄dm eūdem fratrem ranneruz vbi supra
in pantheologia sua ex rōne ⁊ respectu affectus cor-
reptio eū nō prelatiois officii. s̄ caritatis comita-
tur affectū Maxime eū pietatis et caritatis ē libe-
rare quēpiam a periculo mortis corporalis Multo
aut̄ amplius amplius est caritatis liberare quēpiam
a morte aīe que est p̄m̄ p̄ moderatā et caritativā correptionē
etiam si ip̄a est ad p̄m̄ correptio tristare videatur
Nam multā bona prestant iūuis: et plerūq; n̄m̄a ipen-
dentes. licet sumā id caritate faciam⁹ ad t̄p̄s t̄n̄ errare
⁊ infirmitate p̄uentis ex caritate n̄strando molesti existim
Unde bñs p̄ n̄r augustin⁹ in enchiridion Et qui emēdit
inquit vberē in quē p̄tas datur ⁊ cohercet aliqua disciplina
et tū p̄m̄ eius quo ab illo lesus est ⁊ offensus dimittit
ex corde ⁊ orat ut ei dimittatur: nō soluz i eo q̄ dimittit
⁊ orat verū etiam i eo q̄ corripit et aliqua emēdatoria pe-
na pleuit elemosinā dat qua m̄as prestat Multa eū bona
prestantur iūuis: q̄n̄ eorū d̄shulit: vilitati nō volūtati: quia
ip̄i sibi inueniūt iūuis: cē Et in eo libro quē scripsit ad bonū
faciū comitē Idem Augustin⁹ Molestus est inquit mēditare
fuerenti frenetico: et p̄r̄ iudisaplurato filio: ille ligando

iste cedendo: s; ambo diligendo. **H**i aut illos negligant et peri-
 re pmittant: ista potius falsa mansuetudo est crudelitas
 et ponit ibi augustinus? ex m q omne nunc magne esse exhibe-
 hoicem iustus de domo et remittentem qua nos pnderem?
 continuo ruitura. **P**ter que etia fausto scribens. **I**dem p-
 ur. **Q**uid faciet inqt etia mediana salute omi mntu caritate
 qurens. tanq int freneticos et litargicos estuans? **U**bi glo hz
 q piores st ad modu freneticoru inhaerentes ac seuentes z z
 q q faciet. **E**t sequit. **N**uqo prempne. nuqo desistere vel debz
 ul potest? **U**triusq si necesse est. sit molestus: q neutrus e in-
 unca. **N**am freneticu nolit ligari: et hz litargicu nolit ex-
 atari. **S** pseuerat diligentia caritatis: freneticu ligare.
 litargicuz stimulare. ambo amare. **A**mbos offenduntur
 s; ambo diligunt. **A**mbos molestari q diu egi st indignat.
 s; ambo sanati gratulant. **E**t iteru. **I**dem ad donatus
 psbm hereticu z z. q q displic. **D**isplicet inqt tibi q traheris
 ad salute dei tu tu multos nros ad punitie traxeris. **Q**uid
 em volum? si te comprehendi et pntari et suari ne percas
 et infra. **N**oli dice q te assidue dixisse audio. **N**ic volo ex-
 vare sic volo perire. **M**elius ho ois no pmittim? quatu
 possum? **M**odo q te i puteu quo morieris misisti: utiqz
 libera voluntate fecisti. **S** qm crudeles eent serui dei. si
 huc male voluntati tue te pmitteret: et no te de illa mor-
 te liberaret. **Q**uis eos merito no culparet? **Q**uis no mi-
 pros certe uideret. **E**t tu tu te i aqua misisti volens ut
 morereris: illi te nolentem leuauerit de aqua ne moreris
 tu fecisti secudu voluntate tua s; in punitie tua: illi te uole-
 tem extra voluntate tua s; extra mortem tua. **D**ig ista salus
 corporalis ita custodienda e vt etia nolentibus her ab-
 eis qui eos diligit seruetur: quantomagis illa spualis
 in cui? desercione mors etna inuenit. **E**x his scriptis
 augustinu patet correptione ee caritatis qua vt dicit. **E**m
 iq. **M**audauit deus vniuzq de pximo s; diligendo et
 adiuuando. **U**t em ait augustinus? scribens ad macedonuz
Debz homo diligere proximu tanq seipm: vt que potuit
 hoicem bnficere bnficentie solatione informatioe doctri-
 ne ul displicne prohibitione inducat ad lo colendu deu
 hec ille. **S**u aut magis homo astrictus est q parenti maxime
 spuali tu? tenet pre ceteris et obstare periculis: icolumi-
 tati atz saluti pro quato pt bnficio et bnficentia summa
 saure. **S** hoc quo faciet si in hys i quib? illi viderit no-
 aduertenti imine? pualu: ammonitione secra illu no stu-
 duerit de discrimine auisare. **I**n parenti s; carne litargi-
 co obligatur ipso iure nature du prodest ad salute pro mor-

H
 Huius pui est corrip-
 endo eripere de
 linquentem

I
 Quid sit dilige
 pximu sicut nosipos

K
 Q maxime ho
 tenetur ex caritate
 corripere prelatuz
 huiliu

te vitanda exatando molestus existere. nec suare amore aut fidem illi valeat: si preudo molestie perire in dormiendo punitur: quid tunc de spirituali patre censendum putamus? que pre occupatione rerum et pastoralis cure diuisa naturam a sua inspectione interdum non obdormisce? vix possibile erit quod imminetibus periculis illius non advertentis benigna correptione obsistere ex amore non tenebitur obligatus? Di frenetibus genitorum impellente infirmitate per abrupta ad precepta precipitanti natiua tenet? dilectione ligando et retinendo abesse? quanto magis patri spirituali inordinata affectione amoto si preceptis tendat et ad pericula anime sue vel suorum deprauato morum itinere male mente captus incedat amabili debet et non desta increpatione occurrere ut non cum peragat? ex suo si precepta preceptis amonendo potest silentio perire que diligere tenet? **¶** Non notabile? hic capitulo **¶** Di quis is. q. 2. ex decreto concilio tribuimus **¶** Si quis abbas cauit? in regimine humilis castus misericors discretus sobrius non fuerit. ac diuina precepta verbis et exemplis non ostenderit. ab episcopo in tuo territorio et a vicinis abbatibus et ceteris deum timentibus a suo archiepiscopo honore. etiam si omnis congregatio vicis eius? senaensis abbatem cum habere voluerit hec ibi **¶** Ex quo dicitur? quod non impedire potest cum potest homo. nichil aliud est? sentire potest **¶** Et cum dicitur? 6. d. culpa? non caret scrupulo? sensus occulte? manifeste fauori desunt obuiare et culpa procul dubio fauentis habet? qui quod potest corrigere? negligit emendare scriptum quippe est? non solum qui faciunt? sed etiam qui sententiam preces iudicant? Nichil autem aut pius papa prodest? cuius suo errore non polluit? sensum prestat erranti

I
 Prelatus scandalosus a suo dicitur honore deponi

M
 Non impedire non corripere potest nisi il est aliud quam sentire et cooperari

N
 Non reprehensibiles sunt qui cum possint benignam amonitionem inuocare prelatos suos a malo ad bonum et non faciunt

O
 De his qui nolunt corripiendo aliquid sustinere per vitium sed potius adulando

Ex istis patet reprehensibiles esse valde fratres illos qui cum prelatos suos aliquo manifesto vident errore preuentos: adhuc in anapiti herentes ut facile eos possent modica persuasione ad meliora reuocare ipsi nichilominus ne in aliquo apud illos in minori familiaritatis libertate habeant? palpant illos verbis adulatorijs et fouent taceendo mala que leui increpatione facillime impedire potuissent **¶** Cum beatus Augustinus ad casulanum? Melius sit pro veritate pati supplicium? quam pro adulatione beneficium **¶** Nec secundum Calixtum papam? or. q. 3. Inuisibile homini religioso magnum esse debeat imitatio aliorum non exercere vel etiam auget? male loquedo: non etiam eas extinguit? bene loquendo studuerit hec ille est et eo equalis sicut de imitatio ita et de omni malicia **¶** Tales sunt maledictorum illorum in aliquo preces. quibus? dicitur

Ezechiel 12 De qui p̄hūit puluillos sub oī cubito manū: et faciūt ceruicalia sub capite vniūse etatis Nam vt de hoc dicit Gregorius 18 mox caplo 3° b. et anōt^r a graano d 46 dūt nōnulli Ad hoc puluillus ponit^r: vt molit^r quiescat^r Quisq^s g^o male agens adulat^r: puluillū sub capite vel sub cubito iacens ponit^r: vt qui corripit ex culpa debuerat: in ea fultus laudibus mollit^r quiescat Hinc rursus scriptū est. s. vbi s^o **Ezechiel 12** de adulatoribus In scripturis dom^o isrl nō scribent^r nec in t̄ram ingrediēt^r eo q^d deceperūt pplm meū dicentes Pax pax et nō est pax Et ip̄e et edificabat pietem illi autē lineabant eam Sup quo iterū dicit gregori^o vbi supra q^d pietas noīe p̄m diuina designat^r Edificare ergo parietem est: p̄m se quepiam p̄m obstacula p̄struere Dz pietem liniūt: qui p̄m p̄petrantibus adulant^r: vt quod illi p̄uere agentes edificant: ip̄i adulant^r tes q̄ nūdū reddant Tales duz mala facta prelatorū laudibus efferūt: augent que increpare debuerūt hec ille Dz sicut talis palpatio et adlatio subditorū ad platos est maxie p̄tra caritates: sic cōuerso magne est caritatis iudiciū cū reuere tia et humilitate debitis prelato t̄nibus amonēdo suū iudicare delictū Ex p̄te ergo affectus quo vnusq^sq^z tenet^r dilige^r p̄x^m suū et illius bonū promouere q̄ntū p̄mode p̄t atz illius malo mede ri et obsistere tolligit^r rōnabilit^r quilibz subditū ad suū prela tuz corripendus ipe et loco et forma p̄gruis inferi assigna tis nō rōnabilit^r etiam p̄ceptozie obligari Vnde de hoc lo quēs b̄t̄is thomas sup 4^m sentēnz dis 29 de correptione fr̄na ar^o 2° q. 3 in cor. q̄oīs Quidā aut dicit q^d correptio fr̄na nō se extendit ad prelatos. qz nō debz homo pone^r os in relū suū qz defaali possent scandalizari prelati si a subditis corripiant^r Dz hoc nihil est Quia prelati in quātuq^z p̄tiant nō s̄t relū: et scdm hoc eis correctio debet^r Nec iterū qui eos ex caritate corripit: in eos os ponit. i. p̄tra eos s̄z pro eis qz ad utilitatē eozū eos amonet Nec iterū p̄sumit^r quis dz de plato iuste scandalizae tur. n̄ strariū constat: quia ip̄i s̄t in statu p̄fectionis: scanda lū aut passiuū nō p̄sent p̄fectis s̄z pusillis Et ideo dicendū q^d prelati ex hoc q^d est p̄sona publica. et vicem dei gerens sup subiectos. nō amittit p̄p̄ia illius singularis p̄sone Et ideo om̄ia alia que debent^r alicui ex affectu fr̄no qui ad omēs hoīes habendus est: etiam platos debent^r Dicit etiā ip̄e alios debz ea que affectus caritatis exposulat: nec ab hys rōne platos nis exuasat^r Et ideo scdm alios p̄ceptū dei fr̄na correptione etiam ad prelatos se p̄tendit extendit: vt corripiant^r a subdi tis Et sicut ea que s̄t caritatis ad subditos prelati talit^r gere^r dz vt nulli auctoritati p̄iudiciū generet^r Ne dū

place^r prelati et amās male faci entibz p̄ponēdo eis puluillos e ceruicalia

P
Quo ad correptione prelatorū etiā subditi p̄ceptione p̄ceptorie obligant^r

Q
Corripiens plati nō ponit in relū os suū nec debz p̄sume^r de ip̄iū scandalizatione

R
P̄ceptū de correptione se extendit etiam ad platos

nimium seruat humilitas . regendi frangat auctoritas
 vt augustinus dicit Ita correptio ad prelatos taliter fieri
 debet ne aliquid reuerentie subtrahat Et ideo dicitur pime ad
 thymothij 4° Demore ne increpaueris s; obsecra vt patrem
 hec thomas de vbo ad vbu in forma Ex quibus vt dictum est
 patet . etiam subditos ad suorum prelatorum correptionem vt
 auidiam et humilitate preceptorie obligari Vnde accordac vide
 illud bñ Augustini i libro soliloqiorum . quod et in canone
 annotat in caplo Presumunt z . q A Presumunt inqt plati
 no debere se reprehendi : eo q canones no passim eos constituunt
 accusandos Quod tm negat . solis criminosis cu reprehenden
 dos veritas ipa ostendit Si male locutur suz : testimonium phi
 be de malo Et gregori⁹ scribens vniuersis epis palij ignacij
 z . q . A Dicit Dicit inqt laudabile decretum est ruerentiam
 et honore poribus exhibe : ita rectitudinis e et dei timo
 ris si qua in eis indigent correptionis nulla dissimulatione pt
 postpone : ne totius quod absit corpus morbus inuadat : si
 languior no fuerit curat in capite hec ille Pnt ergo et
 debent a bonis subditis culpabiles plati caritative amoni
 diant et ipe iohanes baptista cu heremitica vita duceret
 : scribas et phariseos sacerdotes et leuitas iudeorum ad se ve
 nientes aspa increpatione redarguit dicens Genimina vipar
 z vt habetur Mathe 23 Pnt etiam et debent cu cois disapu
 na requit a suis subditis tota superioribus accusari z ad hoc
 criminosi subiecti et suspensite no admittunt De quibus accipiunt
 accipiendum est illud quod z . q . A caplo Dues suscebius in assertit
 Dues inqens que suo pastora pmisse st cu no reprehende ni a fide
 exorbitauerit . nec vllaten⁹ accusare possunt . q; facta pastora
 eius gladio ferienda no st Et manifestu in caplo Alienu in
 eadem . q . Opomsi in sic scribit dicens Alieni erroris fontu vt
 a sui volutarie profiti tramite recedente . aut sacris prm regul
 et pstitutionib; no obedientem susape no possum; nec debem;
 Hec impe recte adentes vl sanctoru prm sanctionib; obtempe
 rantes pmittim; q; infames omis ee s censem; . qui sua fidem
 aut xpiana legem preuaricant : aut aplicam vl regulares
 libent postponit auctoritate

S
 Praelati a bonis
 et non criminosis
 pnt subditis pub
 lice accusari qm
 necesse est

De tribus in ge
 nere requisitis
 ad hoc vt correp
 tio prelati a sub
 dito vtuose fiat

Patet iam vt opinor sufficienti⁹ circa correptionem prelatorum
 ex hys que ad longu forsitā nimis premissa st de duo
 bus in ea psideandis s; iuestigatioe intelligēte
 et infirmatioe ronal⁹ Nūc igit⁹ ordine superius promisso cum
 eandem restat papalit⁹ vide aliqd de terno Modifikatione
 obseruatie actual⁹ Hec quo em tam multa st dicta de plati
 ru correptione et obligatioe subditoru ad eandem . possent

forſitan ignari quiq; ſuſcipiri quod capere ipi ſuorum facta
 poſitoruz. paſſim reprehende poſſunt no ſolu ſed ad hoc oratio
 ne premiſſorum teneant. Quod vitz no tm turpe vide
 reus et indignu eſt: veru etia peſtiferu et ois religiois
 ac decoris ordinis ſubiſſum et deſtitutum videt. Deſtruet
 em p hoc exhibitio reuene oi ordinate pſati iure diuino p
 pter et humano debite: ſz et timor ipe ad pſervatione
 omis diſipline neceſſarius de medio tollit: tolleret. Et
 hic quidem timor adeo eſt ad obſuatiam diſipline nūq
 vt dicat firmianus lactanti in libro de ira dei ad donatu
 caplo 10 q religio no eſt: vbi met nullus e. Et Origenes
 vt habetur. 16. q. A. Et hec in pma dñi De aut aie mee eſt.
 q perit timoratus a tra: et qui corrigat in oibus hoibus
 no eſt. Non ergo quſq; putet accedendu ſibi temerarie
 pro captu ſantaſie ſue ſine magne moderamine reuere
 ne ad argueda infirma ſpūal pſis ſua pſectum nū in oib
 que in vite pſis denuſu obuenire noſcūt. vix ſit aliqd
 quod ad cura ſua ita requirat animū caritate fundatū
 ſerena mēte; et lingua ſale editam quodq; ſic ſpiritale
 p omia viuū et probet et doceat ſic alieni etiam cuiuſq;
 mali digna tractatio. Ut iur. circa modificatione iſta
 qua ſe ſub obſuante cautela ſubditus ſuū prelatū cor
 repturus temperent: aliqua ſpūal notitia habeat.
 Daendū ſcdm venerabile pſem et doctore frēm reuerū
 i pantheologia ſua titulo de correptione frēna caplo 6
 in fine q ad hoc vt correptione pſati culpabil a ſuo ſubdito
 dnoſe fiat et laudabil: tria neceſſarie oportet obſua
 ri hoc eſt vt fiat
 1. Nūllū abq; pſuptione
 2. Nūllū abq; diffamatione
 3. Reuerēt ab oburgatione
 Pro iſtis tm ſormut ad
 pmiſſa pmo ſciendū ſcdm
 ſctm thomā in 2. 2. q. 33
 ar 4 in cor qois q correctio
 que eſt actus iuſtiae p rohetione pene pter cauſam
 fidei nullo modo ſpēat ſubdito reſpectu prelati. Et ideo
 dponſi in eplis ſuis vt idem thomas ait ſup 4. m f
 diſoc 12 de correptione frēna ar 2. q. 3 in 1. 2 ar ti
 reprehendit dymophilū moſchū de eo q ſacerdotem
 quedam correpuit no pro eo q ſuperior illo ſacerdos
 erat ſz de hoc q correptione frēnam vſq; ad correp
 tionem extendit pena inferendo qz ſacerdo
 tem paſſit et eū ab ecclia amouit. Quauis aut
 prelati corripiendi ſunt a ſubditis: no tm eſt ab eis
 dem eis pena infligenda. ſz requirendū in hoc ad
 ſuperiorem denūciando: vel ſi no habet ſuperiorem reuere
 duz eſt ad dñū vt eū emendet vel de medio ſubtrahat.

N nullus debz
 irreuerent iuru
 pere ad arguen
 du pſem ſpūale

I
 Q sine timore
 nulla est vel re
 pt religio

R vix in ulla
 re mudi indiget
 homo ampliori
 ſapientia q in
 tractatione mali
 alieni

S
 Correctio pe
 ne nullo ſpēat
 ſubdito reſpectu
 ſui prelati vel
 alterius

S
Nō diuine rep
hendim? aliena
quia nō recogim?
nec agosam?
infra ppria

I
De supbis subdi
tis qui nō susti
nentes corripu
corripientes se
licet p̄latos cōm
meliose r̄dargu
ūt et infamant

I
Nōm̄ labor
p̄ditur nisi i
humilitate
fundetur

Az p̄iculosū sit
ex timore nō
corripere q̄ pos
sit homo corri

quq; quisq; despiciat: quē fortasse contingit ut in aliqua occasione
rephendat. Contra hūc timorē supbie subditozē mēs ad custodi
am hūilitatis edomat: si infirmitas ppria incessant attendi
Nam vires n̄ras verant? examinare negligim? et quia de
nob forna credim?: idcirco eos qui nobis prelati sūt districte
iudicam? Quo em̄ nosmetipōs min? agnosam?: eo illos
quos rephende? n̄m? plus videm? her ille. Tercio sūt alij
qui toto mētis aduusu ad grām hūane laudis effusi dū mag
ni videri et de bonitate se p̄medari appetūt: de p̄sita
te sua corrigi a suis rectorib? sp̄it? quos si pro merito
excessiū idem rectores quz corripūt: quasi iuram passi
ultionis retributōm retributōne exquirūt. H̄asperati em̄
mox se in stumelias erigūt: quibus possunt obiectiōibus
referre v̄ā vitam correptozū suozū. q̄runt. Mala
queq; excogitant: et si vera de quibus eos possunt ad tali
onē rephendendo p̄funde nō inueniūt: falsa et mendosa
malitiose p̄fingūt. Defende se famā suā pro v̄tute audat? allegat
: ne se ex silentio reos agnoscentes alijs audientibus stantia
fiant. Et dū soli vane glorie intus p̄ timorē verant? miserunt
defensores foris veritatis estimat? redarguendo fallat? pro
lūt. Excusationes malozū suozū iactant? iungemināt: resu
dere de quib? amonēt? culpas in iūlpatores q̄lētūq; possūt
elaborant. Pudore publice honestatis abūnt: et impare
tiam supbie in v̄bis stumelie prolata. stantia pro v̄tute
et pro veritate libertate dicūt. Ademōstrare longe incōpabile
reos rephensores suos desiderant: ut innocentes se nō suis ac
tibus s; obiectis alijs criminibus v̄ndant. H̄y ad passim cor
ripiendos suos p̄positos tanto audaciores veniūt: quāto
ab h̄ys de quibus inculpant? excessibus ne amittant quā
zelant hom̄ grām purgatores videri volūt. Om̄s isth iam
p̄missi diuisis motu affectibus ad corripiendos suos se p̄positos
puerse erigūt: s; ipi que in corū seruāda est correptione
modeste hūilitati p̄ supbiam tradunt. Nam etiam om̄s
scdm̄ Gregorū libro 34 moralū 2 caplo 21 b quā hūilitate
que v̄tutis mat? est nesciūt: vsu sui laboris p̄dūt etiam
si q̄ bona sint que opari videant? Quia surgentis fabu
te robusta celsitudo nō fugitur: que neq; p̄ fundamētū
fortitudinē in petra solidatur. Poli ergo ruine crese
edificant: qui ante molē fabrice hūilitatis fundamētū
nō procurāt her ille

Scaido contingit in nō null' subditis expiri circa cor
reptionē suozū prelatorū. Nimietate deicte timi
ditatis. Sūt em̄ subditozū nōnulli qui licet prela
tozū suozū mala aspiciāt que emēdare facili? possent

quoniam tunc prope plus quam prope salutem consulunt: et ex timore nimio
 ubi salubritate loqui ammonedo possent sub silentio lingua
 premunt. De quibus beatus Gregorius libro secundo pastoralium capitulo
 19 ammonedi inquit sunt nimis tanti ut si proximos
 sicut se diligunt minime illis taceant: unde eos iuste
 reprehendant. Quis enim medicamine utroque salutem
 parit? dum enim et illo qui infert actio prava operatur
 et ab eo qui sustinet doloris feruor vulnere apto operatur.
 Qui enim proximorum mala respiciunt. et tunc in silentio lingua
 premunt: quasi aspectus vulneribus versus medicaminis
 subtrahunt: et eo mortis auctores sunt: quo virus quod potuerunt
 curare noluerunt. Hec ille. Et infra ibi Gregorius in eodem libro
 capitulo 27. Ad idem. Qui inquit medicinali artis minime igna
 ri secundum vulnere terneret et tunc scire recusaret: profecto
 partem frange mortis ex solo torpore dimitterent. Quanta ergo
 culpa involuat aspiciant: qui dum cognoscant vulnera
 mentium: curare ea negligunt sectione verborum. Et sciunt quod
 dum a valente sine sui dampno culpa quam videt non corripi
 gitur: in solius culpa silentii pro multorum quos corrigit
 potuit pena dampnat. Unde beatus prophetam dicit. Scilicet
 iemie 48. Maledictus qui pro phibet gladium suum a sangu
 ine. Gladium quippe a sanguine prohibere est: correptio
 nis verbum a carnalis vite refectio rane. De quo rursum
 gladio dicit. Gladius meus manducauit carnes. Deuteronomio
 32. Hec quibus beatus Gregorius verbis liquet. quod qui peccatum dum
 modo potest saluare peccatum non arguit: alieni se peccati partem
 facit. Nichil autem ut dicitur di. 86. Culpa alicui prodest non
 nisi pro: qui puniendus est pro alieno peccato. Quid ergo
 nobis restat nisi ut faciamus quod scribitur. Isaie 42. Recedite
 recedite. Ecce inde pollutum nolite tangere. Ecce de medio
 eius et apostolus 2 ad cor. 7. Ecce de medio eorum et sepanium
 dicit dominus et inuidiam ne tetigeritis et ego recipiam vos et ero
 et ero vobis in patre. et vos eritis mihi in filios et filias
 dicit dominus omnipotens. De quo dicit Ambrosius in glo. super verbis
 pmisissis quod verba illa intelligenda sunt non corporalis sed spiritualis
 scire autem spiritualiter de medio malorum. est tacere non tacere
 eorum scelera et facere quod pertinet ad correctionem malo
 rum. Et Augustinus super iohannem de eodem. Recedite inquit ecce
 inde et inuidiam ne tetigeritis sed tactu cordis non corporis
 unde et inuidiam ne tetigeritis sed tactu cordis non corporis
 ad correctionem malorum quantum pro vniuersis gradu
 atque persona salua parte fieri potest. Ergo fratres karissimi quantum
 inter vos malorum esse noscitis quantum potestis improbate
 ut corde recedatis? recedatis redarguite ut excreatis

endo emendare et
 tales sunt in tripli
 a genere

Ripie corripies
 et sibi et proxi
 mis utraqz con
 sulunt

Ripie crudelis sit
 proximo non cor
 ripere tunc homo
 possit emendare

Ripie plati dampnat
 pro omissione
 oim quos corri
 piendo sanare
 potuissent

et

Ripie qui peccan
 tem tunc potest non
 corrumpit peccati
 pem se delicti
 facit

Ripie differendo
 et corripiendo
 recedum de peccati
 tatione et so
 cietate malorum
 spiritualiter

Act

D
R. triplicat' as
male se habz ad
mīla aliena et sta
minat ab eis

inde: nolite consentire ut inuidus non tangatur. Et iterum Augustinus in sermone de verbis evangelii de malis inquit semper corde
distinguitur: ad quos caute corpore copulam. Duobus mo-
dis non te maculat malus: si ei non consentias: et si redarguas
hoc est non dicere: non consentire. Loicare quippe: quoniam factus
eius sortium voluntatis vel approbationis adiungitur. Neque
ergo consentientes sitis malis ut approbetis: neque supbientes
ut insultans arguas. Et infra ut habet 23. q. 4. **R**edarguit
Displicant autem augustinus tibi quod quisque peccavit: non tetigisti
inuidum. Redarguisti. corripuisti. monuisti. adhibuisti.
etiam congruam si res pro exigat et que unitatem non violat
disciplina: existi inde hoc est ergo exire inde. hoc est
inuidum non tangere: et voluntate non consentire: et ore non pre-
dicare ergo secundum sanctum bernardum in sermone de nativitate
ioannis baptiste consentire est silere cum arguere possis
Et secundum quod habet 23. q. 4. Ita plane ex verbis sancti augustini
sorat' quis peccatis malorum. si male aliquid cum eis admittit:
aut omittentibus fauet. Ita si neutrum illorum facit:
vere secundum intellectum premissorum nullo modo peccatis sorat' ali-
um. nec sibi a deo imputabunt' aliena delicta. Decapue
si addiderit terram addiderit terram non ut non in in-
dicando piger sed vel corripiat iustus in misericordia et arguat:
vel etiam si eam personam gerit. et ratio seruade peccatis
admittat. ut coram omnibus peccantes arguat ut ceteri ti-
meant: et hec omnia cum dilectione corrigendi non cum odio pro-
sequendi faciat: plenissimum officium non solum caste in ore
si autem cetera impediunt: illa tamen duo semper retenta in ore
ruptum castitatem custodiunt: ut nec fiat faciat malum nec ap-
probz sint hec secundum augustinum in sermone

D
Quoniam malum sit
prelatis peccanti-
bus adulari non
illos corripere ra-
tione cupidita-
tis

Secundo scilicet alii de genere subditorum qui non illo timore
pusillitatis sed amore potius cupiditatis a suorum
prelatorum ammonitione etiam cum congrua amone possunt
se subtrahunt: quod gratiam fortasse sibi aliquam tunc re-
familiaris. aut spual' ab eo favoris siue familiaritatis
pro beneficiis sue consuetudinis querunt. De qualium numero
scilicet huius de quibus superius in figurativa locutione prohi-
ditum est. quod pulillos sub capitibus tubitis et reu-
calia sub capitibus peccantium ponit: et factos ab eis
prectis linuit. De quibus iterum Gregorius dicit in sermone
pastoralium 15 quod cum peccantes quosque aspiciunt: ne erga se
eorum dilectio torpeat corripere non presumunt. Qui qualiter
puluillos tubitis et reuicalia capitibus iacentium exhibet

quod deducantur a statu virtutum atque peccatorum metes blandis adulationibus fouet. **I**n ista hec legitur figuratim. **Exodi 22. 9.** **M**oyse cum pro adorato vitulo irascente deum populo israel terne ret. et assui ad plascendum gladios iuberet illos a parte dei ferirent dicens. **I**n quis domini est iugum in. **Donat** vir gladii super femur suum. **I**te et redite de porta usque ad portam et proximum suum. **G**ladius ut dictum est superius inasione sine correptionis significat. et in femore notat voluptas vel delectatio quibus secundum carnem. **Q**uid est ergo cum qui de parte dei domini esse desiderat gladium super femur ponere nisi zelum correptionis sine ubi emendationis sperat. **N**unc gladium non semper sed subter femur illi collocantur qui ideo fratrum culpas arguere desinunt ne gratias quibuslibet secundum carnes appetibilem amittant. **D**e porta vero usque ad portam uere est. a via usque ad viam per quod ad mentem mors ingreditur inceptando discurrere. **D**er medium uero caltoroz transire est. tanta equalitate intra etiam uiuere. ut qui delinquentium culpas redarguit in nulli se debeat favore deducere. **U**nde et recte subiungit. **D**e proximo interficiat. qui dum puniendum inuenit. ab incepta nonis gladio nec eis quos per signationem diligit pat. **I**n g. aut. **O**re. **2.** pastoralium capitulo 27. **I**lle dei dicitur qui ad ferenda uia. zelo diuini amoris exantat. et profecto esse se dei negat denegat. qui in quantum sufficit incepta uita carnalium requirit.

R
Signum diuine dilectionis est eos a correptione peccati et non tacere

Quero si adhuc alii qui ideo ex timore amone cum possent platos suos culpabiles non assurgunt. ne ab offensis illis aliqua ipsi molestiam patiantur. **D**e quibus loqui uidet. **B**atus gre. super ezechiele li. primo omne. **h.** **A**liqui aut quis per stultum timorem considerans timet dicere bona que sentit. et ignorat gratiam caritati reus efficit. tacendo. **I**ta namque timor humana sub humilitate se palliat. ut sepe considerare hominem quid primo deat non permittat. **D**uz tunc ne maioris gratiam amittat. atque per hoc aliquid temporalis dampni sustineat. uita que intelligit occultat. atque apud se tacet ipsum timore quo asurgit humilitatem notat. sed cum nil uult dicere tacendo in cogitatione diuidicat. fitque ut uide

R
S malum sit a correptione peccatorum tacere causa timoris se humilitatem simulantis

T
Quo aliq̄ timētes
suos superiores cor
ripere. in occulto
illos diuidant

D
Quo est timē
dus neq̄ malū
s̄ bonū signū
malis displice

S
Quo sc̄i nō timent
malos ad odiū
sui corripicndo
matate

ut vnde se hūilem eē existimāt unde gram̄ sit sup̄bus
laute ergo homo int̄ hūilitatē timoremq̄ discernat:
ne se timor hūilitatē fungat. Et hoc nob̄ imit̄ imitatur
ezechiēl 2° ubi ip̄i ezechiēli dñs p̄cepit dñs dicens Ne
timeas eos neq̄ sermones eorū metuas? qm̄ incredū
li et subūsores s̄t retū: et tū scorpionibus habitas
Ezechiēl aut̄ gregori⁹ nō solū iunioribus s̄ etiam sen
ioribus loqui mittebat: et ideo ne in tantū timorē
hūilitatē crederet. ut timē nō debeat amonet̄ dū dicit
ei Ne timeas eos? ac ne forte derogationis eorū vba p̄mitt
rat adiungit: neq̄ sermones eorū metuas. Cur aut̄ dero
gantū linguas timere nō debeat etiam causa subiungit:
tū protin⁹ subinfert. Qm̄ increduli et subūsores ten
st̄: et tū scorpionibus habitas. Timēdi em̄ essent hy quib̄
loqui p̄pheta mittebat: si in fide et ope deo omnipotentē
placuisse. Qui aut̄ increduli et subuersores s̄t: in sua
bmoibus timēdi nō s̄t: quia stultū valde est illis plac
si qm̄: quos nō placet̄ dñō sc̄am⁹. Debent aut̄ haberi
in metu et reuerentia iudicia iustorū: quia mēbra om
nipotentis dei: et hoc ip̄i in ira reprehendūt quod dñs
redarguit i celo. Nam puerforū derogatio. v̄tate vite nec
app̄atio est: quia iam ondit̄ iuste nos aliquid habere
si illis displicere in ap̄m⁹ qui nō placet̄ deo. Nemo etenim
p̄t in vna eademq̄ re dīpotenti dñō atq̄ eius hostibus p̄s
existere. Et inimicis vitatis adūsabit̄: qui eadem vitati in
mēte subiungat. Vnde sancti viri in vocas libere inceptū
suacens eos ad sua odia exatate nō metūnt: quos deū
diligere nō ignoscūt. Quod p̄pheta ardent⁹ exhibens ex
atōri om̄ quasi pro munē optulit dicens. Nōne qui ode
rūt te deus oderam illos? et sup̄ inimicos tuos tabescebam
et. Perfecto odio oderam illos: inimici facti s̄t in. Ac si
apte dicat. Pensa quātū te diligo: qui tuorū hostiū p̄ra
me exatate inimicias nō p̄misco. Hinc iterū dicit. Qui
retribuūt mala pro bonis detraheant in: qm̄ sequebar
secut⁹ s̄ iusticiā. Bonū valde est quod iustus tribuit: qm̄
male agentibus libera voce stradiat. V̄ p̄uersi mala pro
bonis retribuūt cū iustis derogant: q̄ contra eos iustis
defensionē seruāt. Nec gre⁹. Ex isto habem⁹ q̄ ideo amo
nere suos prelatos culpabiles nōnulli recusant: quia sustine
ab eisdem v̄l despectus v̄l alias in rebus molestias reformi
dant: quod vere hūiles modeste corripicndo liberius t̄to
despiciūt: quātō a solo deo pro caritatis m̄stero retribuūt
om̄s gram̄ querūt.

Iras tangit et debz in subditis circa correptionē ut
 amonitionē suorum prelatorū iueneri et seruari Equas
 directe hūilitatis dicit em̄ exigit caritas in subditis
 ut rectorū suorum p̄cul spūalibus q̄n̄ amode p̄nt fide
 lit amonēdo occurrant: sic edūso in platis regit̄ om̄isse p̄a
 tis auctoritas ut quod insinuare illis debent i amonitione
 subditi nō nisi modeste et hūilit̄ dicant Vnde ad hoc ipi
 subditi tripha p̄nt directione siue regula gubernari scz
 Documēto veritatis p̄mo ego ad hoc ut hūilit̄ sup
 Documēto exemplaritatis gerant subditi maioribus suis
 Documēto varietatis que emēdatione opus habent
 abqz om̄i p̄sūptione ul audacia regulari dūt et dirigi Do
 cumēto veritatis Quia sicut dicit b̄tus gregori⁹ sup̄ ezechielē
 libro p̄mo om̄e v̄ l̄ Bonū quod maiori a minore dat̄
 tū v̄cū bonū est: si hūilit̄ dicit̄ Nam si rectitudo senāe
 di hūilitatem loquēdi p̄diderit: radice sensus in ramo ligue
 vitavit Quod videlicet viciū iam nō ex ramo sz ex radi
 ce est: quia nisi cor̄ inuideret lingua minime sup̄biret Luz
 ergo ut idem gregori⁹ ait libro quinto moralū capto ix in
 fine quedā facta prelatorū iuste displicent: quatin⁹ neq̄
 hoc quod mētem mouet reticendū est: sz n̄ magna hūilitate
 proferendū: quaten⁹ intentio pie sententis eo v̄c̄ fuet for
 ma rectitudinis: quo p̄ iter gradit̄ hūilitatis Et libere
 ergo dicenda sūt que sentim⁹: et valde hūilit̄ proferēda
 que diam⁹: ne et que recte mēdim⁹: hec elate p̄ferendo
 nō recta faciam⁹

Secūdo ad hoc ipm̄ dirigim⁹ et regulam Nonimē
 to exemplaritatis Exempla em̄ vidēz mētes p̄
 seram̄ imp̄fectōrū ampl⁹ mouet q̄ v̄ba Aten
 dam⁹ p̄inde exemplis suis quō nos sc̄i monet
 et docent p̄ hūilit̄ et modeste habere nos debem⁹
 emēdatōe corū qui nob̄ om̄issi nō st̄: et maxime p̄
 latorū Et ut ait b̄tus gregori⁹ i moralū capto 10 in
 papio Aplūs paul⁹ auditoribus suis multa hūilit̄
 dixerat: sz de ip̄a exhortatione hūili placare eos
 adhibuit hūilius sat̄agebat dicens Ego aut̄ vos
 fr̄es ut sufferatis v̄bū solaci⁹: et em̄ paucis scripsi vo
 bis Ad hebreos 12 in fine Ephesos quoqz nul
 valedicens: afflictis ac gementibus hūilitatem
 suā ad memoriā reuocat dicens Vigilate memori
 am̄ mei retinētes: qm̄ p̄ tremū nocte ac die nō ressa
 ui in lacrimis mones unūqueqz v̄rū Eisdem rursum
 p̄ eplam̄ dicit Obsecro vos fr̄es ego vinctus in dño

A
 Quō scdm̄ triplis
 regule directione
 subditi hūilit̄ se
 h̄c dūt in plato
 rū suozū correpti
 ones

B
 Quō scripture
 nos docent hūi
 lit̄ loqui platis
 sz libere

Dum caute et humiliter
prelati et potentes
corripi debent a
subditis exemplo
dauid a nathan

ut digne ambuletis uocationi qua uocati estis. Hinc ergo colligat
si quoniam aliquid recte sentit, quanta humilitate debet loqui magistro discipulus
et si ipse magister gentium in his que cum auctoritate predicat, tam
submisso discipulos rogat. Hinc uniuersis colligat eis a quibus
bene uiuendi exempla percipit, hoc quod bene intelligit quoniam humiliter
dicit et si paulus illis humiliter uoce se subdidit: quos ad uita[m] ipse
suscitauit hec grege[m]. Quod etiam rectores et potentes in hoc mundo
cum multa discretione de suis excessibus corripi debent: exemplo
nathan prophete beatus grege[m] sedis pastoralium caplo 2 in fine sic docet
dicens. Aliquoniam cum huius seculi potentes arguunt prius per quasdam
similitudines uelut de alieno negotio requirendi sunt et etiam per
tam suam quasi in alterum alterius protulerit, tunc modis agri-
tibus de proprio reatu arguendi sunt: ut in eis temporalis potentia agri-
stra corripientem nequaquam se erigat, que suo sibi uicino superbie
teruere calcet et in nulla sui defensione se exerceat: que suam
proprio oris ligat. Hinc est etiam per nathan propheta arguit regem ue-
nerat: et quasi de causa pauperum, istra diuitem iudicium quereret
et ut prius rex suam diceret et reatu[m] suum postmodum audiret
quatenus et reatu[m] suum postmodum nequaquam iustitie istra audiret
qua[m] in seipso protulisset hec corpus historie huius 2 regni in 2
Vir itaque sanctus et patrem considerans et regem, miro ordine
audacem regem prius per confessionem ligare studuit: et postmo-
dum per inuentionem secare. Relatum paululum que quesuit: si per
cussit repente que tenuit dignius enim fortasse inaderet: si per
ab ipso sermone exordio apte culpa ferre uoluisset et si per
similitudine[m]: eam qua[m] occultabat exatuit inreparatione[m].
Ad egrum medicus uenerat: secundu[m] uuln[us] uidebat: sed de pauca
tia egrum dubitabat. Abscondit igitur ferrum medicinale sub ueste
et quod eductum subito fixit in uulnere: ut secante gladio senti-
ret eger antequam teneret: ne si ante teneret sentire reatificaret
hec grege[m]. Hinc quanta se arte tempore subditus debeat: qui
ad arguenda[m] propositum suorum infirma lingua[m] parat

Quoniam ad hoc apertum diriguntur et regulam. Hoc uero
strarietatis considerando uidelicet in quantas sepe mis-
rias ex potentium increpatione deveniunt deueniunt
qui suis humilis modestie temperem in suis ausibus
custodire noluerunt. Cum enim secundum gregorium 21 moralium caplo
21 et familiare sit his qui presunt non in ore cordis sancti spiritus ser-
uare tenet tenentur ut si eorum mentem ordinis sui limite ex-
dentes inordinatis uerbis subditi aut moribus lateffant: in
iure retributionis atrocitatem persoluant: et quantumque potuerint
agere: tantum sibi in eisdem iterum estimet licere. Amica enim

111
p̄tati pene semp̄ impat̄a est: eius male subiecte impat̄. **Ad**
ip̄a sentit: potestas exequit̄. **¶** Vint eucit vt in itepatioe ma
iorū si minores tempore se cautissime sub obseruatioe modestie
negligant: temeritatis sue frequent̄ et audacie penas luant
¶ Vnde de ip̄o aristole scribit fransasus petrarcha nouissim̄ po
eta laureat̄ in de viris illustribus q̄ tū quēdam familiare
sibi et carū talistenē noīe phm olim alexandri adisiplin ad
mādandū lris gesta regia iterū ad alexandriū macedonie
magnū studiosc auisando monuisset ne vnq̄ regi quacūq̄
familiaritate q̄suis loqui duri aut sine debita reuerentie
moderatione presumeret. profectus ille tū apud alexandriū
singularis amicitie fiducias videret̄ asseuit̄ adeo vt iam
de quacūq̄ sibi familiaritatis libertate nichil ambiendū
estimaret. **¶** Accidit vt regem semel de eo q̄ se vt diu p̄cepiss̄
adorari imemor amonitionis m̄tri sui al̄ audatius ex p̄sup
ta amicitie libertate corripere. **¶** Quo ille q̄ debite sibi reueren
tie iura passus. in iram mox p̄motus efferbuit: et nō obstāte
quacūq̄ pretense amicitie gr̄a. quē ante velut massimū sibi
et sanctissimū habuit: iam ex redargutioe vt inimicū iudicat̄
audeli morte p̄mit. **¶** Dicit̄ qui m̄tri et amici sui p̄cepta
deseruāda apud potentem potentiorē i v̄bis hūilitate nō m
rauit: in v̄lione temeritatis sue imature mortis penas lu
it. **¶** Dimulit̄ Seneca ad nouatū libro 3° de remedio ue re
fert. **¶** Quo ambisem regem nimis deditū vino trahesca spes
vnius ex kmis. nunq̄ modeste monebat vt paus biberet
turpem esse dicens ebrietate in rege. quē oim̄ oculi auresq̄
sequerent̄. **¶** Ad quod ille indignat̄. **¶** Ut scias inq̄t quēadmo
dus nūq̄ exadam michi approbabo iam et oculos post vi
nū in officio eē et manū. **¶** Subit̄ deinde libe liberalius q̄ alias
caparioribus m̄phis: iam grauis ac temulentus obuiugato
ris sui filiū p̄de ultra lunc iubet ac leuata sup̄ caput
sinistra manu stare. **¶** Tū tetendit arcū: et ip̄m cor adolef
centis id em̄ petere se dixerat figit: resassoq̄ pectore heres
in ip̄o corde spicula ondit. **¶** Ac respiciens p̄rem interrogauit:
satis ne certam haberet manū. **¶** At ille negauit appolline
potuisse certius dimitte. **¶** In quo parz: iram sup̄premi
posse. **¶** Tū maledixit regi nullū emisit calanutosi quide
tū eque cor suū q̄ filij sui transfixū videret. **¶** Accessit iste
ad numerū eorū qui magnis cladibus onderūt: quātū sta
rent regū amias amonitiones minq̄ caute et bona licet
q̄silia. **¶** Recitat etiā ibi Seneca de quodam p̄ncipe
harpalo noīe qui suo p̄sariū tale aliquid licet salubre mi

111
111
111

5
111
111
111

111
111
111
111

111
De rege q̄ corrup
tor suo carnes fi
liorū edendas
tribuit

K
Quo alexander
min⁹ sibi blandi
entes autem occidit

I
De 4^{or} nobilibus
dom^{is} ex hys q
ab incipit in
caute potentib⁹
ocasi st⁹

M
Asp sepe plus
pfiat blanda cor
repto qm seuera
apud duos et
potentes

N
Es platoru cor
repto a subditis
ds fieri latent⁹
absq diffamatioe

nus tu caute psualit. Quo rex offensus liberos illi epulan
dos apposuit: et subinde quesivit an placeret dicitura. Deum
ut satis illu plenu malis suis vidit: afferri capita illoz
iussit: et quo esset acceptus interrogauit. Et no desuerunt
misero vba no os dcurrat. Apud regem inqt omis tena u
aıda est. Reatit ibi iteru de alexando magno au⁹ et
franciscus ubi sup meminit quo clitu carissimu sibi et
vna educatu paru sibi adulate et min⁹ grata loquentem
manu pna iratus occidit. De quo tm adeo doluit sedato
furore: q seipm volebat occide. Docem⁹ hys et humilim
exemplis pmu posse etiam ex ingentibus causis uaten
nascenti iram abscondi: et ad vba straria sibi cogi. Docem⁹
mure necessariu esse istam dmonis refrenationes hoc for
tatis vite genus ut ad regiam mesam vl misterio siue dlo
no maioru dedit sit. Docem⁹ scdm eudem seneca ubi sup
libro 2° q potentioru mure hylari vultu no tm pacent
ferende st. Docem⁹ demu quata moderatioe librandu sit iug
: cu admedanda potentioru uia animu dam⁹ ut nec
aspe nimu nec que dicenda eis sut nec timede proferam⁹
Et preapue ut iuxta silu sapientis. Sm 8. Non litigem⁹ m
hoie potente: ne forte in adam⁹ in man⁹ illius. Ut cu et
intus a nob⁹ possit oscentie satisfieri: et exulceratio grau
or si potentior est in correpto uiari: nonuq tuus est et
sepe effica⁹ cauto exhortatiois blandimeto maioru tunc
tare uia q nimu pungere. Quia scdm gregoriu 2° pasto
raliu caplo 2° c. Pleruq dura vulnera p lenia fomente
mollescant: et furor insanoru sepe ad salute medico bla
diente reduat. Quz eis in dulcedine descendit: languor
insanie mitigat. Neq em p salute saule nisi elato potentu
Fleg em negligent⁹ intuentu est: q cu saulem sps adisus
inuaderet: apprehensa dauid cythara eius vesania sedabat.
Quid em p saulem nisi elato pot⁹ et quid p dauid inuit⁹
n huilis vita sanatoru. Quz ergo saul ab imudo spu arripit⁹
dauid canete eius vesania ipat⁹: quia cu sensus potentu
p relatione in furore uertat: dignu est ut ad salute mentis
quasi dulcedine cythare. locutiois nre triquillitate reuocet⁹
Hec gregori⁹

Scaudo pnapalit ad hoc ut correpto plati culpabil⁹
a suo subdito vtuose fiat nare oportz salus que
longe supius dicta sut ut fiat latent⁹ absq diffa
matione. Vbiuq em de uiaozu dicitur ut corre
tione agit: emtendu est modis omibus ut quatuor
fieri potest p lone infamatio deuetet. Quod si ut infra
patebit arca omis obsuandu est: maxime utiq ubi de

emendatione patris spiritualis causa agitur prouiden-
 dum est ut nihil ex hijs vitijs quoz emendatio queritur dif-
 feminetur in publicum: quod discipline atq; animarū serua-
 ri salua potest ullo mō salubritate secretum Et hoc inuenis
 beatus gregorius papa moralium libro 25. caplo xvij in prin-
 cipio Subtilis aut tenenda est via rectitudinis et humilitatis
 ut sic reprehensibilia magistrorum facta displiceant: quatinus
 subditorum mentes a seruanda magistri reuerentia nō rece-
 dant Quod bene noce debuit expmitur, cui nudata verecū-
 dia bona filij auersi veniendo tererūt. Auerfari dicimus, q
 reprobamus Quid est ergo quod filij verecundiam patris sup
 recto doris pallio auersi venientes operūt: nisi quod bonis
 subditis sic prepositozū suoz mala displicent: ut tū hec ab ali-
 is occultent: Opimentū aūsi deserūt: quia iudicantes factū
 et venerantes magistrum nolūt videre quod regūt Sunt vero
 nonnulli qui se parum quid de conuersatione spirituali indycaut,
 cū rectores suos tyalia agere et terrena considerāt mox ordine
 supne dispositionis accusant q neq; bene ad regendū prelati se
 per quos conūsatiōis infime exempla mōstrantur Sed huius
 mirum dum temperare se a rectorū suoz reprehensione negligūt,
 culpe sue exigentibus meritis usq; ad reprehensionē conditōis
 excedūt Cuius dispensatio inde pfecto ab humilibus rector
 agnoscat: vnde ab elatis non recta iudicatur, hec ille Cauere er-
 go sume subditi debent: ut si prelatorum suorum eis facta iuste
 displicent, sic ipsis q emendari debet amonēdo aperiant: ut hec de
 quibus eos admonēt ceteris quantū pvalent regāt Craue ē ere-
 mī delictum valde in subditis si de hijs etiam que in sub p̄latib si-
 bi iuste et valde displicent apud extraneos illos maliciose accuset
 Vnde et anadetus papa ut habetur, 2. q. 1. Maiorum Senten-
 tia inquit dham filij noe dampnantur qui suoz doctoz vel prepo-
 sitoz culpā prodūt ceusicut dham qui verecunda patris nō opuit:
 fec videnda monstrauit Non fuit talis Venerabilis ille imperator
 constantin magnus De q loquitur nicolaus papa in decretis caplo In
 scripturis d. 96. scribendo illum pponens in exemplum lodouico pa-
 tori In scripturis mqt narratur constantinū impator dixisse Vere
 si propis oculis vidisse sacerdotē dei aut aliquem eoz qm mōdyco
 habitu cecūmicti fuit peccatē, clamidē meā explicare et coopere

Q
Quod subditi exē
plo filioz noe debet
vitia prelati sui te
gere

P
Quod subditi suos
platos pro eternoz
occupatiōe facili re
phendentes ad rephe
sione conditōis pro
labuntur

Q
Quādamnabile est
in subditis prodere
mala prelatorum

R
Sentētia constantini
de regendis vitijs p
latoz et religiosoz

Augustinus scribens ad mercellianum comitem de doctis. Dicitur
 quod dilectione nisi sunt intentibus debere qui timet. sic dilectio
 ne nisi timetibus debere qui terret. Nichil nocendi cupiditate fi
 at sed oia consulendi caritate. et nihil fiat inmaniter nihil in huma
 niter. Quia et plectendo et indulgendo hoc solum bene agit. ut
 vita hominum corrigat. Hec ille. Detractio vero dicitur ex pessimo pu
 cupio et crimine mortali quod est invidia ut dicit gregorius. 21.
 in oraliu non intendens nisi q' alteriusq' denigrare et minuire
 fama alterius. Et ideo q' strariae directe caritati. Quare et de
 o et hoib' odiosa est sicut dicit Ap'ls ad romanos i. Detractioes
 deo odibiles. q' ideo addit ut dicit glo' ibide' ne detractio putet leue
 esse peccatu' ex eo q' consistit in ebis. Decidit malitia effect. qm de
 tractio multa mala opat in nocumeto. pximi. Et cui' q' titate q' u
 tab peccatoru' q' in pximu' imittunt estimat. Nam s'm q' bonu' q' d
 alicui auferret est mal' s'm hoc nocumetu' q' u' est. In' oia aute' bo
 xteriora q' homo possidet p'minet fama q' spualib' bo'is magis
 appropm'at. Un' dicitu' p'ubioy 22. Mel' e' nome' bonu' q' diuice
 mlr. Et rey. Ecclesiasti 41. Curā habe de bono nome' hoc em' ma
 gis p'manebit tibi q' mille thesauri magni et preciosi. Et ideo
 defectio s'm sui gen' est mal' peccatu' q' furtu' s'm s'm thoma
 2. 2. q. 13. ar. 3. i. cor. q. Unde et dicit anad' papa ut habet 6. q. 1.
 Et nito q' deteriores sūt q' vita moresq' bonoy corūpūt. hys q' sub
 stānas alioy p'diaq' diripiūt. Hus' causā cōformit ad premissa
 Idem papa ibi in caplo assignat Deteriores. Ipsi em' aut ea q' ex' nos
 sunt licet nra sint auferūt. nri vero deteriores. et moy corrupto
 res nroy sue q' adūsū nos armāt prope nos ipsos decipiūt. glosa
 metiendo ledūt. Et ideo iuste infames sūt. et merito ab ecclesia ex
 torres fiūt. hec ille. Et adūte q' p'p' dicit. Armāt adūsū nos. Quā
 habēt et ipsi detractioes acina neq'ae. Inuidis em' dēntib' adūsū
 suos sepe p'positos acuat' in plū. Et qm' propter virtutis impi
 tatem e' proximus q' si brachys cū eis non audēt cōfligere. q' si
 a lōgnquo et tergo struūt eis insidias. dum in scios q' si sagu
 tis v'boz detectoroy vulnerāt eos in fama. sicut noua acula acu
 ta facientes doli. Prati em' et nome' bonum atq' gesta supi
 oy siue alioy proximoz suoy gladiol lingue acut' scindūt. cor
 rūpūt in secreto et minuit ubi possūt. Prop' quod p'p'e eis ap
 tari videt. q' propheta ait ps. 116. filij māt hoimū detes eoy

D
Quis correctio debet fieri ex caritate

Q
Quanta mala detectorum fecerim platonum peratur

Capitulum 24^m

X
Quo detector apl' hoi ni nocet q' fur v'ltra ptoz

A
Quo seuerē detectores armāt et rodūt de tibus vitā suoy pla toy et alioy bonoy

Q
uod una lingua de-
tractoris tres simul
occidit

Q
uomodo detractor
occidit primo seipsum
et q̄ sit mors spiritualis

Q
uomodo detractor illi
cui detrahit et car-
nes ei deuorat

arma et sagitte, et lingua eorum gladius acutus. **E**t iterum ps. 67. **A**nterunt ut gladium linguas suas, intendunt arcum rem amaram: ut sagittet in oculis immaculatis. **D**ubito sagitabunt eum, et non timebunt. firmauerunt sibi sermonem neque. **H**uiusmodi armis sepe nosolum bona fame suis proximis diripiunt, et animas christi sanguine redemptas vulnerant crudeliter et occidunt. **N**am detractor vnico sepe lingue et tres simul animas atrociter interimunt, suam videlicet et auditoris et illius cui delit prout declarat beatus bernardus super cantica in quodam loco. **P**ropter quod non inconuenienter detractores in scripturis homicidam nuncupant. **D**escriptum est enim in decretis. 6. q. 1. capitulo. **D**uma dicitur fuit fratri suo homicida est. **E**t sicut dicit Iohannes apostolus in canonem suarum homicida non habet partem in regno christi et dei. **N**emo ergo qui Augustinus ut habet xi. q. 3. **N**emo p̄tor aut prudentium putet quominus periculum sit in vobis lingua mentiendo se in detractore quod in manibus sanguine fundendo. quoniam sepe in glosam mors scilicet quando etiam dicitur homicidium spirituale est si etiam mors corporalis non scilicet. **N**ome enim dicitur o homine spiritu interficit et vult omnino mortuum reddi: quoniam omnia bona propria illiusque alias vicia et profana esset omnino mortificat et in utilia facit. **E**t utique dicit papa in decretis capitulo Nichil. De co. d. v. quod nihil prodest homini ieiunare et orare et alia religionis bona agere: nisi mens ab iniquitate: et obretractationibus lingua colibeat. **E**t sic occidit detractio ipsum delitente. **O**ccidit etiam delitens ipsum cui delitit gladio lingue sue: dum ipsius bonam opinionem et famam que in cordibus aliorum vixit dirimit et extinguit. **D**ic gladio lingue sue christum non male occiderunt et crucifixerunt iudei hora tertia ut habet in euangelio marci quoniam crucifige crucifige damauerunt: quibus sepe in veritatem et realiter hora sexta a militibus pylati crucifixus esse noscat. **E**t istos occidentes detractores tanquam belue ferocissime lacerant et deuorant dentibus malignitatis sue acalys ad deuorandum carnes offerunt quodammodo eorumque detrahunt. **D**icit obretractationibus suis loquens beatus Iob libri sui capitulo 29. **Q**uare inquit persequimini me sicut deum et caribus meis saturamini. **S**uper quo dicit beatus gregorius moralium. 14. capitulo 38. **Q**uorum inmensus mens proximorum penas esurit, saturari proculdubio aliis caribus querit. **D**icendum quoque est. quod aliquid aliene vite detractio pascit: aliis proculdubio caribus saturatur. **U**nde per salomonem dicit sepe proverbiorum 23. **N**oli esse in consiliis potatorum: neque cedas cum eis qui carnes ad vescendum offerunt.

Carnes quippe ad vescendum conferre, est in collocutione vias in de
 rogationis proximorum vicia dicere. Hec Gregorius. Occidit tercius de faor
 gladiol lingue sue suos auditores spiritualiter. Et ubi gracia loquedo
 de religiosus magis ad propositum nem. Quando frater aliquis
 in monasterio, plati sui vicia refert et disseminat, oēs talia audientes
 aut papientes etiā scandalifant infir mantur et infamāt. Nam
 ut dicit Ecclesiastica. Sicut gloria hominis est ex honore patris:
 ita dedecus filii pater sine honore. Dup hoc ergo quod ex detrahe tali
 fama et opinio bona pūb spūalis obfuscat et minuit: oēs pū filij
 spūales infamant et occidunt qdāmodo pūpue audientes vel pa
 pientes. Nam ut dicit Venerabilis ille pater Magister gherardus
 in epistola ad unū qd pūfuit monialib. Non est alia vita hoīs q̄ aīa viuūt
 vere in se et recte coram deo: q̄ caritas et amor. Et q̄ caritatis rema
 nebit: cū male creduli fratres alicui credūt detrahe, estimantes sibi
 plati tā malum tā insipientē viciōsū et inordinatū sicut sugge
 rit susurrator: p̄fert. cū difficile sit inordinatum viciōsū stultum
 et malum appius nō odiri eo tūc acruis quo a tali se regi indignis
 estimāt nec ex tunc amore et reuerētia debita se illi subiciūt ut pū:
 sed feruili potis et arido obediūt timore coacti. Et hinc in cenobijs
 frequēs inuicemur, hinc oculi cūsi, hinc torui aspectus, hinc discor
 die et rixē, hinc scissure et inonopelia, et totius spūalis structure
 ruina, et etiam non in modum sepe temporalū tam disp̄sio amissio
 comitantur. Nec mirū. Vbi enī vulnerat et occiditur caritas: ibi
 necesse est consequēt oīa cū ea pū deperire. Ecce q̄ merito propter
 hec vniūsa detractores homicide in scripturis nominantur. Hic
 ut scribit beatus clemēs papa, ut habet de penitētia. Di. ca. hoīa
 day. Dūs pet̄ ap̄ls hoīaday triagūa ee dicebat. Hic enī hoīadas iūfecto
 res fēu: ua etiā dētōes eoz eos odientes hoīadas ee maīfestabē. Et q̄ occidit
 q̄ odit fratē suū, et q̄ detrahit: piter esse homicida demonstrat. Nā ut
 ait Glouosus hieronymi sup ysaiā. Dīs miq̄tas et opp̄sio et in
 iustitia, iudiciū sanguinis est. Et licet gladio nō occidas: volūtate
 tū interficis, hec ille. Quis autē q̄s fratri potest detrahe et nō odire:
 ex eo tū sola homicida dicit: si solū sine odio detrahit. Verū duplex et
 dupliciter homicida cōstitutur, qui et odit et detrahit. Et hoc maxime
 subdit qui dente detractōis canino vel lingua dolosa in illos sau
 unt q̄bus omnē reuerentiā debēt et honore, velut prelatis suis q̄
 cunq; nomine vocitentur. Et hū nō hoīcide tantū: sed etiā fratri

E
Quomodo detractor
occidit suos audito
res. Et quod detraheres
plato etiam subdi
tis oibus nocet

F
Quod non est alia vita
me humane nisi cha
ritas aut est inchoa
me mors est.

D
Detrahitur generibus hoīa
duorum
 et penā p̄ale dicebat

H
Detraheo etiā sine
odio homicidū est:
cū odio duplex homi
cidū

I
De male fine et
dampnatione detrac-
tum

R
De trahit dānat-
one finali detracto-
tum

I
Quod grauisimū
detrachere vel inui-
riari prelati et bo-
nis hominibus po-
tius honorandis

Et hinc non honorat de tunc; sed etiam fructu et patriade sunt et mior
abominabilibus; quia spūalis patris patriadiū ppetrā spūa
tialiter. quod maius est q̄ si carnales parentes aliter peccat

Etio grauias huius **Capitulum** * * * 95.
vici colligit ex malitia finis Quia ad pessimum
finem eterne dāpnationis detractio perducit. In
nobis insinuas finem salomon prouibior. 22.

tum dirisset de hinc q̄ carne ad vescedū conferūt de q̄b̄ sup̄ ha
bitum est de illoz pena sequenti aduungit dices Quia vacante
potibus et dantes simbola cōsumuntur et vestiet p̄anis doe
mutatio Sup̄ q̄ beatus Gregorius. 12. moralium caplo. 18. po
tib̄ inq̄t vacant. q̄ de opprobrio aliene vite se debuant. Du
bola vero dare est; sicut vnusq̄sq̄ solet pro pte sua cibos ad
vescedum. ita in cōfabulatioe. detractiois v̄ba cōferre. Sed
vacantes potibus. et dantes simbola cōsumuntur; q̄a sicut
sicut scriptū est oīs detractor eradicabit. Destiet autē p̄anis
dormitatio. q̄a despectū et mōpem a cūctis boīs opib̄ mors
sua inuenit; quem hinc ad aliene vite exquirenda crimina.
detractiois sue languor occupauit hec ille **Ecce** q̄ maledi
ctus detractor finis? in futuro ab hereditate terre v̄uetū
eternalit̄ eradicari. ab oī mercede bonoz opy in retributioe
secutura destituit; et ab oī cōsortio sanctorū et electoz dei absp̄
ullius suffragij vel solati expectatioe eternalit̄ despicit et
elongari. **Gravia** sunt ita detractorū in cōmū supplicia;
sed adhuc hinc maiora sūt q̄ sup̄ eos q̄ suis spūalib̄ patribus
detrachūt in cēlhenalibus flāmis manet post hanc vitam
cumulanda **Et** de illis dicit **Canon** ex verbis **Anacleti**
pape. 2. q. 1. **Accusatio** quidē. **Viquet** inquit q̄ sumi saccedo
tes a deo iudicandi non ab humanis aut prauē vite hominib̄
lacerandi; sed potius ab oībus sunt fidelibus supportandi; ipso
dño exemplo dante. quando p̄ semetipsum nō per aliu; v̄uetū
tes et emente. crecit sacerdotes de templo **Nullus** enī ut reos in
uenit̄ inter nos; q̄ velit seruu ab alio q̄ a se iudicari. **Quod** si p̄
sūptum fuerit; aut multa indignatioe ipse irascit; aut pot
v̄ndictam q̄rit sup̄ eum **Unde** et dñs ait per prophetam
qui vos tangit; tangit pupillā oculi mei **Et** paulo post
Di detractores q̄cūq̄ grauius iudicant et in p̄dinoisla

qucum cadunt, multo magis laceratores et accusatores timidoy de
 i damnant: et imbaratū nisi se correcerint, et per eoz satisfactionē con-
 dignā egerit penitentia indubitanē vadūt: et a vindicibus flāmis
 eruntur. Hec et alia periculosa cōsiderātes beati apostoli cōstituerūt,
 ne facile cōmouerent aut lacerareēt vel accusareēt columpne sancte dei
 ecclesie: que a apostoli et successores eoz nō immerito dicunt. **De his**
 adūsus eos vel ecclesias eoz cōmotus fuerit aut causa habuerit:
 pus ad eos recurrat charitatis studio: ut scilicet colloq̄o easanēt,
 cōmouiti hec ille

Capitulum lxxxvi

Secundo circa infamationē siue detractionē prela-
 toy a subditis debent considerari ad illius detestati-
 onē Grauitatē obligatiōis. Nisi em totus cecus
 homo detractor alijs factus fuerit, sicut prohydolo
 detractoribus sepe euenit ut oīno a consideratiōe veritatis exerceēt
 Dicem dicit Gregoriū in pastoralī ut etiam habet in decretis. xi. q.
 3. In ē obba quod detractores nichil aliud faciunt nisi in puluerem
 sufflāt: et oculos suos terrā suscitant. v. q̄to plus detrahētes p̄flāt
 tanto minus de veritate videāt. Nisi ergo hoc modo detractor
 recatus et a lumine veritatis tenebrat fuerit facile poterit cō-
 ūsus ad penitentia videre in quantis et ad q̄ta detrahendo se
 reddidit obligatum sicut sapiēs ait proūbioy. 13. Qui alicui
 rei delictū in posterū se obligat. Obligat em se p̄mo ad talionem
 supplicij. Et est ad hoc iusta rō et similitudine iuris canonici
 Dicit em stulte accusans aliquē obligat ad talem penā: q̄lem
 accusatus sustinuit si in accusatiōe nō defecisset. Prout pa-
 pa euticianus in caplo q̄sq̄us. 2. q. ul. Non m̄q̄t accusator ipu-
 nitā sibi nouerit licentiam mētrēdi: cū calūpmanes poscat
 ad v̄ndictam similitudo supplicij. Et papa sytus ubi sup̄
 in caplo sequēti Qui crimē m̄q̄t obnat scribat se probaturū
 Et q̄nō probauerit qd̄ obiecit: penā quā intulerit ipse patiat̄
 Dic a snuli iustissime dei iudicio detractor q̄m occulto accusat
 q̄m in publico fateri erubescat et hoc sepe false frequentē autē
 maligne sustinebit illam ad minus penam qua iudicat
 illum dignū cui detraxerit. Et de p̄ma pena dictū est in ca-
 plo p̄cedenti. Secūdo detractor obligat ad restitutionē ab-
 lati. Et de hac loquēs venerabilis ille magister gherardus
 groet in epistola de detractione ad rectorē quendā moia

M

Quod plati non sūt
 facilliter a subditis cō-
 tristandi aut turbādi

A

Quod multiplicat detrac-
 tores prelati sui reddūt ob-
 ligat, p̄cipue quo
 ad duo.

B

Quod detraçtio hōi-
 nem excreat a verita-
 te

E

Quod detractor ob-
 ligat se ad penā tali-
 om̄s sicut maluo
 le accusantes

D

Quod detractor
 tenet restituere
 multa que abstru-
 lit

lū de detrachente plato suo in mōsterio **Q**uquit detractor au-
di quoz es spoliator et raptor; ut scias qz debes et teneris esse resti-
rator et restitutor **T**ulisti pmo plato tuo famā et opinionē bonā
et nomē eius obfuscasti **P**ace iocordia et tranqllitate spoliasti oēs
fratres; et talis jenā maximis et necessariis bonis ad salutem
charitate sz et reuerētia filiali ad platu **E**ra deo animas diuina
corumpens dona sacrilegio abstraxisti **Q**ui tibi in psalmo
dicit **D**edes adūsus fratrem tuū loqbaris, et adūs filiu ma-
tris tue ponebas scandalū **H**ec fecisti et tacui **D**ed nō tacebit
iudicio districtissime iudicaturus; cui nūc benignitas te ad pe-
nitentiam inuitat **A**udi audi auricularis oblocutor **F**rustra
ore confiteris? nisi et cōtrito corde peniteas, nisi firmus propo-
nas demceps in idipsū ad detrachōes nō reuēre nisi et lesis
qz tū in te fuerit satisfeceris **A**ttende regulā diuini et humani
iuris qzuis tibi rigidam, tū verissimā que habet. 1. q. 6. ca. **D**e
res Et sunt vba sancti **A**ugustini in epistola ad macedoniū **D**i-
quit res aliena propter quā peccatū est reddi possit et nō reddi pō-
tentia nō agit sed simulat **D**i autē veracit agit: nō dimittit pecca-
tum nisi restituat ablatū; si ut dixi restitui potest, hec ille **N**am
vere nō conterit qui de peccatis iniussis non dolet et pēitet, **N**ō ve-
re de peccatis dolet et pēitet; qz magtū potest nō restaurat et reformat
Dunde nec tale sūnt pontifex nec qsqz aliū potest absolueri; quia
talis confessio inutilis et qsi ficta ē corā deo **E**t si cōfiteri sine huius
modi satisfactiois proposito absolutū se credit seipsum decipi?
quem ad modū et ille qui sine hoc aliu solueri nitit, et feligi et lu-
gatum nō liberat **R**estitue ergo puaricator nomē famā reu-
rentiā et bonū psumptiois plato tuo? pacē et cōcordiā mōste-
rio; charitatem et ex amore obedientiā fratribus; et animas do-
mino qz sathane tradi procurasti **E**cce qualū et qz toy eodebi-
tor **O**mnia hec lingua maliloqua; et usqz ad nouissimū qz
diantē fm tuū posse restituere obligaris? ita realit et aplius qz
sibi bona temporalia restituenda rapuisses; vel si aliquem in sibi
debito beneficiō impediuisses; eoqz magis, quo p̄ciosiora immo
p̄ciosissima abstulisti **H**ec magister gherardus ubi sup̄ **H**uc
vitarū astipulant ea que dñs vrbanius sextus in eo opere quod
de iure morali ordinauit, ad hec probanda adducit diuisis simi-
litudinibus tam iuris canonici qz ciuilib **E**t pmo qdē in caplo

E
De necessarij restitutio-
ne ablati tam in rebus
q̄ in fama

F
Quod nemo sine sa-
tisfactionis propo-
sito potest absolui a
peccato

O
Quod multiplica-
ta assimilatioe ostendi-
t restitutio necessarij
detractori

de accusatione dicit quod sicut p[ro]m ius canonicu[m] falsus accusator
 vel testis tenetur ad restitutione[m] om[n]i q[ui] p[ro] sua[m] falsam accusationem
 vel restitutione[m] p[ro]ximis amisit. Sic qui detrahendo mala de
 suis p[ro]ximis testificat: tenet ad se restitutione[m] o[mn]is dampni quod ex
 tali detractio[n]e p[ro]uenit. in fama vel in rebus quoq[ue] m[od]o. Item se-
 cundu[m] decretale. **Et de usuris** Quamq[ue] licet usurarius mani-
 festus mortuus etia[m] mandans restitui usuras et satisfieri non
 tenet recipere ad sepultura[m] in cimiterio donec plenarie satisfactu[m]
 sit pro suppetentia facultatum. nisi vel illis quib[us] facienda est
 restitutio si p[re]sentes sunt vel eis absentibus episcopo vel sacerdoti
 p[ro]chiali cora[m] fide dignis sufficiens cautio p[ro]stet de restitutio[n]e faci-
 enda et exprimat[ur] quantitas reddendoy q[ui]tu[m] possibile est. Alias n[on]
 lo modo recipiatur ad sepulturam. **Nec etiam** nisi satisfecerint
 aliq[ui]s eos ad co[n]fessione[m] seu absolute[n]e admittat aut testame[n]tis
 eoy inter sit. q[ui]a alit[er] testame[n]ta eoy no[n] valet sicutiq[ue] in maiore
 ratione a[n]ima detractoris iniuste bona p[re]ciosissima fame aufer-
 rentur alijs nec absoluit[ur] a culpis nec in celu[m] mittit[ur] in co[n]-
 munione[m] sanctoy nisi restitutio[n]e condigna facta vel de facienda
 p[ro]mno pontifici deo p[ro] veru[m] p[ro]positu[m] plene satisfaciendi p[ro]sti-
 ta cautio[n]e. 23. q. 4. vltima. **Pessimam** **Et ex de rapto. c. 2.** Et quo-
 se quod detractor sine satisfactio[n]e et restitutio[n]e condigna no[n] di-
 mittit[ur] peccatu[m] ante mortem. **Et post morte[m] nullu[m] mortale di-**
 mittitur: q[ui]a sicut medicina apposita corpi defuncto no[n] prodest
 ita nec anime. **Ergo nu[m]q[ue] ei d[omi]n[us] necq[ue] hic necq[ue] in futuro. Sic**
 de confessio[n]e sacra[m]entali. Dicit inquit r[ati]o et lex voluit quod r[ati]o-
 nis mundialibus obligatus co[n]se p[ro]curatio[n]is vel adminis-
 tratio[n]is no[n] debet religio[n]e[m] m[er]itare nec ad sacros ordines p[ro]-
 moueri anteq[ua]m r[ati]o[n]ia reddiderit ut p[er] **De episcopis et deci-**
 ab. l. **Officiales** **Et ex de obliuio[n]e ad r[ati]o[n]ia. c. unico** Ita maior r[ati]o
 ne detractor aliq[ui]s. multis de soluendo ad restitutione[m] iuxta p[re]-
 missa obligatus. no[n] potest celestem religio[n]e[m] m[er]itare aut angeloy
 ordmibus sociari vel in sortem sanctoy hominu[m] p[ar]ticipatio-
 nem merito[m] in p[re]sent[em] g[ra]duari: nisi prius de r[ati]o[n]e debitoru[m] satisfice-
 rit aut ad minus satisfacere sine dilatio[n]e p[ro]posuerit. **Et q[ui] om[n]i**
 aplicatio[n]e manifesta sans liq[ui]t[ur] horribili se reddidit delictor ad m[er]ita
 et vana obligatu[m] **Capitulum** **¶ ¶ .97.** 97
Etio circa istam infamacione[m] p[re]latorum a subdi-

¶ Quod detractor in
 restitutio[n]e facta absol-
 uitur a culpa nec in-
 termittit[ur] in celum
 aut sanctoy commu-
 nionem

K
Quod in profut de
ta restitutio fame
p detractione abla
te vel demigrate

I
Quomodo non facien
da est restitutio fa
me p detractione
ablata Et primo de
falsis et mendosis

tis debemus considerare **R**aritate emendationis **C**um etenim
tam necessaria satisfactio sit et restitutio in integrum omnium malorum
damnificationum que ex detractione secuta sunt aut sequi possunt
sunt verisimiliter iuxta premissa alioquin nichil valeat aut
profut penitentia alia **D**icitur quotidie videtur in rapinis
et furtis quod raro satisfactio audit fieri modo quod debet quia oportet
quod res ablata integre restituatur vel verus valor et
quod possibile est **Q**uia alias non dimittitur peccatum ut
super habitum est etiam cum omnino dampno quod spoliatus inde
sustinuit etiam fructibus inter preceptis **V**erbarum suffragiorum
dedarat in de iure morali capitulo de furto c. Multo utique
rarior credendum est fieri restitutionem necessariam et satisfactio
nem condignam in penitentia de infamatione detractionis **Q**uia
restitutionem necessariam adeo non intelligunt communibus hominibus
et paucissimi etiam religiosorum modum temporis ponderant unde
berent vel advertunt et quod pessimum est omnino in genere discrimen
anime sue agnoscunt plerique contemnunt **E**t hec melius
agnoscimus si que ad modum fieri debeat huiusmodi restitu
tio particulariter videamus **H**uius autem restitutionis forma et ordi
ne **V**enerabilis magister gherardus groet in epistola illa
de detractione superius allegata secus mentionem sancti thome
in 2. 2. quasi respondens detractori de penitentie modo interrogati
si ita assignat dicens **Q**uomodo magis restituatur? cum de his que dicta
sunt non dicta facere non possum **P**rimo tibi ait modum **P**rimo
si que falsa vel mendacia dixisti vel veri malicia falsis dix
xisti? omnibus apud quos ea scinasti vel ad quos ea pervenisse scias
te falsum dixisse et mendacem fuisse cum tua verecundia que non me
dicam peccati parte delet intimare et confiteri teneris **E**t hoc significat
et probationibus veris que testimonis quibus potes bonis de eo cui
detraxisti **M**alis vero de te: ut omnino nulla nota improbitatis
vel scandalizate inducatur apud audientes remaneat **E**t hoc si
bis sed tu ut dignus es malicia tua portabis **E**t de cetero sa
miam et opinionem illius cui detraxisti bonam in ore flore et odore
custodies ut pupilla oculi tui? ut detractoribus ulterius non
solum non faueas sed abhorreas? ipsumque in omnibus malis ut po
tes excuses: ut fame eius fragilitatem vel actus eius bonos dignus
laudibus amplifices et extollas **D**ecundo vero si vera sit

ea que illū infamando vel sibi detrahendo narraſti: eſſe ablata reſtituere tenebis? non dicendo te falſū v[el] mēdaciū pro-
tuliffe: ſed debes ad hūc finē n[on] ſibi q̄buſcuq; obis et veris modis po-
teſt[ur] ut ipſis tuis verbis detractoris, q̄cuq; veris nō credat. Et ut
nec ex tuo teſtimonio, nec ex ſignis per te adductis tāq; vera ha-
bean[ur]. **¶** Ergo tenebis ſ[ecundu]m ſanctū thomā in 2. 2. q. 62. ar. 2. in
reſponſio[n]e ad 2^m articulū ad minus dicere q̄ male dixiſti: et q̄
miſiſte et tūque eū diſſamaſti. **¶** Na[m] q̄uis vecū forte dixiſti: nec
hoc tū eguſti p[ro]p[ri]o ordi[n]e iuſtitie et ſ[ecundu]m ordi[n]e caritatis qui ordi-
nes in hac materia ambo ſunt in p[re]cepto. **¶** Nam ſecū[n]d[um] ordi[n]e cari-
tatis et correptionis ſ[ecundu]m Mathei 17. ad nō p[re]ceptū nō debuſſes ma-
lū proximi alicui miſiſſe: niſi frat[er]na admonitio[n]e et teſtum
ductio[n]e p[re]cedentibus; et niſi ſpe et intentio[n]e ipſū p[ro]hoc emēdandi.
q̄tominus hoc plato tuo facere debuſſes, q̄ ſ[ecundu]m ordi[n]e iuſtitie ipſe
iudicare te debuerat et tu nō ipſū. **¶** De t[er]ciū de i[n]et[er]na ordinatio[n]e
onē quia oib[us] poteſtas dat[ur] de ſup[er] ipſe tibi p[ro]poſitus eſt et p[ro]-
latus; et nō ſine cauſa ipſe et nō tu gladiū ſpirituale portat
¶ Miſiſſer enim dei eſt. **¶** Unde qui ſibi reſiſtit; dei ordinatio[n]i re-
ſiſtit hec ille.

Capitulum 98.

Tende hic etiā lector de ordi[n]e iuſtitie qui ut
dictum eſt ſeruari maxime debet in iudican-
do proximum ſicut et ordo caritatis q̄ ſ[ecundu]m do-
minū urbanū ſeruum in de iure morali caplo
de iudicio humano qd iudiciū detractio[n]is maxime de plato
miq̄m eſt ſ[ecundu]m oīa illa q̄tuor q̄ ad ordi[n]e cuiuſlibet iuſti iudi-
cij de proximo etiā quolibet neceſſarie requiruntur. **¶** Primum
hor[um] eſt q̄ ſit verus iudex habens autoritatē ſup[er] eū q̄ iudican-
dus eſt. Alioq̄m dicit ei poteſtis. **¶** Apoſtoli ad romanos 12. Tu
q̄s eſt q̄ iudicas alienū ſeruum. **¶** Duo dñō ſtat et cadit. **¶** Deo det[er]mi-
nō eſt legitimus iudex p[er] ſerū ſui ſup[er]ioris, ſed e[con]uerſo Inferiore
nō iudex nō poteſt ſuū ſup[er]iore iudicare ut dicitur. 21. diſtinctio[n]e
Inferior. **¶** Etiam alij nō ſunt ſubditi detractoris; quia etiā ſepe
pape det[er]mit cui[us] facta a ſolo deo debet iudicari ut 2. q. 3 facta
ſimiliter et alijs frequent[er] quos iudicat. **¶** De t[er]ciū q̄ ſit debis
accuſator. **¶** Deo detractor non eſt debitus accuſator quia nō ex
caritate agit ſicut in oī accuſatio[n]e et correptione iuxta p[ro]miſſa
requiritur neceſſarie ut etiā habet. 23. q. 1. prodeſt. **¶** Tercia q̄ ſit de-

¶
Quid faciet detractor
in correptione debis
que vera dicit

¶
Quod iudiciū det[er]mi-
nis eſt in qui ſ[ecundu]m q̄
tuo[n]e in iudicio requi-
ſita

Quid facere debet
homo ne iudicet con-
spectu aliquo maloi
proximo et ut ipse
non exaltet

fenfor sine iudicandus pñs. **N**ed detractor absente reo ad iudi-
cium procedit: q̄ ē ḡra uera ut habet. 3. q. 7. **A**ccusatores et
in oibus caplis ibi sequentibus. **U**nde diuine et humane leges
prohibet ne abses iudicet nisi propter cōtūaciam. q̄ hic locū
nō habet quia nō vocat̄ quid iudicatur. **Q**uartū quod sint testes
p̄domy. **T**estes etrosi qui sunt in detētiōe mali sūt et nō tales
quales ordinat lex in causa diuortij. **E**xtra de testib/ capitulo
lo. **L**icet que w̄ quod in hoc casu testis nō admittitur nisi
iuret se illa de quibus agitur impedimēta didicisse ante litē
motā: qd etiā illa audiuit ab aliōibus et fide dignis: et nō
ab infamibus suspectis et leuibus p̄sonis. **C**uius legis cōtēto
Quia si asserat se p̄mo illa sciuisse postq̄ lis fuit mota. sicut de-
tractor et testis eius disant postq̄ ira sūt cōmoti: iura p̄sumit
quod vna de q̄tuor causis que corūpūt iudiciū testimoniū
phibeat. i. amor. cupiditas. odiū vel timor ut. ii. q. 3. q̄. **E**cce
quomodo ex oī facie iudiciū detractiōis cōuicit̄ ē iniquissimū
Quare et huiusmodi iudiciū quo ipse detractor nō vocatoque
quem iudicat ad sententias temerarie procedit. et seip̄m
accusatorē testē et iudicē cōstituit. usurpās sibi oīa q̄z iudi-
li sibi sp̄etū vel collatū est vel p̄missum a deo in hoc casu. si in-
turo et sp̄done vel apud quoscuq̄ barbaros in secularib/ discendi-
agere in tollerabilis iniquitas et calūnia diceretur. **Q**uāto maiore
neq̄tia apud iustū dñm reputabit̄. **N**ulla em̄ in eo iustitie con-
tudo seruat. s̄ nec caritatis ut dictū est ordo. **E**rgo em̄ cōmūis
caritatis respectus: ut anteq̄ homo ad tale iudiciū cōtra que-
cunq̄ proximū suū procedat: si viderit in eo aliq̄ corrigibile
vel defectuosū in ope: ipsum opus vel ad minus in cōtione ope-
rantis inq̄tū possit excusari. **E**t si vñdiaz māfestū est malū et in-
excusabile quod raro accidit: debet cogitare subtractā pro tunc
a deo hominū graciā: et etiā inimici forte fuisse temptationē et
reptam. ut potius diaboli q̄ hominis opus illud esse sibi p̄suadeat.
Debet insup cogitare se multo peius acturū: si similis rep̄-
set eū cū gr̄ie subtractiōe reprobatio: quāq̄ vere potuisset. **D**eniq̄
deberet oculos suos saltē avertēre a iudicio oculos in quā mētē
quod nulli est difficile. **E**t q̄a nihil horū facit detractor procedens
in chelominū ad malas sententias proferebas cōtē proximū suū
et q̄p̄ssimū est etiā plātū et spirituale patre suū. **I**deo **M**agist

gherardus ubi sup̄ contra ipsum conueniēter meliatur dicens Resti-
 tue restituere ergo semp̄ boni de plato tuo predicando? singula a me
 lus ut teneris interpretando mala sep̄ rep̄medo, detractoribus undi-
 q̄ resistendo: te iniustū malediciū turpiloquū, et detractorē cōprobā-
 do et quomō dictis per te pro tūc quia amaro animo fuisti non sit
 fides adhibenda declarā: et p̄ crebrius tuū iudiciū falsū iniustū
 et iniquū inuenisti ostende Et quod precipitata linguē et miqua
 et multociēs mēdaci multa iniuste dicere cōsueuisti Psuade: ut
 nō sint auditores certi te verū dixisse Similiter ut singuli fr̄es
 plato amēt procura: utq̄ ipsū reuerent. ut ei obediāt, ut bona de
 ipso p̄sumāt et ad ultimū caritas pax tranquillitas p̄ oīa ut fieri p̄
 tuerit reformetur et cōseruet elabora Nec sūt opa detractoris vere
 penitentis

Capitulum nonagesimum

Etio si p̄missa oīa ad statū p̄stinū restituere et re-
 formare in tua nō fuerit potestate: fac que potes: et
 residuā cōpensationē plato tuo in seruitus alias per-
 te fieri nō debitis seruias Et eo profundius te corā
 ipso humiliā: huilius de satisfactioe semiplena misericordiā et
 veniam postula atq̄ te suū deuotē semp̄ cōfiteri et cōstitue **Hec**
Magister gherardus Monet etiā in fine epistole patris sp̄uale ut
 si que talis detractor in mōsterio fuerit quod absit que resistere
 secūdz posse suū voluerit ut eā nō absoluat, quia fictē peitēt, nō
 si in mortis vel necessitatis articulo Et tūc etiā nisi in proposito
 restituendi fuerit: inutile sibi penitentiā et cōfessionē suā in sinu
 et **Nūc** attendamus si talis de sublata fama p̄ detractionē vel
 demigrata oportet fieri vel facere restitutione in integrū q̄ tum
 possibile nobis est ei cui detraxim⁹ q̄ rarissimi sint qui ad hu-
 iusmodi satisfactioe regule diuine p̄it et humane legis obe-
 diant et qui iuxta consiliū sapientis Ecclesiastica 4. pro oīa sua nō
 confidat dicere verū Qui modis p̄dictis nō dico manifesta mēdacia
 apud plures quos norunt diuulgata sed vel ipsa vera mala ma-
 hāose in licet veraciter p̄ se disseminata etiam de prelatis suis et fr̄i-
 bus suis aut alijs laborēt cū cōfusione sui quomōlibz reuocare Dissi-
 mulamus post multā sepe iniuriā et fame detrimēta imōdica
 illata alijs, et ad p̄petuā fortassis illoz cōfusione vel notā apud
 ipsorū vel caros vel emulos dissp̄sa de facto damno satisfacere: et si
 vel semel frigidō corde veniā postulauerim⁹ ab offensibz: iā nobis fa-

P

Quid faciendū sit pro
 eo q̄ nō potest homo de
 fama sublata restitu-
 ere

Q

Quod detractor se nō
 vere penitēt et restitui-
 ere velit nō absoluat
 a sacerdote Et q̄ raris-
 simi sūt detractores
 qui digne peitēant et
 et satisfaciant

R

Quod non sufficiat indulgentia peccati nisi fiat restitutio lesi pro posse

na oia pollicemur. Cum tñ non sufficiat remissione dñtaxat peccati nisi etiã qui dampnũ intulit studeat lesi m̃stũ valet prefusio illati damni fideliter et integraliter respondere; p̃sertim quando dampnificatus sibi vellet si fieri posset satisfieri de illatis. Nam talis remissio totius vel ptis non excusat s̃m iuxta cãdica nec ab soluta restitutioe faciendã; si eo m̃o remittes ut dictũ est vellet totũ rehabere si posset vel auderet. Sicut hoc patet. Extra de usuris. Qm̃ manifestum. **S**up̃ q̃ dicit Glosa archidiaconi q̃ remissio que fit mala voluntate non sufficit. Et igitur in tali casu in integrũ restituere inueniuntur. Iuxta m̃otionẽ scripture dicentis omnia q̃ detractori de eo quẽ in fama leserit vel in rebus. 4. Reg. 8. Restitue ei oia q̃ sua sũt cũ oibus q̃ modis et fructibus p̃ceptis; et de his que pierũt. Et qm̃ hec oia mala sũt apud nonnullos habitũ et noie religiosos ut facilius tractãdis rebus alijs p̃ detractio nẽ delinquat. Nam em̃ cõuenientib; nobis in vñũ. Iuxta ap̃b̃ p̃ma ad corinthos. ut ita dicã non ẽ dñicã cenã manducare; non est panẽ vite ṽbũ salutis ad refectio nẽ m̃tũ salutarẽ p̃p̃ri imediũ p̃ferat. sermone de scripturis; referat de ṽtutib; et vitijs detestandis; loq̃t de religiõis proposito. ut de mox edificatiõne; vel emulatiõne pie religiõis. siue p̃fectioe sanctitatis. Sed eõ trario unusq̃sq; suã cenã p̃sumit ad manducãdũ; et vñ quidẽ esurit estu insatiabili et deuotiõne arthemensi. audiendi s̃p̃ de mundi statu aliq̃ noui; alius vero ebrius et sine circũspectioe semp̃ pat̃ referre q̃ curiosè insũpsit. nũc de procuratiõne aut officialibus alijs; etiã sepius de plato aut de p̃ncipib; vel alijs negocijs secularibus siue p̃p̃is. Dicq; ad vescedũ carnes cõferũt; et similia sibi mutuo cymbola in cenis et cõuẽtialibus suis. Ita utiã verifictur in nobis; qd̃ dominus s̃querẽdo loq̃t p̃ prophetã suũ Jeremiã. 8. caplo dicens. Attende et ausaũtã; nemo q̃ bonũ est loquit. Ideo hec oia detractiois mala considerãs et p̃icula credidi p̃op̃t quod et dico q̃ meo videre vix sit vel cogitari possit aliq̃ viciũ vel peccatũ in religiofos et deuotos. Iam tẽp̃is magis pestiferũ et p̃iculosũ peccatũ detractiois. Nam quos hoc viciũ semel cepit p̃cõrẽptũ rarissime cõdigne p̃cãtã in p̃senti. Et quibus omnibus iam p̃missis de hac infamatiõnem maxime platorũ patet raritas emendationis.

S

Quod vix sit viciũ detractiois in conuẽtibus hominũ. Et qm̃ re loquimur de deo ueniẽtib; nobis

T

Quod vix sit aliquod peccatũ periculosũ deuotis q̃ detractio

Capitulum viceßimum ¶ ¶ ¶ ¶

Circa principalit ad hoc ut correptione plati culpabilis a suo
 subdito virtuose agatur necesse oportet ut fiat Reue-
 rent absqz obuegatione Nam ut dicit beatus thomas
 et scpto. fm. de 19. de correptione fina. an. 2. q. 3. m. cor.
 q. m. sine Sicut ea que sunt charitatis ad subditos plati talit gerere
 debet: ut nulli auctoritati puidicium generetur: ne dū nimium ser-
 uatur humilitas regedi frangat auctoritas ut Augustinus dicit
 ita correptione ad platos talit fieri debet: ne aliqz reuerēte plato
 subtrahatur Et hoc innuit apls dices i. ad thymoteū caplo e
 demore ne increpaueris: sed obsecra ut patrem Quia ratione de
 femore Augustinus in glosa sup vbo apli pmissio assignat dices
 demore scz etate vel moribus ne increpaueris propter tatis honore
 ne indigne feceris scz uioze correctū magis exasperet qz proficiat
 Sed obsecra ut patre: ut facilius suscipiat admonitionē Potest em
 demonitus vereri ne corripiat postea qz turpe est femoribus Hinc
 accordat beatus Gregorius 2. pastoralū caplo. 4. dices ad monē
 dos esse subditos ne ppositoy suoy vitā temere iudicēt sup eos for-
 tasse agere rephesibilū vidēt: ne unde mala recte redarguūt, inde
 pelatiois impulsū in profundiora mergant hec ille Nec tñ p hec v
 ba aliqz putet gregoriū accere subditos ab admonitōe plati secreta
 et reuerentiali Ideo beatus thomas ubi sup in responsiōe 2ª argumē
 ti hec vba gregoriū allegans dicit, quod gregoriū prohibet hic iudiciū
 temeritatis, ne scz alijs platos facta de facili in malū cōuertat: vel
 de eis corā alijs obloquitur: nō autē iudiciū fraternē correptionis
 prohibet cū reuerētia factū hec ille Caveāt ergo quicūqz subditene
 ne extra causam vel grandis valde et publica scandali et subūsiōis
 omniū religionis et discipline, extra suos platos quomōcūqz pceptū
 maude scāt: ne pponi sibi illos subniti propē rephensibilia qdā pua
 despiciāt Ne etiā p m gregoriū ubi sup culpas ppositoy conside-
 rāt, extra eos audaciores fiant Nam et si qua eoy sunt praua sicca
 apud semetipsos dyudicet ut tñ diuino timore stricti ferre sub
 eis iugū reuerentie nō recusent hec Gregorius Depe em ut sup
 tactū est nōnulli subditoy dū gsidemre atqz pēfare culpas ut de-
 berēt propas negligūt: cōpanōe gspete cuiuslibet in firmi-
 tas in platos mitimescūt: tantoqz illos pferri sibi molestus tole-
 rāt: qz se illis digniores putāt Dumqz quasi indignā regimi-
 ne eoy psonā despiciūt pariter simul eoy cū factis vba con-

Q
Quod plati nisi reue-
rentur a subditis iur-
admonendi

Q
Quod plati et femores
irreuerēt a iunioribz
correpti male accipiūt

R
Qz subditi prohibent
platos temerarie cor-
perere sūo reuerēt sine
despectu et audacia

R
De supra audacia qz
undam contra su-
os platos quam
libertatem vocant

S
De remedio audacie
subditoꝝ contra suos pla-
tos. Et p̄plati subditis
nō nimis concedat

T
De malis platis et
honorandis exemplo
christi

tempnūt subesse ipsoꝝ imperio rēnuūt. ad increpanōis irruentē
am contra eos audacter insurgūt. Et tales sūt de quibꝫ loquitur
beatus gregorius. 34. moralium caplo. 20. et seq̄n̄ dicit quod sepe
rektoris suidictis proterue obuiāt; et eandē vocis supbia liber
tatē vocant. Sic app̄e elatio se propt̄ rectitudinē libertatis
obicit; sicut sepe et timor pro huilitate supponit. Nam sicut ple
riqꝫ reticēt ex timore et tñ tacere se estimāt ex huilitate. Ita non
nulli loquūt̄ p̄ impatiētiā elatiois; et tñ loqꝫ credūt p̄ liberta
tem rectitudinis. Hec ille. Sed ad huiusmodi temeritate cō
pescendam p̄mo s̄m beatū gregoriū s̄m pastoralium. 16. e
neceesse est in ipsis platis ut in cura regiminis tanti moderi
minis arte se tēperēt q̄tmus subditoꝝ mens cū quedā recte
sentire potuerit sic in vocis libertate prodeat; ut tñ libertas in sup
bia nō erumpat; ne dū fortassis imoderatius lingue eius libertas
Iceditur, vite ab his huilitas amittatur. Secundo ipsis subditis
neceesse est ut attendāt s̄m Gregoriū in registro ad eusebiū abbatē
caplo. 361. quod h̄i qui cont̄ suos p̄positos se erigunt. profecto offē
ditur quia dei serui esse cōtempnūt. Attendāt s̄m eundē 25. mora
liū caplo. 16. in fine. prouidendū sibi esse ne sibi rectorū suoz facta
displiceāt. Quia et si magistrorū vita iure reprehenditur. oportet tñ
ut eos subditi cum displicet reuerentur. Sed hoc est solerē intuentum
ne aut quem venerari neceesse est p̄mutari appetat; aut quē p̄mita
ri despiciat venerari cōtempnat. Vnde de hoc scribēs sanctus Epi
scopus ut habetur in decretis caplo. Dñs noster distinctioe. 93.
Dñs inquit n̄r ihesus christus rex et iudex et dñs noster usqꝫ ad pas
sionē diē seruauit honore pontificibus et sacerdotibꝫ; quibus illi nec
timore dei nec agnitionē christi seruaret. Nam cū leprosi mūdas
set, dixit illi vade et ostende te sacerdoti. et offer donū. Huili
tate nos humilis docuit. sacerdotē ad huc appellans quē sciebat
sacrilegū. Item subditus passionē cū alapa accepisset et ei diceret
sic responde pontifici; nihil ille cōtumeliose locut⁹ ē in p̄sonā po
tificis; sed sic magis innocentia suā tutus est dicens. Si male locu
tus sū exproba me de malo. Si autē bene q̄ me redis. Que oīa
ideo ab eo facta sūt humiliter ac paciēter. ut nos huilitatis acci
pientie haberem⁹ exemplū. Docuit enī sacerdotes nos plene et le
gitime honorari; dum circa falsos sacerdotes ipse talis extitisset.
hec ille. **Capitulum centesimum primum** * * *

Ira huius in pmissi capli evidētia est notandū quod prout determinat **Magister robertus holcot** sup libro sapiente lectioe 75. in fine plati etiā mali plus hono- randi sūt q̄ subditi q̄ius boni Et hoc optum ad pre-

sentis occurrit propter tria siue triplici rōne sc̄z
Necessitatis requirētis auxiliū
Dignitatis ostendentis fastigium
Vtilitatis conferētis subsidium

Primo ergo honorandi sūt etiam mali plati potius q̄ boni subditi rōne Necessitatis requirētis auxiliū Est autem inueni- re in rebus humanis siue humane vite cōsatiōe triplice rōne indigentē auxiliū prelatore **Prima** est conseruande equitatis ut vnusquisq; iure suo et sub rebus tranālle uti possit absq; iniuria et puidicia cuiuscunq; De quo **Gregorius** in registro scribens **Leoni** epis- copo tunc mensū caplo 50. Ad hoc inquit locoz gradus rōis ordo distinxit et iudicia esse stituit? ut nec ppositi in oppmēda se frustra valeāt occupare subiectos; nec subiecti iterū cōt suos ppositos effrēa- rāsit resultandi licētia Et iterū distinctione. 89. caplo ultimo boni facis papa Ad hoc inquit dispois prouisio. gradū diuisos et ordies instituit cō distinctione? ut dū reuerētia minores potioribus exhibe- rēt. et potiores dilectione iunioribus impenderēt. vera cōcordia fieret et ex diuisitate stertio et recte officioz gereret amministrazione singuloz Neq; vniuersitas alia poterat rōe subsistere. nisi magnus eā differētie ordo seruaret **Quod** vero creatura in vna eadēq; q̄litate gubernari vel viuere nō potest. celestiu militiaz exēplū nos instituit q̄a dū angeli sūt archangeli liq̄t q̄a nō equales sūt; s; in potestate et ordie sicut nostis differet alter ab altero **Si** ergo ait **Gregorius** in registro ad episcopos gallic caplo 22. **A** inter hos qui sine peccato sūt ista stat esse distinctionē q̄s hominū abnuat se huic libenter dispositiōi submittere? **Hinc** etenim pax et veritas se inuicia vice plectūt; et manet firma scordie in alterna et deo placita dilectioe sinceritas et vnūq; tūc salubrit̄ pplet officia. cū fuerit vnus ad quē possit recurri. **Unde** et **hieronymus** ad euandz episcopū in episto- la **Qui** inq̄t in ecclesia vnus cepit eligi qui ceteris pponetur? in scismatis remediū factū est; ne vnusquisq; ad se trahens ecclesia christi rāmpet hec ille **Hic** ergo patet p̄ma necessitas plature ad cōseruandā equitatē? quo per eam subditi ab in festationibus

¶

Quod mali plati plus honorandi sunt q; boni subditi triplici ratione

De triplici necessitate prelatore

¶

De necessitate prelatore propter pacem seruanda et malos coercendos et dilectio- ne inuicia fouenda

R
De necessitate platur
rone amurib boni p
inuenendi

D
De summa caritate et fi
ducia habenda ad p
latum

S
Subditi nō debent
de sentētia platorū
uocare

Q
Quod scz deus p sup
ora disponit inferio
ra ut p media inferi
ora ad supna ordiat
et dirigat

malignorū defenderentur. vel ipsi malignantes a suis conantib
repremerentur et arcerentur. Et de hoc etiam dicit **Basilius**
veronēsis episcopus libro primo proloquiorū caplo. 7. Nisi magister sit
qui iudicet oibus licebit que libet ipse agere. furtū eque lau
dabitur ut datū; vitia cum virtutibus pari corona gaude
būt. Secunda necessitas est promouēde utilitatis. **Impossi**
bile em̄ est a multitudine de^o ad effectū nisi sit aliq̄s vnus
cui pariatur. **Insup** nihil officij deu^o te sine preceptore. **Unde**
gloriosus Hieronimus de vita clericorū ad rusticū caplo
12. probans in q̄ negotio et officio necessitatē vni^o p̄ncipalis
Nulla magis aēs absq; magistro dicitur. **Etia** multa animalia
feraz greges ductores suos sequuntur. **In apib** p̄ncipis vna est
grues vnā sequuntur ordine literato. **Imperator** vnus vni^o
provincie vnus. **Roma** ut dicitur fuit; duos fr̄s simul habere
ges nō potuit; et priū dū dedit. **In rebecca** utro; **Esau** era
cob bella gesserūt. **Om̄guli** ecclesiaz episcopi; singuli archiep
biteri; singuli archidiaconi; et ois ordo ecclesiasticus sub m
titur rectoribus. **In nauū** vnus gubernator; in domo vnus
dominus; in quouis grandi exercitū vni^o signū expectatur.
Et ne plura replicando legenti tedū faciam **phoia** ad te redire
ut doceam te nō tuo arbitrio dimittendū. **Deo** viuere sub v
disciplina p̄ris in mōsterio. **Fortioq;** multorum. **Et infra** **Pic**
positū mōsterio time ut dñm; diligas ut patrem. **Credas** tibi
salutare; quid ille p̄cepit. **Act** de maioris sentētia iudicēs; aut
officij est obedire et implere que iussa sunt dicente moysē. **Audi** is
rael et tace. **Et iterū** **Jeronymus** in regula ad custodiū caplo.
Sic aut portenti nauigatoibus; et pro certo nūq; venietur
ad portū; si de directioe et gubernatioe nauigh qui cuiq; remi
gator ordinares ad votū hec ille. **Et** his patet q̄ necessaria sit
prelatūre directio. **Hic** astipulat regula diuine dispositionis
qua deus sup̄tēs sicut dona diuine beneficētie sue inferiori
bus; per media administrat; ita et p̄ media ad se inferiora ordi
nat et leuat. **Unde** ipsū sp̄uale dominū in ecclesia sua deo ē
constituit; ut maiores minorib; in hoc seruāt; ut quicūq;
a deo accepit illis āministrēt. **Non** ut propam utilitatis; p
curēt aut respiciant; s; ut ea posthabita alioz utilitati mē
dant; et mou etiam nō recusent pro alioz salute ut dicit

Crisostomus sup **Matheu. 10.** Et hec est ultima causa causarum quas assignat sanctus thomas 2. 2. p. sententi d. 9. art. 3. in conceptioe q. 2. in solutioe articuloz quare magis honorandus est malus platus q. bonus subditus magis platus est Quia videlicet platus se habet ad virtute sicut causa facies in alius virtute Et dignus est alteri causa virtus existere q. solum virtuosu esse ut dicit phis 9. et 1. Hoc utiq. habet ex officio plati ut suos subditos vel ad bona propriam subditorum vel ad comune dirigant et bona qd ipsi hnt ad suffragiu subditis impendant Unde ipse eius p. ap. dicitur Unusquisq. prout accepit gratia malteretur illa ministras Propter quod et dicit **Augustin. 19. de civitate dei** Quod nisi non dominandi cupiditate imperat sed officio consulendi

Capitulum 4 4 4 4 .102.

Ecce necessitas est custodiende communitatis In oi re publica et in oi statu ecclesiastico seu religioso necesse est aliqui esse qui p. se et curia habeant hominum tam in temporalibus q. in spiritualibus conservandi Unde **Gracianus** plati iura se servaturos et defensuros sine diminutione iura privilegia et ex tertia bona ecclesie ad qua instituntur **Dicit etiam religiosi tenent ad custodia et conservacione omnium bonorum tam temporalium q. spiritualium quemadmodum est bona omnium religionis et discipline Prelati enim sunt quasi thesaurarii domus Quos singulis ipse dicit id. 1. ad th. 6. et 2. ad th. 4. bona depositi custodi. Ipsi sunt quasi sacriste quibus omnia elemosina ecclesie ad custodienda commissa sunt quibus d. n. s. precipit id. **Numeri 4. 10.** ut custodiant vasa tabernaculi illius scilicet templi de q. dicit **1. apostolus ad cor. 14.** Templum dei sanctum est spiritus vos **1. Petri 1. 10.** ut custodiant cetera que sibi fuerit commendata **Numeri 8.** Ipsi habere se videtur ad custodiam ecclesiarum et congregationum spiritualium sicut se habet ad gubernacione et custodia civitatum p. facti vigiliu seculari Nam de tali p. facto vigiliu urbis rome lex p. cavit in ff. de officio p. facti vigiliu. l. nam salutem q. p. tota debet nocte vigilare et armatus cu suis urbe circuire et admonere cunctos ad vigiliu et cautela **Dicit plati ut dicit Ap. 1. ad Hebr. 13.** p. vigilat quasi conone pro amabus vris reditu **Induit armis iusticie ad defensione bonorum et vniuersa malorum Non enim sine sanguine gladiu correctionis portat ut dicit ap. 1. ad romanos. 13. et hoc****

De necessitate plati in conservacione omnium bonorum conservandi

Quomodo plati tenent vigilare in custodia omnium religionis et discipline et etiam bonorum temporalium

Quod nulla res potest
sine plati obedientia
persistere Et quod et ma-
lis platis obediendum
est

Quomodo obedientia
reddenda rone excusari
et homine consecrari

A De triplici dignitate
prelatorum p[ro]p[ri]e egredi-
am mali honoran-
di sunt plures boni sub-
diti

Quomodo plati sunt
cary dei et ideo ho-
norandi

maxime ne aliquis ad lesionem suam boni et misericordiam inimici quasi
in nocte temptationis irrepatur quod prodatur aut corumpatur gregem
commissus **Dicit legimus** **Iuce 2.** quod pastores erant vigilantes et custo-
dientes vigilas noctis super gregem suum **Hec autem custodia plati**
rum in omni communitate est ad conservationem boni communis necessaria
Sum non maior sit v[er]itas quam querere p[ro]t[er] tuam **Et ideo dicit** **Gregorius**
Hieronymus in regula ad Eusebium virginem capitulo 6. ostendens
quod nulla res communitatis sine custodia prepositi possit subsistere
re **Non inquit civitas non regnum non minima domuncula diu ma-
neret in rure; si cuius voluntati pareret deesset** **Propter quod ipse**
papa petrus qui religionis apostolice vitam volebat instruere
sicut a magistro didicerat ut magis intelligat quam vita castigare
in obedientia caritatis et fraternitatis amore exponit aptius **Deus**
inquit honorificare servitatem diligere deum timere regem honorificare
**Et ne excusationis arripiat scilicet sub particulari nomine pemine-
tis dignitatis generaliter in seculis omnibus** **Deum subditi inquit estote**
in omni timore domini **Et ne plati in media ponatur p[ro]p[ri]etas que**
plerumque subditis prestat causam magni casus **Non tamen inquit**
bonis et modestis; sed et disculis **Deus ne forte videatur que humane**
voluntati se abnegare et crucem domini tollere? obedientie opponit
premissum; quo omnis labor dulcescit etiam ignis **Hec inquit est gratia**
felix et habundans gratia obedientia summa virtutum causa non solum
gressu hominem ducit ad christum; et mens non solum excusat a deo
ad reddendam rationem de subditis; sed nec etiam obligatur reddere
de se ipsa **Summa libertas qua optenta vir homo possit peccare**
hec Hieronymus **Capitulum 103**

**Secundo honorandi sunt plati etiam mali pluresque sub-
diti quibus boni ratione dignitatis ostendentis fastidium
dantur** **Dant enim plati tam ecclesiastica quam religiosi magis
inquit dignitatis fastidio sublinantur** **Et hoc liquide
patet per respectum ad tria scilicet**
Vicariam representationem
Precariam meditationem
Operariam perceptionem

Primo ipsorum dignitas apparet per respectum **Vicarie representationis**
Prelati enim vicarii sunt dei ipsius personam representantes et ipse vicarius
agentes in terris super plebem sibi commissam **Unde sunt valde hono-**

randi idne illius cui vices gerūt prout vniūquemqz amonet sa-
piens Ecclesiastica. 7. In tota mātāia tua time dñm et sacerdo-
tes illius sanctifica. Honora deū ex tota aīma tua et honora
sacerdotes Illoz em honoratio siue contēptus redundat in dñm
cui sunt vicarij et ministri Dicente dño Luc. 10. Qui vos audit
et qui vos spm̄t. me spernit. Unde sanctus gregorius in quo-
dā rescripto ad felicē episcopū sicilie ut habetur in registro
cap. 286. de episcopis et p̄latis ecclesie loquēs. **D**amus iā
quod nullis vita p̄sulū p̄turbari debet excessibus? quia valde im-
dignū est ut hī qui tom̄i dei vocāt: aliqua motiōe a reliqz et sub-
ditis turbēt. Quomā si dauid regū iustissimū in saul quē stabat
iam ad dño reprobari et abiectū esse manū mittere nō p̄sūpserit?
Et magis cauēdū est ne manū detractiōis aut vituperatiōis sue
indiscretiōis aut de honoratiōis quidā mittat manū in vinctum
dñi vel in p̄dicatores sancte ecclesie. Quia eoz veritas siue defensio ad
deū p̄tinet. cui vices in ecclesia legatiōe fungunt. Unde sumopere ca-
uendum est vobis fidelibus ne clanculo aut publice platū suū vici-
riū domini detractiōis aut vituperatiōis dilament p̄pendētes
illud exemplū marie? quia pro eo q̄ moysi famulo dñi propter
ethiopiā detraxit in inuidia lepre multum est. Et illud psal-
miste. Nolite tangere chistos meos. et in lege diuina legit. **D**ixit
nō detrahes. et p̄ncipi populi tui nō maledices. Hec gregorius
huic rōm̄ illud etiā videtur accūmodū q̄ magister hystoriarū
relatat de alexandro magno. **H**ic cū capti graza tenderet vsqz
Ierusalem. **N**adus p̄ntifex iudeoz orabat deū pro gente sua. **C**ui
dñs ait ut p̄fideret. et ciuitatē sans ornaret. et p̄ntificaliū
indutus obuiā p̄geret alexandro. **Q**uod et fecit cū sacerdotibz
et ciuū multitudinē magna quē cū alexander videret p̄nti-
ficaliū indutus? et sup̄ cy. arī laminā in qua erat scriptum
nomē dñi thetra gramatō. descendit de equo solus. mirantibz
qui adderāt nomē dñi adorāt et pontifex venerat est. **Q**uerētibz
autē amīcibz quare sacerdotē iudeoz adorasset. respōdit. **N**ō hūc
adorauī: s̄ deū cui p̄ncipatū sacerdotū tenet. **N**am summum
deū in tali habitu vidi. qui mūn p̄ncipatū p̄sarū se dicitur
promisit in v̄sio. **C**apitulum ¶ # . 104. ¶
Etundo hec dignitas ostendit fr̄stigiū p̄uenire
mediatiōis. **P**relatū em̄ medij sat̄ ordōibus suis

122
S
Quod nulle iure vel
molestie inferende sūt
plati vicarij dei et
am malis

D
Quod mīria platorū
refertur ad chistū cui
sunt legati

E
Quomō alexander ho-
norauit pontifex
iudeorum

D
Quod plati sūt medij
inter deum et populū
per n̄cessitates et ideo
honorandi ut

inter subiectū populū et ipsum deū. Unde moyses tonēs legi-
tus interuentū orationis sue offensū dñm placasse populo
peccatorū. Propter quod et ipse mediator fuisse inter dñm
et populū israel dicebat illis Deuter. 5. Ego scastet et medi-
us inter deum et vos in tempore illo ut ut annūciare vobis
ba eius. Et ex isto placati sūt angeli quos dicitur de nobis
graciā impetrantes et volūtate annūciantes et nos deo re-
consultantes. Unde et apłs ad galatas 4. ait de ipso. Hic ut
angelū dei suscepissis me sicut christū ihesū. Unde ipsū orōre
pro populo sunt efficacissime. Quēadmodū hoc patet in orōre
moysi qñ orauit dominū pro populo quē micendū vastruit
et absorptus est ignis. Numeri 21. Quando orauit pro populo per-
catore quē serpentes igniti necabāt et sublatis sūt a populo.
Numeri 21. et in multis alijs locis. Propter quod dicit papa
alexander in caplo. ipi sacerdotes. i. q. i. q. ipi sacerdotes pro popu-
lo interpellant et peccata populū redūt: quia ea suis pēb. dōre
at sumūt. Qui q̄to digniores fuerit. tanto facilius in necessi-
tātibus pro q̄b. clamāt exaudiūtque hec ibi. Et valet efficaciter ista
nō solz pro subditis vniū. verū etiā defunctis. Unde ad hoc inuēdū
Iordanus minor in libro de vitāssim heremitay ordinis sancti
augustini pte. 2. caplo. 15. poit tale exēplū. Quia māt in ordīe
nō frater obiit. qui post mortē apparuit suo prouinciali: qui
erat vigilās in orōnib. suis. Rogauit autē frater prouinciale
dicens. Ora pro me pater. quia annis. 15. debeo esse in purgato-
rio. At prouincialis ut fidelis pater die sequēti tota deuotione
in missa sua orauit pro eā illi fr̄s. Et cū iterū alijs q̄senti
ipse prouincialis ut antea in eodē loco solz oraret. apparuit
ante eū idem frater gaudens: et dicebat se orōnibus ei. a pur-
gatorio liberatū. Discat ex isto aut h. iordan. lector fr̄s. q̄ ad
salutem suā sūt ad suos prelatos deferre. Si em̄ frater iste
in vita sua fuisset inobediēs et recalcitrās plato suo. nō fuis-
set ei datum. post mortē ad suū platū habere recue su. Discat
etiā plati vigilare in orōnib. pro sibi commissis vniū et mor-
tuis. multū em̄ valent in orōne cōtānui. Plati apud deū pro
sibi commissis ut patet ex decreto paligato. Et ad hoc inuēdū
moleuit in religioib. cōsuetudo. ut in fine horay ubi pro re-
fictis orant. ipsi tanq̄ ad impetrandū magis efficacē.

A
Quod orōnes plato
rū p̄ efficacissime
pro subditis obediē-
tibus

E
De fratre qui. isan-
nis debuit esse in pur-
gatorio orōne prou-
incialis liberato

S
Quare etiā prelati
in fine horay dicūt
fidelium

ordinem concludant et fidelium dicant. **I**psorum enim est secundum beatum
 augustinum pro reis intercedere. **U**nde etiam beatus **I**heronimus
 in leuitico prout assuitur a graciano caplo. **I**n quibus dist. 26.
In quibus inquit vult pontifex non tam vocabulo esse quam merito
 imutetur moysen. imutetur aaron. **Q**uid enim dicitur de eis.
Quia non recedunt de tabernaculo domini. **Q**uid autem eis opus
 erat. **U**traut adeo aliquid discreti aut populum doceat. **E**t post.
Et et alius opus quod fecit moyses. ad bella non vadit. non
 pugnat contra inimicos. **D**ed quid facit. **O**rat. et donec orat viciat
 populum. **I**n relaxaverit et dimiserit manus. populus eius
 vincitur et fugatur. **O**ret ergo sacerdos ecclesie indefinenter.
 ut vincat populus. qui sub ipso est hostes insubiles amale-
 clitas qui sunt demones. **I**mpugnantes eos qui volunt pie
 vivere in christo. **h**ec ieronimus. **P**ropter hec ait dicit frat. thomas
 de louano ordinis predicatoz libro. e. boni viri salis de apib.
 caplo. 22. **I**n aliqua subdus temptatio occurrerit a seculo. si
 aliqua in lesione peccatis persecutio forte ingruerit. aut animas
 subiectoz ad voluptatem carnis trahere hostis voluerit.
 tunc cum moysen leuet platus ad celum. manus et oculos leuet ad
 deum. error suus cum impigerit fiduciam ad christum ut pa-
 bus hostem sternat et vincat. **Q**uod in seculo abas nocete su-
 perare ac vincere potest. **P**roter omnet lacryme anima
 sunt militie christi. **D**icere possunt. **P**paret platus esse velut
 canales per quos deus misericordie et gratie sue fluentia in-
 subditos diffundit. **U**nde eis de subditis dicitur intelligit ipsoz
 quod dominus ad moysen et aaron ait in libro. **I**lioz. **H**os prout
 nome meum super faciem israel. ego dominus benedicam eis. ut gratie
 traditio ministerio sacerdotum transfundatur hominibus.
Quod etiam dispensatisse contingit pro officio dignitate. quibus
 ipsi peccatores sunt qui ministrant secundum **A**ugustinum ut allegat
 magister in sententiis libro. e. **V**enerandi itaque valde sunt ipsi
 plati. et illorum sume pauenda offensa mituita mediatio
 et intercessiois huius. ut quia sine offensioe diuine maiestatis
 esse non possumus. per intercessionem suffragia orantibus pro
 nobis platis nostris ad diuinam semper reconfusionem regressum
 habeamus. **Q**uod ostendens venerabilis pater iohannes ab-
 bas montis sinai dictus climacius in libro graduum caplo.

f

Quod prelatorum
 officio competet inter-
 cedere specialibus et orare
 re pro populo

R

Quod plati sunt be-
 ut canales per quos
 deus gratia subdi-
 tis diffundit

vide sup caplo ioue
 et o

g

Quomodo expedit
 ad aliud cum
 magis quam prela-
 tum offendere

sine gradu. **N**oli magis admirari et stupere super illa quae dicta
 sunt sum. habes enim moysen hoc vna mecum potantem. **S**
 pidi. **minus** merpedies est in deum et non in patre nem
 peccare. Deo enim ad vna concitato dixi ne potest cum nobis reco
 siluare. **I**sto vero a nobis concubato. alique pro nobis deum con
 rante in et pro pitu faciente. **h**abemus **h**abemus **h**abemus **h**abemus
mus igitur et discernamus ac vigilemus quadoque a posse
 re mentipati tranquille et cum gratia actioe sustinere debe
 mus vel quae certis actioe et satisfactione facere. **Q**uoniam
 tate super illa quidem nobis ignominia consulantibus esse
 facendum. **l**ucra enim hora est. **D**up hinc vero quae in persona alie
 vult recurrit satisfaciendum et exaudiam esse. propterea vna
 tu et conuentione caritatis et in dissolubilibus pacis hec ille

Capitulum 105

Tertio hec dignitas platiue ostendit fastigia
 respectu. **M**irabiliter
 eni opantur et efficitur sit arca obigatione
 et absolutione mania y huana ipsa per papam. **I**psi
 ra enim potestas multo magis quae quodammodo quae sacerdoti quod
 tu potestas cum ipsis vna et equalis est quo ad consecratione do
 minici corporis et sanguinis ut declarat sanctus beatus
 in libro de christiana religione sermo. 204. de veneratione
 ecclesiasticis articulis. **g**eredit dem potestate demonum ang
 lox et beate uirginis marie. **E**t primo demonum. omni qui tunc
 habet incomparabile potestate per respectu ad quilibet po
 testate alicuius hominis. **S**icut de diabolo dicit dominus iob. **N**o
 est potestas super terram que competat ei. **D**eo maior utique est
 potestas sacerdotis qui plus potest erga peccatore aperi
 endo ei celum per inuentione penitentie et absolutione quam ois
 demones simul suis temptacionibus celum illi claudendo.
Dic est 2 de potestate consecrandi corpus domini. **E**t celum aperiendo
 in hora et ad vba consecrationis. quae modo angeli neque archa
 geli possunt. **D**ic tertio est de potestate beate uirginis et omni
 creatoy. quae ipsam excedit potestas sacerdotalis quo ad effectum
 consecrationis corporis christi. et ipsum de celo euocandum ad alia
 re misterialiter in breuitate seu minoritate vborum quia bea
 ta maria christum concepit euocatum de sinu patris per octo.

De maxima potesta
 te sacerdoti super po
 testatem demonum an
 geloy et marie

Quod potestas sacer
 dotalis in auertate
 consecrandi excedit po
 testate marie quo ad
 trina in deuocando fi
 lia dei

Quod potestas plati
ut excedit omnem potesta-
tem mundialem seu
regiam

Quod si reuerenda
platorum precepta
tamq[ue] dei

plati christi ihesu. Quia illam auctoritate stultus beato petro et
successoribus eius: et per eum ceteris platis in pre[ter] sollicitudinis
vocatibus vniuersis s[ecundum] gradum suum. Ex qua potestate ligare potest
et soluere animas subditorum s[ecundum] exigentiam meritorum dicente domino
ad beatum petrum. **Matth. 16.** Tibi dabo claves regni celorum.
Et quicquid ligaueris super terram erit solutum et in celis. Hanc po-
testate[m] precipue plati constituuntur et nominantur: gens
sancta populus acquisitionis: genus electum regale sacerdotum
num. i. petri. **Hec autem potestas presertim in pontificibus**
tanta est: ut nulla ei potestas temporalis aut regia valeat con-
parari: magis qu[am] celestibus terrena. diuinis humana. et
sp[iritualibus] carnalia. **Quod ex eo patet quod Gregorius**
nazanzensis imperatoribus constantinopolitans scribit dicens
Discipulis ne libertatem vbi libenter accipitis. Gl[os]. id est
accipere debetis quod lex christi sacerdotali subiacet vos potesta-
ti atq[ue] istis tribunalibus. si ecclesiasticis subdit. Dedit enim
nobis potestatem. dedit principatum multo perfectiore principa-
tribus v[est]ris. Aut nunq[ue] iustum vobis videtur si cedat sp[iritus]
carum. si terrenis celestia superentur: si diuinis preserant huma-
na. Unde et felix papa ut habet in decretis distinc. 10. cap. 1.
Certum. Certum est inquit hoc rebus v[est]ris esse salutare:
ut cum de causis dei agatur. iuxta ipsius constitutum. regi-
am voluntate sacerdotibus christi studeatis subdere non presere
sed sacrosancta preceporum presules potius discere qu[am] docere. et esse se
magis sequi. non huic humanis obsequendo. iuxta psalm. Non
quis sanctioribus velle dominari. cui deus voluit clementia[m]
sua[m] pie deuotionis colla submittere: nedum mensura cele-
stis dispensationis exceditur: eorum in odium melius disponen-
tis. Hec ille. Propter hec minime possit prelatorum precepta sine
maximo periculo subditorum contempni. Quia quod plati
precipiunt peccatum ad salutem deum precipere putandum
est. Unde beatus bernardus in libro de precepto et dispensati-
one cap. 17. ait. Quisq[ue] vice dei precipit homo quod non in
certum displicere deo habet secus o[mnino] accipies dum est: ip[s]i si
precipiat deus. Quid enim interest si aut presertim per suos
ministros siue homines siue angelos hominibus inno-
tescat placatum suum deus hec bernardus. et ratio possit

mus adūtere q̄ valde subditos obligant suoz p̄latoz p̄cepta; sius per elationē et cōtemptū cōtēuematur. Et em̄ fit. ut sub regu-
 lari p̄fessione de gentibus in eoz nōnūq̄ p̄ceptoz que de rebus
 medijs fuit transgressio in crimē deputetur. quoz alias sine con-
 temptu p̄uauaratio et negligentia surreptioē infirmitate et
 ignorātia foret solūmodo venialis. Unde beatus bernardus itez
 in de p̄cepto et dispensatioē cap̄lōz 22. **Clatio aut cōtēpnentis at**
q̄ impenitentis obstinatio in minimis mandatis culpa faat
non mirimā et conūtit in crimē ḡuis rebelliois nēni scitis leuē
simplicis transgressiois. Deniq̄ iā iobediente crimē et absq̄
dubio fit apud samuelē adūtere quasi inquit peccatū acce-
plandi est repugnare. et q̄si scelus ydolatrie nolle accēscere
Non aut nō acquiescere s̄ nolle accēscere. ut nō iussiois simplex
illa trāsgressio: sed volūtatis sup̄ba cōtētio scelus ydolatrie
spūtet. Non enī ad ipsū est interdū nolle obedire. et obedire
Hot quippe interdū erroris est nōnūq̄ infirmitatis
illud vero aut odiose p̄tinae aut contumacie nō ferēde. quod
et ipsum repugnare est et resistere sp̄ui sancto. et si ad mouē-
usq̄ perdurauerit. blasphemia nō est remittenda siue in hoc
seculo siue in futuro. Non ergo q̄lūq̄ mādati p̄teritio crū-
tiāle facit iobediētā: s̄ repugnare. s̄ nolle obedire hec bernar-
dus

Capitulum .x. .107.

Nullis ergo est obligatio p̄ceptoz nisi cū caute
la et reuerētia suscipiāt. Unde temerari valde
sunt p̄uiciosiq̄ sepe tam sibi q̄ subditis et velut
in furia aut frenesi ferentes gladiū p̄lati illi
qui precipites sūt aut faciles ad p̄cipiendū. In enī suos
subditos ḡuissimis sepe p̄iculis in p̄senti et in futuro p̄is
reddūt p̄cipiendo obnoxios. Hoc bene expruit mōdy q̄dā cōst-
itēsis ordinis fuit de quo cesarius mōdy scribit in dialogo
miraculoz distinctioē. 12. cap̄lō. 25. q̄ post mortē apparēs
audā ex frib̄ cū fuisset ab eo requisit̄ sup̄ statu suo sic respondit
hic nō fuerit per satisfactioē deleta obseruat. Demde subiūxit
et hoc. Deus m̄q̄tignoscat p̄lati n̄r̄i si quia magnis et mul-
tis p̄is nos subynctū. Valde illoz p̄cepta ligāt. Quando enī
in discrete. aliq̄ p̄cipiūt. et subditi hoc nō m̄cōdūt v̄l p̄ui p̄dūt

¶
Quod cōtēptus obsti-
natio de minimo pec-
cato facit maximū

¶
De stulta temeritate
p̄latozū qui faciles sūt
ad p̄cipiendū

¶
Quā grauius subdi-
tos obligant p̄cepta
p̄latozū

P
Quod inobediens nec
deum timet nec homi-
nes reueretur

A
Quod religiosus in
exterioribus tenetur
obedire et debet cogita-
re saluberrimum scilicet
quod precipitur

T
Quod verus religiosus
non debet esse contentus
obedire tunc in quibus
necesse est

H
Quod subditus non
debet iudicare de pre-
cepto quod constat esse
malum et presumere
meliora

futuro iudicio referuannur hec ille **H**ec autem videtur beatus pater
franciscus ut habetur in libro de sermone ipius capitulo 66
tunc per obedientiam precipiendam esse censebat. nec primo filium
nandum esse iaculum quod deberet esse extremum **A**d ensem
inquit cito mittenda manus non est **C**um autem qui pre-
cepto obedientie non festinater obedit. dicebat nec deum
timere nec hominem reuereri: dum si non habet causam necessa-
riam retardandi **E**t subdit ibi **N**on verus istus **N**am aucto-
ritas imperandi in temerario preceptore: quid est aliud quam
gladius in manu furiosi: **Q**uid vero desperatus est quam
religiosus neglector obedientie et contemptor. **H**ec ibi
Debent itaque precepta patris vicarii dei tanquam ipsius met de-
a subdito pari studio obsequendi. pari reuerentia susci-
pi. nisi forte contraria deo precipiat **Q**uia admodum dicit hoc
apostolus tessalonicenses commendans. **I** ad tessalonicenses 2. **C**um
accepissetis iniqua nobis verbum auditus dei. accepistis illud
non ut verbum hominum sed sicut verum est verbum dei **N**am in hys
non constat esse contra deum. et que pertinet ad dispositionem actuum et
reum humanam extenuetur et secundum corpus tenetur subditus suo
superiori in suis preceptis obedire secundum rationem superiorum **D**icit
miles duci exercitus in hys que pertinet ad civilia opera exe-
quenda: filius patris in hys que pertinet ad disciplinam vultu et
viam domesticam: religiosus suo proposito: quantum ad regularem
consuetudinem secundum quam sub prelatu subditus est prout hoc notat
sanctus thomas 2. 2. q. 104 articulo 5. in contrarium et in solu-
tione 3. ar. **E**t hoc in extremo necessarium et sufficiens est ad sa-
lutem ut idem ibidem declarat **D**ed religioso cuius preceptum
minime debet sed debet potius cogitare in hys que deo aut
sue professioni non constat esse manifeste contraria secundum mortalem
consequenti gloriose superius alligata hoc sibi esse salutare quod
a maiore precipitur **E**t si sua sibi in hoc cogitatio scrupulum
faciens suggerit quod homines facile falli in dei voluntate
dubius rebus percipiendum et in precipiendo fallere possunt
Respondet eibeatus bernardus in de precepto et dispensatione
capitulo 17. **Q**uid inquit hoc refert tui. quia consensum non est.
Preceptum cum tenentur de scripturis. quia labia sacerdotum custodit

diūt scientiā et legem ex ore eius requirūt? quia angelus dñi
 ereritūū est? Requirit dixerit legem nō quā vel autentica
 ulla tradiderit vel rō manifesta probauerit; de huiusmodi q̄p
 pe nec p̄ceptor expectandus nec prohibitor auscultandus ē; q̄
 q̄ ita latere aut obscurū esse cognoscitur? ut in dubiū venie
 possit. vtrū nam de sic an aliter forte velit: si nō de labijs custo
 dientibus scientiā et ex ore angeli dñi ereritūū certū reddat
 A quo deniq; potius diuina cōsilia req̄rentur? quā ab illo
 cui rōdū est dispensatio misterioꝝ dei? Ipsū promide quem
 pro deo habentē tāq; deū in hñe que a te cont̄ deū nō sūt
 audire debem? hec bernardus **Capitulum . x . x . 108.**

Et igitur in huiusmodi quocūq; modo dubijs fidu
 cialis inobedientia perfecta p̄sūptio ūmo ac
 ta credulitas diuini beneplaciti In huius
 modi enī plurimū p̄ciū religioꝝ v̄sat si
 de p̄cepto a subditū disp̄tēt ut optime declarat illustris
 smus ille pater fr̄ Adam ordinis minorū in gallia in
 s̄mo libro profectūū religioꝝ caplo . 20 . dicens q̄ obedie
 tm̄ superiorib; in hñs que p̄cepto uisserit. et ad alia esse te
 pidum et negligentē. nisi n̄q; tū cōmūis consuetudo . co
 git vel timor hūan; impellat. et q̄ sufficiat hominī sic stā
 tr̄ in mortale peccatū nō madat. nec dānationē incur
 rat. valde periculosum est et in professis obedientiā regu
 lacem Quia p̄ usq; disentiāt anteneant facere quū bēt; for
 te mortalib; inobedientie laqueū aliqñ m̄tidit Dicit qui
 nimis appropiquat p̄cipio: subito dum nō caute circū
 spicit. in p̄cepto labitur Si deo autē velle disp̄tate stultū est
 et q̄si velle cōm̄tare est ut nō debeat iudicare hoc esse mortale
 peccatū; q̄ n̄a opinio nō vult p̄o mortali habere Quia est
 m̄tio est regula iustitiē in fallib; lib; nō n̄a argulosa opinio
 q̄ n̄am cōsuetudinē appellat In professioe obedientie non
 erp̄nim; h̄at exceptionē ut nolum; ad eam tenere. qm̄ nō ad
 iungitur hoc v̄bum p̄cipio vel per obedientiā hoc tibi dico
 Unde bon; obediēs tam studiōse debet facere quod iubetur
 simpliat cū constat platiū suū tam plene id velle q̄ si app̄ce
 ret p̄cipio vel p̄ obedientiā iubet hoc vel illud hec ille Hinc
 optime concordat beatus bernardus in p̄cepto de dispensatio

D
Periculosissima est
subdito iudicare a te
nece obedire vel non

T
De p̄ciō eoz qui
volunt in seib; neces
sari obedire

D
Quod bonus subdit
debet obedire ad mo
ta ac si esset p̄cepta et
nō herere ad singula

ne caplo 18. m̄fecti inquit cordis et infirme volūtatibz in
 diciū est statuta senioꝝ studiosus discurrere. Herere ad scrip-
 ta que m̄iungunt ḡrigere de quibusq; rōne; et male suscipi-
 ri de oī p̄cepto cuius causa latuerit; nec vnq; libenter obedi-
 re nisi cum audire cōtingerit quod forte libuerit; aut q̄ ali-
 ter nō licere seu expedire monstraueit vel apta rō vel indu-
 bitata autoritas. Delicata sane p̄mo nimis molesta est
 huiusmodi obedientia; nō plane hec est illa que ex regula
 trahitur obedientia sine mora. Disputare plane hoc est in-
 astucia cordis nō in auditu auris obedire hec bernardus
 longe est huiusmodi hominū obedientia ab illa p̄fecta
 obedientia indiscreta; qua filij vere obediēte castificā
 corda sua in obedientia caritatis parati nō solū ad p̄-
 cepta obedire vel ad ea q̄ specie pietatis habent; verū
 tiam ad ea q̄ p̄ma facie huāne rōi adula videt. De qui-
 bus ita eos qui in obediēte regularis statū vocati sūt
 amonet Iohānes abbas montis serici dicit. cloniacus
 in libro scilicet caplo sine cōdu e v̄sus sine. **E**redendū enim
 absq; sollicitudine h̄is qui nōi curā gerere in dño assumpserūt
 etiam si cōtra quedā etn̄e salua ad infama sin appa-
 rentia iūgant. **E**ntem n̄ca fides ad v̄sōs quasi in forma
 re hūilitas p̄batur. **N**am fides notificans nihil est et cog-
 nōtāntes ea que sūt contraria sperantis existere n̄ h̄nt
 indubitanter p̄cipientibus obediētibz hec ille.

Capitulum . . . 109^m . . .

Ecce causare potest aut retrahere debet subor-
 tos ab erequendis suis p̄latoy mandatis et
 mandantū mala vita siue n̄tentio siue p̄-
 que meritū obediētie nō minuit; cum sint etiā in suis
 mandatis et mōtibz que mala esse nō constat ut dictū est in
 am mali reuerendi. **U**nde habet in decretis distinctionem
 83. c. Nichil. **Q**uod q̄q; sacerdote tam a suis q̄ ab aliis et
 m̄tribus oporteat esse imūne; nisi ip̄s se habuerit; nō
 ideo v̄ba sue p̄dicatiōis debet cōtēm. **D**icit em̄ **I**eronim
 aut **I**yrusia p̄ cinere fluens hūidū lauat et nō lauat. **I**ta la-
 na doctrina per malū doctore atas credetū lauat a fove et
 toy. **E**t **A**thanasius p̄pa secundus scribens ana p̄sio

E
 si n̄titer debent
 credere p̄latibz et m̄lye
 que videntur esse con-
 traria

Q
 Quod etiā maloy
 p̄latoy p̄cepta sunt
 reuerenda et facien-
 da

imperatori ut habetur d. 19. c. Secundum De visibilibus inquit solus
huiusmodi cum per loca fedissima transeunt nulla penitus in
natis maculantur: multo magis illius qui istum visibilem
fecit victurus nulla ministerii indignitate perstringitur.
Nam cum et iudas foret sacrilegus atque fur ipse egit inter
apostolos pro dignitate commissa: beneficia per indignum
data, nulla ex hoc detrimenta senserunt declarante hoc ipsum
domino manifestissima voce. **Matth. 23** Scribe inquit et phari
sei super cathedram moysi sederunt: que dicitur facite: que au
tem faciunt facere nolite. **Dicit enim et non faciunt.** Quidquid
ergo ad profectum hominum quilibet in ecclesia in ecclesia ministerii
pro officio suo vident operantur hoc totum continere debet: implet
diuinitatis effectum. Ita ille per quem christus loquitur patris
lus affirmat. **Ego plantauimus, apollo rigauit: sed deus incrementum dedit.** Itaque neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat
sed qui incrementum dat deus. **Ad eos autem non habere quod vultus
predicet, sed que predicat refertur ut in iudis etiam christus bene
confirmet predicare. Quos malos in iudice ipse diabolus de
rectus est, et hoc ipse non desinit predicare hereticis.** Et quibus
pater reprehensibile esse si quis propter reprehensibile quor
dam platonum vitam verba, vel eorumdem putaret et hoc ul
officia contemnenda. **Unde et fabianus papa episcopus bo
rentalibus scribens ut habet in c. significastis, 14. r.**
**Dignificastis autem plerisque attendere multos in ipsis hono
ribus ecclesiasticis non congruenter viuere sermonibus et sa
cramentis que per eos populis ministrantur. Omnes
homines qui hos intiendo christum obliuiscunt, qui multo ante
predixit ut legi dei potius obediat, quam vniuersi videant
illi, qui dicunt et non faciunt, et traduntur suum tolerantis us
que in fine: etiam euangelizaturum cum ceteris misit. Nam et a
postoli talem consuetudinem habuerunt non, nec habendam
docuerunt. Et iterum ibi in capitulo sequenti. **Papa nicholaus
scribens Michaeli imperatori. Non ailes inquit sacerdotes
domini sunt: sed quid de domino loquantur est vobis magno pe
pudendum, nec in vicariis beati petri est vobis attenden
dum quid sint, sed quid pro correctione ecclesiastica quid pro
salute vira satagant. Nec enim illos inferiores dicentis scribis****

124
Quod mandata et
sacramenta et beneficia
a dei non imitantur ma
lita ministerio

Glosa. id est firmum
et ratum haberi

Quod officia ecclesie
et sacramenta non sunt
pneuda propter digi
tatem ministerio

Duod subditi non
debet attendere ailes
plan papiat sed
quid

et phariseis sedentibus sup cathedra moysi: de quibus dñs p̄p̄d
 cens **Quocirca** dicitur vobis facite s̄m̄ opa eorum nolite facere. **E**
 go impator consp̄ca. nullas dicit audiendos q̄ sup cathedra
 moysi sedebat: q̄ potius qui sup cathedra petri sedente esse
 existimatos obaudiendos. **Et beatus Augustinus** pater
 noster in libro psalmoz **Christus** inquit q̄ fecit ^{vobis} qui tradit
 rem suā tanta patientia pertulit: ut ei p̄mā euchaeristiam
 cōfectā manibus suis: et ore suo commendatam. sicut ceteris
 aplis traderet. **Quid nobis fecit christus?** quem eūde fōditorem
 suū quem diabolu nōinavit q̄ ante fōditionē dñi nec fidem hō
 ius dominicis potuit exhibere cū ceteris discipulis ad p̄
 am̄p̄e regnū celoz misit ut mōstraret dona dei peruenire
 eos qui cum fide accipiūt etiā si talis sit per que accipiūt
 iudus fuit licet Augustin **Capitulum 4. 4. 110.**

**Quod mandata su
 prioru nō videntur
 da sūt propter id quā
 latem vult ipsoy**

Igitur dñs in suis mōis et p̄ceptis et fecit dicit
 phariseos sup cathedra moysi sedentes et iud
 traditorē mendacē sacrilegū et furē voluit au
 duri et nō gremu. Quia et baptismū vide scilicet
 et ceteroz apostoloz et alia que cum aplis egit noluit uter
 vel irritar vob qd̄ opera et mandata christi essent s̄ ex sup
 oribus patet. **Et dicit etiā augustinus sup iohannē** ut habe
 de. con. distinctioe. 4. c. **Aliud** q̄z comagis ecclesiasticoz et mō
 religiosoz platoz mōita et mandata. subditis propter aliq̄
 vite reprehensibilitatē contemnere et parui pendere non licet
Presertim cū ex p̄cipientū malicia obedientibus meriti
 non minuitur s̄ potius augetur et duplicet ad coronam
Unde iohānes dymachus abbas montis synay in libro sca
 lari gradu 4. refert de quodam sanctissimo sene q̄ dicebat
 iohānes oppinay osabarte qui illi retulit de tribus mōdit
 qui ad illū venerūt m̄stitui ab ipso cupientes. **Quib** singlis
 s̄m̄ conditionēs eoz proportionata exercitia p̄suadens. **U**
 precepit. ut se fideret sub obedientia sancti cuius s̄m̄a senioris
Cum autē ille hoc audiens benigne susceperet cōsiliū sene
 prudent̄ prospiciens de futuro. **I**nterrogavit senē dicens
Pater si huiusmodi in negligentia degueris qd̄ ambeas. **T**
 abbas iohēs ait. **E**tiam si fornicatōes ipsi videris. ne dist
 sed contra te ipsum dic. **A**muor p̄ quid venisti. **T**um asp

**Quod vero obedienti
 nō est malicia p̄cepto
 r̄is s̄ potius p̄cederet
 exempla de hoc**

es exterminatam intumefactione et putrefacta ca-
 lesfactione. **Hec** ille De huiusmodi etiam malorum prelatorum
 obedientia perfecta. **Idem** Abbas Johannes Cluniacensis in
 eodem libro scribit eundem Abbatem sanctissimum Iohannem
 opam retulisse sibi quod in aspa fuit quidam fener oino negli-
 et incontinens. **Hic** ait nescio quomodo discipulum unum nomine
 centium nomine? simplici namque arbitrio et deliberatione:
 cogitatione vero et ope prudente. **Qui** tanta ab huiusmodi
 isto fene sustinuit, quam et pluribus forte videbit meredi-
 bilia. **Non** enim minus solum et ignominiosum: sed et plagis et vob-
 ribus cum quondam cruciabat. **Erant** vero non irrationabilis et pacia
Eum igitur cum quotidie videret quasi seruum empticum extrema
 affectu miseria: obuias ipsi sepius dicebat ad eum. **Quid** est fr-
 innocenti? quomodo fuit tibi hodie. **Et** ille confestim sicut ex domino quomodo
 quod quidem oculum laudum? quomodo collum? quomodo vero caput pla-
 gatum ostendebat. **Cognoscens** itaque ego quia opator est dicebat ei
Bene beatus: sustine et saluaberis. **Igitur** faciens sub fene illo
 irams abint ad dominum. **Depulso** igitur eo in cimiterio patris
 preceptor eius post quatuor dies ad quendam magnam abint fene
 ex degenti in regione eadem, et dixit ei. **Pater** innocens mortuus
 est. **Fener** vero cum audisset: aut dicenti. **Crede** fener, quia hoc in-
 persuadere nequibus ut audiam. **Ipsa** vero ait. **Veni** et vide. **Duxit**
 venit fener celeriter, et ad cimiterium venit cum beati pugilis pre-
 ceptore. **Et** clamat tanquam venienti ad vere in beatus: **et** di-
 cit ei. **Frater** innocenti mortuus es. **At** vero prudens et obediens
 et post morte obedientiam ostendens respondit huic magno feni
Pater? quomodo est possibile hominem opatore abedientie mori. **Tunc**
fener primo innocenti preceptor vocat tremens et paues in facie
 suam cum lachrimis cecidit quibus a congregationis duce prope
 monumentum facere cellam. **Ibidem** caste de cetero vixit, dicens
 patris semper quia hominidum feci. **Idem** ipse sanctus Johannes primo
 natus fuit ille magnus fener qui cum innocenti qui cum innocenti
 mortuo locutus fuit qui hec: qui hec dynamo prope humilitate
 et quasi de altero retulit. **Ecce** quomodo innocenti isti beato obediens
 preceptoris sui malicia non obsuit, sed corde merito multiplici
 ut. **Ipsa** iam in eterne vite perceptioe cognoscit expressit. **Ad**
 ille venerabilis autor profectum religiosorum libro 2 capitulo 10, ait
 quod spe primo potius quam timore supplicii adiuncta voluntarie

F
De fratre innocento
qui pessimo sermone
obediuit

D verus obediens non
 potest in anima ma-
 le mori

Quod bono subdito
no obest mala intentio
precipientis

obediens no disputat in quo teneantur vel no teneantur obedere
Quia sine teneant sine no sicut sibi esse meritorum. dūmodo
non sit manifeste malū q̄ iubetur Et vere sic est Nam est
malū intentione platius aliq̄ iuberet q̄ tū mala no essent
sz pro odio illius cui iniungeret ut eū sic tribularet. vel pro
dūmodo magis propo q̄ pro obedientis profectu? no solum
no nocet inutiliter obedienti sz etiam duplex meritū et hoc
habet sz obedientie usq̄ et patientie Dicit mobedienti
magis nocet bona intentio plati. et p̄cepti utilitas et qui
bus duricia p̄peditur eius. ita bono obedienti magis ad
profectu prouenit indiscreti plati fulminatio: dūmodo no
fuerit contra deū Et si quis in ira paup̄i prolapide mal
sam argenti in gremiū iactaret? paup̄ no indignaret
pro ira iacientis. sz iocūndaretur pro argento taliter acq̄
hoc ille Et hys satis patet etiā malos platos reuerēdos sz
et honorandos rōe p̄ceptorie autoritatis in suis iustis p̄
ceptis? et fm sententiā beati petri apli i pet̄ r̄ obediendū
esse reuerēter omnibz etiā carnalibus no solū bonis et mi
destis hoc est monigeratis et in p̄adendo discretis verū et
et discipulis. hoc est in utroq̄ deficientibus **Caplm . xxi .**

Quod no est obediēti
alicui contra deū vl
in malū

Et tēde tū quod dictū est dūmodo no sic sz deū
p̄cipitur Quia si malū aut straria deo p̄cipi
at homo: pagendū est. i sententiā illā sancti
petri ad p̄apes sacerdotū Actū 4. qua ait

Quia obedire oportet deo magis q̄ hōibz Vnde sc̄ibz p̄
dorus ait ut assignat ḡcianus inter multa. c. Di. ubi
q. 3. Quis qui p̄est fecerit aut cuiq̄ q̄ a dño prohibitiū
facere iusserit? vel q̄ scriptū est p̄terierit aut p̄terire ma
dauerit. sancti pauli apli sn̄a ingerēda est dicētis Quā si
nos aut āgelus de celo euāgelisauerit vobis p̄ceptū q̄ vobis
euāgelisauimus anathema sit Idē Di quis prohibet
bis q̄ a dño p̄ceptū ē? vl rursus impat fieri q̄ dñs prohibet
fieri. execrabile est oibz q̄ diligūt deū Idē Is q̄ p̄est si p̄
voluntate dei vl p̄ter quod in scripturis sc̄ibz euidenter
cipitur vl dicit aliq̄ vl impat tanq̄ falsus testis vl sacerdos
habeatur Et ideo ut in caplo. Di q̄s. e. q. ait pap̄ entia
Di quis episcopus vel abbas p̄sbitero aut mōchio suo iussit
missas pro hereticis cātare. no licet. no em̄ expedit obedere

eis Non ergo semp aut Augustini ibidē dicitur malū ē nō obe-
 dire precepto Sū enī dñs iubet specie t̄pal q̄ deo. **S**ecundū et ad
 ūsa sūt s̄as scripturis tūc ei obediendū nō est. **E**t **G**loriosus **J**erō-
 mus in epistola ad ephesios **S**i dñs m̄q̄t ea iubet q̄ t̄ra non
 sūt ol' ad ūsa s̄as scripturis subiciat se dñō. **I**n vero **S**tra p̄
 capit magis obediat spūs q̄ corpus dñō. **E**t infra **S**i bonū
 ē q̄ p̄cipit impator; iubētis eēq̄re volūtate. **S**i malū: t̄nde q̄a
 obedire oportet deo magis q̄ hominib'. **E**t b̄tus **A**ugustinus **Q**ui
 resistit iqt̄ potestati: dei ordianōi resistit. **B**ed q̄ si illud iubeat.
 q̄ nō debeas facere. **N**ic s̄c̄e gr̄e p̄ne potestati: ip̄os humanaz
 legū q̄dus attende. **S**i aliq̄ iusserit curator faciendū ē: t̄n si p̄p̄
 cōsule iubeat: nō. **N**on unq̄ gr̄e p̄ne potestati eligis maiori se-
 uere. **N**ec h̄c debet minor irasci si maior si maior placura ē. **N**ur
 si si aliq̄ ip̄se consul iubeat: aliud impator aliud dē q̄ iudicab'.
Maior potestas ē deus. **D**a veniā o ipator. **T**u carcerē: ille ge-
 hēnā minat. **N**ic iā tibi assumēda est fides tua cāq̄ scitū m
 quo possis oīa ignita iacula iūmici extinguec̄ hec ille. **E**t vult
 ille beatus **A**ugustinus dicere quod q̄ nō obedit potestati in bonis deo
 resistit. **S**i vero potestas iubet malū potius obediendū est dñō
 celi q̄ dñō t̄reno. **E**t hoc probat exemplo vel similitudine se-
 culariū potestatiū: in quib' si maior p̄cipiat cōt̄ minorē:
 maiori est obediendū. **H**ec per exēpla probat beatus **A**ugustinus
 scribens **S**tra donatistas hereticos **I**mpatores m̄q̄t si in errore
 essent q̄absit: et pro errore suo gr̄e veritate legē darēt p̄ quā iustip
 barent et cōnarēt nō t̄n faciendū est q̄ illi iubent q̄a deus
 p̄hibet. **D**icut nabuchodonosor rex iusserat ut statua aurea
 adoraret: q̄qdē q̄ facere noluerūt deo placuerūt. **Q**uā autē ipa-
 tores veritate tenēt pro ipsa gr̄e errore iubēt. **Q**si q̄sq̄ gr̄e p̄ferit:
 ip̄se sibi iudiciū acq̄rit. **N**am inter homēs penas sunt: et apud
 deū frontē nō habebit: q̄ hoc facere noluerit q̄ ei p̄ cor regis ipsa
 iusticia iusserit. **D**icut ip̄se nabuchonosor post miracula salu-
 tis t̄riū p̄ueroz omotus atq̄ mutas pro veritate **S**tra errore
 edictū posuit ut q̄cūq̄ blasphemaret deū soderach musac et abde-
 nago in recitū iret et don' ei in dispōsione. **D**ubdit ibi **A**ugusti-
 n' aliud de hys exēplū. **I**ulian' m̄q̄t exstitit infidelis ipator:
 nōne exstitit apostata m̄q̄ p̄dolat'. **M**ilitēs christiani se iuremēt
 impatori infideli. **U**bi veniebat ad causam christi: nō cog-
 noscebāt nisi illū q̄m celo erat. **Q**uā volebat ut p̄dola coleret

E
Quod semp maioro
bediendū est sup mi-
noze et deo super ho-
mine

f
Quomō sancti mli-
atib paruerūt pots-
tatibus sed non in
illicitis

ut clarificaret. pponerent illi deum. Quando autem dicebat, p
 ducite aciem uestra illam gentem: statim obtemperabat. Et di
 stinguebat deum eternum a domino temporalis. Et de eodem beatus Am
 brosius. vi. q. 2. Julianus Julianus imperator quibus
 esset apostata, habuit tamen sub se christianos milites: quibus
 cum dicebat producite aciem, p defensione rei publice: obe
 diebant ei, cum autem diceret eis producite arma in christia
 nos tunc aggredebant imperatorem. celi hec ille. Breuiter ergo ubi
 malum esse quod imperat. ostenderit. Audienda est sententia pape fabiani
 ubi super in capitulo sequenti. Qui magis omnipotentem deum metuit, nec
 contra euangelium nec contra apostolos nec prophetas vel sanctorum patrum
 instituta agere aliquid ullo modo consentiat hec ubi. **Capitulum 112.**

Remissa de his dicta sunt que ceter. 112.

tum est esse mala vel non pertinere ad iurisdictionem
 eius quod forte inserit. Ceterum religiosis in his
 que contra deum manifeste non sunt aut substantiam

Quod modicus debet
 obedire illis quoniam
 stant esse contra deum. Et
 si huc sic non obedi
 re.

sue professionis periculosum est omnino non obedire. Ipsi enim propria
 voluntate abdicauerunt. Unde Augustinus per non in regula
 prima et assuit in canone. 12. q. 1. Non dicatis. Cum huiusmodi
 nostre congregationis fratres non solum facultatibus sed et voluntatibus
 propriis in ipsa ordinis susceptione renuncauerunt: et se per propriam
 sam obedientiam penitus aliorum potestati et ipsius in christo
 et per christo subdiderunt: certum est nihil eos habere. possidere
 vel accipere. sine superioris licentia debere hec ille. De cetero
 igitur quatenus non obedientes in dubiis religiosi. Unde si
 aut dicit. 11. q. 3. c. Absit. In veteri quidem lege quatenus facer
 donibus non obtemperasset: aut extra castra positus lapidatus
 batur a iudeis: aut gladio ceruice subiecta interceptum
 erpiabat canore. Nunc vero inobediens spirituali anima
 usione truncatur aut eiectus de ecclesia rapido ore deo
 num decerpit. Unde et Augustinus per non in regula
 cunda capitulum inobedientes qui inuictam sibi penitentiam
 sue satisfactionem ferre recusauerunt: de firmi societate penitentium
 Cui accordat sententia sancti clemens prope loquens de inobedi
 entibus episcopo. 11. q. 3. c. Si autem. Si magis vobis episcopi non obedunt
 oes presbiteri et reliqui clerici. et quibus principes tam maioris ordinis quam
 minoris et reliqui populi: non solum infames sed et exortes a regno
 dei et a sortio fidelium et a limitibus sancte dei ecclesie alieni erunt.

Quod inobedientes
 et contumaces excom
 muni sunt et vitandi.

bedientia sternit Correctionis adiutorium vite sue proximum depu-
 tat, p qd dū pntis vici culpa corripit viciū iudicis ira tepatur
 Unde sapiēs ait prohibitor q̄ Doce iustū et festinabit accipe Et
 itez idē gregorius 26 mox caplo z b̄ Por m̄t. 9̄ sc̄e gr̄de sibi
 offeri p̄mū ḡncredūt cū de q̄busdā mō suis illicitis actioibz
 arguūtur Proponūt em̄ ante oculos cordis q̄a districtū
 iudiciū dei tāto veri sup eos tūc mitigabit q̄to nūc acci-
 hoie arguere p̄uēt et t̄palē irā sup se luccū cōputāt per
 quā se eternā posse euadē nō ignorāt hec ille ¶ Demū etiā
 bōi plati suos subditos purgāt vbo solatiois et bōe m̄for-
 matiois. Dicit dñs ihs suos discipulos purgauerat. q̄b̄
 dicebat ioh̄is. v. Iā vos mūdi estis p̄pter sermonē quē locut̄
 sū vobis De q̄li purgatioē loq̄t b̄tus Ore li p̄ pastoralū
 cā. 11. m̄ sic dices Tales sese q̄ p̄sūt erubescāt q̄b̄ subiecti occulta
 q̄p̄sua prodere nō erubescāt ut cū tēptationū fluct̄ puuli
 tolerāt ad pastore mētē q̄si ad m̄tis gremiū recurrāt et hoc
 q̄m se m̄gnari pulsantis culpe sordibz p̄uidēt exhortatiois
 eius solatio ac lacrim̄borū lauet Vñ et āte fores tēpli ad ab-
 luēdas ingreditū manū mare enēū. luterē duocū boues
 portāt q̄ q̄dē facie exteri ānēt; s̄ ex pastorely latet Quid nā
 q̄ 12 boues n̄ vniū pastor ordo signat. de q̄b̄ paulo dicere
 kr̄ dicit nō obturabis os boui triturātū. Quoz q̄dē nos ap-
 tā opa c̄m̄; sed apud districtū iudicē q̄ illis posterius
 maneāt m̄oculta retributioē nescim̄ Qui tñ cū dispē-
 satiois sue patientiā diluēdis p̄mox cōfessioibz p̄pāt. ve-
 lut ante fores tēpli luterē portāt ut q̄q̄b̄ m̄tre eterna
 n̄s ianuā m̄itur tēptatioēs suas menti pastoreis m̄di-
 cet et q̄si m̄ boui luterē cogitatiois vel opis manū lauet
 hec grez Sic ergo patet p̄ma subditis utilitas ex pla-
 toy m̄isterio pueniēs m̄ expiatione criminali

Capitulum . . . . 114. . . .

Caūda plature admīstratiois utilitas dē

Educatio spūalis Ipsi em̄ plati subditis

sūt velut p̄etes filijs et pastores gregibus

Qui habēt illos spūaliter tanq̄ oues christi ipsius sāgui-
 ne redemptas seruare curare et pascere exēplo bōe opa-
 tiois et vbo doctrine Vñ cuilibz illoz dictū esse intel-
 ligere debem̄ q̄ dñs petro ait ioh̄is 21 caplo Dm̄on

M

Quomō purgant
solatioibz et amōiti
ombz plator Et quod
ipsi debent se accessi-
biles p̄bere subiectis

M

Quomō boni plati
suos subditos mul-
tipliciter pascunt

Iohāns amas me **Pasce** oues meas hoc est pabula vite et
 plaris et doctrine salutaris quibus nutriat conseruet et proficiendo
 augeat eis ad mīstra **Quē** admodū autē huius spūales pabula
 res suis ouibus escas ppet audi apud bñm iob 36 caplo nubes
 illos helim spātē et de dño dicētē **Si** voluerit nubes excederē
 ic **Dat** escā mortalib **Vbi** bñs gre^s dicit moy 27 ca 7m sic q
 nubes dñs extendit: cū mīstris suis viā pdicationis apicns eis
 in mūdi latitudinē circūqz diffundit **Quē** cū facit p ipas
 nubes escā mortalib tribuit qā sñ pastores mētes fidelū
 terrore future iudicii dāpnationis afflictas cōsolationis eloquio
 nutriūt: et pēitentes de supm regni gaudis pasciūt **Quē**
 dñs em nō pasceret ieiuna nēa corda p istas nubes: neqz
 de esuriētib populis discipulis ipse dixisset **Datē** illis vos
 manducare **Mathei** 14 **Quod** sicut eoz maib factū credim
 ut hoc eoz vbiis cotidie sine cessatōe fieri videam **Quid** em agi
 petr^s cū p eplās loqitur nō ut vbi pabulo corda male ieiunā faciat
Quid paul^s quid iohēs p eplās loquētes opāt: nisi ut mētes nō
 celestia alimēta papiāt et medie sue q mouebāt vicāt: **hec** ille
Haz nubiū vba qñtes nobis plati ad edificationē exponētes
 pferūt toties nos qñ oues christi sibi gmissas nem hac deficiā
 m^s pegrinationis erūpna qñ vite alimētis pasciūt **E** hoc pul
 chro misterio in ipsis filijs et filiab bñi iob figurat nobis
 cū de ipsis dicit **Eiusdē** iob ca pmo **Quod** ibāt filij et faciebāt
 iuuiā p domos vnusqz in die suo **E** mittētes vocabāt res
 sorores suas ut cōderēt et biberēt cū eis **V**tem fm vba bñ
 gregory in eodē loco moy pmo ca 4° loqr et fm **I**sti filij bñi
 iob pdicatores sūt ecclesie et pastores fidelū aīaz **I**sti ergo filij
 dei facturi cōiuuiā p domos circueūt: qā gmissos sibi subditos
 stat et cōditiones solitate muestigantes attēdūt: ut hoc cōmūcā
 predicādo admonēdo arguēdo ad aīe refectōne ppet: q autē
 pro stat^s sui qñtate nēm atqz accōmodū vidēt: ut hoc sibi qñs
 apud eos ad vntis pastū ppatū inueniat: q affectib suis at
 qz moribz accordat: qñm cōgruo sibi pastu vbi recreat: cōiua
 leat: ne a veritatis pabulo ieiun^s mliu^s vite labore succūbar
Dicēte videlz dño mathei. 15. **N**mittere eos ieiunos nolo **Quo**
 si dimisero eos ieiunos deficiēt in via ut dī marci. 8. **Cōiuuiā**
 ergo pastores aīaz faciūt qā videlz fidelibz diuini vbi cibos
 apponūt **Hec** autē cōiuuiā vnusqz eoz in die suo celebrat

V
Q boni plati vnum
 quēqz ammonēt se
 cū dūm qñtate per
 sone sue

quia pro captu intelligentie sue vnusquisq; ad aiar refectioe
 gracia qua accepit pat. Inter ipsos em platos et pdicato
 res scos multa est intelligentie differentia. Nam ut ait aplius
 paulus Alius iudicat die mē die, alius iudicat oem diem
 Ac si apte dicat Alius qda nonnullis mīmissis intelligit ali
 vero oia ad intellectū possibilis ita ut sūt videda agnoscat
 In die ergo suo vnusquisq; filius cōiuiū exhibet, qā platos qsq;
 vel pdicator iuxta mēsurā illiūate intelligētie sue mētes au
 dientiū epulis veritatis pascit. De tali die suo cogitare apls
 vniūqueq; amonet dices ad rōnes. 14. Vniūq; in suo sensu
 habūdat. Sed de istis filis dicit quod nutretes vocabāt tres so
 rores suas: ut cōderēt et biberēt cū eis. Quia s̄m gregoriū so
 rores filii ad cōiuiū vocāt: qā in firmis auditōibus
 refectōis supne vba pdicāt, eorūq; mētes qā a veritatis pabu
 lo ieiunas aspiciūt, diuini eloq; epulis pascūt. Bene autē dicit ut
 sederēt et biberēt cū eis. Scriptura em̄ fac̄ aliqñ nobis cibz;
 aliqñ pot. Cibz est in locis obscurioribz, qā qsi exponēdo frāgit
 et mādendo glutit. Pot vero est in locis aptioribz; qā ita sōbet
 sicut iuēnt. Vñ occulta mādata sacri eloqui et apta se pcepisse et
 melle esse testat, q̄ reprobanti se iudici q̄rētes dicūt luce. 12.
 mādauim⁹ et bibim⁹ corā te. Quod apte exponēdo subiūgūt
 et in plateis nr̄is docuisti. Quia ergo sac̄ eloq; in locis obscurioribz
 exponēdo frāgit, in locis vero aptioribz ita ut iuēnta fuerūt po
 tāt, bñ dicit Nutretes vocabāt tres sorores suas. Ac si apte dicat
 Infirmos qsq; boni p̄res blanda ad se psuasioe deducūt, q̄ten
 eoz mentes et maḡ p̄ceptationē discretis pascūt, et pua per
 hystoriā tradētes nutriūt. Sic ergo habem⁹ utilitatē a platos nr̄is
 educationē spūalē q̄ ipsi ut dicit Jeremie 3 pascūt nos sc̄a et doctrina
 Nā de pascu vite exēplaris futis dōm̄ ē sup̄ Caplm. 4. 115.

P
Quid est iudicare mē
diem et diē et omne
diem

Q
Quia scriptura ali
quid est nobis cibz ali
quando potus

H
Quomō a platos sub
dit defenduntur et
protegiuntur

Etia demū platos administratiōis utilitas dici p̄t
 Defensatio t̄palis. Nam platos ad hoc infirmioribz
 nobis diuina benignitas tribuit, ut siq; forte vel mē
 a diabolo temptatiōis vel foris adūsitatibz ab hōie
 ingruat, ipsosq; nobis expugnatōe depellat. Vnde cū magna ḡ
 titudine agnoscere deberem⁹ et p̄fici hāc p̄tectiōis nr̄e moditatē
 et dicere singuli apud nosmetipsos dicē ad inuicē q̄ dixerēt serui nabai
 caemelī ad abigad vroz euis p̄m regn. 26. de dauid et viris et Vir
 isti pro mīra nobis fuerēt tam nocē q̄ in die in dī ip̄e. Quia vere

¶
Quod sepe mali plati
hez carnaliter uiuere
subditos in et fidem
descendunt

plati nri in deserto mundi huius in die p[er]p[et]uitatis q[ui] in adu[er]sitate
nocte pro muro nobis s[un]t. cu[m] et ad p[ro]fessa elatos suos nos ut hui[us]
lieni correptionibus dep[re]munt. et deiectiones in adu[er]sitate. ne despectu[m] in
solationibus ac modis suis nos attollunt. Et sepe stringit ut ip[s]i
in se vite enormitate a iusticia plati deuenit. et nichilomin[us] ad
tra adu[er]santes pro quiete subditor[um] p[ro]tectionis scitu[m] fortit[er] se
u[er]et. Nam ut dicit b[ea]tus gregorius. 28. mox al[ia] q[ui] sine g[ra]tia p[ro]
zq[ue] inuenire platos. q[ui]s videantur honoribus extolli voluptatibus p[ro]f[er]
rez multiplicatare delectatione[m] in sepe in p[ro]prie n[on] posse ceteris
appetit. a multis timeri q[ui]tulat. Ecce uiuere negligunt. et recte
vite famam habere p[ro]cupiscunt. addulationes q[ui]t fauoribus inu[er]
mesunt. et q[ui]a in reb[us] sibi copiose p[ro]mpti s[un]t. uentura
gaudia no[n] requirunt. Et q[ui] eos multiplex actio occupat. etiam a p[ro]
metipsis alienos dem[on]strat. Et in si q[ui] fidei reparatione[m] conuegat.
q[ui]a in ea salute sp[er]ent. contine[n]t. hanc ubi hanc laboribus defendunt. et
celesti patriam vindicant nec t[er]ra amant. Quod bene flu[m] 22. apud
moysen filii ruben et gad et dimidia tribu manasse exp[er]munt.
q[ui] multa pecora et uimeta possidentes du[m] erit iordanis ea q[ui] uide
runt in p[ro]priea concupiscunt. in re promissionis terra habere nolunt.
runt dicentes. Terra qua[m] percussit d[omi]n[us] in conspectu filior[um] israel. et
g[ra]tis uberrime est ad pastum animalium. Et nos serui tui habemus in
uimeta plurima. p[ro]priea q[ui] si inuicem. gratia[m] coram te ut des nobis
famulis tuis eam in possessione[m]. nec facias nos transire iordanem.
Qui ergo uimeta plurima possident. iordanem transire repu
gnant. q[ui]a quos multa mundi implicameta occupant. habitacione[m]
celestis patrie no[n] requirunt. Sed ipsa eos qua[m] sp[er]ent. tenet fides. nec
pat. ne occidit. et torpescunt. atq[ue] ex p[ro]prie suo alios a laboribus to
lerancia et studio logammutans frangunt. Unde eis p[ro] moysen
dicit. Nunc q[ui] fr[ater] fr[ater] u[ost]r[us] ibunt ad pugnam. et uos hic sedebitis. Qui
substant m[er]ces filior[um] israel. Sed quia erubescunt no[n] defendere
q[ui] confitent. p[ro] eade[m] fide qua[m] p[ro]fessi s[un]t ad etiam p[ro]perant. et q[ui] no[n]
sibi s[ed] p[ro]prie vendicant. Unde et ad moysen dicunt. Caultas
omniu[m] fabricamur. et stabula uimetro[rum]. puillisq[ue] n[ost]ris uelut
munitas. Nos aut[em] ipsi armati et accincti p[ro]gem[us] ad plu[m] are
filios israel. Qui mox fortes pro alijs ueniunt. et re promissionis
terra[m] ab hostibus liberant et relinquunt. atq[ue] ad pasenda[m] arm[en]
ta erit iordanis redeunt. Multi q[ui] p[ro]prie quis fideles curis p[ro]mpti
occupati q[ui] armeta erit iordanis pasunt. q[ui]a q[ui] fide bapti

matris tota mēte oīq; desiderio rebus fecundis infecundū q̄ tñ videtur
 cū fidei reptatio oīū defensionis armis accingunt, hostes fidei supā
 do trucidāt; et hereditatē terre reproūssionis idē fr̄m fidei non
 amāt; sicut p̄ illa pugnāt, ut tñ sua pignora ex illā pōnāt
 Quia em̄ puulos suos habēt; affm̄ in eius habitatiōe nō ha
 bitatiōe nō habēt. Dñ ad cāpestria redeūt. q̄a ab altis cacumi
 nibz mōtū q̄si ab spe celestū dilabūt; ut ex reproūssionis terram
 bruta aīalia nutriāt q̄a ad pasēdos vāis desideris irrationa
 bilis aī motus elaborāt. Nec que bñs gre⁹ de secularibz sine ec
 desias hīs platis nōnullis et figura applicat; quomō em̄ apud
 religiosos mōstrior platos q̄sōā verificēt est facile adire. Qui
 sp̄e religionis insigni et auris rēpalibz nimis dediti dū rez idēp.
 m̄ti foris totū inuigilāt; q̄m seipsis dāpm̄ sp̄ualis paciātur
 min⁹ curāt. Bene se agere cūcta estimāt si in cr̄m̄s vigiles sp̄u
 ales q̄s regūt domos ab errisec⁹ imminente p̄turbationū sine tūū
 az rēpente defendāt. Puulis suis hoc ē subditis mūtatis urbes
 ad q̄ta⁹ stituūt; s; ad pasēda armēta bestialū suor affm̄ mētis
 aciem tendūt. Fr̄es suos ad ingressū terre reproūssionis armati
 p̄ant q̄a v̄bis illos et subsidis ab īpediēte hoste extrisero tutos
 reddūt. Nec tñ eandem ipsi reproūssionis terrā ad posidendū
 diligūt ad quā alios sollicitudie sua atq; labore introducūt; q̄a
 dū alendis pecorb⁹ f̄sualū suor desiderioz t̄palū rez. Imoda ve
 lut v̄rentia in p̄nti ante oculos pasua diligūt ab amore repro
 misse in celestibz hereditatis refrigeriū. Et p̄ curāde licet q̄eti sua
 fatigatiōe alijs foris miseriat; sibi tñ ad sorte sufficere iudicāt;
 si honoibz fulti circa iordanē hoc et in p̄nti alere pecora p̄mit
 tantur. **Capitulum 116^m**

Alijs autē q̄uis forte alicubi plati religionū m
 ueniant m̄lyloī⁹ tñ a suis subditis in venerati
 one habendi sūt. Quia q̄ ipi a tumultibz seg
 gati intendere mē q̄ete sp̄ualibz rebz p̄nt, eoz proculdubio
 m̄strio agūt; q̄ foris in negocijs s̄t adūsa fatigati ab igne
 te illos m̄q̄tudine stuēt. Ipsi domi tāq; mulieres et puuli
 ad focū residēt; dū ipsoz plati in bello tāq; viri fortes cōtra
 hostes cū piculo sue vite dipeū tenēt. Ipsi tāq; dilecti filij et tene
 ri dispēsante desup oīpotēte p̄e m̄iaz aduris oneribz occupatio
 nū rēpalū inde tuti sūt; vñ q̄m mole p̄ ipis t̄renaz sollicitudi
 nū plati tāq; ferri miserabiliter occupant. Et hec m̄ues beati

¶
 Quod etiā mali plati
 p̄pter modū t̄ntōis
 ab extris molestyca
 subditis m̄cūto hono
 randi sūt

gregorius 25 moralium super iob capitulo 16. **D**epe aut misericors deus in
dispensacione pietatis ut tene spiritualium merces a terrena cura disjuncta
sunt in regimibus duris ac laboriosis cordibus ungitur ut tanto illi
ab hoc mundo quieti lateant: quia in terrenis sollicitudinibus libe-
betur elaborant. **I**n exhibicione quippe suscepti oneris propriis quibus
lucratibus subditos dure vie sunt humane servitutis. **E**t sepe maioribus de-
quos tenere diligit: eos sollicitate ab extrinsecis actibus abscondit. **N**am ple-
rūque per familias ad eum labore servos dirigit a quo filios suspendit
et inde filii sine oratione decori sunt. **V**nde seculum in pulvere fidant. **Q**ui tamen
in ecclesia agunt diuinitus in ipsa tabernaculi constructioe signant. **M**o-
yses quippe diuina voce precepit: ut ad tegenda interiora sancti spiritus
erubis ac cocco atque iacincto vela terantur, iussuque est ut ad proter-
dum tabernaculum vela calcina et pelles extendere: quoniam immixta
pluuias vel ventos vel puluere toleraret. **Q**uid ergo per pelles et
calicia quibus tabernaculum tegitur: nisi grossas hominum mentes accipimus
quod aliquando in ecclesia occulto dei iudicio quibus dure sunt preferuntur.
Que quia seruire curis temporalibus non timet: oportet ut temptationum
ventos et pluuias de mundi huius contumelias portet. **Q**uid vero
per iacinctum cocco bissumque signatur nisi sanctorum vita tenera sed clara. **Q**ue
dum caute in tabernaculo sub calicibus et pellibus absconditur: sua regni
pulchritudo seruat. **U**t enim interiora tabernaculi bissum fulgoris
cocco choruset iacincto ceruleo colore resplendeat desuper pelles et
calicia ventos et puluere portant. **Q**ui igitur magnis vicibus in sancta
ecclesia sonu proficiunt prepositorum suorum vitam despiciere non debent
vacare hos rebus extrinsecis: videtur quia hoc quod ipsi securi itima pe-
netrant: et illo adiuuamento est quod extra pellibus huius sancti erret. **L**abo-
rant. **Q**uia enim candore sui gratiam retineret: si bissum pluuias tangere-
ret. **A**ut quod fulgoris atque claritatis cocco vel iacincto ostenderet: si
hec susceptus puluis fedaret. **U**t ergo desuper textura alieni ser-
uatis ad puluere: sit in color iacincti: aptus ad decorum. **A**ment
ecclesia qui solis rebus spiritualibus vacant: regant ecclesia quibus et in
bor rerum corporalium quatuor. **N**eque ergo contra rationem suam extrinsecis
agentem murmuretur: quod in sanctam ecclesiam iam spiritualiter ful-
get. **S**i enim tu interiora secure ut cocco rutilas: calicium quod protegeris
cur accusas. **B**ed a quibusdam queritur: quia dum saltem pro utilitate sub-
ditos rectores in temporalibus curis inseruiunt: plerique in ecclesia
eorum detrescunt. **U**bi verum valde esse quod abneget: cum curari a passio-
nibus plus terra quam celestia videtur. **B**ed neque hec iniusta sunt: quia in die

Q
Quod sepe deus multum
dilectionis ab efficiis et oc-
cupationibus custodit ad
quod duos mittit

R
Quod in regimine et oca-
patioe eterna possit
sustinet temptaciones
et turbacione mudo

N
Quod deuoti et scem
no debet murmure
care contra suos offi-
ciales et prelatos

Q
Quod propter nimiam
distracione plaoz
sepe subditi detrescunt

psidentū iuxta subditoꝝ merita disponūt. **O**cculte nāq; et spō
 re ppetrate culpe erigūt ut p̄ua eta pastorib; eccl̄ia p̄beat q̄m?
 iusto iudicio is q̄ de via dei supb; exorbitat: in via q̄ gōit etiā per
 ducatiū pastōis offendat. **H**ec gregori? In hys trib; caplis p̄missis
 facis patet diligent̄ inuenti uelitas subditis puātib; in subsidū
 ex am̄istratiōe p̄lature. **Q**uā si p̄missa em̄ssē eiusdē p̄latiōis ne
 cessitate atq; dignitate. **S**ūgim;? lucet plane q̄ merito etiā foris ip
 sos p̄latos nr̄ōs q̄uis in se malos plusq; alios subditos licet bonos
 venerari debeam? **E**cce hoc t̄n q̄ d̄i malus p̄lat; magis honorāo?
 q̄ bon; subditus q̄m rō dictōꝝ ex causis est assumēda dicēdi notan
 dū fm̄ **A**lexandri de hal' in 3^a pte sūme sue. q. 16. articulo. 19.
 q̄ duplex est honor ḡtū? **P**ri^o qui d̄r debet ex nr̄itate. **E**t tal
 etiam debetur malis p̄latis magis p̄lati sūt propter oēs rō
 nes p̄missas p̄capue magis huiusmodi gerit p̄sonā dei sicut
 dicit aplūs ad rōnos. 12. q̄ dei m̄ster est. **E**t etiā magis huius p̄s
 na publica est. **P**ri^o magis in reuerētia foris haberi debet q̄ bo
 nus subdit; q̄a honorat in ipso magis est bōitas talis cōtans
 et ecclesie sue congregatiōis que maior est q̄ merita alit; signi
 larib; p̄sone. **S**ecundus honor ḡtū? est non debet ex nr̄itate
Et q̄m fm̄ p̄lm̄ p̄mo et h̄i honor debet reb; diuinis. **I**deo hic
 honor debet hōi magis habet similitudinē dei. **M**aior autem
 dignitas in magis et similitudinē dei in bono et b̄tuoso
 subdito q̄ in malo et uicioso p̄lato. **E**t ergo tertius honor ma
 gis debet bono subdito: q̄ malo p̄lato. **Caplin. 117.**

Ica que p̄missa sūt sana mēte capiūt erit ex eisdē
 faciale cognoscere q̄ reuerētissime se hō habere debeat
 in correptione suoz p̄latoy; q̄q; temerariū sit
 et oī religiose discipline cōtrariū audact̄ et impu
 dent̄ impetere in ipetu zeli fm̄ sciām, discretionē nō habentis
 aut in mō debitā reuerētie tēperie nō seruantis. **T**ria em̄ ex
 huius temeritate solēt ut cōis docet experientia frequētissime
 communicari scilicet
 Exorbitatio corupientis
 Exacerbatio p̄sidentis
 Deterioratio audientis
 is q̄ sic cōtra sibi p̄latos arguēdos impudēt exurgit: modū sue
 cōditiōis excedit: et dū forte in ipsis aliq; merito em̄dāda p̄
 so ordine elatiōis ipse peccm̄ et p̄suptiōis temeritate mittit

R
De culpe subditoꝝ ex
gunt ut prelati ma
li sint

A
Quomō intelligen
dum q̄ malus pla
tus sit magis hono
radus q̄ bonus sub
ditus et de duplici
honore ḡtū

B
De trib; malis q̄ sequūt
ex hoc q̄ subditū irre
uerēt suos prelatos
corumpunt

Quod indecens est
subditū irreuerēt
sui p̄latū corupēt
presumptuosum

Quod sacrilegiū est sub-
ditū impudenter cor-
ripere suū prelatū

Quomōdo stantīnū no-
luit iudicare prelato-
rū mala

Quod vehemēs mē-
patio frequēter vgit
in peius precipue
platorū

Quod dulcis incre-
patio melius ope-
ratur

q̄ sit id q̄ in maioribz suis emēdādū nō oīno iniuste existimant
Valde em̄ criminōsū est in subditō: si aliq̄ adū p̄p̄z sp̄uale in
pudente quōq̄mō maxīe ad p̄uclā et sup̄ba temeritate p̄sūt
Nā et hoc p̄p̄ dei reuerentiā et concēptū cōitatis cui⁹ vices n̄ra
ex officio p̄latus rep̄ntat a doctissimis viris sacrilegio p̄parat
Vnde Raban⁹ in de p̄sūris ecclesiasticis li p̄mo sic ait Non
in p̄petuū dapnam⁹ cū iniuste iudicam⁹ dicēte p̄b. Nec dōp
nabit illū cū iudicabit illi. Multi sacerdotū culpā zelo dei se
p̄sq̄ p̄fiterē. s̄dū in discrete hoc agūt: sacrilegiū facim⁹ in curā
et dū p̄cipites q̄si ad emēdādū ruit: ipsi q̄q̄ multo magis de-
terius cadūt hęc ille. Istud adūtes p̄statim ille sūm⁹ migro-
tor ut habet in historia ecclesiastica cū in m̄ceno cōsilio de-
lare vñ fuisse in scriptis multe accusandōs cōt̄ dūos p̄lato-
et ep̄scopos: libellos q̄dē accusator suscepit et eosdē q̄ accusan-
fuerāt p̄lato- inuocās in eoz cōspectu libellos q̄s accepit
incēdit dices. **He m̄ vos causas dispoite v̄ras. q̄a dignū**
nō est q̄ nos iudicem⁹ deos. In q̄ nos docuit religioſus p̄ncip̄
q̄ta sūt dignū reuerentiā eccl̄iaz p̄lati. q̄q̄ reuerēt se habere
homo subdit⁹ debet ad eoz tractanda infirma: q̄n̄ cōt̄
p̄ncip̄ tāta ip̄sis venerationē exhibuit. hęc eoz v̄ca ma-
la nō solū iudicare ut potuisset s̄ nec scire q̄dē aut legere.
dignū sit ne aliq̄ dōt̄ eoz irreuerentiā occasionem inueniſſi-
her ille **Caplin # # 116**
Ecundū malū ex tali temeraria et ipudenti
uectioe subditoy in p̄lato- corripēdos p̄uim-
ēs est. Exacerbatio p̄sidentis. Cū em̄ ut sapientis
reuerentiā castigāti exhibeat: asp̄itate autē nimia increpatio
nec increpationē recipiat nec salutē. Et ob hoc nec aliq̄s p̄lati
honestiores subditos tanq̄ membra sua nobilioza p̄fecti in p̄-
aliquē promotos ipudēt debz castigare vel exacerbare exēplo
autē apli cū oī paciā et doctrina et blanda potius si fieri p̄de-
p̄catioe ad melioza p̄ponere et p̄m̄ senecā in li de moribz ip̄sentiā
oburgatiōi semp̄ aliq̄ benignitatis admiscere. ut d̄ba in sa-
lute digerenda eo facilius penetrēt et efficiant̄ op̄etur: quo molli-
ora venerūt: ne ut in eodē p̄missō cā d̄ dū incaute subditū sibi
p̄cutit mēbra: ip̄se q̄q̄ debitā sibi subditoy reuerentiā subtra-
hat. q̄tomagis ipsi subditi ad suoz p̄latoy admōitionē p̄p̄-

furi ponderare debet sermones suos? moti restringere co-
 hibere audacia et iniam a locutione rescindere libertate
 ut nec in vbo nec in gestu corpore aliq̄ p̄ferat q̄ contemptum
 dicit. sonet audacia; iuenerentia q̄q̄ modo p̄tendat **Quod**
 nisi subdit sub oī ciuitela studuerit solliciti/obseruare ex-
 p̄ter indubius Igruā sue temeritati ac p̄sūptioni correpti
 er aīmo inuentionē r̄nsurā; si forte in mēte occurrerit illō
 sapiens. 26. **R**esponde stulto iuxta stulticiā suā; ne sibi
 sapiens esse videatur **E**t verificabit in illo illud p̄bior. 15.
 q̄a semp̄ uirgia querit malus, āgelus crudelis mittatur
 contra eū **N**ichil igitur tali impudenti correptionē profici-
 et? nisi q̄ aīm p̄sidentis si modestior fuerit exacerbat; si
 si mordacior ad deteriora prouocabit, ut forte q̄ aliq̄m fieri
 solet aī/er potestati tumēs qui vir cū oī modestia sufferret
 q̄tūlibz de aliquo tāq̄ rephensibili reuerēt admoneri; si
 audacius et inū, verecunde se viderit a minore mēpai fu-
 rore exacuat frōtē induret, et nō iā de emēdando q̄ obicitur
 cogitet s̄ de vindicanda sibi q̄si iniuria facta wat p̄fct **U**n-
 mēpato ex audacie irreuerente data occasiōe deteriorē
 efficiet, quē p̄luilitatis mansuetudinē et reuerentiā emēdāc
 fite potuisset **U**nde dauid cū persequēt se regi sauli reuerē
 ter detulit et benignē pepit, eundē v̄bis hūilibz creūtē de-
 spelunca ubi ventrem purgauerat et eūtē itinere suo
 quo ipsius eius sōe dauid sanguine sinebat et q̄rebat nō so-
 lū a malicia quā concepat reuocabat, ver etiā ad p̄cūdi-
 nē et lacrymas pro delicto prouocabat **N**am ut habetur
 p̄m̄ regū. 24. cū in eadem spelūca de qua rex saul exierat
 dauid lacruisset p̄asa ora clamidis saulis exiuit postillū
 de spelunca clamās post tergū saul et dicens **D**ñe mi rex
Et respexit saul post se **E**t inclinās se dauid p̄m̄ in frū
 adorauit et dixit ad saul **P**ater mi vide et cognosce ora
 clamidis tue in manu mea; q̄m̄ pepit tibi cū oī
 meus **Q**uē p̄sequis rex israel quē p̄sequeris; **E**anē mor-
 tuū et culicem vnū **E**t cetera multa ibi **C**uibus audist
 leuauit saul vocē suā et fleuit **D**ixitq̄ ad dauid **I**ustior
 tu es q̄ ego et reūsus est in domum suā **E**cce quomō
 per hūilē reuerentiā et mansueta v̄ba mēpatois tā se-
 uis p̄secutor immutatus est et a malicia reuocatus

¶
Quod correptio tēpa
 ta amplius p̄ficiat
 exēplū de dauid et
 saul

Quod subditi nō de-
bent prelatiſ denū-
ciare nec eos dūre re-
prehendere de dauid
et saul

Discant igit̄ exemplo oēs subditi ſuis deſerre platiſ et neſſiſ
mārepāre niſi cū ſi hūilitate benignitate et reuerētia necesse
trahere illis abſentib⁹ nullo mō. chriſti em̄ vicarij ſunt et m-
iſtri et q̄ m ipſos delinqm⁹ m chriſtū peccam⁹? Et ad hoc
nobis maulcandū; cuiſde dauid exēplū nobis typicū op-
ponit Gregorius ſecundi paſtoraliſ 4^m in fine Saul iſ-
perſecutor cū ut dictū eſt ad purgandū vētrē ſpelūcū
ſuiſſet ingreſſus, vbi cū viris ſuis dauid merat⁹ q̄ in lo-
go tēpe pſecutiōis eius mala tolerabat Cūq; cū viriſ
ad feriendū ſaul accenderēt fregit eos ſermōib⁹ dicēſ quā-
manū mittere m chriſtū dñm non deberet qui tñ occiſe
rerit et orā claudis et abſcidit Quid p ſaul niſi mali reator
q̄p dauid? niſi boi ſubditi deſignant? Saul igit̄ vētrē
purgare eſt p̄ uos p̄poſitos conceptam m corde maliciā
ad opa miſeri odoris extendere? et cogitata apud ſe nocua
factis exteriorib⁹ exequēdo mōſtrare; quē tñ dauid ſerere
metuit? q̄a pie ſubditoꝝ mentes ab oī ſe peſte abſtractam
niſ abſtinentes p̄poſitoꝝ vitā nullo lingue gladio p̄cū-
ūt. etiā cū de imp̄fectione rephendūt Qui et ſi q̄n pro iſ-
mitate ſeſe abſtinere vix p̄nt ut nō extrema quedam an-
teriora p̄poſitoꝝ mala ſtñ hūiliter loquāt⁹ q̄ſi orā clau-
dis latent mſcūdāt; quia videlicet dū platiſ dignitatē
tē in ore et latent derogant; q̄ſi reſiſ ſuppoſiti veſtem ſe-
dant; ſtñ ad ſemetipſos redeāt; ſeq; vehemētiffime vel
renuiſſima vbi laceratiōe rephendūt Vnde et illic bene
ſcriptū eſt Poſt hec dauid percuffit cor ſuum eo q̄ abſcidit
orā claudis ſaul Facta q̄ppe p̄poſitoꝝ oris gladio feri-
da nō ſunt; etiā cum rē rephendenda iudicat̄ Qui
vero contra eos vel m mūnis linḡ labit necesse eſt ut pe-
afflictionē penitētie cor p̄mat; quatin⁹ ad ſemetipſū
redeat; et cum p̄poſite poteſtati deliquit; cont̄ ſe iudic-
ū a quo ſibi prelata eſt phoreſcat Nam cū p̄poſitus nō
delinqm⁹ ei⁹ ordinarōi q̄ eos nobis p̄tulit obuiam? Vnde
moſes q̄q; cū iſe et aarōn p̄lin q̄ri cognouiff; auſt Nos em̄
q̄ ſum⁹? Nō ſi nos eſt murmur vñm ſ; contra dominū
Erciū malū eſt **Capitulum 4** 4. 119.
tali temeraria et impudenti inuentione ſub-
ditoꝝ m platiſ corumpendos pueniēs eſt

Quod peccantes
m platum m de-
um peccant

Deterioratio audientis. Hoc autem quomodo fieri potest et so-
 let satis patebit ea que longe superius premissa sunt in memori-
 am reuocant. **D**epe subditorum sunt plurimi que pro eo quod
 suis voluntatibus prius a prelatibus non sinunt, aut pro
 excessibus suis aliquando corrigunt male eis affecti sunt. **U**n-
 si aliquem viderit aduersus suum prelatum audacior et ad-
 nuclendū contra eum durior statim se illi associat et oc-
 casione nacta vel per eum viuis quod dicitur timore com-
 ferat euomat, vel sua assistentia eadem in malignita-
 te audacior et fortior reddant, quorum utrumque que dānabi-
 le sit, adiutat cui dominus donauit intellectum. **I**nsuper quoniam prelati impu-
 denter corripuit et passim a subditis tollit eis libertas a-
 monendi et corrigendi delinquentes, et omnes facinorosi su-
 oz copatione prelatorum auditis vel preceptis eorum defectibus ob-
 smationes et audaciores ad peccandum redduntur. **E**t quod
 deterruit est respectu suorum prelatorum in propriis oculis suis fi-
 ut sit et iusti. **E**t hoc secundum sanctum bernardum in sermone 20. de
 christiana religione articulo 3. et si sanctus iohannes euangelista
 in apocalypsi ca. 6. in apertione septuaginta signaculi futurum esse
 videbat si in tempore presentis quoniam dicit motibus et petris cadi-
 te super nos. **G**rauius siquidem est que peccare, peccatum defen-
 dere et excusare. **U**t in coram fieri solent, ut quilibet coram peccator per
 ratum suum defendere et excusare velut per operationem ad peccata
 superiorum suorum papue quoniam audit ea vel in publico recitari vel
 ipsum irruerent argui. **Q**uasi etenim motes super inferiores
 cadunt et eos opunt, quoniam ruine magnorum hominum inferiorum cui-
 pas in ipsorum oculis quasi nullas faciunt apparere. **U**n-
 de eum. **A**nsatur israel aiaz sua iustificari operatione puaricatis uida
 iusta dicit nec a deo que iustificata sunt seipsum iustificas-
 se narratur in copatione puaricatis uida. **N**emo que
 peccata deo ex hoc innocentior siue nobilior est, quia se peior
 alius inuenit. **T**amen esse seipsum iustiorē reputat quilibet
 inferior, cum peiorē se attēderit que libet superior, quoniam
 stat per puaricationē uide congrue designat. **J**uda enim
 christi dicit, que magis debet statum prelatorum, eo quod
 christi doctrina uirtute et exemplis magis coram mul-
 titudine confiteri tenet herille. **E**cce quanta ueniunt

H
Quod subditi exu-
sant se in peccatis
suis auditis defectibus
prelatorum

D
Quod grauius est pec-
catis et defendere que
peccare

V
 eū que deo peccando ad
 uersatur

Q
Quod nullus est
innocentior peccato
alio vel multo
cum

I
Et publica concepi
o prelatorum frequē
deseruit ad malū
eritum

Fi
Quod prelatorum vicia
non sunt a subditis
passim arguenda

I
Et triplici occasio
ne omittit concepi
o sine culpabilis

et publica et irreuerenti correptione prelatorum papue a subdi-
tis. Unde prope premissa dicit scilicet v. c. in m. in sermo
quo sup articulo. 3. caplo. 6. q. nuq. vidit ex indiscreta pre-
latorum correptione contumeliam nisi scandalum sequi: et obnubilationem
vmmo q. n. q. confusionem mentis et fraternae salutis. Et dicit
ibi caplo. 4. q. oēs sancti spiritus gratia illuminati ad reuerentiam ec-
clesiasticam gradus et prelatorum induerunt. Et papue patet in be-
ato franco q. in plerisque epistolis suis amonebat fratres su-
os: ne obloquerentur publice defectibus cleri vel prelatorum q. diuini
ecclesia toleraretur dicens. Si contra magis fuerit? habebunt prela-
tores vel clerici amicos et adherentes suos q. de hereticis
et factis v. ubi q. rebatis aiaz fructu atq. salutem: totum
retur in scandalum et confusionem. Unde cum esset semel in labe-
dia et a quodam heretico accusaret sibi sacerdos quidam: pa-
ti coram sacerdote genua flectens manum eius osculabatur. Vnde
nardin/ ubi sup. In malum ergo loquens beatus Gregorius
in de humilitate et cetera redarguit prelatos a subditis et
non de illa secula pudica et reuerenti admonitione finem de
qua sup. habitum est dicit in registro rescribendo felici e-
piscopo sicilie ca. 287. f. Valde iniquum prouidendum est
subditis tam clericis q. laicis ne propositorum suorum vicia rep-
rehendere audeant: si q. eos fortasse agere reprehensibile viderent
ne vnde mala redarguant inde per relationis impulsu in-
fundiora migrantur. Et post pauca. Facta propositorum
oris gladio ferienda non sunt: etiam cum ree reprehendenda vi-
deantur: q. a predecessores nostris et a multis reliquis sanctis ep-
iscopis statutum fore cognouimus: ut oues pastores suos
facile non reprehendant: nec eos criminari vel accusare pre-
sumant. Quia cum propositis nostris delinquentes ree ut sup. Quia
prope admonendi sunt subditi utriusque ordinis vnde ut
cum magistrorum facta conspiciunt ad cor suum redeant: et
de eorum imperatoribus non presumant q. non est dispulsi-
sup magistrum: nec seruis sup dominum suum. hec Gregorius

Capitulum. 4: 4: 120.

Dominum iam sancte deo de caritatis finis per
ceptoria obligatio duo premissa in longum
expedimus: scilicet de dicta obligatio et de
minis excusationibus: nunc sup. est de ree scilicet quate omni

¶ De aliquā mīmittit
correctio ex timore
cupiditatis

¶ De triplici dīa dīssī
ōnis correctōis q̄
ad gūitatem peccā
tī vel nō

¶ Quod correctio fīa
terna nō est faciē
da nisi tēpe cōgruo
et oportuno

¶ Quia m tēpe q̄gruo
et nō aliter faciē
nda sunt

mus et ad eos quibus nos despici cōspiciā auctoritatē et
tationis vel increpationis sūm/ ut nec illoꝝ huilitatē debeam
erubescere nec hoꝝ supbiā formidare **D**icat ergo **D**edi facē
tuā ut ad amāte. n. si ab auditoribz honoraris: dedit facē tu
ā ut silicē: si ab auditoribz contemneris at despiceris: ut nec pil
latū honorē refrenet lingua ex verecundia: nec p̄ despectū
taceat ex infirmitate hec **Gregori** **T**ertio culpabilē q̄q̄
mittitur correctio deliquētis causa vel occasiōe deducendā
dānificationis t̄p̄alis. ne sc̄ is quē admonere debem/ offēsi
aliq̄ nobis subtrahat emolumētū aut modū t̄p̄alis **P**ro
de hoc dicit **Augustin** in libro de ciuitate dei q̄ plerūq̄ a
male agētibz amonēdis obuiatōis et corumpēdis dīssī
m/ vel ne eos offendam/ vel ut eoz iūmiciās euitem/ **P**er
pediāt et noceat in istis t̄p̄alibz rebz q̄ ad iūmiciā ad huc iūm
q̄cit cupiditas: sine q̄s amittere formidat infirmitas hū
māna **Augustin** **Caplin** **v. v. 121.**
Homo autē in hūmānā tā vāriis et diuisis t̄p̄alibz
ocasiōibz omittit p̄ceptū de correctiōe
fēna se habeat q̄ ad ḡdū peccā siue gūitatis
hōi: aliq̄ hōi intelligi p̄t ex hīs q̄ supius anōtata sūt in ca
tractatū est **M**anifestus autē patet ex hīs que tradit
Des **Thomas** in 2° 2^e q. 33. ar. 2. et p̄cipue i. inf. 3° argumē
ti **U**bi dē sc̄s easdē dīssīōis causas in triplice dīam dīssīōis
dicēs q̄ correctio fēna t̄p̄licū omitti p̄t. **P**mo quidē mē
rie q̄n ex caritate aliq̄s correctiōne omittit **D**icit em **A**
gustin in libro i de ciuitate dei **D**i propterea q̄sq̄ obui
gandis et corumpēdis male agentibz p̄cat: quia oportu
nius tēp̄ m̄q̄rit: vel eis dē ipsis metuit ne deteriorēs effi
ciant vel ad bonā vitā et piā erudiendos t̄p̄ediāt et alios t̄p̄
mos p̄māt atq̄ auitā a fide: nō videt esse cupiditatis occasiō
s̄ consiliū caritatis **I**ntali em articulo q̄ p̄ correctiōne ali
q̄s mederi cupit et emēdare frēm suū: sic se ad illū habē
debz quē ad modū medic⁹ ad egrotū **P**rudētē autē mē
ad infirmitas vel m̄hibēdas medicinas egrotū
et nō esse p̄cipit: s̄ caritē p̄ infirmi cōsiderare et p̄cipi
re naturā et capacitatis b̄tute: et s̄m q̄ viderit illā posse
sufficere cōgruo t̄pe obseruato adhibere medelā **D**īa em rē
habēt dicit sapiēs salomō **E**ccl̄istes 3. et oī negotio rēp̄ est et

oportunitas eiusdem. Unde et Ovidius in libro de remediis amoris
 Ceteris magis medicina valet data tempore. p. sunt. Et data
 non suo tempore vix nocet. Oportet ergo volentem alteri corrip-
 endo mederi prospicere diligenter. utrum is qui delinquit pro tempore
 capax sit ad monitionis finem vel non. Nam si viderit eum in
 ipso esse et tribulatione, tutum est expectare et differre correptionem
 in hora opportunam, ne et ipse secundum Crisostomum ubi voluit
 corrupta sarcire maiorem disruptionem faciat, et correptione
 emendandus detereascat et non debito sibi tempore data
 medicina amplius languescat. Quod notasse videtur. Idem ponit
 etiam Ovidius in de remedio amoris ubi ait. Quomodo etiam ac-
 cendas vitia aut irritasque vitando. Ceteris si non aggredi-
 are suis. Et talis ommissio vel potius dilatio correptionis finem
 non est vitiosa sed vitiosa et meritoria. Que enim sunt vel ordi-
 nantur in aliquo fine pro tanto et tunc sunt bona; pro tanto
 et quando deseruiunt vel disponunt ad illum finem. Dispositio enim eorum
 que sunt ad finem attenditur secundum rationem finis. Et quia finis correptionis
 est caritative est emendatio fratris delinquentis; ideo correptionis
 omnia que habentur in deterioratione fratris esset utique immittenda
 da. Ubi tamen homo non maueret corrigere delinquentem ex officio
 quemadmodum Plato; qui in actu correptionis habet providere
 et mittere non solum bonum privatim alicui delinquentis sed etiam
 bonum communi. totiusque congregationis. Et ideo plerumque silere non potest
 a correptione quibus sciat correctum et hoc non emendari propter alios
 ne ipsi per illum inficiantur et prouocentur ex impuniti delicti ad similia
 mala facienda. Nam sicut dicit Ambrosius in libro de officiis.
 Cum sacerdos vni indulget indigno ad probationis itaque.
 et expimentum sceleris prouocat vniuersos. Quia facilitas venie-
 nicentium tribuit delinquendi. Secundo modo pretermittitur se-
 na correctio cum peccato mortali quando scilicet ut dicit Augustinus in libro
 de ciuitate dei formidat iudicium vulgi et carnis excru-
 ratio vel pemptio dum tamen hec ita dominentur in animo quod fine
 caritati preponant. Et hoc videtur contingere quando aliquis presumit
 de aliquo delinquentem probabile quod posset eum a peccato retrahere
 et tamen propter tale timorem vel cupiditatem pretermittit. Certo
 huius ommissio est peccatum veniale quando timor et cupiditas tar-
 diore faciunt hominem ad corrigendum delicta fratris. Non tamen ita
 quod si vis staret quod fratrem suum posset a peccato retrahere propter

C
Correptio a non
plato non est faci-
enda nisi ubi sperat
emendatio

T
Quod plato quique
tenet corripere etiam
ubi non sperat
emendationem delinquentis

R
Quam ommissio cor-
reptionis est mortalis
lib et quando venialis

timore vel cupiditate dimitteret quibus in animo proponitur
tate finem. Et isto modo quique sancti viri negligunt coniungere deli-
quere. Nec finem beatum thomam. Et quod dicitur "satis liquet quibus si-
do futuris in officio correptionis."

**Secunda pars prima
palis libri Caplin . 122. .**

Expedito circa materiam correptionis
sine uno membro seu de necessitate
obligationis. Restat nunc loco secun-
do ex ordine in principio premissa
videre aliquod de secundo principali
Pietate inductionis. Unde quibus

S
De tribus inducitur
ad correptionem
fraternam

H
Quod omnis religiosus
in congregatione vi-
uus debet esse ordinatus
quo ad tria

superioribus satis emineat. quod ad modum omnes homines saluis de-
bitis circumstantiis tunc et loco oportunitatis ad correptionem fi-
niam precepto diuino obligentur nichilominus tamen non erit absurdum
si aliquibus adhuc causas et rationes quibus pie mentes ad huiusmodi cor-
reptiones caritativas inducantur ex diuinis scripturis ad me-
dium adductam. Quia de re ad presens tria occurrunt per quodlibet reli-
giose consuetudinis emulatores ad pie admonendum fratrem suum de-
linquentem deberet merito prouocari. Dum tamen tunc tria ista
er respectu per ordinem quod quilibet presertim religiosus regulariter debet
esse dispositus ad fratres suos cum quibus uiuit, ad seipsum quod alius uiuit
et ad seruandam disciplinam et ordinem obseruantiam secundum quam uiuit. Et
secundum hoc presertim dicitur tria ista

D
De sepe in correptione
omni debet esse compassio
fraternam

T
De tribus que hominem
inducunt ad com-
patiendum delinquentem

Caritas sine commissionis   Quae tria concurrere videtur in re
Equitas interue dispositionis   de sensu cum illis rebus quod assignantur
Firmitas prae traditionis   beatus bernardus in sermone 2.
de festo pasche pro arcanis mens dicitur ea. Compassionis affectus
discretionis spiritum et rectitudinis zelum. Primum igitur inducere non
et prouocare debet ad pie admonendum fratrem nostrum si forte deliquit
res viderim. Caritas sine compassionis ut secundum beatum bernardum
in sermone quod super quibus delinquentem viderim fratrem ante omnia pre-
dat et poena sibi semper vendicat compassionis affectus quod facti cum videri
uerato et puenito a temptante iniquitate ex serua caritate compati-
mi. Ad hanc autem in nobis compassionis radicaliter complantanda tria
pre ceteris videtur concurrere scilicet
Respectus naturalis copositatis   Hec enim tria sunt debet simul con-
Defectus ipse infirmitatis   nuat, ad veram mentis compassionem
Effusus sine fidelitatis   fratris infirma conuicti efficiat pau-

mouebūt. **P**rimū itaq; prouocās ad cōpatiendū delinquenti
 qui corripendus occurrit est. **R**espectus naturae cōformitatis
 Hic em̄ respectus naturalis conditionis naturae cōis nō solū m
 ferioris sūt subiectos ad se iure corripendos cōpassiuos et
 hūanos facit; verū quoscūq; etiā p̄positos ad sibi subiectos
 et ad seruos ipsos ipatores si rāte p̄sideret reddit p̄ oīa. mā sue
 tiores. **U**nde de ipsa loques Leo p̄p̄ in sermone quodā q̄ dicit
 gesimali. **I**n oībz m̄q̄t naturae est diligenda cōmūio que
 nos etiā in hīs benignos debet efficere q̄ nobis q̄cūq; sūt
 conditione subiecti marie sicadē iam gr̄a reuati et eodē sāgu
 nis christi p̄no sūt redēpti. **D**iuinū em̄ cū istis habem̄ q̄ ad
 imaginē dei conditi sum̄; nec carnali a nobis origine nec
 spūali natuitate diuisi sūt. **E**odē spū sanctificam̄; eadē
 fide viuim̄; ad eadē sacramēta curim̄. **N**on sp̄nat licet
 unitas nec vilis sit nobis ista cōio. s̄ hoc ipsū p̄ oīa faciat
 mitiores q̄ eoz vtimur subiectoē; cū q̄bz vni deo eadē sub
 iugū seruitute. **A**uferat ergo ab eis m̄ia seueritatis; et be
 ma delectat ulcione hecille. **E**t quibz v̄bis et q̄busdā aliis
 s̄centibz facile est intelligēti et m̄tēdēti considerāe tripli
 cem cōformitatē que nos merito h̄ ad sp̄ passionē deliquē
 tū et m̄iam prouocare. **P**rima est naturalis. **D**e hāc dicit
 Gregorius 26 mox caplois. q̄ cunctos nos natura eq̄
 les genuit; ut autē alii ad regendū aliis cōmittāt; non
 eos natura s̄ culpa postpōit. **C**ū ergo deliquētes q̄q; corri
 piūt sollicitate attendāt; ut et si p̄ disciplinā culpas argu
 ant; per hūilitatis tē custodiā eq̄ les seip̄s fr̄ibz q̄ corrip
 unt agnoscat. **V**t. s̄ fm̄ q̄ idē Gregorius ait. **M**ox 21 fiat eis
 De hac v̄niformitate cōditionis ad sp̄ passionē prouocāre aut
 etiam. **B**eneca ad luciliū eplā 95. **Q**ueris m̄q̄es q̄mō hōi
 bz sit utendū. **Q**uid agim̄ q̄dam p̄cepta. **V**t p̄ cam sāgu
 in humano. **Q**uātulū est nō nocere; cui etiā debeas pro
 desse. **M**agna laus est si hō mā fuer̄ hōi est. **P**recipiemus
 ut naufrago manū porrigat et erranti viā mōstret; cū
 esuriēte panē diuidat suū. **D**icā cū possim breuiter
 hāc illi fariā hūānam officij trado. **O**mnē hoc q̄ vides q̄
 diuina atq; humana cōclusa sunt v̄nū est. **M**embra su
 mus corp̄is maḡnū. natura nos cognatos edidit; cū

D
Quod considerata
equalitas naturae
prouocat ad passi
onē et misericordi
am

F
De triplici cōformi
tate ad cōpatiendū
delinquentibz m
clinante

D
Quomō et equa
litate naturae dis
cit homo cōmune
re et aliis misere
ri

H
Quomodo ex debito
naturae debemus
inuitare

A
Quod ex conformita
te spirituali debemus
inuitare
membra

ex eisdem et in eadem gigneret. **H**ec nobis amore indidit ma-
tuū, et sociales fecit. **I**lla equum iustūq; cōposuit. **E** illi
constitutioe miserius est nocere q̄ ledi. **E** illius ipso p̄p̄
sint ad uiuādū manus. **I**lli vsus hic et in pectore sit. **N**o
mo sum. huām nichil a me alienū p̄t̄o. **H**abeam? in cō
quod nati sumus. **S**ocietas n̄ra lapidū for̄ cōi simillimū
est: q̄ casura nisi iuice obstaret. hoc ipso susinet. **H**ec seneca
De iuici naturalis cōformitatis cōsideratioe ad miām
et cōpassionē inducere intelligi p̄t̄ illud. **I**ob v̄ cā. **V**isita
speciē tuā nō peccabis. **S**pes n̄ra est equalis nobis n̄ra
re conditioe proximi n̄ri. **D**icit sup̄ v̄bis istis li. 7. mor.
zo. **A.** dicit v̄bis gre. q̄ species hoīs est alter homo. **I**ta
sp̄m quisq; tūc visitat, cum ad eū que sibi similit̄ p̄ natu-
ram cōspicit passibz amoris tendit, ut in altero sua cō-
siderāb̄ ex se ipso colligat, q̄lit infirmāt̄i alteri q̄deserit.
Speciē suā visitat, qui ut in se alterū reficiat, se in alio
ip̄ponat. **V**inc̄ thobias sermo filio suo ait. **T**hobias. **Q**uid
tibi non vis fieri alteri ne feceris. **E**t in euangelio. **V**isita
Dñs. **Q**uicunq; vultis ut faciat vobis hoīes. **H**ec et vobis
te illis. **A**si apte dicat. **S**p̄m v̄rām visitate, atq; ex vobis
ipsis agnoscat q̄ vob̄ oportet aliis reubere, hic gre. **D**ecido
est conformitas sine eq̄litas sp̄ualis q̄ eq̄lit̄ sum̄ oēs fideles m̄-
bra christi ipsius sanguine eq̄litate redempti ipsius sacramentis
eq̄lit̄ sanctificati confirmati et passi. **D**e q̄ eq̄litate dictū est sup̄
in v̄bis leoms p̄pe. **D**e qua et ap̄lus ait ad ephesios. **Q**ui
portantes inuitē in unitate. **S**olliciti seruire unitati p̄ v̄m
lo pacis. **U**nū corpus et vnus sp̄s sic vocati estis v̄na spe
vocationis v̄re. **U**nus dñs v̄na fides vnū baptisma. **U**nus
deus et p̄r̄ oīm qui est sup̄ oēs et oībz vobis. **H**ec ille. **H**oc huius
multitudinis eq̄litas et unitatis sp̄ualis mēbra sūt multum
fideles. **I**nsistat corpus christi multo ap̄lius debentes sibi inuitē
et hoc compati q̄ q̄cunq; cōmembra corporis carnis. **U**nde
idem ap̄lus. 1. ad corinthios. **U**os estis ut corpus christi. **C**er-
bra de membro. **U**bi p̄miserat. **I**psam pro se inuitē solli-
cita sūt membra. **G**losandē ad minus sollicitū sit vnūq; p̄
membri pro alio q̄ pro se ut sic fiat q̄ sc̄t̄ salz. **S**iḡ p̄
tur vnū mēbz cōpatiant̄ oīa mēbra. **D**ive gloriat̄ vnū
membri congaudeat oīa mēbra. **T**ercia equalitas p̄

dia criminalis quia oēs peccatores sum? **A**n in dixerim quia
 p̄m̄ nō habem? aut ioh̄es in p̄mo p̄mo et nomine sic nos ip̄os
 p̄ducim et veritas in nobis non est. **Q**uonia igitur peccatores
 sumus dignū est ut cōpeccābz clemētibz et cōpācībz sim̄.
Unde s̄i v̄ri h̄z in ār̄ p̄fectōis sublimat̄ et ex suoz memo-
 ria delictoz formā concipiāt. q̄ delinquēbz s̄ibe cōpācībz
 do et miserādo cōdescendāt. s̄ que quibz mala p̄petarūt a
 te oculos mentis reuocāt. ut ex eoz cōtūtu si semp̄ peccato-
 res agnoscat. tantoqz indulgentius aliena mala **in** crepā-
 do iudicēt. quāto necesse sine indulgentie miseratiōe posse sal-
 uari veracit̄ videt. **E**t hoc est q̄ beatus gregorius 27 moralū
 cō. 11. sup̄ 1 iob 37. **Q**ui p̄cipit niui vt descendat in t̄ra cōpās
 suos viros niui. **A**qua inquit p̄us ab infimis trahit. ut p̄
 a superioribz sp̄sa reddat. sic s̄i q̄qz etiā cū in virtutū arce cō-
 sistūt. vnde eleuati sūt. considerant. ne aliene infirmitatis
 abiecta contempnāt. **Q**uasi ergo aque ad terras vnde eleuata
 sūt redeāt. dū cōdescendētes iusti peccatoribz. remissi nō
 desinūt q̄ fuerūt. **V**erte in terris paul⁹ adhuc fuerat. cū legē
 t̄naliter sapiebat. **V**erō ductus ad celestia et in niue v̄s̄e
 q̄a q̄ p̄us infirmū sapuit. ad soliditatē vere intelligentie cō-
 mutauit. **E**t cōdescendēs s̄ibz q̄si niui v̄ma repetit. q̄a et
 post et̄nū **culmina** quasi fuerit indign⁹ cognoscat. dices
Qui p̄us sui blasphemus et persecutor et cōtumeliosus. s̄
misericordiā consecut⁹ sum quia ignorās feci in incre-
 dultate. **E**cce q̄z clementer sue imbecillitatis reminiscat. ut a
 hoz equanimiter infirma patiat. **Q**uasi enī ad terrā de qua
 supra fuerat. post celū aqua redit. dū post tanta sue cōtēpla-
 tiōis archana peccatorē se paulus mentit. ut prodesse huīlī
 peccatoribz possit. **h**ec ille. **U**ar proinde triplin conformia-
 te homo inclinari debet ad miserendū proximo deliquēti
 utriqz q̄ debet ad infirmitatis medelam cū multa cōpā-
 sione corripiendo clemēt̄ exhibeat et ad p̄p̄m delicti indul-
 gentiā v̄icē sibi reddi misericordie apud deū miserādo cō-
 queat. **Q**uod nisi fecerit. audiatur de seruando sibi ad iusti-
 ficatiōis et retributionē v̄ndicte ex ore sapientis. **E**cce
 28. peccato suo sententiā veritatis. **Q**ui v̄dicare vult
 m̄q̄t̄ a deo inueniet v̄ndictā et p̄tā illius seruās serua-
 bit. **R**eliquis proximo tuo nocēt̄ te. et tūc dep̄canti tibi.

B

Quomō ex memori-
 a propiorū peccatorū
 debem̄ compati et
 cōdescendere alijs

Quomodo ex memoria
 propiorum peccatorum
 debemus compati et
 descendere alijs

Quod nō miserē
 ti et indulgenti de-
 nō miseretur

peccata soluet. Homo homini reseruat iram? et a deo querit in
delam. In homine simile sibi non habet misericordiam et de
peccatis suis deprecatur. Ipse dum caro est reseruat iram? et
pro peccatis suis a deo? Quis erorabit pro peccatis illius?
Dic ergo ad compatiendum proximo delinquenti qui ad
monendus est respectus nature conformitatis

Capitulum X: #. 123.

Secundo ad compatiendum proximo delin
quenti qui corripicndi occurrit proinde
re et inducere debet. Defect prope miseri
tatis

Considerata namque infirmitas prope mala in
aut. Gregorius excusat aliena. Quoad modum enim ut ait
greg. 26. mor. capitulaz. circa fine arrogantes quos quante
bimetipsis iustiores sunt: tanto aliis dolentibus et miseri
tatis duriores existunt. Nesciunt enim in se passionem alienam
firmitatis trahere: et sicut sue animi et proximo ibecillitati mi
sereri. Quia enim alta de se sententiis idcirco humilibus nullatenus
condescendunt. In quibus veraciter caritatis visceribus huius
bet. si quæpiam in culpa et infirmitate vel surripione
lapsu formisse conspiciunt. aut dolore circumdatum non solu
non patiuntur verumtamen sub specie iuste emulationis se
uerius increpando confundunt. et vel si qua in eo sunt
pua mala exaggerant. vel ea que vere bona sunt in
apud se interpretando commutant. Dic e contra viri ven
cite sancti humiles si participati quæpiam quicquam culpa conspici
runt. mox ad infirmitatis prope commutatum cogitatum refer
runt. et ex eiusdem memoria prope defectiois ad compassiois
affectum mentem componunt. Unde et si quedam eiusdem prope
mordinata corripuit. cauere tamen ne seuerius fremere in
pando quibus saucietur quem infirmatum ad lapsu quæpiam
dolet. Culpam per linguam modeste ferunt. si sibi in infir
mitate consensu a compassiois affectu mentem nequam soluit.
Habent interea erga monendum compassiois affectum
beatus bernardus sermone 2. in die pasche de tribus vnguentis
sancti viri tanquam cogitatum humanitatem concipiunt et seipsum
ammonet apostolus. Vos in quibus spiritualis estis infirmis
huius in spiritu lenitatis. consideras te ipsum ne et tu reprobis
Et cum dominus exiret babilonas sibi crucem et plangeret super eum

Q
uomodo ex considera
tione prope infirmi
tatis debemus ali
ene infirmitati co
pati

Quod superbi non
habent compassio
ne ad infirmos

nondū oēs tribz terre s; mulieres pauce: cōūf ad eas filie iā
 iherusalem nolite flere sup me: s; sup ipsas flere et sup filios
 vros. Ordine diligenter attende. **P**up nos pmo demde sup
 filios vros. **T**emetipsum attende: ut alijs noueris cōpati
 ut arguas in spū lenitatis: et ipsum considera. ne et tu cept
 ris hec bernardus. **Q**m itaqz nos ipsi oēs infirmi hoies su
 m; nū delinquēte quolibet de simul infirmis frīb; et curati
 te corripim; debem; semp pma meminisse quod sum; **D**e
 su. **Q**re. 23 mo; ca. u. b. ex ppa infirmitate psem; quo do
 cendi ordine infirmis frīb; cōsulam; **C**onsiderem; igit quia
 curiales sum; qles nō nullos corrigim; aut tales aliqui fir
 mus et si iam diuina grā cōpante nō sum; ut tāto tepan
 tus corde huili corrigam; quāto nosmetipsos uerius in hys
 quos emendam; agnoscamus. **D**i autē tales nec sum; nec fu
 im; qles adhuc illi sūt quos emedare curam; ne cor nrū
 fore supbiat; et de ipsa innocētia peius ruat; qz mala corrigi
 m; alia eorū bona ante oculos nrōs reuocem; **Q**ue et si oī
 no nulla sunt ad occulta dei iudicia recurrām; quia sicut
 nos nullis meritis hoc ipsum bonū quod habemus acci
 pim; ita illos quoqz p; grā supne v̄tutis infundere; ut ex
 citati posterius etiā ipsi possint bona que nos accepimus
 puenire. **Q**uis em̄ crederet q; aplat; merito saulus lapidat
 datū stephanū p̄cessurus erat; qui in morte eius lapidati
 a vestimēta seruabat; **H**ys p̄mū cogitatioib; huiliari erād
 cōpassionē molliori cor debet; et tūc demū deliquētiū mīqtas
 marepari; ut ex propa p̄us infirmitate lingua mitiguatur; et
 tūc demū caritatis ordine debito ad aliena infirma relare
 tur. **I**ustreni et s̄a viri dū quoslib; corripuit semp ut dictū ē
 p̄uilitatis grā ad cogitationū suā; intima reuocantur
 vehementer recidāt ne vel intus cōpassionē vel māsuētudi
 nem suis in ipsa correptione postponāt. **N**ozūt em̄ s̄m gre
 gorii. 11. morali. ca. 12. e quia illi solius est p̄ca homi sine
 cōpassioe discurrere; qui ex nature sue d̄ipōtētia ignorat peccā
 re. **U**nde b̄tus iob amicis suis qui ipsius ita facta reprehende
 rant ac si in se nihil ipsi reprehensibile habuisset ita loq̄ba
 tur dicens de ipso deo. **N**ob. 13. **N**ūq; facie eius accipias;
 et pro deo iudicare nitimur. **F**aciem mīqt gre; lib; dei ac
 cipere. est auctoritatem illius in iudicio sumere. **T**ra; s;

f
Quo ex consideratio
ne. p̄poy peccatorū
debem; alijs cōpati
et nullā despiciere et
nosipos huiliare

f
Quod solius dei est
et nulli hois ē sine
cōpassione alios
corripere

pro deo iudicare nititur: qui cum infirma queque in altero respiciuntur
hendit apud se introitus per compassionem non infirmat. **Quia**
illi erant quibus iterum idem beatus Iob loquitur dicens libro sui capitulo
Quare persequimini me sicut deus? **Super** quibus verbis beatus Gregorius
capitulum 18. **Tanto** magis omnipotens deus iustus aliena vitia persequitur:
quantom in semetipso nihil habet vitio. **Homines** vero cum
per disciplinam alios ferunt: sic alienam infirmitatem debent persequi
autere: ut etiam ad suam nonerunt oculos reuocare: ut ex se
metipsis considerent quantum aliis feriendo peccant. cum se ipsos
dignos percussione non ignorat. **Itaque** talibus dicit **Quare**
persequimini me sicut deus? **Ac** si aperte diceret **Ita** me ex infirmitatibus
meis arguitis: ac si ipsi more dei de infirmitate
nihil habeatis hec ille. **Hac** propterea infirmitatis prope
deratione compassionem seruati et modestam fieri humanam
mentem in ipsa correptione vitiorum etiam precipue **Plato** dicit
et ipse seneca in libro de moribus. **Hec** magis magne clementie
est: indulgendo potius peccata quam vindicando conuicta. **Optimum**
est semper ignoscere semper pati. **tanquam** ipsi quotidie
peccemus aut peccare possimus? **Et** adhuc inquit non inquit
dei dispensatione nobiscum agit. ut in vitia aliquid que apud
homines vel turpia sunt vel manifesta cadere ipsi permittant
ut sic infirmitatem nostram liquido excepti discamus? **in** proposito
clementer ac modeste nos habere debeamus? **in** malo alieno
Unde in hoc beatus Gregorius oratione habita ad populum in die
pasche explicans de beato petro apostolo. **Considerandum** magis
nobis est cur opus deus eum quem cuncte ecclesie proficere disposuerat
ancille voce pertimescere. et seipsum negare permiserit.
Quod monstrum magne cunctum dispensatione pietatis cogitauerit
cum: ut is qui futurus erat pastor ecclesie in sua culpa discerneret
quod alius misereri debuisset. **Quis** itaque eum ostendit
sibi et tunc propositum ceteris ut ex sua infirmitate cognosceret
quod misericorditer aliena infirma tolleraret licet ipse
Et hinc omnibus satis colligitur quia vitia a rigoris duritie
mens ad compassionem emollitur. si infirmitas prope
cessant attendit. **Unde** enim quisque diligenter intuetur quam
ipsius peccata opus deus et considerat et portat. et nisi ipsius
suis infirmitatem conseruando misericorditer tueretur
ponderare prope omnia mala prope labetur. pudet si non a

Quod aliqui permittunt
homo in aliquo vitio
cadere ut aliis com-
paciatur

peccanti ipse exhibeat. q̄ tā clemēter īp̄endi sibi ab eo qui
 peccare ex infirmitate nō p̄t incessanter exultat. Quid em̄
 est quicūq; etiam hōis aut b̄tus greꝝ moy 23 cō ultimo si
 conditionis sui p̄tione deservat. Verē m̄hū aliud q̄ q̄da
 uō loquēs ad d̄m cōfiterur dūcēs. Memēto d̄m̄iqm̄ pulvis
 sum. **A**brahā similit̄. **I**oquar m̄gt ad d̄m̄ cū sim pul
 vis et t̄ms. **Q**uēadmodū em̄ sine ḡuitans obstaculo āte
 faciem venti pulvis rapitur. ut m̄ aurā h̄m̄c̄m̄ de dispa
 tur sic si infirmitatē hōis cōservantis dei m̄ia deseruet
 m̄ oēm mor̄ p̄m̄icem m̄m̄ia hac malicia prout voluerit se
 git. **P**ropter quod de imp̄ys ipse propheta in psalmo 2. a
 iustis eos serēnēs et a grācia derelictos ostendēs nō sic ip̄m̄ nō
 sic stans pulvis quem proniet ventīa facie terre. **D**ed q̄a
 ad herōia cōprobanda exēplū efficit. **P**suadet et altius ip̄
 mit aīo ideo aut b̄tus bernardus sermōe 2. in die pasche m̄t
 to bob ad sc̄m̄ illū senē qui cū peccasse audisset onū e fr̄ibz
 amarissime fleuit dūcēs ille hodie et ego teas habet 4 vitaspa
 trū p̄t 9 caplo 9. **Q**ui sic flebat aut bernardus sup se ex considera
 tōe vidēz infirmitatis prope. putas quia nō compassus sit
 fateri. **H**ic itaq; in correptione fr̄is compassiois affectus multū
 quidem prodest quia aīm̄ liberalis contristare quē pro se vi
 derit anyū erubescit. **E**t ideo ipse est qui correptionē suscipi be
 igne a correpto facit. **Q**uod pulchre ex facto ezechielis prophe
 te qua ad d̄m̄ missus propheta et coripe cōcaptiuos fr̄es su
 os iudeos in babilone venit ad eos iuxta fluuū chobar: et
 sedit ubi illi sedebāt manēs ibi septē diebz merēs in medio e
 oy. **d**educat et ostendit b̄tus greꝝ sup eūdē ezechielē l̄ p̄mo ho
 melia. 11. b. dūcēs. **N**otandū captiuo populo propheta sc̄b quā
 tā cōpassioē se copulat. cozq; meroribz cōsedendo et merendo
 cōiūgit quia radix verbi est v̄tus opis. et ille sermo ab au
 diente libent̄ accipit. **Q**ui a p̄dicante cū compassione animi
 profertur. **H**ic ferrū cum ferro iūgitur liquat p̄us: ut postmo
 dum vicissim a seipso teneat. **H**ic em̄ p̄us m̄m̄ie mollescit. p̄
 modū tenere fortiter nō sufficit. **H**ic propheta captiuo popu
 lo cōfedit et merēs in medio coz extant. ut dū caritatis ḡa
 am cōdescendendo se ei molliorē redderet cū statim p̄ v̄bi fortitu
 dinē teneat. **H**ec greꝝ. **E**t h̄ys utiq; oibz p̄missis satis patet q̄
 tā ad cōpatiendū coniugendū compassio valet.

Quomā nichil est hō
 sine cōservante ip
 simi p̄tectione di
 uina

Quod cōpassio facit
 doctrinā et correpti
 onem ab aliis benig
 ne accipi

H

Quod vera fide-
tas et dilectio e, pri-
mi delinquentem
compiendo suble-
uare

Capitulum

Et tunc ad cōpatiendū primo delinquenti qui corripendus occurrit
prouocare et inducere nos deberet. **E**ffectus
fidelitatis. **E**rgo tunc fidelitatis qua nobis
mutuo tenemur obligati iur nos iurē in reparationis tēporis
multominusq; in adū sitate fortune deseram. **Q**uē ad modū
scribit **Eccl. 15.** **F**ide posside tū cū cū tuo in paupertate illius
in tēpore reparationis pmane illi fidelis. **E**t q; ubi dicitur
vera fidelitas proximo exhibenda et seruanda consistit in re-
nūtiatione maloy et cōtatione bonoy. **E**t primo ergo fidelitas
seruanda in malis proximo hec est ut ab ipsius dilectione mi-
nime desistam. **Q**uia propter cōmune quēcūq; defectū hoc est
Gracie **U**nde primo nō debem; a primi dilectione desistere
Fortune **r**e propter defectū grē si videlz amicus vel proximus
et nature **m**us puentus fuerit in aliquo excessu culpa
ra em et fidelis dilectio si poccupatū in aliquo delicto frēm in
cōpassione p m grē et non indignatione solet pmoueri. **I**tem
pe ordo rectus amoris meliore similis plus diligit picipit diligit
oīs affectus in cōtatione tū et necessitate subiectionis culpabilis
pe iustiorib; anteponit sana nōis aspectu. **E**t hoc est p b r u s
Justinus in eplā ad cōstanzū mterēdēs **C**aritas māt que nō
nutrit fouet filios suos? nō ordine amandi; s; ordine subueni-
endi infirmiores fortiorib; anteponit quos tales vult esse
illi sunt quos nō gēp nendo s; de hys mterē confidendo p d r
hec ille. **D**e cūndū hanc igitur similitudinē sicut aliqua mater
lū mater habēs mter plures filios sanos et generosos vult
miserū infirmū aut scabiosum oīb; q; si posthabitis illi de-
bili plus spātē plus intendit nō q; similis plus cū diligit si
quo ipsius indigentie et necessitati efficacius succurrit. **I**tem
vera fidelitas dilectionis frēm aliquo delicto vel peccato p d r
tanq; egrotū aut alias miserū a sua statim dilectione nō re-
spondit nō contēpmit nō abicit s; amplius āplectit et sibi
astringit plus illi cōpatitur et eo magis intendit quo e-
ra et subuēctione amplius egentē conspicit. **N**ecessariū
ra et fidelis dilectio frēm delinquentē mterē hoc modo
amare; nō ut pectante foueat s; ut ei qui futurū sanū et
iustū sperat curā et diligētiam qua ad salutē et salutem
prouehatur mterē impendat. **D**ebet autē in tali casu

I

Quod dilectio vera
ordine subueniendi
firmiores fortiorib;
anteponit

P

Quod imperfecti cor-
reptione severitate
iudicant

R

Summa caritas est
de culpa cognita pri-
mum corripere

R

Quomodo per tria ho-
mo movetur et be-
ne disponitur ad cor-
reptionem fratris

T

Quod triplici occasi-
one iniquatur quis
peccato alterius et
primo si non corripit

z4. hanc quod plerumque se plus ferre estimat quam mereri putat. deest enim
delectate arbitrantur iudicari: distractione equissima sectionis. quod
etiam vulnus egri medicinali ferro abscedit: medicus curat de
vocatur. **H**ic tamen per seculum manet duricia aduersus vniuersum: sed
concordat saluti. In hac aduersitate tamen correptionis messis et gratia
beti. **B**ertracit incertam beatum bernardum in epistola ad quendam
amicum archidiaconum prelatensem abbatem scribens bene intellexit
seuera tunc. **Q**uidam gratia et dilectionis impendere sibi possunt et
sententiam amica puto et tunc debere tibi et michi debere tunc. **Q**uia
gratia vniuersa tamquam debita deuotione quantum in vniuersis non
fuerit in nullo euidentius cognoscere seu innotescere possimus
quam si alterutrum non volumus. si quod fortasse de alterutro quod non debet
audimus herille. **Capitulum: * : * : .125.7**

Secundo principaliter mouere et praemonere
debet ad pie ammonendum fratres nostros si forte de
iniquitate iniquis. Iniquitates interius dispositi
omni tunc. **T**ertio ut videtur ille qui alios corripere debet
sit in se ad huiusmodi correptionem bene motus ac dispositus
aptus et idoneus. **N**on enim omnibus inuenit equaliter aut equalia
est gratia ad tractanda infirma aliena: ad quod requiritur
lingua ecuidita mens pia et gratia multa. **V**nde saluo a deo
melius sentienda videtur michi prout ad praesens occurrit quod tunc
sunt que ad huiusmodi aptitudinem et dispositionem efficaciter tamquam
ad motum quam quo ad effectum quam etiam quo ad fructum. **P**er ea que
dicta sunt et infra de gratia melius dicitur plurimum cognoscitur.

Viciorum contaminationis. **P**rimo ergo ad huiusmodi correptionem
Ardor emendationis. **E**ndam seu delinquentem hominem pie
Viciorum discretionis. **V**ere et bene disponere habet. **V**iciorum
contaminationis ne videtur ipse ex malo sermo cognito infectus
tue et comminetur. **P**otest enim fieri occasione triplici con-
taminatione male alieni. **P**rimo quod magis ad propositum
est si correptione que profutura praesulatur negligentem aut culpam
biliter prout dictum est supra omittat. **E**xco enim homo delin-
quentis peccato participat redditur si quod curare corripiendo
poterit non medetur. **H**ic enim dicit **G**lossa supra ad thomam. **S**ed quod
conferat quod peccatis alienis sicut palpat. **E**t tunc corripere possit
corripere negligit. **E**t papa **I**ohannes octauus in decretis dicit. **S**ed
Culpam inquit proculdubio facientis habet qui quod peccat

gere, negligit emendare. Non autem caret scrupulo consenti-
 ois occulte qui manifesto facinorosi desunt obviare, et ibi
 manifeste Gregorius? Consentire aut videtur erranti, qui ad
 refecanda non occurrit que corrigi debent. Et Bernardus in
 sermone de nativitate Iohannis baptiste. Est aut consentire:
 silere cum arguere possis. Et Augustinus in libro de vrbis
 dñi. Si neglexeris, id est corrigere peior factus es illo qui pec-
 cavit. Talis etiam omissor correptionis sine legitima cau-
 sa prout ostensum est superius occasor iudicatur illius que
 corumpendo a morte vite preservare posset et ideo dicit
 Domachus ppa. dist. 82 cap. Providendum quod non est gra-
 vis differentia vtrum letum inferas vel admittas. Mortem
 languentibus probatur infligere; qui hanc cum possit non
 erudit. Quid ergo ait prius papa dist. 86 prodest homini suo
 errore non pollui: qui commissum persistat erranti. Et quia utri-
 que canon censuratus et facientes par pena consistunt. hoc est
 in Gregorius pari pena plectuntur. Ideo ut dicit Iohannes papa
 viij in ca. Culpam distincti. 8. 6. Nichil prodest alicui non pu-
 niendi prope qui puniunt de alieno peccato. Maxime autem hec contra
 minatio peccati alieni ex omissione correptionis locum habet apud
 ipsos prelatos. De quibus in decretis dist. 86 ca. Inferior dicit Leo
 episcopus scribens episcopo aqlegresis quod inferiorum culpe ordinum ad nullos
 magis referende sunt quam ad desides negligentibus rectores: qui
 nullam sepe nutriunt pestilentiam. dum severiore dissimulant adhibe-
 re medicinam. Et beatus Gregorius in de Regimine pastorali. Si
 rector magis contra culpas minus attendit culpam omnium reus tenet.
 Et verum idem super Ezechuelem li. 1. p. home. xi. Vbi magis subiectus
 ex sua culpa moritur. ibi is qui preest quia tacuit reus mortis tene-
 tur hec Gregorius. De cuncto hec contaminatio mali alieni in corri-
 piendo causatur: quoniam ultra modestie debitum ad usus quis veheme-
 ter accenditur. et ex zelo licet non cum sciam ad iram usque et con-
 tentionem inflamatur. Prout de hoc loquens beatus Ambrosius in li-
 de sancto Ioseph patriarcha. Ira autem sepe innocentes ad crimine addu-
 cit. quia dum iusto amplius irascimur et volumus aliena coercere pec-
 cata committimus graviora. Et de contentione dicit idem Ambrosius
 super 1. ad thimotheum 2. Noli vobis contendere. ad nichil enim utile est
 nisi ad subversionem audientium. Non potest inquit esse quin
 contentio extorqueat aliquid quod dicat contra conscientiam ut intus

Quod non corripies
 dum potest consentire et
 simili pena cum deliquit
 puniatur

Quod non corripies
 deliquit cum potest
 occidit

Prelati non corripiens
 omnium peccatorum
 reus efficit et occidit

Quod contra peccatum
 temerarius irascens
 et contentiones peccato
 illius magnatur

Quod contentiosa irascens
 est in peccato quibus
 bonum zelum habere vide
 atur

pmo Suspecta est inquit mihi eius boitas eci. qua magnitudi-
 do alterius mali; malū cogit esse inferius. Unde bonū est illis
 naturaliter. q. cōpationē nō habet malū. q. platiōe alterius
 non obūbratur. Ego aut nō lenius malū s. simplex p se bonū
 volo hec Hieronymus. Huiusmodi hoies pro tanto ex maloy
 correptione alioy detestantur quia ex aliena infirmitate occasio-
 nem supbiendi sumūt et plerūq. etiā ex hominib et scab. viciis ex
 conspectis quibusdam venialibus delictis se pferūt et q. diu-
 na dispensatione malis ad hūilitatis custodiā reliquitur:
 istis ad timorē opatur. Et vñ illi se āplius hūiliando ad vitā
 proficiūt. inde isti alios despiciendo p supbiā ad interitiū redūt
 Quare bñs gregorius. 31. mox ca. u. a contra huiusmodi hoim
 errorem loquens. Cum quosdam māt nō despecte opatiōis vnos
 uacundia vel zelo defendere terrena cōspiciunt debent hoc p
 caritate in illis rephendere nec tñ eos rephendendo despare i
 aut ex eordem nos infirmitatis cōpatione extollere. quia plerūq.
 vñ eadem homin et infunt quedā iudicabilia que apparent.
 et magna que latent. In nobis autem sepe et magna in fa-
 cie prodeūt. et nōnunq. que rephenda sunt occultant. Hinc
 ergo hūilianda est nre mentis elatio. quia et illoy infirma
 sunt publica et nra secreta. Et rursum fortia eoy secreta sūt
 et in publico nra vulgantur. Quos ergo de apta infirmita-
 te reprehendim? sup est ut de occulte estimatiōe fortitudinis
 benemerim. Et si de apta se infirmitate mēs nra eleuat. infir-
 ma sua occulta considerās se se in hūilitate pmat. Sepe em nō
 nulli multis pceptis obsequiūt. et qdā pauca ptereūt. Et nob
 multa ptermittim? cū pauca seruam? Unde fit plerūq. ut quia
 quod seruare nō nouim? hoc pterit alios vident. Illico mens
 nra in eleuatione se eleuat. Obluiscēs q. multa pterierat. cū
 valde sint pauca que seruat. Nō est ergo ut in quibz alios rep-
 hendimus: elatiōis solliate nre cogitatiois inclinem? Quia si
 sublimiorē se ceteris nre aīm? conspiciat. q. si in pāpiti singularita-
 tis duct? heu per eunt hec gre. **Capitulum. x. : 126^m**

¶
Quomō supbis alioy
bona btuntur in per
et ad mortem.

¶
 Quod boni vici nō
 sunt despiciendi. pp-
 ter aliq. pua publi-
 ca mala

¶
 Quomō debemus
 nos hūiliare sub bois
 et in pūis deliquēti-
 bus

¶
 Quod ad correptionē
 frim induci amore
 caritatis debemus
 ut possimus eis pdes-
 se. Et q. corpe emari-
 me caritatis actus

Et cundo ad huiusmodi correptionē faciendam
 facti delinquēt hoimē pie monere et disponere
 habet. Ador emendatiōis quo mentis intentio
 ferueat eū que in errore conspiciat et a notio se
 tenere et in bono ac necessario q. tū pualet bono mō succurre

et promouere Et p̄m hūc affectū et hanc intentionē v̄rga
 correptionis procedere v̄t sicut d̄z ex radice nesc̄ ut habet̄ ysaie
 hoc est de incendio caritatis Et etiā innuere videtur ipsa diffini
 tio correptionis quā assignat b̄tus thomas sup 4^m sentē. dist. 9. de
 correptione f̄na articulo. i. m. i. articulo dicens q̄ correptio fraternitas
 admonitio fratris de emendatione delictor̄ ex fraterna caritate
Et quo statim patet quod correptio delinquentis v̄t p̄sentialis
 originis singulare est op̄ amicitie et caritatis Nam cū p̄c̄m
 peccat ad lesionē delinquentis. et est quoddam malū ei q̄ p̄on
 q̄s̄z ex caritate ab eo remouere debz q̄ntū smode p̄t nō min⁹ q̄
 eius bonū promouere **M**agis autem quis ab alio debz remo
 uere malum eō sp̄uale. s̄z p̄c̄m q̄ fit p̄ correptionē q̄ malum
 tēpale vel corpale Cū itaqz p̄p̄ū sit amicitie v̄t p̄m pl̄m m̄z
 et huc q̄ facit magis subuenire amico m̄ dāpnis v̄tū q̄ i
 dāpnis exterior̄ rez: p̄z q̄ correptio p̄ quā fit aīco succursus
 iste m̄ dāpnis v̄tū sit act⁹ p̄cipue caritatis et amicitie **I**ste
 autē manifestus alius cōsideratiōe et via declarat **I**de beatus
 thomas m̄ 2° 2° q. 33. ar. 1. m. cor. q. dicens **C**orrectio delinquentis
 est quoddā remediū q̄ d̄z adhiberi contra p̄c̄m alicui **P**̄c̄m
 autē alicui duplicat̄ cōsiderari p̄t **U**no quidē mō m̄q̄tū est
 nociuū ei qui peccat. alio mō m̄q̄tū v̄git m̄ nociuētū alior̄ qui
 ex eius p̄c̄o ledunt̄ vel sc̄dalyant̄. et etiā m̄q̄tū est nociuētū
 boni cōis cuius iusticia p̄ p̄c̄m hōis p̄turbatur **D**uplex ergo est
 correctio delinquentis **U**na q̄dē que adhibz remediū p̄c̄o m̄q̄tū
 est q̄dā malū ipsius peccantis **E**t ita est. p̄p̄e f̄na correctio: que
 ordinetur ad emendationē delinquentis ut sepe dictū est sup̄
Remouere autē malū alicuius eiusdē cōis est et bonū eius pro
 uare **P**rocurare autē f̄is bonū p̄tinet ad caritatē p̄ quā volu
 mus et op̄amur bonū amico **U**nde et correctio f̄na est actus
 caritatis quia p̄ eā repellimus malū fratris q̄ p̄c̄m cuius remo
 tio magis p̄tinet ad caritatem. q̄ remotio exterioris dāpni vel
 etiā corpalis nociuētū et t̄nto magis q̄nto cōtrariū bonū p̄tinet
 nis magis est affine caritati. q̄ bonū corpis vel exterior̄ rez **U**
 correctio f̄na magis est actus caritatis q̄ curatio infirmita
 tis corpalis vel subuētio qua excluditur exterior̄ egestas. **A**li
 a vero correctio est que adhibet remediū p̄c̄i delinquentis s̄m
 q̄ est malū alior̄. et etiā p̄cipue m̄ nociuētū cōis boni et talis
 correctio est actus iusticie: cuius est conseruare rectitudinē iusti

Q
Quomodo correptio de
linquentis aliqui spectat
ad iusticiā aliqui ad ca
ritatem maximam

re vnus in alteru hec ibi **I**stud autem qd promissum e cor-
 reptione fraternā ad caritate maxime p̄tinere nō est accipien-
 dū s̄m ipsam exteriorē creau³ actus: q̄a s̄m hanc p̄tinet ad se-
 ueritatem iusticie: s̄ s̄m interiorē intētionē corripientis: q̄ vult
 fr̄em suū a malo culpe liberare qd utiqz p̄tinet ad m̄iam et di-
 lectiois affectū s̄m illud p̄biox. 27. **M**eliora sūt vulnera dili-
 gentis q̄ fraudulenti odiētis **D**ecūduz hāc nēpe itentionē
 est vna de semp̄e m̄ie siue elemosinis sp̄ualib³ q̄ s̄t docere igno-
 rātem. s̄sulere dubitāti. s̄solari tristē. corrigere peccātē. remittē
 offendētī. portare onerosos et ḡues. p̄ oib³ orare **E**t hec in hoc
 osu ḡtinēt **C**ōsule. castiga. solare. remittere. ser. ora. **I**ta t̄m qd
 sub eodē intelligat̄ cōsiliū et doctrina **E**t hec elemosine sp̄ua-
 les ordmant̄ ad subueniendū diuisis defectibus proximoꝝ sp̄u-
 alibz sicut elemosine corpales ordmant̄ ad succurēdū diuisis de-
 fectibz corpālib³ **I**nter ceteros autē defectus sp̄uales primū vñ
 est q̄ se habz ex p̄te inordinati actus peccātis māztū s̄z idem act³
 p̄cedit ab eius iordinata voluntate **E**t h̄ic subueniēt sp̄alit̄ per
 correptionē. q̄ q̄s eū quē videt exorbitantē a via iusticie et declinā
 tem picula aiē sue int̄t̄ ab illis piculis rapere. quēadmodū si
 mater filiū aut aiē amicu rapet subito in p̄cep̄s tendentē et re-
 duceret in vie rectitudinē p̄ timorē turpis et odiū ipsius hoc e tur-
 pitudinē p̄cc̄i illi ostendēdo et ad meliora puocādo **E**t hoc sonat
 nomē ipsū correptionis **R**api em̄ dicunt̄ q̄ subito auferūt **U**nde
 et sillaba coruipi dicitur. q̄ rapū et subito p̄nūciat̄ **E**t istud e op³
 maxie m̄ie et caritatis: et elemosina q̄dā ut dictū est sp̄ualis
Que q̄dē correptionis eleōsta sicut et alie eleōste sp̄uales simpliciter
 loquendo s̄m b̄tūm thomā in 2. 2. q. 32. ar. 3. in cor. q̄oib³ oī ele-
 mosine corpali p̄minet p̄cipue triplici rōe **P**rimo quidē q̄a id
 qd exhibet nobilius est. s̄z bonū sp̄uale qd p̄minet carnali s̄m il-
 lud p̄biox 4 **D**onū bonū tribuā vobis: legē meā ne dereliq̄
 nis **D**ecūdo. ratioē ei cui subueit̄. q̄a sp̄us melior est corpe **U**nde
 sicut homo sibi ipsi magis debz. p̄uidere q̄ntū ad sp̄um q̄ q̄ntū ad
 corpus: ita ex p̄rio quē debet tanqz seipsum diligere **T**ertio q̄ntū
 ad ipsos actus q̄b³ subueit̄ proximo q̄a sp̄uales sunt nobiliores
 corpālibz q̄ sūt q̄dāmō seculares **E**t hec ita se habent simpliciter lo-
 quendo **N**am in aliq̄ casu quedā corpālis elemosina posset et de-
 beret alicui sp̄uali elemosine p̄ferri **P**uta magis esset pascen-
 dū fame morientē: q̄ docendū. sicut etiā indigenti s̄m p̄t̄m

¶

Quod correptio est v-
 ni de opibz m̄ie sp̄-
 ritualibus Et sic si-
 tilla

¶

¶ correptio et cetera
 opa m̄ie sp̄ualia cre-
 dunt corpalia in tri-
 bus

¶

¶ in aliquo casu ele-
 mosina corpālis p̄-
 fertur sp̄uali

¶

R
Quia qui debet corripere
oportet esse discretum
summe

D
Quia melius sic probat spiritu
lem virum sicut alicui
mali tractatio

T
Quia misericordia et zelus disci-
pline debent in bono
plato esse coniuncta

melius est dicari quam philosophari. quibus hoc similiter melius. Iher
doctor scis ubi super in corpe quous **Capitulum 4: 4. 127.**
Eras ad huiusmodi correptionem faciendam sciam
delinquenti hominem pie monere et bene dispo-
nere habet. Vigor discretiois. Qui licet precocissi-
mus sit in omni opere bono et magis in locutione si-
cut dicit gregorius. 10. mox ca. 2. d. q. v. deus scientie pro dicitur quod sub dis-
cretiois custodia non profertur. Maxime tamen ubi est discretio ne-
cessaria ubi de curanda mens intendit aliena infirmitate. Quis
quippe se tota humane mentis industria indiget. cum in nullius
magis rei quam in alicuius mali negotio quam in se virtutis ipsa habeat de-
claret. Nichil enim ait sanctus patrum Augustinus super epistolam ad gala-
tas ita probat spirituale vicium sicut alicuius mali tractatio? cum liberatione
potius eius quam peccatum quam insultatione. potiusque auxilium quam vitia me-
ditatur et quantum facultas tribuit subuenit. hec ille. Colligat utique se
et diligenter attendat qui ad curationem alterius linguam parat.
Videat vires morosque et que emendare desiderat ne forte si valuerit
secundum incaute tractauerit quam sanare ex virtute debuerat per indis-
cretionem gravius ledat. Nam sepe ut ait gregorius pro in pastoralibus
is deterritus frangit. cum incaute fractura colligatur. ita ut is qui curari
debet gravius fissuram sentiat. si hanc immoderati ligamenta confringit.
Vnde nunc est ut cum sollicitudine etiam districtio ipsa moderet quantum sic
iura discipline contra delinquentes exerceat ut pietatis viscera non
amittat. et de plato loquitur. Curandum autem quippe est. ut rectoris subdi-
tis et matrem pietas et patrem exhibeat disciplina. Atque inter hec sol-
licita circumspectione providendum? ne aut districtio rigida: aut pie-
tas sit remissa. Nam disciplina vel misericordia multum destituit. si una
sine altera teneatur: erga subditos ergo suos messe rectoribus de-
bet et iuste consules misericordia: et pie sentiens disciplina. Hinc namque est
dorente veritate per samaritani studium seminum in stabulis duci
et vinum atque oleum et vulneribus adhibet. ut per vinum mordeantur
vulnera et poleum foueantur. Recte quippe est ut quibus sanandis
vulneribus pestem vino morsum doloris adhibeat in oleo mollitas
pietatis. quantum per vinum mundentur putrida: et poleum sananda
foueantur. Misenda est ergo lenitas cum severitate. faciendum
quodam reparationem ex utraque. ut neque multa asperitate exulceret
subditi. neque nimia benignitate solvantur. Vnde bene illa taberna-
culi archa significat in qua cum tabulis ligna simul cum misericordia

qua cu scripturae sacre scia in boni re- toris pectore sic vga districti
 oib et mana dulcedinis **V**inc dauid aut vga tua et bacul tuus
 ipsa me solat. sicut. viga pcutimur. baculo sustenimur. Si
 ergo est districtio vge que feriat. sic et cōsolatio baculi que sustentat
Sicutiqz amor s̄ nō emolliēs. sic vigor s̄ nō exaspās. sic zelus sed
 nō imoderate feruēs: sic pietas s̄ nō plus qz ex pedit paties. iudū
 se in arte regimib iusticia demētiaqz p̄miserāt. is q̄ p̄est corda
 subditor et terrendo demulceat. et tñ ad terrois reuerenciam
 demulcendo consterngat. **Q**uomā igit tam in correptione
 q̄ in correctione zelus iste et cōpassio iusticia et m̄ia ad emen-
 dationē fr̄is delinquentis sic cōcurrūt. ut unauqz illoz in tēpe
 suo singulariter q̄ suū est tribuat et cōrecte offerri creditur recte
 dationē ut assit sp̄s discretiōis ne forte cū cōpassiōis affectum
 elibeci oporteat iusticie zelus procedat aut rursus cū ex zelo magis
 iusticie agi res postulet. cōpassiōis se affectus opponat et indiscretio ip̄a
 cōfundat om̄ia. **H**abeat itaqz aut bernardus mēs n̄ra sp̄m discre-
 tiōis. ut misēs apte tēpibz tēpa. oportune emulati et in dullo min⁹
 ignoscere sciat samaritan⁹ sit custodiēs et obseruās qm̄ oleū m̄ie qm̄ vi-
 nū feruoris in fundat. **E**cce ex hys q̄ p̄missa sūt in tribz istis
 nouissimis caplis de honore cōtānatiōis. ardore emedatiōis et vi-
 gore discretiōis puro ad p̄sens aliq̄liter declaratū q̄ modo ad correpti-
 one fr̄i delinquenti ministrandā inducere nos debet et bene dispo-
 nere ut dictū est **Equitas dispositiōis interne Caplin. 128.**

Ergo ergo nūc conuenienter videamus q̄mō p̄n-
 cipaliter religiosos quo s̄qz in cōi simul cōgregatiōe
 et societate viuētes prouocare merito et inducere
 debz ad se mutuo cū deliquit corripēdos **F**irm-
 itas hoc ē p̄seuerantia paterne t̄ditōis et hoc ex respectu debui-
 ordm̄is quo q̄us in monastica huiusmodi sine cōi religioe aut
 congregatiōe degēs regulariter bene ordinat et dispositus esse
 tenetur ad cōem disciplina et ordm̄is obseruatiā sp̄m quā alius cō-
 uiuit. **A**d quam homiem p̄apue ordinat et disposit iusticie zelus
 sc̄ia et rēpantia regulatus **E**st em̄ zelus aliq̄s nō bonus. q̄ aba-
 more malo causatur sicut effectus a sua causa p̄cedit. **E**t talis est
 zelus luoris et inuidie ve q̄ emulationē habet indiscretā vel er-
 roneam **D**icit paul⁹ hebreis testimoniu p̄hibet. q̄ emulationē
 dei habebāt s̄ nō sp̄m sc̄iam ad **Romanos. 10.** Talis zelus con-

D
De discretione sume
necessaria in correpti
one fraternita

F
Quomō ad correptio-
nem debet inducere
zelus cōis discipline Et
q̄ triplex e zelus iudicia-
tus et malus carent
sc̄ientia

A
De zelo inuidie cōrent
ose que ex supbia nasci-
tur et malo eius

tentioēs et rixas prouocat. et multa mala alia habet ānera. Quē
 admodū de ipso iacobus in canōica sua cā. 3. testatur dicens. **Ubi**
 zelus et cōtentio ibi et incōstantia et de op. pūū. **Zelus** em̄ luuans
 et indignatiōis ubi aīm occupauerit ibi. **Ubi** in cōtentiofa v̄
 ba prumpit. **Emulatur** em̄ ex supbia pro defensione crelle
 ac sue vel alterius rei inordinatē amate. et sic contendit cōt
 mpe^m cōsecutiōis vel p̄fecte fructiōis vel adeptiōis illius cō
 pticipatiōē inuidēs alijs. **Ubi** autem fuerit supbia ibi erant
 melia ut dicit p̄bior. 31. **Et** hec est incōstantia qua zelus iste plu
 bitur de interiori indignatione in v̄ba contentiofa et contritiō
 fa. **Quia** ex indignatiōe cordis maledictū loquitur. et p̄ cōueniēs
 malū op̄is. **Unde** subdit iacobus. **Et** oē opus p̄uū s̄z m̄teus et cre
 rius p̄uū quia ex mala arbore non nisi malus fructus p̄cedit. ut d
 mathei. 7. **Talis** est zelus quorū dā qui sensus p̄p̄m errore decepti p̄
 veritate emulantur falsitate zelū dei ut putant habentes s̄ non
 s̄m sciam. **Quales** in p̄mittua ec̄cia fuerūt iudei plurimū respic
 tes euangelice veritati propter emulationē legalis obseruatiō
 nis p̄sequēs ecclesiam dei. **Quales** fuerūt p̄ncips sacerdotū et uirg
 res que cum eo erāt. qui repleti zelo uicerūt manus in ap̄olos ut habet
 Actū. 5. **Quales** et illi fuerūt zelantes iudei qui p̄dicante paulo
 euangelij veritatis in iherosolima assumētes de vulgo viros off
 dam malos et facta turba conatuerūt ciuitatē cōt ip̄sū ut u
 beret. **Actū. 22.** **Talis** est zelus quorū dā habundantiā in se
 sis et p̄uū auctū in errore suo quō bonas informatiōes nō recipiūt
 et sepe in sua p̄tinacia dammabiliter p̄sistūt. **Quibus** eterna p̄
 contradicit et dicit. **Nolite** zelare mortē in errore vite v̄e sapie
 mortis nōis actus quilibet vel affectus criminosis sue ipsam
 accipit. **Quia** in morte aīe sp̄uale occasionaliter opat. **Dicit** autē
 rebus in epistola sua cā. 1. **Peccatū** cū consumatū fuerit. **Gen̄**
 39. **Ubi** p̄ccata qui peccat erant. **Deceptū** est cū p̄bior. 27.
 quia imprudētia stultorū creās. **Quid** est ergo in errore vite mort
 zelus. **Ubi** se m̄ris obstinatōe peccaminosū alicui rei sine effectu
 p̄tinacia amore isuadisibilibus ad herere. **Huiusmodi** zelo obstina
 tos et induratos q̄sē vicino comitātē adhuc alij religiosi quō dā v̄tū
 in suo zelo sciam non habentes in genere duplia. **Pr̄m** sūt zel
 osi quidam sibi ipsis vbi cuius sine nota possūt peccatis emul
 gentes ardua et erigida sanctitatis studia et exercitia respiciēs

B
 De zelo p̄tinaciam et
 obstinatorū in sensu
 suo

De zelo p̄tinaciam et
 obstinatorū in sensu
 suo

F
 De zelo emulantiā
 tum form̄ secas obser
 uantias

flexa ererata assumentes lavamq; vitam q; ad corpis comoda
 qtu salua salute licet obseruantes qbz suffiat sia piculo dapna
 nois et pctis mortalib; possit abstinere **H**uymodi hoies lz quo
 ad aiam piculosissime stent. cog; p;dues magis sint et facile idu
 abiles ad lapsus pctoy **V**icente beato gregorio quili soli in illia
 qua no cadut; qui se etalictis restingunt **S**olent tm ut religi
 osi videantur aliqn sibi vbm magnam facere et diligentiam
 habere in quibusdam exterioribus obseruantiis et traditiobus
 huams et honestatib; formis in inclinatioib; pulsatioib; in
 gestibus mouibus et habitu exteriorib; et huymodi p quem spe
 ctem religiositatis exterioris respiciant **E**t vident; isti hoies vt oste
 dit fratre **A**d am libro pfectuū religiosoy ca. i. pfigurati i
 genere vno leuitarū q; dicebatur **G**ersonitarū q; interpretantur
 aduene **P**ortabant autē isti in ministerio suo extrema taber
 naculi tactu mollia s; corinas rectū trifarū et fimitulos **Q**ui
 a huymodi hoies sicut cōit oēs nouiter conūsi caluū obseruāti
 am multū zelant et magnā in talib; fiducia collocant et in
 talibus obseruandis studiosos sanctiores estimāt. et quos in tali
 bus aliqn excedere viderint negligentes. et irreligiosos putant
 quia dū miri vera et interiora studia virtutū ignorant vel nō
 curant in huymodi obseruantiis salua sibi oia suspiciant **V**nde
 etsi tales homines in intentione non deficiāt in dilomū et iustia
 ciam diminutam vident ad supstitionē et conformitatē pharizeoy
 illoz in aliquo declinare de quib; ipse saluator n̄r dicebat **N**isi habū
 daueit iusticia v̄ra plusq; scribar et pharizeoy non irabitis in
 regnū celoy mathei. i. **D**iminuta est em iusticia nec religioi sufficiens
 erimonia illa et minora hoc est obseruātiās illas exteriores et cor
 porales seruare. et que vere religiois sunt studiū vtutū et expugnati
 onē vitoy vel rigidiora etiam corpis ererata. s; ieiunia vigiliās dis
 ciplinas ubi sine nota fieri potest declinare **V**nde in typo huymodi
 zelatoz dñs ait habetur mathei. 23. reprehendit scribas et pharizeos di
 ces **D**e vobis scribe et pharizei ypocrite qui decimatis mentam et
 anetum et cuminū **L**uce. 11. et rutam et omne olus mathei. 23. et reli
 qstis que ḡuora sunt legis iudiciū et m̄iam et fidem. iudiciū q; ad nos
 metipsos. misericordiā quo ad proximos fidē q; ad deū **A**ddit lucas
 ubi ē et caritatem dei. que cōplectitur om̄ia **I**sta em sunt maiora
 et ḡuora legis magis utiq; ponderanda q; decimationes herbarū
 vel obseruatiōes q̄ruamq; rerū eternaz **D**e qualibus apud mathe

D
De iusticia diminuta
in exterioribus et pijs tan
tum sollicita

E
De minoribus maioribus
et exterioribus interioribus
debito ordine postpo-
nenda

F
De hypocritis carcenti-
um tantum exteriora

G
De his qui zelant tantum
duram exteriora corpora
lucra interiorum ignari

ū adhuc subditur **D**uces ceci ercolantes culicē et camelū glaucius
Sed ne illa minora et exteriora omnino contemnenda putarētur idē
dñs tam apud mattheū q̄ apud lucā postea q̄ premissa sunt sub
iungit dicens **H**ec oportuit facere et illa non omittēre q̄ si dicitur
non prohibeo nec dissuadeo iusta minora et exteriora ne fiant si fi
seruentur ut veris et spūalibus hōibz atqz maioribz posthaberi
da noscantur Quapropter et ipse ap̄stolus paulus discipulos suos
a corporalibz et exterioribus ad spūalia et interiora reuocans emula
tione aut spūalia p̄me ad cor 13 **E**t dñs ad phariseos ubi s̄ ma
thēi 23 **D**e vobis scribe et pharisei oportet q̄ mundatis quod
tū est calicis et papsidis intus autem pleni estis rapina et inu
dicia **G**losa exterioribus sanctitate ostenditis intus sordes p̄coris
quibus **P**harisee ecce munda p̄us q̄ intus est calicis ut fiat et
idē q̄ defors est mundū **D**e vobis scribe et pharisei q̄ similes estis
sepulcris dealbatis q̄ a foris apparēt hōibz speciosa intus vero
plena sunt ossibus mortuorum et oī spurcicia **S**ic et vos a foris
apparētis hōibz iusti intus autē pleni estis hypocriti et iniquitate
re quibus oībz patet zelū hōim non placere deo si exterioribus et
modicis contenti de cordis puritate ad quā aspirare oīs debet reli
giose emulatiois affectus minime curant **T**ales enī sunt velut
poma ita q̄ dicuntur crescere apud mare mortuū: que foris appa
rent speciosa et bona s̄ intus sunt putrida et fetētia ut dicit **A**ph
et si in gracia sine crimine decesserint tamen dum est q̄ in futura
vita q̄ ues purgatorum penas sustinebūt et q̄ in regno dei respectu
maiorū magni nō erūt **E**t hoc significatū videt in eo q̄ greci
te qui istoz typū gerūt in erectioe tabernaculi in occidentali
plaga nouissimi post tabernaculū castrametabant **Q**uia q̄ in
extrema in exercitijs v̄tutū se uare contenti sunt in futuro erūt
extremis et q̄si in occasu solis in hūiliori glorie splendore collu
bunt **S**ecundi sūt religiosi q̄dam cōtrarij p̄dictis q̄ zelū suū
tendūt ad durā diuitiarum vitam et austerā in corporali exercitia
tione affligentes corpora sua ieiunijs vigilijs et alijs laboribus et
libus et putant hoc summū in religiois obseruancia esse merito
ris dulcedinis ignari **D**e veris autē v̄tutū studijs quis in spū
et mente sunt parū curāt **H**ic ut dicit frater dauid in libro p̄
fectuū cā 4 propter austeritatem cōsuetudinis sue figurati fuerūt
in secundo genere leuitarū q̄ dicebantur merarite p̄merita
tur amari et portabant tabulas tabernaculi et columnas et

vices: et illa marmore que dura erant et media inter cortinas
 et sanctuarium. Isti quia in se fieri sunt utpote diuine suauitatis et
 pti dura et rigidi non preces carni: sic etiam frequenter et alius se
 in iudicando seueri. Non bene possunt et solet amari sine amari
 cantes dici. Et quia medum habet inter extremum et optimum in
 studio virtutum statum in presenti. Ideo in erectione tabernaculi non
 post sanctuarium sed ex latere ad aquilonem locum mansionis sortuitur
 ubi minor calor solis et lux quam in australi parte sentitur quam nunc
 deest eis de virtutum perfecto studio: tamen in futuro desit eis de fulgore
 glorie et diuine fructuosis ardore. Isti licet bonam emulationem habent
 et intentionem pensam non tamen in copatione perfectorum usquequam sine scientiam
 Corpalis enim exercitatio et afflictio licet valeat ad purgationem
 ad vicioz repressionem ad virtutis auctumentationem ad spiritualis gratie et as-
 lationis preparationem et ad proximi edificationem. parum tamen utilis est
 dicitur ab apostolo et ad thimotheum cum respectu pietatis que ad omnia utilis
 est. promissionem habens vite quam nunc est et future. Hec pietas cultus dei
 est quo deum studemus agnoscere et amare et habere et ipsi placere
 Corpalis autem exercitatio pro tanto utilis est: pro quanto ad utilitatem
 deseruit. Non non propter se sed propter pietatem appetit et ad ipsam or-
 dinatur. Dicit ergo non sine scientiam diceretur aliquis zelare si sciret
 plura artificia quam virtutum esset per alius tam nobile et questuosum ut per
 illud in breui posset ditari et sublimari usque ad nomen magnorum
 que sunt super terram: si illo neglecto exerceat se in alio viliori et ignobi-
 liori et tanti iurmo maioris laboris ut est illud nobile propter tamen vir-
 tenuem posset virtutum et potum acquirere. Ita est in religioso zelus sine
 scientiam iurmo magna imprudencia si derelicto directo studio virtutum et
 exercitatio pietatis in quo maximum meritum est et maxima perfectio
 sanctitatis et sapientie maxima etiam delectatio et securitas: occupet
 se circa alia minus necessaria. Nam ut dicit Hugo de sancto victore sic se
 habet actio ad pietatem et deuotionem si corpus ad spiritum. Visibilis
 autem que corpus deuotio que spiritus deuotio ac virtus. Visibilis mouetur sed
 non vita. Actio transit: pietas actionis incipit in tempore sed non finitur
 cum tempore hec ille. Propter hec omnia istos que huiusmodi zelo premissis
 virtutibus paulus pre ad cor. 12. excitat et puocat ad salubriorem zelum
 dicit. Emulamini carismata meliora. Et quasi aliquis ipsum inter-
 rogaret. Que sunt illa carismata zelanda. Adhuc inquit excellentiore
 viam vobis demonstrabo. Et hec est caritas siue pietas de qua presecit
 ut patet intuenti patet itaque ex premissis triplicem esse zelum malum

H
de corpore afflictio
et ad quicquid et quo
modo dicitur ad modi-
um utilis virtus vero
pietatis ad omnia utilis

sicut sicut anima
 corpus

seu inordinatum scilicet

Affectus in indignatione inordinatus. **P**atet hec per singula que pre-
Intellectus in deceptioe obstinatus. **M**issa sunt diligentius in-
Actus in electioe de ordinati. **Capitulum .129.**

De zelo spirituali quid sit
et quod duplex est et quod
actus caritatis

Hereticus iam premissos alii sunt viri vere religiosi qui
intus ad patriam et sanctum zelum succendit corda et acur
scius et pie comonet emulari carissima meliora
Et huius spiritus deuotionis accessi et aduerti que diuini lau-

noris sunt et salutis feruētissimo desiderio et in se et in aliis proficiunt
tur pati secundum apostolum ad galatas 4. bonum emulari in bono semper. **E**t
hic zelus in sanctis hominibus et bonis emulatores in duo pertinetur

Primo enim cor hominis spirituali emulatione succendit ad ea que religionis
honestatis sunt et virtutis exequi in seipso tanta desiderio intentione ut do-
leat se ab aliquo in virtutis exercitatione et operum bonorum frequentatione
precedi. **E**t ideo dolore frequenti pungitur. quatenus viderit aliquos in
spiritu feruentes exercere et habere bona aliqua que sibi non esse estimat

H
Quod dupliciter doletur
de bono alterius

Dolet itaque de bono alieno siue alterius non tamen propter hoc quod
nollet ei tale bonum messe eo quod suspicetur sibi ex hoc prouenturum
diminutionem ad illud bonum quod ipse inordinat diligit et querit. quia hoc
est proprium zeli inuidie. **N**ec propter hoc quod comparatur de
eius malo quia hoc facit misericordiam. **N**ec propter hoc quod ille alter sit dignus
illo bono. quia hoc facit nemesis. **D**ed ideo zelus vel zelosus huius
let de bono alterius. quia tale bonum sibi deest. **E**t hoc modo philosophus
.2. rithoricorum ca. 20. diffinit zelum dicens. quod zelus est tristitia de bono
alterius ex eo quod nobis deest illud bonum. **E**t si tunc autem virtus huius
m. 2. q. 26. ar. 2. in correcti. iste zelus sit circa bona honesta. lauda-

bilis est secundum id apostoli primo ad cor. 12. emulamini carissima meliora
ra. **S**i autem sit de bonis temporalibus. potest esse cum peccato et sine peccato. **H**ic
autem zelo de bonis honestis alterius nemo potest tritari. nisi virtutem
in seipso amat. **V**nde talis tristitia siue cuius zelus pre-supponit in
hominis feruendum desiderium proficiendi in bonis moribus virtute et sanctitate
re. **E**t secundum hunc respectum zeli in arde. re profi. secundum se theologo diffinit
zelum dicens. quod zelus est quidam feruor mentis quo quis debet manere ad
proficiendum cum melioribus. **D**ecundo zelo isto homo inuitat et infla-

De zelo pro conserua-
tione virtutis et discipli-
ne erga coequum am-
ni habito

mat ad tuitionem et conseruationem illius boni vel rei quam diligit
vel cui sibi usum permanere contendit. **E**t hic zelus siue hic affectus
pari ut videtur pede per passum cum anteriori concurrit. **Q**uarto enim
quisque ardentius aliquid diligit tanto ab illo auelli vel hoc sibi au-

ferri vel etiam corumpi illud aut ledi gravis tollit Quod non solum
 in hominibus verum etiam in bestis ipsis quando videmus Quod enim fetus su-
 os aut pabula amplius diligunt tanto ista destrui aut ledi sibi magis
 auferri molestius ferunt et secundum hanc mentionem nunc hic zelum accipi-
 mus in presenti Deinde hanc acceptionem zeli **Acum** et **Augustinus**
 in glossa collateralis super **Iohannis 2. Zelus domus tue comedit me ze-**
 lum diffiniunt dicentes Zelus est feruor cum quo mens abiectio huma-
 no timore pro defensione virtutis accendit **Dei** accitio ubi premissum est
 zelus domus tue comedit me sic exponendo dicit glossa in **eccliam 1.**
 mens comouit et quasi comosus ut dencere ipios et periculo me expone-
 rem **Dei** et **Augustinus** ibidem dicit Zelus domus dei comedit eum que
 omnia que videt pueris corrigere cupit emendare non desat si emendare
 non potest tollerare et gemit **Calis** fuit zelus mathathie in ciuitate
 modum quando in despectu vidit legis diuine illic quedam uideum in oculis
 omni sacrificare idolis super aram secundum iussu regis antiochi et doluit
 et contemnerunt renes eius **Et** accensus est feruor eius secundum iudicium
 legis: et in silens cruciadauit eum super aram. sed et uirum quem miserat
 destruxit **Et** zelatus est legem: sicut fecit phinees zambri filio zabo-
 ni ut habet primus machabeorum **2. Istius** modi autem zelus ut dictum
 est puenit ex mansuetudine amoris ut effectus ipsius Nam manifestum est
 quanto uisus aliquid inuenit in alio: tanto fortius etiam repellit
 contra uerum vel repugnans **Cum** ergo zelus pueniat ex mansuetudine
 amoris ut patet ad zelum pertinere uidet quod alius non patiat quod sit
 amato contrarium. si ipsum refutat et repellat quantum potest **Zelus** uero dicitur
 alius zelare pro deo pro religione pro ueritate pro iusticia et ceteris que deo
 placet et ad ipsum pertinent quod pro ipsius sui honore et ueneratione
 ad animas quas ipse diligit salute ordinata et instituta pro quibus ea que
 huic sunt contraria et aliquo modo contra uoluntate honore uel ac-
 more uel de uel etiam salute proximi inuenit impedire refutat et repellit
 et tollit quantum sufficit secundum exigentiam status sui ad mouendo si applica-
 do corrigendo ut in superioribus est expressum **Et** sic rone cause inuenit
 gnis zelus in his exercitiis est effectus amoris **Quia** amor pro multis
 tantum in hac zelum uehementius accendit **Unde** apertus secundum quod
 sum de diuino ca. 4 propter infinitum amoris quod uisum est sibi per
 per rationales et ipsos etiam et salute diligit et uoria ipsis pro peccata cor-
 ripit corrigere punit zelotes specialiter dicitur **Dei** ipsemet **Exodi. 20.**
 in me **Ego** sum deus deus tuus **Fortis** zelotes uisum est peccatum et iniquum

Q
 Quomodo uocetur zelus
 bonitatis seruandus p
 uenit a amore suo

[Faint handwritten notes or bleed-through text]

ces p̄m in filios in terrā et q̄tam generatione **H**ic valde amare d̄
 ū et ea que dei sunt zelasse p̄deo dicuntur in correptione et p̄uāone
 m̄pioz **H**ichelias z regū. **I**taut **Z**elo zelatus sum pro d̄no deo et
 actuū: quia dei ch̄rū pactū tuū fili israel **H**ic de plūce m̄lites
 d̄ns aut postq̄ occiderat fornicantes ut sup̄ habitū est: zelo m̄o
 magno ardore amoris mei successus comotus est contra eos **H**ic q̄ b̄o
Origenes in glosa collat **O**reni inquit ut inueniam? semp̄ p̄uāni
 istum gladiū p̄ que cetera m̄it ipsi semina et concepta culpa
 et p̄p̄ius nobis fuit deus p̄ verū plūce d̄icsum d̄icisti d̄m̄ n̄m
Hic et amore dei et salutis fr̄ne debem̄ zelare et nob̄ et cōd̄i zelō
 m̄is de n̄s in deū et ea que dei sūt et fr̄s n̄os et aīe sicut salutem
 deo p̄deo ad deū diligimus sicut nosmetipsos diligere debemus in
 que contra regulare disciplinam bonos mores et ord̄is obseruā
 quibus coordinamur ad dei seruiciū erurgere videmus sicut
 in nobis siue in aliis cogitando corumpendo amonendo op̄ariū
 pro vicibus et in parte collere aut impedire laboremus **H**ic
 nos beatissimus d̄icisti baptista iohānes qui ut p̄c̄i m̄atū et f̄c̄i
 dali publicū de medio tollere posset nec ipsum verebat potentes
 tum quo minus tota libertate sp̄s peccantē argueret regem
 crudelē atq̄ sup̄bum sacra quadā vehemētia ad hoc ipsum pro
 diens in deserto: nec ab hoc blandicus eius reuocatus nec ipse m̄o
 honore deterritus **H**ic reuocatur scriptura herodes iohāni: et alibi
 eo multa faciebat: et libenter eū audiebat **H**ic illi m̄dul ad hoc p̄
 c̄is m̄p̄licet inq̄t tibi habere eū **H**ic iustus quoq̄ in carcerē reuocatus
 nichilo m̄ fecit in veritate: et occubuit p̄ veritate felicitati **H**ic ad
 imitationē nos p̄uocatis h̄is bernardus in sermōe de nativitate
 eiusd̄ **H**ic reuocatur etiā in nobis zelus iste fr̄s m̄issim̄ seruiciū
 m̄o in facie v̄dū iniquitatis **N**emo fr̄s vicia palpet p̄c̄i dissimulat
 nemo nemo dicit **H**ic iustus fr̄s sum ego: nemo quod in se est equum
 m̄ fecat cū viderit ordinē regis: minus disciplinā **E**st enī cōsentire
 re cum arguere possis: et sem̄ quia similibus pena facietis m̄o et
 cōsentientes hoc ille **H**ic q̄ p̄m̄ de v̄sa vel aliis ceteris m̄o
 cōm̄p̄m̄ culpa fr̄s de iniquis continuo procedere debet p̄uocā
 p̄b̄i vendicare cōpassionis affectus **S**i tū is au peccanti cōp̄m̄
 adeo dura ceruice fuerit et attrita fronte: ut q̄o magis et cōp̄m̄
 m̄at: t̄m̄o magis n̄m̄ cōpassione et paciētia ostensis abu
 tatur p̄uocā ad mala et in eisdem p̄seuerare audacior: iam
 si qua in nobis caritas aut idem bernardus sermone secundo

A
Quomodo exemplo fr̄
cum debem̄ esse zelosi
contra vicia p̄ religi
one seruanda

A
Ad nō corripere cū
homo possit est con
sentire

resurrectionis dominice. contemptum hunc dei equum fecere non
 possumus nec debemus. Et idcirco sicut ante humana misericordie idcirco
 compatemur fieri. ita post contemptum misericordie iam ipse amor
 discipline nos compellit compati ipsi religioni et iusticie quam videmus
 tam impudenter abici tam impudenter prouocari. ut quod in nobis
 est ordine caritatis secundum formam euangelii obseruato corripiamus
 et corrigamus. Inter cetera inest nullum regularis obseruatio
 discipline nostra dissimulatio detrimetur patitur. Et licet quid
 bernardus est zelus iusticie que aduersus delinquentes accenditur
 tanquam pietate ducti erga ea quam contemptu videmus iusticia dei
 Verumtamen et in hoc temperari oportet cum ut nihil fiat nisi emenda
 tionis intentione. neque prouocantis impetu. sed caritatis affectu. Alioquin
 in spiritu vehementer iterum nauis charitatis iterum affatu calami. et
 vinculum lignum fugas.

Capitulum .x. : 130.

E autem circa zelum istum que ad finem conceptione de qua
 papaliter luc agimus et notitia clarior et discretio
 moderatio habeat et obseruet. Tria adhuc propter
 premissa hic placet annotare scilicet

Inclitamentum operationis
Tempamentum discretiois
Detrimendum omissionis
 in iusticia et in oibus conseruare et tueri ea que iusticie que obituus que discipli
 ne sunt et religionis secundum traditam nobis formam a patribus nostris. Et si quid
 ad certitudinem horum eruerit aut a quibus induci attemptatum fuerit ob
 bo vel facto. non dissimulare sed opponere nos et aduerso et stare. plene
 que de sunt contra aduersa molientes conuincendo et corrependo. saluo tamen
 in oibus moderate ut dictum est caritatis et iusticie ordine non omni
 si debet autem nos ad efficaciam siue operationem huius sancti zeli que ad concepti
 onem spiritus sancti erantare ita circa primum ad presens occurrit et sufficere
 credimus precipue tria saluat. Primo ad zelum istum in correptione
 fratrum. prouisione religionis diuina
 et discipline incitare nos debet. Deinde
 scripture exhortatio. Et precipue sal
 uatoris. In peccauerit in te frater tuus corripere eum etc. cum mul
 tis alijs de quibus habitum est in precedentibus. precipue in ca. et ex oibus
 ubi bernardi in ca. precedenti. Unde secundum beatum gregorium. li. 5. moralium. 22. d. de
 hoc zelo intelligit quod in psalmo. 4. applicatum dicit. Irasamini et no
 luc peccare. Quod autem in re non recte intelligunt qui irasamini nos no

A

De tribus circa zelum
in correptione fra-
terna considerandis

A

De tribus inata-
mentis ad zelum spū
alem contra vicia

H

De re bona que in re
contra vicia ac
cenditur

Quātu(m) deo placet
pud(z)elus contra vitia
et peccantes

his timore non etiā propter delinquentibus volūt. Si enim sic pro
mos ut nos amare precipi, restat ut sic eorum erratibus sicut in
vitiis irascimur. De hac zelus va p salomonē dicit. Melior est ira
quā p tristitia vultus conuulsio. De hoc zelo ma
thathias mortuus filios suos amonuit ut habet p m madahe
or. 2. cā dices. Nūc filii emulatores estote legis et date aīas vobis
testamēto p m. et memēto te opum p m q fecerūt in generatione
suis: et accipiens glām magnā et nomē eternū. Phinees p m
lando zelum dei accepit testamētū. sacerdoti eternū. Phinees dum
impleuit vbu factus est dux israel. Helias dū zelat zelū legis re
ceptus est in celū. et multa alia. ibi profert. Secūdo ad zelū istū
in correptione delinquentis incitare nos debet. diuine grē accepit
Tali enim zelo et deus placatur et ipsius grā impetrat. patet hoc p p m
in phinees qui ut habet. Numer. 25. vidēs vnu de pncipibz israel sc
zambū filiū salū q dux fuit de tribu et signatōe sūmōis mirāem
corā frīb; suis ad scutum madianitē vidente moyse et oī turba
hor israel qui flebāt aī fores tabernaculi. surrexit de medio multi
tudinis. et arrepto pugione ingressus est post virū israelitē m lu
panar. et p fudit ambos simul virū et mulierē in locis genitalibz.
Dixit dñs ad moysem. Phinees auit irā meā a filiis israel. qā zelo
meo cōmotus est contra eos ut nō ipse deleerē filios israel in zelo meo.
Idcirco loqre ad eos. Ecce do ei pacē fidei mei et erit tā ipse q sūm
eius pactū sacerdoti sempiternū. quia zelat est pro deo suo et ex
auit scelus filioz israel. hec ille. Ecce qntū deo placet zelus qui pro
ligione est quo homo delinquentē vel ad monēdo a vitiis eripit. vel
corrigendo siue pūendo desistere a peccando cōpellit. Hoc enim zelus
gignit ut piosum a vili. bonus a malo. vītus a vitio. aīa a pō. affert
a mundo sepetur. Quod qntū deo placet ipse ostendit iheremie. 15. vbi
ait. Si sepaueris piosum a vili qsi os meū eris. Vile est oī p m
vilem facit hōmē peccatōrē. sicut dñs ad aīam peccatricē loquēs
remie. 2. Viliū māt facta es iterās vias tuas s. pōz. Quā viliū
tē agnosces in p^a talis aīe peccatricis. Iheremias tēnoz. i. ad dñm
ait. Vide dñe et considera. qā viliū facta sum. Preciosa est autē aīa
Quia ergo p m gregoriū 15 moralū cā 20 piosum a vili separat q
si os dñi vocatur. quia p eū dñs vba sua exerit. qui ab amore p p m
seculi loquendo que p hūānā animā euellit. qui cū quē in p m
te prostratū conspiciat. corrigendo aut corrigendo a p m luto quā
mundando fecerit. Tertio ad istius zeli efficacā in correptione delin

nū meritare nos debet. **D**ē vīe exemplano Quoties inq̄ zelosi pro
 lege pro religione pro iusticia atq; v̄tute sc̄i in vita sua fuerit reco-
 lunt. toties nosmetipsos eoz exemplis q̄si q̄busdā factibz ad eū dē zeli
 spūalis imitationē inflāmam. **D**icit ex eo q̄ mathathia sup̄ aligatū
 est paruit q̄ mortuū v̄ filios suos creplis p̄m̄ in zelo ad emulationē le-
 gis inuātauit et aīauit. **D**iauitē q̄to zelo ad correptionē p̄tōz sancti suc-
 cēsi sunt volum̄ scire. q̄ de moysē sc̄o Gregorius allegat audiamus
Astendēs enī greg. 20. mox ca. 6. b. q̄mō simul moyses cū amore mari-
 mo vehemētē etiā cont̄ delinquētes zelū habuit. **I**ste iquit moyses qui
 tantis visceribz populū israel amauit q̄ pro eius vita deleri deli v̄ite
 penit. q̄na eius culpabz pensē. q̄to zelo rectitudinis accēdat. **M**ox
 enī ut penitē p̄ma culpe veniā ne deleretur optinuit. ad eū dē po-
 pulū veniēs ait. **P**ortat vīe gladiū sup̄ femur suū. **I**te et redire de-
 porta usq; ad portā per mediū castrōz. et occidat vnusq; sc̄m̄ et a-
 mīcū suū et proximū suū. **E**t ceciderūt in die illa q̄si xxi milia hoī-
 num. **E**cce qui vitā oīm etiā cum sua morte petiit. paucōz vitam
 gladio eripuit. **I**ntus arsit ignibz amoris fons ac̄sus zelo seueritatis
Intus amās diuine ire supplicando obstat. fons seuiēs culpā ferēdo
 consūpsit. **E**t de eodē greg. sup̄ ezechielē l. p̄mo homelia 21. **E**cce iqt
 si legentis aīm spūs v̄ite in zeli feruore tetigerit p̄tin̄ in sacris eloq;
 is videt q̄ moyses ad castra rediēs et populū p̄ ydola peccasse agnos-
 cēns hūc p̄ feruorē spūs gladio strauit q̄ phynices p̄sequēdo luxuri-
 am iram d̄m̄ gladio placauit q̄ petrus mēdicentes sibi nec v̄bo p̄-
 auit et occidit. q̄ paulus negligentibz discipulis d̄ga mīat̄ hecibi
Ad extemū autē idē greg. mox. 21. ca. 23. sup̄ i. mo iob. 29. mor-
 tursum p̄git armans de equo d̄m̄ loquēs qui significat virum
 sc̄m̄ qui p̄ius et male agentibz sese eadē cum nō q̄ritur oppōit
Intueri m̄q̄r lubz seffoz sui calcitrabz exercitacū cōtra hostes ar-
 matos q̄tus feruor paulū accēderat. q̄n̄ eū ephesi ad erūpēdas
 theatri turbas zeli flāma rapiebat. **D**escriptū q̄ppe est. **R**epleti s̄t
 ira et exclamauerūt dicētes. **M**agna diana ephesoz. **E**t ipta est
 ciuitas cōfusione. **E**t ipetū fecerūt vnam mūt̄ in theatrū. capro
 gavo et aristarcho macedombz comitibz pauli. **I**taq; mox subdit
Paulo autē volente m̄fr̄ in populū non p̄m̄iserūt eū discipu-
 li. **Q**uidā autē de asie p̄ncipibz qui erāt amici pauli miserunt
 ad eū. rogantes ne se daret in theatrū. **I**n q̄bz profecto v̄bis agnoscā-
 mus quo ipetu contra p̄ctos adūsarios irrueret nisi eū p̄ aīcos et
 discipulos caritatis frena tenuissent hec gregorius. **D**up̄ omnia

De creplis sc̄o ad ze-
 lū cont̄ peccatā deliquē-
 tes x x

[Faint marginal notes]

[Faint marginal notes]

autē ad zelū istum incitare nos debet exēplū dñi nōi ihesu christi
qui miro zelo scribar et phariseoz pāta redarguit. ut patet i plu
ribus euuangelij locis p̄cipue qñ seipsum zelo succēdes venēs in
tēplū facto q̄si fumulo cepit enere emētes et vendētes de tēplo et
mēsas nūmulariaz et cathedras vendētiū colūbas eūnt dñes. **Domus**
mea domus orōis vocabit̄ cūctis gētib⁹. vos autē fecistis eā speluncā
troniū ut habet̄ mathei xxi et marci.ii. Ex hys ecce trib⁹ p̄missis habē
mus sufficienter ad zelū istū incitamentū opatiōis. **Capitulum 121.**

T
De repamēto zelicti
bus circa illud conside
randis

Ecunde circa zelū istū iusticie et pietatis in correptione
fina occurr̄t considerare **T**empamētū discre
tiōis ut licet ex odio iniquitatis in zelo iusticie ad cor
rumpiendū deliquētes mēs iusti vehemētius inflānt̄

tur freno in discretiōis ne modū excedat in feruore tēpet et scia regu
latur. Nam ut ait bñs bernard⁹ sup cantica Zelus absqz scia regi
nus efficit min⁹qz utilis iuemat. Quod igit̄ mō aut zel⁹ feruētior ve
hemētiorqz fuerit spūs. et profusior caritas. eo vigilātiore op⁹ est
scia que zelū supponat. spm tēpet. et ordinet caritate herille. **Quo**
circa et licet tria debemus attendere scz

Necessitate moderatiōis P̄mo itaqz circa repamētū zeli sui in
correptione fraternā attendam. **Necessitate**

Facilitate transgressiōis **O**portunitate emēdatiōis

tem moderatiōis iuxta bñ bernardi b
ba statim p̄missa. **Q**uibus enā satis r̄sonare videt̄ bñs greg⁹. **T**imor ca
37c. sup i iob 6. **V**icū stultū interfiat iracūdia exponēs ait. **C**ū inqz per
zelum aīp mouet curādū sumope est ne hec eadē que instrumētū bñi
tis assūtur mētī ira dominet̄. ne q̄si dñā p̄cat. s̄ velut ancilla ad obse
quū p̄ata a rōis tergo nūqz recadat. **C**ū em̄ confōia robu scia se
rigitur cū subdita rōi famulat. Nam q̄tūlibet ira ex zelo rectitudinis
surgat. si imoderata mētē viceat. rōi p̄tin⁹ seuire contempnit. et tūc
se ipudentius dilatat. q̄to impaciēne vitū v̄tutē putat. **V**n̄ necess
est ut horante oīa qui zelo rectitudinis mouet attendat. ne ira exem
mētis dominiū transeat. s̄m ultioe p̄cāi rēp̄ modūqz considerat̄. s̄m
gentē aī tuebatiōnē subtilius retractando restemgat. aīd sita tē de
p̄mar. et mo⁹ feruidos sub equitate disponat. ut eo fiat iustior. illis
alienus quo p̄us exiit victor suus. q̄tin⁹ sic culpas deliquētū con
gat ut ante ipse qui corugit p̄ paciām crescat. ut et feruorē suū fū
dendo diuidere ne mēpant̄ erantibus ipso zelo rectitudinis longe
a rectitudine aberret. hec greg⁹. **D**ecundo circa repamētū zeli
spūalis contra vicia delinquētū attendere possum. **F**acilitate in

V
De necessaria modera
tiōe zeli in corrigēdo ali
os. Et q̄ homo sit repat⁹
in semetipso

transgressiois. **D**ifficile nãq; est ut cõ ex zelo mēs corit̃ conspecta
 mala vehement̃ accendit. nã etiã in correptione aliq; q; nõ debeat aut
 quomõ nõ debeat eloq̃tur. ut nõ loquẽdo ex interiori fervore modũ
 fons transeat. et nil in se vel apud eũ que corrigẽdo forte nimis crasse
 rat nõ in aliq; saltẽ delinq̃t. **Q**uomã s̃m id iacobi in canonica sua
 cã. 2. **I**ngua nemo domare p̃t. ut sit aliq; ad eo p̃fect; q̃n in sermõẽ
 aliq; peccet et p̃ferri hõ ex zelo ut sibi videt̃ pie smõũ qui nõ impe
 tuos; q; auditori cõuenit. in enã q; dicendũ est. proferat et eripetu q̃n
 q; eũ que sanare debuerat. **Q**uã ledat. **H**inc est q; q̃uis s̃i viri cir
 ca correptione faciendã r̃p̃is oportunitatẽ expectat. emedãderũ
 mores consideret. ut s̃m ipsorũ conditiões congruã eis locutionem
 amonstrẽt. nichilomin; tũ cum ad ṽba veniũt. modũ sepe in lo
 quendo nõ custodiũt. et aliq; in loquẽdo proferũt. que vel õmo tace
 re vel loqui aliis debuerũt. **H**inc b̃tus gregorius. 10. mor. cã. 7. ait q; sepe
 magnus hoc doctõrib; mirandisq; 2. t̃git. ut q; alta caritate fervent;
 modũ correptionis erag̃geret. ut lingua aliq; q; nõ decet dicat. q̃a m̃tẽ
 dilectio q̃rũ debet inflãmar. **H**ec ille. **E**xistõ videt̃ excessu q̃tulocunq;
 contig̃re q; dũ zeli ira etiã iusti viri pectus vehementus inflãmat.
 etiã mentis oculũ caligie turbatiõis obnubilat. **Q**ũ de seipso psalmista
 ait. **T**urbatus est pre ira oculũ meũ. **N**am s̃m gregorius. 5. mor. cã.
Alter se habet quo ad oculũ m̃tis hoc est aspectũ rõis de ira per
 vicũ. et alit̃ de ira per zelum. **N**am ira p̃ vicũ oculũ meũs eracat
 ira autẽ p̃ zelum turbat. q̃a quo saltẽ recti emulatiõẽ 2. cuti. ea que
 nisi tranquillo corde p̃cipi potest. 2. r̃plando dissipat. **I**pse nãq; ze
 lus rectitudinis quia m̃q̃tudie m̃tem agitac. eius mor anẽ ob
 scurat. ut altiora in smõtiõẽ non videat. que bene p̃us tranquilla
 cernebat. **B**ed̃ inde subtilius ad alta reducim; unde ad r̃p̃ ne videat
 reuberat. **N**am ipsa recti emulatio etiã post paululã in t̃nq̃l
 litate latus aperit. que licet interi per cõmo nonẽ claudit. **E**t vñ
 m̃s turbat̃ ne videat. inde p̃ficat̃ ut ad videndũ verius daret̃at
 sicut in firmãni oculo collerũ mittitur lux p̃cẽ negat. s; inde eã
 post veracit̃ recipit vñ hãc ad r̃p̃ salubrit̃ amittit. **N**unq; vero
 cõmonõ contẽplano iungit. nec p̃ualet p̃ turbata cõspicere.
 ad q; vir tranquilla valet m̃luare. quia nec solis radius cermit. cũ
 smõte nubes celi faciẽ obducit. nec turbat̃ fons respiciens ima
 ginẽ reddit. quã tranquillus p̃p̃e ostendit. q̃a quo eius unda pal
 pirat. eo in se speciem similitudinis obscurat. **H**ec ille. **C**ertio circa
 tempamentum istud zeli spiritualis attendere possum; **O**portu

F
Quod difficile e ut zely
in corrigendo modũ
nõ trahat

P
Quod ira p̃ zelũ m̃
tem turbat̃ si ira per
culpam eracat

Z
De turbato m̃tis
ex iusto zelo p̃uocẽ
enẽ cito cedat et se
renat

D
De nãq; cõtemplano
nurra est r̃ turbatiõẽ

Quomodo per inimitiam
et caritate delinquit
actus a deo dimittitur

mitate emendationis quomodo videlicet excessu istius zeli in plus ol
mire emendare debemus. Pro quo notandum quod deus inspector cor
dium discretiorque cogitationum et intentionum in hiis que apud homines si
ue ab hominibus sunt non tamen pensat. Sciam actus quantum intentione affectu
Et ideo quoniam origo et principalis causa istius zeli caritas est sicut in
superioribus est ostensum, caritas autem operit multitudinem peccatorum
ut habet per me petri. Et omnia delicta operit caritas ut habetur
prohibitor. 10. Ideo quod per inimitiam et caritate delinquit, a caritate
dei facilius relaxatur. Et hoc est quod beatus gregorius 10. mox. ca. 7. ait quod
ex zelo plene etiam contumelie obbo tanto aus perit quanto ex qua radice
prodeat pensat. Unde bene dominus per moysen precipit dicens Deuter. 19.
19. Si quis abierit cum amico suo simplici in siluam ad ligna adde
et lignum securis fugerit manum, ferrumque lapsum de manibus a
micum suum percusserit et occiderit, licet ad unam superdictarum urbium
fugiet et viuet ne forte proximus eius cui effusus est sanguis doloris
stimulo persequatur et apprehendat eum et percussat animam eius. Ad si
nam quippe cum amico inuis: quoniam cum quolibet proximo ad inuicem
da delicta nostra committimus. Et simplici ligna succidimus cum delinquentium
vicia pia intentione resicamus. Sed securis manum fugit: cum se se in
crepato plus quam necesse est in asperitate percutit. Ferrum de manibus
psilit: cum de correptione sermo durior procedit. Et tunc patientis
occidit qui auditorum suum plura. Similia ab spiritu dilectionis inter
fiat. Correptioni namque mens repente ad odium proximi si hanc in modo
rata increpato plus quam debuit adicit. Sed is qui incaute lignum
percussit et erigitur proximum: ad tres urbes nostre est ut fugiat uti
vna eorum defensus viuat: quia si ad penitentiam lameta. Quis in
vinitate sacramenti sub fide spe et caritate abscondit reus prope
in homicidii non tenet. Cumque extincti proximus etiam inuenire
non occidit quia cum districtus iudex aduenit qui se se nobis per ne
nre. Quis in iure. ab eo proculdubio vindictam de culpe reatu
non expetit: que sub eius verna fides spes et caritas abscondit. Et
tunc igitur culpa dimittitur que nequam malicie studio perpetua
tur licet ille. **Capitulum 132**

Quomodo dimittitur
quod non est malicia
peccatur

Quomodo damnable sit
corruptio ubi homo tenet
Et de rebus circa hoc
considerandis

Et nota circa zelum istum pietatis et iusticie quo
ad correptionem fratrem restat considerare. Detra
mentum omissionis quod videlicet magnum sit detrimen
tum et quibus negligentia valde dampnabile si omnibus considera
tis omittat quis eum quem debet et tenet delinquentem corripere

Et quis de huiusmodi sup' ca' omissoe satis distincte determinat
 tu sic. **P**mo tñ non inutile si de eade' hic omissoe tria ad huc considerent. s.
Grauitatem dampnationis **P**mo igit' considerent' circa detrimentu'
Dubietate obligationis zeli in omissoe correptionis sine pro rege
Utilitate fructificationis fieri debite. **G**rauitate dampnationis
 q' graue videtur sicut grauitate dampnabile suis qui tenet corrigere
 delinquentē ipsum corrigere sine legitima causa ipsum iurta pre
 missa excusante negligent' omittat. **H**oc p'ter ea que sup' ad huius
 damnabilitatis ostensionē premissa sunt in ca'. Al' adhuc apparere vi
 detur ex damnatione omni p'ncipū populi israel quos oēs dñs iussit ex
 solem suspendi in patibulis eo q' subiectas sibi plebes corrigendo nō
 cohibuissent aut puniendo correxissent de fornicatione cum foris ma
 diamindis prout habet. **N**umeri. 25. **P**recipuu' autē ad hoc est exemplum
 de heli sumo sacerdote filioz israel in solo. **D**e q' dicit bñs grego. p'mi
 pastoralis ca. 16. **Q**uia falsa pietate superat' ferre filios delinquentes
 noluit. apud districtū iudicē semetipsum cū filiis crudeli morte per
 cussit. **E**t iterū de eodē greg. 5. mox ca. 22. d. **H**anc uā iqt' zeli q' heli
 non habuit. motū contra se iplacabilē diuine ultionis exciuit.
Nam quo contra subditoz uicia cepuit. eo p'na illū districtio eterni
 rectoris exarsit. **D**e isto heli dicit in speculo platoz ceter. q' nūq' in
 uenim' uel scriptū legitim' excessum heli in p'p'a p'sona. **N**on eius
 luxuria uel castitatem uel auariciā. **S**i em' talis esset. nō solum de
 filis eius p'etia de ipso dñs quereret. et tñ quia zelo caruit. et negli
 gens atq' remissus fuit cū filiis suis iterent iudiciū diuino percussio
 q' miquitate filioz suoz sustinuit iuxta illud iob. 16. **S**i sustinuerō m'
 fern' domus mea est. **Q**uod dampnabile autē heli in tali remissioe
 et negligentia p'cauerit q'z fuit dñs ex hoc offensy fuerit patet. ex
 ubi uiri dei que dñs misit ad heli dicere illi in sermone dñi. **A**item
 hec dicit dñs. **N**ūq' nō apte reuelatus sum domui p'ris tui. **E**t misit
 Loquēs locutus sum: ut dom' tua et dom' p'ris tui ministraret in
 respectu meo sempiternū usq'. **N**ūc autē dicit dñs. **A**bsit hoc a me
 sed quicūq' honozificauerit me. glorificabo eū. **E**t q' dicitur me
 erūt ignobiles. **E**cce dies uenūt et p'cidā brachiū tuū et brachiū
 dom' p'ris tui ut nō sit senex in domo tua. et uidebis emulū tuum
 in templo i' omnis p'sp'is israel. et nō erit senex in domo tua oibus
 diebus. **U**erū tamē nō auferā uirū p'ris tui ab altari meo. sed
 ut deficiat oculi tui et tabescat aīa tua. et pars magna dom' tue
 mouetur cū ad uirilem etatē puenerit. **H**oc autē erit tibi signū

F
Quod plani dānabi
lites pro p'ris subditoz
qñ non corrupit eos
peccantes ut heli sa
cerdos

q̄ venturū est duobus filiis tuis ofim et plinices. **In die vno ambu-**
rentur. Et suscitabo milu sacerdotē fidelē, qui iuxta cor meū acri-
 miam faciet. Et edificabo ei domū fidelē, et ambulabit corā dīcōsto mō
 tūctis diebus. **Futurū est autē ut q̄cūq; remāserit in domo tua vī-**
 atur ore, pro illo offerat mūmū argenteū et corā panis dicitur.
Dimitte me obsecro ad unā p̄tē sacerdotālē; ut ordā bucellam po-
nis. **Hec habēt in forma cū q̄busdā alijs p̄mū regū cāz.** **Et de eodē**
bi ut habet cāz dicit dñs ad samuel. **Ece ego facio v̄bū mīseri-**
 quod q̄cūq; audierit tinnuēt ambe aures eius. **In die illo suscit-**
 bo adūsus hely oīa que locut' sum sup domū eius, incipiā erō
 plebo. **Predixi em̄ ei q̄ iudicatus essem domū eius meternū, p̄p-**
 iniquitatē, eo q̄ nouerat indignē agere filios suos, et nō corripuit eos.
Idcirco iuravi domui hely q̄ nō exierit iniquitas dom' eius vicijs
 et muneribus usq; meternū. **Quid autē post hely acciderit, habet p̄**
 regū 4. q̄ duo filij eius ofim et plinices in p̄lio a philistinim ut p̄dīcā
 fuerat a viro dei in vno die simul occisi fuerūt, et archa dñi a philis-
 tim capta est. **Et cū fugisset vñ de bēiamī e p̄lio, venit in sp̄lo scissa**
 veste, et confusus puluere caput. **Et cū nūciasset hely oīa que acce-**
 rant, ille nonaginta nocte annoz sedēs sup sellam et spectās corā
 viā, cū audisset q̄ capta esset archa dñi, cecidit de sella retro sū uim
 ostiū et fractis reuicib' mortuus est. **Eae qualis dānatio seruāte**
 suos filios delinquentes corripe ut debuit ex zelo nō curātem. **Lam**
 corripuit quidē s; nō ea auctoritate et seueritate ut debuit. **Dicit**
 em̄ ubi sup 1. regū cāz q̄ tū esset senex valde audiuit oīa que faci-
 ebant filij sui om̄iso israhel et q̄ nō dormiebāt cū mulieribus
 que obseruabāt ad ostiū tabernaculi et dixerunt. **Quare facitis res**
 huiusmodi quas ego audio res pessimas ab oī populo. **Nolite filij**
 mei. **Nō est em̄ bona fama quā ego audio, ut transgredi faciatis**
 populū dñi. **Si peccauerit vir in virū placari ei p̄t deus.** **Si autē**
 in dño p̄cauerit vir q̄s orabit pro eo. **Vnde de p̄cō hely et corrup-**
 one hac qua corripuit filios suos ut iā dictū est dicit in apollo gr
 tico suo b̄tūs gregorius nazāzen'. **Hely m̄q̄t sacerdos pro iniquitatē**
 filioz damnatur quod eos diuina sacrificia remerantes diuina
 ulnoē plectebat. **Miserū me.** **Et quidē corripuit et q̄dē corripuit, s;**
 lenitate et mansuetudinē p̄is nō auctoritate pontificis. **Hec h̄c**
Christo cura detrimētū oīssiois zeli corrupēdi appet-
grauitas dānatiois. **Capitū 133^m**

Quod hely in hoc pec-
 cauit q̄ nō satis aspe-
 re corripuit filios

fratrem pro rege fieri debite considerem? Dubietate obligationis Cū
 enī tam variis modis declarati sic hominē ad fraternā correptionē
 onē preptorie obligati Posset scrupuloso vti in dubiū an de oib?
 que videt, videta proximis mordinare vel aliter q̄ debet fieri amo
 nere vel corripere illū teneat Et videt in hoc saluo semp melius sen
 tentiū iudicio dicendū q̄ non propter ea que de excusatiōe a p̄cepto
 correptionis fr̄ne longe sup̄ p̄missa sunt cal: z cū sequētib? de circo
 stantiis locor tēp̄um causay et p̄sonay Sed de hys de q̄bz correptio
 fr̄na faciēda est nō adeo videt specificatū Igitur de criminibus
 et ḡuorib? excessib? q̄ v̄gūt in derogationē diuini honoris fr̄ne
 salutis et discipline et religionis notabilit̄ nō est dñm ea esse de q̄
 bus ostensionē correptionē patam De quotidianis autē m̄imisq;
 negligentis et reuitabilib? q̄dāmō delictis ac cōmissiōib? statim in
 fronte occurrat cautela maioris s̄i p̄is ioh̄is chlymachi sup̄ allega
 ti p̄cipientis ne sit n̄ra n̄q̄s districtus m̄imoy ex̄sitor et exactor
 qm̄ q̄ m̄is em̄git dicit sanguinē Nepe quēadmodū ostēsus est zel
 rephensibilis iustit̄e duritate sic et m̄imietate iusticie non est m̄i
 nus in nōnullis rephensibilis videtur vel nocuus qui pro capiti mē
 tis sue oīa que occurrerit sensu suo m̄i bona aut p̄fecta statim rephē
 dere parati sunt similes in hoc caudā fatuus qui ut fabulose dicit n̄āfies
 oēs lapides incōposite positos in structuris platib? et muris et calamos
 m̄decent̄ iacentes in rectis aut itnerib? voluit p̄ cōponere et ordinare
 s̄m̄ conceptū stulti capitis sui anteq̄ p̄cederet Tales possūt prop̄
 m̄imietatē apparētis zeli sui mordinati dia iuxta cōp̄biū habere
 lampades sine oleo Indemētes em̄ et incōpassiui sūt etiā m̄imis er
 cessibus alioy desius longr alie sentientes Vnde huiusmodi ad cori
 prendū semp promptulos et rigidos et in iudicando alios seueros
 qui trabes nō nūq̄ solēt de festucis alioy fabricare notasse videtur
 s̄is bernardus in sermōe aduēt̄ dñi d̄ Act̄ dices Quidā vehemē
 ter contra alioy delicta zelant ut videri possint esurire et furare iust
 ciā si esset apud eos de suis quoq; peccatis idē iudiciū Sed nūc p̄d̄
 et pondus utriūq; abhominatio est apud deū Nam cōtra alios cā
 impudent̄ q̄z maniter estuant seip̄os autē tam insipient̄ q̄z m̄uli
 ter palpan̄ Hec loquitur bernardus de hys qui discipline iusticiā
 strictissime seruari etiā in m̄imis volunt ab alijs s̄ multo aliter
 cā dissimulant in semetipsis Qui etsi in se p̄ vicib? ab oī dissimulati
 one que sum p̄fectiōis emularent nihilominus in dissimulare nō nūq̄
 m̄sima aliena fatuus esse pro tēpe et vera iusticia que s̄m̄ cōpassionē s̄m̄

V
Vni de vicialib? et m̄
minis quib? amari
corripit

I
Q. in corripiendo de
minimis hō non debet
esse nimis iustus

K
Q. pueri iusticia
cor q̄ studiosē zelāt
corripere aliena dis
simulantes mala p̄
pria

I
De iusticie imitate
et qd oportet interdū dis-
simulare et de epukya
quid sit

M
Quid melius est seruare le-
gem vel statutum sicut
intentionem istamens
q̄ scādū vba

N
Quid nullus potest precepte
sup interioribus actibus
hominis

O
Impossibile est aliquid statu-
ri vel aliquid legi ab ho-
mine q̄ sit in casu seruā-
da

P
Quod aliquando facit
re sicut verba legis est
peccare in legem

habet p̄cipit et pueniēs et hoc utilitas ubertas q̄ p̄ta p̄sentit. Unde et
auctoritate sapiēs suadet. Et dicitur. Noli esse iustus nimis. nec plus sapiēs
q̄ necesse est. Iusticia em̄ si modū nescit ad misericordiam disponit. Prout in hoc
sapiēs dicit. et ait qd iustus perit in iusticia sua si videt fuerit in minima vel
minima. Oportet itaq; interdū obsecrāne statute sue legis positue hoc est
huane rigore temperari. Quod si discrete fiat vitium nō est s̄ vitium cōgruū
que apud philosophū in quōto etū epukya appellat. Que quidē vitium p̄
dicit magister iohēs gerson in conclusionibus suis est iusticia pensata s̄
circūstantiis p̄ncipalibus dulcore misericordie tēpata. et p̄ponderat in
eis rigori. et vocat̄ cōgruū apud nos. Nam si dicat qd iusticia legalis q̄m
legis obsecratio attenditur duplicat̄ p̄ accipi. s̄ vel s̄m nuda vba legis
vel s̄m intētionē legis latoꝝ bonū t̄m et utile. attendens que q̄dē in le-
ge potior est. cū epukes se refert ad intētionē legis latoꝝ potius q̄ ad
vba legis. stat epukyam potiorē esse ea iusticia que legi obsecrat s̄m v-
ba legis. Unde epukya vel epukya s̄m aliquos dicit ab ep̄ q̄ est sup̄
et dyakyon q̄ est iustū q̄si supra iusticiā p̄mo. s̄mō dictam m̄s̄ nō ob-
tēperat legi s̄m q̄ consonat vba legis. **Capitulum 4. 134**

Dhuid autē euidētia scire cōuenit s̄m scum thomā
in 2. 2. q. 97 articulo i in cor. q. q̄ oēs leges positue sicut
statuta humana dant̄ ad regula actūū huma-
noꝝ exterioroꝝ sup̄ que humana p̄cepta cadere t̄m

possunt. Nam de interioribus actibus hominū nemo potest alteri dicere
loquēdo p̄cipere: q̄a sup̄ huiusmodi nemo potest aliu in iudicio cōuenire
ut determinat magister iohēs gerson in de vita sp̄uali. Humanam
autem actus s̄m scum thomā ubi sup̄ de quibus leges dant̄ in
singularibus cōtingentibus consistūt in finitis modis variari potest
Ideoq; nō fuit aut est possibile aliquā reuerentiā ab aliq̄ institui
que in nullo casu deficeret. s̄ legis latoꝝ attendūt ad id qd in plu-
ribus accidit s̄m hoc lege ferentes. quā t̄m in aliq̄ casibus seruā
est cōtra equalitatem iusticie et cōt̄ bonū cōe qd lex intendit. Sicut
lex instituit qd deposita reddant̄. quia hoc in pluribus iustū est. Cō-
uenit hoc aliq̄ esse nocuū. puta si furiosus deposuit gladiū et raptus
cat dum est in furia. vel si aliq̄s repositat depositū ad p̄ie impugna-
tionē. In hys ergo et similibus casibus malū esset cōsequi legem positam
bonū autē est p̄termisissis vobis legis sequi id qd posat iusticie ratio
et cōis utilitas. Et ad hoc ordinat̄ epukya. que apud nos dicit̄ cō-
tas hec thomas. Ex quo satis patet veritas illius sapiētis qui ait
Ipsē em̄ leges cupiunt ut uire regant̄. Oportet itaq; in pluribus

que fm se simpliciter considerata vel precepta vel suasa p nimo potius statuta
 seruanda referre mētibus respectū ad intētionē utilitatis et bonitatis per
 legē intente, et sic fm ac cōstantias prout deseruit ad illud intētiū vel
 facere vel dispensare cum hys que fm vba legis seruanda videntur
 Et qui fm hanc intētionē in consimilibz casibz interdū propi causas
 occurrentes postpōnit ea que lex vel statuta sonāt non facit iustū
 nec delinquit id quod iustū est similiter, s; iustū q est lege determina-
 tum. Itaq; iudicat legem qsi sit male data sed de pri^m negotio in quo
 seruare vba legis fm aliquā circūstanciā posset esse iustissimū et
 p̄m in legē sicut patet in exemplis suppositis. Nam sicut dicit
 sc̄s thomas sup in re. ad p̄mū ar^{tu} sequi vba legis in qbz nō oportet
 fieri viciosum est, unde dicit in codice de legibz et cōstitutioibz p̄n^o
 apū Non dubiū est in legemittere eū qui vba legis aplexus
 contra legis intētiū voluntatē Qui ergo cont̄ motū sapientis
 vellet esse nimis iustus oīa fm planū littere seruando et que alit̄
 qmōlibz fieri cernebat iudicando et corumpiendo, ille fm veritatem
 fieret maxie iniquus et iustus Et verificaret in eo q sapiēs qdā
 dicit Q; summa iusticia, summa iusticia fit Nullū em p̄t humanitū
 dari statuti q non aliquo casu posset seruati videri viciosum Et hoc
 sentēs ut apparet Bloriosus hieronym^{us} ad eustochiū v̄gmē in regula
ca 4 et ultimo Nulla inquit tam sc̄a tam iusta et diu p̄uise con-
 stitūto, que in futurū plurimos nō paciāt defectus que aliqñ correctioe
 non egeat Propterea inquit siquid in hac norma apostolice vite et re-
 ligioibz, dispensatioe correctione vel mutatioe indignū, episcopo v̄o
 aut p̄posito v̄o presbitero sc̄o cōmitto ut fm plenitudinē spūs
 dispenset mutet et corrigat hec rō in cōclusionē regule Videtur i-
 mag sententiū de istis cotidianis minutisq; p̄ctis q q̄uis p̄u sit et
 sine sp̄m caritati ut ubi nullū imminet ex lesioe caritatis vel alia
 verisimile occasione detmētū, fr̄s mutuo corumpiendo etiā de per-
 uis instruendo et prouocando cooperēt in bonū; nichilomin^{us} tñ
 similiter et regularit loquendo de talibz minimis corupe passim
 alios p̄ceptoie minime teneant; nisi illa q̄ndiana fortassis talia
 sint que ad ḡuora ex propiq̄ disponāt **Caplm 135^m**

Q
Quomō summa iusticia
posset esse vel fieri sum-
ma iusticia * * *

R
Q; nulla constitutio fieri
p̄t que nō aliqñ paciāt
defectum * * *

D
Q; de minimis sc̄p v̄u
perre nō est necesse nisi ex
triplici rōne * * *

T
Q; triplici rōne aliq
remalia disponūt de
propinquo ad mor-
tale * * *

Si tñ notandū fm Hūbertū sup regulā Augusti
 in ca 84. k q p̄cā oīa minora hoc est remalia sūt
 dispositioes ad maiora s; mortalia, s; tñ diuisimode
 Quedam sunt em dispō remota Et de talibz quod ad
 correptionē videntur mihi posse et debere accipi que dicta sunt

D
De multitudine venialium
et ita animam grauati
aut vitium mortale

†
De quibus sicut in
uicis scienter et ex
temptu peccare

D
Quomodo intelligitur
veniale mortale si
sunt quae placent

A
De peccatis minoribus
uenientibus ad maiora

Alia sunt que ex propinquo disponunt ad mortalia. Et talia sunt in
triplici differentia secundum quod illa propinqua disponunt ad ea et triplici ratione.
Primo. secundum rationem multitudinis venialium. sicut qui assidue huiusmodi peccata
sine numero committit. De talibus enim dicit Gregorius in libro pastoralium capitulo 33.
in principio. Admonendi inquit sunt qui quibus in minimis si in frequenter
excedunt. ut nequaquam considerent qualia sed quanta committunt. Sicut
enim sua se despiciunt tunc dum pensant. debent formidare dum
enumerant. Alios quippe gurgites fluminum. pueri si in uicem
repleant gutte pluuia. Et hoc facit sentina latenter crescens
quod patenter procella se uentis. Et minima sunt que erumpunt in nubibus
per scabiem vulnera. sed cum multitudo eorum innumereabiliter
occupat. sic vitium corporis sicut unum graue inflicta pectori uulnera
necat. hec Gregorius. **S**ecundo ratione magnitudinis. sicut aliqua medicina
uel aliqua detractiones uel ea que habent periculum et uerisimile timore
uel apparetia mortalis uel enam ea que sunt ex contemptu. De quibus
amonens fratres suos beatus Bernardus in sermone primo de susceptione sancti pauli
super i. pauli. Quis es domine. Disce inquit ex hoc fratres iustum iudicium
deum non modo quid fiat. sed quo tempore fiat considerare. et cauere demerere
ne quis pua reputet quod libet pua scienter delinquere committat. Nemo
dicat in corde suo leuia sunt ista non timeo corrigere. non est magnitudo
sed in huiusmodi maneat venialibus minimis peccatis. Nec est enim dilectissimum
ipemittentia. hec blasphemia in spiritu sancto. blasphemia irreuerentia
hec Bernardus. **C**ui satis concordat quod Eusebius episcopus arclatensis sermone
ad fratres de heremo ait. Nam qui sola magnitudo capitalia committit
gunt. et contra ipsa tantummodo contendit. et de pua peccatis pua uel in
minima sollicitudinem gerit. non minus periculum incurrit quam si criminalia
maiora committeret. hec ille. **U**nde sicut dicit in decretis ex uerbis sancti
augustini distinctio. 25. capitulo unum horarium. **H**inc etiam. **N**ullum
peccatum est adeo veniale. quod non fiat mortale dum placet. quod exponit
nones quodam ibi glossa ait. **V**eniale magnitudo peccatum non efficit unquam mortale
sed aliquis actus de venialium genere fit mortalis dum placet. est
ex contemptu retinetur. **C**ertio ratione inuentionis cum mortali sicut sunt
colloquia et uisus impudicus circa mulieres. **U**nde sanctus patet in
augustinus in regula tam sollicitate amonet ut qui oculi pericula in
in aliquo aduertit. statim amonere ne cepta persequantur. **D**ia hec
tria venialium genera ex propinquo disponunt ad mortalia.
Iuxta quod scriptum est ecclesiastici. 19. Qui modica sunt paulatim
decadit. **Q**uia sicut dicit Gregorius super i. 2. pastoralium 33.

Qui p̄ta minima fere ac deuitare negligit, a statu iustine nō quidē ce-
 pte si p̄nb' totus cadit. Admonendi igit̄ sunt aut q̄ in minimis frequē
 te credit ut sollicitate considerēt, quia nōnūq̄ in pua deterius q̄ in ma-
 iori culpa peccat. Maior em̄ quo citius quia sit culpa agnoscat̄ co em̄
 telius emendatur. Minor vero dū q̄si nulla credit̄ eius penus q̄ se
 curus in usu retinetur. Unde fit ut plezq; mēs assueta malis le-
 uib' nec ḡuora phoretat, atq; ad quandā auctoritatē nequitie p-
 culpas nutrita pueniat, et tanto in maioubz orem pnat̄ p̄tines-
 cre. q̄to in minimis didicit nō timendo peccare hec gregorius
 Quare ad conclusionē propositi n̄i dicit hūbert' sup regulā Au-
 gustini cā 84 k. Quod sicut quis vidēs aliu madentē p viam
 p quā credit q̄ statū incurrat p̄culum mortis peccaret nisi rēf-
 heret eū, ita aut p̄t aliq̄s peccare mortalit̄ nisi corrigat fr̄m de hu-
 iusmodi venialibz que sunt dispo ad mortale hec ille

Erno circa detrimētū zeli **Capitulum 136^m**

in ommissione correptionis fr̄ne pro tēpe fieri debi-
 te considerem? Utilitate fructificationis que s̄ unli-
 tas aut q̄s sp̄ualis fruct' ex hoc prouenire vel si q̄
 possit fieri zelo quis corumpat vel si corripe omittat. Nam s̄ b̄tūm
 gregorius 21. moralū cā. 24. A. necesse et ut p̄ om̄e q̄ agim' in mē-
 tis trutina positū hinc pondus hinc fructū n̄i laboris estie-
 mus. Cum pondus fructū supat, laborē q̄sq; in ore declinat.
 dū nō malis se exerceat, in quib' lucro fructuū pond' laboris
 vincat. Cū vero subsequēte q̄ntate fructuū mensura laboris
 aut eq̄tur aut vincat labor, nō sine ḡuā culpa declinatur hec
 ille. Ex quibus v̄bis hoc colligi videtur q̄ in oī ope occurrēt autē
 dicit homo debeat q̄ emolumentū sp̄ualis ex ope illo p̄petio sp̄etur.
 aut q̄ a v̄rio dāni sp̄ualis si non fiat t̄mear, si etiā aliq̄ illi scā-
 dalum verisimile estimatione appēdeat, ne forte mar' ex secu-
 turo scandalo p̄culū immet, q̄ ex facto fruct' proueniat.
 Quid em̄ p̄dest ex ope aliq̄ v̄tutis modicum aliquē fructum
 congrere si ex eodem contingat ope ex p̄tē alia ḡuora dāna
 sustinere. Vt si v̄bi gr̄a de modica aliqua culpa fr̄m suū ex
 zelo quis nimio vehementius arguat et t̄z a puo illū excess-
 su corrigat, et vehementer t̄i q̄ decet iniectione a vita carita-
 tis occidat. Non em̄ magn' ibi acq̄rit̄ fruct' p̄mo nō puū
 dāpnū incurret, ubi pro abigenda ab oculo anici musca, midis
 cito v̄bers pupilla occidit. Vbi ergo pu' verisimile estimatione

S
 Et dicitur aliqui in
 minoribus q̄ in maiori-
 bus peccant

C
 In ommissione correptionis
 etiā de venialibz p̄t
 esse mortalis

D
 In correptione fr̄na
 et omni ope bene de-
 ber attendi fruct' respectu
 dampni

Quod non est virtutis semper
aduersus resistere sed ut
le aliquando declinat

Quod de omnibus semper mi-
nime velle corripere
temeritatum est

Quomodo timiditas se
causalam prudentie
simulat

ex correptione perfectus presumit et quia ex correptione vel aliorum scandalo in
caecitate lesione damnum formidat ibi nonnunquam ab his qui ex officio cau-
dere non tenent scilicet, ut diligenter inueniunt leti per zelantes aulicos occupari
non reseruet. **D**icemus sequo ad aliquid videtur habere de corripiendo vel non cor-
ripiendo in minoribus sicut in aliquo casu de sustinendo se habere vel
declinando persecutore. **N**on enim consilium semper est ex aduerso hostibus occu-
rere, maligna molentibus in faciem resistere. **Q**uia sicut necesse dicitur
fortis est qui ab hostibus faciem cauendum semper exercitum subducit sic necesse
ille sapiens est qui contra hostiles cuneos exercitum semper praeparat obui-
at. **V**ire enim durus bonus debet modo ab hostili impetu cum exercitu se cau-
te subducere, modo hostem circumfusis viribus coartare. **H**ac similitudine
sicut viri persecutoris rabie non nocent declinantes sapienter sed non exierunt
cadere, modo prudentes sunt si non praeparant obuiare. **P**ic sicut paulus per-
gens hierusalem et audiens quia vincula sibi in hierusalem imminerent et per-
secutores, non solum alligari, sed et mori paratus pro nomine ihesu aduersus occurrentes
cum damasci cum praeparatis cape vellet conclusa ciuitate a fratribus per murum
sporta demissus fugit. **Q**uia enim damasci valde obstinatas mentes esse
querentium vidit, eos noluit aduersitatibus obfligere, quia et semetipsum quem
pro futurum multis nouerat vidit posse deficere, et aut nullis per illos
paucis prodesse. **D**ecessum ergo a certamine petiit, et pugnatum se se-
cibus ad alia bella conseruauit. **N**on enim loco virtutis sed virtuti locus deservit
et datus fortissimus miles ab obsidione angustia certaminis aduersum quosdam
per hoc ergo quod iter soliman pergens praesentia passione spe uberius fructus
subire pro rege suo cum morte bellum non timuit, in damasci de dispersis
non fuisse edocuit non de timore quod fugit. **H**uiusmodi rei similitudine
prudente est quatenus in corripiendo pro tempore simile, sicut fortiter zelantibus
cum opportunum occurrunt ab arguendis vitiis etiam minoribus non tacere.
Dicit enim qui oportune fratrem corripit amatorem se iustitiae esse ostendit
sic qui de omnibus vobis replicare malis semper paratus est temeritatis est et
audacia praecipitis nota non euadit. **N**on ergo ubi sine scandalo, praesentia
spatium ex timore debet correptione praeremitti nec rursus ubi scandalum
notabile verisimilitudine ex correptione timet praecipitandum debet et icon-
sulte frequentari. **I**n hac igitur re sicut beatus Gregorius 31. mox cum
b. pensandum est quod ille labores quosdam vel actus per dispensationem
iudicium laudabiliter declinat qui pro dei amore alios fortiter tolle-
rat. **N**am sepe ab hominibus timor debilis cauta dispensatio susci-
piatur, et quasi prudentem impetum declinasse asserit, cum fugientes suscipi-
t in terga feruntur. **V**nde necesse est ut in causa dei cum res dispen-

sanctis agitur. metus cordis subtilissima libratione penset. ne p infiri
tatem timor subrepat. et sese p dispensationis ymaginē rōnē fingat?
ne culpa se prudentiā nominet. iāqz nec ad penitentiā animi rede
at qñ hoc qñque perpetrat vitū vocat hecille **Caplin 137^m**

Vm ergo occurrente culpa an corripe melius sit qz
tacece aīz nīr dubitat. pūb mīf semetipsum mīf for
midinē et pāpitiā nē sibi obuiā occurrentes
diligentē discutat. qñm nec emendando vicio for

midolose se subtrahat nec pāpitiā opponat **V**bi vero sicut dictū
est ex locutione propter cōcurrentē circōstanciā aut maius aut minus
fructu damniū patet aut scandalū notabile imminet. ibi p prudē
tiam tēpā animi zelus tutius silet **V**nde huic veritati astipulat
fina **V**enerabilis doctoris **Iohis** gerson cancellarij p̄siciensis in de vita
spūali lectiōe q̄ta qua ait **V** p̄t fieri ut absqz p̄ccō mortali ymo cū
merito magno sit aliquis theolog⁹ vel alius prudēs qui dissentiat
tōdo ab humanis aliquibz cōditionibz aut determinatiōibz. qui tñ ob
ligabitur propt̄ cōtentionē scandalū vel aliē nō. expugnare exteius
Nam p̄t aliqñ veritatem publicatio prohiberi. et aliquaz facul
tatum dogmatizatio p̄mitti **V**olum⁹ tñ ut notet vigiliant mod⁹
loquendi nē de traditiōibz hominū ut talū p̄sise sint qui fallere
in illis vel falli possunt **V**omā determinatiōēs ecclesie vniū saluē
in eis que fidei sūt ab hoc nūero sciūdā. in quibz nec fallere potest
nec falli **N**ec quoqz p̄t ut leges huāne aut determinatiōēs p̄ncipet
cum diuinis. et hac rōe eas esse suscipiendas pro diuinis nemo nes
cit hec ille **E**x p̄missis in promptu est adūtere. quomō propt̄ bo
nū paciū seruandū. et ne in dissentiōe et scandalo maiora mala
proueniant sepe utilius est ab increpatione p̄sertim maloz minimoz
caute dissimulare **D**icem⁹ et ecclesiam expedit a q̄rūdā malozū
correctione p̄ rēsuras et sentētiāz fulminatiōēs cessare ubi hñ p̄
cipue qui peccant sociā multitudinē habent ex quoz p̄nerione
piculū scismatis imminet **D**icit de hoc loquit **Augustin⁹** libro 2°
contra epistolam p̄memiam heretici ut habet 23. q. 4. cā **C**ū q̄sqz
et pluribz alijs caplis ubi a p̄ncipio **P**aci m̄qz ecclesie prouidēdū
est. et maioribz semp̄ p̄cauendū **V**nde ibi in libro contra p̄memia
in epistolam **Augustin⁹** ait **Q**uisquis vel q̄ p̄t corrigendo corrigi.
vel q̄ corrigere nō p̄t saluo paciū vinculo excludit vel quod saluo
paciū vinculo excludere non p̄t equitate ip̄robar firmitate subportat
hic est pacificus et ab isto maledicto de quo scriptura dicit **V**e hñs qui

F
Quo ad correptione
nec precipitatione debz
homo deb fieri nec form
vne mordinata ab illa
retrahi

H
Quomō homo tenetur
aliqui foris a rephen
dendo silete q̄ tamen mī
tenet aliter sentire

I
Quomō aliqui propter
scandalum et paciam
multitudinē a correpti
one cessandum

K
Quae emendant coru
piendo non possit ip̄o
bono paciū tollerari
debent

dicunt qd neqz est bonū et qd bonū est neqz oīo liber profus scatur pen-
 tus est alienus her ille **H**uic intellectui p oīa videt accordare **V**enera-
 bilis magister geerson in vita de spūali lectura 4 **U**bi etiam allegat
 bñm gregorū quem de quibusdam peccantibz ita asserere ait **N**on
 tali s̄uetudine aūti possunt et ideo cum vena suo ingemo relinque-
 di sunt **S**imile autē habetur mathei. 13. de zizania dimitte da et
 non eradicanda ne simul eradicet et triticū **D**icit sagna ecclesie
 s̄e genus piscū congregat. nec separat nisi in litore finalis iudi-
 cy **D**icit iudas cum aplis dimissus est a dño non correptus **N**ouerat
 em̄ ihesus qui om̄m cognitor est secretor ex correptione illū nō nisi
 deteriorē futurū **D**icit dimissus est iebuzeus cū israelitis **D**icit p̄p̄tā
 dicit ieromim̄ semp̄ cum optimis iuncta sunt **D**icit tollerati sunt fi-
 lii israel dare ex tēris ad usurā. et uti libello repudij **P**er hodie comit-
 tuntur meretrices. ne peioribz malis oīa confundant **D**icit dicit ge-
 neralit̄ bñs augustin̄ contra pmernianū ubi supra libro scrip-
 do **Q**uod nō p̄t esse salubus a multis correctio. nisi cum iste corripit
 qui nō habet sociam multitudinē **C**um vero idē moribz plurimos
 occupavit. nihil aliud restat a bonis qz dolor et gemitus. aut p̄ illud
 signū qd ostensum est seu reuelatū s̄o exzecheli illa sic eua dicit ab eorū
 infestatione mereantur her ille **E**t quibus descendendo ad p̄ncipalē
 a clia p̄t verū esse sepe etiā p̄latos ad multa teneri propter mor-
 rigibilitatē subditor. ad quoz opposita si corrigibiles habent subdi-
 tos tenerentur **Q**uare etiā ipsi p̄lati non solum possunt imo de-
 bent ab excoicationibus et irregularitatibus ferēdis desistere aut
 iam latas tacite vel exp̄sse reuocare interdum contra vitio sos
 ut sunt fornicatores publici vsuery vel scismatici et alij huius
 modi. si viciū tale adeo in quibusdam p̄tibz moleuit qd p̄ huiusmodi
 sentētiis nullo mō p̄sumitur corrigi s̄ deteriorēs effia deliquētes
Ded diceret aut aliquis **P**eccata vis ergo remanere ipunita. si
 absqz freno corruēt omnes in flagitia sic oīs ecclesiastice vigoz
 discipline abcedet **A**bsit hoc a me **L**audo medicinā. s̄ nō eā que
 vulnus augeat aut vitam tollat **S**i nō considerem̄ qd excoicatio
 et oīs correctio debet esse medicinalis. sicut finis amare ponit
 est sanitas. ita excoicatiois et cuiuslibet correctiois finis est emēdatio
 n̄s vel s̄seruatio caritatis et vromnis in subditis **P**ropterea qm̄
 excoicatio vel correctio verisimili cōiectura nō presūit vtilis rei pub-
 lice nec delinquentis aut alioz subditor siue cōmunitati correctio-
 nem asserere illa debet omitti **T**unc em̄ talis correctio siue censu-

I
 Et etiā p̄lati tenentur
 facere a publicis censuris
 et correptionibus ubi despe-
 ratur emendatio

M
 Quod ubi correctio sicut
 medicina nō proficit
 omitti debet

ra inanis est et pniciosa atq; sacrilega. q̄a ipia et supba. plus afferens
 damni q̄ conferens emolumēti: plus p̄turbans infirmos bonos q̄ coru-
 gnus atq; malos. **Hec** gerson sup̄ sentētiā lēz nō oīa eisdē v̄bis aut
 ordīe dicendi. **Eum** hec ita se habeant rōnabilē et sensenda sint uidi-
 no veritatis in maioribus ecclesie censuris oībz arcūstancijs nēcīs cō-
 pensatis. **Ponderet** et diligētē adūtat p̄uis lector et q̄libet religiosū
 fatiōis emulatoz: q̄tū sibi in minoribz corripēdis ad rēpamētum
 zeli congruat. **Considerare** circa ipsam cor̄ptionē vel cor̄ptōis omissi-
 onē. **Utilitatē** fructificationis. **Ut** nisi maior fructus ex cor̄ptione
 spectur. ipsa utilis cor̄ptio pro tempore deferatur. **Amen**

ars terna p̄ncipalis libri Capitlm 138^m

Quāz auctore deo de materia
 cor̄ptōis sc̄ne duas p̄res p̄n-
 cipales hoc est de necessitate ob-
 ligatiōis et pietate inductionis
 ad eandem pro mēsurā p̄nta-
 tis n̄re expediūm. **Nunc** ordi-
 ne a p̄ncipio repromisso restat
 tertio loco videre et amota-
 re aliq̄ prout d̄ns donauerit
 circa eandē cor̄ptionē mu-
 tuam et sc̄nā de tertio et ultio
 sc̄z de qualitate executionis quo

**De modo cor̄ptōis
 et tribus circa ipsam i
 genere obseruandis**

modo videlz fieri debeat ipsa cor̄ptio ut proficua et meritoria sit:
 et d̄ntis executione assidua. **Quis** autem de modo seruando in cor̄-
 piendo plura colligi possunt ex hys que dicta sunt sup̄. **Nihil** om-
 nis t̄n ut cor̄ptio v̄tuose fiat t̄na mihi videntur prout nūc occur-
 rit debent circa illam diligentius considerari et obseruari que si nō
 obseruetur quod in tristē aut deteriorē v̄gat exitū timēdū est. **Sūt**
 autem t̄na ista ut cor̄ptio fiat
Opportune quo ad tempus captatum
Decretē quo ad locum separatum
Discrete quo ad modū obseruatum
Primo itaq; ut cor̄ptio
 fiat t̄na v̄tuose fiat et
 meritoria sic debet fieri
Opportune quo ad tempus
 captatum. **Qui** em̄ querit per cor̄ptionem alteri proficere debz
 ad ipsum corripicendum oportunū tempus captare. **Om̄nē**
 m̄ negotio ut sapiens **Ecclesiastes** 7. tempus est et oportunitas
Hec autem tempis oportunitas captanda ad cor̄ptionem
 videtur obseruabilis ex tribus saliet

**Quod oportunitas
 p̄uis captanda ad cor̄-
 piendum attendit
 ex tribus**

P
Quod peccatum ad similitudinem
morbi corporalis operatur
in homine triplicem de-
fectum * * *

Q
Quod peccatum impedit nutri-
mentum verbi dei tripli-
citer * * *

Q
Quod peccatum impedit
operationis virtutem quo-
ad tres vias anime * *

P
Peccatum in car-

Et propter delinquentis curandi Primo debet observari et captari tempus
Et pro parte medentis tempore oportunitas ad conceptionem et partem vel
Et pro parte presentis venerandi respectu delinquentis curandi cui ipsa con-
ceptio adhiberi debet tanquam medicina quedam preservative et curativa
sive curativa morbi eius spiritualis. **Q**uid est enim peccatum nisi morbus quidam
spiritualis quod ad similitudinem morbi vel infirmitatis corporalis tripli-
cem in homine defectum operatur scilicet. **P**rimo igitur peccatum operatur in homine
Requisite nutritionis requirit nutritionis spiritualis. Quia pec-
Consuete operationis cator cibum spiritualem vel non appetit
Deuote dormitionis vel si sumit non ei sapit aut statim
renat. Vel si cibus intus remanet in malum ei credit. **C**ibus memoris est
sermo dei de quo ait dominus **Mathei 4.** Non in solo pane vivit homo, sed
in omni verbo quod procedit de ore dei. **H**unc cibum peccator ideo non appetit, quia
alienis et malis desideriis plenus est. **U**nde de quibusdam terribiliter
dominus ait **Iohannis.** Qui ex deo est verbum dei audit, propterea vos non au-
ditis, quia ex deo non estis. **I**deo ei iste cibus non sapit, quia linguam
cordis malis humoribus infectam habet ex peccatis. **D**icit illi qui audi-
entes dominum dicentem de edenda illius carne et bibendo sanguine dixerunt.
Durus est hic sermo, quis potest eum audire. **Q**uales et erant qui dixerunt. **R**espon-
sus quid loquitur **Iohannis 16.** **H**uiusmodi dici possunt illud psalmi. **D**istuli aliqui
sapite. **H**unc cibum non retinet sed statim renat quia mortis est signum.
Dicem dicit **Gregorius in prohemio.** Quod quasi acceptus cibus stomacho
languente rejicitur, quando auditus sermo in ventre memorie non re-
net. **P**er quosdam autem alimenta non retinet huius profecto vita desperat.
Eterne ergo mortis periculum formidate, si cibum quidem sancti et virtutis
suscipitis, sed verba vite id est alimenta iusticie in mente non tenetis. **H**ec illi
Istum cibum licet retentum in malum sui peccator convertit, quando de cibo vite
ad modum serpentis vel aranee materiam sibi venem et mortis facit.
Hoc autem tunc accidit quando verbum blasphematur vel male
proponitur aut false intelligitur. **D**icit uidei qui audientes verba salu-
tis a domino dixerunt nunc scimus quia de hominibus habes **Iohannis.** **D**ecum
do peccatum tanquam morbus quidam spiritualis operatur in homine tripli-
cem defectum consuete vel devote operationis scilicet tres videlicet vias anime.
Ita ut dicere possit peccator illud psalmi 30. **I**nfirmata est in pau-
tate virtus mea. **N**am quoad vim rationalem infirmat et quoad
motum deficit, quia obscuratur quodammodo et recitatur. **Q**uare et in psalmo
peccatorum **Jeremias** ait **renoy ultimo.** De nobis quia peccavimus, qui
a mestum factum est dolore cor nostrum. **I**deo stenebriati sunt oculi nostri

Et propheta in ps 31. Cor meū conturbatū est in me dereliquit
 me vultus mea. et lumen oculorū et ipsum non est mecum. Quo ad vim
 concupiscibilem infirmatur et quodāmodo deficit: quia tarda
 fit ad opandum. Efficit enim hō per pccm sibi hōi illi qui habebit
 manū aridam quem dñs sanauit. De quo habet mathei 12 luce
 quito. Et hominū palatio qui portabatur in lecto de quo habetur
 mathei 9 marci 2 et luce 14. Quo ad vim irascibilem infirmatur
 et deficit eo qd p pccm remissa et ebilis fit ad resistendū malo et
 pna ad lapsum. Unde de talibz dicit profeta in ps 35. Ibi ceciderūt
 qui opant iniquitate. et pulsi sūt nec potuerūt stare. Tertio pccm
 tanqz morbus quidam spūalis opatur in hōie defectum. Vt uere
 dormitiōis. Dicit enim corpaliiter infirmi et moribidi non pnt bene
 dormire et req̄scere. Sic homo pccor spūaliter infirmus nō habet q̄scere
 quocūqz se vertetur. Nam pmo in deo nō q̄scat. quia desperat se illū
 cuiusurum quem offendit. Nec in creaturis quia nō faciāt. Deinde si
 p̄sideret et cogitet regnū celoy nō q̄scat. quia nō sp̄at se illuc p̄uenturū
 si consideret et cogitet infernū non quiescat. q̄a desperat se illum se
 uasurum. Tertio non quiescat in vitiis quia eas non habet. nec in
 pccis eo qd pccāa remunerat. Pccor ergo nūqz p̄t esse vere quies. quia
 fm diuisa vicia diuisimode agitur et mouetur. Nam ascendit p̄ sup
 biam. descendit p̄ gulam et luxuriam. ebullit p̄ iram. mordetur et
 videtur p̄ inuidiam: discurret p̄ auaritiā. vult et nō vult p̄ acadū
 dissoluitur p̄ vanā leticiā. astringit p̄ tristitiam: et sic de alijs. Propt̄
 que oīa bene dicit ysai 57. Quod cor n̄ p̄t est quasi mare feruens
 q̄ q̄scere nō p̄t. Ab hoc tam molesto morbo pccī curat homo p̄ me
 dianā vbi dei. que sibi in f̄na correptione et caritatiua amonitione
 adhibet. Nec medicina p̄ncipalit̄ est dei. a quo sicut Eccl 38. est oīb me
 dela. Qui solus sanat oēs infirmitates n̄as ut dicit ps 102. Licet em̄
 homo vba p̄ferat. dei t̄m esse dicunt. a quo habet originē et quē fina
 liter diriguntur et cui solummō gr̄e coopatione emendationē ac
 cepti efficaciter opant. Alias ut dicit eccl 7. Nemo p̄t corrigere. quē
 ille desperit. Ipse ergo p̄ncipalit̄ est q̄ per fideles zelatores suos vba
 suam mittit ad corripiendos delinquentes et sanat eos de interitiōi
 bus eoy ut habet in psalmo. cxi. Neqz em̄ herba neqz malagma sa
 nauit eos s̄ tuus dñe sermo qui sanat oīa sapientie. 16. Hoc sermōe
 et vba in emendatiōe pccantiū sancti viri p̄ linguā suam medici
 nale m̄ efficaciter canes dei ut habetur in psalmo. 56. Hoc vbo emē
 dando peccatores. Lingua sapientū sanitas est ut dicit Proūbioy

Peccatū debilitat

D
Quod pccm nunqz si
nit hominem est qu
etum

T
Quod solus deus p ver
bum suum p̄ sanare
aiam ap̄to et corrigere
delinquentem

D

Quod correptione non
prodest homini in
furore existenti

12 Cum ergo medicinalis debeat esse correptione et sola per eam p[ro]p[ri]a
liter in emendatione attendi debeat utilitas illius qui corripit
satis liquet q[uo]d congruū sit ut ad ipsam tanq[ua]m medicinā in
mo adhibenda r[ati]o us[ur]p[ati]o q[uo]s videt[ur] illius ipse sit capax et
spectetur et capietur. Quādiu enī a[n]i[m]a delinquens adhuc in
sū est et libidinis nimio furore constingitur, ad illius curatio
nem frustra compiendo plerūq[ue] laborat. Unde et ordidius por
ta in libro de remedio amoris ait Impaciēs a[n]i[m]a nec adhuc tracta
bilis arte. Respuit atq[ue] odio v[er]ba monēns habet. Et de hoc plura
ad formam dicta sunt sup[er] ca[pitulum] 1 p[er] totū **Capitulum 139^m**

F

Quomodo sancti viri
in omni opere et magis
in correptione oportunitatem
sibi capiant

Opmissa autem congruentia valde ad utendum est
q[uo]d s[an]c[t]i viri in omni q[uo] pagit solliciti iugilant, ne in
sue operam per indiscretionē p[er]dant. Unde si q[ui] in
dendum fr[at]ris caritibus emendandis p[er] correptionē

nē considerant, summa ad hoc sollicitudine temp[or]e quo congruū
in hoc desudet observat, ne forte si inpestive ad corripiendum p[ro]fusa
ant, et laboris sui sollicitudine, et quae ex emendatione fr[uct]u fructum
spauerant simul p[er]dant. Unde prudentē se p[ro]p[ri]us colligentes pensant
ad corripiendū q[uo]d debet efficacius p[ro]cedere, q[uam] a correptione utilitas
retinere. Nam ut dicit b[eat]us gregorius 20. mox ca. 15. sup[er] p[ri]mo iob p[er]
q[uo]d n[on] cubant in antris et in specub[us] insidiant, op[er]as s[an]c[t]os doctores in
culis leone de quibus ibi intendit. Neq[ue] cuncta t[em]p[or]a doctrinis sunt
grata. Nam plerūq[ue] doctorū v[er]tus p[er]dit si inpestive p[ro]feratur. Ille
enī et q[uo]d leuius dicitur, congruens animat[ur] cōuetu temp[or]is. Ille
q[uo]d s[an]c[t]us recte dicitur, qui et ordinate nouit tacere. Quid enī prodest
eo temp[or]e irascentē corripere quo alie[ra] mēte nō aliena v[er]ba p[ro]p[ri]e
s[ed] semetipsum vir valeat tollerare. Furientē q[uo]ppe qui per uicium
corripit, q[ua]si ei qui nō sentiat ebrio plagas ip[er]nit. Doctrina magis
ut puenire ad cor audientis valeat, que sibi congrua sunt r[ati]o
momenta p[ro]pendat. Bene ergo de eisdem catulis dicitur q[uo]d in antris
in antris et in specub[us] insidiant. Doctores enī s[an]c[t]i q[uo]d et aegritudo
conspiciunt et in se p[er] silentiū in cogitatioib[us] retinēt, quasi in specub[us]
bus latent, et velut in antris se contegūt q[uo]d in suis cordib[us] ar
tant. Sed cum oportunit[us] temp[or]e uenerit repente profiliūt, nul
la que dicenda sunt retinent, et ceruicē sup[er]bientia[m] morsu[m] a p[er]
inreparationis tenet her ille. Ecce quomodo s[an]c[t]i viri in t[em]p[or]e oportu
tunitate ad correptionē captanda solliciti, nūc quidē a corrip
dis h[ab]et qui nec dum ad capiendum p[er]dona sunt ante se s[an]c[t]i

A

Quod correptione non proficit
homini q[uo]d dicitur in
turbatione et furoris

hūt, nūc ad carpēda vicia que matura cōspereēt audacter licet
 nō precipitant procedūt. Et sicut dicit gregorius p̄m̄ pastoralū
 20 cā. cōnūllor vicia licet apte cognita patienter miteri et factē
 collerant, cum videlicet rex minimē oportūitas congruit ut ap
 te corrigantur. Nam secta imatura vulnera deterius inferunt
 et nisi cum tempore medicamēta cōueniant cōstat procul du
 bio q̄ medendi officū amittant. **B**ed cum tempus deliquē
 tibus ad correptionem querit, sub ipso culpaz pondere paciētia
 mitemi pie zelantis exerceatur. **V**nde bene in figura talis zelato
 ris propheta ait ps. 138. **D**up̄ dorsum meū fabula uerūt p̄torer
In dorso quippe onera sustinemus. **D**up̄ dorsum ergo suū fabri
 rasse p̄torer querit ac si apte dicat. **Q**uos emendare miteri cori
 piendo nequos, q̄si sup̄impositū pondus patient porto. **D**iusigit
 et p̄dētis zelator q̄n̄ tenuit q̄ ab insolentibus adhuc in seruire mali
 ne constitutis sua amonitio. **R**emittitur, illoz duriciam deserens p̄di
 cationis sue v̄ba moderat. **E**t s̄m̄ gregorius, 20. mox. **F**renū posuit
 ore meo. **F**renū ait gregorius ibi apud quosdam positū agnouerat
 qui dicebat. **V**obis oportebat p̄mū loq̄ v̄bum dei, si quia repellens illud
 et indignos vos iudicans eterne vitę, ecce dicitur ad gentes. **F**renū
 sibi silentij sup̄impositū sancti viri apud dura sup̄boz corda aspici
 unt qui p̄phetam dicunt. **Q**uomō cantabim̄ canticiū d̄m̄ in
 terra aliena. **F**renū pom̄ etiam paulus amonuit, qui discipu
 lo p̄cepit dicens. **H**ereticum post p̄nā vel secundā correptionē deu
 tm̄, scies quia subūsus est qui eiusmodi est, et deliq̄t, p̄p̄o iudicatus
 demnatus. **E**ā quippe doctores p̄lexq̄ alta consideratiōe resistē
 tū corda conspiciūt, et dū ea diuinit̄ derelicta vident, afflicti ge
 mētesq̄ conticescunt. **A**l̄ non aliq̄n̄ frenū salomon doctoribz
 ip̄onit qui dicit. **N**oli arguere derisorū, ne odierit te. **B**ed si ab m
 repatione idcirco reticemus, q̄a contra nos insurgere derisus
 odia formidam̄, iam non lucra dei s̄ n̄cā querim̄. **Q**ua in re sci
 endum est q̄ nōnūq̄ q̄n̄ redarguunt p̄ui deteriores existūt. **I**psis
 ergo et nobis p̄rimus, si ab eoz redargutiōe pro eoz amore cessam̄.
Nūc n̄cē est ut aliq̄n̄ toleremus tacendo q̄ sunt, quatin̄ in nobis
 discant videndo q̄ non sunt hec ille. **Q**uia ergo scis q̄sq̄ et p̄uidēs
 in ecclesia dei zelator v̄ba sua p̄ caritate s̄p̄ exercit, ea etiā nōnūq̄
 ex caritate restemgit. **C**ū em̄ in q̄busdam in furore adhuc positus
 affectum non prospicit redargutiōis ab eis ip̄etū suspendit, ut pa
 cētiam saltem ex eius vita condiscat aut v̄ba admittere adhuc

S
Quod a correptione
indignorum debet homo
abstinere ne deterescat

E
De tribus circa modum
torum hominum concepti
onem considerandis

D
Quod in furorē commotio
nis constitutus non est
compendus

H
omo uacundus
conturbat enim sibis
natos

Q
uia magna breuis
quedam insania est
eius et consilij inca
par

in conceptione recusant. **Capitulum 4** 1407
Et ne horum que premissa sunt occasio ab his qui con
tati et turbidi sunt in commotione positi videntur as
sandum oio ab inexpectatione et relinquendos eos pro
oia in sue malicie libertate q̄s existimet. De ipsorum
tractatione quo ad miam conceptionis sui diuisam ipsorum qualita
tem. Nam consiliū pro moribus cuius capiendū est tria proficue
meo videre ac necessarie consideranda occurrunt scz.
Utilitas declinationis. Primo ergo pro aliqua dispositione eor
Urbanitas moderatiois qui turbati et in furore malicie adhiere
Acutas oburgatiois constituti sunt considerari debet et obse
uari quo ad materia conceptionis. **Utilitas declinationis** precipue ubi
ira sine impetu in primo furore fuerit inuincit; exaudient. Unde ut
ait Veneti libro tertio de remedio. ire ad nouatū. Refert q̄tas ira
vires q̄q; integras habeat. Aliquē enī obberanda agendaq; retro
est. Aliquē ei cadere debemus dum videt; vehemētē adest oiq; ipso
mento desperat et crescit. Cum enī repestas p̄ma desecit ster sup̄
caplo patet non est remediū capax et timendum ne ne remedia ipa
secum ferat volentesq; mederi furorū sui p̄cipio inuoluat. Quare sa
piens ait. Ecclesiastica vii. Non incendas carbonēs p̄torū arguēs
eos. et ne incendaris flāma ignis eorū. Nam ut ait salomon pi
bioy. 26. Dicit carbonēs ad puinas et ligna ad ignem. sic homo
uacundus suscitāt iras. Et ergo. Dicit qui apprehendit auribus
canem sic qui transit ipaciēs. Inmisatur ex calcetis. Dum ego ait
Poeta furor in cursu est. currenti adde furorū. Nam ut ait Veneti li. p̄mo
de ira ad nouatū. Huriam et impetū conatū quidam e sapientib; vult
dixerūt breuem insaniam. Et enī impotens sui est decoris oblita. nec si
tudini inuincit. in quod ceperit p̄mar et mienta. vbi consilij p̄
clusa. vānis agitata causis. ad inspectū equi viciq; inhabilis. ruius
simillima que sup̄ id q̄ frangunt oppressere frangunt. Unde ut idē
ibi ait in sequentibus sic gattatus sepe etiam si ingerat oculus veritas
amat et intuetur errorem. argui non vult. et in male ap̄tis honesti
vult regi. irasat veritati ipsi. si contra volūtatē suam appaerent. hoc
ille. Quē admodū ergo lunaticum in frenesim captum quousq; furor
visus fuerit declinasse. nemo arguit. nemo culpāre p̄sumit. Dicit se
neca ubi sup̄ libro 3. p̄mam iram nec audebimus oide mulare. et furorū
enī est et amens. Dabimus illi spatū. Remedia in remissionib; profic

Nec oculos tumentis temptauerimus. vni rigentē monendo ma-
 citur. Nam et cetera vicia dum feruent imita. mēbroz quies curāt
 sedendū magis ad modicū dum in cursu est impetui Quia sicut ait
 Gregorij 2° pastoralū cā. 25. c. **F**ure occasiones cōmouentes et labore
 contentiōis gaudentes melius corrigimus. si in ipsa irasue cōmōtiōe
 declinam. Perturbati quippe q̄ audiant ignorāt s̄ ad se reducti
 tanto libentius exhortatiōis v̄ba suscipiūt. q̄to se tranquillius
 tolleratos erubescunt. **M**entem autem furore ebue de rectum q̄ dicit
 p̄sum videtur. **U**nde et nabal ebrio culpam suam ab igail lauda-
 biliter tacuit quam digesto vino laudabiliter dixit. **E**t idcirco ma-
 lum q̄ fecerat agnoscere potuit. q̄a hoc ebrius non audiuit. **ca 141^m**

¶ **Q**uod iram in cōmōtiōe
 monendi non sunt s̄ mo-
 dicum ferendi

Ecundo circa huiusmodi duros homines et eos qui
 in cōmōtiōe sūt quo ad aliquā ipsorū dispositionē
 considerare debemus et obseruare. **U**rbānitātē reme-
 diatiōis. Nam cū feruor ipse tepescere cepit. aut si
 non repperit futurus et sibi notū timetur et molestior ceteris. urba-
 na p̄t et si adhuc nondum apta suggillatione mitigari. Quāuis
 creni tractu tempis ipsa per se turbati animi remulencia digesto
 possit furore paulatim in sereniore mentis q̄litate remeare. nō tū
 merim onosa peccatus erit hec apud ipsam urbana suggestio. **P**o-
 test enim per ipsam fieri ut vel citius desinat vel ut nondū restrictā
 custodiat ne tam cito cadens in flāmas p̄stinas exalescat. **E**t hoc
 esse videtur q̄ ait b̄tus Gregorij 2° pastoralū cā. d. Quod cum ita
 iracundi alios iperant ut declinari oīo non possint nō apta exprobra-
 tiōe s̄ sub quadam sunt cautela reuerēte ferendi. **H**oc autē q̄mō-
 prudenter possit fieri. **V**enerabili 3. de iure remediatiōe ad nouatū osten-
 dit hoc mō. **P**rimo aut quis iperum quem nō audet lenire fallat. **N**emo
 uebit oīa s̄ motiōis et ulnōis instrumēta simulabit iram. ut tāq̄ do-
 lous comes plus auctoritatis in cōsilijs habeat. **M**oras nearet. et dū
 maiore quasi penas q̄ret p̄sentem differet. **A**nimi autē furorū requie
 dabit si vehementior fuerit. aut pudore illi cui non resistat man-
 et aut metu si infirmior. **V**ermones miseret vel ḡtos vel nouos. et
 cupiditate cognoscendi vacabit. **M**edicū autem cū regis filiam cur-
 vare deberet nec sine ferro posset. dum tumētē māmā leniter fouet.
 scilpellū spongia tectū indurisse. **R**epugnasset puella remedio palā
 ad mo. eadem quia non expectauit dolore tulit. **Q**uedā nisi decepta
 sanantur. **I**gitur alteri dices. **V**ide ne iūctis tuis iracundia tua
 voluptati sit. **A**lteri dices. **V**ide ne magnitudo animi creditumq̄

¶ **Q**uod iram non debent in
 si qui necesse est et urba-
 nitudo corpi. **ca 142**

¶ **Q**uod non debet iram
 corpi et iura remedi-
 ari caute et non illud

H
Quod inconsulte correptus
uascentem manare est

de te apud plerosque bonum cadat Indignor si non iucio ledendi modum
Tempus ergo expectandum est Dabit ille penas Perua illud manu
tuo cum potueris et pro mora reddes hec ille Dic ergo appareat deli
dendam et ante quadam cassandam primo esse animi commotione
et sic artificiosa deceptio ne paulatim et caute ipsam correptionem rem
perate et quasi a latere et urbano ioco quod in seruum successiue descendit
inducendam Alias ut dicit seneca ubi super Insulte castigare uascentem
et ultero obuia si meritum est Hec autem ait beatus gregorius secundus papa
ualum cap. 26. melius ostendimus si abner factum de quo habet regum
9 ad medum deducam Nunc quoque cum azael uiuascente precipitante
impeteret scriptum est Locutus est abner ad azael dicens **Ac** et de noluit
persequi ne compellat confodere te in terram Qui audire contempserit
et noluit declinare Percussit ergo eum abner a iuxta hasta in inguine et
traffodit eum et mortuus est **S**icut enim azael typum tenuit nisi eos quos
vehementer accipies furor in preceptis ducit qui in eodem furoris impetu
tanto caute declinandi sunt quanto et insane rapiunt Unde et abner qui
novo sermone patris lucerna vocat fugit quia doctorum lingua que super
nium dei lumen indicat cum per abrupta furoris mentem cuiusquam
ferri conspiciat cum contra uascentem dissimulat uerborum iacula reddere
quasi persequentem non vult ferire **P**ed cum uacundi nullam con
sideratione se imingant quasi azael persequi et insanire non cessat
Necessesse est ergo ut hi qui furentes conantur corripiendo repiner
nequaquam se in furore erigant sed quidquam est tranquillitate ostendat
quidam vero subtiliter proferant in quibus ex obliquo furentes animi
pungant Unde et abner cum contra persequentem subsistit non cum
recta sed traforauit a iuxta hasta **E**x mucrone quippe percutere est ipse
tu apte increpationis obuiare **A**uersa uero hasta persequentem ferire
est furentem tranquille ex quibusdam tangere et quasi percutendo su
perare **A**sacl autem protinus occubuit quia commore mentes dum
et per se sentit et in responsorum ratione in mutis sub tranquillitate
tanguntur ab eo quod se exereant statim cadunt **Q**ui ergo a feruore
sui impetu sub lenibus persequitoe resiliunt quasi sine ferro moventur

I
Quomodo et quando
pueris et duris ho
minibus in faciem et adu
eris resistendum est

hec gregorius **Capitulum x 4 12^m**

Erit circa huiusmodi obduratos homines pro
materea correptionis si in aliquam ipsorum conditionem
et inconstancias temporum locorum causarum et pro
narum tam ipsorum quam ad corrigendum constitutorum consideranda est obser
uanda **N**ecessitas obuia gationis cum videlicet ipsi concitant et induunt

ti ex eo quod se dimitti inulte conspiciunt, in contemptu totis boni
 et religioſis ac turiam alioꝝ manifestam ad augenda et continuanda
 que conceperit mala audaciam sumunt. **D**icit enim ait beatus Grego
 rius scribens ad iohannem episcopu p̄muenthanē in registro ca 111. a.
 Quando mala que penitentie fletu purganda sunt augent excessi
 bus; ita maior est delinquentibus adhibenda correctio. ut et ipsi
 factus sui pena saltem vindictam cognoscant et alios ab illicitis
 ecclesiasticis tuitioſis timor coarceat quod non solum ad eos qui ab ipi
 is iuste verant veru etiam ad alioꝝ consistat emendatione p̄ficere. ut
 p̄uoz hominu p̄scriptio nil de cetero. extra sacroz cano nu statuta
 vel ecclesiasticam disciplinā ullo modo audeat at̄ptare. **I**n hoc enī
 casu locum habet q̄ idem greg. ubi sup ca 112. ait ut magm causa
 flagitij negligi vel transiri non debeat impunita. ne eius imitatioe
 falesca ab alijs q̄ absit audacia sumatur. **P**ed a contrario potius
 dum audan proteruie et aduſo resistit. vna res et ultio sic cōpetens
 delinquentis et delinquendi formido sic alijs in eode ordine. q̄stitu
 nis hec ille. **H**oc autē maxie prelatoꝝ est qui ex aucthoritate valent
 et ex officio debent temerarijs ausibus ex aduſo occurrere. ubi ex diffi
 mulatioe maloz cō vident bono vel subiectoz profectui et saluti p̄
 culū imminere. **E**t in hoc casu dicit beatus gregorius in de regimie pasto
 rali. **S**i rector minus cont̄ culpas accenditur. culpar oim reus
 tenetur. **E**t de hoc ex p̄ssus vide sup ca. **U**nde beatus gregorius
 in registro ca 443. cypanū diacone ex aucthoritate sua contra q̄sdā
 maleficos rep̄mendos et puniendos monendo p̄cipit vehementer
 accendi dicens. **O**mmi v̄tute oī instancia tua dilectio in hac cau
 sa zelum suū erga oīpotentem deū curet ostendere. et inimicis illi
 aduersitatem dignam inflictiſ ulnombus exhibere. ut impleatur
 quod scriptum est. **N**one qui oderūt te deus odierunt illos. et sup im
 ros tuos tabescebam. **D**u igitur dilectio tua hoc zelo accenditur. in eos
 qui deū reliquerūt et contra eū aliq̄ maleficioſ egerūt monstretur
 pena hec ille. **P**ed attende sic insurgendū aduersus eū q̄ p̄cipit furo
 rem suū. rapitur illo duntaxat temp̄ esse quo de emendando pro
 tunc per aliam viā uato desperatur. et ex dilanone et mora p̄iculū
 grauius imminere p̄sūtur. **I**nsup audendū hoc p̄ferti ab illis qui auct
 ritate et potestate p̄din v̄tute valent irrumpe iniquitates et cessan
 one panere hys qui glouant in malicia et potentes sunt et iniqui
 tatem in excelsis loquunt. **U**nde et **V**enera li 3. de ira ad nouatum
Varie inquit aggredieris blandeq. nisi forte tanta p̄sona eris ut

Q
Quomodo primum et
publice peccantes sunt
dure corrigendi

R
De zelo dei ad corri
genda et punienda
magna peccata et
publica

S
De plator precipue est
peris in faciem oc
currere quando ne
esse est

possis uiam commuere. Quoadmodū fecit diuus Augustinus ad cenam
 apud nedū pollione. **F**ratrat unus e seruis cristallinū hapi cū nō
 uisset. ne vulgari quidem morte periturū. **M**urems em obna uibe
 batur. quas egeritis in pifana continebat. Quis non hoc illū pūca
 ret luxurie causa facere. seu cia em erat. **E**uasit e manibz puer. fugit
 ad cesaris pedes. in aliud penturus q̄ utaliter periret ne scia fieri
Monus est nouitate crudelitatis cesar. **E**t illum quidem inuē. **C**aplin
 lina autem oīa coram se frangi iussit. et pifanā implei. **F**uit cesaris
 sic castigandus amicus. bene usus est uerbz suis. **D**icitur uero e
 cōuūio facis hoīs capi in penas. et noui generis penis lanua
Di talis tuus fractus est. viscera hoīs distrahent. **T**antū ubi pla
 cebis ut ibi aliquē duci iubeas. ubi cesar est. **D**icitur seneca cui in
 patiente est ut uiam ex supiori loco aggredi possit male tractat. **A**
 talem duntaxat qualon mō uerū feram imane sanguinariam
 que iam insanabilis est. nisi manus aliq̄ ceuuerit. **H**ec ille. **E**t in
 tribus caplis aliquatē lucet ut puto. quando eq̄m non et quāto
 sit uel cessandum uel agendū a correptionibus uel in correptionibz
 hominū uatundoz p̄cipue et iduratoz. **Caplin 4 1437**

D
De triplici utilitate cor
reptionis malicioz
hoim et peruersoz

Et autem frustra laborari quis putet et sollicitudine
 adhiberi ad huiusmodi hoim correptionē p̄secuta
 plans qui ad eandē ubi prodesse posset tenetur ipse
 us obligati quoz et correptione uel dubia putantur
 uel rara erunt emendatio. placet adhuc de eadem hic sollicitudinē
 mīs profectu in corumpendis talibus ex dictis s̄oz utilitates aliq̄
 assignare. **P**ossunt autē hęc utilitates sumi et assignari uel ex p̄
 illius qui corripit uel ex p̄te alioz quos et cōuictu uel notitia uel
 occasione alia ipsa correptione adhibito uel omisso e uicino em
 si a latere respiciat. uel ex p̄te illius sine illoz met qui corripit. **E**t
 sm hūc t̄p̄licē r̄sp̄em utilitates isti dici posse videntur.

- Securitas excusande p̄ticipatiōis**
- Valubritas euitande disseminatōis**
- Parilitas procurande emendatiōis**

Prima itaq̄ euitandē
 correptionis ipense huius
 modi hominibus em
 in merito acceptatiōis aut emendatiōis p̄cipue apud platos
 p̄ticipatiōis oīm peccatoz stare platos. que in suis subditis non
 corripuit cum possunt sicut multiplicat supius ostensum est p̄
 apue ex eo q̄ in decretis ca Inferioz. dist. 86. dicit. **A**leo papa. **Q**uod
 inferioz culpe ordinū ad nullos magis referends sunt q̄ ad deside

Q
Quod qui dum p̄ticipā
corripit peccatorum
se p̄ticipem constitu
 it . . . . .

negligentesq; rectores, qui multam sepe nutriti pestiferam, diu sine
 noxam dissimulant adhibere medicinam. Unde et vnus gregorius in registro
 ad nobiles sacre curie cap. 48. **D**ao inquit q; subditor culpa pposi-
 torum deprimit vitam, et cum in subiecto peccati non corrigitur, in eos
 qui p sunt seruituta deorquet. Et iteru ubi sup ca. 164. eusebio archie-
 piscopo thessalonicensi scribens. **C**um fidei tue magis sinceritas, ratio-
 nem nobis ut oportuit deo propicio sit rectitudinem declarata, magna
 nimis admiratione suspendimur cur eos quos bene et recte sentire
 cognoscat, frustra quorundam scandalizari vicio patiatis, ut ali-
 or culpa, frater mitans tue fu sator opimus. Nam quomodo sinceru
 ris suspitione sit, qui patientiam prestat erranti. **N**ut quam
 de se estimatio nem pbeat, si ea que feruor fidei postulat a pta pur-
 gari satisfactione non p uideat. Nam qui non corrigit refectanda, comit-
 ut hec ille. **A**b hac itaq; pmiu delictoz totum pariter ex suspitione secu-
 ros se iusti et excusabiles exhibent, si que reprehendenda in proximis oc-
 curerint minime tacent. **V**aret hoc sup ca. Et ideo sicut bñs gregori-
 23 moralium caplo 2 sup r'o helyn. **L**oquar et respirabo paululu iob. 21.
Depe inquit contingit ut sapientes viri cum se non audiri conside-
 rant ou suo silentiu indicant, s; plerumq; diu conspiciunt q; iniquoz facio-
 ra ipsis tacentibus et non corripientibus crescant vni quando spūs
 sui sustinet, ut in locutione aperte correptionis erumpat. **U**nde et ille
 rimas propheta cu sibi pdicationis silentiu indurisset dices. **N**o reco-
 dabor eius neq; loquar ultra in nomine illius, illud ad iur. **E**t
 factus est in corde meo quasi ignis estuas claususq; in ossibus meis,
 et defecti ferre non sustines, audiu enim danielias multoz. **P**ro eo em
 q se minime audiri conspexit silentiu petijt, s; cum a se sentia mala
 tenebat in eodem silentio non p mansit. **Q**uia em fons tacuit ex
 tedio locutionis intus ignem p hilit de zelo caritatis. **I**nflamatur
 quippe corda iustoz cum non correcta crescere conspiciunt acta ma-
 lozum, coruq; culpe se pncipes credut, quos in iniquitate crescere
 silendo pmittunt. **D**auid propheta postq; sibi silentiu indixerat
 dicens. **P**osui ou meo custodiam cum consisteret peccator adu sum-
 me, obmutui et silui humiliat et silui a bonis, in ipso suo silentio ca-
 ritatis zelo exarsit, qui illico subdidit. **E**t dolor meus renouatus est
 concaluit cor meū intra me et in meditatione mea exardescit ignis.
Intus ergo cor concaluit, quia dilectionis eius ardor per amoniti-
 onem locutionis exterius emanare recusauit. **I**gnis in meditatione
 cordis exarsit, quia increpatione delinquentium a correptione ois

R

Quod plati non corrip-
 entis participes sunt
 delinquentium

I

Quod bene zelosi non
 sustinet tacere quando ex
 suo silentio vident peccat
 at augeti

B

infruit Caritatis enim zelus consolatione admirabili augendo serm-
perat. quoniam contra iniquorum opera per vocem correptionis emanant
etque conuincere non valet increpare non desinat ne se precipem de
iniquentia et consensu naturam addicat licet Gregorius **Ca. 147**

Quomodo per correptionem
peccata cohibere ne ultra
rursus serpena plures
infruantur

Quod impunitas malorum
peccata augetur et
peccatores auerant
ad peius

Quod dum vni peccati
plures per eum
infruantur

Quod publica peccata
sunt cito dicitur et pub-
lice corrigendi

Ecce quaedam utilitas correptionis impense huiusmodi dicitur
hominibus quorum dubia est acceptatio et emendatio
incerta respectu aliorum quos ipsa correptionis vel correptionis
omissio non nisi ex occasione et quasi a latere
respicit dici potest. Salubritas cuiusdam diffeminantis ut in
hi qui corumpuntur ex sua ipsa ammonitione non proficiunt in
dulomnis cum ipsum venientem malitiae quo infecti sunt ipsi
correptionis a fluitu sui libertate restringit, ne in plures exempli
imitatione diffeminatum plures in fricare possit. Nam sicut ait
beatus Ambrosius tractans illud apostoli primum ad corinthios. Modicum
fermentum in totam massam corumpit. Peccatum vnius quod
cognitum non arguitur multos contaminat, imo oes qui
cunt et non deuitant, aut cum possunt arguere dissimulant.
Non enim sibi videtur peccare, qui a nullo corripitur vel vitari.
Quaedam modum enim dicit beatus Bernardus in de consideratione ad
eugenum papam. Impunitas incurrit soboles, insolentia man-
radix impudentiae, transgressionum nutritrix est. Unde sicut iohannes
chrysostomus in quodam sermone. Denique scelera dum non esse
cantur increpantur et in augmenta facinororum profilitur, quoniam
secura impunitate peccatur. Dum enim in absolutione factis occasio
etiam non vindicatur in patriam primum redditum factum in
ratur. Et Iulianus super libro Numeri homelia. Si dum scilicet
res inquit vni peccant, vni se ecclesie moluntur in certum edic-
est aut ista bonitas ista misericordia, vni peccat et oes in discrimen
adducit. Polluitur enim ex vno peccato populus, sicut ex vno vici
morbida vniuersus grex inficitur. Vt enim Cassiodorus super psalmum 33.
Iniquitas mortalium more putredinis sine fine vagaret, si enim
medicinalis increpatione minime desecaret. Talis erat nequitia
a quibus cauendis apostolus discipulum ammonet dicens. Et ad iu-
ditham et quod sermo eorum ut cancer serpit. Talibus ergo malis
apud si publica sunt ne ad infectionem multorum libertate possit
impunita profluere, correptionis debet accelerata et dura et publi-
ca cohibere. Accelerata quidem. Quia sicut dicit Cassiodorus
libro 3° epistolarum sicut malum si perseverat augetur, ita remedia

le bonū est in p̄no inleceata concepno Ideo ut idem ait in quada
 epistola Decurrendū est ne tractu temporis ipunita malicia con
 ualescat ne vires iniquitati dissimulando vel indulgentior gracia
 subministrat Quia sicut gregoriū primi pastorali ca. 2. e cum culpa ab
 auctore non cognoscatur. ita ut ponderis ab macerantis ore senti
 atur et cum sibi quis malū quod p̄petrauit leuigar hoc contra
 se ḡnter ex corupientis asperitate p̄tinetat **Publica** Quia ut
 dicit gregoriū in registro ad felice episcopum cecilie ca. 286. k.
 Palam arguendi sunt qui palam nocent **Et** dum apta pur
 gatione sanantur. hii qui eos imitando deliquerant corrigantur
 Cum enim vnus corripitur plurimi emendantur **Et** melius
 est ut pro multoꝝ salute vnus adēnetiq̃ p̄ vnus licentiā mlti
 perirentur

Capitulum 145^m

Etia utilitas correptionis impense huiusmodi du
 ris hominibus quorū sic dubia est acceptatio et
 emendatio vix sperata ex respectu ipsorū met q̃
 corripuntur dicit p̄ **Varietas** procurande emē

danonis **E**sto enim quod aliquis adeo sit in malicia p̄tinax. ut ipsa cor
 reptione ab eo de quo monetur vitio vel flagitio n̄ime emendetur
 aut sanetur. nichilo minus tamē sup̄ et p̄cipremissas utilitates ipsa
 correptio fraterna circa sic amonitum tum plura alia bona ad
 ipsius sanationē disponētia cōter operat **Et** p̄mū quidem sic p̄
 uentum vel ad modicū retardat et retinet ne toto semp̄ impetu
 infrens et continuo rapiatur in p̄ceptis. dum interī vel considera
 none dictorū. mentem ad alia distrahit. vel v̄boꝝ artificiosa cō
 positio nouitate ac varietate sua suspensum. a cōcepto malicie fer
 uore vel in aliquo tepescere facit **Et** hunc fructum considerasse
 videtur **Seneca** in epistola ad lucillū 40 ubi ait **Aud** deo per
 cant mala sua ostendere **Vicia** eius si nō exadere. m̄hibebo **Nō**
 desinent. s̄ intermittentur **Fortasse** autem desinēt. si intermitten
 di consuetudine fecerit **hec** seneca **Dic** enim se habet cū homine ve
 hementia male alicuius passiois p̄uenio. sicut se habet cum homine
 ut dictum est in insaniam vel in frenesim rapto. cui multa sepe bona
 prestatur inuito et uestro **Inter** que vnū summe necessariū est q̃
 sepe dum ad p̄ntiam sui per p̄ceptis tendit captiuat ligatur et a sui
 lesione v̄uolentē retinetur **Cui** qui utilissim⁹ et misericordissimus
 p̄ntunc occurrit. molestissim⁹ et adūssimus esse videtur **Dic** et v̄uā
 humanissimus hōi est qui amonitione fraterna. si fieri uia potest vel

[Faint handwritten text]

Quod correptione etiam
 maluolis ad multa
 proficit

Quam piū sit colibe
 re homine licet inuis
 tum a peccato

si ita fieri non potest, crassit facultas violenta coartatione repunt illius
 ab eo quod ad anime sue interitione periculose presumit. Et sicut ille
 qui in frenesi passus fuit recuperata salute tanto uberius violenti
 tu in hora passionis gratias agit, quanto pro tunc in necessitate sua
 minus cum sibi peccasse cognoscat, ita et de hinc constat qui pro eorum
 correptionem passione puenit moleste lez sustineant, cum aspiciant
 gratia ad serenitate redeunt magis sibi fuisse ad salute corruptos
 amicos, quam in vino fautores recognoscat. Hoc sentiens beatus iulianus
 pater noster augustinus in epistola quadam ad sanctum hieronymum
 Non aliter inquit intelligo quod scriptum est. **C**orripet me iustus
 in misericordia et increpabit oleum autem peccatoris non ipsum
 caput meum, nisi quod magis amat oburgator sanaturus, quam
 lator ungens caput. **U**nde ipse idem in libro de sancta trinitate dicit
 bar. **M**agis optabo a quolibet reprehendi, quam ab amico sine ab
 adulante laudari. **N**ec mirum. Quia ut ipse idem augustinus in
 epistola ad hieronymum ait. **M**elius timor capitis dolet cum cu
 ratur, nam dum curatur non sanatur. **N**oc est etiam aut quod
 ante vidit, qui dicit. **V**aliores esse plures quam inimicos iurgantes, quam
 amicos oburgare metuentes. **A**lli enim dum rixantur dicunt aliquid
 vera que corrigamus, isti autem in minore quam oportet exhibent
 iusticie libertate dum amicitie timet crasperare dulcedinem. **I**
His addendum est conformiter ad premissa quod sepe ipsa correptione
 causa fit homini occasio intelligentie spiritualis, qua homo cum
 ad seipsum redierit, vel culpa quam non noverat, vel eiusdem culpe
 gravitas innotescit. **Q**uia de re beatus gregorius in pastoralis suo
 bene ait quod clavis apertoris est sermo correptionis, quia culpa
 increpando detegit, quam sepe nescit ipse qui nequam peccat.
Demum ipsa correptione, dum sua delinquentis asperitate sonare
 uberitat, a serena nitus viciorum mentem purgat, ut tanto firmiter
 quod futura illa peccatorum ultre flamma videntur recipiat, quam amplius
 preveniens iudicium correptionis lima preadat. **U**nde gregorius
 quodam loco in moralibus ait. **Q**uod ipsa asperitas correptionis
 origo sit luminis, et igne tribulationis admouet, ut in nobis vi
 corum cubiginem consumat. **E**x quo sensu ulterius motus videtur.
Idem gregorius in quodam loco registri sui si bene memini, ut di
 ceret. **A**liis omnibus corrupti ab omnibus peccatis sum emendari, et hinc
 solum mihi amicum estimo per cuius linguam ante apparitionem
 districti iudicis maculas mentis mee tergo. **P**ropter que omnia

D
Quod magis est amicum
delinquentem corripere
quam adulantem peccatorem

E
Quomodo correptione dat
intelligentiam per
curam

F
Quomodo correptione fit
ita purgata serena
viciorum

optime sensisse et dixisse videtur hñs bernardus in epistola ad archandū preliacensem abbatē ubi ait **¶** Unde gratie et dilectio nis sibi impendere possunt absentes amici. puto et me debere tibi et michi debere ait. **¶** Que tam grata utriqz iamqz debita deuotioē qñ in vnoquoqz nr̄m feruat. in nullo euidentius cognoscē se inote scire possumus, q̄ si alterutrū non celamus, siq̄ fortasse de aliterro quod non deceat audim⁹ hec bernard⁹. **¶** Et hys oibus iam p̄missis puto aliquantū partē quomō ad hoc ut coruptio fra terna debite et meritoze fiat obseruari et captari debet ad eam oportunitas temporis ex pte delinquentis curandi.

Capitulum 146m

¶ Etando nūc videndū est quomō obseruabilis re p̄ ista oportunitas est ad correptionē fraternā bñose et meritoze pagendā. **¶** Ex pte medentis **¶** Medicinalis em̄ ut superius ostensū est debet esse cor repto. **¶** Et ideo ad illius tanqz spiritualis alicui⁹ medicine āmi mstrationē p̄requiritur non solum in egro disposito ad accipi endum. verum etiam in ipso qui corripere disponit p̄paratio et equalitas congrua ad ipendendū. **¶** Qui em̄ ad corripendum deli quentem venit. quasi ad egrū medicus accedit. **¶** Ipsum igit vul neris et oīs p̄mū morbi ex ptem oportet existere ne in amplius egrum ipse inficiat. quo ad illius velut leuandā egritudinem ipse morbidus appropinquat. **¶** Unde bene ait bñs gregori⁹ p̄m pastoraliū in fine. **¶** Inuis adhuc ope passioēs viuūt. quia p̄sup̄tioē p̄sum mēderi propat. qui in facie vulnus portat. **¶** Nam ut idem gregori⁹ ait ubi sup̄ ca. xij. **¶** Necessē est q̄tinus hunc nulla imundi tia polluat. qui hoc officiū suscipit ut in aliens quoqz cordibus pol lutois maculas tergat quia necesse est ut esse studeat manus munda que diluere sordes curat ne tacta queqz deterius inquinet. si sordida is que lutu in tenet hec gregori⁹. **¶** Unde in equali vel maiori crimine existens prohibetur corripe. ut declaratum est sup̄ ca. 2. k. et. d. et c. **¶** Spe cialissime tñ captanda est tempis oportunitas et circa eū qui corupti rus est strictissime obseruanda. quo ab oī furoris contagio in se trāqly ipse consistat. ut ipare p̄mū sibi potēs sit nullo ire impedimēto p̄gna tus. **¶** Nam si ire turbulenta extra fines circūsp̄ctiois mentem dixerit iam non agere que oportet hominē ex rōe p̄mittit. **¶** Nam ut ait Gre gori⁹ moralū ca. 21. **¶** Cum p̄ uia audie culpam patientia p̄ditur q̄ quo ue ordme agendū sit nescatur. **¶** Quia minnū intelligentie lumen wa

¶ Quod summe caritatis indicium est amicos se inuicem ammonere

¶ De pietate et tranqui litate animi q̄ habere in se debet alium corripu

¶ Quod summe in corupti one vitanda est ira. Et quod ipsa confundit hoī ne in agendis

I
Quod sine viuisa pmi
apis resistendū est et p
apue ire * * * *

K
Quia quasi insanū ho
minem reddū facit Et
quod semel inuolutū
regi non potest * * *

I
De necessaria ira que
est per zelum et de paci
entia irrationabili * *

M
Quod difficile est anī
sum animum rep
mere * * * *

subtrahit, cū mētem promouendo confundit hec gregorius **P**
cauenda igitur ira ne intreat **Q**uia sicut dicit **B**ene ca li. pmo
ad nouatū de iracundia **I**raculius est excludere pmissa q̄ regere
et non admittere q̄ admissa moderari **N**atū se in possessione po
suerit potentiora rectorē sunt, nec recedi se iūte patiuntur **C**ōm
ta semel mens et excussa, ei seruit quo ipellitur **Q**uarundā rep
ntia in nra potestate sunt, ulteriora vero in sua rapiūt nec re
gressum relinquunt **U**t in p̄ceptis datus corpibus, nullum sui
arbitriū est nec resistere nec morari deiecta poterunt, s̄ consilium
dē et penitentia irrevocabilis precipitatio abscondit **E**t non lēz eo
non puenire, quo non ire licuisset **I**ta animus si in ira amorem
aliosq̄ se proiecit affectus non pmittitur rep̄mere impetū **R**api
at illum oportet et ad p̄mū agat pondus suū, et viciōz natura
procliuis **O**ptimū est igitur p̄mū vitamentū ire p̄mū sp̄m̄
ipsiq̄ repugnare seminibus, et dare opam ne in cadamus in iram
Nam si cepit ferre transfusos, difficilis ad salutem recursus ē **Q**uo
mam in rōis est ubi semel affectus induit, est usq̄ aliquod illi n̄m
voluntate datum est **F**acet de cetero q̄z iam volēt nō q̄zū p̄missū
Et sicut dicit **G**lossus hieronimus ad demetriadem virginē ipsū
iracundū seuisis consensente stimulis eragitanū ira ab oī consilio et
mente deturbabit ut dum irasatur insanire credatur **I**n p̄mū
igitur aut seneca ubi sup̄ fimbis, hostis arcendus ē **N**am cū in ira
uenit et portis se intulerit, modum a captiuis non accipiet **H**ec
de ira per viciū a seneca apud ip̄fectiores in sola nature conditōe
absq̄ adiutorio gratie dicta possum accipere, q̄zuis de ira p̄
lum apud sc̄os homines dicit **C**hrisostom̄ sup̄ i math. v. Qui
irasatur fratri suo, quod si ira non fuerit, doctrina non proficit nec
iudicia stant, nec crimina cōpesantur **I**taq̄ qui cū causa nō iras
atur peccat **P**acientia em̄ irrationabilis vicia seminat negligē
tiam nutrit, et non solū malos s̄ bonos ad malū mutat **P**ed ali
ud est quod non p̄t ip̄fectus homo per naturā aliud quod p̄t
sancti per gratiam **V**erūtamenē q̄zuis ex zelo bono homo contra
viciōz p̄sūptores moueatur difficile in est et maxime viciōz
quod rarissimi possint aut sciunt calentem impetum zeli discre
tis freno ita restringere ut extra tempantē et rōis limitē non
excedat quē ad modū declaratum est supra ca. 131. r. v. **V**nde et
Ambrosius sup̄ lucā li. v. **P**reclarum inquit est motum tempantē
consilio nec minoris virtutis dicitur colubere iracundiam in

dignationemq; compescere q; omnino non irasci. cū
 plerumq; illud leuius istud fortius estimetur Et idem
 in libro de officijs Non mediocre est mitigare iracundi-
 am. non inferius q; oīno non commoueri Hoc nēm est
 nature illud Propter huiusmodi inhibitionis difficul-
 tatem p̄cauenda semp̄ ira videtur infirmis et ut nul-
 lo modo inceptis ei viam pandant. Cauendū insup̄
 etiam fortioribus. ne ex ut viciose commotione ad correptionē
 nem procedant. scripture multiplicat tam nobis p̄sudent
 ut eque sup̄ius ca. 131. est ostensum Nec immerito Dicit diligē-
 ter attendimus incongruum esse ut ad correptionē frateari
 delicti ex iracundie commotione procedatur ex tribus maxie
 considerare poterimus scz

- Excessus iracundie
- Processus incongruitate
- Profectus raritate

Hec enī tria per ipsam quo-
 tidianam experientiam sa-
 nis docent perniciosam po-
 tius q; uilem correptionem
 fieri si ex impetu et in commotione profectatur

Capitulum: X: X: X 147^m

Primo igitur nisi cum tranquillitate et sine ir-
 turbulencia correptionē debere fieri. aliaq; ipsam
 in deterius credere et plus ledere q; prodesse ostē-
 dit

erectus iracundie Nam ut dicit Hieronymus Ira
 hostis est nature degenerata cōe excedit mensuras iusticie. am-
 atiam rumpit concordiam dissipat. pacem pectoris auferet Et
 sicut dicit Benedictus in libro primo de ira ad nouatū In temeritate
 prona est. et picula dū vult inferre non cauet Et vnde cūq; pro-
 ueniat semp̄ mentem auerecat aut turbat Quare ut ait Chrisosto-
 mus sup̄ Math. 2. zelus sapere nescit. et ira consiliū non habet. In-
 cor enim iraq; mentem p̄cipitant Vnde in commotione positus
 recte aliquid exequi ut oportet vix possibile est Male enī ait qui-
 dam cuncta ministrat iracundie Cuius tanto error piculosior esse
 dicitur q̄to non erodit ratio putatur Nam ut ait gregorius. mo-
 uerit ca. 3. dum p̄turbat mens iudiciū sine cōe exasperat. de q; su-
 perius suggerit rōnem putat Iratus enī sibi senectam etiā facinus
 consiliū putat Et hinc est qd̄ dum in commotione ad corrigendum
 p̄p̄iam mens ipellitur. ipsa sua commotione occidit ut dū propri-
 furore est agitur seruire se iusticie suspicatur Vnde b̄tus gregorius
 sup̄ ezechielis 1. Vbi erat impetus illic animalia gradiebantur li-

A
Quod incongruū esse
corripi aliquem ex ir-
acundie patet ex
tribus

C
Quod iracundia non habet
modum et oīa cum
pellit precipitante
agere

P
Quod ira diffidit se
facere quia semper
se iustam putat

Q
Quomodo se ut imper
palliat sub imagine
iusti zeli 7 7 7 7

R
Quomodo ira etiam impo
tes impellit ad crimen
Et ipse volens semper
peccare multo mentitur

P
Quomodo sume cauenda irai
conceptione fraterna ut
q in usu qm assupca de
bet obsequi no domina
et 7 7 7 7

T
Quod nunquam aliquis
comotus debet corrigi
re alium. Exemplum
de socrate 7 7 7 7

primo homelia quinta. **D**icendum inquit nobis est quia ple-
rumque imperus carnis se sub velamine spiritualis imperus
palliat, et quod carnaliter facit, mentitur sibi ipsa cogita-
tio quia hoc spiritualiter faciat. **N**am sepe quis iracundie
stimulis victus contra delinquentes zelo ulciscende iusticie
plus quam necesse est inflamatur, et iusticie litem in ultionem
transiens agit crudeliter, quod se agere iuste suspicitur. **I**m-
perus igitur carnis huic sub specie spiritus velatus est, quando
et hoc quod iuste agit creditur sub discretionis moderamine no-
tetur. **Q**uicquid pater noster augustinus super epistolam ad galo-
latas. **Q**uidquam inquit laetato animo dixeris punientis est ipse
tus non conueniens. **D**ilige et dicit quod volens. **P**ed nihil tibi licet
ait. **V**eneta dum irascens. **N**on enim fieri potest ut qui vehemen-
ter iratus loquitur, non aliquid penitendum ebulliat. **U**nde fir-
mum Ambrosium de sancto ioseph ut ira etiam sepe innocentes in crimi-
ne adducat. **Q**uia firmum gregorio 23. moral. ca. 14. **A**. **I**racundi qui in-
crepare semper appetunt et nunquam fouere, multa plerumque in culpa
do mentiuntur. **N**am ut arguere docte videantur, fingunt non
nunquam que redarguant. **E**t cum ipsi equino more in cursum ostentat-
ois ferueant in aliorum inuentionibus ex fictis sibi iniquitatibus
pium parant. **H**uic sententiae concordari videtur quod sapientiarum
Ecclésiasticorum 19. **C**oreptione inquit mendax in ira contumeliosus. **B**rigi-
tur scribit beatus gregorius richardo regi wisigothorum in registro ca. 22.
In coreptione sume cauendum est ne ira subupiat, ne fiat acius de quibus
cum ira quippe etiam delinquentium culpas exequit non debet mentis
dura preire, sed post roris tergum quasi ancilla famulari, ut ad faciem
nisi iussa veniat. **N**am si semel mentem possides reperit iustum esse
deputat etiam quod crudeliter facit. **H**inc enim scriptum est. **I**ra viri iusti-
ciam non operatur dei iacobi 1. **H**inc etiam iacobus in canonica sua
ait. **D**it ois homo velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum et in-
dus ad iram ca. 1. **C**auenda ergo ira in coreptione fraterna et in
omni etiam corectione delictorum ira magis predominas, et cuius non sit
moderatio per oia in animi potestate. **N**am ut ait seneca li. 1. de ira
cuidia ad nouatum. **N**il minus quam irasci punientem decet, cum ro-
magis ad emendationem pena proficiat, si iudicio lata est. **I**nde et
socrates seruo ait. **E**derem te nisi irascer. **A**d monitionem serui in
tempus sanius distulit, illo tempore se amonuit. **C**uius erit tam
temperatus affectus, cum socrates non sit ausus se committere. **E**rgo

ad inhibitionē errantiū scheleratorū irato castigatore nō opus ē Nam cum ira delictū animi sit nō oportet peccata corrigere cōpetante her seneca Ratio huius correspondēs premissis esse videt Vnde z libro vitaspīn rubrica līi Abbas macharius dicit Si quē compueris cōmotus ad iracundiam, propam passionē adimplet Nec enī ut animā salues te ipsū in perdere debes Erue proximū tuū a peccatis sine improperio magistū p̄uales, quia ad se cōuertentes nō p̄citur Verino enī malicie non demoretur in corde tuo ut possis dicere Dimitte nobis debita nr̄a, sicut et nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is Que p̄cepta nobis facienda sunt cū fratrib⁹ nr̄is, dei autem est dimittere et confirmare petitionē nr̄am Plura de hac materi a vide sup̄ ca. 124. f. et caplo 131. v Et infra 161. caplo

Caplin * . . * **148^m** *

Secundo quod ira cōmotū et in se turbidū aliū coruper non decet declinabile videtur Ex processus incongruitate Ināgruū enī valde est ut morbus morbo curetur ut qui sibi inpare non sufficit. p̄cipere aliis velit, ut maiori viā o turbulencie quo infectus sum et sordidatus quasi lutosus manib⁹ erigere veniam maculas et infirma multo forsitan immora alioy Erubesci singulis velim que occurrerint emendanda Aditendū tamen quēadmodū affectus incipiant auerescant aut efferantur Nam fm̄ senecam li 2 de iracundia ad nouatū triphat inuenitur in iracundia motus Primus est non voluntarius quasi quedā p̄p̄tio affectus et quedā comminatio Hūc animi motum effigere rōe non possumus, sicut nec illa que accidunt corporibus, ne nos offitatio aliena sollicitet ne oculi ad impotentationē subito digitorum comp̄manē Isti non p̄t rō vincere Hic motus nō culpe s̄ nature ascribendus esse videtur Hic motus ad correptionem si ultra non processerit impedimentū non prestabit De cundus est cum voluntate, non t̄i, etumata, ut q̄n aliq̄s cogitat turpe et maliciosum est q̄ agitur ab alio correctione dignū, et motus misericors utitur corupere vel ulasā quod pepercā agitur nō t̄i sine deliberatione et iudicio rōis pretermissio Quales zelantiū que recta sunt est motus et indignantiū contra facientes iniq̄tatem, qui non p̄nt equanimiter ferre, cum viderit cōadlati iustitiam insoletere malos, p̄ire in religione disciplinā Ad hūc affectū duplex est bonorū habitudo Quidam enī adhuc infirmi sūt qui q̄uis equissime moueantur nesciūt t̄i in executione zeli p̄ correpti

D
Quod qui cōmotus corripit propriam passionem crequitur

A
Quod indignū est utm se viciōsi corripere districte alios velint

B
De triplia motu iracū die sine gradu in cōm motione

C
De duplia habitudē bonorū ad cōmotionē zeli contra iniustitiam

D
De passionibus non ple-
ne dominantes non de-
biti facilius zelo omni-
ti cupere * * *

E
De platone qui com-
motus seruum culpa-
bilem non credit *

one vel nature dispositione vel nondum mitigatas animi passiones tenere moderamen, crebra in hoc prope infirmitatis experientia edocet. Quismodi hominibus tutius videtur pro tempore ab increpatione cessandum quousque motiois feruor relanguescat et caligo quae mentem premit, aut recedat aut minus densa sit, ne ipse sui munitate quem pressu prohibere non poterunt ulcerare magis quam sanare comprobent. Unde secundum Cassiodorum super psalmum Irasamini et nolite peccare. Vbi est aut feruida vindicta non est temperata iustitia. Ideoque tali secundum eundem ibi melius est vinctere iram propter patriam quam impunitatem alienam. Ad hoc pulcherrimum exemplum de platone ponit seneca libro 3 de iracundia ad nouatum. Hic plato ait aliqui iratus seruo delinquenti iussit eum exuere stapulas, prebere ipse passus fucus. Dum autem se interire sentiret iratum continuat manum. Et sic stans stupidus interrogatus ab amico qui forte interuenerat quid ageret. Exigo inquit penas ab homine iracundo, velut stupens gestum illum seuituri deformem sapienti viro seruabat obliuisciam serui, quia alium se quem potius castigaret iuenerat. Irasque abstulit sibi in sua potestate et ob peccatum quoddam commotior, tu mihi speusippe sic enim vocabatur amicus ille seruulum istum verberibus obiurgat. Nam ego irasor. Ob hoc non credi, propter quod alius credidisset. Irasor inquit. Plus faciam quam oportet, libentius faciam. Non sit iste seruus in eius potestate qui in sua non est. Dubitat seneca. Ne quis vult irato committi ultionem, cum plato sibi ipsi negauerit. Nihil tibi liceat, dum irasceris. Quare? Quia vis omnia licere, pugna tamen ipse. Si vinctere iram non poteris, te illa incipit vinctere. Hec seneca. In antipin ergo casu quo se infirmitatis prope sibi quisque confiteretur verisimiliter ex iniuriam peccaturum tutius videtur ut dictum est sibi dare ut locum et credere ei que latet in sinu suo nondum edomite iracundie passio. Sic de abbate iohanne legitur in quarto libro vitaspiritus parte quarta, rubrica 39. quae ascendens aliquid quando per viam que ducit ad sicy cum plebis suis de palmaribus vidisset camelariam quendam loquentem et commouente se ad furorem dimisit quod portabat et fugit. Alii fortiores sunt qui visis iniuriis que impertinent a malis presumuntur, vehementer zelo moti acceduntur, duce tamen ratione et adiutrice gratia se colibent ut que reprehendenda occurrerit minime silentio transcant et tamen in officio correptionis fraternae modum temperant non excedat. Et de talium numero se consignans Chrysostomus super mattheum. Motum inquit animi

169
fruidū propter humanā fragilitatē in potestate habere nō pos-
sumus suffragante tamen grā dei rōe disciplinali continem?
Nam si irascamur nec domini consideratione refrenemur s̄
a voto nro impediamur aliquo necessitatis obiectu. tunc unq̄
constat nos facti criminē portare etiā si non possumus q̄ volumus
efficere. Et Ambrosius de iacob et vita b̄ti li p̄mo Emolliri
inquit p̄t ire motus Quomā ai⁹ qui est rōis capax. nō est sua
rū passionū dñs s̄ repressor. Neq̄ em fieri p̄t ut facilius ad
iraucidiā non irascat. s̄ ut rōe se temper indignationē colu-
beata puniendo se reuocet sicut et propheta nos docet dices
Irascamur et nolite peccare hec ille. Hic animi mot⁹ si rōe
disponitur ut vult seneca ubi sup̄ non p̄prie ira vocari debz.
Est em simplex ai⁹ mot⁹ rōi parēs. qui apud nr̄os in scripturis
diuinis zelus appellatur. Certus motus dicitur ipotēs. q̄ nō
si oportet ulcisci vult. s̄ utiq̄ qui rōnē euincit. Et huc ait seneca
ubi sup̄ prope ira est que rōnē transiit que se ai⁹ rapit. Hoc motu
uterq̄ libris ecclesiasticę historie habetur. Et assūit a ḡriano in decre-
tis. r. q. 3. Cum apud thessalonicā seditioe erout. q̄dā
ex militaribus vir. impetu furentis populi fuisset eximius. theodo-
sius imperator. repentinū nuncij atrocitate succensus. ad ludos
cruentes theatrales inuitari populū atq̄ ex iprouiso arcū fūdi-
militēs atq̄ obruncare passim ut quisq̄ occurrisset gladio us-
sit atq̄ vindictam dari nō crimim s̄ furorū. Ob hoc ai⁹ fuisse
a sacerdotibus italie redargueret agnouit delictū culpāq̄ pro-
fessus publicamq̄ penitentiā in conspectu totius ecclesie ere-
git. Reges sanxit in posterū. Et in hoc sibi tempus assumptum
absq̄ regali fastigio paruenit impleuit oibus ille quoq̄ mirabi-
liter adiecit. Reges sanxit in posterū. ut sententie p̄ncipū super
in ai⁹ aduisione prolate in die m. 20. ab executorib⁹ differantur. De
locis nris. vel si restuliss̄ penitentię dep̄ret hoc ibi. Hoc motu
ad correptionē vel correctionē ferri sup̄ius dixim⁹ peccātib⁹
obirasi. Hoc vero q̄ indignū q̄ incongruū penitus iustis et
sanctis viris emulatonibus carissimā meliorū sit. sufficienter i-
notescit ex hys que tradit seneca. li 2. ad nouatū de iracundiā. Ita
inquit ob alienū p̄cān sordida et angusti p̄cābus est. nec unq̄
cōmittet v̄tus ut vicia diuin cōpescat p̄mittetur. Ipsam irā casti-
gandam habet. que nichilo melior est sepe etiam peior hys delictis
quibus irascimur. Et subdit. Modus esse nō p̄t. si pro facto cuiusq̄

I
Quod voluntas per-
caudi impediū ipol-
sibilitate pro peccato
reputatur. * * *

Q
Quod stultū sit irasci ob
peccā aliena v̄sa. Et q̄
hinc ut iusto se esset ual-
erandum. * * *

Quod p̄na ubiq; regnat
et omnia sunt iniquis
plena

irascendū est Nam ut iniquus erit sic q̄liter irascetur delictis iniqui-
bus. aut iracundissimus si toties exanderit quoties ita scelera
meruerint Et quid indignū. q̄ sapientis affectū ex aliena pendere
nequitia Atqui Si irasci sapiens turpiter factis debet nichilē recipi
suis sapiente Dis illi iracundiā meroreq; vita transibit Quod em̄
momentum erit. quo nō improba videat Quo t̄ies processerit do-
mo. p̄scheleratos illi auarosq; et prodigos et impudicos. et ob ista
felices iracendū est Nusq; oculi eius flectent. ut nō quo indigne-
tur inueniāt Desinet si toties a se irā. quonens ea posant exege-
rit Nusq; irasci desinet si sapiēs semel cepit Dīa sceleribus atq; vi-
cijs plena sunt Plus mittit q̄ quod possit correptione sanari Ecce
tur ingenti quidē nequitie certamine. maior quondie peccandi
cupiditas. minor verecundia est Expulso melioris equouisq; respō-
quonēq; visum est libido se impingit Nec furtiua iam scelera sub-
pre oculis eunt Adeoq; impudicū missa nequitia est in om̄i per-
turbus eualluit. ut innocentia nō irata s̄ nulla sit Nunq; em̄ pau-
singuli aut pauci rube legē Undiq; velut signo ad fas nepliasq;
miscendum exerciti sunt Non hospes ab hospite tutus Non foror
a genero. s̄m̄ quoq; gratia rara Imminet vir coniugis exilio illa
mariti Filius ante diem patris requirit mānos Si t̄m̄ igitur iras-
bis sapientē. q̄tum scelerū indignitas erigit. non irascendū illi.
s̄ infamendum est Inter cetera mortalitatis incommoda. hec est ra-
ligo mentū. nec t̄m̄ necessitas errandi. sed erroris amor hec seneca
Si promde nec motu isto irasci pro vicis alienis homo sapiēs illo
modo debet. q̄to minus ex ire cōmotione ad aliena infirma cor-
ripienda procedere Non est sui compos hoc ut motu mentis.
s̄ apta densa caligine mente. intus vsatur in turbine ex qua
cum linguā protulerit sic accensus. fulminare videbitur pot-
q̄ effari Quid rite paget. cū ut dictū est male cuncta impetus
āministrat Quis ait seneca li. 3. de iracundia ad nouatū Dolo-
ri traditus aut furor. non p̄mam regit verecundiā Quis ipse
turbidus et in aliquē ruis. non quidq; in se verecundie habi-
tabit. Eui officioy nūs aut ordo constitit incitato Quis se regi-
lingue tempauit quis ullam p̄tem corpis tenuit Quis se regi-
re potuit inmissum hec ille Ut ergo digne atq; ac virtuosē quisq;
corupere possit se p̄mū moueat se aspiciat se sub vōe restringat
Nam ut ait seneca ubi sup̄ li. 2. faciet nos moderatores respectus
nū si consului nos Et poterit non statim irasci utiq; si sibi raris

Quod ira victus o-
nem virtutem ab-
at et nichil debite
facit

Quod consideratio mali
proprii facit nos impar-
malis alienis

quisq; ad singula quibus offenditur dixerit. Hoc et ipse omni. Sed ubi
 tam equum iudicem inuenies. Aliena uia in oculis habemus a
 rego nra sunt. Hinc hominada tyrānus uasitatur, et punit furta
 sacri legus. Et sicut dicit abbas pastor in quarta uita spm pte 3m
 in fine habens in domo mortuos propobimus ad domos uici
 noy plangere et curare mortuos alienos. Ex quo iuxta pmissa
 patet eū qui correpturus est pmiū debere esse alienū a smotione
 uauandic ppter pcessus incōgruitatē. **Caplm. 147.**

Eritio quod correpturus alios a cōmōtione uauandi
 e debet merito et necessarie esse alienus et in se trāgl
 lus ostendi p̄t. Ex profectus caritate. Cōiter enim
 vel frequēter quali cōo it dispositione correptio a

corripiente ministratur, tali aīo a correpto suscipitur, et talem in
 ipso fructū opant. Vnde raro uideamus q̄ hī qui ex cōmōtōis fer
 uore alios smonēt, nihil aliud q̄ indignationē ex sua correptōe
 reportant. Vnde legitur exemplarū 4 libro uita spm pte 1. cā 17
 q̄ uenit aliq̄n frater ad quendā senē, et dicit ei. Frater meus soluit
 me egrediens huc atq; illuc et pro hoc ego affligor. Et rogauit eū se
 nex dicendo. Equamini pota fr̄, et deus uidēs labore sustentationis tue
 reuocabit eū ad te. Neq; em̄ possibile est ut cum duricia et austeri
 tate faciat aliq̄s ab intentione sua reuocetur, quia nec demon ex
 pellit demonem, s; magis cum benignitate reuocata eū ad te quo
 nā et deus n̄r consolando homines ad se trahit. hec tibi. Quid au
 tē mirandū si homo, primū suū in ira uel cōmōtōe corripiedo
 ad ipsius emendationē non p̄ficat, q̄n etiā nonnūq; propter fra
 ternā ex hoc offensionē gr̄e p̄rogatiuā amittit. Non credat
 hoc qui non credit q̄ in li de illustribus uiris ordinis cisterciens̄
 legitur distinctione quarta cā 4 de fr̄e quodā qui in sacre religi
 oīs obseruantia feruens et sollicitus, dum aliq̄n die dormitō
 s̄m consuetudinē ordinis corpi et sanguini christi p̄cipiasset
 uisum est illi tunc et p̄ totā dem̄cep̄s diem q̄ ficiū mellis more
 dulcissimū retineret. Dequenti uero d̄m̄ta dum eucharistiam
 similiter p̄cepisset, p̄ continuū triduiū simile exp̄ius est gratiam
 Tertia quoq; d̄m̄ta dum diuinā nihilominus altimōmā reate
 pissi: tota iam hebdomada semel in dulcā suauitate sentire, p̄
 meruit. Ex tunc ergo et dem̄cep̄s hanc panis dulcedinē mul
 tipliciter et multo tempore sensit modo rarus et mō crebrius, put
 dator gr̄e sp̄s sanctus paup̄i suo scedere dignatus est. Factum

Quod oēs considerant
 mala aliena negligē
 tes propria

Quod raro bona pro
 ueniūt ex turbulen
 ta correptione

Quomō gr̄a homin
 subtrahitur propter
 turbulētā correptionē
 uel offensionē fratris

De fr̄e qui gr̄a car di
 uine suauitatis auferat
 aliu durus obui ergā
 do contristatur

autem est ut aliqui quēpiam de amias suis pro culpa sua oburgatū
iuste iuētōis mensurā sup̄ modum excederet nec tū anteq̄ diuino
graciā sacramētōrū ab altari sumeret. et asperatā fr̄s consiliā per
satisfactiōē lenire curauit. Unde factū est ut hostiā pacificā per
nec dum pacificatō p̄cipere p̄sumēs. pro mellea spualis dulcedi
nis suauitate qua antea refici et recreari consueuerat. sup̄ felici
absinthiū amarissima amaritudine fauces suas infectas trem
bundus houeret. Quo circa reatū suū q̄totus ad memoriā re
uocans. et pro culpa minus discrete iuētōis humillima satis
factione penitentiā agens. Apostolicā illā sententiā de cetero sol
licitus obseruare curauit in qua ait. Vos qui sp̄iales s̄. s̄. l. u.
modi in sp̄u lenitatis corūp̄te considerans temp̄sum ne et tu
temp̄teris. Attendant que so illud exēplū quicūq; videtur esse
sui ordinis zelatores. quicūq; accensi zelo iusticie in sp̄u feruent
attendant maḡ et cautus obseruet. ne forte v̄ba iuste correptionis
et emēdatiōis fraternie. in acrima v̄tant destructionis aliene et am
sionē ac meritū amissionis gr̄e prope. Non multū huic dissimile le
gitur in quarto libro vitāssim̄ p̄te nona rub. viij. de duobus fr̄ibus
magne vite in quadam Gregatione. qui meruerūt singuli videre gr̄am
dei in alterutrū. Factum est autē ut aliqui egredereur vnus ex eis in
festa feria circa congregatiōē et videret aliquē manducantē in
ne et dixit ei. **H**ac hora manducas in feria sexta. Cautū ei dixit.
Die autē sequēti facta est celebraō missarū s̄m consuetudinē
et ingressi ecclesiam intues frater eius vidit graciā que ei data su
erat recessisse ab eo. et t̄ tristatus est. Qui cū venissent in cellā. di
xit ei. **Q**uid fecisti frater. quia nō vidi sicut p̄die graciā in te. Ille
autē respondens dixit. **E**go neq; in actu neq; in cogitatioibus. **N**on
mihi sum alicuius mali. **D**ixit ei frater eius. **N**eq; sermōē aliquē od
osum locutus es. **E**t recordatus dicit ei. **E**nā. **H**esternō die vidi
quendam mane manducantē et dixit ei. **H**ac hora manducas in
festa feria. **H**oc est p̄tin meū. **D**ed labora meū duas hebdoma
das. et rogem̄ deum ut mihi ignoscat. **E**t fecerūt ita. **E**t post duas
hebdomadas vidit frater gr̄am dei iterū venientē sup̄ fratrem
suū. et consolati sunt. deo qui solus bonus est gr̄as referentes h̄c
Et hys exēplis est facile adūtere q̄ si sic loq; pie zelantes h̄c
um t̄n in correptione contra peccantes exandescantibus. merito
consideratiōis sue gr̄a diuina subtrahitur. q̄ modicū etiā fructū
aut nullum p̄mmo sepius detrimētū potius. in ordatio: mer

¶

De alio fr̄e qui graciā
amisit quia fratrem
suū indiscrete m̄cor
pauit * * * * *

panis apud illū qui corripit ab hīs quibus ex officio non manebit ut
 habitum est in superioribus operetur. Unde necesse est ut boni viri in oī
 quod iuste cōtra delinquentes zelant, in omniōs sue invidiam suspectā
 habeāt. Quī et si ab aliorū vicioz colluuiōe defecati sunt, ab ira cū
 die tū irruptione seueri penitus esse nūq̄ p̄nt. Nam ut ait seneca
 libro 3 ad nouariū de iracundia. Ira nullam transit etatē, nullū hōi
 nū genus exāpit. Quedam gentes bñficio egestatis nō nouerūt luxu
 riam. Quedam quia eritate et vage sunt effugere pigritiā. Quibus
 incultus mos agrestisq̄ vita est circumscriptio ignota est et fraus
 et quodcumq̄ in foro malū nascitur. Nulla gens est quā nō instiget
 ira, tam inter grauos q̄ inter barbaros potens. Non minus p̄mī
 osa est leges metuentibus, q̄ quibus iura distinguit modus virū.
 Nec mea refert q̄ sit ex quo surrexerit ex leuissimis em̄ in maxima
 euadit. Illa em̄ animi mala ad pessimos quosq̄ constat p̄tinere, ira
 cundia enā crudelis hominibus et malis famis solet irripe. Nemo ergo
 se nū ab illa uidet, cum lentos quoq̄ et natura placidos, in se uicā
 et violentiam euocat. Quēadmodū adūsus pestilentia nihil prodest fir
 mitas corporis et diligēs ualutudinis cura, pro misere em̄ imbecilla ro
 bustaq̄ inuadit. Ita ab ira tam inquietis moribus piculū est q̄ cō
 positus et remissus, quibus eo turpior et piculosior est, quo plus mil
 lis mutat. Hec seneca. Dic p̄cipue sancti in corruptione cauere sibi de
 bent ab hac peste et solliciti, p̄uidere ut illum potissimū tempore se
 tranquillū sint, quo emendandis fraternis delictis ministerio correpti
 ois opam dederint. Nam ex iracundie ipetu aliu corripere, opprimere est
 potius q̄ emendare. Unde et apud bñm iob ca. 26. recte helyū dicit
 Non te uia super, ut aliquē opprimas. Dup quibus vobis pulchre adp
 positum n̄m bñs gregorius 26 mox ca. 29 et dem̄ cep̄ ait. Quod oīs
 p̄ quē n̄c̄ est aliena uicia corrigi, semetipsum p̄us debet sollerter
 intueri ne dum alioz culpas ulciscitur, ipse ulciscendi facinore su
 preetur. Plerūq̄ em̄ mentē sub obtentu iusticie ire immitas vastat,
 er dum quasi seuit rectitudinis zelo, rabie explet furoris, iusteq̄ se fa
 cere estimat, quidq̄ ira nequit dictat. Unde et modū sepe ulciscendi
 transgreditur, quia mēsurā iusticie nō frenatur. Dignū q̄ppe est ut
 cum aliena corrigimus, p̄us n̄c̄a metiamur, ut p̄us mensa sua
 attentione defereat, p̄us mira semetipsam zeli sui ipetū tranq̄l
 la equitate cōponat, ne si ad cōadūrenda uicia abrupto furore
 trahimur, p̄c̄m corrigendo peccemus, et qui culpā diiudicando
 insequimur, imoderate feriendo faciamus culpam. Non autē iam

Quod in iusto etiā zelo
 semper debet ira esse ha
 beri suspecta 777

Ira nulli pariter
 etiam iustos inuadit

Si ex ira corripere opp
 rimere potius est q̄ eme
 dare 77777

Si in se tranquillū
 primū debet esse aliu
 correpturus

correctio delinquentis sequitur, si in ultione ira ultra q̄ culpa merita
 extenditur. In correptione quippe viciorū subesse menti debet iracūdia
 non posse, ut ad executione iusticie nō dominando p̄ueniat, s; sanu
 lando subsequatur, ut notū iudiciū possessa impleat, nō p̄curat. **S**
 itaq; dicitur. Non te ergo super ira ut aliquē opprimas, quia videlicet
 sis qui corrigere mittitur ira superant, opprimanturq; corrigat. Nam
 dum plus q̄ debet attenditur, sub iuste ultionis obtentu ad inanima
 tem crudelitatis effrenatur hec grego. **E**x istis satis liquet q̄ in corre
 ctione arguens emendationis fructū et finē qui in correctis vel in cor
 spectandus est rarissime cōsequatur. Quod em̄ fm boetū de cōso
 latione philosophie precipiti via certū deserit ordinē, lecos nō ha
 bet exitus s; odia, uirgia sollicitosq; dolores et alia mala multa de
 quibus in plerisq; locis sup̄ habitū. **Capitulum 150^m**

Quod interdum pro ex
 citatione pigrorū ira in
 zelo simulanda est a p̄
 lato mictione tū sincera
 et affectione s; saluis

Et tū ira accipienda esse puto post. Veniam in li
 p̄mo de iracundia ad nouatū ut q̄uis turbulen
 tū illū ire motum qui in tertio gradu in superio
 ribus est assignat. oīo detestari nec admittere unq̄
 debeat homo iustus. Nichilomin⁹ tū quandoq; p̄feram ab hys qui
 regendis alijs p̄sunt ira simulanda est et spēs quedā ac habitudo
 tempore et motu effugienda, si segnes audientū animi cōstanti
 sunt, aut pro aliorū vitanda infectione atq; sequela p̄si corripien
 di. Apud quos poeta nouus aut sermo tuus dentes habiat mor
 daciterq; illos tange quos corrigere alias aut ab aliorū infectione co
 habere in fusa medullis et diebus inueterata malicia verat. **D**icit
 seneca tarde consurgentes ad cursum equos, stimulis excitamus
Dicit aliqui mactandus est metus hys apud quos rō nō proficit. **E**t
 em̄ pro exigenda p̄sonaz ad emendatione foris p̄tendendū m̄cō
 proximi salus p̄suasit, sic agendū est, ut metus in nobis et m̄cō
 tione recta et affectio dilectionis ab indignationis et iracundie meli
 lis maneat inconfusa. **N**am ut scribit b̄tus gregori⁹. **A**ugustinus
 angloy episcopo ut habetur in registro ca 263. **N**ecessē est ut quidā
 districtus quedā lem⁹ corugantur. **E**t cum paulo districtus agit
 ex caritate tū agendū est non ex furore quā n̄ ipsi hoc p̄cētū qui
 corrigitur, ne gelicenne ignib; tradatur. **V**icē em̄ nos fidelius tem
 re disciplinā debem⁹ sicut boni p̄res carnalib; filijs solent, quos
 et pro culpis v̄beribus ferūt, et tū ipsos quos dolorib; affligunt
 habere heredes querūt, et que possident ipsis feruāt, quos irati in se
 qui videntur. **H**ec ergo caritas in mente tenenda est, et ipsa modū

In pia mictione et pa
 ternā caritate p̄fer
 tum prelati corripere et
 et corrigere debent.

correctionis dicitur, ita ut in eis extra rōis regulā oīo nihil faciat hec gre-
 gōrius itaq; corripiens ut dictū est pura, sed affecto oportet sic nō
 mīn' sincera. Debet em̄ corripere medentis affectu esse imbut'
 nō odientis. Unde s̄m̄ semitam ubi sup̄, q̄uis m̄ferre q̄nq; castiga-
 tionē etiam aliquis si platus est necessariū habet, sincere tū hoc a-
 get, si cū rōe faciet. Non em̄ nocet, sed medetur specie nocēdi. Quē
 admodū hastilia decerta ut corrigam' aduruis et adacuis aue-
 is non ut frangamus s; ut explicemus elidimus. Sic ingrema
 vicio p̄ua, dolore corpis atq; corrigim'. Nempe medicus p̄mo
 in leuib' vicijs temptat non multum ex cotidiana cōsuetudi-
 ne m̄flectere, et cibis potionibusq; exercitationibus ordinē pone-
 re, ac valitudine tū mutata vite dispositiōe firmare. Proximū
 est ut modus proficiat. Si modus et ordo non proficiat, subducatur ali-
 qua et circumadit. Si non ad hec quidem respondet, m̄terdiat cibis,
 et abstinentia corpus eronerat. Si frustra mollia cesserit, ferit ve-
 nā m̄bris. Que si adherentia nocet, man' affert. Nec ulla videtur ai-
 ra, cui' salutaris effectus est. Ita legū p̄sident' ciuitatis rectore' decet
 q̄ du' p̄t' abis et mollioribus hys ingrema curare, aut facienda sua-
 deat cupiditateq; honesti et equi conciliet, faciatq; viciōz odium
 p̄cū d̄tū. Trāseat deinde ad tristiore' oīonem, qua moneat adhuc
 et exprobet. Nouissime ad penas, et has adhuc leues et reuocabi-
 les recurrat. Ultima supplicia sceleribus ultimis ponat ut nemo
 pereat nisi quem pure etiam peunib' m̄terfit. Hoc vno medentibz
 erit dissimilis, quod illi quibus vitam non poterūt largiri facile
 vitium prestant. Sic damnans cū dedecore et traductiōe vitā eri-
 gūt. Non quia delectant alicui' pena procul est a sapiente tam in
 humana feritas, s; ut documētū oīm sint. Et qui aliam nolue-
 runt prodesse, morte certe eoz utat res publica. Nec cui' oīa sine
 liore, sine ira faciet, consulens in hys oībus si fieri p̄t' delinquētū
 saluti, si autem sibi saluti esse nō p̄t' suades per eos cōi' utilitatem
 ut qui sua cōi' satione nec sibi nec alijs in si nociū esse volūt sua
 condemnatione vel alijs profint. Non ergo indignari delinquētibz
 aut asp̄nari errantes sapientis est, s; cōpan'. Alioqui ipse sibi odio
 erit. Quis em̄ nō multa contra bonū morē facit quis nō multa
 agit que veniā desiderēt. Nam irascere etiam sibi. Neq; em̄ eq'
 iudex aliam de sua aliam de aliena causa sententiā fert. Neq;
 inq; iuenitur qui se possit absoluerē. Et innocentē q̄s; se dicens
 resem respiciet non consciām. Quare humanū mitem et p̄nū

A

Quod etiam ad modū mede-
 nis plan' papue m̄uati
 ombus habet s; debet
 a leuiorib' procedendo

B

Quod oīo p̄sidos plan'
 publica et dure corrigi
 re debent prop' alios

C

Quod delinquentibus
 compatendum est
 et nō irascendum

Quod etiam duri coru
piendi sunt et caritate
et sine odio

magis animi oportet prestare peccantibus maxime ubi ex malitia non
peccatur. illosque non persequi delinquentes sed reuocare. Errante enim pecca
torum ignorantia vitio. melius est ad rectum iter admonere quam expellere.
Corrigendum est magis qui peccat et ammonitione et vi. et molliter et aspe
meliorque sibi et faciendus non sine castigatione. sed sine ira. Quis enim
cui medetur irascitur. At qui corrigi nequeunt in hiis leni
aut bone spei capax est. tollantur e medio mortalium. Et quo uno
modo possunt. desinant esse mali. Sed hoc sine odio. Quid enim tunc
oderim eum cui tamen maxime profum cum illum sibi eripio. Numquam membra sua
a quis odit tunc. cum abscedit. Non est illa ira. sed misera curatio.
Habidos affligimus canes. et truce atque imansuetum bouem occidimus
et morbidis pecoribus ne gregem polluant ferrum damus. porcum
suo feno extinguimus. Nec ira sed ratio est. a famis iuribus secerne huc senten
tia. Hinc sententia valde accordare videtur quod sanctissimus pater Augustinus
in regula sua et dicit. Quod qui secretus ammonitus de crimine neg
lexerit corrigi. post conuictus sine preposito vel presbiteri ad eum dispen
satione potest arbitrium debet emendationi subire vinctum. Quia si fecerit
cusaueat. ena si ipse non abcesserit de via societate. punitur inquit. Non
enim hoc fit crudeliter sed misericorditer ne contagione pestifera plurimos
perdat. Et hoc inquit in omnibus iuuenendis. prohibendis. iudicandis con
uincendis vinctandisque peccatis diligent et fideliter obseruet. cum di
lectione hominum et odio vitiorum. Nec autem quomodo fieri possunt et debent in cor
rectione peccantium sine odio. immo cum dilectione personarum pulcherrime
me declarat. Ideo beatissimus pater noster Augustinus de sermone domini in m
te. Proinde enim assuit a gratiano in decretis 23 q. 4. De vindicta dicit.
Ea vindicta non prohibet que valet ad correctionem. que ita ad manum perti
net. Nec impedit illud propositum quo quisque patitur ab eo quem correat
esse vult plura proficere. Sed huic vindictae inferende non est idoneus nisi
si qui odium quo flagrare solent qui se vindicare desiderant mansuetudin
ne dilectionis superauerunt. Non enim metuendum est. ne odiosum puerulum filium
parentes videantur. cum ab eis vapulat peccatis ne peccet ulterius. Et
certe perfectio dilectionis ipsius patris dei. imitanda nobis proponitur. cum
in sequentibus dicit. Diligite inimicos vestros. benefacite hiis qui oderunt
vos. et orate pro hiis qui persequuntur vos. Et tamen de ipso dicit per prophetam
tam. Quis enim diligit dominus castigat. flagellat autem omne filium quem
recipit. Dicit etiam dominus. Verius qui nescit voluntatem domini. et factum
digna. plagis vapulabit puerus. Non ergo ut ipse vindictam cum re
ordine patris data est. et ea voluntate vindictam. qua per filium puerulum

Quod nemo idoneus
est ad corrigendum alios
nisi prius ab ira et odi
o purus

Dei autem qui facit volu
tatem domini sui et factum
digna plagis vapula
bit mulas

flagellat que tñ peccantē nō prōdissē. **U**nic em̄ ap̄tissimū exēplū dātur posse p̄c̄m̄ amore potius v̄ndicari; q̄ ip̄unitū relinquit ut illū quem v̄ndicat nō pena miserū; s̄ correctiōe b̄n̄ esse velut. **P**aratus tñ sit si op̄ fuerit equo aiō plura ab eo tolerare illicita que vult esse correctum, siue m̄ eū habeat potestātē coarctandi siue nō habeat. **M**agnū autem et s̄c̄tū v̄n̄ qui iam optime sc̄rēt mortē istā que aiām dissoluit a corpore formidandā nō esse s̄c̄roz tñ aiām qui illā timerēt nōnulla peccata punierūt morte, quo etiā viuētibz utilis metus incuteret, enām illis qui morte puniebant nō ipsa mors noceret, s̄ p̄c̄m̄ q̄ augeti posset si viuerēt diminueret. **N**on timere illi v̄ndicabāt, quibz tale iudiciū deus donauerat. **I**nde est quod helyas multos morte affectū p̄ manu, et igne diuinitus ipēcto. **Q**uod et alij multi et magni diuini v̄n̄, eodē sp̄u consulendo rebus humanis nō temere fecerūt. **D**e q̄ helya tñ exēplū dedisset discipuli, memorātes q̄ ab eo factum sit ut etiam ipsis daret p̄c̄tā petendi de celo ignē ad cōsumendū eos qui sibi hospitū non p̄buerāt rēplendit in eis dñs non exēplū prophete s̄c̄tī, s̄ ignorantia v̄ndicandi, que ad huc erat in radibus, aiā dñs eos nō amare correctionē, s̄ odio desiderare v̄ndictā. **I**taqz postqz docuit eos quid esset diligere proximū tanqz seipsum, infuso etiā sp̄u s̄c̄o que decem diebus complens post ascensionē suā desup̄ ut p̄miserat misit nō defuerūt tales v̄ndicte, q̄uis multo rariū q̄ in veteri testamento. **I**bi em̄ ex manu p̄te seruientes timore p̄mebant, hic autē maxime liberi nutrebantur. **N**am et v̄bis apli petri ananias et uxor eius, sicut in actibus ap̄loy legi exanimis ceciderūt, nec resuscitati sunt s̄ sepulti. **Q**uapropter idē augustin⁹ ut habet in decretis ubi sup̄ ca^o. **D**i ea de se alijqz p̄latis ecclesiasticis loquēs. **D**i inquit ea de quibus vehementer deus offendit insequi vel ulasā differimus, ad irascendum utiqz diuinitas prouocant, patientiā. **N**onne ad hoc filius zare p̄tri it mandati dñi, et sup̄ dñē populū israel ira eius incubuit. **E**t ille erat vnus homo, atqz utinā solus p̄isset in scelere suo hec augustinus. **S**ed hec que coarctatiua et punitiua correctionē respiciūt sicut in sup̄ioribus maxie in ca^o secundo. b. et l. multiplicat est ostensū p̄cipue spectāt ad p̄latis

Capitulum x x x l i i i i i

Eseruantes igitur p̄latis nr̄is in coarctatione peccantiū et punitiōne p̄c̄oz que ip̄soz sunt redeamus ad p̄positū attendentes q̄ non obstantibus p̄missis deuoti religionis et iusticie zelatores ubi verisimiliter p̄fectū sperat et tranquilos se atqz in intentione ac affectione sincerōs consi-

¶
Quod homo non corrip-
 ens ubi debet iram dei
 quasi prouocat p̄tri-
 pue p̄latis

¶
De necessario zelo cari-
 tatis q̄ se debent fr̄es li-
 bent inuicem monere
 et in aplis p̄dama-
 re x x x x x

derat saluus hys que in superioribus de excusatione a peccato fecit in
 rephois dicta sunt ca. 7 cum sequentibus sciuit debet fraternaliter
 et diligenter de suis cotidianis defectibus et culpis exterioribus magis
 notabilibus amonere et libere quam oportunitate apparet in caplo mo
 re religioso caritatiue lez publice proclamare **Qu**ecadmodum enim tra
 dit doctus ille et scriptus in multis **F**rater thomas de louano
 dominus predicatorum in li. 2. boni universalis de apilz ca. 29. **N**ecessaria est
 caplor celebri officina, ubi frim conuentionaliu quos summa precipue
 cet mudicia excessus debent proferri ad mediu accusari corrigi et
 purgari **H**oc autem ait quomodo melius fiet et conuenientius quam ut in
 medio culpe singulorum quasi excrementa operantiu salutem mutuan
 proferantur **E**t sic fit scriptum est **V**aluit nequam iuice operum
Multum est enim remissius misericordius et tolerabilius in presenti coram
 pauis et hoc coram fratribus corrigi et emendari quam in illo horribili iudicio
 coram bonis et malis sententialem condemnari **E**t hoc est quod dicit caplus
Si nosmetipsos iudicarem, non iudicarem **S**ed heu timeat quilibet pecc
 ti sue, et peccantem veretur arguere ne sibi sorio cum peccauerit talis respici
 tur **C**um tamen quilibet nram potius gaudere deberet argui cum peccauerit
 illa fratre sorio audat corripere, qua vellet eum suos excessus et negligent
 as non tacere **S**ed nunc frim prophetam iob pregitur umbre abra et
 et corpus eius quasi scuta fusilia compactu, quasi siuamis sese per
 mentibus **E**t in hoc diabolus cum omnibus suis mellexit qui sese iuicem de
 fendunt vel contregunt, ut sic omnis ordo manasticus in dissolutione, omnis
 honestatis decus in turpitudine, omnis forma virtutis in viciu omnis rigori
 iusticie in precipitum facinororum euanescat **H**ec omnia, prius eueniunt, quia
 causationes et correctiones in caplis non habent **P**etrus anania et sa
 phira, quasi in caplo seniorum pro vicio propetans corripuit et puniuit
Paulus principem apuloz petrum quasi in caplo seniorum coram senioribus
 et fratribus arguit, quia reprehensibile iudicauit **H**ec in merito nasci
 tis ecclesie et inter dispensatores fidei maiores ad instructionem nram
 acta sunt et conscripta **V**ltimique ergo horum seruat exemplum, ubi in diu
 dua cum ipsa habundantia rerum temporalium christi gratia perseuerat
Hec in libro apulo **S**ed aduersum ista coram est argumetatio dicentium
 et se ab huiusmodi proclamationibus et correptionibus excusantium
 quod homo non debet sibi odium excitare propter **Q**uia sicut gregoriu
 dicit moys 8. caplo. 27. et habet super ca. 10. non est timendum ne vis
 qui corripit, contumelias referat, sed cauendum ne iratus excitatus ad
 odium deterior fiat **S**ed ex fraterna correptione sepe odium generatur

Quia malum si certimo
 re omittere proclama
 tiones in caplis 4. 4

Quid respondendum
 hys qui dicunt non cau
 piendum ne iratus mali
 os ad odium nri

174
qua veritas odium parit. Insup et ex ipsa correptione sepe non sequitur
emendatio et sic fieri videtur frustra. Frustra autem niti ut ait salustius
in ipso prohemio in iugurtha et allegat Hieronim' in prologo genesis ad
paulinu' neq; aliud se frangendo, nisi odium querere, extreme demerite
est. Sed ad hoc breuiter responderet beatus Thomas sup quartu' sententiaru'
distinctione. 19. ar. 2. q. 1. in responsione ad 4 articulu' et dicit veru' esse
q' semp' vitandū est ne ex correptione sequat' odium ex nra culpa, sed ex
indiscreti nra correptione. Si autem ad odium aliq's inde prouocetur, ex
quo deberet ad dilectione' mutari, non est curandū p'cipue qm' correpti
p'ccati in damnu' alterius u'git vel etiam damnu' sequens vel ipsum
p'ccati est grauius odio quod in nos excitamus. Vel qm' sperant' q' odium
paulatim tepescat in correpto. Tunc em' sequit' q' chrisostom' ait, si q' me
habet est odium propter deu', q' amicitia que est propter seipsum. Cum em'
propter ipsum amamur debitorum dei sumus, cum vero odio propter ipsu'
habemur, debitorum ei nobis facimus. Nec thomas. Hys conspuit' dicit
etiam Thomas libro 2. de apibus ca. 39. superius alligato q' l'z mutuis
accusationib' et correptionibus apuloz subito aliqu' turbationes pueniant
aioz' spūs s'cī sancti uirtute' citius conquestant, et ad se redeūt corde paci
u' hucille. Propter que idē thomas ubi sup' ca. 15. religiosos viros apibus
comparans. Verarū inquit apū singule habent aculeū. Sed in hys
mili' mītib' nocent. Si que vero sudores amaros habent, et eterna
tura fidei sunt has psequūt' et puniunt. Verarū ergo aut apū singu
le que religiosos aut fideles quosq; significat, sine aculeo q' loco et t'pe
debis' redargutionē uicū denotat esse non debet, cū decreuissim' augustin'
in regula sua x' scribit suis ait. Magis q'ppe innocens nō estis, si frēs uios
quos indicando corrigere potestis tacendo pure p'mittitis. Et b'as bene
dicit in regula sua. Si q's inquit s'c' contumax vel fribus aut iobediens
aut inuicem aut in aliquo contrarius regule sancte et p'ceptis, s'emoz'
suoz' contēptoz' reptus fuerit, hic s'm dñi nri ihesu chresti p'ceptum admo
ueatur secreto semel et secundo a senioribus suis. Si nō emendauerit, ob
uicetur publice corā oībus. Talis aculeus in claustralibus esse debet.
De hoc dñs per ezechiele' terribilit' loquit' dicit. Si nō annūciaueris ipso
impietate' suam, et in impietate sua mori' fuerit, portabis iniquitate' eius.
Dō dicit cum caym. Nunquid' custos frīs mei sum ego. Et quidē negan
do verum dixit, qui frēm non custodiendo inuidus interfecit. Caue ergo
ne et tu in eo quod nō custodis occidas. hec ille. Postea tē in ca' sequen
tiusdem libu' idem auctor ex apū natura uolens ostendere, q' sum sit
correptio ista mutua fribus quētu'alibus p'cipue necessaria. Apes i'it

H
Quod turbato animi q'
ex pia correptione vel pro
damnatione puenit prede
i'gratia nro p'p'et' *

Quod nolentes fr̄ib' de
inquietib' succurrere
usu boni operantis qu
q' puat' Et quod tales
dicunt maledicti

M
Exemplum quomō per
placōs viger vel defiat
disciplina Et quomō in
prelatura aliqui boni per
uertuntur

A
Quomō intelligat nō esse san
dum ēē a correptione p mo
dica concristandē cū dī de
Ante hoc videat' subtraxisse
grām suam aliquibus

que aculeū non habent, mella de cetero facere non p̄nt. Quid
melle inquit dulcius, q̄ v̄tute iocundi? Nancunq; in p̄rio p̄
mouere non satagūt, qui peccantē primū arguendo vel t̄m
sando non pungunt. Vel alit' expom' p̄t; s; grauius est. Apes
que aculeū p̄dunt, mella de cetero facere nō p̄nt, quia sepius fit
ut qui p̄rio subuenire arguendo vel iudicando nō curat, iusta
vindicta dei a melle v̄tutis cadat, et qui fr̄i suo a fouea caueere nō
velat, ipsemet lamētū iniquitatis incurrat. Quid mirū? Maledict'
a propheta dicit ieremie 48 qui prohibet gladiū suū a sanguine.
Prohibere autē gladiū a sanguine, est proximū nolle v̄bo conu
re, quo mori posset penitendo p̄ccō, et viuere correctus deo. Talis est
maledictus, idē malo addictus, quia meo q' proxīm' auare voluit
eū in malū culpe in p̄riā et in malū pene in futuro perperne
damnatiōis n̄ voluit. De quo q' n̄o inq̄t' rēpe acciderit audiamus.
Et subiungit. Didimus inq̄s in quodā mōstero mōchū natum
li m̄gemo et s̄cū p̄ditū, v̄tute castitatis et oī morū honestate p̄la
rū, in quo solus ille defect' erat, q' nullā v̄tra p̄m̄ rigiditacē habe
bat. Quem defectū in eo corrigendū mōchi sperantes cū in abbate
unāter elegerūt. At ille factus abbas in pusillanimitate et igno
uicia p̄stint, et ex hoc ordo mōsticus nom' sans graue inuenerit dissolu
tiōis. Quod superiores eius ordinari munitū graue ducētes, illū ab
officio remouerūt. Quod sup' modū graue ferēs, ad tantā paulatī
impacientā venit, ut manū iniquitatis totalit' daret, et se ipudēssime
nequissimis in dilapidatione ecclesie socaret. Nec hinc tempus dissi
suis intercessit, cū ecce positus in agonia ipoznuos tractorēs sibi in
stare vidit, seq; oportere reddere rōnē non solū de defectibus et suis
excessibus quos omisit verūcū de illoz excessib' quos quādoq; con
gere debuit et nō correxit. Tractores ergo cum declinare velle nec
potuit, clamās inter angustias expirauit. Q' q̄ horrendū est illius
hore certū expectare, et non cū lacrimis debitis et lamentis erdigis
penitentie fructibus puenire. Hui' ergo exempli grā correptionis aculeū
habeas ne frustreris melle et cadas a v̄tute. hec ille.

Capitulum **¶ ¶** 152^m

Ed iam fortassis adhuc in dubiū v̄t aliq̄s de nūro
scrupulosorū dicens. Et quomō ista ita se habere dicit
mus de correptione fraternā, ut pro emulatiōe seruā
de discipline cessare non debeamus ad modicā p̄sentis fraternit
tristitiae, in correptione culpe fraternae sicut etiam longe sup' decla

rati sit notabilibus exemplis in caplo. 149. d. p. q. deus gram sua
 subtraheret hys qui prioros suos de defectibus visis ut sibi visū est
 et pio zelo arguerūt. p̄cipue de eo qui fr̄m suū in feria sexta manu
 eius manducantē corripuit quod apud deuotos etiā n̄ri tempis
 q̄ notabile videt̄ a deuotione illius cui multa distantia in tempore
 refriguit nōbile videret̄. Dicendū breuit̄ et considerandū diligēter
 atq; memoriū retinendū saluo in oībus semp̄ iudicio sanus sen-
 tentiū in oī correptione fraternā et p̄clamatione siue accusatiōe
 publica tria esse obseruanda s̄z: **P**rimo ergo ad correptionē fr̄nā
Certificationē cognitiōis maxime capitularem vel pub-
Purificationē affectionis licitā p̄reer̄gitur in ipso con-
Modificationem locutionis p̄tente illius p̄c̄i de quo aliū
 p̄clamat corripit vel accusat. **C**ertificatio cognitiōis **I**sidorus de
 sumo bono **N**ullū inquit iudices suspitiōis arbitrio **N**on enī qui
 accusatur. s̄z qui cōuinat̄ reus est. **D**icit igit̄ nullus debet iniuste
 vel ex suspitiōne iudicari aut condēnari prout scribit̄ b̄n̄s gre⁹
 in registro v̄gilio episcopo arelatensi cā 30 r. **S**i inquit qua se
 fuisse fr̄m t̄m v̄re sacerdotū vel alioy culpa intulerit, una cum cō-
 fr̄e episcopo augustino residentes subtili cuncta iueſtigatiōne p̄q̄ri-
 te. **E**t ita vos in ea que deum offendit et ad iacundiam prouocant
 districtos ac sollicitos exhibet̄, ut ad alioy emendatiōne et v̄ndictam
 culpabilem feriat et innocēte falsa opimo non affligat, hec ille. **D**ic-
 etiam nullus debet maxime in publico ex suspitiōne vel dubio coram
 alijs et nisi de certis accusari, notari, argui vel confundi. **G**raue est
 enī ut ait b̄n̄s gregor⁹ scribens constantino mediolanēsi ep̄o, ut in re
 dubia, certa det̄ fr̄nā. **Q**uare caute in statutis regulariū capli ib̄nde
 smensis p̄re tertia cā. 3. p̄cautū est quod nullus sup̄ aliū in caplo cul-
 pay clamorē faciet et sola suspitiōne, nisi de hoc quod viderit v̄l audi-
 erit. **Q**uod utiq; intelligendū non est de hys que de aliquo alijs solū
 referentibus auditū ab illis cognouit; s̄z de hys duntaxat que in eo q̄
 culpandus putat̄ prop̄is oculis suis vidit et prop̄is auribus ab eodē
 audiuit. **D**ebet ergo fieri accusatiō vel p̄clamatio caplaris siue publica
 non nisi de certis cognitis, quia is q̄ sic aliū accusat aut p̄clamat, p̄bare
 culpā a se ab̄ obiectam tenet si v̄q̄rit. **E**t si falsē aliū p̄clamat aut
 maliciose accusat et in p̄banone defecerit eadē pena inuoluit̄ quā tenet
 r̄ qui dictus est ab eo reus, si dūceret de crimine ut patet sup̄ cā 96. c.
 Et habetur etiam in eisdē statutis p̄re p̄ma cā 9. **E**t cōtinuatur hec
 hys que habentur 2. q. 4. cā. **S**i quis iurat̄. **O**bi etiā in caplo sequitur

De tribus conepnōe fr̄nāe
 p̄cipue p̄clamatiōe capli
 et necessarijs. **E**t d̄ q̄ nō d̄z
 anepno vel p̄clamatio
 fieri nisi de certis cog-
 nis * * * * *

P
 Quod falsē vel maliciose
 accusatus tenetur ad
 penam talionis * * *

Quod proclamatio non
debet fieri ex ira vel odi
o sed tantum ex caritate

Quod nunquam homo de
bet alium corripere nisi
certum fiat si sola cari
tate id facere

Quod in correptione et
proclamatione debet ho
mo benigne loqui

Quod aspera correptione con
tra ad malum inuenit
premitur

Ded aliud papa fabianus dicit quod ille qui crimine illam probare non valet
infamia irrogatur. Secundo in correptione frater magis caplari vel
publica prequerit in ipso corripiente vel accusante ad ipsum qui pro
mar Purificatio affectiois ut non ex ira odio rancore indignatione
vel aisione persone nec in vel ex commotione et turbulencia animi ma
le affecti sine appetitu oculio vndite quia si forsitan proclamator
quoniam aut alias aliquid inuiti iure vel molestie nec aio confundit
sicut aliqui faciunt qui quos minus diligunt aut ad quos male affe
sunt quos in face ferere amonere non audent in publico ubi eis ex
equo loqui aut respondere non sine nota pnt publico clamor. Ex
nullo horum magis si ex sola radice posse hoc est intendio pure dilectionis
et sincere intentione emendationis nulla alia sinistra intentione ad
egredi ad publicum debet erga correptionis vel etiam correctionis frater. Alio
modo quis expietur de sua correptione non indignatione non ira non odio
et nullum fructum prouinit. Quomodo correptione ut dicitur est super corripere
aio a correptione suscipit et talem in eo fructum operatur quali aio et in non
one a corripiente profert. Et ideo ut ait beatus Augustinus in
epistolam ad galathas. Nunquam alium peccati oburgandi suscipienda est
negotium nisi cum meritis interrogacionibus examinatis riam confiam
liquide nobis coram deo responderimus dilectione nos facere. hoc ille
Ded quoniam hoc rari est apud nonnullos quibus ad correptionem necessarium
requiritur. Ideo idem beatus Augustinus ubi super dicit. Quod nihil sic
probat spirituali uerum sicut peccati alieni tractatio cum liberatione po
quod insultatione eius qui deliquit auxilia quod conuicta medietate in
facultas tribuit subuenit. Alias aut in epistola eadem. Quidquid latere
aio dixeris pumentis est ipetus non caritas corrigentis. Dilige et
dic quod uoles hoc ille. Tertio ad correptionem accusationem aut proclama
tionem fraternam magis caplari aut publicam requirit in corripiente
ipso quo ad executionem actus. Modus istius locutionis ut homo in
corripiendo fratrem modeste benigne et succinthe loquat. nec ullum
hominem nisi amicum sibi aut familiare habeat cui in proclamando di
re prolixo aut iurra inde loquat. Quomodo enim secundum plimum ea que sunt
in uoce signa sunt eorum que sunt in aio. Et ideo corripere qualis uerba
lis et oratio. Et quoniam fieri uix potest ut qui ad aliquem minus bene affinat
in uerbis etiam motus cordis eius ad eundem non aliquatenus offendat.
Hinc est quod qui mordacius modico alios arguit sepe apud
domini quasi quis mala affectione vel rancore id faciant motum in
dignationis incurrunt. Et ideo hi qui corripiendo alios publice amon

nent, cauere a vbor aspiciat debent sume, ne quod pro caritate ex
 mensione agitur p locutionis incompatia militare odium videat
 Quaqz em in correptione ferenda sit culpa, in ipsa m passione
 verecundie seruanda est mensura, ne ipse qui corrigere fratrem animo
 uendo intuat, pferat illi odii feminaria et indiscretionis probetur
 Propter quod in statuis regularu pmissis pre 2o caplo v prudenter
 scriptum est Quod si quis aliquem pdamare voluerit, no exagere
 damore suum nec queat circum vbor s culpam fratris simpliat
 proponat in mediu Et est eo Quia frequenter q ibi pferi indiscre
 ditur grauitate audiret Et sicut dicit bñus bernardus in quoda
 sermone Leuis quide sermo, quia leuiter volat s grauit vulnerat
 leuiter transit s grauit uicit Leuiter enim penetrat, s no leuiter exit
 leuiter profertur, s no leuiter reuocatur, facile volat s non facile caritatē v
 lat, hec bernardus Vnde circa huiusmodi discretionē melius obseruan
 dam circa correptionē fratrenā est nōndū q mēdū ut sup dictum est
 caplo 128, c, g, h, i, ueniunt nōnulli hoies claustrales qui in exterioris or
 dinis obseruatione superficialit ambulantes, nulla interius dulcedie
 uroantur Qui bene in actibus aploz signati sunt per illos qui se spi
 ritū scti ignouare respondent, et se tū in idis baptismate baptiza
 tos Qui utiqz dura abstinentia pditis zona pellicea et cameleoz hirsu
 nis horesabat Tales ut pdimus in austeritate morū exterius am
 bulantes, actiue vite multo labore opa parantes, rigidiores sepe
 sunt et ad exacerbatōne pui Martia em que sollicita erat circa
 frequēs ministeriū, erga plurimo turbabatur Vnde tales sicut
 gidi et austeri sunt sibi in seipsis nō pariter carni, sic etiam sunt in
 iudicando et corripiendo alios duci et ferri, volentes oēs spū m
 discreto et nō valentes sibi in oibus conformari Et si quos dissim
 les sibi esse pspexerit, illos despiciūt, iudicant arguūt et puniunt
 Huiusmodi ut dicit frater thomas louaniensis auctor libri bñi uniuersalis
 de apibus lē 2a cā 12 inter ceteros religio sos spūalit mellificantes
 significati in quibusdā apibus rustias aspectu horridis valde irac
 undis Que labore et ope pstantis mētū aliqui adacto aculeo pū
 gunt, ut mētū sequantur, et tunc illos morunt Sic aut huius
 religiosi pdiati in talibus apib significati si mētū adacto aculeo
 per indiscretionē in correptione puniunt, ut mētū rancidus
 odiaz sequat, vel etiā occasione mfernis et ipse factus fribus dede
 em ut ab ipsis odio habeantur, mortalissime peccant, et quasi ir
 remediabile pccm manet quousqz fribus reconciliant, et correctis mo

D
Quod indiscreta vba
sepe grauitate audiret
et ledunt x x x

F
De quibusdā qui in
exterioribus rigidius
iudicando alios sunt
seueri similitate et in cor
ripiendo x x x x

A
Quis graue sit alios indif
crete corripiendo ad odi
um et turbationem
eritatis x x x x

ribus se abiliunt. ut et ipsi in pace uiuant. et alios scilicet in pace uiuere
 permittant. Et uide quod reprehensibile istud christus notauit in euangeli-
 o dicit. Qui scandalum uiderit iniquus uinum de pusillis istis qui in me
 credunt. et pedem suum in laqueum non suspendat. mola asinae in collo
 eius et demergatur in profundo maris. Nota quod rarissime christus nisi
 hic penam certam distinguit peccato. hic autem pro scandalo dimissionem
 in mari cum mola asinae fieri iudicauit. Quis autem magis scanda-
 lizat hominem. quam qui et a seipso peccatum a scandalo postulat. Discant et li-
 cebus apes fidelium pro uice reuerentiae et persona melius pungeret. sic tamen cau-
 te et timide ipsum caulem tendere nonnulla quae in ipse est odium in
 nu in seruo uideant corde relinquere uel fouere. ut sic in meliorum de laqueis
 proficiant. et fratres caritatis correptionem et emendam ostendant. In
 tribus in correptione fraternas necessarias diligenter pensatis satis patet
 quod de superioribus obiecto dicendum est de fratre qui pro eo quod alium querendum frater
 manus consuetum. Inmediatim corripuit. peculcare quam habuit gratiam
 amisit. Indubie enim credendum est quod gratiam illam non amisit. pro eo
 quod frater suum amonuit. sed pro eo quod modum in corripendo debent non
 seruauit. Nichil enim tam magnificum tam perlatum. quod non desideret rem-
 pante moderamine. Unde apud deum qui inspector est cordium et omnium
 cogitationum secretorum credendum est frater illum deliquisse in ista correptione.
Vel quia uidelicet contra modicam culpam in corde ubi uidet et ha-
 bitat deus minus excanduit. **Vel** quia forte non iniqua causa facti ad-
 pauit ubi culpa non fuit quia fortassis frater illum ad manus mandu-
 candum obedientiam infirmitatis necessitas coegit aut grauis labor et uol-
 pa excusauit. **Vel** quia iusta lex ipsam correptionem. uobis excusauit
 te nimia ministravit aut alio modo uiciuauit. Et hoc etiam de aliis
 uilibus uidet seruandum. Concludit ergo in hoc membro quod lenitas et
 mitis debet esse serua correptionis siue in publico siue in secreto. Dicit
 dicit apostolus ad galatas. 6. Vos qui spirituales estis. huiusmodi in seruitur
 in spiritu lenitatis. Et augustinus dicit. Corripit iustus in misericordia erigit
 aut uirtute id propheta in psalmo. Quia superuenit mansuetudo et corripit
 Et si tunc alius obicit contra hoc illud apostoli ad Titum. Argue illos
 dure. Et exemplum Iohannis baptiste dure scribas et phariseos corripit
 nis math. 23. ubi ait. Benignus uisus est que fuit durissima correptione
 Respondet sanctus thomas super 4. sententiarum distinctione. 19. de correptione
 de fraternitatis articulo 3. quod 3. in cor. quod 3. in gre. conformiter ad longum signum
 pmissa. Nonnulla peccata sunt leniter arguenda quae uidelicet non malicia
 sed solum ignorantia uel infirmitate delinquit. Nonnulla autem sunt

B
 Quod mitis debere esse
 correptionem. Et quid sit correptionem
 dendum obicitur et apostoli
 et iohannis baptiste dura uia
 suadentibus facientibus.

**Quod ex malicia p[er]an-
tis sunt dure arguendi et
infirmis leni[ter] animo
nendi** * * * * *

vehement[er] increpanda. s[ed] q[ui] et malicia p[er]at. **Et q[ui]us hoc gre?**
in pastoralis dicit p[ri]ncipalit[er] de correptione p[ro]p[ri]is que competit
in etiam in correptione que ab alijs fit hoc observand[um] est q[ui]us
fraterna correptione semp[er] magis debeat ad lenitate[m] accedere. quia
non ex auctoritate officij. s[ed] ex caritatis affectu adhibet. hec th[omas]
Discretionē ergo in hoc observari oportet et q[ui] fieri p[ro] ad medi-
um attendere Quod si custodiret difficile apparet. quidq[ue] amplius
futurū est. in p[re]sentem humaniore p[re]p[ar]aret s[ed] in senectū. Hoc em[en]d[um]
luis ex p[ar]te correptionis. quia s[ed] in eundē senectū in libro de morib[us] facili
penetrant v[er]ba que mollia vadunt. Et ex p[ar]te corripientis s[ed] in christo
mū 2 li dialogor[um] et sanctor[um] satis erit p[ro] eruberān[ti]a n[on] q[ui] exarto
rigore iudicari

hic non est caplin speciale : * * *

Et de p[ri]ncipalit[er] capienda est ad correptione[m] temp[or]is
opportunitas observari et cōsiderari p[ot]est. Et p[ro] p[re]sentis
venerandi. Quia in p[re]sencia senior[um] prudentiū et maxie
p[re]latorum interdū iuvenib[us] et subditis o[mn]iō est a fraterna correptione
cessandū. Et q[ui]m hoc in sup[er]ioribus ca[pitulis] 8. et ca[pitulo] 12. est sufficienter declara-
tum ideo de illo plura hic inserere superfluum ducit. **Caplin. 153?**

**Quomōdo correptione[m] f[er]re de-
beresse secreta** Et de consi-
derandis circa hoc * *

Et de p[ri]ncipalit[er] circa modū correptionis s[ed] ut m[er]ito
tota sit et fructuosa necess[er]e est ut p[er]missa ut fiat. Et
q[ui]m quo ad locū separati. Et hoc d[omi]n[us] inuit et excep-
sit mathe. 6. **Si peccaverit in te frater tuus. hoc est**
te solum facite ut aliqui dicūt. corripe eū inter te et ipsū solum. Et
Dugenes sup[er] leuiticū homilia 24. tractat illud. **Si videris fratrem**
tui non recte agere. argue eū inter te et ipsum solum. Non vult te
aut d[omi]n[us] si forte videris peccat[ur] fr[atr]e[m] tuū. d[omi]n[us] euolare in publicū. et
p[ro]clamare passim et divulgare aliena peccat[ur] q[ui] esset utiq[ue] nō conuige-
ns. s[ed] potius in famantib[us] hec ille. **Isud autē est in culpa n[on] libilibus**
de necessitate salutis. quia cadit sub p[re]cepto diuino arcūstantis de-
bins et di p[ro] pensans. Quā ad modū em[en]d[um] ipse actus correptionis fra-
terne ut demonstratū est sup[er] ca[pitulo] 2. b. et ca[pitulo] 2. cū plurib[us] sequentib[us] cadit
sub p[re]cepto diuino. inq[ui]t[ur] format[ur] ad emendationē fr[atr]is. Ita et modus
et ordo correptionis fraterne cadit sub p[re]cepto diuino. inq[ui]t[ur] modus
vel ordo correptionis fraterne faciūt ad emendationē fr[atr]is. **Hic autē**
modus et ordo p[ro]ut eū d[omi]n[us] statuit et p[re]cepit in euāgelio mat. 18 di-
rens. **Si peccaverit in te fr[atr]e[m] tuū. et c[etera] quatuor cōprehendit.** P[ri]mū est ut
corripiat sive amoneatur secreta. ut sic et innocentia[m] recuperet. et fama[m]
non p[er]dat. **Secundū si hec medicina nō fuerit efficax. vel nō p[er]fuerit**

**Quod modus sive ordo cor-
reptionis etiam cadit sub**
p[re]cepto et quatuor con-
p[re]hendit * * *

tunc debet p̄m fr̄is paucis ostendi, ut culpa corrigat̄, et fama nota
 liter non p̄dat̄. Et hec est secreta denūciatio, que in duo sibi succedē
 denūci ordmate fecit. Nam p̄mo debet secreta denūciari ante oēs p̄
 lato soli, qui maxie p̄ p̄desse et nō obesse. Deinde um vel duob' r̄sib'
 demonstrari. Tertū si frater adhuc ex isto non corrigitur tunc debet
 oīno fama negligi et ipse in publicum p̄di et testibus cōiūmā et h'
 p̄pter correctionē aliorū. Quarto quod si nec publica correptione p̄fic
 rit, debet oīno abscindi iudicio ecclesie et haberi ut ethim' et publican'
 Et hec ordmat̄ ut dictū est dñs mat. 18. tangens. Si peccauerit in te
 frater tuus coripe eū inter te et ipsum solū. Si audierit te lucratis
 es fr̄em tuū, si non audierit adhibe tecū unū vel duos testes. Si sine
 illos audierit, dic ecclesie. Si ecclesiam nō audierit sic nbi sicut ethim' et
 et publicanus. Unde p̄m sanctū thomā sup̄ quartū sententiā dist. 29.
 de correptione fr̄na ar. 2. q. 2. m. re. 4. ar. ultimā illā p̄f̄sionē p̄m̄tis
 sue p̄cōis. Item nēns quatuor in correptione fr̄na ad illius si possibi
 le est emendationē debent p̄cedere. P̄mo emi debet secreta amoneri. De
 cundo debet p̄lato secreta denūciari. Tertio debent testes adhiberi.
 Quarto si negauerit debet in publicū cōiūcād' p̄duci. Sed duo media
 dñs sub uno s̄phendit: hec thōs. Et de istis quatuor ultimis hic p̄m
 ordmē considerare modo consueto aliqua debemus.

¶
 Quatuor in emendatio
 nem fr̄is debent p̄cedere ex
 cōiūcāone et p̄f̄sionē pub
 licam

¶
 Quomō rō secreta correpti
 ois sumitur ex similitudi
 ne processus medicinalis

Capitulum . . . . . 154^m

Anno itaq' ex ordinatione diuini p̄cepti ad emēda
 tionē fr̄is in materia fr̄ne correptionis p̄cedere et
 p̄cedere debet secreta amonitio que semel vel plures
 debet fieri q̄dū probabilis spes habet q' fraternā tali et secretā possi
 frater amonitione emendari. Et huiusmodi rō generalis colligit̄ ex hoc
 q' dictū est sup̄ius q' correptione fr̄na debet esse medicinalis. Et p̄ correpti
 ois aliu' debet se ad ipsum habere sicut medic' ad egrotū curandū q'
 in r̄dū eligit̄ min' malū ad p̄cauēdū malum mag' sustinēs in r̄
 dum aut miserēs infirmitatē minorē ad p̄cauēdū vel expellendū
 maiorē. Et mō in correptionis fraternae materia p̄m sanctū thomā sup̄
 quartū sen. dist. 19. de correptione fr̄terna ar. 2. q. 1. m. cor. q. locū habet
 quod ait pl̄s s ethi. q' minus malū ex hoc q' p̄eligit respectu magis
 mali, accipit rōne magis boni sicut dictū est in medico, qui amputat
 in r̄dū unū membrū ne totum corp' inficiatur, qui t̄m hoc frat' aliu'
 necessitate coactus p̄us temptat et si p̄ ab infirmitate totū hominē li
 berat. Unde hunc ordinē ut in p̄m cap̄lo dictū est dñs seruare p̄cipi
 p̄cōibus sp̄ualiter corripundo medicum. Peccator autē ex p̄cōe dūm

et sic dicitur in libro
 de regimine principis
 et sic dicitur in libro
 de regimine principis

la moritur, scz innocente damnū et dispendiū fame. **P**rimū damnū scz
 facit in amissione innocente manus est, qz dispendiū fame q est secūdu
Maiori autē damno semp potius et pus est subueniendū, qz minori
 Et ideo ubi pr subuenire oportet sine damno fame, faciendū est. **V**nde pus
 temptandū est ut taliter innocentia restituat, quod fama etiā seruetur
 et alia etiā mala que ex infamia sequi pnt precauant. hoc autē
 fit si secreta correptione qui reus est emendetur. **S**i fieri nō pnt, negli-
 gi debet fama, ut repetur conscientia. **F**ame autē dispendio si subueniri
 alit nō pnt in toto, debet qz tū pnt ut scz pmo pauca et postea multas
 crimē pandat. **E**t sicut qzuis fame innocētia pponēda est ubi utraqz ser-
 uari nō potest, semp tū qz tū fieri pnt fame pcedū est. **S**icut enī dicit
 sanctus thōmas 2. 2. q. 73. ar. 2. in cor. quōis inter oēs res tēpales quas homo
 habet fama est pcciosior, per cuius defectū homo ipenditur nō solum
 multiplicat in tēpali bus ut motū est, verū etiā in spūalibus et bonis
 agendis et malis pccauendis. **M**ulti enī hoīes timore infamie a pccō
 retrahunt. **V**nde qn se infamatos inspiciūt irrefrenate peccāt. **P**ropt
 quod **G**lossus ihero sup vbo i mas is. **V**ipccauerit in te fr tuus, coripe
 eum inter te et ipsum solū dicit. **C**orripicndus est frorsum frater, ne si semel
 pudorē aut verecundiā amisit, remaneat in pccō. **V**nde bene et sapiēs
 ait eccl 4. **C**uram habe de bono noīs, hoc enī magis pmanebit tibi qz
 mille thesauri magni et pcciosi. **E**st itaqz in emendatiōe frs deliquens
 secreta correptione ordine diuine instituto ante denūciatiōē etiā puatā
 pmittenda et precipue triplici ratione scz
Infamatiōis declinandē **P**rimo sūm dñi pceptū pmittenda est
Emendatiōis procurandē secreta monitiō siue correptione. **H**ōe mfa-
Imitatiōis pccauendē matiōis declinandē et hoc tam rōne de-
 liquētis ne scz se videns infamātū, rupto et abiecto freno timoris per
 impudenciam demersus pccipitur in oē flagitiū ut dictū est. **V**erū
 etiā rōe alior illi ex ouictu vel alias attinēcium. **N**am manifestato
 pccō secreto subditi vel plati, alij multi hoc audientes, alios subditos
 vel platos eius similes suspiciūt. **E**t sic uno infamato, alij simili pccāet
 cum eo infamantur. **E**t hoc notans bñs augustin⁹ in eplā ad plebem
 ypponensem. **C**um māt de aliqbus q sanctū nomē pferent aliq cri-
 minis vel falsi sonuerit vel veri patuerit, instant satagunt ambūit,
 ut de oībus hoc credatur. **D**ecundo rōe **E**mendatiōis frs pccauendē
 ut scz frater a pccō opetentius reuocet. **D**icit enī ordinanda est correpti-
 o ex caritate faciēda, ut pccam pccōr non deterior s melior efficiatur.
Ded sicut ex correptione secreta sepe efficacius homo bonus emendat

H
Si in correptione semper qz
tum fieri potest parcedū
est fame. Et qz pcciosa
ipsa sit

K
Quod secreta correptione
ante denūciationem
necessaria sit triplici rōe

L
Quod correptione secreta
efficacior est ad emenda-
tionem in delinquenti-
bus

ita ex publica correptione sepe peiorantur. Unde et **Dugrines** sup leu-
 ticum homelia 33. sup c. **Di** videlicet fratrem tuum non recte agere argue-
 eum inter te et ipsum solum dicitur sic. **Volus** vidisti. solus inter te et
 ipsum corripere. **Ubi** enim se curari sibi misterium viderit. seruabit et ipse
 mendationis pudorem. **Ubi** vero se videat diffamari. illico ad neganda
 impudentiam vertitur et non solum peccatum non emendabit. sed et dupli-
 bus. **Et** **augustinus** in li de vrbis dmi exponens illud mat. c. viij. **Corripere**
 eum inter te et ipsum solum. **De** vides magis correctioni. parrens pudori
 forte enim pie verecundia. incipit defendere peccatum suum. et que vis facit
 melioris. facis peioris. **Abbas** etiam ysaac de syria in li de contemptu
 mundi. **Qui** pro malicia inquit fratrem suum accusat. deum iudicem et
 rufatorem. **Qui** occulte proximum corripit. malicia eius sanat eum
 vero in uentum accusat. in fletu vulnera exacerbat. **Qui** occulte fratrem
 suum corripit. affectu caritatis ostendit. **Amicus** in occulto redarguens
 sapiens medicus est. **hec** ille. **Tertio** rōe punitationis vitande ne vide-
 liz audito in publico alicui peccato aly ad peccandum puocent. **Tempor**
 em homines ad imitandum malum. piores sunt. q̄ ad bonum sequendum.
Unde quod supius alligatum est ex **Gregorio** nazarenno magistro
 romini. in apologetico suo de prelatis. etiam de singulis alijs dicit
 veraciter p̄. q̄ sc̄z si quis in aliquo vicioz moribus est. facile in alios
 transfunditur. et multo facilius q̄ malum est ab eo transit. q̄ si ipse
 eo vitans fuerit. **Nam** ut ait **Poeta**. **Dum** cernunt oculi lesos. ledunt
 et ipsi. **Insup** peccatores audientes in publico peccata aliquor. que nesci-
 runt et suspicabant. peccata sua minus curant. p̄misso alior. p̄mittit
 alleuiant multiplicat et excusant. maxie si plator sunt. **Et** de his
 supra caplo 54 et **Caplin** ¶ ¶ ¶ - 155^m

M
Quod semp homines pro
mores sunt ad punitan-
dum malu q̄ bonum

A
De diuisis obiectioibus q̄
tra necessitate secreta cor-
reptionis ante denuncia-
tionem ¶ ¶ ¶ ¶

Q
Quomodo et quare deus
aliquos punit et denū-
ciat aniq̄ secreti am-
monear ¶ ¶ ¶ ¶

Ed iam contra hec que secreta ammonitioe p̄mitti-
 da dicta sunt possit alicui p̄sideratioe rem seruat
 diuims aliquialiter exercitatio varia dubietas subor-
 ri p̄cipue ex tribus sc̄z

Dei et seniorum exemplatione

Et unūq̄q̄ horū meritorū

Precepti et p̄uiciorum implicatioe

duat accusationē dubietatis

Capli et iudiciorum exercitatioe

contra p̄missa de secreto cor-

reptionis p̄seruando comprehendit. **Primum** ergo motum dubietatis
 ad contrarietate p̄missor surgit. **Ex** operatione dei. **In** opibus enim
 caritatis p̄cipue debemus deum p̄mittari. **fm** illud apli ad epho.
 5. **Estote** imitatores dei sicut filij carissimi. et ambulare in dilecti-
 one. **deus** autem interdū publice punit hominem pro peccato nulla

secreta amonitione pmissa, ergo videtur, qd no sit necessariu amonitione
 secretam pcedere denunciatione. **P**osterea christus denunciavit iudam
 discipulis prout legitur iohannis 13. **E**t tñ ipsum non legitur aliquñ ante secreta
 amonuisse, ergo videtur idem qd sup. **A**d hec responder doctor sanctus
 pmo de p'm genere 2. 2. q. 3. ar. 2. in sol. p' ar qd oia occulta deo sunt nota
Et ideo hoc mo se habet occulta p'ca ad iudiciu diuinu, sicut publica
 ad humanu. **E**t plerumqz deus quasi secreta amonitione p'cores arguit
 in rebus inspirando vel vigilanti vel dormienti s'm illud iob 33. **P**er
 somnu in visione nocturna, qñ ueruit sopor sup hoies, tunc aperit aures
 viroz, et erudiens eos instruit disciplina, ut auertat hominem ab hys
 que faceret liberet eu a supbia. **E**ruens aia eius de corruptione, et uita
 eius ut non transeat in gladiu. **A**d 2. autem quod de iuda obnataur
 Respondet idem doctor ubi sup in re. et ar. 2. forimter pmissa, qd deus et
 dñs n'r ihesus christus p'ca uide tanqz deus ut publicum habuit:
 unde statim poterat ad publicandu pcedere, tñ ipse non publica
 uir s' obsecris v'bis eum de suo facto amonuit. **V**el etiam dicendu s'm
 eunde sup quartu sen. dist. 19. de correptione fina ar. 3. q. 1. in co. ad p' ar
Quoniam obseruantiob; p'ceptoru semp ad intentio n'e precipientis et ratione
 p'p'ti attendendu est. **I**deo autē p'cepit dñs ut secreta amonitio pub
 licam denunciatione pcederet, ut expectaret emendatio vite et fame p
 ruerit p'coris. **E**t quia dñs sciebat iudam no emendatu fore si ipsu
 amoneret; s' magis exaspandum, quia no est pbabile qd v'ba illu eme
 darent quem tot miracula visa non mouerunt. **I**deo ipsum no pmo
 nuit; quia sciebat ipsum magis exaspandu et deteriozem fieri. **N**ec
 etiam est simile de ipso et de nobis, quia ipse secreta cordiu cognosceret
 futuros euentus, non autē nos. **E**t ideo in si certissimis signis appa
 reat incorrigibilitas et exaspansio alicui futura, non debet a nobis
 fina apud eu correptione p'cedere, licet ille. **V**nde si hoc nobis de aliquo
 infallibilibus indicis constaret qd ex n'ra correptione deterioz fieret pl'
 exaspatus, vel quod ad minus non inde emendaret, tunc de tali apud
 nos non platos non caderet illud correptione sub p'cepto. **T**unc em nobis
 illius correptione vel emendatio videret impossibilis. **M**aledictus aut iud'
 gl'osus qui dicit deū aliq' impossibile p'cepisse. **T**alis autē hois emeda
 no pro tanto videtur impossibilis, quia talis homo videtur a deo despect'
 Despectu vero est. **E**t 2. **C**onsidera opa dei, qd nemo p't corrigere qui ille
 despectu. **T**alibus autem indicis non errantibus de alicui obstina
 tione, manet p'ceptu de correptione. **V**nde augustinus dicit in li. de cor
 rectione et gratia. **N**escientes quis p'ncipat ad p'edestinatoy numez

P
 Quare christus iudam de
 denunciavit anteq' secreta
 compuit

Q
 Quod in p'ceptis semp
 respiciendum est ad mo
 nonem precipientis et q
 uam p'cepti

R
 Quod ubi non constat de
 incorrigibilitate delinque
 tis compere debentur
 et contra

¶
Quare aliqui sancti
secretam correptionem aliquo
denunciant ut ioseph
paulus petrus & & &

¶
Quod peccata publica
debent publicari et non se-
crete puniri & & &

et quis non p[ro]neat, sic affia debemus caritatis affectu, ut oēs veli-
mus saluos fieri Et ideo debem[us] oībus frat[er]ne correptionis officiu[m]
impendere sub spe diuini auxilij. hec augustinus. Secundum mu-
tū dubitans contra necessitatem secreta amonitionis ante publi-
cam denuncianonē surgit. Ex sanctorū exemplatione. Nam sicut
augustinus ait in libro de mendacio. Ex gestis sanctorū colligitur
qualiter scripturę sacre p[re]cepta intelligere debeamus. Sed in gestis
sanctorū inuenitur sepe facta publica denuncianone, absq[ue] secreta
amonitione p[er]missa etiam in p[re]s[ent]is oculis. Nam legitur geneses
26. quod accusauit ioseph fr[atr]es suos crimine pessimo. Dicit et actuum
1. q[ue] petrus ananiam et saphiram occulte fraudantes de p[re]s[ent]is ante pub-
lice denunciauit, nulla secreta amonitione p[re]missa. Similiter paulus
rephendit petrum corā oībus nulla amonitione secreta p[re]cedente. Sed
ad horū p[ri]mū respondet doctor sc[ilicet] 2. 2. q. 22. ar. 7. in re. 2. ar. 2. d[icit] de iusticia
credendum est quod fr[atr]es suos ante secreta p[re]monuerit, quous scriptum
sit. Vel p[re]dicit inquit, q[uod] peccatū publicum erat in fr[atr]e. Unde dicit plu-
raliter accusauit fr[atr]es suos. Ad secundū quod obijatur de s[an]c[t]o petro re-
spondet idem doctor sc[ilicet] ubi sup[er] q[uod] forte p[re]s[ent]is eorū erat publicum vel
statim publicandum. Vel forte sciebat eis monitionē suam nō valentē
Vel tercio et melius quod hoc forte petrus fecit consilio sp[irit]us sancti q[ui]
erat reple[us] ad terrore[m], quia hoc p[ro]petebat statui p[er]mittit[ur] ecclesie, nec
mirret auctoritas eius in p[re]ceptū. Et s[ic] in hoc ut idē dicit 2. 2. q. 22. ar.
Am re. ad 2. ar. petrus publicauit p[re]s[ent]is eorū, sicut ananias et saphira
q[ui] erant reuelatores p[re]s[ent]is cognouit. Ad 3. q[uod] obijatur de
paulo rephendente petrum. Respondet idē doctor sup[er] 4. ubi sup[er] q[uod]
petrus coram oībus peccauit et id oportuit ipsum corā oībus ar-
gui. Hic autē ordo s[ic] ut secreta correptione p[re]cedat denuncianonē obser-
uandus est in p[re]s[ent]is oculis. Unde dicitur. Si peccauerit in te fr[ater]
id est te solum sciens et tibi soli nocendo. Unde sup[er] idē doctor 2. 2.
ubi sup[er] in cor. q. dicit sic. Quid dicit ap[osto]lus. 1. ad thimo. 3. Peccatū
coram oībus argue, ut ecce tri timore habeant, de p[re]s[ent]is publica
telligitur ut dicit augustinus in li. de v[er]bis d[omi]ni. Quia si p[re]s[ent]is sunt pub-
lica, nō t[ame]n adhibendum est remediū ei qui p[re]s[ent]is ut melior fiat.
Et etiam alijs in quorū notitiā deuenit ne scandalizent. Et ideo talia
p[re]s[ent]is sunt publica arguenda. Si vero p[re]s[ent]is sunt occulte, sic videt locū
habere q[uod] ait d[omi]nus. Si p[re]s[ent]is in te fr[ater] tuus ecc[lesi]e. Quando m[er]ito
dit publici corā alijs, nō solum in te peccat sed etiam in alios quos
necbat h[ec] ille. **Capitulum** X X X 150^m X

Etiam motum dubitans contra id qd de secreto moti
tione ante publicam denunciatione p̄mittenda
dictum est surgit Ex p̄iculoꝝ implicatione hoc mo

Constat qd maiori p̄iculo debet homo obuiare. Sed

aliqui maius p̄iculum imminet, si p̄ctm non publicat q̄ sit malum
infamans unius hoīs. Quia p̄ctm latens p̄ multos conuincit
in fide vel moribus. qd non possit facere in publicum p̄ctm eius de
ducto. Vel etiam p̄mittit p̄iculum aliis in corpore aut rebus. Dup
hoc etiam infamat multitudo, si p̄ctm unj de multitudine omittat.
Nec talis infamia oboletur, nisi p̄ penā p̄cti, que nō p̄t inferri, nisi
p̄ctm ducatur ad publicum. Ergo nec semp debet secreta monitio
ut videtur denunciatione p̄cedere. Ad hoc breuiter respondet b̄ctus
thōs 2. 2. q. 22. ar. 1. i. re. ad 3. ar. Quod qm̄ imminet p̄iculum multitudis
tunc nō habet locum hec v̄ba dñi mat. 17. Si peccauerit in te frat̄
Quia tunc si peccans non peccat in te tantum. P̄mittit tñ ibi q̄oīs
in corpore necessariam distinctione dicit. Quia in oculis p̄ctis p̄cti
prioroꝝ offensa, nō distinguendū videtur. Quidam em̄ p̄cti occulta s̄t
que sunt in noꝝmentum p̄ctioꝝ vel corpale vel sp̄uale. Puta si aliq̄s
occulte tractet quomōdō ciuitas tradatur hostibus, vel si hereticus p̄ua
tū hostes aūtat a fide, quia iste qui occulte peccat, non solū in te pec
cat s̄ etiam in alios, oportet statim ad denunciatione p̄cedere ut hu
iusmodi nocumētum impediatur, nisi forte aliq̄s existimaret, qd stat
p̄ secreta amonitione possit huiusmodi mala impedire. Quidam vero
sunt p̄cti, que solum sunt in malū p̄ctantis et tui inque peccatus
vel quia a p̄ctante ledentis, vel salte ex sola noticia, et tunc ad hoc solū
s̄dendum est ut fr̄i peccanti subueniat. Et hec subueniēdo ut dictū
est superius eo mō fieri debet si possibile est ut restituat innocentia et ser
uetur fama. Si autē hoc fieri non p̄t, neglece fame p̄ferat con scia
et restituat innocentia. Quartū motū dubitans ad denunciationem
comū que p̄missa sunt de secreto amonitione necessariū p̄mittiten
da ante denūciatione surgit. Ex obligatioe p̄ceptoꝝ. Religiosi em̄
tenentur suis p̄latis obedire. Sed aliqui p̄lati p̄cipiūt v̄l cōtra
oībus vel alicui specialiter, ut si quid sit corrigendum eis dicatur.
Ergo videtur qd teneantur eis dicere ante denūciatione. Cum ergo ul
lus teneatur alteri obedire contra diuinū p̄ceptū videtur qd nō sit
de necessitate p̄cepti, ut secreta monitio denūciatioe p̄mittatur.
Simile videtur si p̄latus p̄cipiat alicui facienti crimen fr̄is sui ut ei di
catur, teneatur em̄ dicere ut videtur, nec silere liceret etiā si ip̄s p̄cipiet

Dubi p̄iculū imminet q̄m̄
locū habet secreta amonitio
p̄mittenda denūciatioe,
quandoq̄ non

F
Quod p̄cti occulta a qui
bus p̄iculū imminet
sunt in duplici genere

A
Quando homo tenet ob
dure p̄ceptis p̄lati de
uelatione secretorum et
quando non

qui crimē dimisit. Necn̄ prelatuſ peccaret querendo, quia ſm̄ ordinē iuris petitur iuramentū etiam in cauſa criminali de veritate dicendo ab eo qui accuſatur. Ergo idem quod priuſ. Ad hec p̄mo reſpondet ſc̄s thōſ 2. 2. q. 33. ar. 1. m. re. 1. ar. 1. q. plato nō eſt obediendū contra p̄ceptū diuinum iuxta illud actū 4. ca. **O**portet deo magis obedire q̄ hōib. Et ideo q̄nq; platoſ p̄cipit ut ſibi dicatur quod quis ſc̄ierit corrigendū eſt p̄ceptum ſane intelligendū, ſaluo ordinē correptionis fr̄ne, ſue p̄ceptū fiat cōtra ad oēs, ſue ad aliquē ſpecialit̄. Sed ſi platoſ ex p̄ſſe p̄cipit contra hunc ordinē a deo ſtatuū, et ipſe peccaret p̄cipiē et ei obediens, quaſi cōtra d̄m̄ p̄ceptū agens. Vnde non eſſet ſibi obediendum, quia platoſ non eſt iudex occultorū, ſ; ſolum deus. Vnde nō habet poteſtate p̄cipiendi aliq̄ ſup̄ occultis, niſi m̄ſtū p̄ aliqua indicia m̄iſtānt, puta p̄ infamiam vel aliquas ſuſpitiōes, in quibus caſibus p̄t platoſ p̄cipi eodem mōdo quo p̄t iudex ſecularis v̄l eccl̄iaſticuſ exigere iuramentū de veritate dicenda. Et ſm̄ hoc ad extremā p̄tem appōit, ſm̄ eundē ſup̄ quar ſent. diſt. 19. de correptione fr̄na ar. 2. i. re. ad 1. ar. 1. q̄ōis p̄ diſtinguendum. Quia p̄ceptum alicui factum, a platoſ ſuo de p̄tō alterius publicando in eo caſu quo publicari nō l̄z p̄t fieri vel in iudiciō, vel extra iudiciū. **E**xtra iudiciū, peccat p̄cipiens, nec ille cui p̄cipit obedire tenet. **I**n iudiciō in iudiciō ordinē iuris exigente iudex alicui p̄cipiat, ut p̄tām ſuā vel alterius conſiteat nō peccat p̄cipiendo, quia ipſe non exigit ſ; accuſans cui iudex ius reddere debet. **E**t tunc tenet quib; p̄ſtiti ad p̄ceptū iudicis p̄tām ſuā v̄l alterius, v̄l p̄t appellare, ſi contra ordinē iuris ei p̄cipiat. **E**t tunc publicans p̄tām occultā vitat maus malum, ſ; discipline iuris enervationē. **T**ame iudex deberet diſſimulare q̄tūm poſſet ne tali p̄ceptum faceret ſaluo ordinē iuris et p̄cipue in ca. ubi magis p̄ equitatē p̄cedendū eſt q̄ ſm̄ rigore iuris. **Caplin 157**

Quod prelatuſ non poſt p̄cipere aliquid ſup̄ occultis

Quod ſm̄ forū muſax ſed nō conſite accuſatio fieri p̄mōtione ſecreta p̄miſſa

Vntum motū dubitans ad contrariū eorū que de ſc̄ra t̄a amōtione p̄mittenda ante denūciationē dicta ſunt ſurgit. **E**x iudiciali accuſatione ſic **G**rauior via p̄cedendi cōtra crimina eſt ſi p̄ accuſationē vel etiam p̄ inquiſitionem p̄cedat q̄ ſi p̄ denūciationē, quia etiam maior pena inſigitur. **S**i aliq̄s p̄t p̄cedere ad accuſationē nulla ſc̄ra amōtione p̄cedente inſcriptionē t̄m̄ facta ſicut dicit **I**mmortē 3. m̄ decretali. Ergo in denūciationē ut videt̄ oportet q̄ amōtione ſc̄ra p̄cedat. **A**d hoc dicit ſc̄s thōſ ſup̄ 4. ſent. diſt. 19. de correptione fr̄terna. q. 1. ar. 1. i. re. ad 4. **A**d dupliciter reſpondet. **P**rimo ait dicunt quidam, q̄ etiā ad accuſationem p̄cedi non debet ſm̄ forū conſite, motione ſc̄ra nō p̄miſſa, niſi forū

maiori periculo obviandum esset aut potius esset publicum Quia sicut dicitur
 est super ubi imminet periculum multitudinis, non habet locum verba illa dicitur
 Si peccaverit in te frater tuus. Tunc enim frater peccatis non peccat in te tantum
 sed per forum causarum non requiritur quod accusatione preceat secreta amonitione, sed solum inscriptio Inquisitio vero non est facienda, nisi de notorio peccato Quia oportet quod inquisitio preceat clamorosa insinuatio, et ideo ante eam amonitio secreta non requiritur Vel secundo auctor dicitur per alios
 Quod accusatio non agit ad emendationem peccantis, sed ad bonum esse se iustitiam conservandam et punitionem delinquentis Et ideo accusatio in iudicio bona presertim per se fieri, etiam si amonitio secreta non preceat
 Per etiam hoc fit contra preceptum domini quod intelligitur quando agit ad emendationem delinquentis, hec scribit thomas Decimum motum dubitationis ad contrarium eorum que de secreta amonitione ante denunciationem premitenda dicta sunt et arguitur De secretatione capitulum Quia non videtur esse probabile quod ea que sunt in consuetudine communi religiosorum, sint contra preceptum divinum Sed consuetudo est apud religiosos quod interdum in capitulis se invicem accusent publice et proclamant, nulla secreta amonitione premissa Sed accusare aliquem in capitulo publice est dicere ecclesie, ergo videtur non esse necessarium quod denunciationem semper amonitio secreta preceat Ad hoc respondet thomas 22. q. 33. ar. 2. re. ad 4. argumetum Quod huiusmodi proclamationes que in capitulis fiunt, sunt contra de aliquibus levis que fame non derogant Unde sunt quasi quedam memorantia insinuationes potius obliuiscuntur culpam, quam accusationes vel denunciationes Perandum eundem autem super 4. sent. ubi super in re. ad 3. ar. Item levis siue de levis peccatis non surgit infamia siue scandalum, et ideo de talibus non est vis si quis in tali accusatur amonitione secreta premissa, nisi forte probabili credi possit quod tali accusatione magis deterioraretur quam corrigere et collegio eius non multum proficitur bonum semper preponendum est bono iunius Unde et aliqui etiam si peccatis emendatio non expectat, per aliquos contra multitudinem accusari, si per factus multitudinis credat Sed de peccatis ex quibus possit infamia surgere non deberet aliquis in publico accusari, nisi premissis huius quod ordo sine correptione exposcit, et tunc peccaret accusatis, sicut fratrem suum infamans, hec ille Ex huius premissis evidenter apparet quod in ordine correptionis sine secreta amonitione denunciationi est premitenda

Capitulum

158^m

Etiam in ordine correptionis sine post secretam amonitionem sequi debet Decreta denuncatio Si enim amonitio secreta non sufficit ad emendationem fratris de

An licet aliquem publice proclamare in caplo nullo secreta amonitione premissa

[Faint marginal notes]

E
De secreta denuncatione quomodo et quare premitenda sit denuncationem

Iniquitas hoc est per eam non corrigitur nec emendat cessando a peccato. nec
 convenienter debet prius discrete et secrete denunciari. Plato. Et hoc est quod
 pater noster Augustinus in regula 2^a ait. **Q**uod si frater a momentis negligere
 corrigi, antequam alijs demonstrat per quos dicitur est si negaverit, se
 testibus prius proposito debet ostendi si forte ab eo secrete correptus, possit
 adducere non innotescere ceteris. **H**uius autem ratio est quia charitas sine reprobis
 ut quomodo fieri potest semper parcat famam delinquentis. Et ideo pro peccatoribus
 potest debet ostendi qui delinquit, si secrete innotescere emendari negligit. **U**nde
 primo antequam pluribus publicetur, debet ostendi soli Plato ut vulneratus
 sanandus tanquam per spiritualem qui maxime potest prodesse et non obesse. Et
 hoc extra formam iudicij, tunc enim dicitur ut private persone et non ecclesie.
Quod Plato in iudicio vel a presidente dicit hoc ecclesie et non private
 persone dicitur. **H**oc autem fieri non debet, nisi prius fuerit unum vel duobus
 testibus postensum per quos dicitur possit si negaverit, quia peccatum ante assertio-
 nem testium non puniatur. **U**nde in 2° fornicationis ad premissa per sanctum thomam
 super 4^m sententiarum dist. 19, de correptione sine auctoritate, q. 1. in re ad 2^m, ad discre-
 tionem habendam in peccatis denunciandis, Plato considerandum est utrum
 peccatum sit occultum, aut ad notitiam aliorum devenit, aut in proprio sit
 ut deveniat. **S**i autem peccatum iam ad notitiam aliorum devenit et est occultum pub-
 licum, tunc non est tamen adhibendum remedium ei qui peccavit ut melius fiat
 scientiam alijs in quorum notitiam venit. **I**deoque tunc debet denunciari
 ei qui potestatem habet corrigendi, ut qui scandalizati sunt de culpa
 edificentur de pena. **E**t hoc notat apostolus ubi ait. **U**nde dicitur. **P**eccantem
 coram omnibus argue ut ceteri timorem habeant. **S**i autem nondum ad publicum
 devenit, sed est in via veniendi ad publicum, scilicet per signa aliqua tunc etiam
 est denunciandum Plato, ut scandalo futuro occurrat. **S**i autem est occultum
 tunc primo distinguendum est et considerandum, utrum emenda-
 tio peccantis expectari probabiliter possit aut non. **Q**uod de facili ad id
 poterit, si consideratum fuerit aliquis ex elatione vel passione peccavit, sive ex ma-
 licia vel infirmitate, quod idem est. **Q**uod quidem percipi potest ex condi-
 tione peccantis, et ex iteratione actus. **Q**uia si aliquis frequenter et in phi-
 bito et sine freno in aliquo peccatum lapsus est, signum est quod ex malicia
 et elatione peccavit, et non de facili emendet. **S**i autem occasione peccandi
 oblata in peccatum ruit, et postea tristitiam et verecundiam ostenderit de peccato
 signum est quod sit peccatum ex infirmitate vel passione quod de facili emen-
 datur. **S**i ergo ex malicia non peccat, et emendatio speratur, et tunc debet
 a momentis praedere et denunciatio differri, quousque videatur quod non emen-
 datur peccator nisi forte immineret occasio similis evadendi in peccatum quam de

F
 De divinitate peccati oculi
 rum quo ad denuncia-
 tionem

Q
 Quomodo potest fieri ana-
 liquis ex malicia vel in-
 firmitate peccaverit.

dinare nō veller, tunc enī deberet p̄lato denūciari ut suo peccati p̄videat
 ne in p̄cipiū vadat. Si autem non speratur emendatio tunc iterū distigui
 dum est. Considerandū est enī an illud p̄ccm sit infectū alioꝝ sicut est he-
 resis vel fornicatio aut aliq̄ huiusmodi, aut etiā cedat in aliq̄dammū
 alterius sicut furtum homicidiū vel huiusmodi. Si enī non credit in dam-
 nū alterius nec sit infectiū p̄ccm, tunc p̄ denūciatio differri quousq̄
 videatur āmonitiōis effectus, p̄cipue si emendationē promittat. Si au-
 tem est infectiū alioꝝ, debet denūciari p̄lato ut gregi suo caueat. Si
 autem enī dicit glosus hieronimꝝ. Que mīa est p̄ccre unū, et multos in distri-
 ctū adducere. Polluit populus ex vno p̄ccore, sicut ex uua due morbi-
 da totus grex. Temp̄ enī bonū multoꝝ, debet p̄ferri bono unū. Vnde et
 fama unius negligi debet, ut inocētia vel fama multitudinis conseruet.
 Si autē v̄gat in dammū corpale alterius, tūc debet fieri cōpactio illius
 damni ad dammū fame istius, et illi damno q̄ p̄poderat obuiari magis
 debet. hec ille. **Habemꝝ** ergo quomō et q̄m publicam denūciationē p̄cede-
 re debet denūciatio secreta faciēda p̄lato et sequi mōitionē p̄uatū. Cui
 ordinis et gradualis processus rōnē ex medicinalis industria p̄patione h̄s
 h̄s assignās ubi sup̄ in cor. q̄b̄s 2. Quando inquit medicina leuis a qua
 incipiendum est non p̄ficiat, tunc debet medicus efficaciorē medicinā appone-
 re, non statim efficacissimam, s̄ paulatim p̄cedendū est, ut q̄to m̄m̄ fieri
 p̄t graue ille cui mederi cupimus. Et ideo si p̄ma medicina sez āmoni-
 tio secreta p̄cedens non p̄ficiat, quia p̄ccm iterari videt, oportet ut ad ulterio-
 ra p̄cedat, ut pauca ostendat et talibus qui p̄nt prodesse, et de quibus
 non creditur q̄ ob sint diffamando. Et illi p̄ncipalit̄ adhibeantur ut ad-
 moneant. Sed p̄mo ante oēs p̄i sp̄iali soli, qui ad hoc sūme efficac̄ uidi-
 cantur ut dictū est. Et q̄m in hac secreta denūciatioē nihil querit p̄ncipa-
 liter nisi emendatio et nō diffamatio fr̄is, ideo per hanc denūciationē non
 efficitur quis, p̄ditōꝝ criminis. **Capitū 4 4 159^m**

¶
 Quomō p̄ccre in m̄m̄
 a corruptione colligitur et
 opatione sicut p̄acta in
 dicitur 4 4 4 4

Et in ordine corruptionis fr̄is necessaria est restitū inductio
 Nam si secreta āmonitio et secreta denūciatio facta soli pla-
 to nō valent ad emendationē fr̄is, tunc p̄cedendū est ad m-
 ductionē restitū. Nisi forte p̄babiliter existimaret, q̄ hoc ad
 emendationē fr̄is non p̄ficeret. Quia si p̄sumeret q̄ inde deterioraret et pec-
 catū eius nō v̄geret in corruptionē vel nocuētū multitudinis et alioꝝ
 tunc debet oīa a corruptione cessari. Quā enī ea que sunt ad finē debent re-
 gulari s̄m q̄ exigit rō finis, et finis corruptionis talis est emendatio delin-
 quentis. Ideo ubi de tali fine desp̄at̄ et peiora in sup̄ timent̄ cessandū
 ab actu corruptionis et ulterioꝝ processu. Si vero spes de emendatione per-

¶
 De reductione restitū
 quando et quare et quomō
 modo fieri debet 4 4 4

manet. debet ulterius quasi medicinaliter paulatim lembus deficientibus
ad acroia procedi, semper tamen quibus paucioribus potest ostendi. Et ideo ubi
non proficit plani secreta monitio, debet ostendi paucis et talibus qui
velint et possint prodesse, et de quibus non est timor quod debeant diffi-
mando obesse. Unde dominus ait mat. 18. Si peccauerit in te frater tuus
si te audierit, si peccator occultus te audierit, et correptionem tuam in
secreto receperit, lucratus eris fratrem tuum, non dicit ille lucratus est scriptam
sed tu lucratus es eum, quia pro salute alterius nobis acquiritur etiam sa-
lus ut exponit hieronimus. Si vero tuam correptionem non receperit
secreto nec plani similiter, oportet si perire debeas quod adhibeas testi-
um vel duos testes. Et hoc propter tria ut vult sanctus thomas super 4. sententiarum
dist. 18. de conce. sententiarum 3. q. 2. in cor. quod dicitur. Primo et principaliter adhibentur
testes ut ammonentur, et ut ammonitionis facte sint testes, et ut negantem
coram ecclesia convincant. Unde augustinus in regula dicit. **P**us tamen
quod in publico prodatur alteri vel tercio demonstrat ut duorum vel trium possit
ore conuicta. Quomodo autem non potest intelligi quod aliquis ex precedenti
monitione non sit emendatus nisi per hoc quod peccatum iterat. Ideo ad
hoc inducendi sunt testes ut actum iteratum videatur. Et hoc patet per au-
gustinum ubi in regula sua ait. **P**us alteri vel tercio demonstrandum, scilicet
peccatum. Non enim debet propter hoc aliqua occasio preberi ut peccatum iteret in
one conuincendi, quia non sunt facienda mala ut veniant bona. Si tamen
ait sanctus thomas ubi super in re. ad 3. argumentum actus iterati ostendi testibus non
potest, quia forte peccator cauet sibi a corripente, ne se videre possit aut ostende-
re ceteris, debent tamen adhiberi adhuc, ut tunc ipsis se reum cognoscant vel
saltem ut ipsi ammonentur eum, ut sic oburgando plurimorum eum corripit.
Et has duas causas assignat Glosa super 1. mat. 18. Adhibe tamen etiam
duos conuincendi vel conuincendi. Alias causas idem thomas 2. 2. q. 3. ar. 8.
in re. ad 4. ar. assignat de testibus inducendis dicens quod testes possunt in-
duci propter tria. Primo ad ostendendum quod hoc sit peccatum de quo quis agi-
tur ut dicitur. Secundo ad conuincendum de actu si actus iteret ut dicitur au-
gustinus in regula. Tertio ad testificandum quod frater ammonens frater
se fuit ut dicit Crisostomus. Sed iam forte circa inductionem huiusmodi
testium mouebitur aliquis dicens apud semetipsum quod inordinate
in ordine correptionis fraternae ponatur testium inductio. Quia autem in
republicis ordo intelligitur de peccato publico aut occulto. Si de publico
non oportet adducere testes, quia manifestum est. Si de occulto non oportet
manifestari, quia sic hominem augustinus magis esset proditor criminis quam
corrector delinquentis. Preterea augustinus per non in regula ubi ordinem

Quod testes adhibeantur
propter multa in regon-
o denuntiationis 44

De quadam obiectione
contra inductionem testium
et respondentem ad eandem

fiat ne correptionis assignat dicit, qd alijs scz testibus demonstrat p̄m
 fr̄s p̄ quos conuincendus est si negauerit, si non p̄t aliq̄s cōuinc̄ p̄
 bnum testem quia in ore duorum vel trium testium debet stare ōc̄ v̄b̄
 sm euangelium Ergo videt̄ qd inuenerit̄ dicit qd testis unus vel
 duo adhibeantur, cum semp̄ duo ad minus esse debeant Adhuc respo
 dendo sc̄is th̄os sup̄ 4^m ubi sup̄, q. 2. in re. ad p̄^m ac. Et similiter in 2. 2. q. 22.
 ac. 8. in re. ad. 1. ac. dicit qd propter p̄mā obiectiōne quidā dixerūt et in
 telligerunt qd ille modus corripendi per adhibitiōne testū seruandus est
 q̄ p̄m nō est ō publicum nec ō occultū, s̄ ab aliq̄b̄ sc̄is Unde di
 cunt qd nō p̄t alij aduocari, nisi qui mō sciūt, ad quos etiā correptio
 p̄tineret Et intelligūt hūc ordinē correptionis fr̄terne esse seruandū ut
 p̄mo fr̄ sit in secreto corriped̄ et si audierit, b̄n̄ q̄ est quia lucrat̄ ex fr̄em
 nū Si autem nō audierit et p̄m est ō occultum ut nullus alī sc̄iat
 p̄ter e. dicebāt nō ulterius procedendū Et illud euangelū, mat. 18. Si pecca
 uerit in re. sc̄. etc. sic exponebant̄ si in solo sc̄iente peccauerit fr̄t̄us, corripe
 eū inter te et ipsū solū Si p̄m iam incipit ad plurū noticiā p̄uenire ab
 quibus indicijs, tunc dicebāt ulterius esse procedendū esse sm euangelū
 et illis indiciandū qui iam p̄cipunt Sed hoc aut sc̄is th̄os nō videt̄ esse sm in
 tentionem euangely, quia si illi qui adhibent̄ alias sciūssent, nō oportere
 eos adhibere ad videndū s̄ sc̄is per eos posset sumi Ec̄c̄ā id̄ h̄c sup̄ alliga
 tum est dicit quod nō est m̄a pecc̄e v̄ni, et ōes in discrimē adducere, qd sic
 ret si p̄m qd est alijs noticiū non publicat̄ Unde patet, qd si p̄m in
 alior̄ decr̄mē tū ōgat qd debet alijs dici q̄t̄libet sit occultū, et etiā si nō
 ōgat in alterius decr̄mentū, nisi in illius qui peccat Unde sm augustin
 nū ubi sic dicit Innocentes nō estis, si fr̄es v̄os quos indicando corripere
 potestis, accedo p̄re p̄mittis Nec ex hoc efficit̄ aliq̄s proditor criminis
 eo qd non manifestat̄ crimē ad infamandū, s̄ ad emendandū Ad 2^m
 dicit idem doctor sup̄ 4^m ubi sup̄ ad 2^m ac. Qd vnus testis adducit̄ ad amo
 nendū, s̄ nō ad quicendū Vel dicit̄ qd ipse denūciās sufficit̄ cū vno teste
 ad denūciandū Quia p̄ hoc sit aliqua p̄sumptio iudic̄, s̄ ad causē desin
 sionē requirūt̄ duo testes **Caplin ¶ ¶ 160^m**

M
 Qd p̄m q̄ p̄m oculū
 sit ōgat̄ alior̄ decr̄mē
 tū denūciari alijs

N
 Qd vn̄ testis adhibet̄ ad a
 monendū s̄ duo necessarij
 sūt ad conuincendū ¶ ¶

O
 De publica denūciatiōe
 Et quod dupliciter dicit̄
 aliquid eccl̄ie ¶ ¶

Varo ex p̄cepto dei in ordine correptionis sine est necessa
 ria publica diuulgatio Nam ur dicit b̄n̄s th̄os 2. 2. q. 22.
 ac. 8. in cor. q̄ōs De vno extremo ad alterū extremū, suem
 ent̄ transitur per medium In correptionē autē fr̄na volu
 it d̄ns et p̄cepit qd p̄ncipiū ess̄ occultū dum fr̄em fr̄ater iubetur m̄
 se et ipsum solum. Sine autē voluit esse publicū, ut denūciaretur eccl̄ie
 Et ideo p̄mo ponit̄ secreta monitio ut bonū vite et cons̄cie recuperentur

et damnū infamie nō incurrat. In medio pomē vel p̄cipit denūciāno
 sicut p̄c̄m fr̄is iudicatur paucis. qui p̄nt p̄desse et nō obesse. ut saltem sit
 sine multitudinis infamia emendetur. Deinde p̄cipitur restū induto
Ultimo q̄ dū est spes emendatōis. p̄cipit publica diuulgatio. **V**nde
 ait dicit ecclesie. **H**oc autem duobus modis fieri intelligitur. **P**rimo
Glōsūm hōmīnū ut dicat multitudinē. **S**i enī paucos nō audient
 tunc multis dicendum est ut de restatōi eum habeant. ut qui paucis
 pudore sanari non potuit multoꝝ sanet opprobrijs. **S**ecundo sicut
 lostonium dicit ecclesie. q̄n dicit plato ecclesie. peccantē coram eo per
 testes. **S**uincendo. **S**i vero propter hec oīa peccās se non conuerit. q̄n
 excoicatio. **E**t hec debet fieri per os ecclesie. i. per sacerdotē. quo excoicā
 tota cum eo ecclesia opat. **V**nde sequit̄ in euangelio mat. 18. **S**ic tibi
 sicut ethnicus et publicanus. **E**thnicus autē idem est q̄ gentilis ut dicit
 rabanus. **V**nde sicut iudei nō conuertebant samaritanis ut dicit ioh̄n̄s.
Ita tu talem p̄cōrem inuincibilem obstinatū excoicatum in penā
 suam deuita non dicitando cum eo. **V**nde augustinus in li. de uerbis dñi
Sic tibi ait sicut ethnicus et publicanus. quasi diceret. **N**oli illum iam
 deputare in numero fr̄m tuoz. **E**xistis iam nouissimis capis p̄missis
 facile est adūtere intelligenti q̄ p̄cōr tribus modis conigi debet et a
 p̄cōr retrahi. **P**rimo timore. **E**t hoc fit. q̄n caritative amonem fr̄m
Quod si sufficit. nō est ulterius procedendū. **S**ecundo pudore si p̄mū
 non sufficit. **E**t hoc fit. q̄n denūciat unū. vel adhibent testes pauci
Tercio timore pene. si videlicet duo p̄ma non proficiunt. **E**t hoc fit. q̄n
 publice quictus ab ecclesia p̄sindit. et velut ethnicus et publicanus
 penam suam uicat. **Q**uā autem hec p̄sasio extrema est ultio p̄cōr
 et gladius ecclesie extremus nō nisi in desperatū peccatōre uicandū.
Ideo is qui zelo ductus conseq̄ in fr̄e p̄cōm p̄sequit̄. attendere sibi uide
 de debet ut in se ad huiusmodi p̄secutiōnē bene curā stantionat. **S**ed
 bite idoneus habeatur. **H**uiusmodi enī publica denūciatio qua etiam
 p̄ testes p̄cōr quinat accusatiōi valde appropriare uidetur. **Q**uis sicut
 b̄n̄m thōm 2. 2. q. 61. ar. 3. in re. ad 2. ar. differētia sit in denūciationē
 et accusatiōnē. **A**ccusatiō enī agit ad penā p̄cōr et obligat accu
 sans ad probandum crimē de quo accusat et ad penā talis sicut
 batione defecerit. **S**ed hoc nō est in denūciationē. ubi agit ad emē
 dationē delinquentis. **N**ichilomin⁹ tū eadē conditiōes que in legitimo
 accusatore requiruntur. uident̄ huiusmodi zeloso denūciatorē necessa
 rie ne limites caritatis et debite moderatiōis excedat. **H**uiusmodi au
 tem conditiōes p̄ncipalit̄ sunt quatuor quas assignat. **A**lexander

P
Quod sp̄s ecclesie excoi
candus est et ut ethnicus
duo. Sequo sicut in casu

S
Quod tribus modis p̄cōr
emendari debet et retrahi
a p̄cōr

R
Et discrete procedendū sit
ad publicā denūciationem
Et de quatuor tali denūci
atiōi necessarijs

de haliis 2° pte sume sue. q. 28. ac. 7 Et post eum si reuerus in pantha-
lo sua p^o de accusacione caplo 6 scz

Judiciū discretions Primo ergo in accusatore et simili ut appet
Zelus correptionis in denunciatore requirit **Judiciū discretions** eo
Verbū veritatis q^o terribilit^r dicit machi. 7 In qua mēsurā mē
Gradus vel statipiens si fueritis. remeas. Et inde est q^o sm leges ab
accusacione repellēt mulier et etiam puulus prop^t defectū discretions
generalit^r nisi in quibusdam casibus in iure exp^ossis **Hoc iudiciū**
discretions valde necessariū est correpturo marie qui ad denunciationē
pcedere intendit sm pmissa p^oter multa in huiusmodi correptionis et denū
ciationis negocio necessare cum sūma discretioe ponderanda de quibus plu
ra dicta sunt sup^o Adeo ut sm augustinū sup^o eplam ad galathas nulla
sit res que magis ita aīn spiritalem et discretū. et lingua requirat p^oia
eruditā et aīn tempatū de quo sup^o ca. 84. tet. xvij. c. 8. v. et multis alijs lo
nis **Secundo** accusatore simili et correptore et denunciatore requirit **Zelus cor**
reptionis quo ad motum siue intentionē maio **H** respiciat illa prohibitiō **Leuiti**
ca. 19. Non odreis frēm tuum in corde tuo s^o publice argue eum **Debet em** ea
mentionē et illo caritatis affectu accusari corripi et denunciari s^o ut emēda
tio sequat^r vel ipsius si fieri p^ot vel aliorū per eum si ipse emendari nō potest
Vnde nullo modo debet fieri ex aīo corrupto hoc est inuidia. ita indignationis
vel rancore **Prout** de hoc dictum est sup^o ca. 23. ver. 10. s. et 106. m. **Et** hic
est q^o appropat de accusacione loquendo propter suspicionē correptionis animi
quatuor genera hominū excludunt^r ab accusacione. scz inuicia propter suspi
cionem odij. invidia adūsarij propter suspicionē mali amoris. serui propter suspi
cionē timoris sm legem canonū 2. q. i. **Et** cupidi turpis questus. ut q^o propt^r
pernam accusaret aliquē sicut dicit^r in eodem **Nam** ut dicit gregorius
quatuor modis iudiciū humanū pūnt. scz timore. dum mem potestans
aliquē p^omesum? **Eupiditate**. dum p^omo alicui aīn corrupum? **Odio**
dum contra quemlibz adūsariū mouem^r **Amore**. dum aīco vel propiā
contendim^r? **p^ostare** **Tercio** in accusatore simili et in correptore et denūci
atore requirit **Verbū veritatis** ne scz accusato correpto vel denunciato falsū
crimē imponat **Vnde** dicit leuitica 19. Non facias calūpnā p^orio tuo; ne
q^o in occulto neq^o in manifestis in iudicio **Nam** calūpnia est falsū crim
inis impositio **Et** hoc ex certa malicia ad nocendū vel ad diffamandū
Nam si ex errore vel ignorantia vel incertitudine vel etiam leuitate
aī siue facilitate credendi alicui falsum crimē iponeret. nō diceret^r prope
calumniari **Quia** hoc esset proprie magis temeritas q^o calūpnia **Debet**
ergo etiam siue correptor siue denunciator publicus esse sine dubio cert^r

Criminosi et infames
non debent alios publice
corripere vel accusare 44

Quomodo differet recom-
municatio ab anathematiza-
tione 44

Non boni etiam suos pri-
vatos quandoque possunt ac-
cusare et corripere 44

ut de dubijs aut ex opinione neminem notare presumat p̄cipue contra iudicem
capla et coram multis prout de hoc notatum est sup̄ ca. 112. **Q**uarto in ac-
cusatore similiter in correptore et denunciatore requiritur gradus vel status
bonitatis innocencia s̄ p̄cipue eius de quo alium accusat corripit vel denuncia-
re replicet contra eum illud apli ad romanos 2. **Q**ui dicit non mediadum
mediaris **Q**uia r̄de ab accusatore tria genera hominum excludunt. s̄ im-
p̄mes conspiratores anathematizati **I**nfames p̄pter infamiam boni-
tatis **T**ales sunt criminosi **V**nde b̄nus Eusebius pap̄ 3. q. 1. sic dicit **A**d
accusationem nullatenus admittendi sunt qui infames sunt q̄a sumpta
est vox eorum **C**onspiratores ab accusatore repellunt p̄pter oppositum in-
teritatis **Q**uia tales ad lesionem caritatis ex malicia tendunt **A**nathemat-
izati ab accusatore excludunt p̄pter contemptum potestatis **V**nde fabianus
pap̄ 3. q. 4. sic ait **O**mn̄es quos s̄c̄oz pat̄z instituta anathematizati
ab accusatore om̄ni fidelium submouent **N**ota t̄m̄ s̄m̄ ioh̄em pap̄ 3. q. 4.
q̄ aliud est excommunicatio et aliud anathematizatio **Q**uia excommunicatio a fr̄na
societate separat anathematizatio vero ab ipso corpore christi quod est eccle-
sia respicit **H**ec ille **E**t hoc ultimo videt̄ q̄ accusatori correptum vel de-
nunciatori alios p̄ferri publice ad minus habere debet superioritatem p̄ferentis
et bonitatis **Q**uare et generaliter infideles fideles mali bonos in eodem cri-
mine p̄cipue sodales suos vel in maiori delicto culpabiles alios p̄p̄o-
res publice corripere aut denunciare sive accusare minime p̄nt et maxime
p̄latos **V**nde **P**ardinesse consiliū 2. q. 1. sic ait **H**ic qui non se recte fidei et
conscientie et quoz vita est accusabilis et quoz fides vita et libertas
nesatur **N**eq̄ etiam viles p̄sonas in eoz recipimus accusacionem **H**ec ille
Et p̄t esse hoz r̄o **Q**uia correptio et multo amplius denunciatio vel accu-
satio est bonoz respectu peioroz ut patet sup̄ ca. 2. e. **E**t ideo ut ex sententia
s̄c̄i thome in ca. eodem. determinat̄ in similibus ac maioribus criminibus
quis positus publice corripere debet **B**oni autem ex affectu caritatis suos
etiam p̄latos seruat̄ debent circumstantiis corripere denunciare et etiam
accusare quoz tenet̄ p̄nt ut ostensum est sup̄ ca. 10. et deinceps **S**imi-
lit̄ et ca. 19. cum sequentibus **V**nde etiam in decretis b̄nus pap̄ Gelaus
2. q. 1. scribens quibusdam subditis ita dicit **S**i q̄ in ecclesia datur p̄-
nificem v̄m videritis admittere. mox auribus n̄ris v̄ra relatio signat̄
ut q̄ fieri debeat censam **E**t etiam habet̄ ibi exemplar̄ quod aucto-
ritate b̄ni gregory pape quidam ep̄s inter alia mala carnali crimine
lapsus a suis deiciis accusatus atq̄ convictus. episcopali sententia de-
positus est **M**ox hęc etiā post s̄c̄m thom̄ et **A**lexandrum de hales
f̄t reueneris in pantyalō sua titulo de accusacione ca. 1. in fine ibi

Patet iam sufficienter ut primo quomodo secundo ad modum conceptionis si-
ne peccato de patris et matris requiritur quod sit secreta. Secus autem est
de manifestis. Unde beatus Augustinus in de verbis domini super illo
matheus. Si peccaverit in te. se. et. etc. Que peccant inquit coram oibus.
coram oibus corrigenda sunt ut oes timeant. Qui secretum peccavit in te
secretum corripet. Nam si solus nosse et cum vis coram alijs argueret. non
es correptor sed proditor.

Capitulum 101^m

Unt postremo postquam circa qualitate executionis
hoc est circa modum conceptionis fraternaliter dictum est
et prout potuit declaratum de duobus. Quomodo
videlicet ipsa fieri debet oportune quo ad tempus
aptatum. et secretum quo ad locum separatum. **I**am

novissime in calce prefatis opusculi paucis considerare restat que-
admodum tertio specialiter ipsa fieri debeat discrete ad modum obser-
vatum. De hac autem discretionem in modo corrigendi sumus non solum
quibus dicta sunt in superioribus multa presertim. scilicet ca. 92. et. 11. n. et 38. p. et 41.
b. et. c. et. 12. v. et. 13. r. et in plerisque locis alijs. Quia cum debita gratia cor-
rectionis et modus discretus ad vigorem et efficaciam fructus per eam intem-
perantiam operatur. Ideo ad huiusmodi discretionem in ea temperantiam observanda
et utra debita limite modestis corrigendo non excedat. Ad evidentiam etiam
maioris premissorum tria adhuc in superioribus circa modum diligentius consi-
derare et observare sollicitus debent. scilicet

Tranquillitate animi. **P**rimo itaque ut oportuerit discretio in modo debito
fine conceptionis ante omnia ut habitum est superius
Moderatione eloquii et **I**tem et 13. v. et. 14. b. cum sequentibus. correptionem
Dignitate temperantia. **A**liam necessariam sibi debet habere. **T**ranquillitate animi proprie ut superius
Augustinus super epistolam ad galathas. Nunquam aliam partem obviandi
negotium suscipiat nisi se de remedianda infirmitate aliena per cor-
rectionem intromittat. nisi discussa prius misericordia mentis sue prope
qualitate. serenam se atque ab omni iracundie furore alienum conspiciat. In-
tentio enim et finis correptionis. emendatio debet esse et salus delinquentis
ut per sollicitudinem quam tollendis malis impendimus non propensum aut mo-
tibus nisi per profectibus proximi serviamus. **D**ic enim idem beatus Augustinus pro-
ter Augustinus dicit. Quando fratrem tuum corripis quis doles quod pecca-
vit in te. si amore tuo id facis. nihil facis. **D**ivino amore illius facis
optime facis. **B**ed sicut beatus Gregorius dicit in registro. Illa duntaxat pro-
morum sollicitudo utilis est illa cautela laudabilis. in qua rationem re-
git et furor nihil sibi vendicat. **H**ec ille. **D**emum proinde ante correptionem

A
De tribus necessariis ad
correctionem ad hoc ut discretio
corripiat. 4. 4. 4.

B
Correptio alii debet
sub in seipso esse tranquilla
sine ira et odio. 4. 4. 4.

C
Qui corrigendo debet
perfectum omnium intendere
non nostrum commodu.

fraternā, ammi est serenitas reparanda. Quidq̄ em̄ in p̄monōne aī turbu-
 lenoa excusit ledet amplius q̄ sanabit. Vp̄ em̄ ait b̄ssim̄ p̄r n̄r augu-
 nus sup̄ epl̄am ad galat. lacerato aīo dixeris, puritatis est impet̄ non
 caritas corrigentis. Quapropt̄ ut pulchre dicit b̄rus gregori⁹ quāto mor-
 tā. 22. c. Necessē est ut hoc ante oīa qui ad cōp̄tenda mala aliena zelo recti-
 tudinis mouet attendat ne ira extra mentis dominū transeat, s̄ in ultionē
 p̄cā tempus modumq̄ excedat surgentē animi turbationē subalij remota
 do restringat. Vnimositatē rep̄nat et motus feruēdos sub equitate disponat
 ut eo fiat iustior ultor alienus, quod p̄or extitit victor suus, quatin⁹ sic cul-
 pas delinquentū corrigat, ut ante ipse qui corrigit p̄ patientiā crescat.
 ut et feruorem suū transcendendo diuidat, ne in p̄p̄t̄ erantatus ipso zelo recti-
 tudinis longe a rectitudine aberec. hoc ille. Quomō autē hercāi tranquillitas ad
 aspectum peccantū ab oī iracundie furore p̄seruari ac possideri debeat. Idem
 b̄ris gregori⁹ ubi sup̄ tā. 22. p̄ duo remedia declarat. Duobus iniquis modis
 fracta possidere aīm ira diffuset. Pr̄m⁹ quippe est ut mēs sollicita anteq̄ agē
 q̄libet ināpiat oēs sibi quas pati p̄r inimicas p̄ponat, q̄m̄ redemptoris
 sui p̄bia cogitans ad adūsa se p̄cipit. Que minū venientia tāto furorē eripit
 q̄to se cautus et p̄sentiā armat. Qui em̄ improvidus ab adūsa mē deplendit
 quasi ab hoste dormiens iucm̄, cumq̄ citius t̄m̄ necat, quia nō repugnat
 rem p̄forat. Nam qui mala imminēna per sollicitudinē p̄notat, hostiles m̄i-
 sus quasi in insidiis vigilans expectat, et inde ad victoriā valent̄ accingit,
 unde nefarius deprehendi putabat. Volente ergo aī ante a cōis sue p̄mō-
 dia cuncta deber adūsa meditari ut semp̄ her cogitans semp̄ contra her cho-
 race paciē munitus et q̄q̄ accesserit, p̄uidus sup̄et, et q̄q̄ nō accesserit lucēt
 putet. Secundus autem seruande mansuetudinis modus est ut nō alius
 excessus aspiciat, n̄ra quibus in alijs excessim⁹ delicta cogitāt. Considera-
 ta q̄ppe infirmitas prop̄a, mala nobis excusit aliena. Patient̄ namq̄ illatā
 iniuriā tolerat, qui p̄re meminit q̄ forte adhuc habeat in quo debeat ipse tol-
 lerari. Et quasi aqua ignis extinguitur, aī surgente feruore aī, sua aīq̄ ad
 mētē culpa reuocat, quia erubescit p̄cā nō p̄cere, qui v̄l deo vel proximo
 sepe se recollit p̄cāda peccasse. Hec l̄z b̄ris gre⁹ de seruanda mansuetudine con-
 adūsa occurrēna assignet, facile t̄m̄ quomō in materia coeptionis ad seruandā
 tranquillitatē animi circa ea que arguēda zelus p̄cipit deserviat est intelli-
 genti adūtere. Cui em̄ dubium est, non facile eum rapi in furore et aspectu
 qualibet culpa aliena, qui longanimitatis dīnc̄ memor qua iudam p̄o-
 enter p̄tulit adūsus suspectā sibi iracundie passionē armatus semp̄ m̄cedit
 et p̄uidenat̄ tutela. Quis nō videat min⁹ eum errandescere et conspecta cul-
 pa qualibet proximi, qui ea que displicent in alijs mēse ad uolentā

D
 In duobus modis iracundia
 ad iniurias et mala aliena p̄-
 cauetur. Et primo p̄ p̄p̄u-
 dentiam.

E
 Contra impatiētiā de-
 beris cogitare mala que
 nos alius fecerit aut ad
 huc portari necesse habe-
 mus.

ad hoc vel in fuisse aliquando siue ad minus in fuisse posse considerat sicut
ipfi. Fortasse aut. Veneti de clemencia p̄ncipis ad nerone vicini de quo con-
quereris si diligent̄ in spereris. in sinu repies. Inquit ergo publico cri-
mini irascaris. Vult ut absoluaris ignoscat. Et de hys habes sup̄ ca. 12. b
et ca. 12. c. immo totum

Capitulum 162^m

Et tunc ad hoc ut obsecret discretio in modo debus correpti
oib sine necessarii est correptio seruare. Modicam eloquy
Quomā ut in loco quodam p̄sper aut p̄ns dissimilia ad-
hibenda sunt remedia. sicut ex dissimilibz causis veniūt

ipsa p̄ca. Regue corquales obsecra seniores. increpa iuniores in oī pacien-
cia et doctrina. Quia lenit castigat̄ et libet castiganti reuerentiam. asperitate
autem minuit increpationis offensus nec emendationē recipit nec salutē. Qui
potius tales plerumqz mole tristitie sup̄ modū grauati succubunt et sordū
oīm vultus per quos possent restituī deo refugiūt. aut certe ad oīm peccā
di impudenciā exacerbat̄ p̄siliunt. hec ille. Sic ergo durius increpati s̄m
Gregoriū in odiū increpantis cito prouūt. et vnde emēdari lenit̄ moiti
poterant. inde exacerbat̄ deterioris s̄m. Prout hec notant̄ sup̄ ca. 24. A. Vñ
s̄m eundē gregoriū in pastoralibz. Plerumqz contingit ut cum culpa subdi-
corum cum magna iuētiorē corripit̄ magistri lingua usqz ad excessū ubi
protrahat̄. cumqz increpatis imoderate accendit̄. corda delinquentū in despa-
tione dep̄munt. Vnde at p̄inde correptur̄. si fratri suo delinquenti mode-
ri desiderat tempore linguam. et respondere illi correptionē moderatam. Que
s̄m bernardū sermōe 2° resurrectionis dominice de tribus maris prouentū
sup̄ allegasse me puro oīo magnū quoddā bonū et datū optimū est. et
habeant pauca. Linguā enī ait iacobus nemo domare p̄t. Videas maḡ
aut multos sincere leḡ mitētiōe et benigno attendant̄ aīo. leuiter dicere q̄
ut̄ audiantur. Volat irrecuocabile v̄bum. et q̄ sanare debuerat. q̄a mor-
tus fuit videt̄ exasperat̄ et exulcerat̄ magis qm̄ negligētē addit̄ impude-
tia. et ipacia cumulat̄. ut qui in sordibus erat sordescat adhuc declinans
in v̄ba malicie. ad excusandas excusationes in p̄ns. ac more frenet̄. nō so-
lum repellēs s̄ et mordere temptans medici manū. hec ille. Ex hys appa-
ret apud eos qui tractabiles sunt nec induran̄ dulcem valere magis semp̄
correctionē et efficacius ad salutē op̄ci. Prout de hoc loquēs b̄ns Ambro-
sius sup̄ lucam. Plus inquit proficit aīa correptione. q̄ accusatio turbulēta
illa pudorē mouit. hec indignationē mouet. hec ille. Debet erga circa huius
remodi hoīes s̄m eundē ambrosiū ubi sup̄. Et s̄m tullū in de cīcīa.
sic esse monitū ut non sit aspa. sic oburgatio ut creat̄ cōtumelia. Quare
et oburgationes que in durius sonāt s̄m Glosam mathi 2. raro erit sine

F
Quomō in corripiendo alios
p̄cipue in publico homo de-
beresse mitis et mansuetus
in verbo 2. 7. 7. 7.

S
Quomō sicut correpti
communiter peiores s̄m

H
Quomō benigna correptio com-
munit̄ apud bonos am-
plius prodest. 7. 7. 7.

magna necessitate amnis adlubenda sunt. et nō nisi respectu dei remota
ab oculo nubi. et odio. **Facilius** enim penerant et efficacius et efficacius ad
profectū anime operantur p̄m senecam v̄ba que mollia veniūt. **Dicit**
diffusus hoc ostensum superius in caplo 19. us. d. e. f. **Ipsa** enim compassio
inimicos ad delinquentē que in v̄boz maxime lenitate et mansuetu-
dine demonstrat ipsa facit ut ab eo qui corripit correptoris v̄ba benigna
nō aīo capiuntur. **Dicit** hoc ostensum est sup̄ caplo 7. r. m. q.

¶
Quomōdo correptio quadrupli-
ter modo debet temperari.
Primo aliqua blanda mis-
erendia.

Capitulum : 163^m

¶ **¶**
Et nō ad hoc ut obsecratur discretio in mō debito correpti-
ōis fraternae necessariū est correpturo non nūq̄ ut habe-
at et exlibeat in ipsa correptione. **Diagnositate** temperan-
ti. **Quemadmodū** enim medicus aliquis sagax et industrius, cū egrotum
conspicit necessarie sibi medicine amaritudinem et asperitatem deterritū, mellis
aut fucari siue alterius suavitatis conspersione acrimoniā assumendop̄
contemparat ut dū q̄ mulcet pro delectamento libent̄ insuit. id simul quasi
ab umbrā q̄ sanitatē conferat hauriat. **Dicit** sapiēs pastor et quilibz alius
sine salutis per correptionis antidotum industrius emulatoz, dum emendare
delictum in fr̄e animo nēdo satagit. p̄mo an salus momenta suscipere equam
mit̄ possit diligent̄ attendit. **Cum** autē necdum capatē remedialibz correpti-
ōis miserende per rigore intelligit a v̄boz asperitate ad mīora descendit. sanā
de se infirmitati in v̄bo contemparat atqz ad id quod inferre necesse est mītu-
rentibus quibusdam lenibus quasi paulatim quibusdam gressibz appo-
p̄mquat. **Nunc** dulcia quedam quasi aliunde confert̄s premitit. ut quo
v̄boz dulcedine aīm sanandi ad suavitatē affabilitatis attrahit. eo mox
inferre que ad salutem vivet̄ quasi a latere efficacius possit. **Dicitqz** interea
que dicit fortassis aspius modico ipsa rerū qualitas erigit. **Imo** duci vel le-
miter fr̄em viderit mīmissō mox rigore se ad blandiora cōvertit. benigna
interferit et quasi amarancti poculo de suavitatē amoris quā mīditū
absconderat mellitū sermōis dulcedine refundit. **Dicit** seneca in quadam
epla nos instruēs. **Obiurgatiōi** inquit semp̄ alit̄p blandē admittit. **Dicit** p̄m
Gregoriū 15. mox 4b. **Quia** pleciqz iustoz cum quosdam agere p̄v̄se cōspici-
rūt qui ducis sunt correptionibz ferendi in lingua asperitatem sumunt
s̄ sub lingua mēis sue benignitatē contegūt. **Bene** s̄r̄ ecclesie voce dicitur
Mel et lac sub lingua tua. **Qui** em̄ mēis sue dulcedine aperiret infirmis
volūt. s̄ loquentes quadam eos asperitate ferūt tamē inter v̄ba aspa quasi
latenter quiddam dulcedinis intermittūt. **h̄y** videlz nō in lingua sed sub
lingua habent dulcedinē quia inter dura que profereunt emittunt q̄dā
blanda et dulcia quibz contristat̄ mēs possit ex benignitatē referri. **h̄y**

Nonnūq̄ iusti ut necdū aspiciat correptionis v̄ba sustinere valentib; et in
 delinquentibus fr̄ibus per mansuetudinis lenitatem salubrius ammonēdo
 oportune subueniant si qua in eisdem emendandis et alia parte que em
 mendari aliquo mō veracit̄ possint opa bona sint diligenti inquirūt. et
 sic arte pietatis mirabili ad arguenda que emendari oportet quasi ex
 laude paulatim bene opationis adulatione pia descendunt. ut q̄to q̄ ad
 laudem bonitatis caute p̄mittit ex mulcenti delectatione libera? susci
 pitur tanto quod submisser̄ ad correctionē patientius audiat. **E**xempli
 gr̄a **E**cce autē b̄nus gregorius 24 mox c̄i 18. **P**aulus ap̄tus corinthios.
 cōsp̄ in culpa diuisionis aspiciens. exorsus est dicens **G**ras ago deo meo
 semp̄ pro vobis in christo ihesu quia in oībus diuites facti estis in illo
Multum profecto laudauit. quos in christo in oībus diuites dixit **E**cce
 et adhuc blandimenta multiplicat dicens **I**n oī v̄bo et in oī sc̄ia sicut
 testimoniu christi cōfirmatū est in vobis **T**estimoniu christi in vobis cō
 firmatum dixit ac si ope p̄gissent quod doctrina didicerāt **E**t mox in lau
 dis cōsumatione subiunxit **I**ta ut nihil vobis desit in ulla gr̄a. ex p̄ta
 tibus reuelationē d̄ni nostri ihesu christi **Q**ueso te paulē ait gregorius istis
 tot fauoribus iam quo tendas in summa **E**t ecce paulo post sequit̄ **V**obis
 vos fr̄es per iniam d̄ni nostri ihesu christi ut id ipsum dicatis oēs. et nō
 sint in vobis sc̄ismata **D**ignificatū est enī mihi de vobis fr̄es mei ablyss
 qui sunt doct̄. quia cōtentiones inter vos sunt **E**t de quib; contentioib; pau
 lus subdidit dicens **C**um enī sit inter vos zelus et cōtēctio nonne carna
 les estis et s̄m̄ hominē ambulans. **E**t q̄ laudibus ad apta correptionis
 v̄ba descendit ecce in corde audientū q̄ blanda fauoris manu viā distrate
 in correptionis aperuit **P**rius namq; sup̄borum studuit brachia per
 blandimentorum vincula religare. ut postmodū potuisset vulnus sup̄bie
 ferre correptionis maderet **E**rant profecto in corinthiis et qui laudare debu
 issent. erant et qui argui **P**recitus itaq; medicus prius sana mēbra que ac
 ca vulnus erant laudando palpauit. et postmodum sinū vulneris fe
 rendo transiit **H**abet ergo in sc̄is viris ad utraq; aptum doctrine
 regula pondus suum. ut et recta fauores nutriet. et per uersa ai aduer
 rentes abscedant **H**ec ille **S**ed etiam hec considerandum. q̄ apud illos ma
 gis hec laudū p̄missione in corripiendo proficimus. atq; huiusmodi
 mendationum tōmenta unius animationi impense miseris. quos
 minus humiles et apud semetipsos aliquatit̄ ex sui estimatione in
 flatos videmus **I**lli enī precipue sunt quib; ad correptionis capabilitatem
 disponendis aut eo ut dictum est modo inferenda sunt bona alia que in ip
 sis sunt aut certe dicendū que poterāt esse si non sunt **E**t tunc demum

¶
Quomodo correptione temper
tanit quādoq; laude bono
rum quorundam 4 4

Huiusmodi...
 quomodo...
 quomodo...
 quomodo...

¶
Quod superborum in pe
ccatis in correptione laude bo
nerum est tunc p̄cedenda

in illis per correptionem reseranda sunt a nobis mala que displicent. n̄
 prius ad audiendum placabilem eorum mentē premissa fecerit bona
 que placent. Nam s̄m b̄m gregorium conformiter ad premissa libro
 pastoralium xvij caplo etiam equos indomitos blanda prius manu
 tangimus. ut eos nobis plenus postmodum etiam per flagella subi
 gamus. Et amaro pigmentorum poculo mellis dulcedo adiungitur
 ne ea que saluti profutura est in ipso gustu aspera amaritudo sentiat
 Et dum gustus per dulcedm̄ fallitur. humor mortificus per amarum
 dmem euacuat. Ipsa ergo presertim in elatis correptionis cordia per
 myrta sunt laude temperanda. ut dum admittunt fauores quos dili
 gunt. etiam correptiones suscipiant quas odierunt. hec gre? Preterea aliqui
 etiam sancti viri. ut proximos delinquentibus in forma lenitatis efficacius
 ammonendo proficiant. non solum quodā illis cōmendabilia replicant
 sed ad q̄ta in melius mutant et sibi et alijs utiles possent esse q̄taq; apud
 deum et gratie et glorie munera emenda cordis vite merito conquirit
 sibi possint inculcari. Hinc etiam accidat b̄m gregorius 2º pastoralium
 ubi sup̄ dicens quod quibusdam plerumq; per suadere utilia melius
 possumus. si profectum eorum nobis potius q̄ illis profuturum dicit
 mus. et cum nobis magis q̄ sibi impendi postulamus. Facile enī ad bo
 num elatio flectitur. si eius miserio prodesse et alijs credat. Unde moyses
 qui regente se deo deserti iter aera columna ducē p̄gebat cum peno
 cognatū suum a gentilitatis conuersione uellet reducere et omnipotentis
 dei dominio subiugare ait. Proficiamus ad locum quem dñs datus
 est nobis. Veni nobiscum et benefacemus tibi. quia dñs bona pro
 misit israeli. Cui cum respondisset ille non vadam tecum sed vadam ad
 terram meam in qua natus sum illico adiunxit. Noli nos relinquere
 tu enī nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus. et
 dicit noster. Neq; enī moysi mentē ignorantia itineris angustabat. quā
 et ad prophete scientiam cognitio diuinitatis expanderat. quam colūna
 certius preibat. quam de cunctis necius per conuersionem sedulam locum
 deo familiaris instruebat. s; videlz vir prouidus elato auditori colloquē so
 lacū petiuit ut daret. ducē requirebat in via. ut duc ei fieri ad vitam pon
 isset. Egit itaq; ut superbis auditori uocē ad meliora suadenti eo magis si
 eret deuotus quo putaretur necessarius. et unde se exhortationem suam per
 credere crederet. inde se sub vobis exhortantis inclinaret. hec ille. Demum q̄
 eret presertim plati in hoc etiam correptionis sue nonnunq; acrimoniam
 temperant. quod dum a quibusdam magis notius delinquentes subiecto
 arguendo colubent condescendendo infirme adhuc eorundem imperfecto

M

Quomodo correptione qua
 doq; temperatur. In men
 danone et proiustione
 future utilitatis et pro
 fectus.

N

Quomodo correptione qua
 doq; temperatur. In men
 danone et proiustione
 future utilitatis et pro
 fectus.

100
in educto nonnulla minus noxia clementer indulgent ne dum imperfecte vo-
luntatis infirmitas ab his etiam que sine aie sue extremo discrimine ut ut
velit possit secludi se omnino non tolerat. nunciat vigor ad impudenciam
excitatus abrecto freno pudoris nec se iam a maribus coarctari ferat. Pruden-
tius igitur pusilloz infirmitati consulunt qui pro eo qm minimis ai-
tis indulgendo ad horam dissimulant et a grauioribus illos curant mar-
patione modesta restringere ut sic urbanitate indulte misericordis faci-
lus prouocent et assuescant etiam paulatim a minoribus abstinere.
Humanus em animus ab omnibus que delectant subito se abrumpi
oio non sustinet. Vnde sicut dum minima aritatione consistunt ad aude-
da peiora prouocant. Ita dum in modico morem geri sue infirmitati ex
indulgentia silenter conspiciat ad parendum monitoris voluntati en-
am ad maiora ex ipsa nature ingenuitate facilius assurgit. Hinc sine
e regione et ueritate bonoz in exercitio obediencie satis videtur congru-
ere. qd ipse beatus gregorius 35 mora. ca. 12. d. exemplari adducit de p-
mis parentibus nostris et ipso creatore. Creator em omnipotens ipsis
primis parentibus nris mor ut condidit. obediencie legem. qua astruci
tenebantur indixit. Ex omni inquit ligno paradisi edite. de ligno au-
tem sicut boni et mali ne tingeritis. Dup quo gregorius ubi supra
Qui inquit ab uno quolibz bono subiectis uetat. necesse est ut multa
concedat. ne obediens mris funditus intereat si a bonis omnibus pe-
nitus repulsa ieiunat. Oes autem paradisi arbores ad esum dñs conat
sic cum ab una prohibuit ut creaturam suam quam nolebat contingi
propterea facilius ab una restringere. quanto ad cunctas lacus ce-
larantur. huc gregorius. Ex his sane elucet quomodo ad discretionem modeste
correctionis efficaciter operetur. **D**ignitas temperamenti. Ipsa em est
discretionis filia que in oi negotio necessaria. Nilul em sinit esse utuosi
nilul preclaru. nilul meritoriu. nisi quod sue fuerit modeste tempera-
mento respsum. **Q**ui nos nunc in hoc fratre correctionis creatio pti-
cipis. perqz eam sue faciat in futuro glorie sempiternae consortes. **D**
ominus noster ihesus christus filius dei patris unigenitus. Qui cu
eodē in unitate spiritus sancti uiuit et regnat deus laudabilis et bene-
dictus. In secula seculorum amen. **¶** **¶** **¶**
Expliat tractatulus missus et dedicatus ad honorem dei oi
potentis venerando dño et religioso patri dño **B**eroni prio-
ri monasterii frim regularu pro m sion prope **B**euerebunck
ab ipsius nomine dictus **B**erologion de correctione puoz
Copulata pmarie adiutorio gratie a fratre quodam eiusdem

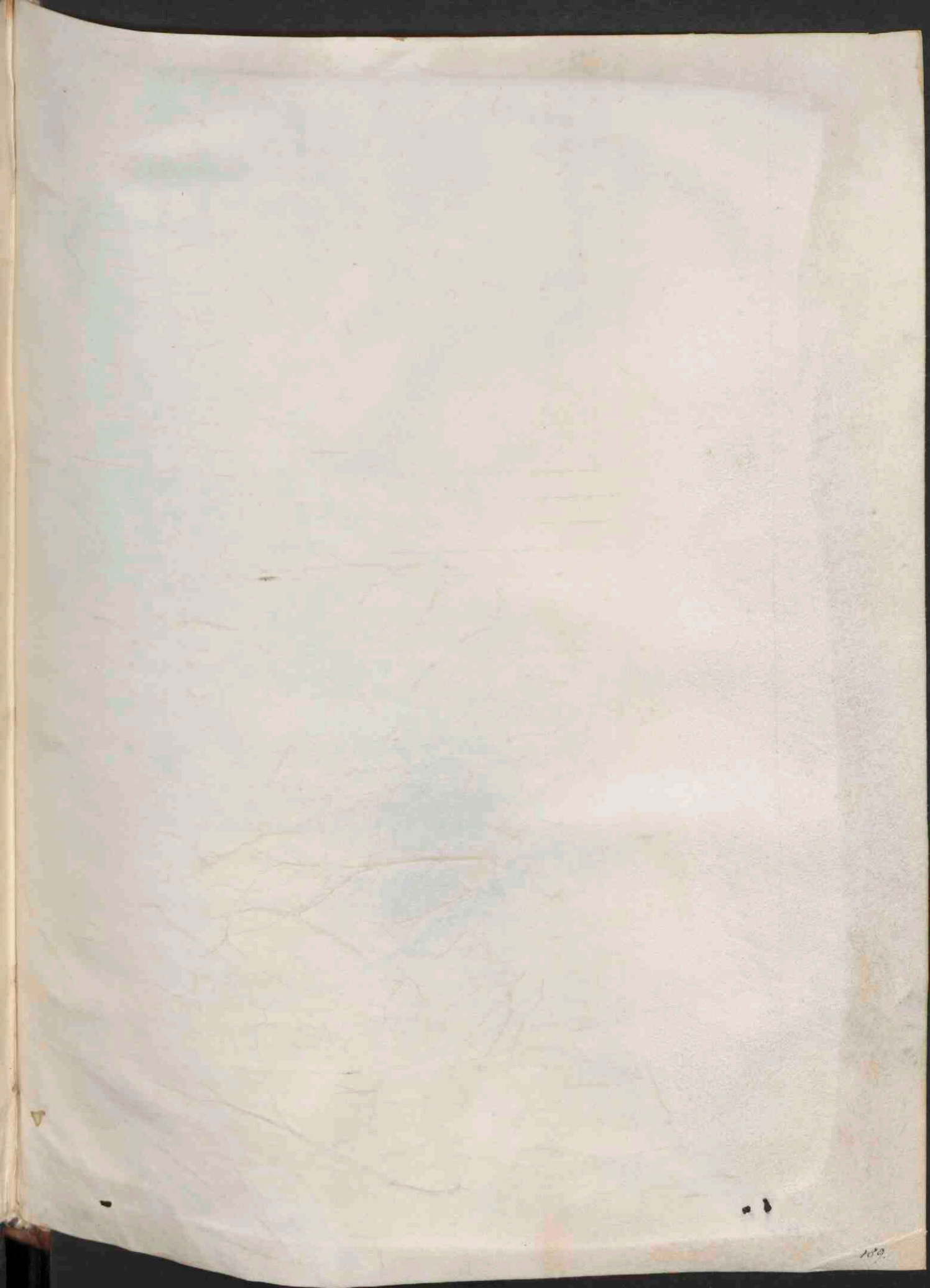
ordinis domus beate marie nove lucis prope hoern

Amen

no

37

